dr. Gheorghe Gheorghe

tratatele internaţionale ale României 1921–1939

**

Texte rezumate, adnotări, bibliografie

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ ŞI ENCICLOPEDICĂ
Bucureşti, 1980

Prefață

Complexitatea epocii interbelice, materializată în conținutul tratatelor internaționale, a impus cu necesitate elaborarea prezentei lucrări, care să înfățișeze amplu și din surse directe problematica de un interes major atît pentru cercetătorul de specialitate cît și pentru publicul cititor preocupat de cunoașterea relațiilor internaționale ale României.

Lucrarea cuprinde Tratatele internaționale ale României din perioada 3 martie 1921 pînă la 1 septembrie 1939, anul declanșării celui de al doilea război mondial. Cele 533 de tratate, convenții, acorduri, aranjamente, protocoale reflectă, în totalitatea lor, relațiile internaționale ale României dintre cele două războaie mondiale. Tratatele, convențiile etc., bilaterale și multilaterale încheiate de România în această perioadă conțin reglementări diferite: politice, de alianță, de frontieră, de rezolvare a diferendelor internaționale, de comerț, financiare, de navigație etc. Tratatele sînt prezentate în ordinea cronologică a încheierii lor, evitîndu-se astfel dispersarea acestora în mai multe părți.

Ținînd seama de sugestiile care au fost făcute cu prilejul apariției primului volum (1975), am căutat ca tratatele să fie redate în rezumate largi, pentru a oferi cititorilor o imagine cît mai completă cu privire la problemele care au făcut obiectul reglementărilor dintre cele două războaie mondiale.

Majoritatea tratatelor au fost redactate, la data încheierii lor, în limba franceză, iar unele dintre ele și în limba engleză și germană. Tratatele care au fost publicate în monitoarele oficiale din perioada dintre cele două războaie mondiale, în paralel cu originalele în limbile franceză, engleză sau germană au fost publicate și în limba română.

Deși în intenția noastră a fost să cuprindem toate tratatele încheiate de România între cele două războaie mondiale, totuși, unele convenții și protocoale nu au putut să fie cercetate de către autor. Credem însă că din volum nu lipsesc tratatele, convențiile, aranjamentele etc. care au stat la baza relațiilor internaționale al României între cele două războaie mondiale, construind coordonatele pe care s-a desfășurat politica externă a țării noastre.

Dar orice lucrare rămîne, în continuare, susceptibilă de îmbunătățire. Cu atît mai mult cînd este vorba de o lucrare care privește tratatele internaționale ale României. De aceea am fi foarte bucuroși dacă am primi din partea cititorilor sugestii și propuneri în legătură cu acest volum.

AUTORUL

1

1921, martie 3, Bucureşti

Convenţie de alianţă defensivă între România şi Polonia

Conform stipulaţiilor art. 1, România şi Polonia se angajau să se ajute reciproc în cazul cînd una din Părţile Contractante ar fi fost atacată fără provocare la frontierele sale. În ipoteza unui atac fără provocare, cealaltă Parte se considera în stare de război şi era obligată să-i dea „un concurs înarmat".

Potrivit art. 2, în scopul de a coordona eforturile lor pacifice, cele două guverne se angajau să se consulte asupra chestiunilor de politică externă.

Articolul 3 precizează că o convenţie militară trebuia să fixeze modalitatea în care cele două state urmau să-şi acorde ajutor, în caz de nevoie. Convenţia militară era supusă aceloraşi condiţii ca şi Convenţia de alianţă, în ceea ce priveşte durata şi eventuala denunţare.

Conform art. 4, dacă, cu toate eforturile lor pacifice cele două State s-ar fi găsit în stare de război defensiv, potrivit art. 1, ele se angajau să nu trateze şi nici să încheie armistiţiul şi pacea una fără alta.

În virtutea art. 5, durata Convenţiei era pe cinci ani, cu începere de la data semnării, dar fiecare din cele două guverne era liber să o denunţe după doi ani, avizînd cealaltă Parte cu 6 luni înainte.

Articolul 6 obliga Părţile contractante să nu încheie alianţe cu o a treia putere fără o consultare prealabilă între ele. Erau dispensate de această condiţie alianţele în vederea menţinerii tratatelor deja semnate în comun de România şi de Polonia. Asemenea alianţe trebuiau, totuşi, comunicate.

Guvernul polonez declara, prin această convenţie, că a luat cunoştinţă de acordurile României încheiate cu alte state în vederea menţinerii Tratatelor de la Trianon şi de la Neuilly, acorduri care puteau să fie transformate în tratate de alianţă.

Guvernul român declara, de asemenea, că a luat cunoştinţă de acordurile Poloniei încheiate cu Franţa.

Convenţia, precizează art. 7, va fi comunicată Societăţii Naţiunilor, conform Tratatului de la Versailles.

Text românesc în Mon. Of. nr. 89 din 26 iulie 1921; Daşcovici N., *Interesele şi drepturile României în texte de drept internaţional public*, Iaşi, 1936, p. 409.

Text francez în Institutul Social Român. *Politica Externă a României* şi *Tratate şi Convenţiuni* etc., Bucureşti, 1925, p. 627; G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XII, p. 881.

Convenţiei i-au fost anexate: Protocoalele A, B, C şi o Declaraţie din 25 iulie 1921. A fost ratificată de România prin Scrisori Regale, iar de Polonia la 1 iulie 1921.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 25 iulie 1921.

A intrat în vigoare la 25 iulie 1921. Convenţia urma să expire la 3 martie 1926, dar a fost prorogată pînă la 3

aprilie 1926, printr-un schimb de note din 3 martie 1926. Convenţia a fost înlocuită prin Tratatul de garanţie semnat la Bucureşti, la 26 martie 1926.

2

1921, aprilie 20, Barcelona

Convenţie şi Statut asupra regimului căilor navigabile de interes internaţional

Prin art. 1, Părţile Contractante declarau că acceptă Statutul anexat Convenţiei, referitor la regimul căilor navigabile de interes internaţional, adoptat de Conferinţa de la Barcelona, la 19 aprilie 1921.

Convenţia nu aducea nici o ştirbire drepturilor şi obligaţiilor Puterilor semnatare sau beneficiare a acestor tratate, care rezultau din dispoziţiile Tratatului de pace semnat la Versailles, la 28 iunie 1919, sau din dispoziţiile celorlalte Tratate analoage.

Statut referitor la regimul căilor navigabile de interes internaţional

Erau considerate, în înţelesul art. 1 din Statut, căi navigabile de interes internaţional:

A. Toate părţile, în mod natural navigabile către şi de la Mare, a unei căi de apă care, în cursul său natural navigabil, înspre şi de la Mare, separă sau străbate diferite state, precum şi orice parte a unei alte căi de apă natural navigabile, spre şi de la Mare, legînd cu Marea o cale de apă natural navigabilă care separă sau străbate diferite state.

Potrivit art. 3, sub rezerva stipulaţiilor art. 5 şi 17, fiecare din Statele Contractante urma să acorde pe părţile de căi navigabile desemnate mai sus, supuse suveranităţii sau autorităţii lor, liberul exerciţiu al navigaţiei pentru corăbiile şi vapoarele purtînd pavilionul unuia din Statele Contractante.

Conform stipulaţiilor art. 5, orice stat riveran avea dreptul să rezerve propriului său pavilion transportul de călători şi mărfuri încărcate într-un port ce se găsea sub suveranitatea sau autoritatea sa, şi descărcate într-un alt port, ce se afla, de asemenea, sub suveranitatea sau autoritatea sa.

Articolul 6 prevedea că fiecare din Statele Contractante păstra pe căile navigabile care se găseau sub suveranitatea sau autoritatea sa, dreptul de a edicta dispoziţii şi de a lua măsurile necesare privitoare la poliţia generală a teritoriului şi la aplicarea legilor şi regulamentelor referitoare la vămi, la sănătatea publică, la emigrare sau imigrare şi la importul sau exportul mărfurilor oprite.

În toate porturile situate pe o cale navigabilă de interes internaţional şi sub raportul utilizării acestor porturi, supuşii, bunurile şi pavilioanele tuturor Statelor Contractante urmau să se bucure, sub rezerva dispoziţiilor art. 5 şi 17, îndeosebi cu privire la drepturile şi redevenţele de porturi, de un tratament egal cu cel al supuşilor, bunurilor şi pavilioanelor statului riveran sub suveranitatea sau autoritatea căruia se găsea portul.

Potrivit art. 12, cu excepţia unor dispoziţii contrare ale unui acord sau tratat particular, îndeosebi ale convenţiilor existente referitoare la măsurile vamale, la poliţie şi la precauţiunile sanitare, administraţia căilor navigabile de interes internaţional era exercitată de fiecare din statele riverane sub suveranitatea sau autoritatea căruia se găsea această cale navigabilă. Fiecare din aceste state riverane avea, îndeosebi, puterea, şi era ţinut să edicteze reglementarea navigaţiei

pe această cale şi să vegheze la aplicarea ei.

În conformitate cu stipulaţiile art. 17, în afara unor acorduri contrare, la care statul teritorial interesat era sau urma să fie parte, statutul nu se aplica navigaţiei corăbiilor şi bastimentelor de război, de poliţie, de control, nici, în general, tuturor bastimentelor care exercitau, sub un titlu oarecare, puterea publică.

Un Protocol adiţional anexat convenţiei precizează că, în plus de libertatea comunicaţiilor, statele acordau, sub rezerva reciprocităţii, fără prejudicierea drepturilor lor de suveranitate şi, în timp de pace, pe toate căile navigabile, o egalitate perfectă de tratament pentru pavilioanele oricărui stat semnatar al acestui Protocol, cît priveşte transportul pentru import şi export, fără transbordare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 8 din 13 ianuarie 1925.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 228.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVIII, p. 709.

A fost semnată de: Albania, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Chile, China, Columbia, Costa Rica, Cuba, Danemarca, Marea Britanie[1], Noua Zeelandă, India, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Guatemala, Haiti, Honduras, Italia. Japonia Letonia, Lituania, Luxemburg, Norvegia, Panama, Paraguay, Ţările de Jos, Iran, Polonia, Portugalia, Iugoslavia, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela. Au aderat: Palestina (1924), Ungaria (1928), *România*[2] (1924), Siam (1922), Turcia (1933), Statele malaeze federate şi nefederate (1923)[1].

Convenţia, Statutul şi Protocolul au fost votate de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 808 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 8 din 13 ianuarie 1925.

Au intrat în vigoare la 31 octombrie 1922. Pentru statele care au aderat sau ratificat ulterior, Convenţia a intrat în vigoare 3 luni de la depunerea instrumentelor de ratificare sau adeziunii.

[1] Cu rezerve.

[2] România a semnat la 19 iunie 1923 un Protocol de adeziune cu rezerva ca principiile Convenţiei să nu contrazică Statutul Internaţional al Dunării elaborat pe baza art. 349 al Tratatului de la Versailles.

3

1921, aprilie 20, Barcelona

Convenţie şi Statut asupra libertăţii tranzitului

Prin această Convenţie, Părţile Contractante declarau că acceptă statutul referitor la libertatea tranzitului, adoptat de Conferinţa de la Barcelona, la 14 aprilie 1921. Acest statut a fost considerat ca făcînd parte integrantă din Convenţie.

Potrivit art. 2, dispoziţiile Convenţiei nu atingeau cu nimic drepturile şi obligaţiile care rezultau din stipulaţiile Tratatului de Pace semnat la Versailles, la 28 iunie 1919, sau din Tratatele analoage, în ceea ce priveşte Puterile semnatare sau beneficiare ale acestor tratate.

Conform art. 1 din statut, erau considerate ca fiind în tranzit prin teritoriile de sub suveranitatea sau autoritatea unui stat contractant, persoanele, bagajele, mărfurile, precum şi navele, vapoarele, vagoanele sau alte mijloace de transport, al căror trafic prin aceste teritorii, îndeplinit cu sau fără transbordare, cu sau fără depunere în antrepozit, cu sau fără schimbare de mod de transport, nu era

[1] Tratatele, convenţiile etc. redau denumirea Părţilor Contractante la data încheierii lor.

decît fracțiunea unui trafic total, început și care trebuia să se sfîrșească în afară de frontierele statului pe teritoriul căruia se efectua tranzitul. Transporturile de această natură erau desemnate sub denumirea de transporturi în tranzit.

Sub rezerva celorlalte stipulații ale acestui statut, măsurile de reglementare și de execuție luate de către Statele Contractante cu privire la transporturile efectuate prin teritoriile puse sub suveranitatea sau autoritatea lor, urmau să faciliteze tranzitul liber pe căile ferate și pe căile de apă, pe căile în serviciu apropiate tranzitului internațional.

Conform stipulațiilor art. 3, transporturile în tranzit nu erau supuse la nici un drept sau taxă specială pentru faptul tranzitului, inclusiv intrarea și ieșirea. Totuși, se puteau percepe acestor transporturi în tranzit, drepturi sau taxe afectate exclusiv cheltuielilor de supraveghere și de administrație pe care le necesita acest tranzit.

Prin art. 5 s-a stipulat ca nici unul din Statele Contractante să nu fie legat prin acest statut de a asigura tranzitul călătorilor a căror intrare pe teritoriile sale era interzisă, sau a mărfurilor al căror import era prohibit fie pentru cauze de sănătate sau siguranță publică, fie ca precauție împotriva bolilor animalelor sau plantelor.

În virtutea art. 10, tratatele, convențiile și acordurile încheiate de statele contractante în materie de tranzit, înainte de 1 mai 1921, nu erau abrogate prin intrarea în vigoare a acestui statut. Dispozițiile acestora urmau să fie puse în concordanță cu stipulațiile statutului.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 53 din 7 martie 1925.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVIII, p. 709.

Convenția și statutul au fost semnate de: Albania, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Chile, China, Columbia, Costa Rica, Cuba, Danemarca și Islanda, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Noua Zeelandă, India, Spania, Estonia, Finlanda, Franța, Grecia, Guatemala, Haiti, Honduras, Italia, Japonia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Norvegia, Panama, Paraguay, Țările de Jos[1], Persia, Polonia, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela.

Au aderat: Germania (1924), Coloniile engleze (1923), Danzig (1925), Siria și Liban (1929), Ungaria (1928), Irak (1930), Siam (1922), Turcia (1933).

Convenția și Statutul au fost votate de Adunarea Deputaților la 8 martie 1923 și de Senat la 27 martie 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1377 din 29 martie 1923, publicată în Mon. Of. nr. 53 din 7 martie 1925.

A intrat în vigoare la 31 octombrie 1922.

4

1921, aprilie 23, București

Convenție de alianță defensivă între România și Cehoslovacia

În conformitate cu stipulațiile art. 1, în caz de atac neprovocat împotriva uneia din Părțile Contractante, cealaltă Parte se angaja să contribuie la apărarea Părții atacate în chipul determinat prin aranjamentul prevăzut de art. 2 al Convenției.

Potrivit art. 2, autoritățile tehnice competente ale României și Cehoslovaciei trebuiau să hotărască, în comun, asupra măsurilor necesare pentru executarea dispozițiilor convenției, într-o convenție militară care urma să fie încheiată ulterior.

Nici una din Părțile Contractante, se precizează în art. 3, nu va putea încheia

[1] Cu rezerve.

o alianţă cu o a treia Putere fără a înştiinţa, în prealabil, pe cealaltă Parte.

Potrivit art. 4, pentru a coordona eforturile lor pacifice, ambele Guverne se obligau să se consulte asupra chestiunilor de politică externă.

Convenţia de faţă, se stipulează în art. 5, va fi valabilă doi ani din ziua schimbului ratificărilor. După expirarea acestui termen, fiecare din Părţile Contractante putea să denunţe convenţia. Ea rămînea, totuşi, în vigoare, şase luni după data denunţării.

Conform art. 6, Convenţia trebuia să fie comunicată Societăţii Naţiunilor.

Text românesc în Mon. Of. nr. 53 din 11 iunie 1921; N. Daşcovici, *Interesele*, p. 414.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XII, p. 884.

În Mon. Of. nr. 53 din 11 iunie 1921 se precizează că „la 27 mai 1921 s-a ratificat, la Bucureşti, Tratatul de alianţă defensivă încheiat între România şi Cehoslovacia".

Convenţia a intrat în vigoare la 27 mai 1921. A fost prorogată la 7 mai 1923, la 13 iunie 1926, la 21 mai 1929 şi, prin art. 1 al Pactului de organizare al Micii Înţelegeri, semnat la Geneva la 16 februarie 1933, a fost prelungită fără limită.

5

1921, aprilie 23, Bucureşti

Convenţie de comerţ încheiată de România cu Cehoslovacia

În conformitate cu dispoziţiile art. 1, supuşii, vapoarele, navele şi mărfurile, produsele solului şi ale industriei aparţinînd Părţilor Contractante se bucurau, pe teritoriul celeilalte, de orice privilegii, imunităţi sau avantaje acordate naţiunii celei mai favorizate.

Stipulaţiile convenţiei nu derogau cu nimic de la legile, ordonanţele şi regulamentele speciale în materie de comerţ, de industrie, de poliţie, de siguranţă generală şi nici de la normele cu privire la exercitarea oricăror meserii şi profesiuni, în vigoare în teritoriile Părţilor Contractante, şi aplicabile tuturor străinilor, în general.

Toate obiectele, produse ale solului sau ale industriei din România sau Cehoslovacia, importate într-una din cele două ţări, destinate consumului, reexportului, tranzitului, erau supuse la tratamentul acordat naţiunii celei mai favorizate. Ele nu puteau să fie supuse la taxe sau drepturi, altele sau mai ridicate decît acelea la care erau supuse produsele sau mărfurile naţiunii celei mai favorizate.

Potrivit art. 4, supuşii fiecărei Părţi Contractante erau scutiţi pe teritoriul celeilalte de orice serviciu militar, în armată, precum şi de orice contribuţie impusă ca compensaţie pentru serviciul militar personal. Ei nu puteau să fie constrînşi, nici în timp de pace, nici în timp de război, decît la prestaţiile şi rechiziţiile militare impuse naţionalilor, în aceeaşi măsură şi după aceleaşi principii ca acestora din urmă. Erau scutiţi, de asemenea, de orice funcţie oficială obligatorie, judecătorească, administrativă sau municipală, cu excepţia aceleia de tutelă (curatelă) asupra conaţionalilor.

Pînă la încheierea unei convenţii generale cu privire la regimul internaţional al tranzitului, cele două Părţi Contractante se angajau să-şi acorde reciproc libertatea tranzitului persoanelor, mărfurilor, expediţiilor poştale, navelor, vapoarelor etc., garantîndu-şi, în această privinţă, tratamentul naţiunii celei mai favorizate.

Articolul 7 precizează că, faţă de greutăţile economice existente, cele două

Părţi nu puteau renunţa la restricţiile sau prohibiţiile ce erau în vigoare sau puteau să fie luate cu privire la importul şi exportul oricăror mărfuri. Acest principiu nu se aplica contractelor speciale încheiate, sau care urmau să fie încheiate, pentru importul şi exportul mărfurilor cu titlul de compensaţie.

Convenţia conţine Anexele: A, B, C, D, privitoare la traficul local de frontieră şi Protocolul final; Un Proces verbal de schimb al ratificărilor din 10 martie 1923.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 184 din 16 noiembrie 1921.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XV, p. 896.

Hamangiu Constantin, *Codul general al României. Codurile, legile şi regulamentele uzuale în vigoare* [1856—[1942], vol. IX—X, p. 1217.

Convenţia şi Anexele au fost votate de Senat la 2 iunie 1921 şi de Adunarea deputaţilor la 9 iulie 1921. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3229 din 18 iulie 1921, publicată în Mon. Of. nr. 184 din 16 noiembrie 1921.

Convenţia a intrat în vigoare, provizoriu, la 10 noiembrie 1921, iar definitiv la 25 martie 1923.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga, la 10 martie 1923.

Prin art. 1 al Protocolului referitor la regimul proprietăţii de frontieră semnat la Bucureşti, la 16 aprilie 1925, se precizează că dispoziţiile anexelor C şi D ale Convenţiei rămîneau în vigoare, chiar dacă Convenţia expira.

În procesul verbal pentru schimbul instrumentelor de ratificare se prevede că se vor aplica, unde va fi cazul, convenţiile internaţionale semnate între timp, adică Statutul Dunării din 23 iulie 1921 şi Convenţia tranzitului din 20 aprilie 1921.

Convenţia a rămas în vigoare pînă la 1 septembrie 1930, fiind înlocuită prin Convenţia semnată la Strbské Pleso, la 27 iunie 1930.

6

1921. iunie 7, Belgrad

Convenţie de alianţă defensivă între România şi Iugoslavia

Ferm hotărîte de „a menţine pacea cîştigată cu preţul atîtor sacrificii, precum şi ordinea stabilită prin Tratatul încheiat la Trianon, la 4 iunie 1920... şi prin Tratatul de la Neuilly încheiat la 27 noiembrie 1919..." România şi Iugoslavia au convenit încheierea unei convenţii defensive.

Articolul 1 stipulează că în caz de atac neprovocat împotriva uneia din Părţile Contractante, în scopul de a aduce atingere ordinei stabilite de Tratatul de pace de la Trianon şi Neuilly, cealaltă Parte se angaja să contribuie la apărarea Părţii atacate în modul determinat prin aranjamentul prevăzut de art. 2 al Convenţiei.

Potrivit art. 2, autorităţile tehnice competente ale României şi Iugoslaviei urmau să hotărască, în comun, dispoziţiile necesare pentru executarea Convenţiei într-o Convenţie militară, care trebuia să fie încheiată ulterior.

Conform art. 3, nici una din Părţile Contractante nu putea să încheie o alianţă cu o a treia Putere fără a înştiinţa, în prealabil, pe cealaltă Parte.

Articolul 4 precizează că în vederea coordonării eforturilor lor pacifice, ambele guverne se obligau să se consulte asupra problemelor de politică externă.

În virtutea art. 5, Convenţia era valabilă pe o perioadă de doi ani, începînd din ziua schimbului instrumentelor de ratificare. După expirarea acestui termen, fiecare din Părţile Contractante avea dreptul să denunţe Convenţia.

Ea mai rămînea totuşi, în vigoare, 6 luni după data denunţării. Convenţia,

se stipulează în art. 6, trebuia comunicată Societăţii Naţiunilor.

Text românesc în Mon. Of. nr. 77 din 10 iulie 1921; N. Daşcovici, *Interesele* p. 416.
Text francez, în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVIII, p. 329.
A fost ratificată prin Scrisori Regale, conform Mon. Of. nr. 77 din 10 iulie 1921.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 8 iulie 1921.
A intrat în vigoare la 8 iulie 1921, conform Mon. Of. nr. 77 din 10 iulie 1921.
A fost prorogată prin Protocoalele din 7 iulie 1923, din 13 iunie 1926, din 21 mai 1929 şi Pactul din 16 februarie 1933.

7

1921, iulie 1, Bucureşti

Convenţie de comerţ între România şi Polonia

Potrivit stipulaţiilor art. 1, supuşii uneia din Părţile Contractante stabiliţi pe teritoriul celeilalte Părţi se bucurau, în privinţa exercitării comerţului şi industriei, de aceleaşi drepturi, nefiind supuşi la nici o impunere mai mare sau alta, decît naţionalii. Ei beneficiau pe teritoriul celeilalte Părţi de aceleaşi drepturi, privilegii, imunităţi, favoruri şi scutiri, întocmai ca şi supuşii ţării celei mai favorizate.

În virtutea art. 2, supuşii uneia din Părţile Contractante aveau pe teritoriul celeilalte Părţi, dreptul de a se stabili, de a dobîndi şi de a poseda orice fel de proprietate mobilă sau imobilă, în conformitate cu legile ţării. Ei aveau dreptul să dispună de această proprietate prin vînzare, schimb, donaţiune, căsătorie, testament.

Articolul 3 precizează că supuşii uneia din cele două Părţi Contractante nu puteau să fie constrînşi pe teritoriul celeilalte la nici un serviciu obligatoriu, fie în armatele de uscat sau de mare, fie în gărzile sau miliţiile naţionale.

Părţile Contractante au convenit ca toate produsele solului sau ale industriei din România, importate în Polonia, şi viceversa, destinate consumului, reexportului, tranzitului, să fie supuse la tratamentul acordat naţiunii celei mai favorizate.

Societăţile anonime, precum şi celelalte societăţi comerciale, industriale sau financiare constituite pe teritoriul uneia din Părţile Contractante puteau, supunîndu-se legilor celeilalte ţări să se stabilească pe teritoriul acesteia pentru a exercita comerţul şi industria.

Cele două Părţi Contractante s-au angajat să-şi acorde reciproc libertatea tranzitului. Vasele româneşti şi încărcătura lor în Polonia şi, în mod reciproc, vasele poloneze şi încărcătura lor în România, la sosirea lor, fie direct din ţara de origine, fie dintr-o altă ţară, se bucurau de acelaşi tratament ca şi vasele naţiunii celei mai favorizate.

Convenţia conţine Anexele A, B şi un Protocol final cu o anexă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 182 din 19 noiembrie 1922.
Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 635.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXX, p. 519.
Convenţia a fost votată de Senat la 3 aprilie 1922 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 aprilie 1922. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1892 din 13 aprilie 1922, publicată în Mon. Of. nr. 182 din 19 noiembrie 1922.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varşovia, la 15 noiembrie 1922.

Convenţia a intrat în vigoare la 1 decembrie 1922 şi a expirat la 30 iunie 1930, fiind înlocuită prin Convenţia din 23 iunie 1930.

8

1921, iulie 23, Paris

Convenţie internaţională stabilind Statutul definitiv al Dunării

Prin art. 1 s-a stipulat ca navigaţia pe Dunăre să fie liberă şi deschisă tuturor pavilioanelor, în condiţii de egalitate completă pe tot cursul navigabil al fluviului şi pe toată reţeaua fluvială internaţionalizată.

Conform dispoziţiilor art. 3, libertatea navigaţiei şi egalitatea dintre pavilioane erau asigurate de către două Comisii deosebite, şi anume: Comisia Europeană a Dunării, a cărei competenţă se întindea pe partea de fluviu denumită Dunărea maritimă, şi Comisia internaţională a Dunării, a cărei competenţă se întindea asupra Dunării fluviale navigabile, precum şi asupra căilor de apă declarate internaţionale.

În virtutea art. 4, Comisia Europeană a Dunării era compusă, provizoriu, din reprezentanţii Franţei, Marii Britanii, Italiei şi României. Orice stat european care justifica, pentru viitor, interese comerciale, maritime şi europene suficiente la gurile Dunării, putea, la cererea sa, să fie admis pentru a fi reprezentat în Comisie printr-o decizie unanimă luată de guvernele reprezentate în Comisie.

În virtutea art. 5, Comisia Europeană exercita puterile pe care le avea înainte de război. Nu se schimba nimic din drepturile, atribuţiile şi imunităţile rezultate din tratate, convenţii, acte, aranjamente internaţionale referitoare la Dunăre şi gurile ei. Competenţa Comisiei Europene se întindea, în aceleaşi condiţii ca şi în trecut, asupra Dunării maritime, de la gurile fluviului pînă în punctul unde începea competenţa Comisiei Internaţionale. Puterile Comisiei Europene nu puteau lua sfîrşit, decît printr-un aranjament internaţional încheiat de către toate statele reprezentate în Comisie.

Sediul legal al Comisiei rămînea fixat la Galaţi.

Potrivit art. 8, Comisia Internaţională a Dunării era compusă, conform art. 347 al Tratatului de la Versailles, 302 al Tratatului de la Saint-Germain, 230 al Tratatului de la Neuilly şi 286 al Tratatului de la Trianon, din doi reprezentanţi ai Statelor germane riverane, un reprezentant al fiecăruia din celelalte state riverane şi un reprezentant al fiecăruia din statele neriverane reprezentate în Comisia Europeană a Dunării sau care puteau să fie reprezentate în viitor.

Competenţa Comisiei Internaţionale a Dunării se întindea, conform stipulaţiilor art. 9, asupra părţii din Dunăre cuprinsă între Ulm şi Brăila şi asupra reţelei fluviale declarate internaţională în virtutea art. 2.

Convenţia are anexat un Protocol final.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 100 din 8 august 1922.

Text românesc în D. Daşcovici, *Interesele*, p. 166.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XII, p. 606.

Text francez în Institutul Social Român. *Politica externă a României*, p. 609.

Convenţia a fost semnată de: Belgia, Franţa, Marea Britanie, Grecia, Italia, *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

Convenţia şi Protocolul final au fost votate de Senat la 3 aprilie 1922 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 aprilie 1922.

Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1891 din 13 aprilie

1922, publicată în Mon. Of. nr. 100 din 8 august 1922.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1922.

9

1921, septembrie 30, Geneva

Convenţie Internaţională pentru suprimarea traficului femeilor şi copiilor

În dorinţa de a asigura într-un mod mai complet represiunea traficului femeilor şi copiilor, denumit în preambulurile Aranjamentului din 18 mai 1904 şi Convenţiei din 4 mai 1910 sub numele de „Trafic de albe" (Traite des Blanches);

După ce au luat cunoştinţă de recomandările înscrise în Actul final al Conferinţei internaţionale care s-a reunit la Geneva, în urma convocării Consiliului Societăţii Naţiunilor, de la 30 iunie la 5 iulie 1921, şi după ce au hotărît să încheie o Convenţie suplimentară la Aranjamentul şi Convenţia mai sus menţionate, Statele Contractante au hotărît asupra celor ce urmează.

Prin art. 1 Părţile Contractante au convenit ca toate statele semnatare ale acestei convenţii să adere şi să ratifice Aranjamentul din 18 mai 1904 şi Convenţia din 4 mai 1910, în ipoteza că nu erau Părţi la ele.

Părţile Contractante se obligau să ia toate măsurile pentru a descoperi şi pedepsi pe indivizii care se ocupau cu traficul copiilor de ambele sexe. De asemenea, ele se angajau să întreprindă măsurile necesare pentru a pedepsi tentativa şi, în limitele legale, actele preparatorii la infracţiunile prevăzute la art. 1 şi 2 ale Convenţiei din 4 mai 1910.

În ipoteza că între Părţile Contractante nu existau încheiate convenţii de extrădare, ele se obligau să ia toate măsurile pentru a extrăda indivizii acuzaţi de infracţiunile vizate la art. 1 şi 2 ale Convenţiei din 4 mai 1910, sau condamnaţi pentru astfel de infracţiuni.

La paragraful B al Protocolului final al Convenţiei din 1910, cuvintele „20 de ani împliniţi" erau înlocuite prin cuvintele „21 de ani împliniţi".

Potrivit art. 6, Părţile Contractante au căzut de acord ca în cazul cînd nu ar fi luat măsuri legislative sau administrative cu privire la autorizaţia şi supravegherea agenţiilor şi birourilor de plasare, să edicteze regulamente în acest sens, cu scopul de a asigura protecţia femeilor şi copiilor care căutau de lucru într-o altă ţară.

Statele contractante au căzut de acord să edicteze regulamentele necesare în vederea protecţiei femeilor şi copiilor care călătoreau pe vasele de emigranţi, atît la plecare şi sosire, dar şi pe parcursul drumului, şi să dea dispoziţii pentru a se afişa, în gări şi în porturi, avize, prin care să se atragă atenţia femeilor şi copiilor asupra pericolelor pe care le reprezintă traficul, indicîndu-se, totodată, localurile unde puteau găsi locuinţă, ajutor şi asistenţă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 52 din 6 martie 1925.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVIII, p. 758.

Convenţia a fost semnată de: Albania, Germania, Austria, Belgia, Brazilia, Marea Britanie, Canada, Australia, Costa Rica, Africa de Sud, Noua Zeelandă, India, Chile, China, Columbia, Cuba, Estonia, Grecia, Ungaria, Iran, Italia, Japonia, Letonia, Lituania, Norvegia, Olanda[1], Polonia şi Danzig, Portugalia, *România*[2], Siam[3], Suedia, Elveţia, Ceho-

[1] Cu Indiile olandeze — Surinam şi Curaçao.

[2] România a semnat la 12 ianuarie 1922.

[3] Cu rezerve.

slovacia, Papua, Norfolk, Noua Guinee și Nauru.

Au aderat: Afganistan (1935), Coloniile britanice (1922), Irak (1925), Irlanda (1934), Bulgaria (1925), Danemarca (1931), Egipt (1932), Spania (1924), Finlanda (1926), Franța (1926), Siria și Liban (1930), Coloniile italiene (1922), Luxemburg (1929), Mexic (1932), Monaco (1931), Sudan (1932), Uruguay (1924), Iugoslavia (1929), Nicaragua (1935), Colonii și Protectorate britanice (1931), Palestina (1931), Zanzibar (1932), Argentina (1936), Turcia (1937), Birmania (1939).

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 8 martie 1923 și de Senat la 27 martie 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. Nr. 1376 din 29 martie 1923, publicată în Mon. Of. nr. 52 din 6 martie 1925. A intrat în vigoare la 5 septembrie 1923.

10

1921, octombrie 5, Geneva

Protocol relativ la amendamentele la articolele: 4, 6, 12, 13, 15 (alineatul 1), 16 (alineatul 1, 2, 3 și 4) 26 (alineatul 1 și 2) ale Pactului Societății Națiunilor

Articolul 4 (amendamentul)

Alineatul următor a fost inserat între al doilea și al treilea alineat al art. 4:

„Adunarea fixează, cu majoritate de două treimi, regulile referitoare la alegerea membrilor nepermanenți ai Consiliului și, în particular, cele privitoare la durata mandatului și la condițiile reeligibilității lor".

Articolul 6 (amendamentul)

Ultimul paragraf al art. 6 al Pactului a fost înlocuit prin paragraful următor:

„Cheltuielile societății vor fi suportate în proporția hotărîtă de Adunare".

Articolul 12 (amendamentul)

Articolul 12 a fost redactat după cum urmează:

„Toți membrii Societății convin că, dacă se ivește între ei un diferend susceptibil de a ajunge la o ruptură, îl vor supune fie procedurii de arbitraj sau unei reglementări judiciare, fie examinării Consiliului. Ei mai convin că în nici un caz nu trebuie să recurgă la război, înainte de expirarea unui termen de trei luni de la decizia arbitrală sau judiciară, sau de la raportul Consiliului.

În toate cazurile prevăzute de acest articol, decizia trebuie să fie dată într-un termen rezonabil, și raportul Consiliului trebuie să fie făcut în șase luni, cu începere din ziua cînd a fost sesizat despre diferend".

Articolul 13

„Membrii Societății convin că dacă se ivește între ei un diferend susceptibil, după părerea lor, de o soluție arbitrală sau judiciară, și dacă acest diferend nu se poate rezolva în mod satisfăcător pe cale diplomatică, chestiunea va fi supusă, integral, unei reglementări arbitrale sau judiciare.

Printre cele ce sînt în general susceptibile de a primi o soluție arbitrală sau judiciară, se declară cele relative la interpretarea unui tratat, la orice chestiune de drept internațional, la realitatea oricărui fapt care, dacă ar fi stabilit, ar constitui ruptura față de un angajament internațional...

Cauza va fi supusă Curții Permanente de Justiție Internațională sau oricărei jurisdicții sau Curții, desemnată de Părți, sau prevăzută în convențiile lor anterioare.

Membrii Societății se angajează a executa cu bună credință sentințele date și

a nu recurge la război contra oricărui membru al Societății, care se va conforma acestei sentințe.

În lipsa executării sentinței, Consiliul propune măsurile care să-i asigure efectul".

Articolul 15 (alineatul 1)

Primul alineat al art. 15 a fost redactat astfel:

„Dacă se ivește între membrii Societății un diferend susceptibil de a duce la ruptură și dacă acest diferend nu este supus procedurii de arbitraj sau unei reglementări juridice prevăzută la art. 13, membrii Societății convin să-l ducă înaintea Consiliului. Pentru acest scop este suficient ca unul din ei să avizeze despre acest diferend pe secretarul general, care ia toate măsurile în vederea efectuării unei anchete și a unei examinări complete".

Articolul 16 (alineatul 1)

Ultima parte a primului alineat al art. 16 al Pactului a fost redactată după cum urmează:

„Aceștia se angajează a rupe imediat cu el toate relațiile comerciale sau financiare, a interzice orice raporturi între persoanele avînd reședința pe teritoriul Statului care a încălcat Pactul și a face să înceteze toate legăturile financiare, comerciale sau personale între persoanele care au reședința pe teritoriul acestui Stat și cele cu reședința pe teritoriul oricărui alt Stat, membru sau nu al Societății".

Articolul 16 (alineatul 2)

Al doilea alineat al art. 16 a fost redactat în felul următor:

„Este de resortul Consiliului de a emite un aviz asupra faptului de a se cunoaște dacă există sau nu o încălcare a Pactului. În cursul deliberărilor Consiliului asupra acestei chestiuni, nu se va ține seama de votul membrilor acuzați de a fi recurs la război și al membrilor împotriva cărora acest război a fost întreprins".

Articolul 16 (alineatul 3)

Al treilea alineat al art. 16 a fost redactat astfel:

„Consiliul trebuie să notifice tuturor membrilor Societății data la care recomandă a se aplica măsurile de presiune economică vizate la prezentul articol".

Articolul 16 (alineatul 4)

Al patrulea alineat al art. 16 are următoarea redactare:

„Totuși, dacă Consiliul ar judeca că pentru unii membri amînarea pentru perioadă determinată a uneia din aceste măsuri ar permite de a se ajunge mai bine la obiectul vizat prin măsurile menționate în paragraful precedent, sau ar fi necesară pentru a reduce la minimum pierderile și inconvenientele care ar putea să le cauzeze aceste măsuri, el ar avea dreptul de a hotărî această amînare".

Articolul 26 (alineatul 1)

Primul alineat al art. 26 din Pact a fost înlocuit prin textul următor:

„Amendamentele la prezentul Pact al căror text va fi votat de Adunare cu majoritate de trei sferturi, printre care trebuie să figureze voturile tuturor membrilor Consiliului reprezentați la întrunire, vor intra în vigoare imediat ce vor fi ratificate de membrii Societății ai căror

reprezentanţi făceau parte din Consiliu la data votului, şi majoritatea acelora ai căror reprezentanţi formau Adunarea".

Articolul 26 (alineatul 1)

După primul alineat la art. 26 s-a adăugat un alineat, în redactarea următoare:

„Dacă în cele douăzeci şi două de luni care urmează votului Adunării, numărul ratificărilor cerute nu a fost întrunit, rezoluţia amendamentului rămîne fără efect".

Articolul 26 (alineatul 2)

Al doilea alineat al art. 26 a fost înlocuit prin următoarele două alineate:

„Secretarul general comunică membrilor intrarea în vigoare a unui amendament.

Fiecare membru al Societăţii care nu a ratificat pînă în acest moment amendamentul este liber a notifica, în cursul anului, Secretarului general, refuzul său de a-l accepta. În acest caz, el încetează de a mai face parte din Societate".

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 52 din 6 martie 1925.

A fost votat de Adunarea Deputaţilor la 8 martie 1923 şi de Senat la 27 martie 1923. Legea pentru ratificarea aderării României la amendamentele Pactului Societăţii Naţiunilor a fost promulgată prin D.R. nr. 1.375 din 29 martie 1923, publicată în Mon. Of. nr. 52 din 6 martie 1925.

11

1921, octombrie 6, Sèvres

Convenţie internaţională pentru modificarea Convenţiei de la Paris din 20 mai 1875, privind unificarea şi perfecţionarea sistemului metric

Articolele 7 şi 8 ale Convenţiei din 20 mai 1875 au fost înlocuite cu dispoziţiile următoare:

Art. 7. „După ce Comitetul va proceda la lucrarea de coordonare a măsurilor relative la unităţile electrice şi cînd Conferinţa generală va decide printr-un vot unanim, Biroul va fi însărcinat cu stabilirea şi conservarea etaloanelor de unităţi electrice şi a copiilor lor, precum şi cu compararea, cu aceste etaloane, a etaloanelor naţionale sau a altor etaloane de precizie..."

Articolul 8 a fost modificat în sensul că prototipurile şi etaloanele internaţionale, ca şi copiile lor, rămîneau depuse în Birou; accesul la depozit era rezervat numai Comitetului internaţional.

Au fost înlocuite, de asemenea, art. 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18 şi 20 ale Regulamentului anexat la Convenţia din 20 mai 1875.

Conform art. 6, dotaţia anuală a Biroului internaţional era compusă din două părţi: una fixă, alta complementară. Partea fixă a fost stabilită, în principiu, la 250 000 franci, dar putea fi ridicată pînă la 300 000 franci prin decizia unanimă a Comitetului. Partea complementară era formată din contribuţiile statelor şi coloniilor autonome care intraseră în Convenţie, după Convenţia generală.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 86 din 17 aprilie 1926.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 286.

Convenţia a fost semnată de Germania, Argentina, Austria, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Chile, Danemarca, Spania, Statele Unite ale Americii, Finlanda, Franţa, Marea Britanie, Ungaria, Italia, Japonia, Mexic, Norvegia, Peru, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveţia, Uruguay.

Convenţia a fost votată de Senat la 11 noiembrie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 20 noiembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin

D.R. nr. 1879 din 23 decembrie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 86 din 17 aprilie 1926.

Depunerea Instrumentelor de ratificare a avut loc la Paris, la 11 februarie 1926.

A intrat în vigoare la 10 februarie 1923, iar pentru România la 11 februarie 1926. Prin ratificarea acestei Convenţii s-a ratificat implicit şi vechea Convenţie din 1875 în părţile în care nu a fost modificată prin această Convenţie.

12

1921, noiembrie 11, Geneva

Convenţie internaţională pentru fixarea vîrstei minime de admitere a tinerilor la muncă în calitate de cărbunari sau fochişti

În înţelesul art. 1, prin termenul de vas plutitor trebuia să se înţeleagă toate vapoarele, corăbiile sau bastimentele, proprietate publică sau particulară, afară de vasele de război.

În virtutea art. 2, tinerii mai mici de 18 ani nu puteau să fie întrebuinţaţi la muncă pe bordul vaselor plutitoare în calitate de cărbunari sau fochişti. Dispoziţiile art. 2 nu se aplicau: a) La munca tinerilor pe vapoare şcoală; b) La munca pe vasele plutitoare al căror mijloc principal de propulsie era altul decît vaporii; c) La munca tinerilor de 16 ani, a căror aptitudine fizică era recunoscută printr-un examen medical şi care erau întrebuinţaţi pe vasele ce navigau numai pe coastele Indiei sau Japoniei, sub rezerva măsurilor care interveneau după consultarea organizaţiilor celor mai reprezentative ale întreprinzătorilor şi lucrătorilor din aceste ţări.

Ratificările oficiale ale Convenţiei, în condiţiile prevăzute în partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles şi de Părţile corespunzătoare din celelalte tratate de pace, urmau să fie comunicate Secretarului general al Societăţii Naţiunilor şi înregistrate de el.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Australia, Belgia, Marea Britanie, Bulgaria, Canada, Chile, Columbia, Cuba, Danemarca, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Ungaria, India, Irlanda, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Olanda, Polonia, *România*, Suedia, Uruguay, Iugoslavia, Argentina, China.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 9 mai 1923 şi de Senat la 11 mai 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2511 din 26 mai 1923, publicată în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

A intrat în vigoare la 18 august 1923.

13

1921, noiembrie 11, Geneva

Convenţie internaţională privitoare la examinarea medicală obligatorie a copiilor şi tinerilor întrebuinţaţi pe bordul vaselor

Potrivit stipulaţiilor acestei Convenţii, în afară de corăbiile pe care erau angajaţi membrii aceleiaşi familii, copiii şi tinerii mai mici de 18 ani nu puteau să fie folosiţi pe bord decît în urma prezentării unui certificat medical, care să ateste aptitudinea lor pentru o asemenea muncă, şi semnat de un medic recunoscut de autoritatea competentă.

În virtutea art. 3, întrebuinţarea acestor copii sau tineri la munca maritimă nu se putea prelungi decît în urma unui nou examen medical, efectuat la intervale care nu trebuiau să depăşească un an, şi în urma prezentării, după fiecare nou examen, a unui certificat medical care să ateste aptitudinea pentru munca maritimă.

Conform dispoziţiilor art. 4, în cazuri urgente autoritatea competentă avea drep-

tul să admită să fie îmbarcat un tînăr mai mic de 18 ani, fără a fi supus examinărilor prevăzute de Convenţie, cu condiţia ca această examinare să se fi făcut în primul port care urma de la intrarea bastimentului.

S-a prevăzut ca Convenţia să intre în vigoare imediat ce ratificările a doi membri ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii erau înregistrate de către Secretarul general al Societăţii Naţiunilor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Australia[1], Belgia[1], Marea Britanie, Bulgaria, Canada, Chile, Columbia, Cuba, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Ungaria, India, Irlanda, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Olanda, Polonia, *România*, Suedia, Uruguay, Iugoslavia, Brazilia, Argentina, China.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 9 mai 1923 şi de Senat la 11 mai 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 511 din 26 mai 1923, publicată în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

A intrat în vigoare la 18 august 1923.

14

1921, noiembrie 12, Geneva

Convenţie privitoare la desdăunarea pentru accidente de muncă în agricultură

„Conferinţa generală a Organizaţiei Internaţionale a Muncii din Societatea Naţiunilor,

Convocată la Geneva de către Consiliul de administraţie al Biroului Internaţional al Muncii şi întrunindu-se în a treia sesiune în ziua de 25 octombrie 1921,

După ce a hotărît adoptarea diverselor propuneri relative la protecţia muncitorilor agricoli contra accidentelor, chestiune prevăzută la punctul patru din ordinea de zi a sesiunii, şi

După ce a hotărît ca aceste propuneri să ia forma unui proiect de Convenţie internaţională,

Adoptă Proiectul de Convenţie ce urmează, care va trebui ratificat de către membrii Organizaţiei Internaţionale a Muncii, conform dispoziţiilor din partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles şi ale părţilor corespunzătoare din celelalte tratate de pace".

Articolul 1 din această Convenţie prevedea că orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii, care ratifica Convenţia, se obliga să extindă asupra tuturor salariaţilor agricoli beneficiul legilor şi regulamentelor care au ca obiect îndemnizarea victimelor de accidente survenite din cauza sau cu ocazia lucrului.

Potrivit art. 2, ratificările oficiale ale Convenţiei în condiţiile prevăzute în partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles şi de părţile corespunzătoare din celelalte tratate de pace, urmau să fie comunicate Secretarului general al Societăţii Naţiunilor şi înregistrate de el.

În virtutea art. 3, Convenţia intra în vigoare după ratificarea a doi membri ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii şi înregistrate de către Secretarul general. De îndată ce ratificările a doi membri ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii erau înregistrate la Secretariat, Secretarul general al Societăţii Naţiunilor trebuia să notifice acest fapt tuturor membrilor Organizaţiei Internaţionale a Muncii. El urma să notifice, de asemenea, înregistrarea ratificărilor care îi erau comunicate ulterior de către toţi ceilalţi membri ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii.

Sub rezerva dispoziţiilor art. 3, orice membru care ratifica Convenţia se obliga

---

[1] Cu rezerve.

să aplice dispozițiile art. 1, cel mai tîrziu la 1 ianuarie 1924 și să ia măsurile necesare pentru a face eficace aceste dispoziții.

Conform stipulațiilor art. 6, orice membru al Organizației Internaționale a Muncii care ratifica această Convenție se obliga să o aplice în coloniile, posesiunile și protectoratele sale, conform dispozițiilor art. 421 din Tratatul de la Versailles și ale articolelor corespunzătoare din celelalte tratate de pace.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 93 din 30 aprilie 1925.

Convenția a fost semnată de: Germania, Belgia[1], Marea Britanie, Bulgaria, Chile, Columbia, Cuba, Danemarca, Spania, Estonia, Franța, Italia[1], Irlanda, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Olanda, Polonia, Suedia, Uruguay, Argentina.

Adunarea Deputaților a votat pentru amînarea ratificării proiectului de Convenție la 14 martie 1925 și Senatul la 21 martie 1925. Legea pentru amînarea ratificării a fost promulgată prin D.R. nr. 1 298 din 28 aprilie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 93 din 30 aprilie 1925.

15

1921, noiembrie 12, Geneva

Convenție internațională privitoare la drepturile de asociație și de coaliție ale muncitorilor agricoli

„Conferința generală a Organizației Internaționale a Muncii din Societatea Națiunilor, convocată la Geneva de Consiliul de administrație al Biroului Internațional al Muncii, și întrunindu-se la 25 octombrie 1921 în a treia sesiune, după ce a hotărît să adopte diferite propuneri referitoare la drepturile de asociație și de coaliție ale muncitorilor agricoli și după ce a hotărît ca aceste propuneri să ia forma unui proiect de Convenție internațională, a adoptat următorul text":

[1] Cu rezerve.

Potrivit art. 1, orice membru al Organizației Internaționale a Muncii care ratifica Convenția se obliga să asigure tuturor persoanelor folosite în agricultură, aceleași drepturi de asociație și de coaliție ca și lucrătorilor din industrie și să desființeze orice dispoziție legislativă sau de altă natură ca drept scop să restrîngă aceste drepturi pentru muncitorii agricoli.

Conform art. 2, ratificările oficiale ale Convenției, în condițiile prevăzute de Partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles și de Părțile corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace urmau să fie comunicate Secretarului general al Societății Națiunilor și înregistrate de el.

Conform art. 3, Convenția intra în vigoare de îndată ce se înregistrau de către Secretarul general ratificările a doi membri din Organizația Internațională a Muncii. Convenția nu obliga decît pe membrii a căror ratificare fusese înregistrată la Secretariat. În continuare Convenția intra în vigoare, pentru fiecare membru, la data cînd ratificarea fusese înregistrată la Secretariat.

Articolul 4 precizează că, de îndată ce ratificările a doi membri ai Organizației Internaționale a Muncii erau înregistrate la Secretariat, Secretarul general al Societății Națiunilor urma să notifice acest fapt tuturor membrilor Organizației Internaționale a Muncii. El trebuia să notifice, de asemenea, înregistrarea ratificărilor care îi erau comunicate în urmă de către toți ceilalți membri ai Organizației.

Articolul 5 prevede că, sub rezerva art. 3, orice membru care ratifica Convenția se obliga să aplice, cel mai tîrziu la 1 ianuarie 1924, dispozițiile art. 1 și să ia măsurile necesare pentru a face mai eficace aceste dispoziții.

Articolul 6 a stipulat că orice membru al Organizației Internaționale a Muncii care a ratificat Convenția se obligă să o aplice în coloniile, posesiunile și protectoratele sale, conform dispozițiilor art. 421 din Tratatul de la Versailles și ale articolelor corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace.

În virtutea art. 7, orice membru care a ratificat Convenția putea să o denunțe după expirarea unui interval de 10 ani de la data intrării în vigoare, printr-un act comunicat Secretarului general al Societății Națiunilor și înregistrat de el. Denunțarea nu-și producea efectul decît după un an de la înregistrarea ei la Secretariat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

Convenția a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie, Bulgaria, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca[1], Spania, Estonia, Finlanda, Franța, India, Irlanda, Italia, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Olanda, Polonia, *România*, Suedia, Cehoslovacia, Uruguay, Iugoslavia, Argentina, Mexic, Noua Zeelandă.

Convenția a fost votată de Senat la 28 martie 1930 și de Adunarea Deputaților la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 391 din 24 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

Convenția a intrat în vigoare la 11 mai 1923, pentru România la 10 noiembrie 1930.

16

1921, noiembrie 16, Geneva

Convenție internațională privitoare la vîrsta de admitere a copiilor la munca agricolă

„Conferința Generală a Organizației Internaționale a Muncii din Societatea Națiunilor,

Convocată la Geneva de Consiliul de administrație al Biroului Internațional al Muncii și întrunindu-se la 25 octombrie 1921 în a treia sesiune,

După ce a hotărît să adopte diferite propuneri relative la întrebuințarea copiilor în agricultură în timpul orelor obligatorii de școală,

După ce a decis ca aceste propuneri să ia forma unui proiect de convenție internațională,

adoptă următorul Proiect de Convenție, care va trebui ratificat de către membrii Organizației Internaționale a Muncii, conform dispozițiilor Părții a 13-a a Tratatului de la Versailles și ale Părților corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace:"

În virtutea art. 1, copiii mai mici de 14 ani nu puteau să fie folosiți pentru a lucra în întreprinderile agricole publice sau particulare ori în dependințele lor, decît în afara orelor de învățămînt.

Articolul 2 a prevăzut că în scopul pregătirii profesionale practice, perioadele și orele de învățămînt puteau fi planificate în așa fel încît să permită întrebuințarea copiilor la munci agricole ușoare. Totuși, precizează art. 2, totalul anual al perioadei de frecvență școlară nu putea să fie redus la mai puțin de 3 luni.

Potrivit art. 3, dispozițiile art. 1 nu se aplicau la lucrările efectuate de copii în școlile tehnice, cu condiția ca aceste lucrări să fi fost aprobate și controlate de autoritatea publică.

Ratificările oficiale ale Convenției, în condițiile prevăzute în Partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles și în Părțile corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace urmau să fie comunicate Secretarului General al Societății Națiunilor și înregistrate de el.

[1] Cu rezerve.

Conform art. 5, Convenţia intra în vigoare de îndată ce se înregistrau ratificările a doi membri ai Organizaţiei Internaţionale a Muncii de către Secretarul general.

Articolul 7 precizează că, sub rezerva dispoziţiilor art. 5, orice membru care ratifica Convenţia se obliga să aplice dispoziţiile art. 1, 2 şi 3 cel mai tîrziu la 1 ianuarie 1924 şi să ia măsurile ce deveneau necesare pentru a face eficace aceste dispoziţii.

Conform stipulaţiilor art. 8, orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii care ratifica Convenţia se obliga să o aplice în coloniile, posesiunile şi protectoratele sale, conform dispoziţiilor art. 421 din Tratatul de la Versailles şi ale articolelor corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

Convenţia a fost semnată de: Austria, Belgia[1], Bulgaria, Cuba, San Domingo, Spania, Estonia, Ungaria, Irlanda, Italia, Japonia, Luxemburg, Nicaragua, Polonia, *România*, Suedia, Uruguay, Cehoslovacia, Chile, Argentina.

Convenţia a fost votată de Senat la 28 martie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 391 din 24 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

A intrat în vigoare la 27 noiembrie 1923, pentru România la 10 noiembrie 1930.

17

1921, noiembrie 17, Geneva

Convenţie internaţională privitoare la aplicarea repausului săptămînal în stabilimentele industriale

În înţelesul art. 1, erau considerate stabilimente industriale: a) Minele, carierele şi industriile extractive de orice natură; b) Industriile în care produsele erau manufacturate, modificate, curăţate, reparate, decorate, terminate, pregătite pentru vînzare, sau în care materiile cunoşteau o transformare; c) Construcţia, reconstrucţia, întreţinerea, repararea, modificarea sau dărîmarea tuturor clădirilor şi edificiilor, drumurile de fier, tramvaiele, porturile, docurile etc.; d) Transportul de persoane sau mărfuri pe drumuri cu calea ferată sau pe apele navigabile interne, cît şi depozitarea mărfurilor în cheiuri, şlepuri şi antrepozite, afară de transportul manual.

Enumerarea de mai sus a fost făcută sub rezerva excepţiilor speciale de ordin naţional, prevăzută în Convenţia de la Washington, care tindea să limiteze la 8 ore pe zi şi la 48 ore pe săptămînă numărul orelor de muncă în stabilimentele industriale, în măsura în care aceste excepţii erau aplicabile Convenţiei.

În virtutea art. 2, întregul personal ocupat în orice stabiliment industrial public ori particular, sau în dependinţele sale, trebuia, sub rezerva excepţiilor prevăzute de Convenţie, să se bucure, în cursul fiecărei perioade de şapte zile, de un repaus cuprinzînd cel puţin 24 ore consecutive.

Consiliul de administraţie al Biroului Internaţional al Muncii a fost însărcinat să prezinte, cel puţin o dată la zece ani, Conferinţei generale, un raport asupra aplicării dispoziţiilor Convenţiei, şi să hotărască dacă trebuia să fie înscrisă pe ordinea de zi a Conferinţei problema revizuirii sau modificării Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

Convenţia a fost semnată de: Belgia, Bulgaria, Canada, Chile, China[1], Columbia, Danemarca, Spania, Estonia, Fin-

[1] Cu rezerve.

[1] Cu rezerve.

landa, Franţa, Grecia, India, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Nicaragua, Polonia, Portugalia, *România*, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Uruguay, Argentina, Iugoslavia, Norvegia, Mexic, Noua Zeelandă, Afganistan.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 9 mai 1923 şi de Senat la 11 mai 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 511 din 26 mai 1923, publicată în Mon. Of. nr. 46 din 2 iunie 1923.

A intrat în vigoare la 18 august 1923.

18

1921, noiembrie 19, Geneva

Convenţie privitoare la întrebuinţarea ceruzei în pictură

„Conferinţa generală a Organizaţiei Internaţionale a Muncii din Societatea Naţiunilor,

Convocată la Geneva de către Consiliul de administraţie al Biroului Internaţional al Muncii şi întrunindu-se în a treia sesiune, în ziua de 25 octombrie 1921,

După ce a hotărît adoptarea diverselor propuneri relative la interzicerea întrebuinţării ceruzei în pictură, chestiune care formează punctul al şaselea al ordinei de zi a sesiunii, şi

După ce a hotărît ca aceste propuneri să ia forma unui proiect de Convenţie internaţională,

Adoptă proiectul de Convenţie de mai jos, care va trebui ratificat de către membrii Organizaţiei Internaţionale a Muncii, conform dispoziţiilor părţii a XIII-a a Tratatului de la Versailles şi ale părţilor corespunzătoare din celelalte tratate de pace".

În virtutea art. 1, orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii care ratifica această Convenţie se obliga să interzică, sub rezerva derogărilor prevăzute la art. 2, întrebuinţarea ceruzei, sulfatului de plumb şi a produselor care conţin aceşti pigmenţi, în lucrările de pictură interioară a clădirilor. Excepţie făceau gările de la căile ferate şi stabilimentele industriale în care întrebuinţarea ceruzei, sulfatului de plumb şi a tuturor produselor care conţin aceşti pigmenţi este declarată necesară de către autorităţile competente, după consultarea organizaţiilor patronale şi muncitoreşti.

Potrivit stipulaţiilor art. 2, dispoziţiile art. 1 nu se vor aplica în pictura decorativă, nici la lucrările de boiangerie şi reliefuri. Fiecare guvern va determina linia de demarcaţie între diferitele genuri de pictură şi va reglementa întrebuinţarea ceruzei, sulfatului de plumb şi a tuturor produselor care conţin aceşti pigmenţi, în vederea acestor lucrări.

Articolul 3 a stipulat interdicţia de a fi folosiţi tinerii sub vîrsta de 18 ani, precum şi femeile, la lucrările de pictură industrială la care se face uz de ceruză, sulfat de plumb şi alte produse care conţin aceşti pigmenţi.

Conform art. 5, orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii care ratifică această Convenţie se obligă să reglementeze, pe baza principiilor Convenţiei, întrebuinţarea ceruzei, sulfatului de plumb şi a tuturor produselor care conţin aceşti pigmenţi, în lucrările pentru care această întrebuinţare nu este interzisă.

În virtutea art. 8, ratificările oficiale ale Convenţiei, în condiţiile prevăzute în partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles şi de părţile corespunzătoare din celelalte tratate de pace, urmau să fie comunicate Secretarului general al Societăţii Naţiunilor, şi înregistrate de el.

Prin art. 9 s-a stipulat ca Convenţia să intre în vigoare, de îndată ce ratificările a doi membri ai Organizaţiei Inter-

naţionale a Muncii vor fi fost înregistrate de către Secretarul general. Convenţia nu obliga decît pe membrii a căror ratificare fusese înregistrată la Secretariat.

Orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii care ratifica această Convenţie se obliga, conform stipulaţiilor art. 12, să o aplice în coloniile, posesiunile şi protectoratele sale, potrivit dispoziţiilor art. 421 din Tratatul de la Versailles şi ale articolelor corespunzătoare din celelalte tratate de pace.

Potrivit prevederilor art. 13, orice membru care ratificase această Convenţie o putea denunţa după expirarea unui termen de 10 ani de la data intrării iniţiale în vigoare a Convenţiei, printr-un act comunicat Secretarului general al Societăţii Naţiunilor şi înregistrat de el. Denunţarea nu producea efecte decît după un an de la înregistrarea ei la Secretariat.

În virtutea art. 14, Consiliul de administraţie al Biroului Internaţional al Muncii trebuia să prezinte Conferinţei generale, cel puţin o dată la 10 ani, un raport asupra aplicării Convenţiei şi hotăra, dacă era cazul, să fie înscrisă pe ordinea de zi a Conferinţei chestiunea revizuirii sau modificării Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 93 din 30 aprilie 1925.

Convenţia a fost semnată de: Austria, Belgia[1], Bulgaria, Chile, Columbia, Cuba, Spania, Estonia, Finlanda[1], Franţa, Grecia, Ungaria[1], Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Polonia, *România*, Suedia, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela, Iugoslavia, Argentina, Mexic, Afganistan, Olanda.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 14 martie 1925 şi de Senat la 21 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 297 din 28 aprilie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 93 din 30 aprilie 1925.

A intrat în vigoare pentru România la 4 decembrie 1925.

[1] Cu rezerve.

19

1922, aprilie 6, Roma

Acord privitor la executarea articolului 258 din Tratatul de la Trianon (Asigurări sociale)

Prin acest Acord, statele semnatare au hotărît să numească un Comitet însărcinat cu executarea art. 258 din Tratatul de la Trianon, format din reprezentanţii tuturor statelor interesate. Fiecare stat avea cîte un reprezentant, care putea fi asistat de experţi.

Comitetul avea următoarele atribuţii: a) Să stabilească instituţiile şi fondurile de asigurări sociale care îşi aveau sediul pe teritoriul vechii Ungarii, şi se încadrau în categoriile prevăzute de art. 258 din Tratatul de la Trianon; b) De a decide care dintre acestea urmau să fie lichidate pentru a se putea proceda la repartiţia şi transferul rezervelor acumulate fiecărui stat interesat şi care dintre ele constituiau subiect al transferului rezervelor acumulate a acestor state; c) De a alege mijloacele cele mai bune pentru a proceda la repartiţia şi transferul rezervelor acumulate; d) De a efectua repartiţia sau de a determina rezervele acumulate pentru transfer; e) De a efectua remiterea către statele interesate a rezervelor acumulate, a documentelor şi a actelor necesare;

Deciziile Comitetului urmau să fie luate cu unanimitate şi supuse apoi aprobării guvernelor respective. Problemele asupra cărora s-ar fi ivit dezacorduri urmau să fie supuse pentru rezolvare Comisiei prevăzute de art. 258 din Tratatul de la Trianon.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Austria, Ungaria, Polonia, *România*[1], Iugoslavia, Cehoslovacia.

A fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi la Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

20

1922, aprilie 6, Roma

Convenţie internaţională cu privire la transferul creanţelor şi depozitelor din gestiunea Casei de Economie Poştală din Viena

Conform stipulaţiilor art. 1, Statele contractante cărora le-au fost transferate teritorii din fostul Imperiu Austro-Ungar, sau care au luat fiinţă, prin desmembrarea acestui imperiu, cu excepţia Austriei, urmau să dispună, în conformitate cu prescripţiile Convenţiei, de transferul tuturor avuturilor resortisanţilor lor, de pe lîngă Casa de Economie Poştală din Viena, împreună cu avuturile ce aparţineau autorităţilor, birourilor, stabilimentelor de stat etc., civile şi militare, mai înainte austriece sau austro-ungare, al căror sediu înscris în registrele Casei de Economie Poştală se găsea, în afară de Austria, pe teritoriul acestor state.

Avuturile care nu fuseseră preluate de către celelalte state naţionale erau preluate de către Austria. Dispoziţiile Convenţiei nu se aplicau avuturilor ai căror titulari declarau că doresc a le lăsa pe lîngă Casa de Economie Poştală din Viena.

---

[1] Acest Acord a fost întîi aprobat prin adeziunea României, notificată la 30 aprilie 1923, apoi votat de Parlament.

În virtutea art. 2, erau consideraţi, în principiu, ca resortisanţi ai teritoriilor transferate de la fostul Imperiu Austro-Ungar, depunătorii la casa de economii şi titularii de conturi-cecuri care, în momentul separaţiei monetare în Austria (26 martie 1919), aveau domiciliul (sediul) obişnuit în teritoriul statului respectiv şi nu-l părăsise după această dată.

Pentru sucursalele stabilimentelor de credit şi întreprinderile de orice natură pentru administraţiile de proprietăţi funciare etc., locul de exerciţiu al acestor sucursale şi administraţii era considerat drept sediu.

Prin art. 3 s-a stipulat ca suma totală a avuturilor care ieşea, astfel, din gestiunea Casei de Economie Poştală trebuia să fie exprimată la contabilitate, în mod uniform, în coroane.

Erau transferate stabilimentelor desemnate pentru a le primi, pe lîngă avuturile de economie şi de cont-cec, depozitele titularilor care s-au păstrat şi erau administrate de către Casa de Economie Poştală în contul resortisanţilor teritoriului respectiv ce aveau domiciliul lor în afară de Austria. Totuşi, naţionalitatea trebuia să fie dobîndită în conformitate cu dispoziţiile Tratatului de pace de la St. Germain, sau cu tratatele referitoare la naţionalitate.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1926.

Convenţia a fost semnată de: Austria, Italia, Polonia, *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

A fost aprobată prin J.C.M. nr. 1261 din 8 mai 1925.

A fost votată de Senat la 6 martie 1926 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1309 din 24 martie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1926.

A intrat în vigoare la 10 iunie 1929.

21

1922, aprilie 6, Roma

Convenție internațională privitoare la problemele referitoare la arhive

Prin această convenție, Austria și Ungaria pe de o parte și celelalte state semnatare ale Convenției pe de altă parte, precum și aceste din urmă, între ele, se angajau să ușureze prin toate mijloacele restituirea și remiterea tuturor actelor, arhivelor, documentelor și obiectelor de toate felurile, vizate prin Tratatele de la St. Germain și Trianon.

Restituirea și remiterea se refereau:

A. Pentru Austria:

a) Tratatul de la St. Germain, art. 191: prin aplicarea dispozițiilor art. 184, actele, documentele, obiectele de artă și tot materialul științific și bibliografic ridicat din teritoriile invadate, fie că aparțineau Statului sau administrațiilor provinciale, comunale, ospitaliere sau eclesiastice sau altor instituții publice sau private;

b) Lucrurile de aceeași natură, precum cele vizate mai sus, care au fost ridicate de la 1 iunie 1914 din teritoriile cedate, exceptîndu-se lucrurile cumpărate de la proprietari particulari;

e) Art. 93: arhivele, registrele, planurile, titlurile și documentele de orice natură aparținînd administrațiilor civile, militare, financiare, judiciare sau altele, din teritoriile cedate, inclusiv toate acelea care au fost deplasate;

d) Art. 193: actele, documentele și memoriile istorice, deținute de stabilimente publice, care aveau o legătură directă cu istoria teritoriilor cedate și care fuseseră îndepărtate în cursul ultimilor 10 ani.

B. Pentru Ungaria:

a) Tratatul de la Trianon, art. 175: prin aplicarea dispozițiilor art. 168: actele, documentele, obiectele de antichitate și de artă și tot materialul științific și bibliografic ridicat din teritoriile invadate, fie că aparțineau statului sau administrațiilor provinciale, comunale, ospitaliere sau eclesiastice sau altor instituții publice sau private;

b) Art. 176: lucrurile de aceeași natură ca acelea de mai sus, ridicate de la 1 iunie 1914 din teritoriile cedate, cu excepția lucrurilor cumpărate de la proprietarii particulari;

b) Art. 77: arhivele, registrele, planurile, titlurile și documentele de orice natură aparținînd administrațiilor civile, militare, financiare, judiciare ale teritoriilor cedate;

d) Art. 177, alin. 1 și art. 178: actele, documentele și memoriile istorice deținute de stabilimentele publice, care aveau un raport direct cu istoria teritoriilor cedate și fuseseră îndepărtate de la 1 ianuarie 1868.

e) Paragrafele 10 și 13 ale anexei la art. 232 și 233: toate actele, arhivele, conturile sau piesele contabile, documentele și informațiile de orice natură, contractele, certificatele și alte titluri de proprietate care se găseau în mîinile autorităților de stat sau ale instituțiilor controlate sau garantate de stat.

Convenția are anexate Declarațiile delegaților Poloniei și Cehoslovaciei.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Convenția a fost semnată de: Austria, Ungaria, Italia, Polonia, *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

Convenția a fost întîi ratificată prin Scrisori Regale în 1923, apoi votată de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A intrat în vigoare pentru fiecare stat la data depunerii instrumentelor de ratificare. Pentru România a intrat în vigoare la 12 decembrie 1923.

22

1922, iulie 27, Bucureşti

Aranjament încheiat de Statul Român cu Societatea „Compagnie Française du Levant", privitoare la bonuri de tezaur

Între Statul Român, reprezentat prin Ministrul de Finanţe, pe de o parte, şi Societatea Compagnie Française du Levant, pe de altă parte, s-au convenit următoarele:

Societatea accepta ca Statul Român să prezinte, la data care urma să fie indicată Băncii Naţionale de Credit din Paris, bonurile de tezaur pe care le deţinea, conform dispoziţiilor contractului încheiat între Societate şi Statul Român, la 10 noiembrie 1921, la Bucureşti.

În schimbul remiterii acestor bonuri, Societatea urma să primească de la bancă, pentru 166 000 000 franci francezi, care reprezentau cuantumul creanţei sale, calculat la 1 octombrie 1922, ţinîndu-se seama de capitalul şi accesoriile contractuale, obligaţiuni prevăzute cu timbru francez de 4 la sută ale împrumutului român de consolidare 1922, care să corespundă în valoare nominală cu această sumă, cu condiţiile de schimb ale consolidării pentru deţinătorii francezi ai bonurilor de tezaur în franci francezi. Obligaţiunile care corespundeau celor 32 de locomotive nelivrate la data încheierii Aranjamentului, nu erau date Societăţii de către Banca Naţională de Credit, decît în schimbul justificărilor de predare prevăzute în contractul din 10 noiembrie 1921.

În schimbul acestei plăţi, ce se admitea în titluri de consolidare în locul sumelor în numerar prevăzute în contract, Statul Român cumpăra, irevocabil, de la Societatea Compagnie du Levant, un număr total din aceste titluri, care să corespundă cu 100 000 000 franci francezi, cu preţul fix de 5 000 franci francezi suta de lire sterline, în obligaţiuni nominale.

Preţul de cumpărare trebuia plătit Societăţii Compagnie du Levant, deplin drept, la datele de mai jos, la „Banca Naţională de Credit", în schimbul remiterii titlurilor corespunzătoare, şi anume:

La 2	octombrie	1923,	franci	francezi	9 000 000
„ 2	„	1924,	„	„	14 000 000
„ 2	„	1925,	„	„	15 000 000
„ 2	„	1926,	„	„	17 000 000
„ 2	„	1927,	„	„	20 000 000
„ 2	„	1928,	„	„	25 000 000

Titlurile trebuiau să fie livrate guvernului, fără cupoanele ajunse la scadenţă.

Acest preţ urma să mai producă o dobîndă de 4%, plătibilă în franci francezi la fiecare scadenţă şi calculată la totalitatea sumei, încă, neachitată.

Statul Român avea facultatea de a se achita înainte de datele menţionate, şi de a lua în primire titluri, astfel, achitate.

Plata preţului arătat mai sus trebuia să fie garantată Societăţii „Compagnie du Levant" de către Statul Român, prin garanţii (în titluri sau garanţii de bancă) sigure şi admise de „Banca Naţională de Credit" din Paris, ca bancher al

acestei companii. Ele trebuiau întocmite în mod obligatoriu în forma cuvenită înainte de 15 septembrie 1922.

Aranjamentul precizează că schimbul bonurilor de tezaur deținute de către „Compagnie du Levant" era condiționat de îndeplinirea tuturor obligațiilor subliniate mai sus.

Toate spezele, taxele și impozitele în România ce decurgeau din acest Aranjament, cădeau în sarcina Statului Român.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.
Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iulie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.
Dispozițiile acestui Aranjament au fost modificate prin scrisorile Ministerului de Finanțe din 11 septembrie 1922, din 23 martie 1923, din 27 iunie 1923. Aceste scrisori modificatoare au fost ratificate prin D.R. nr. 952 din 4 aprilie 1927, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

23

1922, august 22, Paris

Aranjament încheiat de Statul Român cu Societatea „L'Industrie Cotonnière (Marcel Boussac)", relativ la bonuri de tezaur

Pentru completarea acordurilor care au fost încheiate între Guvernul Român și Societatea L'Industrie Cotonnière, la 2 noiembrie 1921, și care au dat loc scrisorilor cu aceeași dată, adresate, pe de o parte, instituției Crédit Français, iar, pe de altă parte, casei L. Dreyfus & Co., s-a convenit asupra următoarelor:

a) Suma ce va reveni Societății din produsul contractului L. Dreyfus & Co. era fixată, în mod global, la £ 175 000. L. Dreyfus & Co. trebuia să plătească această sumă, imediat, după valuta zilei de 1 august, plus dobînzi de $8^1/_2\%$, socotite de la această dată și pînă în ziua plății. În schimb urma să-i fie remise casei L. Dreyfus & Co., bonuri ale tezaurului român pentru £ 105 000.

b) După efectuarea vărsămîntului către L. Dreyfus & Co., s-a convenit să se stabilească, de comun acord, soldul în principal și dobînzi ale contului Societății, la £ 321 414, stipulîndu-se că, în locul vărsămintelor lunare prevăzute în Acordul din 2 noiembrie 1921, Societatea să accepte, drept plată, rentă de consolidare 4% tranșă engleză, pe care Guvernul Român trebuia s-o emită în curînd. În acest scop Societatea urma să prezinte, prin mijlocirea băncii Banque de la Seine, la consolidare, spre a fi schimbate în rentă de consolidare *al pari* bonuri ale Tezaurului Român, pentru £ 311 414.

Pe de altă parte, Guvernul Român se obliga să răscumpere *al pari*, cu cuponul avînd scadența la 1 octombrie 1924, atașat, £ 281 414 din aceeași rentă, precum urmează:

La 1 octombrie	1922	£	40 000
„ 1 decembrie	1922	£	40 000
„ 1 martie	1923	£	40 000
„ 1 iunie	1923	£	40 000
„ 1 septembrie	1923	£	40 000
„ 1 decembrie	1923	£	40 000
„ 1 martie	1924	£	41 414

Reglementarea angajamentului de răscumpărare, pe care Guvernul Român îl lua față de Societate, urma să aibă loc prin remiterea, pentru contul Societății, la instituția Banque de la Seine, a unor bilete la ordinul Societății, prevăzute cu timbrele necesare, întocmite de Guvernul Român pentru o cifră de £ 231 414,

sub forma de cupon de £ 10 000 aproximativ, plătibil la Londra, la British Overseas Bank, cu scadența la 1 octombrie 1922. Societatea se obliga, după plata scadenței acestei date, să reînnoiască pentru sold, pînă la data următoare, precizată mai sus, și așa mai departe. Biletele reînnoite urmau să fie sporite cu dobînzile calculate după procentul de scont, al Băncii Franței. Ele trebuiau remise, prin îngrijirea Guvernului Român, la timpul cuvenit, pentru contul Societății la Banque de la Seine, care le remitea Societății în schimbul celor de reînnoit.

Banque de la Seine nu putea să elibereze Societății primele bilete de £ 281 414, cu scadența zilei de 1 octombrie 1922, decît în schimbul remiterii de bonuri de tezaur român, de £ 281 414.

În afară de aceasta, angajamentul Societății pentru reînnoirea biletelor și remiterea biletelor scăzute pentru reînnoire, trebuia să fie garantat de Banque de la Seine.

Pentru garantarea plății acestor bilete, Guvernul Român se angaja să depună la British Overseas Bank Ltd. £ 470 000 rente în titluri provizorii, contrasemnate în regulă, valoare nominală, din împrumutul de 4% exterior, 1922.

Se stipulează că Banque de la Seine va depune la unul din corespondenții săi din Londra, £ 281 414 rente consolidate, pe care Guvernul Român urma să le cumpere de la Societate, cu ordinul de a repune la dispoziția Guvernului Român, după reglementarea fiecăreia din scadențele de mai sus, atîtea rente *al pari* cîte corespundeau fiecărei scadențe.

Se stipulează, de asemenea, că în mod treptat cu plățile Guvernului Român, instituția British Overseas Bank Ltd. va restitui Guvernului Român o cantitate de rente 1922, calculată pe 60%, proporțională cu totalul pe care Guvernul Român l-a achitat.

Se mai precizează că cele 254 £, în bonuri de tezaur, ce au rămas din cauza lipsei unor mici cupoane, urmau să fie remise Banque de la Seine în titluri de consolidare după schimb, pentru a fi ținute la dispoziția Guvernului Român.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.
Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iunie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

24

1922, octombrie 12, București

Aranjament adițional încheiat de Statul Român cu vechile stabilimente „Skoda", privitoare la lichidarea creanțelor sale asupra Statului Român

Între Statul Român, reprezentat prin Ministerul de Finanțe, pe de o parte, și vechile Stabilimente Skoda S.A. din Plzeň (Cehoslovacia), pe de altă parte, s-a încheiat următorul Aranjament:

Stabilimentele „Skoda" aveau asupra **Statului Român** o **creanță. Pentru** a putea determina această creanță, Stabilimentele „Skoda" au consimțit să fixeze, de comun acord cu Direcția Generală a Căilor Ferate Române, comenzi de locomotive noi și de reparații de locomotive pentru suma totală de 750 000 000 coroane cehoslovace.

Aceasta, împreună cu o comandă de armament, precum și cu dobînzile neplătite și cu accesoriile, ridica creanța Stabilimentelor Skoda la suma de 848 455 361,56 coroane cehoslovace, plus

partea din speze şi din dobînzile rămase neplătite care nu era cuprinsă în cifra de mai sus, şi care era recunoscută de către administraţiile respective, urmînd să fie adăugată la ultima plată în numerar (1930), menţionată mai jos, şi anume:

Cu scadenţă imediată, coroane cehoslovace 528 584 771,89
Cu scadenţe ulterioare, „ „ 319 870 589,67

Stabilimentele Skoda deţineau bonuri de tezaur român pentru 285 000 000 coroane cehoslovace, cu scadenţa la 1 august 1923.

Stabilimentele Skoda acceptau să prezinte aceste bonuri de tezaur la consolidare, cu condiţiunile generale ale ei, coroana cehoslovacă fiind socotită pentru convertirea pe un curs care să corespundă cu paritatea de 50 franci lira sterlină, în raport cu cursul de atunci al coroanei cehoslovace, pentru una liră sterlină.

Pentru o parte din restul creanţei, adică 215 000 000, Stabilimentele Skoda acceptau 2 687 500 lire sterline valoare nominală în titluri de rentă de consolidare, calculate pe cursul de 80 coroane cehoslovace lira sterlină, dînd astfel descărcare Guvernului Român pentru 500 000 000 coroane cehoslovace.

Restul creanţei urma să fie plătită, în numerar, la termenele următoare:

În 1922	8 000 000
„ 1923	10 000 000
„ 1924	22 000 000
„ 1925	30 000 000
„ 1926	40 000 000
„ 1927	45 000 000
„ 1928	55 000 000
„ 1929	65 000 000
„ 1930	73 455 361,56
Total	348 455 361,56

Cu începere de la 1 octombrie 1922, urma să se calculeze pentru totalitatea sumelor datorate, dobînzi cu procentul de 5% pe an, pentru primii doi ani (1922—1923), cu procentul de 6% pe an pentru cei trei ani următori (1924, 1925, 1926), şi cu procentul de 2% pe an, pentru anii următori, peste procentul de avans al Institutului Bancar al Ministerului de Finanţe Cehoslovac, însă limitată la procentul maxim de 7% pe an.

Plăţile de mai sus erau efectuate de Guvernul Român în favoarea Stabilimentelor Skoda, la Zivnostenska Banka din Praga, în trei tranşe egale de cîte o treime, la 1 septembrie, 1 noiembrie şi 31 decembrie al fiecărui an, sporită cu dobînzile pentru sumele încă neachitate, dar deja datorate.

Plăţile 1922 trebuiau să fie efectuate, în totalitate, la 15 decembrie 1922. Dar Statul Român avea facultatea de a se achita înainte de datele menţionate mai sus.

Plăţile în numerar amintite mai înainte corespundeau cu livrarea totală a furniturilor prevăzute în contractele respective.

În cazul cînd o parte din acele furnituri nu ar fi fost livrată, o reducere corespunzătoare urma să aibă loc.

Sub rezerva autorizării Guvernului Francez, Stabilimentele Skoda puteau obţine titlurile de rentă de consolidare la Paris, la o bancă însărcinată cu convertirea în titluri a seriei care era cotată la Paris.

În ipoteza că autorizaţia nu era obţinută, urma să se recurgă la una din băncile din Anglia, însărcinate cu convertirea.

Printr-o Anexă la Aranjamentul adițional încheiat la 31 octombrie 1922, se confirmă că, de comun acord cu Direcția Generală a Căilor Ferate Române s-a fixat suma totală pentru livrările din contractele respective, din 28 iulie 1920, la 750 000 000 coroane cehoslovace.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924. Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iunie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

25

1922, noiembrie 7, București

Aranjament internațional

În dorința de a reglementa repartiția acoperirii pusă la dispoziția lor, conform art. 10 și 11, respectiv ale anexei Convenției încheiată cu Ungaria privitoare la transferarea creanțelor și depozitelor aparținînd supușilor lor, ale gestiunii Casei de Economie Poștală din Budapesta, au convenit asupra următoarelor:

Titlurile datoriei fostului Regat al Ungariei anterioare primului război mondial, în valoare nominală de 135 000 000 de foste coroane austro-ungare, precum și sumele de 21 500 000 lei și 4 250 000 dinari, puse la dispoziția României, Iugoslaviei și Cehoslovaciei, de către Casa de Economie Poștală din Budapesta, formau, potrivit art. 1, un bloc general pentru acoperirea celor trei state.

Această sumă a fost calculată în coroane austro-ungare, în modul următor:

135 000 000 de titluri anterioare primului război mondial în valoare nominală de 135 000 000 foste coroane austro-ungare;

21 500 000 lei, care reprezenta contravaloarea a 43 000 000 de foste coroane austro-ungare, după valuta cu care România a efectuat primul schimb de coroane hîrtie austro-ungare, în propria sa monedă;

4 250 000 dinari, care reprezenta contravaloarea a 17 000 000 foste coroane austro-ungare, după valuta cu care Iugoslavia a efectuat primul schimb de coroane hîrtie austro-ungare, în propria sa monedă.

Total 195 000 000 de foste coroane austro-ungare.

În cazul cînd Casa de Economie Poștală nu putea să libereze decît titluri de rentă, aceste titluri, singure, formau blocul general de acoperire al creanțelor.

Potrivit art. 5, acoperirea care revenea României era calculată astfel: „socotind suma de 21 500 000 lei și în titluri (valoare nominală) o sumă care va fi diferența între numărul exprimînd acoperirea și numărul de 43 000 000, care reprezintă contra-valoarea în coroane austro-ungare a celor 21 500 000 lei mai sus menționate".

Sumele în rente ce reveneau fiecărui Stat contractant, urmau să fie comunicate „Casei de Economie Poștală din Budapesta", pentru a ține cont de ele cu ocazia transferării avuturilor Statelor interesate.

Aranjamentul are anexat un Protocol final și Anexele I—III care, pentru a se elimina orice neînțelegere, după cum se precizează în Protocol, cuprind un exemplu de repartiție conform cu dispozițiile conținute în acest Aranjament.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931.

Aranjamentul a fost semnat de: *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

Aranjamentul a fost votat de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 306 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 20 decembrie 1926.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 noiembrie 1930, iar definitiv la 7 septembrie 1931.

26

1922, noiembrie 7, Budapesta

Convenţia pentru orînduirea chestiunilor privitoare la transferarea creanţelor şi depozitelor supuşilor teritoriilor alipite ale fostei Monarhii habsburgice la Casa de păstrare poştală ungară

În dorinţa de a orîndui chestiunile care priveau transferarea creanţelor şi depozitelor pe care le posedau supuşii teritoriilor transferate ale fostului Regat al Ungariei, respectiv al fostului Imperiu Austriac, la Casa de Economie Poştală Regală Ungară, Părţile contractante au convenit asupra celor ce urmează:

Partea I: DISPOZIŢII GENERALE

Potrivit art. 1, „avuturile şi depozitele persoanelor care locuiesc în Polonia, respectiv pe teritoriul vechii Ungarii transferat în virtutea Tratatului de la Trianon, Austriei, rămîn la Casa de Economie Poştală din Budapesta. Rămîn, de asemenea, la Casa de Economie Poştală din Budapesta avuturile şi depozitele naţionalilor polonezi, care locuiesc în afară de Polonia, cît şi a persoanelor care au indigenatul lor în teritoriul Austriei, indicat mai sus, şi care locuiesc în afară de acest teritoriu, întrucît ei nu trebuie să fie orînduiţi, în virtutea dispoziţiilor ulterioare a prezentei Convenţii, într-un bloc naţional al României, al Iugoslaviei sau al Cehoslovaciei. Cît priveşte avuturile lăsate la Casa de Economie Poştală, încasarea nu poate să fie cerută, decît în coroane ungare".

La cererea persoanelor menţionate mai sus, Casa de Economie Poştală din Budapesta trebuia să elibereze acele avuturi şi depozite, conform cu cererea petiţionarului individual sau în bloc, la Casele de Economie Poştale din Viena, respectiv din Varşovia.

În virtutea art. 2, Ungaria trebuia să transfere, iar România, Iugoslavia şi Cehoslovacia să-şi însuşească, în conformitate cu prescripţiile acestei Convenţii, toate avuturile supuşilor lor de la Casa de Economie Poştală din Budapesta, precum şi avuturile care aparţineau comitetelor, judeţelor şi comunelor, ale căror teritorii se găseau în afara Ungariei.

Fiecare din aceste state trebuia să numească una din instituţiile publice de credit, cu executarea tuturor operaţiilor rezultate din convenţie.

Dispoziţiile Convenţiei nu se aplicau la avuturile pe care titularii declarau că doresc să le lase la Casa de Economie Poştală din Budapesta.

Erau consideraţi, în principiu, conform art. 3, ca supuşi ai teritoriilor transferate, ale căror avuturi urmau să fie transferate Instituţiilor naţionale, depozitarii la economie şi titularii de conturi — CEC, care la 28 februarie 1919 aveau domiciliul (sediul) obişnuit pe teritoriul statului respectiv, şi la această dată nu-l părăsiseră.

Potrivit art. 5, în afara avuturilor de economie urmau să fie transferate părţilor interesate şi depozitele de titluri care erau păstrate şi administrate de către

Casa de Economie Poştală pentru contul supuşilor teritoriului respectiv al României, Iugoslaviei şi al Cehoslovaciei, ce aveau domiciliul în afara Ungariei. Totuşi, precizează art. 5, naţionalitatea (cetăţenia) trebuia să fie dobîndită în conformitate cu dispoziţiile Tratatelor de Pace de la Trianon sau St. Germain.

Partea II: CONSTATAREA BLOCURILOR AVUTURILOR DE TRANSFERAT

În vederea stabilirii blocurilor de avuturi în serviciul de economie, art. 7 indică următoarea procedură: România, Iugoslavia şi Cehoslovacia vor invita, printr-o convocare publică, pe supuşii lor să-şi declare avuturile de economie într-un termen fixat la birourile care vor fi indicate. Termenul nu putea depăşi trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei Convenţii.

În conformitate cu art. 8, avuturile comitatelor şi a judeţelor ale căror teritorii fuseseră împărţite erau repartizate între Ungaria, România, Iugoslavia şi Cehoslovacia, pornind de la raportul care exista între numărul de locuitori din teritoriile împărţite, pe baza datelor oficiale ale Biroului Ungar de Statistică, respectiv al recensămîntului populaţiei din 1910. Avuturile comunelor împărţite erau transferate, în totalitate, statului unde se găsea Primăria.

Partea III: TRANSFERAREA DEPOZITELOR DE TITLURI ŞI DE AVUTURI ASUPRA CONTURILOR ÎN NUMERAR

Titularii conturilor de depozite şi de conturi în numerar urmau să fie invitaţi, printr-o convocare publică, să declare depozitele şi avuturile lor în numerar şi să autorizeze instituţia dobînditoare să le primească. Simultan cu declaraţia, ei trebuiau să facă dovada naţionalităţii (cetăţeniei) cît şi a domiciliului (sediul), în afara teritoriului Ungariei.

Atribuirea depozitelor de titluri şi a conturilor în numerar moştenitorilor, se făcea, luînd ca bază, naţionalitatea (cetăţenia) şi ultimul domiciliu al defunctului.

Contul în numerar ce aparţinea unui depozit de titluri era considerat ca declarat, prin faptul declarării depozitului de titluri. Odată cu declaraţia, trebuia să se prezinte şi certificatul de depozit (cartea de rente).

Partea IV: ACOPERIREA BLOCULUI GENERAL A AVUTURILOR ROMÂNIEI, IUGOSLAVIEI ŞI A CEHOSLOVACIEI, DE SEPARAT DE GESTIUNEA CASEI DE ECONOMIE POŞTALĂ

Potrivit art. 10, creanţele rezultate din balanţa conturilor Casei de Economie Poştale, faţă de administraţiile Poştale ale României, Iugoslaviei şi a Cehoslovaciei, precum şi soldurile conturilor reciproce ale Casei de Economie Poştale din Sarajevo, trebuiau să fie puse în cont separat pentru fiecare din blocurile naţionale ale Statelor respective, luînd ca relaţie coroană pentru coroană.

Totalitatea blocurilor naţionale, astfel corectate, formau blocul general al statelor mai sus menţionate.

Convenţia conţine Anexele A—E, precum şi un Protocol final care dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931.

Aranjamentul a fost semnat de: Austria, România, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia, Ungaria.

A fost votat de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 306 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 noiembrie 1930 şi definitiv la 7 septembrie 1931.

27

1922, noiembrie 30, Bucureşti

Aranjament prin schimb de scrisori între Guvernul Român şi Banca „British Overseas Bank Ltd." (Helbert Wagg et Co.) privitoare la consolidarea sumelor cuvenite supuşilor englezi şi francezi, expropriaţi în Basarabia

Printr-o scrisoare expediată de directorul Băncii British Overseas Bank Ltd., din 6 decembrie 1922, se confirma primirea scrisorii din partea Ministerului de Finanţe al României, prin care se admitea la consolidare drepturile de proprietate ale supuşilor englezi şi francezi, expropriaţi în Basarabia.

Conform acestui Acord, obligaţiunile împrumutului de consolidare date supuşilor străini erau asimilate condiţiilor stipulate în Convenţia din 6 iunie 1922, între România şi Marea Britanie, semnată la Paris.

S-a convenit ca obligaţiunile ce urmau să fie emise, în acest scop, nu puteau depăşi diferenţa dintre suma totală a obligaţiunilor emise în schimbul bunurilor de tezaur depuse spre convertire, şi suma autorizată prin Legea din 21 iunie 1922.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924. Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924 şi de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

28

1922, decembrie 15, Budapesta

Convenţie privitoare la obligaţiile rezultînd din gestiunea Administraţiei Poştale Ungare şi Administraţiei Poştale Imperiale şi Regale militare şi de campanie, precum şi din gestiunea Administraţiilor Poştale ale Statelor cărora le-au fost transferate teritorii ungare

În scopul de a simplifica decontările, data de închidere a gestiunii Administraţiei poştale ungare pe teritoriile care au intrat în componenţa României, Iugoslaviei şi Cehoslovaciei, şi aceea a începerii gestunilor pe aceste teritorii ale Administraţiilor poştale ale acestor State, a fost fixată de comun acord:

1. Pentru Austria ....

2. Pentru România: a) Pentru birourile situate pe teritoriul vechii Direcţiuni Regionale a Poştelor ungureşti de la Cluj, ca şi pentru cele situate pe teritoriul fostului Comitet Ungar de Maramureş, enumerate în Tabelul nr. 2 anexat Convenţiei, în sfîrşit, pentru cele din oraşele Baia-Mare şi Zalău, 31 ianuarie 1919; b) Pentru birourile situate pe teritoriul fostului Comitet Ugacea şi acele de pe teritoriul fostei Direcţiuni ungare Oradea-Mare, 19 aprilie 1919; Birourile situate dincoace de fluviul Tisa „actualimente ungureşti, ocupate temporar de armatele române, sînt considerate ca relevînd de Administraţia română de la 19 aprilie 1919 pînă la 19 martie 1920"; d) Pentru birourile situate pe teritoriile fostei Direcţiuni Regionale a Poştelor Ungare din Timişoara, 31 martie 1919.

3. Pentru Regatul Sârbo-Croato-Sloven .....

4. Pentru Cehoslovacia ...

Convenţiei i-au fost anexate un Protocol final şi Tabelele 1—6, care dezvoltă

înţelesul documentului, indicînd numele respectivelor birouri.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931.
Convenţia a fost semnată de: Cehoslovacia, Iugoslavia, *România*, Austria, Ungaria.
Convenţia, împreună cu Protocolul final şi Tabelele au fost aprobate prin J.C.M. nr. 1867 din 18 iulie 1924, apoi votate de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 306 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 57 din 10 martie 1931.
Nu a intrat în vigoare.

29

1922, decembrie 22, Varşovia

Convenţie sanitară între România şi Polonia

Prin această Convenţie, Părţile contractante s-au angajat să se informeze imediat, pe cale telegrafică, de primul caz constatat de holeră sau de ciumă. Ele s-au obligat, de asemenea, să-şi semnaleze reciproc, prin scris, orice întindere cu caracter epidemic a tifosului, respectiv a tifosului exantematic sau a vărsatului. Comunicatul asupra bolilor amintite mai sus trebuia să conţină: denumirea bolii în limba franceză, urmată de denumirea ştiinţifică în limba latină; locul şi data apariţiei; originea bolii; numărul bolnavilor şi al deceselor; unitatea administrativă contaminată; măsurile luate.

Potrivit art. 3, fiecare Parte contractantă se obliga să comunice regulat celeilalte Părţi contractante toate publicaţiile autorităţilor sanitare centrale, privitoare la starea sănătăţii publice şi, în mod cu totul special, evoluţia bolilor infecţioase.

Cînd unul din statele contractante era informat de apariţia unei boli infecţioase cu caracter epidemic într-o regiune ce aparţinea unui al treilea stat, luînd, în acest scop, măsuri de precauţie, el era ţinut să aducă la cunoştinţa celuilalt stat contractant măsurile de apărare adoptate.

Potrivit art. 8, un teritoriu urma să fie declarat contaminat: a) Pentru holeră, imediat ce unul sau mai multe cazuri importante dăduse naştere, în afară de apropierea directă a bolnavului, la ivirea de îmbolnăviri printre populaţia locală; b) Pentru tifos recurent, tifos exantematic sau vărsat, imediat ce se constata o înmulţire a acestor cazuri cu tendinţă, hotărît epidemică; c) Pentru ciumă, imediat ce se constatase existenţa unuia sau mai multor cazuri, sau imediat ce existenţa de îmbolnăviri de ciumă stabilite prin metodele de laborator erau constatate prin şoareci (sau alte rozătoare) din regiune.

Ca măsuri împotriva răspîndirii bolilor enumerate la art. 1, art. 12 a prevăzut: a) Inspecţia şi examenul medical; b) Supravegherea călătorilor la punctele de sosire; c) Evacuarea şi izolarea bolnavilor şi a persoanelor suspecte de una din bolile menţionate mai sus; d) Dezinfectarea şi deparazitarea persoanelor şi bagajelor, a vagoanelor de căi ferate, precum şi a părţilor contaminate ale vapoarelor; e) Dezinfectarea mărfurilor şi, în caz de ciumă, deratizarea; f) Vaccinarea eventuală în contra holerii, ciumei sau vărsatului a călătorilor fără certificat de vaccinare.

Erau supuse inspecţiei şi examenului medical la trecerea frontierei, persoanele ce soseau din teritoriul contaminat, precum şi persoanele la care se constataseră simptomele uneia din bolile enumerate la art. 1.

Statele contractante, convinse că succesul măsurilor luate pentru apărarea să-

nătății publice nu putea fi efectiv, decît, dacă publicul și, în special impegații căilor ferate și ai navigației erau în stare să-și dea seama de importanța acestor măsuri, se obligau să dea personalului de serviciu instrucțiunile necesare cu privire la bolile infecțioase și la modul lor de răspîndire, precum și asupra mijloacelor practice pentru combaterea lor. Ele se obligau, de asemenea, să țină călătorii și populația din teritorii limitrofe la curent cu măsurile sanitare adoptate.

În cazul cînd unul din cele două state contractante ar fi încheiat o convenție sanitară cu un alt stat, el se obliga să comunice, în cel mai scurt timp, celuilalt stat contractant, textul acestei convenții.

Dacă, cu prilejul aplicării convenției s-ar fi ivit un diferend care nu putea să fie reglementat între statele contractante pe cale diplomatică, ele se obligau să recurgă la mediațiunea Societății Națiunilor (secțiunea de igienă).

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 8 din 14 aprilie 1923.
Convenția a fost votată de Senat la 7 martie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 martie 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1671 din 11 aprilie 1923, publicată în Mon. Of. nr. 8 din 14 aprilie 1923.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la București, la 11 iulie 1923.
Convenția a intrat în vigoare la 11 august 1923.

30

Aranjament încheiat de Statul Român cu Stabilimentele „Ginet" (Paris) cu privire la lichidarea creanțelor sale asupra Statului Român

În virtutea acestui Aranjament, Guvernul Român a achitat suma de 2 743 467,03 franci, datorată de Ministerul de Industrie și Comerț, în virtutea contractului din 4 aprilie 1919, intervenit între Comisia Română de aprovizionare (ravitaiare) din Paris, și Stabilimentele „Ginet".

S-a stabilit ca această datorie să fie înscrisă pe lista consolidării pentru suma de: 2 743 467,03, plus 237 767,18 dobînda de 6% pe perioada de la 21 aprilie pînă la 1 octombrie 1922, a cărui transformare, în lire sterline, pentru consolidare, urma să se facă după normele prospectului publicat în Franța.

Deoarece Ministerul de Industrie și Comerț a trimis ca garanție la Banca „Neuflize" din Paris, prin Banca Națională a României, suma de 2 743 467,03, s-a stipulat ca, concomitent cu înscrierea la consolidare, această sumă să fie pusă la dispoziția Ministerului de Finanțe și la Banca Națională a României.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.
Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iunie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

31

1923, ianuarie 3, Paris

Aranjament încheiat de Statul Român și firma „Kahn și Kahn" din Paris, privitoare la lichidarea creanței sale asupra Statului Român

Guvernul Român datora firmei Kahn și Kahn, la data de 31 decembrie 1922, pentru plata unui contract de furnituri, suma de 6 496 722,75 franci, capital și dobînzi. El se obliga, conform acestui Aranjament, de a efectua plata acestei sume la scadențele următoare:

Franci	1 000 000	— la	31 decembrie	1923
„	1 000 000	— la	1 octombrie	1923
„	1 500 000	— la	1 mai	1924
„	1 500 000	— la	1 mai	1925
„	2 252 803,40	la	1 mai	1926

Banca Națională a României, printr-o scrisoare adresată firmei Kahn și Kahn, garanta buna executare a aranjamentelor menționate mai sus.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iunie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

32

1923, mai 27, Paris

Convenție aprobînd Regulamentul referitor la atribuțiile și funcționarea Comisiei tehnice permanente a regimului apelor Dunării

Articolul 293 al Tratatului de la Trianon din 4 iunie 1920, instituind pentru teritoriile vechiului Regat al Ungariei ce formau bazinul Dunării, necuprinzîndu-se bazinul Oltului, o Comisie tehnică permanentă a regimului apelor, și încredințînd acestei Comisii, compusă dintr-un președinte numit de Consiliul Societății Națiunilor și din reprezentanți ai fiecăruia din statele interesate teritorial, grija de a elabora Regulamentul referitor la atribuțiile și la funcționarea lui, Regulament ce urma să fie supus aprobării statelor interesate, au căzut de acord asupra dispozițiilor următoare:

Prin art. 1, Părțile contractante declarau că aprobă Regulamentul și Protocolul de închidere anexate convenției referitoare la atribuțiile și funcționarea Comisiei tehnice permanente a regimului apelor Dunării, adoptat de această comisie în ședința din 25 mai 1923. Regulamentul și Protocolul de închidere au fost considerate ca părți integrante ale Convenției.

În conformitate cu stipulațiile art. 1 din Regulament, Comisia tehnică permanentă a regimului apelor Dunării se compunea dintr-un reprezentant al fiecăruia din statele următoare: Austria, Ungaria, România, Iugoslavia, Cehoslovacia, precum și dintr-un președinte numit de Consiliul Societății Națiunilor.

Articolul 3 fixa atribuțiile Comisiei: a) De a provoca încheierea, de a supraveghea și, în caz de urgență, de a asigura execuția înțelegerilor prevăzute de art. 292 al Tratatului de la Trianon; b) De a menține și ameliora, îndeosebi în ceea ce privește despădurirea și împădurirea, unitatea regimului apelor, precum și serviciile referitoare la ele; c) De a proceda la studiul problemelor conexe navigației, cu excepția acelora care erau de resortul Comisiei Internaționale a Dunării, despre care ea urma să înștiințeze Comisia, și de a ține cont în special de interesul pescăriilor; d) De a întreprinde în plus toate lucrările și studiile și de a crea toate serviciile care îi erau încredințate prin înțelegere unanimă între statele interesate.

Convenției i-au fost anexate un Regulament și un Protocol de închidere.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925. Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele,* p. 335.

Convenția, Regulamentul, și Protocolul au fost semnate de: Austria, Ungaria, *România,* Iugoslavia, Cehoslovacia.

Au fost votate de Senat la 12 decembrie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare

a fost promulgată prin D.R. nr. 804 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925.

A intrat în vigoare la 26 iulie 1924. După cum rezultă din textul Convenției, ea a fost încheiată pe baza art. 292 și 293 al Tratatului de la Trianon și a avut drept scop menținerea și coordonarea lucrărilor de drenare a apelor din bazinul Dunării și a afluenților ei, îndeosebi pentru a împiedica revărsările.

Printr-un Protocol adițional din 31 martie 1924 s-a prelungit termenul pentru ratificarea Convenției.

C.R.E.D. (Commission du Régime des Eaux du Danube) a adoptat la 27 septembrie 1924, la Bled, „Règles générales relatives à l'échange des observations Hydrométriques et à l'annonce des crues". Au fost revizuite la Budapesta la 30 mai 1926, la București la 13 mai 1927, la Lussinpiccolo, 18 iulie 1928, și la Trencianské Teplice, la 28 mai 1929. (S-au adoptat acolo și reguli privitoare la comunicații radiofonice, care nu se aplicau însă României).

33

1923, iunie 8, Berna

Convenție adițională la Convenția de la Berna asupra transporturilor de mărfuri pe calea ferată

Prin art. 1 s-a convenit că în fiecare stat se poate deroga, fie prin acte de stat, fie prin dispoziții inserate în tarifele căilor ferate, de la dispozițiile Convenției internaționale pentru transportul mărfurilor pe căi ferate din 14 octombrie 1890, modificată la 16 iulie 1895, 16 iulie 1898 și 19 septembrie 1906, decizîndu-se: a) Transporturile expediate dintr-un stat să nu fie admise decît cu taxe francate pînă la frontierele sale; b) Transporturile să nu fie încărcate la intrarea într-un stat cu nici un fel de taxe sau trimiterile destinate acestui stat să nu fie plătite la predare decît pînă la frontierele sale; c) Taxele de transport pentru transporturile în tranzit să fie plătite conform cu acordurile celor interesați, fie în țara de expediere fie în cea de destinație; d) Transporturile să nu fie încărcate cu nici un fel de rambursare și deburse să nu fie admise; e) Orice dispoziții ulterioare să nu fie admise.

Convenția are anexat un Proces-Verbal special.

Text românesc în Mon. Of. nr. 130 din 19 iunie 1924.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 27 februarie 1924 și de Senat la 13 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 763 din 6 iunie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 130 din 19 iunie 1924.

A expirat la 1 octombrie 1928, odată cu Convenția principală, intrînd în vigoare Convenția din 23 octombrie 1924.

34

1923, iunie 9, București

Aranjament între Statul Român și Stabilimentele Ringhoffer, Nesseldorf și Standing (Cehoslovacia) privitor la lichidarea unei creanțe asupra Statului Român

Între Statul Român, reprezentat prin Ministrul de Finanțe, pe de o parte, și Stabilimentele Ringhoffer, Nesseldorf și Standing, pe de altă parte, s-a convenit asupra următoarelor:

Stabilimentele Ringhoffer, care aveau o creanță asupra Statului Român, au consimțit, pentru a determina această creanță, să fixeze de comun acord, cu Direcția Generală a Căilor Ferate Române, contractele pentru reparații de vehicule și vagoane în sumă totală de 250 118 674 coroane cehoslovace, plus partea din spezele și dobînzile care după clauzele din contracte nu erau cuprinse în cifra de mai sus, și anume:

Cu scadenţa expirată,	coroane	cehoslovace	71 118 674
,, ,, imediată,	,,	,,	79 000 000
,, ,, ulterioară,	,,	,,	100 000 000
Total	,,	,,	250 118 674

Stabilimentele acceptau ca să primească pentru totalitatea creanţelor:

Cu scadenţa expirată,	coroane	cehoslovace	71 118 674
,, ,, imediată,	,,	,,	79 000 000
Total	,,	,,	150 118 674

Suma se majora cu dobînzile cuvenite pînă la 1 aprilie 1923, pentru creanţa cu scadenţa expirată, sub rezerva verificării: coroane cehoslovace 2 881 325, adică, în total, 153 000 000 coroane cehoslovace.

Plata s-a stipulat să se efectueze în titluri de rentă ale Împrumutului român de consolidare 4% 1922, care aveau ataşate cupoanele de la 1 aprilie 1923, calculate la cursul de 100 coroane cehoslovace, pentru fiecare liră sterlină, adică 1 530 000 lire sterline. Stabilimentele urmau să dea descărcare Guvernului Român pentru totalitatea creanţelor, cu scadenţa expirată şi cu scadenţa imediată.

Restul trebuia plătit, în numerar, la termenele următoare:

În 1924 . . .	7 000 000
,, 1925 . . .	9 000 000
,, 1926 . . .	12 000 000
,, 1927 . . .	14 000 000
,, 1928 . . .	16 000 000
,, 1929 . . .	19 000 000
,, 1930 . . .	23 000 000
Total . .	100 000 000 coroane cehoslovace

Aceste plăţi urmau să fie efectuate de Guvernul Român în favoarea Stabilimentelor Ringhoffer, la Ziwnowstenska Banka din Praga, în trei tranşe egale de cîte o treime pe fiecare an, sporite cu dobînzi la sumele neachitate, dar datorate, cu procentul de 2% peste procentul avansului Institutului bancar de la Ministerul de Finanţe Cehoslovac, limitat la procentul maxim de 7% pe an.

Titlurile de rentă prevăzute mai sus urmau să fie eliberate după cum urmează:

740 000 lire sterline, care reprezenta echivalentul scadenţei expirate şi al dobînzilor cuvenite imediat;

540 000 lire sterline, care reprezenta evaluarea aproximativă a lucrărilor deja executate şi livrate, precum şi a celor în curs de executare imediat după confirmarea acelei evaluări de către Direcţia Căilor Ferate, cu cuponul de la 1 aprilie 1923, ataşat.

adică	£ 740 000
	£ 540 000
	1 280 000 lire sterline

Soldul de 250 000 lire sterline trebuia să fie depus la „Banca Naţională" din Bucureşti, cu ordinul ca să fie trimis Stabilimentelor Ringhoffer, treptat, după facturile recunoscute pentru furniturile executate de administraţiile competente, cu cuponul de folosinţă de la data facturilor.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 iunie 1924 și de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

35

1923, iulie 24, Lausanne

Tratat de pace cu Turcia

„Însuflețiți de aceeași dorință de a pune capăt cu desăvîrșire stării de război, care de la 1914 a tulburat Răsăritul,

Dornici de a restabili între ei legăturile de prietenie și comerț necesare buneistări comune a națiunilor lor respective,

Și considerînd că aceste legături trebuie să fie întemeiate pe respectul neatîrnării și suveranității statelor,

Au hotărît să încheie un Tratat în acest scop..."

Potrivit stipulațiilor art. 1, cu începere de la intrarea în vigoare a Tratatului starea de pace trebuia cu desăvîrșire restabilită între Imperiul Britanic, Franța, Italia, Japonia, Grecia, România, Iugoslavia, de o parte, și Turcia, de altă parte, cît și între supușii acestor state. De o parte și de alta trebuiau să se stabilească relații oficiale și, pe teritoriile respective, agenții diplomatici și consulari urmau să primească tratamentul consfințit de principiile generale ale dreptului ginților.

Prin art. 2 și 3 sînt definite granițele Turciei cu Bulgaria, Grecia, Siria și Irakul.

Conform stipulațiilor art. 12, hotărîrea luată la 13 februarie 1914 de Conferința de la Londra pentru executarea art. 5 al Tratatului de la Londra din 17/30 mai 1913 și art. 15 al Tratatului de la Atena din 1/14 noiembrie 1913, hotărîre notificată Guvernului Greciei la 13 februarie 1914, privitoare la suveranitatea Greciei asupra insulelor Mediteranei orientale, altele decît insulele Imbros, Tenedos și insulele Iepurilor, în special, insulele Lemnos, Samothrace, Mitilene, Chio, Samos și Nikaria, era confirmată, sub rezerva stipulațiilor acestui Tratat relative la insulele vizate la art. 15, puse sub suveranitatea Italiei. Insulele situate la mai puțin de trei mile de la coasta asiatică rămîneau sub suveranitatea turcească.

Potrivit art. 13, în vederea asigurării menținerii păcii, Guvernul Greciei se angaja să respecte următoarele măsuri în insulele Mitilene, Chio, Samos și Nikaria: a) Nici o bază navală și nici o fortificație nu puteau să fie stabilite în acele insule; b) S-a interzis aviației militare grecești să zboare peste teritoriul coastei Anatoliei. Reciproc, Guvernul Turciei s-a angajat să interzică aviației sale militare să zboare peste aceste insule; c) Forțele militare elene în aceste insule au fost limitate la contingentul normal, chemat pentru serviciul militar, care putea să fie instruit pe loc, cît și la un efectiv de jandarmerie și de poliție proporțional cu efectivul jandarmeriei și al poliției ce exista pe întreg teritoriul elenic.

În virtutea art. 14, insulele Imbros și Tenedos, rămînînd sub suveranitatea Turciei, se bucurau de o organizare administrativă specială compusă din elemente locale, acordînd garanții populației indigene nemusulmane în ceea ce privește administrația, cît și protecția bunurilor.

Conform art. 15, Turcia a renunțat în favoarea Italiei la toate drepturile și titlurile sale asupra insulelor enumerate. mai jos: Stampalia (Astropalia), Rhodes (Rhodos), Calki (Charki), Scarpanto, Ca-

sos (Casso), Piscopis (Tilos), Nisiros (Nisyros), Calimnos (Kalymnos), Leros, Patmos, Lipsos (Lipso), Simi (Symi) şi Cos (Kos), ocupate de Italia şi insulele care depindeau de ele, cît şi asupra insulei Castellorizo.

Prin art. 16 Turcia s-a angajat să renunţe la toate drepturile şi titlurile, indiferent de natura lor, asupra sau privitoare la teritoriile situate dincolo de hotarele prevăzute de acest tratat, precum şi asupra insulelor, altele decît acelea asupra cărora îşi extindea suveranitatea în conformitate cu prevederile tratatului, soarta acestor teritorii şi insule fiind reglementată sau urmînd să fie reglementată de către cei interesaţi. Dispoziţiile acestui articol nu aduceau atingere stipulaţiilor particulare încheiate sau care urmau să fie încheiate între Turcia şi ţările limitrofe, pentru vecinătatea lor.

Articolul 17 precizează că efectul renunţării de către Turcia la orice drepturi şi titluri asupra Egiptului şi Sudanului începea la 5 noiembrie 1914.

Prin art. 20, Turcia declara că recunoaşte anexiunea Ciprului proclamată de Guvernul Britanic la 5 noiembrie 1914.

Fără prejudiciul dispoziţiilor generale ale art. 27, Turcia declara că recunoaşte ştergerea definitivă a tuturor drepturilor şi privilegiilor de orice natură erau ele, de care se bucura în Siria, în virtutea Tratatului de la Laussanne din 18 octombrie 1912 şi a actelor relative la acesta.

Prin art. 23, Părţile Contractante au căzut de acord să recunoască şi să declare principiul libertăţii de trecere şi de navigaţie pe mare şi în aer, în timp de pace ca şi în timp de război, în strîmtoarea Dardanelelor, în Marea de Marmara şi în Bosfor, după cum s-a prevăzut în Convenţia specială încheiată la aceeaşi dată, relativ la regimul Strîmtorilor.

Conform art. 25, Turcia se angaja să recunoască deplina valoare a Tratatelor de pace şi a Convenţiilor adiţionale încheiate de celelalte Puteri contractante cu puterile care au luptat de partea Turciei, să primească dispoziţiile care au fost sau urmau să fie luate privitor la teritoriile fostului Imperiu german, ale Austriei, Ungariei şi Bulgariei, şi să recunoască noile state în hotarele astfel fixate.

Prin art. 26, Turcia declara că recunoaşte şi primeşte hotarele Germaniei, Austriei, Bulgariei, Greciei, Ungariei, Poloniei, României, ale Iugoslaviei şi ale Statului Cehoslovac, aşa cum aceste hotare au fost sau urmau să fie fixate de Tratatele vizate la art. 25 sau de orice convenţii complementare.

Potrivit art. 27, nici o putere sau jurisdicţie în materie politică, legislativă sau administrativă nu putea să fie exercitată de guvernul sau autorităţile Turciei în afara teritoriului turcesc, asupra supuşilor unui teritoriu aşezat sub suveranitatea sau protectoratul celorlalte Puteri semnatare ale acestui Tratat, şi asupra supuşilor unui teritoriu deslipit de Turcia.

Prin art. 38 Guvernul turc se angaja să acorde tuturor locuitorilor Turciei întreaga protecţie a averii şi libertăţii lor, fără deosebire de naştere, naţionalitate, limbă, rasă sau religie. Toţi locuitorii Turciei, precizează art. 38, vor avea dreptul la liberul exerciţiu, atît public cît şi privat, a oricărei legi, religie sau credinţă a cărei practică nu era incompatibilă cu ordinea publică şi bunele moravuri.

Un Tribunal Arbitral Mixt urma să fie constituit, conform stipulaţiilor art. 92, între fiecare din Puterile Aliate, de o parte, şi Turcia, de altă parte, în termen de trei luni cu începere de la punerea în vigoare a Tratatului. Tribunalul judeca diferendele ce ţineau de competenţa lor, Părţile Contractante convenind să considere hotărîrile Tribunalului Arbitral Mixt ca definitive, şi să le facă obligatorii pentru supuşii lor.

Tratatul conţine următoarele anexe: 1) Convenţie privitoare la regimul Strîmtorilor; 2) Convenţie privitoare la hotarul Traciei; 3) Convenţia privitoare la stabilirea şi la competenţa judiciară; 4) Convenţie comercială; 5) Convenţie privitoare la schimbul de populaţii greceşti şi turceşti (semnată la 30 ianuarie 1923); 6) Aranjament greco-turc privitor la restituirea internaţilor civili şi la schimbul prizonierilor (semnată la 30 ianuarie 1923); 7) Declaraţie privitoare la amnistie şi Protocol); 8) Declaraţie privitoare la proprietăţile musulmane în Grecia; 9) Declaraţia privitoare la chestiunile sanitare; 10) Declaraţie privitoare la administraţia judiciară; 11) Protocol privitor la oarecare concesiuni acordate Imperiului Otoman şi Declaraţie; 12) Protocol privitor la accesiunea Belgiei şi a Portugaliei la unele dispoziţii ale actelor semnate la Lausanne şi Declaraţie; 13) Protocol privitor la evacuarea teritoriilor turceşti ocupate de forţele franceze, britanice şi italiene; 14) Protocol privitor la teritoriul Karagatch precum şi la insulele Imbros şi Tenedos; 15) Protocol privitor la Tratatul încheiat la Sèvres între principalele Puteri aliate şi asociate şi Grecia, la 10 august 1922, privitoare la ocrotirea minorităţilor în Grecia şi la Tratatul semnat la aceeaşi dată între acele puteri, privitor la Tracia; 16) Protocol privitor la posibilitatea de a semna mai tîrziu, acordată Iugoslaviei; 17) Act final al Conferinţei de la Lausanne. Toate aceste anexe poartă data de 24 iulie 1923, afară de anexele V şi VI.

România a semnat şi a ratificat anexele: I, II, III, IV, VII, XI, XII, XVI şi XVII.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 342.

Tratatul a fost semnat de: Marea Britanie, Italia, Japonia, Turcia, Franţa, Grecia, Bulgaria[1], *România*[2]. Au aderat: Belgia (1925), Portugalia (1928).

Tratatul a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Depunerea instrumentelor de ratificare a avut loc la Paris, la 6 august 1924.

36

1923, iulie 24, Lausanne

Convenţia internaţională privitoare la regimul strîmtorilor

„Doritori să asigure în strîmtori, tuturor naţiunilor, libertatea de trecere şi de navigaţie între Marea Mediterană şi Marea Neagră, conform principiului con-

---

[1] Bulgaria a semnat şi ratificat numai Convenţiile relative la frontierele Traciei şi la regimul Strîmtorilor.

[2] În Mon. Of. din 31 august 1924 se afirmă greşit că ratificarea română fusese depusă la Paris la 6 august 1924. De fapt procesul verbal de depunere arată data de 1 octombrie 1928. Totuşi România a considerat că Tratatul şi anexele sale intraseră în vigoare la 6 august 1924.

sacrat prin art. 23 al Tratatului de pace cu data de astăzi,

Şi considerînd că menţinerea acestei libertăţi este necesară păcii generale şi comerţului lumii,

Au hotărît să încheie o Convenţie în acest scop...“

Conform stipulaţiilor art. 1, Părţile contractante au căzut de acord pentru a recunoaşte şi a declara principiul libertăţii de trecere şi de navigaţie pe mare şi în aer, în strîmtoarea Dardanelelor, Marea de Marmara şi Bosfor, cuprinse mai jos sub denumirea generală de „Strîmtori“.

Potrivit art. 2, trecerea, navigaţia vapoarelor şi aeronavelor de comerţ şi a bastimentelor şi aeronavelor de război în Strîmtori, în timp de pace şi în timp de război, erau reglementate prin dispoziţiile Anexei alăturate Convenţiei.

ANEXĂ: Reguli pentru trecerea vapoarelor şi a aeronavelor de comerţ şi a bastimentelor şi aeronavelor de război în strîmtori.

Vapoare de comerţ, vapoare-spital, yachturi şi vapoare de pescuit, precum şi aeronavele nemilitare.

a) **În timp de pace:**

S-a stipulat deplina libertate de navigaţie şi de trecere, ziua şi noaptea, oricare era pavilionul şi încărcătura, fără nici o formalitate, taxă sau impunere, sub rezerva dispoziţiilor sanitare internaţionale.

b) **În timp de război, Turcia rămînînd neutră:**

Deplina libertate de navigaţie şi de trecere, ziua şi noaptea, în aceleaşi condiţii ca mai sus.

Drepturile şi datoriile Turciei, ca Putere neutră, nu o îndreptăţeau să ia nici o măsură susceptibilă de a împiedica navigaţia în Strîmtori, ale căror ape şi aer trebuiau să rămînă cu totul libere în timp de război. Turcia fiind neutră, întocmai ca şi în timp de pace.

Pilotajul rămînea facultativ.

c) **În timp de război, Turcia fiind beligerantă:**

Libertatea de navigaţie pentru vapoarele neutre şi pentru aeronavele nemilitare neutre, dacă vaporul sau aeronava nu ajuta pe duşman, în special transportînd contrabandă, trupe sau supuşi inamici. Turcia avea dreptul să viziteze aceste vapoare şi aeronave şi, în acest scop, aeronavele trebuiau să aterizeze sau să amerizeze în anumite zone care erau fixate şi amenajate, în vederea aceasta, de către Turcia.

Nu se aducea nici o ştirbire drepturilor Turciei de a aplica vapoarelor inamice măsurile admise de dreptul internaţional.

Turcia avea deplina libertate de a lua acele dispoziţii pe care le considera necesare pentru a împiedica vapoarele inamice de a se folosi de strîmtori.

Bastimentele de război, cuprinzîndu-se şi vapoarele auxiliare, transporturile de trupe şi bastimentele purtătoare de avioane şi aeronave militare.

a) **În timp de pace:**

Se acorda deplina libertate de trecere, ziua şi noaptea, oricare era pavilionul, fără nici o formalitate, taxă sau impunere oarecare, dar sub rezervele de mai jos referitoare la totalul forţelor.

Forţa maximă pe care o Putere avea dreptul să o treacă prin Strîmtori, cu destinaţia pentru Marea Neagră, nu putea să depăşească pe aceea a flotei celei mai puternice, aparţinînd Puterilor riverane Mării Negre, şi care exista în aceas-

tă mare în momentul trecerii. Totuşi, Puterile îşi rezervau dreptul de a trimite în Marea Neagră, în orice timp şi în orice circumstanţă o forţă ce nu trebuia să treacă de trei bastimente, dintre care nici unul nu putea să depăşească 10 000 de tone.

b) **În timp de război, Turcia fiind neutră:**

S-a stipulat deplina libertate de trecere ziua şi noaptea, indiferent de pavilion, fără nici o formalitate, taxă sau impunere, sub aceleaşi îngrădiri ca cele prevăzute mai sus. Aceste îngrădiri nu erau aplicabile, însă, Puterilor beligerante în paguba drepturilor lor de beligeranţi în Marea Neagră.

Se interzicea bastimentelor de război şi aeronavelor militare ale beligeranţilor de a proceda la captură, de a exercita dreptul de vizită şi de a se deda la oricare alt act de ostilitate în Strîmtori.

c) **În timp de război, Turcia fiind beligerantă:**

S-a acordat deplina libertate de trecere pentru bastimentele de război neutre fără nici o formalitate, taxă sau impunere, dar cu aceleaşi îngrădiri subliniate mai înainte.

Submarinele Puterilor în stare de pace cu Turcia trebuiau să traverseze Strîmtorile numai la suprafaţă.

Potrivit art. 4, erau demilitarizate zonele şi insulele de mai jos: a) Cele două ţărmuri ale Strîmtorilor Dardanelelor şi ale Strîmtorilor Bosforului pe întinderea zonelor delimitate; b) Toate insulele din Marea de Marmara, afară de insula Emis-Ali-Avasi; c) În Marea Egee, insulele Samothrace, Lemnos, Imbros, Tenedos şi insulele „Cu Iepuri-de-Casă".

În virtutea art. 10 se instituia la Constantinopol o Comisie internaţională denumită „Comisia Strîmtorilor".

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.
Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 34.
Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 398.

Convenţia a fost semnată de: Marea Britanie, Franţa, Italia, Japonia, Bulgaria, Grecia, *România*, Uniunea Sovietică[1], Iugoslavia, Turcia.

Convenţia a fost votată de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Comisia Strîmtorilor a început să funcţioneze în octombrie 1924. Convenţia a expirat la 9 noiembrie 1936, cînd a intrat în vigoare Convenţia de la Montreux din 20 iulie 1936.

37

1923, iulie 24, Lausanne

Convenţia internaţională privitoare la hotarele Traciei

„Dorind să asigure menţinerea păcii pe frontierea Traciei,

Şi socotind necesar ca, în acest scop, anumite dispoziţii speciale reciproce să fie luate de o parte şi de cealaltă a acestor frontiere, astfel după cum este prevăzut prin art. 24 al Tratatului de pace semnat astăzi,

Au decis să încheie o Convenţie în acest scop . . ."

Conform prevederilor art. 1, de la Marea Egee pînă la Marea Neagră, teritoriile ce se întind de o parte şi de

---

[1] Uniunea Sovietică a semnat Convenţia la Roma, la 14 august 1923, fără a o ratifica însă.

alta a frontierelor care separă Turcia de Bulgaria și de Grecia au fost demilitarizate pe o lungime de aproape 30 de kilometri. O comisie de delimitare ce trebuia constituită în cele 15 zile care urmau după intrarea în vigoare a Convenției, era însărcinată să determine și să traseze pe teren limitele definite la art. 1. Această comisie era compusă din reprezentanți desemnați de Franța, Marea Britanie, Italia, Bulgaria, Grecia și Turcia, cîte unul de fiecare Putere.

În virtutea art. 3, toate lucrările de fortificare permanentă sau de campanie trebuiau să fie dezarmate și dărîmate prin îngrijirea Puterii pe teritoriul căreia se găseau. Convenția a stipulat interzicerea de a se construi noi lucrări de acest fel, înființarea de depozite de arme sau de material de război și nici instalații ofensive sau defensive de ordin militar naval sau aeronautic.

S-a interzis, de asemenea, staționarea sau deplasarea de forțe armate, cu excepția forțelor de poliție, jandarmerie, vameși, grăniceri, necesare pentru a asigura ordinea internă și supravegherea frontierelor.

Efectivul acestor elemente speciale care nu trebuiau să cuprindă nici un avion, nu putea să depășească: a) În zona demilitarizată de pe teritoriul turcesc, 5 000 oameni; b) În zona demilitarizată de pe teritoriul grecsc, 2 500 oameni; c) În zona demilitarizată de pe teritoriul bulgar, 2 500 oameni.

Potrivit stipulațiilor aceluiași articol 3, armamentul lor se compunea din revolver, sabie, pușcă, și 4 puști mitraliere la o sută de oameni, cu excluderea oricărei artilerii.

Aceste dispoziții nu aduceau nici o știrbire obligațiilor la care era ținută Bulgaria, în virtutea Tratatului de la Neuilly din 27 noiembrie 1919.

Sborul peste zona demilitarizată era interzis tuturor avioanelor militare sau navale, indiferent de pavilionul pe care-l purtau.

În cazul cînd una din Puterile limitrofe, al cărei teritoriu era vizat de stipulațiile Convenției, ar fi avut de formulat vreo reclamație cu privire la respectarea precedentelor dispoziții, această reclamație urma să fie adusă în fața Consiliului Societății Națiunilor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 martie 1924.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 401.

Convenția a fost semnată de: Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, Bulgaria, Grecia, *România,* Turcia.

Convenția a fost votată de Senat la 12 decembrie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

A intrat în vigoare la 24 mai 1924.

38

1923, iulie 24, Lausanne

Convenție internațională relativă la stabilirea și la competența judiciară

„Doritoare de a reglementa conform dreptului ginților modern condițiile de stabilire în Turcia a supușilor celorlalte Puteri contractante și condițiile de stabilire a supușilor turci pe teritoriile acestora din urmă, cît și unele chestiuni privitoare la competența judiciară,

Au decis de a încheia o Convenție în acest scop..."

Aplicarea în Turcia a fiecărei dispoziții privind condițiile de stabilire față de supușii și societățile celorlalte Puteri con-

tractante era subordonată clauzei exprese de deplină reciprocitate față de supușii și societățile turcești, în teritoriile acestor puteri.

În cazul cînd una din aceste Puteri refuza, în virtutea legilor sale, sau chiar altfel, de a acorda reciprocitatea în raport cu vreuna din dispozițiile amintite, supușii și societățile sale nu puteau să profite în Turcia de această dispoziție.

Pentru aplicarea dispozițiilor art. 1, dominioanele, coloniile și teritoriile puse sub protectoratul sau autoritatea Puterilor contractante erau considerate individual ca țări contractante distincte.

Pe teritoriul Turciei, precizează art. 2, supușii celorlalte Puteri contractante vor fi primiți și tratați, cu privire la persoanele și bunurile lor, conform dreptului comun internațional. Ei se bucurau de cea mai deplină și constantă protecție a legilor și autorităților teritoriale, în ceea ce privește persoanele, bunurile, drepturile și interesele lor.

Fără prejudiciul dispozițiilor privitoare la imigrare, ei se bucurau de întreaga libertate de intrare și de stabilire și puteau să plece, să vină și să stea în Turcia, conformîndu-se legilor și regulamentelor în vigoare ale țării.

În virtutea art. 3, supușii celorlalte Puteri contractante aveau dreptul de a dobîndi, de a poseda și de a înstrăina tot felul de bunuri mobiliare și imobiliare, conformîndu-se legilor și regulamentelor țării. Ei puteau dispune de ele, în special prin vînzare, schimb, donație, dispoziții testamentare sau prin orice alt fel; puteau, de asemenea, intra în posesiunea lor pe cale de succesiune, în virtutea legii sau în urma unor dispoziții între vii, sau testamentare.

Potrivit art. 5, erau recunoscute în Turcia societățile comerciale, industriale sau financiare, cuprinzînd și societățile de transport sau asigurare constituite legal pe teritoriul uneia din celelalte Puteri contractante. Ele se puteau stabili pe teritoriul Turciei pentru exercitarea comerțului și a industriei, sub rezerva observării dispozițiilor ordinei publice, bucurîndu-se de aceleași drepturi ca și orice societate națională cu profil asemănător.

Prin art. 6 s-a stipulat interdicția ca supușii celorlalte Puteri contractante să satisfacă serviciul militar, fiind, de asemenea, scutiți de orice serviciu și de orice obligație sau sarcină care ar fi înlocuit serviciul militar. Ei nu puteau să fie expropriați de bunurile lor sau lipsiți chiar temporar de folosința acestor bunuri, decît pentru cauză de utilitate publică legal recunoscută și în schimbul unei drepte și prealabile indemnități.

În virtutea art. 7, Turcia își rezerva dreptul de a expulza, prin măsuri individuale, fie în urma unei sentințe legale, fie pe baza legilor sau regulamentelor asupra poliției moravurilor, asupra poliției sanitare sau asupra cerșetoriei, fie pentru motive de siguranță interioară sau exterioară a statului, pe supușii celorlalte Puteri contractante care se angajau să-i primească în orice moment, pe ei și familiile lor.

Părțile contractante au convenit ca supușii celorlalte state contractante în Turcia, și reciproc supușii turci pe teritoriile acestor Puteri să aibă liber acces la tribunalele naționale și dreptul de a sta în justiție, în aceleași condiții ca și naționalii.

Prin art. 17, Guvernul turc declara că străinii în Turcia vor fi asigurați cu privire la persoanele și bunurile lor, în fața jurisdicției turcești, de o protecție conformă cu dreptul ginților și cu principiile și metodele, în general urmate, în celelalte țări.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.
Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 405.
Convenția a fost semnată de: Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, Grecia, *România*, Turcia.
Convenția a fost votată de Senat la 12 decembrie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.
A intrat în vigoare la 6 august 1924.
A expirat la 13 august 1932, iar pentru România la 15 ianuarie 1931[1].
În Preambul apare și Iugoslavia, însă nu printre semnatari.

39

1923, iulie 24, Lausanne

Convenție internațională comercială cu Turcia

„Însuflețiți de dorința de a stabili relațiile lor economice pe baza dreptului internațional și în termenii cei mai nimeriți ca să încurajeze comerțul și să ușureze schimburile,

Au hotărît să încheie o Convenție în acest scop..."

Articolul 1 precizează că imediat după intrarea în vigoare a Convenției, tarifele aplicabile la importul în Turcia a produselor naturale sau fabricate, originare și provenind din teritoriile celorlalte Puteri Contractante, erau acelea ale tarifului specific otoman, pus în vigoare la 1 septembrie 1916. Drepturile înscrise în tariful otoman din 1 septembrie 1916, percepute în monedă turcească de hîrtie, erau supuse la coeficienții de majorare ajustați periodic după cursul schimbului. Acești coeficienți erau aceia, în vigoare la data de 1 martie 1923.

Potrivit art. 3, Turcia se angaja să suprime imediat după intrarea în vigoare a Convenției, și să nu restabilească pe durata acestei Convenții, toate prohibițiile de import sau export, altele decît acelea care puteau să fie necesare pentru: a) A rezerva resursele indispensabile vieții alimentare și a salvgarda activitatea economică a țării; b) A asigura securitatea statului; c) A apăra persoanele, animalele și plantele împotriva bolilor molipsitoare, epizootii și epiphtii; d) A împiedica întrebuințarea opiumului și a altor toxice; e) A interzice importul produselor alcoolice a căror folosire era prohibită în Turcia; f) A împiedica exportul monedei de aur sau a metalului aur; g) A stabili sau menține monopoluri de stat.

Cu condiția ca o echitabilă reciprocitate să fi fost acordată de fiecare din celelalte Puteri Contractante, în termenii legislației sale, Turcia se angaja să aplice prohibițiile fără nici o deosebire, și, în cazul cînd ar fi acordat derogări sau licențe, pentru produsele prohibite, să nu favorizeze comerțul altei Puteri Contractante sau a unei Puteri oarecare în paguba comerțului vreunei Puteri Contractante.

Conform stipulațiilor art. 4, sub condiția reciprocității, nici un drept de consumație sau accize nu era aplicabil în Turcia mărfurilor originare și de proveniență din celelalte Puteri Contractante, decît în măsura în care era perceput asupra unor articole identice sau similare produse în Turcia.

---

[1] Prin Protocolul româno-turc de la Ankara din 9 iulie 1929 s-a hotărît că această convenție va lua sfîrșit la data intrării în vigoare a Convenției de Stabilire, Comerț și Navigație semnată la Ankara la 11 iunie 1929.

Convenția cuprinde: Anexa I: Lista articolelor supuse coeficientului 9; Anexa II: Taxe de consumație; Anexa III: Model de certificat de origină.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 martie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 412.

Convenția a fost semnată de: Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, Grecia, *România*, Turcia[1].

Convenția a fost votată de Senat la 12 decembrie 1924 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

A expirat la 9 iulie 1929, pentru România la intrarea în vigoare a Modus-Vivendi din 9 iulie 1929.

40

1923, iulie 24, Lausanne

Declarație și Protocol privitoare la amnistie

Articolul 1 din această Declarație a prevăzut că nici o persoană care locuise sau locuia în Turcia și, reciproc, nici o persoană care locuia sau locuise în Grecia să nu fie molestată pentru activitatea sa militară sau politică sau pentru ajutorul care-l acordase unei Puteri străine semnatară a Tratatului de pace sau supușilor săi, între 1 august 1914 și 20 noiembrie 1922.

În virtutea art. 2, nici unul din locuitorii teritoriilor deslipite de Turcia în virtutea Tratatului de pace nu putea să fie deranjat sau molestat pentru atitudinea sa politică sau militară potrivnică Turciei, sau favorabilă acesteia, în perioada de la 1 august 1914 pînă la 20 noiembrie 1922, fie din cauza reglementării naționalității sale în virtutea acestui Tratat.

Potrivit art. 3, guvernele turc și grec se obligau să acorde amnistie deplină pentru toate crimele și delictele săvîrșite în timpul aceleiași perioade, în conexiune vădită cu întîmplările politice petrecute în această perioadă.

Supușii turci și, reciproc, supușii celorlalte Puteri semnatare ale Tratatului de pace care ar fi fost arestați, urmăriți sau condamnați de autoritățile acestor puteri sau de autoritățile turcești, pentru motive cu caracter politic sau militar, anterioare datei de 20 noiembrie 1922, pe un teritoriu turcesc în urma Tratatului de pace, se bucurau de amnistie. Dacă erau deținuți urmau să fie remiși în mîinile autorităților statelor ai căror supuși erau. Această dispoziție se aplica și supușilor turci arestați, urmăriți sau condamnați de autoritățile Puterilor care ocupaseră o parte a teritoriului amintit mai sus, chiar pentru o infracțiune de drept comun săvîrșită înaintea acelei date și chiar dacă erau în afara Turciei, cu excepția celor care, față de un membru al armatelor ocupante s-ar fi făcut vinovați de un act ce ar fi atras moartea sau o rănire gravă.

Articolul 5 precizează că orice condamnare pronunțată pe acest motiv trebuia anulată și, de asemenea, orice urmărire, în curs de desfășurare, erau oprite.

Guvernul turc, se stipulează în art. 6, împărtășind grija de pacificare generală de care erau însuflețite toate Puterile, declara intenția sa de a nu contesta operațiile săvîrșite sub ocrotirea aliaților în perioada cuprinsă între 20 octombrie 1918 și 20 noiembrie 1922, cu scopul de a

---

[1] A fost denunțată de Turcia la 11 august 1927.

restabili familiile răspîndite din cauza războiului și de a repune pe îndrituiții legitimi în posesiunea bunurilor lor. Dar această intenție nu excludea putința unei revizuiri a operațiilor vizate mai sus, în caz de recurs al interesaților. Reclamațiile privitoare la persoane și bunuri urmau să fie cercetate de o comisie compusă dintr-un delegat al Crucii Roșii și unul al Semilunei Roșii.

Clauzele Protocolului prevăd că guvernul Turciei își rezerva dreptul de a interzice șederea și intrarea în Turcia a 150 de persoane ce se încadrau în categoria celor vizați la art. 1 din Declarație. În consecință, guvernul turc putea să expulzeze de pe teritoriul său persoanele vizate și care locuiau în Turcia, precum și dreptul de a interzice întoarcerea acelora care se găseau în străinătate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 431.

Declarația și Protocolul au fost semnate de: Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, Grecia, *România*, Turcia.

Declarația și Protocolul au fost votate de Senat la 12 decembrie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

41

1923, iulie 24, Lausanne

Protocol privitor la anumite concesiuni acordate în Imperiul Otoman

În virtutea acestui Protocol erau menținute contractele de concesie precum și acordurile privitoare la ele, încheiate înainte de 29 octombrie 1914 între Guvernul Otoman sau orice autoritate locală, pe de o parte, și supușii (cuprinzînd și societățile) Puterilor contractante, afară de Turcia, pe de altă parte. La cererea guvernului turc erau suspendate operațiile vizate în convențiile încheiate de guvernul turc, în cursul anilor 1913 și 1914, pentru constituirea Societății imperiale otomane a docurilor, arsenalelor și construcțiilor navale.

Potrivit art. 2, în cazul cînd într-un termen de șase luni de la intrarea în vigoare a Tratatului de pace, Regia generală a căilor ferate nu ar fi intrat iar în posesia concesiei acordată în 1914 pentru construirea și exploatarea căii ferate Samsun-Sivas, guvernul turc se angaja să acorde acestei societăți, la cererea ei, o nouă concesie cu titlu de compensație.

Acordurile încheiate între 30 octombrie 1918 și 1 noiembrie 1922 între guvernul Otoman și beneficiarii contractelor și concesiilor vizate la art. 1, cît și contractele între particulari, comportînd transferuri de concesii încheiate în această perioadă, rămîneau în vigoare pînă primeau aprobarea guvernului turc. În cazul cînd această aprobare nu era acordată, urma să se aloce, dacă era nevoie, concesionarilor, pentru prejudiciul suferit efectiv, o indemnitate fixată de experți.

În virtutea art. 9, în teritoriile deslipite de Turcia în virtutea Tratatului de pace, statul succesor devenea deplin substituit în drepturile și sarcinile Turciei față de supușii celorlalte Puteri contractante. Aceste dispoziții se aplicau și în teritoriile deslipite de Turcia în urma războaielor balcanice, în ce privește contractele de concesii încheiate înainte de intrarea în vigoare a Tratatului prin care

transferul teritoriului fusese stipulat cu guvernul Otoman sau orice autoritate locală otomană.

Conform stipulaţiilor art. 11, orice societate constituită conform legii otomane şi care funcţiona în teritoriile deslipite de Turcia, fie în urma războaielor balcanice, fie în virtutea Tratatului de pace cu aceeaşi dată ca şi Protocolul, şi în care interesele supuşilor Puterilor contractante, altele decît Turcia, erau precumpănitoare, avea, timp de cinci ani, cu începere de la intrarea în vigoare a Tratatului, facultatea de a transfera bunurile, drepturile şi interesele sale oricărei alte societăţi constituită în conformitate cu legea statului ce exercita autoritatea pe teritoriul respectiv, fie a uneia din Puterile contractante, altele decît Turcia, ai cărei supuşi controlau societatea precedentă. Societatea căreia bunurile, drepturile şi interesele îi erau transferate se bucura de aceleaşi drepturi şi privilegii de care se bucura societatea precedentă, cuprinzînd şi acelea pe care le confera dispoziţiile Protocolului.

Printr-o Declaraţie anexată Protocolului, guvernul Turc se angaja să aplice stipulaţiile articolului 1 din Protocol, privitoare la anumite concesii acordate în Imperiul Otoman, societăţilor otomane în care la 1 august 1914 capitalurile supuşilor celorlalte Puteri contractante ale Protocolului erau precumpănitoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 437.

Protocolul a fost semnat de: Marea Britanie, Franţa, Italia, Grecia, *România*, Turcia.

Protocolul a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1923. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

42

1923, iulie 24, Lausanne

Protocol privitor la accesiunea Belgiei şi Portugaliei la anumite dispoziţii ale unor acte semnate la Lausanne

Părţile Contractante, semnatare ale Tratatului de la Lausanne, au căzut de acord să admită ca Belgia şi Portugalia să accedeze la dispoziţiile Secţiei I a Părţii II (Clauze financiare) şi la dispoziţiile Părţii III (Clauze economice) ale Tratatului, accesiunea urmînd să aibă efect de la aceeaşi dată şi în aceleaşi condiţii ca şi Tratatul de pace. Ele au căzut de acord ca Belgia să accedeze în aceleaşi condiţii la Protocolul referitor la anumite concesii acordate în Imperiul Otoman.

În consecinţă, Părţile Contractante au luat act de declaraţiile de accesiune făcute de reprezentaţii Belgiei şi Portugaliei, declaraţii în virtutea cărora starea de pace şi relaţiile oficiale erau considerate ca restabilite între Turcia, de o parte, şi fiecare din aceste două Puteri, pe de alta.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 442.

Protocolul a fost semnat de: Marea Britanie, Franţa, Italia, Japonia, Grecia, *România*, Turcia.

Protocolul a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin

D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

43

1923, iulie 24, Lausanne

Protocol privitor la semnarea Tratatului de Pace cu Turcia de către Iugoslavia

Semnînd la Lausanne, în numele Guvernelor respective, actele enumerate mai jos, sau unele dintre ele, şi anume: Tratatul de pace; Convenţia privitoare la Regimul Strîmtorilor; Convenţia referitoare la frontiera Turciei; Convenţia privitoare la stabilire şi la competenţa judiciară; Convenţia comercială; Declaraţia privitoare la amnistie şi Protocol; Protocol relativ la anumite concesii acordate în Imperiul Otoman; Protocol relativ la accesiunea Belgiei şi Portugaliei la anumite dispoziţii de Acte semnate la Lausanne, Părţile Contractante au căzut de acord, fiecare în ceea ce priveşte actele pe care le-a semnat, de a recunoaşte Statului Sârbo-Croato-Sloven facultatea de a face să se semneze la Paris, de către unul sau unii din plenipotenţiarii menţionaţi în Actul final al Conferinţei de la Lausanne, totalitatea actelor menţionate mai sus, atît timp cît Tratatul de pace nu va fi intrat în vigoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 449.
Protocolul a fost semnat de: Marea Britanie, Franţa, Italia, Japonia, Grecia, Bulgaria, *România*, Turcia.
Protocolul a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

44

1923, iulie 24, Lausanne

Act final al Conferinţei de la Lausanne

„Guvernele Imperiului Britanic, al Franţei şi al Italiei — de acord cu guvernul Japoniei — doritoare de a restabili definitiv pacea în Orient, — invitînd pe de o parte Grecia, România, Statul Sârbo-Croato-Sloven, precum şi Statele Unite ale Americii — şi, pe de altă parte, Turcia — să examineze în comun dispoziţiile de natură să conducă la un rezultat deopotrivă dorit de toate naţiunile;

Apreciind, de altfel, că, printre chestiunile care s-ar găsi potrivite de a fi tratate la această Conferinţă — Chestiunea Strîmtorilor ar trebui examinată cu deosebire, invitînd Bulgaria şi Rusia, state riverane ale Mării Negre — să participe la negocierile şi la deciziile care ar fi adoptate;

Şi decizînd că Belgia şi Portugalia vor fi admise să participe la discuţiile chestiunilor economice şi financiare ce rezultă pentru aceste două Puteri din starea de război din Orient..."

În urma întrunirilor ţinute de la 20 noiembrie 1922, la 24 iulie 1923, au fost hotărîte următoarele Acte:

I. Tratat de pace, semnat la 24 iulie 1923.

II. Convenţia privitoare la Regiunea Strîmtorilor, semnată la 24 iulie 1923.

III. Convenţia privitoare la frontiera Turciei, semnată la 24 iulie 1923.

IV. Convenţia privitoare la stabilire şi la competenţa judiciară, semnată la 24 iulie 1923.

V. Convenţia comercială, semnată la 24 iulie 1924.

D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

43

1923, iulie 24, Lausanne

Protocol privitor la semnarea Tratatului de Pace cu Turcia de către Iugoslavia

Semnînd la Lausanne, în numele Guvernelor respective, actele enumerate mai jos, sau unele dintre ele, şi anume: Tratatul de pace; Convenţia privitoare la Regimul Strîmtorilor; Convenţia referitoare la frontiera Turciei; Convenţia privitoare la stabilire şi la competenţa judiciară; Convenţia comercială; Declaraţia privitoare la amnistie şi Protocol; Protocol relativ la anumite concesii acordate în Imperiul Otoman; Protocol relativ la accesiunea Belgiei şi Portugaliei la anumite dispoziţii de Acte semnate la Lausanne, Părţile Contractante au căzut de acord, fiecare în ceea ce priveşte actele pe care le-a semnat, de a recunoaşte Statului Sârbo-Croato-Sloven facultatea de a face să se semneze la Paris, de către unul sau unii din plenipotenţiarii menţionaţi în Actul final al Conferinţei de la Lausanne, totalitatea actelor menţionate mai sus, atît timp cît Tratatul de pace nu va fi intrat în vigoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 449.
Protocolul a fost semnat de: Marea Britanie, Franţa, Italia, Japonia, Grecia, Bulgaria, *România*, Turcia.
Protocolul a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

44

1923, iulie 24, Lausanne

Act final al Conferinţei de la Lausanne

„Guvernele Imperiului Britanic, al Franţei şi al Italiei — de acord cu guvernul Japoniei — doritoare de a restabili definitiv pacea în Orient, — invitînd pe de o parte Grecia, România, Statul Sârbo-Croato-Sloven, precum şi Statele Unite ale Americii — şi, pe de altă parte, Turcia — să examineze în comun dispoziţiile de natură să conducă la un rezultat deopotrivă dorit de toate naţiunile;

Apreciind, de altfel, că, printre chestiunile care s-ar găsi potrivite de a fi tratate la această Conferinţă — Chestiunea Strîmtorilor ar trebui examinată cu deosebire, invitînd Bulgaria şi Rusia, state riverane ale Mării Negre — să participe la negocierile şi la deciziile care ar fi adoptate;

Şi decizînd că Belgia şi Portugalia vor fi admise să participe la discuţiile chestiunilor economice şi financiare ce rezultă pentru aceste două Puteri din starea de război din Orient..."

În urma întrunirilor ţinute de la 20 noiembrie 1922, la 24 iulie 1923, au fost hotărîte următoarele Acte:

I. Tratat de pace, semnat la 24 iulie 1923.
II. Convenţia privitoare la Regiunea Strîmtorilor, semnată la 24 iulie 1923.
III. Convenţia privitoare la frontiera Turciei, semnată la 24 iulie 1923.
IV. Convenţia privitoare la stabilire şi la competenţa judiciară, semnată la 24 iulie 1923.
V. Convenţia comercială, semnată la 24 iulie 1924.

VI. Convenția privitoare la schimbul de populație greacă și turcă și Protocolul, semnate la 30 ianuarie 1923.

VII. Acordul greco-turc privitor la restituirea de internați civili și schimbul de prizonieri de război, semnat la 30 ianuarie 1923.

VIII. Declarația privitoare la amnistie și Protocol, semnate la 24 iulie 1923.

IX. Declarația privitoare la proprietățile musulmane în Grecia, semnată la 24 iulie 1923.

X. Declarația relativă la chestiunile sanitare, semnată la 24 iulie 1923.

XI. Declarația relativă la administrația judiciară, semnată la 24 iulie 1923.

XII. Protocol privitor la unele concesiuni acordate în Imperiul Otoman și Declarația, semnate la 24 iulie 1923.

XIII. Protocol privitor la accesiunea Belgiei și Portugaliei la unele dispoziții de Acte semnate la Lausanne și Declarația acestor două Puteri privitoare la accesiune, semnate la 24 iulie 1924.

XIV. Protocol privitor la evacuarea teritoriilor turcești, ocupate de forțele britanice, franceze și italiene și Declarația, semnate la 24 iulie 1923.

XV. Protocol relativ la teritoriul Karagaci, precum și la insulele Imbros și Tenedos, semnat de Anglia, Franța, Italia, Japonia, Grecia și Turcia, la 24 iulie 1923.

XVI. Protocol relativ la Tratatul încheiat la Sévres între Principalele Puteri Aliate și Grecia, la 10 august 1920, cu privire la protecția minorităților în Grecia și la Tratatul încheiat la aceeași dată între aceleași Puteri, relativ la Tracia, semnat la 24 iulie 1923.

XVII. Protocol referitor la semnătura Statului Sârbo-Croato-Sloven, semnat la 24 iulie 1924.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIII, p. 338.

Actul final a fost semnat de: Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia, Belgia, Portugalia, Grecia, Bulgaria, *România*, Turcia.

Actul final a fost votat de Senat la 12 decembrie 1923 și de Adunarea Deputaților la 29 ianuarie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 805 din 29 februarie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 189 din 31 august 1924.

45

1923, septembrie 12, Geneva

Convenția internațională pentru reprimarea circulației și traficului publicațiilor obscene

„Deopotrivă de dornice de a da cea mai mare eficacitate posibilă reprimării circulației și traficului publicațiilor obscene.

Primind invitația guvernului Republicii Franceze de a lua parte la o Conferință convocată la 31 august 1923 la Geneva, sub auspiciile Societății Națiunilor, pentru cercetarea proiectului de Convenție întocmit la 1910 și a observațiilor formulate de diferite state, precum și pentru a elabora și semna un text definitiv de Convenție ..." Părțile Contractante au convenit asupra dispozițiilor următoare:

Prin art. 1, Părțile contractante s-au angajat să ia toate măsurile pentru a des-

coperi, a urmări şi a pedepsi orice persoană vinovată de unul din faptele indicate mai jos: a) Fabricarea sau deţinerea de scrieri, desenuri, gravuri, picturi, tipărituri, imagini, afişe, embleme, fotografii, filme cinematografice sau alte obiecte obscene cu scopul de a face comerţ cu ele, de a le distribui sau de a le expune în mod public; b) Importul, transportul, exportul sau fapta de a favoriza importul, transportul sau exportul sau de a le pune în circulaţie; c) Comerţul, distribuirea şi expunerea lor publică.

În virtutea art. 2, persoanele care comiteau una din infracţiunile prevăzute la art. 1 erau judecate de tribunalele Părţii Contractante în care delictul sau unul din elementele constitutive ale delictului se produsese. Transmiterea comisiilor rogatorii referitoare la infracţiunile prevăzute de Convenţie se efectua: a) Fie prin comunicaţie directă între autorităţile judiciare; b) Fie prin mijlocirea agentului diplomatic sau consular al ţării care cere, în ţara căruia i se cerea; c) Fie pe cale diplomatică.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1924.

Convenţia a fost semnată de: Albania, Germania, Austria, Belgia[1, 2], Brazilia, Marea Britanie, Africa de sud, Noua Zeelandă, Irlanda, Samoa, India, Bulgaria, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Danzig, Spania, Finlanda, Grecia, Ungaria, Iran, Italia, Letonia, Luxemburg[1], Monaco, Olanda[3], Polonia, Portugalia, *România*, Siam[1], Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Iugoslavia, Costa-Rica, Franţa, Haiti, Honduras, Japonia[1], Lituania, Panama, Salvador, Uruguay.

Au aderat: Australia (1925), Newfoundland (1925), Colonii engleze (1926), Canada (1924), Egipt (1924), Guatemala (1933), Irak (1929), San Marino (1926), Norvegia (1929), Paraguay (1933), Uniunea Sovietică (1935), Estonia (1936), Palestina, Transiordania (1927), Jamaica (1927), Guiana britanică (1929), Peru, Argentina (1936), Afganistan (1937), Maroc (1940), Birmania (1937).

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 26 martie 1926 şi de Senat la 26 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 333 din 2 iunie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1926.

A intrat în vigoare la 7 august 1924, pentru România la 7 iunie 1926.

46

1923, septembrie 24, Geneva

Protocol privitor la clauzele de arbitraj (în materie comercială)

Prin art. 1 fiecare din Părţile Contractante recunoştea validitatea compromisului între Părţile supuse jurisdicţiei unor State contractante deosebite, precum şi clauza compromisorie prin care Părţile la un contract se îndatorau, în materie comercială sau în oricare altă materie susceptibilă de a fi rezolvată pe calea arbitrajului sau a compromisului, să supună, în tot sau în parte, diferendele care se puteau ivi în urma acelui contract, la un arbitraj, chiar dacă acel arbitraj trebuia să aibă loc în altă ţară decît aceea la jurisdicţia căreia era supusă una din Părţile la contract.

Potrivit alin. 2, art. 1, fiecare Parte contractantă îşi rezerva facultatea de a restrînge îndatorirea amintită mai sus, la contractele recunoscute drept comerciale de propria sa legislaţie.

În virtutea art. 2, procedura arbitrajului, precum şi constituirea tribunalului arbitral urmau să fie reglementate conform voinţei Părţilor şi legii ţării pe teritoriul căreia se desfăşura arbitrajul.

---

[1] Cu rezerve.
[2] Cu Congo belgian şi Ruanda-Urundi.
[3] Cu Indiile Olandeze, Surinam şi Curaçao.

Părţile Contractante se îndatorau să înlesnească actele de procedură care trebuiau să se întocmească pe teritoriul respectiv, conform dispoziţiilor din legislaţia lor privind procedura de arbitraj prin compromis.

Potrivit art. 3, Statele contractante s-au angajat să asigure execuţia prin autorităţile lor şi în conformitate cu dispoziţiile legislative, a sentinţelor arbitrale pronunţate pe teritoriul lor, în virtutea articolelor precedente.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925.

Protocolul a fost semnat de: Albania, Austria, Germania, Belgia[1], Brazilia[1], Marea Britanie, Bolivia, Chile, Letonia[1], Lituania, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, Uruguay, Noua Zeelandă, Danemarca, Spania[1], Estonia[1], Finlanda, Franţa[1], Grecia, Italia, Japonia[2], Luxemburg, Monaco[1], Norvegia, Olanda[1, 3], Polonia[1], Portugalia[1], *România*[1*], Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia[1], Leichtenstein. Au aderat: Rhodesia de Sud (1924), Newfoundland, Irak, Palestina, Traniordania, Colonii şi Protectorate (1926), Sf. Elena (1926), Tanganica (1926), Uganda (1929), Bahamas (1931), Danzig (1938), India (1937), Birmania (1938).

Protocolul a fost votat de Senat la 29 ianuarie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 3 februarie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 672 din 24 februarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925.

A intrat în vigoare la 28 iulie 1924, iar pentru România la 12 aprilie 1924.

---

[1] Cu rezerve.

* România a semnat la 6 martie 1924 cu rezerva dreptului pentru Guvernul Român de a restrînge legămîntul luat prin art. 1 al. 2 la contractele declarate comerciale în dreptul român, şi celelalte state cu rezerve.

[2] Cu teritorii şi mandate.

[3] Cu Indiile olandeze, Surinam şi Curaçao.

47

1923, octombrie 25, Bucureşti

Aranjament între Statul Român şi Crédit Général Hypothécaire et Mobillier, Bruxelles, modificînd Convenţia din 14 mai 1920

Între Statul Român, reprezentat prin Ministrul de Finanţe, pe de o parte, şi Crédit Général Hypothécaire et Mobillier, Societate anonimă cu sediul la Bruxelles, pe de altă parte, s-a convenit asupra următoarelor:

S-a stabilit să se prelungească, pentru 10 ani, începînd de la 15 iunie 1924, Convenţia din 14 mai 1920, intervenită între Statul român şi Crédit Général Hypothécaire et Mobillier relativ la avansul de 15 000 000 franci, din care 13 000 000 în bilete franceze, iar 2 000 000 în bilete belgiene, capital acordat de Bancă, Statului român, în condiţiile următoare:

La 15 iunie 1924, conturile sumelor datorate de Statul român şi capitalurile, dobînzile şi alte accesorii prevăzute în Convenţia din 14 mai 1920, erau stabilite în franci francezi sau în franci belgieni, la alegerea lui Crédit Général Hypothécaire et Mobillier.

Crédit Général Hypothécaire et Mobillier avea facultatea de a cere convertirea sumei stabilite în valoare corespunzătoare după cursul mijlociu al cotei oficiale a Bursei din Bruxelles, din ultima lună precedentă, adică de la 15 mai, pînă la 15 iunie 1924.

Cu începere de la 15 iunie 1924, Guvernul român urma să facă, trimestrial, plata dobînzilor şi a altor accesorii, proporţionale cu durata şi calculate asupra sumei stabilite şi, eventual, convertite la 15 iunie 1924.

În caz de convertire a francilor francezi în franci belgieni, sau invers, dobîn-

zile, comisionul şi accesoriile trebuiau plătite în moneda adoptată pentru convertire.

Statul român putea oricînd, printr-un preaviz de 6 luni, să ramburseze total sau parţial sumele datorate, însă se obliga să ramburseze cel puţin 7 000 000 de franci pe cursul primilor 7 ani, începînd de la 15 iunie 1924.

Bonurile de tezaur date spre acoperire Societăţii împrumutătoare trebuiau să fie din nou ştampilate şi prelungite, urmînd să rămînă în posesia Societăţii împrumutătoare, conform dispoziţiilor primului contract. Cît priveşte surplusul, Aranjamentul face trimitere la Convenţia din 14 mai 1920, care îşi continua efectele fără nici o novaţiune.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924 şi de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

48

1923, octombrie 25, Bucureşti

Aranjament încheiat de Statul român cu Banca Belgo-Argentină (Bruxelles), pentru modificarea Convenţiei din 24 mai 1919

Între Statul român, reprezentat prin Ministrul de Finanţe, pe de o parte, şi Banca Belgo-Argentină, Societate Anonimă cu sediul la Bruxelles, pe de altă parte, s-a încheiat următorul Aranjament:

Cele două Părţi au hotărît să prelungească, pe un termen de maximum 10 ani, cu începere de la 15 iunie 1924, Convenţia din 24 mai 1919, relativ la avansul de 25 milioane de franci francezi capital, acordat de Banca Belgo-Argentină Statului român, în condiţiile următoare:

La 15 iunie 1924, conturile sumelor datorate de Statul român în capital, dobînzi şi alte accesorii prevăzute de Convenţie, se stabileau în franci francezi, sau în franci belgieni, după alegerea Băncii Belgo-Argentine.

Banca Belgo-Argentină avea facultatea de a cere convertirea sumei astfel stabilite, în valoare corespunzătoare după cursul mijlociu al cotei oficiale a Bursei din Bruxelles, din ultima lună precedentă, adică, de la 15 mai la 15 iunie 1924.

Cu începere de la 15 iunie 1924, Guvernul român urma să efectueze semestrial plata dobînzilor şi a altor accesorii, proporţionale cu durata şi calculate asupra sumei stabilite şi, eventual, convertite la 15 iunie 1924.

În caz de convertire a francilor francezi în franci belgieni, sau invers, dobînzile, comisionul şi accesoriile urmau să fie plătite în moneda adoptată pentru convertire.

Statul român avea facultatea, oricînd, printr-un preaviz de 6 luni, de a rambursa totul, sau parte, din sumele datorate, însă se obliga să ramburseze cel puţin 10 000 000 de franci pe cursul primilor 7 ani, socotiţi de la 15 iunie 1924.

Bonurile de tezaur date pentru acoperire Societăţii împrumutătoare urmau să fie din nou ştampilate şi prelungite, şi rămîneau în posesia Societăţii împrumutătoare, conform dispoziţiilor primului contract.

Pentru surplus, Părţile luau în consideraţie dispoziţiile Convenţiei din 24 mai 1915, care îşi continua efectele, fără nici o novaţiune.

Toate cheltuielile care rezultau din încheierea acestui Aranjament, inclusiv ta-

xele de timbru şi de înregistrare, cădeau în sarcina Statului român.

Text românesc în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924 şi de Senat la 30 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 506 din 19 iulie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 30 iulie 1924.

49

1923, noiembrie 3, Geneva

Convenţia internaţională pentru simplificarea formalităţilor vamale

„Dorind să asigure aplicarea principiului tratamentului echitabil al comerţului, proclamat de art. 23 din Pactul Societăţii Naţiunilor.

Convinşi că liberînd comerţul internaţional de povara formalităţilor vamale sau similare inutile, excesive sau arbitrare, vor face un pas important spre înfăptuirea acestui scop,

Considerînd că cel mai bun mijloc de a ajunge la un rezultat în această materie este să se recurgă la un acord internaţional, întemeiat pe dreaptă reciprocitate, au hotărît să încheie o Convenţie în acest scop".

În vederea aplicării între ele a principiului şi stipulaţiilor art. 23 din Pactul Societăţii Naţiunilor, în ce priveşte tratamentul echitabil al comerţului, Statele contractante se angajau să nu frîneze relaţiile lor comerciale prin formalităţi vamale sau asemănătoare, excesive, inutile sau arbitrare. În acest scop Statele contractante se angajau să observe cu stricteţe principiul tratamentului echitabil în ce priveşte reglementările sau procedurile vamale sau asemănătoare, formalităţile privitoare la liberarea licenţelor, metodele de verificare sau de analiză. Şi, potrivit acestui principiu, ele îşi interziceau în această materie orice discriminare nedreaptă, îndreptată împotriva comerţului unui stat contractant.

Conform art. 3, avînd în vedere greutăţile puse comerţului internaţional de prohibiţiile sau restricţiile de import sau export, Statele contractante se obligau să adopte şi să aplice orice măsuri capabile să reducă la minimum acele prohibiţii şi restricţii.

Prin art. 4, Statele contractante s-au obligat să publice fără întîrziere toate regulamentele privitoare la formalităţile vamale sau asemănătoare, cît şi toate modificările lor.

Prin art. 14 s-a convenit ca destinatarul să fie totdeauna liber, sub rezerva stipulaţiilor art. 10 al Convenţiei de la Berna din 14 octombrie 1899, asupra transportului mărfurilor pe căile ferate amendat de Convenţia de la Berna din 19 septembrie 1906, să declare, el însuşi mărfurile la vamă sau să facă să fie declarate de o persoană aleasă de el.

Potrivit stipulaţiilor art. 17, Convenţia nu aducea atingere măsurilor generale sau particulare pe care un Stat contractant era obligat să le ia în mod excepţional, în caz de evenimente grave ce priveau siguranţa statului sau interesele sale vitale. Ea nu trebuia să prejudicieze nici măsurile pe care Statele contractante ar fi fost silite să le ia, pentru a asigura sănătatea oamenilor, animalelor şi plantelor.

Convenţia conţine un Protocol care dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 9 din 13 ianuarie 1926.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 165.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia, Brazilia, Marea Bri-

tanie, Australia[1], Africa de Sud, Noua Zeelandă, Samoa, India, Bulgaria, China, Danemarca, Egipt, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Luxemburg, Maroc (Protectorat Francez), Norvegia, Olanda (cu Indii, Surinam și Curaçao), Polonia, *România*[2], Siam, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Tunisia, Iugoslavia, Chile, Spania, Japonia, Lituania, Paraguay, Portugalia, Uruguay, Statele Malaeze (dominioane britanice). Au aderat: Estonia (1930), Siria și Libanul (1933), Irak (1934), Iran (1925), Letonia (1931), Birmania (1939).

Convenția și Protocolul au fost votate de Senat la 31 octombrie 1925 și de Adunarea Deputaților la 20 noiembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 554 din 7 decembrie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 9 din 13 ianuarie 1926.

A intrat în vigoare la 27 noiembrie 1924 (art. 26), iar pentru România la 23 martie 1925.

50

1923, noiembrie 24, Belgrad

Protocol privitor la delimitarea frontierei și la un schimb de comune între România și Iugoslavia

Avînd în vedere art. 3 din Tratatul de la Sèvres, din 10 august 1920, Protocolul preliminar din 20 septembrie 1921, din 17 septembrie 1921, din 3 ianuarie 1922, din 4 ianuarie 1922, din 10 iulie 1922, din 6 iulie 1923, din 7 iulie 1923, din 14 iulie 1923, din 10 august 1923, Protocolul din 23 octombrie 1923 și Nota din 23 octombrie 1923 privitoare la lucrările de delimitare între cele două state, s-a convenit asupra următoarelor:

Potrivit art. 1, linia de frontieră între România și Iugoslavia „va urma în general linia indicată prin Tratatul de la Sèvres, din 10 august 1920, cu modificările rezultînd din schimbul de comune care au avut loc între cele două state și anume:

România cedează Iugoslaviei comunele: Pardany, Modoș, Surjan, Crivobara și Nagy Gaj, iar Iugoslavia cedează României comunele Beba-Veche, Pusta-Kerestur, Zambolia, Ciorda și Jam".

Articolul 2 descrie frontiera dintre cele două state.

Potrivit art. 4, „în ceea ce privește frontiera Dunării și în special insulele care se găsesc între confluențele rîurilor Nera și Timok cu Dunărea, cele două guverne au decis:

1. Situația pe acea parte a Dunării care formează frontiera între România și Serbia, înainte de Tratatul de la Sèvres, rămîne neschimbată...

2. Statul Iugoslav recunoaște suveranitatea României asupra insulelor Calinovatz, Moldova și Adakaleh, iar România recunoaște Statului Iugoslav suveranitatea asupra insulelor Plasievitza și Ogradina".

Conform art. 5, cele două guverne trebuiau să ia toate măsurile pentru ca, în termen de o lună de la semnarea Protocolului, să înceapă evacuarea comunelor și teritoriilor aparținînd, după Tratatul de la Sèvres, uneia din Părțile contractante.

Cît privește evacuarea reciprocă a tuturor celorlalte comune și teritorii ce treceau de la un stat la celălalt, conform stipulațiilor acestui Protocol, cele două guverne urmau să ia toate măsurile pentru ca această operație să fie terminată, împreună cu ratificarea, într-un termen maxim de patru luni, din ziua semnării Protocolului.

Articolul 6 prevede că „întrucît noua linie de frontieră lasă mici proprietăți ale locuitorilor unui stat pe teritoriul celuilalt, cele două state se obligă să

---

[1] Cu rezerve.

[2] Actul final a fost semnat la 3 noiembrie 1923 de România.

respecte dreptul de proprietate al acestor locuitori şi se leagă să le înlesnească nu numai cultivarea pămînturilor, dar şi transportul produselor în statul unde locuiesc, fără nici o taxă de import sau export".

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele...*, p. 503—512.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVII, p. 342.

Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 806 din 29 februarie 1924, conform Mon. Of. nr. 129 din 18 iunie 1924.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Belgrad, la 6 iunie 1924.

În şedinţa din 23 mai 1935, Consiliul tehnic pentru înregistrarea frontierei româno-iugoslave, de pe lîngă Conferinţa Ambasadorilor, a hotărît ca Protocolul să fie inclus în documentele de frontieră numai ca document istorico-informativ, deoarece el nu mai corespundea cu situaţia adevărată pe teren, consemnată în descrierea frontierei. Hotărîrea a fost aprobată de Conferinţa Ambasadorilor, prin rezoluţia din 27 septembrie 1935.

51

1923, noiembrie 28, Haga

Protocol privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a patra Conferinţă de drept internaţional privat la Convenţia din 17 iulie 1905 relativă la interdicţie şi la măsurile de protecţie analoage

„Statele contractante ale Convenţiei privitoare la interdicţie şi la măsurile de protecţie analoage, semnată la Haga, la 17 iulie 1905, dorind de a pune în măsură de a adera la această Convenţie statele nereprezentate la a patra Conferinţă de drept internaţional privat, a căror dorinţă de a adera a fost primită în mod favorabil de către Statele contractante, au convenit ca să se deschidă la Ministerul Afacerilor Străine al Ţărilor de Jos un proces-verbal de adeziune, destinat să primească şi să constate zisele adeziuni, care îşi vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului proves-verbal..."

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 212.

Protocolul a fost semnat de: Italia, Portugalia, *România*, Germania, Ungaria, Olanda.

Protocolul a fost votat de Senat la 13 martie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 26 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 3 aprilie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

52

1923, noiembrie 28, Haga

Protocol privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a patra Conferinţă de drept internaţional privat la Convenţia din 17 iulie 1905 relativă la conflictele de legi privitoare la efectele căsătoriei asupra drepturilor soţilor în raporturile lor personale şi asupra averilor soţilor

„Statele contractante ale Convenţiei privitoare la conflictele legilor relative la efectele căsătoriei, semnată la Haga, la 17 iulie 1905, dorind a pune în măsură de a adera la această Convenţie statele nereprezentate la a patra Conferinţă de drept internaţional privat, a căror dorinţă de aderare a fost favorabil primită de Statele contractante, au convenit că va fi deschis la Ministerul Afacerilor Străine al Ţărilor de Jos un proces-verbal de adeziune destinat a primi şi a constata zisele adeziuni, care îşi vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului proces-verbal..."

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 211.

Protocolul a fost semnat de Italia, Suedia, Portugalia, Olanda, *România*, Germania.

Protocolul a fost votat de Senat la 13 martie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 26 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 3 aprilie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1926.

53

1923, noiembrie 28, Haga

Protocol privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a III-a Conferinţă de drept internaţional privat la Convenţia din 12 iunie 1902, privitoare la reglementarea conflictelor de legi în materie de căsătorie

„Statele contractante ale Convenţiei pentru reglementarea conflictelor de legi în materie de căsătorie, semnată la Haga, la 12 iunie 1902, dorind a pune în măsură de a adera la această Convenţie statele nereprezentate la a treia Conferinţă de drept internaţional privat, a căror dorinţă de aderare a fost favorabil primită de Statele contractante, au convenit să se deschidă la Ministerul Afacerilor Străine al Ţărilor de Jos un proces-verbal de adeziune, destinat să primească şi să constate zisele adeziuni, care îşi vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului proces-verbal..."

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 200.

Protocolul a fost semnat de: Suedia, Elveţia, Italia, *România*, Portugalia, Ungaria, Luxemburg, Germania, Olanda.

Protocolul a fost votat de Senat la 13 martie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 26 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 3 aprilie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1926.

54

1923, noiembrie 28, Haga

Protocol privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a III-a Conferinţă de drept internaţional privat la Convenţia din 12 iunie 1902, privitoare la reglementarea conflictelor de legi şi de jurisdicţiuni în materie de divorţ şi de separaţie de corp

„Statele contractante ale Convenţiei pentru reglementarea conflictelor de legi şi jurisdicţiuni în materie de divorţ şi de separaţiune de corp, semnată la Haga, la 12 iunie 1902, dorind să pună în măsură de a adera la această Convenţie statele nereprezentate la a treia Confefinţă de drept internaţional privat, a căror dorinţă de aderare a fost favorabil primită de către Statele contractante, au convenit că va fi deschis la Ministerul Afacerilor Străine al Ţărilor de Jos un proces-verbal de adeziune, destinat să primească şi să constate zisele adeziuni care îşi vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului proces-verbal..."

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 209.

Protocolul a fost semnat de: Germania, Suedia, Elveţia, Italia, Portugalia, Ungaria, *România*, Luxemburg, Olanda.

Protocolul a fost votat de Senat la 13 martie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 26 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R.

nr. 1 305 din 3 aprilie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1926.

55

1923, noiembrie 28, Haga

Protocol privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a III-a Conferință de drept internațional privat, la Convenția din 12 iulie 1902, privitoare la reglementarea tutelei minorilor

„Statele contractante ale Convenției pentru reglementarea tutelei minorilor, semnată la Haga, la 12 iunie 1902, dorind a pune în măsură de a adera la această Convenție și statele nereprezentate la a treia Conferință de drept internațional privat, a căror dorință de aderare a fost favorabil primită de Statele contractante, au convenit că se va deschide la Ministerul Afacerilor Străine al Țărilor de Jos un proces-verbal de adeziune, destinat să primească și să constate zisele adeziuni, care își vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului proces-verbal..."

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 208.

Protocolul a fost semnat de: Germania, Suedia, Belgia, Elveția, Spania, Italia, Portugalia, Ungaria, *România*, Luxemburg, Olanda.

Protocolul a fost votat de Senat la 13 martie 1924 și de Adunarea Deputaților la 26 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1305 din 3 aprilie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 242 din 2 noiembrie 1924.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1926.

56

1923, noiembrie 30, Viena

Convenția internațională pentru reglementarea diferitelor categorii de pensii care n-au fost reglementate prin Convenția de la Roma din 6 aprilie 1922

Prin art. 1 s-a stipulat că serviciul activ al foștilor funcționari civili de stat și al militarilor austrieci care la data de 3 noiembrie 1918 nu fuseseră scoși la pensie și fără să fie admiși în serviciul uneia din Părțile contractante, se considera ca sfîrșit la data de 3 noiembrie 1918 sau la o dată ulterioară, cu începere de la care au fost scoși la pensie de către statul său cu asentimentul statului în sarcina căruia se găseau, conform stipulațiilor Convenției.

În virtutea art. 2, persoanele menționate la art. 1 urmau să primească, cu începere de la 1 decembrie 1923, pensii din partea Părții contractante a cărei persoană devenise supusă (resortisant) potrivit Tratatului de la Saint Germain, fie de drept, fie prin opțiune, fie prin reclamare, întrucît după dispozițiile fostului Imperiu al Austriei, în vigoare la 3 noiembrie 1918, ele aveau în baza anilor de serviciu calculat, drept la o pensie sau la o indemnizare pentru concediere. Erau exceptate persoanele: a) Care au refuzat serviciul în statul ai cărui supuși au devenit sau care nu au făcut declarație de loialitate, cerute oficial; b) Care și-au părăsit serviciul lor; c) Care, din propria lor greșeală, nu s-au conformat unei somații fie generală, fie specială, de a se prezenta la serviciu sau de a prezenta o declarație, în acest scop; d) A căror admitere în serviciu a fost refuzată pentru motive de interes public.

Potrivit art. 3, pensiile sau alocaţiile supravieţuitorilor persoanelor menţionate la art. 1 şi ale supravieţuitorilor cărora nu le fuseseră alocată o pensie sau alocaţie la data de 3 noiembrie 1918, erau, cu începere de la 1 decembrie 1923, în sarcina Părţii contractante căreia, după dispoziţiile precedente, îi revenea sarcina pensiilor pentru funcţionarii respectivi, afară de cazul cînd văduva (orfanul) ar fi dobîndit naţionalitatea unei alte Părţi contractante în virtutea Tratatului de la Saint-Germain, fie de drept, fie prin opţiune, fie prin cerere.

Articolul 4 precizează că plata pensiilor la persoanele care domiciliau în străinătate putea să fie subordonată condiţiei ca partea interesată să-şi transfere domiciliul în statul al cărui cetăţean devenise. Statul interesat putea consimţi, în cazuri excepţionale, ca plata pensiilor să se facă în străinătate.

Conform art. 5, dispoziţiile art. 1 pînă la 4 se aplicau funcţionarilor administraţiilor comunale ale fostei Monarhii Austro-Ungare, inclusiv administraţia provincială a Bosniei şi Herzegovinei, care nu fuseseră admişi în serviciul uneia din Părţile contractante şi care la data de 3 noiembrie 1918 nu erau scoşi la pensie, precum şi pensiilor acestor funcţionari şi ale supravieţuitorilor lor, cu condiţia ca aceşti funcţionari (supravieţuitori) să fi fost la data de 3 noiembrie 1918 supuşi ai fostului Imperiu al Austriei.

Potrivit art. 9, funcţionarilor civili ai administraţiilor fostei Curţi, precum şi funcţionarilor fostei Cancelarii a Cabinetului cărora le erau acordate sau datorate pensii, precum şi supravieţuitorilor acestora, li se aplicau dispoziţiile Convenţiei încheiată la Roma, la 6 aprilie 1922, între Austria, Italia, Polonia, România, Statul Sârbo-Croato-Sloven şi Cehoslovacia, cu privire la pensiile care erau date de fostul guvern al Austriei.

Convenţia conţine următoarele anexe: Declaraţii adiţionale ale Părţilor contractante; Grupul I: Titlurile valorilor în afară de titlurile împărţite prin laturi şi realizate la data de 15 octombrie 1923, pe lîngă aceasta în afară de împrumuturile de război; Grupul II: Imobile; Grupul III: Creanţe; Protocol.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Convenţia şi anexele au fost semnate de: Austria, Italia, Polonia, *România*[1], Iugoslavia, Cehoslovacia.

Convenţia şi anexele au fost votate de Senat la 6 martie 1926 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 314 din 21 martie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Ratificările au fost schimbate la Viena, la 29 iulie 1926.

A intrat în vigoare la 19 mai 1930.

57

1923, noiembrie 30, Viena

Acord adiţional între România şi Austria la Convenţia din 30 noiembrie 1923 privitor la reglementarea diverselor categorii de pensii care nu au fost reglementate prin Convenţia de la Roma din 6 aprilie 1922

Acordul precizează că pentru constatarea sumelor ce urmau să fie rambursate pe baza art. 6, alin. III din Convenţia din 30 noiembrie 1923, dacă Acor-

---

[1] Cu rezerva că dispoziţiile cuprinse în Convenţii nu vor putea constitui nici o piedică pentru Guvernul Român de a stabili prin legislaţia sa interioară condiţiile de îndeplinit de către petiţionari pentru a putea pretinde recunoaşterea unui drept la pensie precum şi cuantumul pensiei.

dul bilateral menţionat în prevederile Convenţiei nu s-ar fi încheiat între România şi Austria, nu erau puse în cont decît plăţile (avansurile, subvenţiile) care fuseseră efectuate la cererea uneia din Părţile Contractante sau de comun acord.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

A fost semnat ad referendum la 30 noiembrie 1923, iar definitiv la 26 iulie 1924. A intrat în vigoare la 12 mai 1930.

A fost votat de Senat la 6 martie 1926 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 314 din 21 martie 1926, publicat în Mon. Of nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Ratificările s-au schimbat la Viena, la 29 iulie 1926.

Acordul a intrat în vigoare la 12 mai 1930.

A fost semnat ad referendum la 30 noiembrie 1923, iar definitiv la 26 iulie 1924.

58

1923, noiembrie 30, Viena

Convenţie pentru reglementarea pensiilor provinciale, comunale şi judeţene

Conform art. 1 din Convenţie, ţările, judeţele şi comunele fostului Imperiu al Austriei care se găseau în întregime pe teritoriul uneia din Statele contractante, respectiv succesorii legali ai ziselor corpuri morale, urmau să plătească pensiile şi celelalte alocaţii de retragere prevăzute de regulamentele referitoare la proprii lor funcţionari şi institutori publici, care ar fi devenit supuşi ai unei alte Părţi contractante în virtutea Tratatelor de Pace, în aceeaşi sumă şi după aceleaşi norme ca şi pentru funcţionarii pensionaţi, deveniţi supuşi ai statului unde sînt situate zisele corpuri morale.

Aceste prevederi urmau să se aplice şi funcţionarilor care îşi pierdeau locurile de muncă în urma dobîndirii unei noi cetăţenii prin efectul Tratatelor de Pace, în măsura în care nu ar fi fost admişi într-un serviciu public ca funcţionari ai statului sau ai provinciei, ai judeţului sau ai comunei pe teritoriul statului a cărui cetăţenie au dobîndit-o.

Art. 2 menţionează că plata pensiilor şi a celorlalte alocaţii de retragere în circumscripţiile ţărilor, judeţelor şi comunelor împărţite în urma Tratatelor de Pace va fi pusă în sarcina administraţiei acelei părţi de circumscripţie căreia pensionatul aparţine în urma dobîndirii cetăţeniei prin efectul Tratatelor de Pace. Dacă cel pensionat ar fi dobîndit cetăţenia unei alte părţi contractante decît a aceleia căreia i-au revenit părţile de circumscripţie, sarcina pensiei revenea acelei părţi a circumscripţiei în care cel îndrituit a servit cel mai mare număr de ani de serviciu, ce erau de reţinut pentru stabilirea pensiei, cu excepţia cazurilor cînd ar fi intervenit acorduri particulare pentru simplificarea plăţilor pe cale de compensaţie mutuală.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Convenţia a fost semnată de Austria, Italia, *România*[1], Iugoslavia, Cehoslovacia.

A fost votată de Senat la 6 martie 1926 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 314 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926. A intrat în vigoare la 12 mai 1930. România a ratificat Convenţia la 20 iulie 1926.

---

[1] România a semnat Convenţia la 26 iulie 1924 cu rezerva dreptului de a stabili printr-o lege internă condiţiile necesare spre a se bucura de dreptul la pensie.

59

1923, noiembrie 30, Viena

Protocol privitor la semnarea celor două Convenții din 30 noiembrie 1923: 1) pentru reglementarea diferitelor categorii de pensii etc.; 2) privitoare la reglementarea pensiilor provinciale, comunale și județene

„Subsemnații, după ce și-au depus împuternicirile, și-au pus semnăturile pe prezentul Proces-verbal anexat la proiectul de Convenție între Austria, Italia, Polonia, România, Iugoslavia și Cehoslovacia, privitor la reglementarea a diferite categorii de pensii care n-au fost reglementate prin Convenția de la Roma cu data de 6 aprilie 1922, precum și la proiectul de Convenție între Austria, Italia, România, Iugoslavia și Cehoslovacia, privitor la reglementarea pensiilor provinciale, comunale și județene.

Plenipotențiarul Republicii Austriei, plenipotențiarii Iugoslaviei și plenipotențiarul Republicii Cehoslovace au semnat zisele Convenții.

Delegații celorlalte State Contractante se angajează a recomanda proiectele de Convenții în chestiune aprobării Guvernelor lor, și a avea grijă de semnarea ulterioară a convențiilor de către plenipotențiarii autorizați în regulă.

Delegatul polonez declară că Guvernul său își rezervă de a adera ulterior la a doua din cele două Convenții sus arătate".

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Protocolul a fost semnat de: Austria, Italia, Polonia, *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

Protocolul a fost votat de Senat la 6 martie 1926 și de Adunarea Deputaților la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 314 din 21 martie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 201 din 8 septembrie 1926.

Ratificările s-au schimbat la 29 iulie 1926.

60

1923, decembrie 9, Geneva

Convenția și Statut privitoare la regimul internațional al Căilor ferate

Prin art. 1 Statele Contractante s-au angajat să accepte Statutul anexat Convenției, referitor la regimul internațional al căilor ferate, adoptat de a doua Conferință generală a comunicațiilor și a tranzitului, întrunită la Geneva, la 15 noiembrie 1923.

Conform stipulațiilor art. 2, această Convenție nu aducea nici o atingere drepturilor și obligațiilor care decurgeau din dispozițiile Tratatului de Pace semnat la Versailles, la 28 iunie 1919, sau din dispozițiile similare din celelalte tratate referitoare la Puterile semnatare sau beneficiare ale acestor tratate.

Statutul anexat Convenției tratează despre: Partea I-a: Schimburi internaționale pe căile ferate; Partea a II-a: Întrebuințarea reciprocă a materialului rulant și unitatea tehnică; Partea a III-a: Legăturile între căile ferate și cei care se folosesc de ele; Partea a IV-a: Tarife; Partea a V-a: Înțelegeri financiare între administrații în interesul traficului internațional.

Un protocol de semnătură anexat, de asemenea, Convenției precizează că orice deosebire de tratament între națiuni, întemeiată exclusiv pe considerații naționale, trebuia privită ca o discriminare răuvoitoare.

În cazul cînd un stat sau un teritoriu la care nu se aplica Convenția ar fi avut același steag sau aceeași naționalitate ca unul din Statele Contractante,

acest stat sau teritoriu nu se putea bucura de nici unul din drepturile asigurate prin Statul steagului sau naționalilor Statelor Contractante.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 9 din 13 ianuarie 1926.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 245.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 214.

Convenția și Statutul au fost semnate de: Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie, Noua Zeelandă, Samoa, India, Danemarca, Spania, Estonia, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Norvegia, Olanda, Polonia, Danzig, *România*, Siam, Suedia, Elveția Iugoslavia, Brazilia, Bulgaria, Chile, Finlanda, Lituania, Portugalia, Salvador, Cehoslovacia, Uruguay.

Au aderat: Rhodesia (1925), Newfoundland (1925), Coloniile engleze (1925), Etiopia (1928), China[1], Columbia, Panama.

Au fost votate de Senat la 31 octombrie 1925 și de Adunarea Deputaților la 20 noiembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 553 din 7 decembrie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 9 din 13 ianuarie 1926.

61

1923, decembrie 20, București

Protocol între creditorii francezi și debitorii români

Acordul realizat prin acest Protocol se aplica tuturor datoriilor civile sau comerciale neplătite, stipulate în franci francezi și contractate între 11 noiembrie 1918 și 1 ianuarie 1922 de debitori români către creditori francezi, sau creditori care locuiau în Franța.

Acordul era aplicabil industriașilor și comercianților care, fără să fie români, exercitau comerțul sau industria în România și aveau firma lor înscrisă la tribunal.

Pentru datoriile contractante înainte de 11 noiembrie 1918, urmau să înceapă tratative, cel mai tîrziu la 6 luni după ratificarea Acordului, cu scopul de a se ajunge la o reglementare echitabilă.

Oficiul Român al plăților din străinătate urma să fixeze, conform legii române, datoriile la care se aplicau dispozițiile Acordului. Cuantumul datoriei ce trebuia înscris la Oficiu urma să cuprindă capitalul datorat, sporit cu dobînzile calculate din ziua scadenței pînă la data ratificării Acordului. Dobînda pentru întîrziere era fixată la $1^1/_2\%$ pe an, superioară procentului de scont al Băncii Franței pe aceeași perioadă.

Pentru aplicarea Acordului se constituia în Franța o Societate civilă a creditorilor francezi ai României.

Debitorii admiși de către Oficiu, pentru a beneficia de dispozițiile Acordului, erau obligați să depună, în mîinile Oficiului plăților particulare, în monedă străină, o garanție ce trebuia să reprezinte patru lei pentru fiecare franc francez datorat.

Garanția era constituită din numerar, titluri de Stat, acțiuni de societăți particulare, ipoteci, garanții de bancă și altele admise de către Oficiu.

În afară de garanția specificată mai sus, debitorul urma să depună la Oficiu trate, care reprezentau valoarea integrală a datoriei sale, cu mențiunea acestui Acord. Tratele erau reînnoite din 6 în 6 luni, la datele plăților anuităților, după ce se scădea anuitatea plătită. Debitorul român trebuia să plătească Oficiului român o anuitate pe semestru și cîte jumătate (7,33%) din cuantumul datoriei sale.

---
[1] Cu rezerve.

Oficiul Român trebuia să remită Societății civile a creditorilor României obligațiuni la purtător, întocmite în franci francezi, denumite: „Obligațiuni ale Datoriei Particulare Române". Societatea civilă remitea aceste titluri creditorilor, conform tabelului creanțelor înscrise, comunicat de către Oficiul Român. Debitorii români se găseau descărcați de debitorii lor prin remiterea titlurilor.

Oficiul Român urma să transmită Societății civile fondurile strînse, în vederea distribuirii acestora beneficiarilor francezi îndrituiți la scadențele de 1 ianuarie și 1 iulie ale fiecărui an. Cu aceste fonduri Societatea civilă plătea beneficiarilor francezi o dobîndă de 5% pe an. Cu restul se asigura amortizarea titlurilor, în principiu, în 26 ani.

În mod excepțional, cu privire la scadența de 1 iulie 1924, plata ce urma să se facă de către debitor Oficiului român era de 7,33% din cuantumul datoriei sale.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 62 din 20 martie 1924.
Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 6 martie 1924 și de Senat la 14 martie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 060 din 19 martie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 62 din 20 martie 1924.

62

1924, ianuarie 25, Paris

Aranjament internațional pentru crearea la Paris a unui Oficiu internațional al epizootiilor

Prin art. 1 Părțile Contractante s-au angajat să înființeze și să întrețină un Oficiu internațional al epizootiilor, cu sediul la Paris. Oficiul a fost prevăzut să funcționeze sub autoritatea și controlul unui Comitet format din delegații Guvernelor Contractante. Compunerea și atribuțiile Comitetului, precum și organizarea și puterile Oficiului erau determinate de statutele organice anexate Aranjamentului, și considerate ca făcînd parte integrantă din el.

Conform art. 3, cheltuielile de instalare, precum și cheltuielile anuale ale funcționării și întreținerii Oficiului urmau să fie acoperite prin contribuțiile Statelor Contractante, stabilite în condițiile prevăzute de Statutele organice.

Potrivit art. 2 din Statutele organice, Oficiul nu se putea amesteca în nici un fel în administrația diferitelor state.

Articolul 4 din Statut a fixat, astfel, atribuțiile Oficiului: a) De a stimula și de a coordona cercetările și experiențele privind patologia sau profilaxia bolilor infecțioase ale vitelor, pentru care se impunea a se face apel la colaborarea internațională; b) De a culege și de a aduce la cunoștința Guvernelor și a serviciilor lor sanitare faptele și documentele de un interes general privind mersul bolilor epizootice și mijloacele întrebuințate pentru a le combate; c) De a studia proiectele acordurilor internaționale privitoare la poliția sanitară a vitelor și de a pune la dispoziția Guvernelor semnatare a acestor acorduri mijloacele de a controla executarea lor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 194 din 2 septembrie 1927.
Aranjamentul și Statutele organice au fost semnate de: Argentina, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Danemarca, Egipt, Spania, Finlanda, Franța, Marea Britanie[1], Grecia, Guatemala, Ungaria, Italia, Luxemburg, Maroc, Mexic, Monaco, Țările de Jos, Peru, Polonia, Portugalia, *România*, Siam, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Tunisia.
Au aderat: Lituania (1931), Japonia, Uruguay, Austria (1928), Irak, Coasta

---

[1] Cu rezerve.

de Aur engleză, Somalia engleză, Palestina, Malta, Statele Malaeze, Cipru, Uniunea Sovietică, Germania, Irlanda, India, Uniunea Sud Africană.

Aranjamentul şi Statutele organice au fost votate de Senat la 2 martie 1927 şi de Adunarea Deputaţilor la 5 martie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 658 din 16 iulie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 194 din 2 septembrie 1927.

63

1924, martie 7, Bucureşti

Aranjament între România şi Italia cu privire la bonurile de tezaur remise Guvernului Italian în schimbul contratorpiloarelor Nibbio şi Sparviero cedate de Guvernul Italian în luna august 1920

Prin acest Aranjament, Guvernul Român recunoştea datoria sa de 9 134 500 lire italiene ce reprezenta preţul celor două contratorpiloare Nibbio şi Sparviero, cu muniţiile respective, precum şi interesele aferente acestei sume începînd cu data remiterii contratorpiloarelor, adică de la 1 august 1920 pînă la 1 noiembrie 1923, suma de 1 484 356 lire italiene.

Din această sumă urma să se scadă 218 334 lire italiene, reprezentînd contravaloarea a 655 000 lei considerate la cursul schimbului de la acea dată, adică 3 lei lira italiană, şi care constituiau datoria Guvernului Italian rămasă din suma de plată pentru livrarea de 4 300 tone petrol brut.

La această sumă se adăugau dobînzile de 35 479 lire sterline pe perioada de la data livrării, august 1920 — 1 noiembrie 1923.

Suma de plată, capital şi dobîndă, la 1 noiembrie 1923 era de 10 365 043 lire italiene. Această sumă trebuia plătită în 7 anuităţi, după cum urmează:

La 1 martie 1924	1 000 000	lire sterline
La 1 octombrie 1924	500 000	,, ,,
Plus dobînzile scăzute pînă la 1 noiembrie 1923, adică	1 484 356	,, ,,
La 1 octombrie 1925	1 000 000	,, ,,
La 1 ,, 1926	1 000 000	,, ,,
La 1 ,, 1927	1 000 000	,, ,,
La 1 ,, 1928	2 000 000	,, ,,
La 1 ,, 1929	2 380 687	,, ,,

Pentru capitalul rămas de plată, Guvernul Român trebuia să plătească dobînzi de 5%, rambursabile la scadenţa fiecărei anuităţi, în acelaşi timp cu anuităţile capitalului.

Bonurile de tezaur emise rămîneau în garanţie la Guvernul Italian. Pe măsura rambursării anuităţilor prevăzute, garanţia aferentă în bonuri de tezaur era pusă la dispoziţia Guvernului Român, prin intermediul Legaţiei României la Roma. Deoarece bonurile de tezaur emise de Guvernul Român însumau numai 9 134 500 lire italiene, restituirea lor trebuia făcută proporţional, astfel, încît, la plata ultimei anuităţi restul bonurilor trebuia pus la dispoziţia Guvernului Român.

S-a stipulat ca atît anuităţile cît şi dobînzile să fie plătite Guvernului Italian la scadenţă, prin intermediul Băncii Comerciale Italiene din Roma.

Guvernul Italian se angaja să livreze

României, cel mai tîrziu în termen de 3 luni după 1 martie 1924, restul munițiilor datorate conform Convenției, al căror preț era cuprins în suma de plată fixată mai sus.

Guvernul Român își rezerva dreptul să ramburseze chiar înainte de termenele stipulate mai sus totalitatea sau o parte din sumele datorate.

Text românesc în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.
Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 3 aprilie 1928 și de Senat la 5 aprilie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 100 din 12 aprilie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

64

1924, aprilie 2, București

Convenția între România și Ungaria privitoare la unele chestiuni de procedură civilă și de drept privat

Prin această Convenție, supușii fiecăreia din Părțile Contractante au fost autorizați să urmărească și să-și apere drepturile în fața tribunalelor celeilalte Părți.

Conform stipulațiilor art. 2, Părțile Contractante au căzut de acord să aplice între ele dispozițiile Convenției de la Haga din 17 iulie 1905, relativă la procedura civilă.

Părțile Contractante au căzut de acord să aplice între ele, în afară de Convenția de la Haga din 12 iunie 1902 pentru reglementarea tutelei minorilor, redevenită aplicabilă între cele două Părți Contractante la 26 iulie 1921, și Convențiile următoare: a) Convenția de la Haga din 12 iunie 1902 pentru reglementarea conflictelor de legi în materie de căsătorie; b) Convenția de la Haga din 12 iunie 1902 pentru reglementarea conflictelor de legi și de jurisdicție în materie de divorț și de separație de corp; c) Convenția de la Haga din 17 iulie 1905, privitoare la interdicție și la măsurile de protecție analoage.

Cu privire la succesiunile mobiliare s-a stabilit ca drepturile succesorale privitoare la bunurile mobile să fie cîrmuite de legea națională a defunctului.

Prin art. 5 Părțile Contractante s-au angajat să-și predea reciproc, în afară de excepțiile prevăzute în această Convenție, succesiunile mobiliare ale supușilor celeilalte Părți, pentru a da posibilitatea tribunalului competent al țării proprii a defunctului de a proceda la reglementarea succesiunii și a tranșa chestiunile litigioase referitoare la ele.

În virtutea art. 6, tribunalul sau autoritatea competentă a Părții pe teritoriul căreia se găsea succesiunea mobiliară era obligat: a) să procedeze la constatarea decesului unui supus al celeilalte Părți, mort pe teritoriul său; b) să ia toate dispozițiile necesare în vederea conservării și administrării convenabile a bunurilor succesorale pentru a evita deteriorarea lor, sau oricare alt prejudiciu. Tribunalul era obligat, în special, să procedeze la întocmirea unui inventar a tuturor bunurilor succesorale; c) Dacă moștenitorii sau legatarii erau supuși sau locuitori ai Părții pe teritoriul căreia se găseau bunurile succesorale, sau, chiar dacă locuiau provizoriu pe acel teritoriu, tribunalul competent al acestei Părți avea facultatea de a reține tot ansamblul sau o parte suficientă a bunurilor succesorale, pînă se hotăra definitiv asupra pretențiilor acestor moștenitori sau legatari de către tribunalul succesoral competent al celeilalte Părți; d) Aceleași măsuri trebuiau să fie aplicate, la cererea creditorilor supuși sau locuitori ai Părții Contractante pe teritoriul căreia succe-

siunea mobiliară se găsea, sau a celor care locuiau provizoriu pe acel teritoriu, dacă reclamaţiile lor fuseseră prezentate tribunalului. Dreptul de a statua asupra acestor reclamaţii era, exclusiv, rezervat tribunalelor Părţii pe teritoriul căreia se afla succesiunea mobiliară.

Părţile contractante s-au mai angajat să-şi elibereze, reciproc, extrase legalizate ale actelor de naştere, de căsătorie şi de deces, precum şi ale actelor de legitimare a copiilor născuţi în afară de căsătorie, privitoare la persoanele indicate în aceste acte ca supuşi ai celeilalte Părţi Contractante.

Un Protocol de semnătură anexat Convenţiei dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 74 din 2 aprilie 1925.

Convenţia a fost votată de Senat la 25 iunie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 349 din 9 iulie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 2 aprilie 1925.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 24 martie 1925.

Convenţia a intrat în vigoare la 24 iunie 1925.

65

1924, aprilie 14, Roma

Convenţie încheiată de România cu Italia pentru reglementarea datoriilor particulare comerciale în monedă forte

Acordul era aplicabil la toate datoriile comerciale neplătite, contractate în lire italiene sau altă monedă forte între 11 noiembrie 1918 şi 1 ianuarie 1923, de către debitorii români faţă de creditorii italieni sau care locuiau în Italia.

Acordul se aplica industriaşilor şi comercianţilor neromâni, care exercitau comerţul sau industria în România şi aveau firmele înregistrate la tribunal.

Creanţele contractate în monedă forte, alta decît lira italiană, puteau să fie transformate în lire italiene şi, în acest scop, acordul era aplicabil chiar acestor creanţe.

Debitorii care doreau să beneficieze de dispoziţiile acordului trebuiau să adreseze Oficiului Român pentru plăţile datoriilor particulare în străinătate o cerere, cel mai tîrziu două luni după ratificarea Convenţiei, sau două luni înaintea scadenţei creanţei, depunînd o garanţie de 4 lei pentru fiecare liră datorată.

40 la sută, cel puţin, din garanţia depusă trebuia să constea din: a) Numerar; b) Titluri de stat sau garantate de stat la cursul mijlociu al celui dintîi trimestru 1924; c) Titluri ale întreprinderilor industriale, bancare sau comerciale cotate la bursă, indicate în lista anexată la acord. Titlurile erau acceptate de Oficiu la cursul mijlociu al celui dintîi trimestru din 1924, cu o diferenţă de 10 la sută în minus.

Restul garanţiei, nu mai mult de 60 la sută din suma totală a garanţiilor, putea fi furnizată în ipoteci asupra imobilelor urbane.

Evaluarea imobilelor constituite ca garanţie era făcută cu o margine de 25 la sută în minus. Debitorii beneficiau de veniturile garanţiei depuse.

Garanţiile superioare, deja constituite de debitori, erau menţinute în acest fel pînă în momentul cînd atingeau 100% din datorie. Din acest moment debitorul avea dreptul să dispună de surplus, după aprecierea sa.

În afară de garanţia specificată mai sus, debitorul trebuia să depună la Oficiul Român trate (cambii), reprezentînd valoarea integrală a datoriei sale, cu menţiunea acordului. Tratatele urmau să fie reînnoite după fiecare şase luni, la

data plății anuităților, cu reducerea anuităților plătite.

Debitorul român trebuia să plătească la Oficiul Român o anuitate pe semestru și pe jumătate din 7,33% din totalul datoriei sale. Această sumă reprezenta $5^1/_2$ la sută dobîndă pe an și 1,83 la sută amortisment.

Pe baza garanțiilor depuse de debitor, Oficiul Român urma să emită titluri în lire italiene sau în monedă, în care datoria a fost contractată. Aceste titluri se numeau: „Obligațiunile datoriei particulare române". Acestea, precum și cupoanele erau scutite de orice taxă și impozite române, prezente și viitoare. Ele erau primite tot astfel, ca și rentele române, **drept cauțiune pentru ofertele făcute** la administrațiile guvernului român.

S-a hotărît de a se lua ca punct de plecare cursul leului: 11,50 lire pentru un leu. Dar indiferent de îmbunătățirea cursului leului, termenul plății datoriei nu putea să fie redus la mai puțin de 12 ani.

Pînă la 1 octombrie 1924, creditorii și debitorii puteau să se aranjeze prin bună înțelegere, pentru a-și reglementa creanțele lor.

Debitorii care nu ar fi adresat cerere la Oficiul Român, sau acei debitori care nu ar fi respectat aranjamentele prin bună înțelegere, erau declarați decăzuți de la beneficiile acordului și urmăriți conform legilor de drept comun.

Text românesc în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 27 februarie 1925 și de Senat la 5 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 934 din 10 martie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.

Convenția a modificat legea privitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923. Prin Legea din 19 mai 1925, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 23 mai 1925, s-a restrîns termenul prevăzut în art. 1, de la 1 ianuarie 1922 la 1 ianuarie 1923.

66

1924, aprilie 16, București

Convenția de extrădare cu Ungaria

Prin această Convenție Părțile Contractante s-au angajat să-și predea reciproc, cu excepția naționalilor, indivizii urmăriți sau condamnați de autoritățile judiciare ale uneia din Părți pentru unul din actele de pedepsit enumerate la art. 2, și care se găseau pe teritoriul celeilalte Părți. Articolul 1 precizează că extrădarea nu avea loc decît în caz de urmărire sau de condamnare pentru o infracțiune comisă în afara teritoriului Statului căruia i se cerea extrădarea, infracțiune care, după legislația Părții reclamante și a Părții căreia i se cerea, putea atrage o pedeapsă de un an închisoare sau o pedeapsă mai gravă.

Cînd infracțiunea care motiva cererea de extrădare fusese comisă într-un stat terț, extrădarea avea loc dacă legislația celor două Părți Contractante autoriza urmărirea unui fapt de acest gen, chiar dacă fusese comis în străinătate, afară de cazul cînd infractorul, conform legilor Părții căreia îi era cerută extrădarea, urma să fie tradus în fața tribunalelor acesteia sau trebuia predat Guvernului statului unde infracțiunea fusese comisă, conform tratatelor încheiate între acest stat și partea căreia îi era cerută extrădarea.

Potrivit art. 2, extrădarea se acorda pentru următoarele acte de pedepsit: Omucidul, asasinatul, paricidul, infanti-

cidul, otrăvirea, loviturile și rănirea voluntară care au cauzat moartea, chiar fără intenția de a o cauza, precum și omucidul prin imprudență; Loviturile și rănile făcute în mod voluntar, cînd în urma lor ar fi rezultat o boală incurabilă sau o incapacitate permanentă de lucru personal, pierderea sau privarea de întrebuințare a unui membru sau a unui organ, o mutilare gravă; Avortul; Darea, în mod vinovat, chiar fără intenția de a cauza moartea, de otrăvuri sau alte substanțe, care puteau provoca moartea sau altera în mod grav sănătatea. Actele care puteau pune în pericol sănătatea publică, comise cu intenție; Furtul, ascunderea, substituirea copiilor; Raptul de minori sau raptul și deținerea femeilor și fetelor într-un scop imoral; Violul și celelalte atentate la pudoarea unei persoane; Atentatul la bunele moravuri; Atentatele la libertatea individuală și la inviolabilitatea domiciliului. Bigamia; Contrafacerea sau falsificarea actelor sau depeșelor telegrafice și întrebuințarea acestor documente; Moneda falsă, inclusiv contrafacerea și alterarea monedei, emiterea și punerea în circulație a monedei contrafăcute sau alterate; Contrafacerea sau falsificarea sigiliilor, timbrelor, peceților și mărcilor statului sau destinate unui serviciu public, întrebuințarea unor astfel de sigilii, timbre, peceți și mărci contrafăcute sau falsificate, precum și întrebuințarea delictuoasă a adevăratelor sigilii, timbre, peceți și mărci ale statului sau acelea destinate unui serviciu public; Jurămîntul fals, mărturia falsă în fața justiției, declarații false din partea experților sau a interpreților, ademenirea martorilor, experților sau a interpreților; Denunțarea calomnioasă; Coruperea funcționarilor publici, a judecătorilor sau a juraților; Incendiul, întrebuințarea criminală de materii explozibile; Furtul cînd valoarea obiectului sustras depășea 200 coroane aur ungare, respectiv 210 lei aur; Furtul cu violență etc.

Conform stipulațiilor art. 3, extrădarea nu era acordată pentru infracțiuni politice. Extrădatul nu putea să fie urmărit sau pedepsit pentru o infracțiune politică anterioară extrădării și nici pentru fapte conexe la o astfel de infracțiune.

Nu se considera ca infracțiune politică, nici ca faptă conexă la o astfel de infracțiune, atentatul contra persoanei șefului statului sau contra membrilor familiei sale, cînd acest atentat constituia fie un omor, fie un asasinat, fie o otrăvire, fie o tentativă sau o complicitate la unul din aceste fapte.

Potrivit art. 5, dacă individul reclamat era urmărit de Partea reclamantă pentru o infracțiune prescrisă sau stinsă conform legilor Părții căreia i se cerea sau ale statului unde infracțiunea fusese comisă, fie în virtutea împlinirii prescripțiilor acțiunii publice sau a pedepsei, fie în virtutea oricărei alte cauze legale, extrădarea nu putea să fie acordată de Partea căreia îi era cerută.

Dacă, după legislația Părții căreia i se cerea, infracțiunea care motivase cererea de extrădare nu putea să fie urmărită decît în urma plîngerii sau a propunerii Părții lezate, extrădarea nu avea loc decît atunci cînd se confirma că partea lezată ceruse urmărirea.

În virtutea art. 8, infractorul urmărit pentru o infracțiune menționată la art. 2 nu putea să fie condamnat de către autoritățile judiciare ale Părții reclamante la o pedeapsă mai mare decît cea prevăzută pentru aceeași infracțiune de către legislația penală a statului terț, pe

teritoriul căreia infracţiunea fusese comisă.

Dacă individul a cărei extrădare era cerută de una din Părţile Contractante, era reclamat, de asemenea, de către unul sau mai multe alte state pentru alte infracţiuni, el trebuia să fie predat, mai întîi statului pe teritoriul căruia a fost comisă infracţiunea cea mai gravă, şi, în caz de gravitate egală, statului a cărui cerere sosise cea dintîi Părţii căreia i se cerea.

Un protocol de semnătură anexat Convenţiei precizează că, deoarece pedeapsa cu moartea nu figura printre pedepsele admise de legislaţia penală română, Guvernul României nu va acorda extrădarea criminalilor care, conform legilor penale ungare, erau pasibili de o astfel de pedeapsă, decît în cazul cînd Guvernul Ungariei se angaja, printr-o declaraţie formală, ca pedeapsa capitală care ar fi fost pronunţată împotriva lui să nu fie executată.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 74 din 2 aprilie 1925.
Convenţia a fost votată de Senat la 25 iunie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 348 din 9 iulie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 2 aprilie 1925.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 24 martie 1925.
Convenţia a intrat în vigoare la 24 iunie 1925.

67

1924, aprilie 16, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria privitoare la schimbul de acte judiciare, registre funciare şi registre de stare civilă

Potrivit stipulaţiilor acestei Convenţii, instanţele judiciare de orice grad ale uneia din Părţile Contractante, sesizate de afaceri de orice natură, care ar fi fost introduse în faţa instanţelor al căror sediu se găsea la punerea în vigoare a acestei Convenţii pe teritoriul celeilalte Părţi, urmau să trimită din oficiu şi fără dezbateri, actele şi piesele, instanţei judiciare competente a acestei Părţi.

Nu erau trimise, în materie civilă (comercială), actele şi piesele: a) Dacă era vorba de statutul personal al naţionalilor Părţii Contractante pe al cărui teritoriu se găseau aceste acte şi piese; b) Dacă, după legile Părţii Contractante pe al cărui teritoriu se găseau aceste acte şi piese, tribunalele sale erau exclusiv competente în ziua punerii în vigoare a Convenţiei; c) Dacă, atunci cînd cererea a fost introdusă, reclamantul era domiciliat în circumscripţia unui tribunal al cărui teritoriu fusese împărţit în urma Tratatului de la Trianon, şi dacă dosarul se găsea în posesiunea unei autorităţi judiciare a Părţii pe al cărei teritoriu reclamantul îşi avea domiciliul la data intrării în vigoare a Convenţiei; d) Dacă, în caz de concurenţă de competenţă, toate părţile interesate cereau ca afacerea să fie soluţionată de tribunalele Părţii Contractante în posesiunea căreia se găseau actele şi piesele.

Conform art. 3, nu erau trimise, în materie penală, actele şi piesele ce se găseau pe teritoriul Părţii Contractante: a) Dacă inculpatul era supus al acestei Părţi la data punerii în vigoare a Convenţiei; b) Dacă infracţiunea fusese comisă pe teritoriul Părţii şi inculpatul se găsea în afară de teritoriul celeilalte Părţi; c) Dacă inculpatul locuia pe teritoriul Părţii la data punerii în vigoare a Convenţiei.

În virtutea art. 9, toate registrele funciare care se găseau pe teritoriul uneia din Părţile Contractante şi care priveau

în mod exclusiv la imobilele situate în întregime pe teritoriul celeilalte Părţi, trebuiau să fie remise în original acesteia din urmă. În cazul cînd un registru funciar, aflat pe teritoriul uneia din Părţile Contractante, privea imobilele situate pe teritoriul ambelor Părţi ori pe acel al celeilalte Părţi şi al unei terţe Puteri, Partea Contractantă în posesiunea acestui registru funciar urma să remită copie de pe el celeilalte Părţi.

Odată cu registrele funciare erau remise toate documentele, registrele, planurile, titlurile etc. de orice natură, care aveau legătură cu materiile prevăzute în aceste registre şi dacă nu fuseseră desfiinţate.

Dispoziţiile articolelor precedente se aplicau în acelaşi timp la registrul funciar central al căilor ferate şi al canalelor aflat la Biroul central din Budapesta, precum şi la registrul funciar al minelor şi la documentele ce aveau legătură cu aceste registre.

Selecţia registrelor funciare şi a documentelor care urmau să fie eliberate după dispoziţiile precedente, urma să înceapă de la punerea în vigoare a Convenţiei.

Cu privire la registrele de stare civilă, Părţile Contractante au stabilit ca originalul de stare civilă să rămînă păstrat de acea Parte Contractantă pe teritoriul căreia se găsea sediul oficiului stării civile a cărui circumscripţie fusese împărţită în urma Tratatului de la Trianon. În cazul cînd sediul oficiului stării civile al circumscripţiei împărţite în urma Tratatului de la Trianon, precum şi acel al autorităţii departamentelor competente se găseau pe teritoriul aceleiaşi Părţi Contractante, duplicatele conservate la sediul acestei autorităţi urmau să fie remise celeilalte Părţi, anexîndu-se listele menţiunilor şi corectărilor, în legătură cu duplicatele, făcute ulterior pe exemplarele originale.

Un Protocol de semnătură anexat Convenţiei precizează că dispoziţiile Convenţiei privind actele judiciare în materie penală urmau să se aplice, de asemenea, actelor judiciare penale ale tribunalelor militare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Convenţia a fost ratificată prin J.C.M. nr. 1 454 din 20 iunie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1924.

68

1924, aprilie 16, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria privitoare la schimbul registrelor de impozit funciar

Această Convenţie stipulează obligaţiile Părţilor Contractante pentru remiterea, pe bază de reciprocitate, în original, a planurilor, documentelor etc., de orice natură, enumerate mai jos, aflate pe teritoriile lor şi care priveau exclusiv teritoriile celeilalte Părţi, în felul următor: a) Planurile şi documentele privitoare la măsurătorile şi calculele de triangulaţiune ale reţelelor din ordinul I, II, III şi IV (anume: caiete şi volume de măsurătoare şi de calcule, tablouri de coordonate etc.), precum şi planurile fundamentale de triangulaţiune şi descrierea topografică a punctelor de repere permanente; b) Documentele de cadastru privitoare la arpentaj, la impozitul funciar, la estimaţiuni şi la registre de impozit funciar (anume: descrieri topografice şi procese-verbale suplimentare, listele numerelor loturilor de pămînt şi ale caselor, listele alfabetice ale proprietarilor, documentele

privitoare la măsurătorile de ridicare, antemăsurători de ridicare, hărţi detaliate şi hărţi de ansamblu ale cadastrului etc.).

Conform art. 2, materialul enumerat în articolul precedent şi fiind privitor la teritoriile împărţite între cele două Părţi Contractante în urma Tratatului de la Trianon, urma să fie împărţit, pe cît era cu putinţă, în original. În cazul cînd o astfel de împărţire nu era cu putinţă, documentele originale reveneau Părţii Contractante cu al cărui teritoriu erau în cea mai mare parte în legătură.

Potrivit stipulaţiilor art. 3, în vederea schimbului documentelor, separaţia materialului enumerat la art. 1 începea de la data punerii în vigoare a Convenţiei.

În virtutea art. 5, materialul original menţionat la art. 1 şi în legătură cu teritorii împărţite în urma Tratatului de la Trianon între cele două Părţi Contractante şi o a treia Putere, şi care nu putea să fie împărţit în original, rămînea atît timp cît un aranjament nu intervenise între toate Puterile interesate, în stăpînirea Părţii pe al cărui teritoriu se găsea.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Convenţia a fost ratificată prin J.C.M. nr. 1 455 din 20 iunie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1924.

69

1924, aprilie 16, Bucureşti

Acord între România şi Ungaria privitor la reglementarea afacerilor relative la fundaţia „Gojdu"

În scopul de a reglementa definitiv afacerile fundaţiei „Gojdu", Guvernul României urma să invite într-un termen de un an, începînd de la data semnării Acordului, pe cale diplomatică, pe reprezentanţii şi experţii Ungariei, ai Iugoslaviei şi ai Cehoslovaciei, să ia parte la tratativele care trebuiau să aibă loc la Sibiu, sediul Comisiei administrative a Fundaţiei.

Guvernul României declara că este gata să delege pe reprezentanţii şi experţii săi.

Comisia administrativă a Fundaţiei urma să prezinte trimişilor şi experţilor statelor interesate toate documentele, cărţile, conturile, bilanţurile etc., necesare la stabilirea regulamentului definitiv, precum şi la examinarea şi verificarea bilanţului, activului şi pasivurilor eventuale ale Fundaţiei şi la evaluarea tuturor bunurilor sale. Comisia administrativă a Fundaţiei trebuia să se îngrijească, de asemenea, ca bilanţul Fundaţiei privitor la anii 1915—1918 să fie pus, conform statutelor, la dispoziţia autorităţilor competente cel mai tîrziu 30 de zile înaintea deschiderii tratativelor de la Sibiu.

Potrivit art. 2, în interesul reglementării afacerilor privind Fundaţia, Guvernul Ungariei consimţea ca Comisia administrativă a Fundaţiei să dispună în mod liber, în cursul unui an de la intrarea în vigoare a Acordului, de valorile mobiliare ale Fundaţiei aflate pe teritoriul ungar şi de veniturile imobilelor sale, situate la Budapesta, care îi rămîneau după ce achita sumele necesare la plata obligaţiilor sale către stat şi comună. Guvernul Ungariei trebuia să ia toate măsurile necesare în acest scop. În cazul cînd Convenţia definitivă care urma să fie încheiată, în sensul art. 1, nu ar fi intrat în vigoare în termen de un an din cauza neratificării ei de către Părţile Contractante, dreptul de liberă

dispunere a Comisiei administrative, determinat mai sus, era prelungit la cererea Guvernului României, cu un an. Pînă la reglementarea definitivă a afacerilor în legătură cu Fundaţia, imobilele Fundaţiei situate la Budapesta nu puteau să fie înstrăinate, grevate de vreo sarcină, şi nici o mutaţie nu putea avea loc în cadastru.

Conform art. 3, Guvernul României se îndatora ca interesele statelor cu privire la afacerile Fundaţiei să nu sufere nici un prejudiciu pînă la reglementarea definitivă.

Un Protocol de semnătură anexat Acordului conţine declaraţia Guvernului Ungar, în sensul că consimţămîntul acordat la încheierea acestui Acord nu putea să servească ca precedent cu ocazia aranjamentului pentru afaceri în legătură cu alte fundaţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.
Acordul a fost ratificat prin J.C.M. nr. 1 222 din 24 mai 1924, publicat în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

70

1924, aprilie 16, Bucureşti

Acord forfetar încheiat de România şi Ungaria pentru lichidarea restituţiunilor ungare

Scopul acestui Acord, se stipulează în art. 1, este de a pune capăt investigaţiilor în teritoriile Ungariei, de identificare şi de restituire prevăzute de art. 168 al Tratatului de la Trianon. Se excepta de la acest Acord problema bunurilor specificate în Protocolul particular „D", pentru aplicarea şi executarea acestui articol. Restituirea bunurilor putea fi cerută de către România în orice moment, în conformitate cu dispoziţiile Anexei I a acestui Acord.

Prin art. 2, Guvernul Ungariei se obliga să verse Guvernului Român sau reprezentanţilor săi, compensaţia pentru tot materialul de restituit în natură conform stipulaţiilor din articolul precedent, inclusiv maşinile ridicate de la Fabrica de împletituri şi ţesături din Bucureşti, ce se găseau în Ungaria, o sumă forfetară de 640 000 lei aur.

În termen de 8 luni de la data lichidării Serviciului Român de Restituiri la Budapesta, prevăzut de art. 3 al acestui Acord, plata acestei sume urma să se facă fără dobînzi, în 8 vărsăminte lunare egale, de către o instituţie financiară la Budapesta, desemnată de către Guvernul Român sau de către reprezentantul său.

Acordul precizează că suma de 640 000 lei aur se va vărsa într-una din monedele următoare: lei, franci elveţieni, dolari sau lire sterline engleze, la alegerea Guvernului Ungar.

Tot în virtutea art. 2, Guvernul Ungariei se obliga să execute stipulaţiile privitoare la lichidarea restituirilor de material rulant, prevăzute la Anexele II şi III.

Potrivit art. 3, sub rezerva completei executări de către Ungaria a stipulaţiilor amintite mai sus, Guvernul Român se obliga: a) să nu mai transmită Organului Ungar de Restituiri noi reclamaţii de care se ocupă art. 1 din acest Acord; b) Să înceteze în mod definitiv, cu începere de la depunerea ratificării prezentului Acord, orice operaţie de investigare a ziselor obiecte pe teritoriul Ungariei; c) Să suprime, cu începere de la depunerea ratificărilor şi să lichideze în cele 45 zile ce vor urma după acea dată, Serviciul Român de Restituiri la Buda-

pesta, așa cum exista în momentul semnării prezentului Acord; d) Să utilizeze suma forfetară de 640 000 lei aur pentru plata locomotivelor pe care reprezentanții sau agenții le aleseseră în stabilimentele industriale din Ungaria.

În conformitate cu prevederile art. 4, Guvernul Ungariei se mai obliga să verse Guvernului Român sau reprezentantului său 5% din suma forfetară de 640 000 lei aur, și anume 32 000 lei aur, care urmau să servească Guvernului Român pentru a acoperi toate cheltuielile ce rezultau din executarea Acordului, în special cheltuielile organului pentru recepția materialului indicat de art. 3, cît și pentru cheltuielile de transport. Din această sumă, 15 000 lei aur urmau să fie vărsați în monedele menționate la art. 2, iar restul de 17 000 lei aur trebuiau vărsați în coroane hîrtie ungare, la cursul zilei.

Conform art. 5, Acordul dintre cele două state nu prejudicia dreptul României de a urmări mai departe restituirea materialului ridicat de pe teritoriul său în cursul războiului, și care s-ar fi găsit la 13 noiembrie 1918 sau ulterior, pe teritoriul oricărei alte țări decît Ungaria.

Dacă în termenele sus-menționate, se precizează în art. 6, Ungaria nu executa din propria ei vină, clauzele prezentului Acord, România avea dreptul, după un preaviz de 15 zile, să reia imediat pe cheltuiala exclusivă a Ungariei, operațiile de investigare, de identificare și de recuperare în Ungaria a vitelor, materialului industrial, agricol și rulant, cît și a ustensilelor fluviale.

Acordul mai cuprinde: Anexa I referitor la cheltuieli de repatriere a obiectelor identificate; Anexa II care conține procesul verbal din 7 februarie 1924 privitor la restituirea de vagoane; Listele A—J; Anexa III pentru lămurirea înțelesului Anexei II.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 1036 din 9 mai 1924. A fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost ratificat de Ungaria la 15 iulie 1924. Ratificările au fost depuse la Comisia de Reparații: de Ungaria la 24 octombrie și de România la 28 mai 1924. Comisia a luat act de acest Acord prin Decizia nr. 3 039 din 2 decembrie 1924.

71

1924, aprilie 16, București

Convenție încheiată de România și Ungaria privitoare la liberarea depozitelor și reglementarea datoriilor și creanțelor în vechi coroane austriece și ungare

Secțiunea I: Dispoziții relative la liberarea depozitelor

Prin stipulațiile art. 1, pct. 1, Guvernul Ungariei se angaja să libereze fără nici o restricție depozitele închise, deschise și bunurile tezaurizate, care în ziua prezentării cererii relative la liberare se găseau pe teritoriul său, depuse la autoritățile de orice fel, Casa de Stat, notari publici, institute de credit sau bancheri. Obligațiile de mai sus aveau în vedere depozitele care conțineau hîrtii de valoare, titluri, livrete de participație, părți beneficiare, polițe de asigurare și alte documente, precum și monede, metale prețioase transformate în monede sau nu, perle, pietre prețioase, obiecte de artă după rambursarea cheltuielilor obișnuite care grevau aceste depozite, sub condițiile fixate în prezenta secțiune, și

dacă proba era făcută de existența circumstanțelor următoare: a) Că valorile respective constituiau la 26 iulie 1921 proprietatea acelor persoane fizice, care în ziua prezentării cererii erau supuși români, în virtutea legilor române în vigoare la 26 iulie 1921 pe teritoriul vechiului regat al României sau în virtutea dispozițiilor cuprinse în Tratatul de la Trianon sau în Tratatul de la St. Germain și aveau domiciliul obișnuit pe teritoriul Ungariei; b) Că valorile menționate constituiau la 26 iulie 1921 proprietatea unor persoane juridice, persoane morale publice, societăți comerciale sau alte organizații analoage a căror sedii se găseau la 26 iulie 1921 pe teritoriul României, împreună cu teritoriile alipite.

Punctul 2 din această secțiune precizează că în privința valorilor aparținînd unei case de minori și interziși sau administrate de o asemenea Casă, urma să fie încheiată o Convenție specială.

Potrivit art. 2, Guvernul României se angaja să libereze fără nici o restricție depozitele deschise, închise și bunurile tezaurizate, care în ziua prezentării cererii relative la liberare se găseau pe teritoriile transferate României în virtutea dispozițiilor Tratatelor de la Trianon și St. Germain, sau care fuseseră transportate de pe teritoriile acestea pe celelalte teritorii ale României, depuse la autoritățile de orice categorie în circumstanțele următoare: a) Că valorile depozitului constituiau la 26 iulie 1921 proprietatea unor persoane fizice, care în ziua prezentării cererii erau supuși unguri și nu aveau domiciliul obișnuit pe teritoriul român, chiar în cazul cînd persoanele respective posedau naționalitatea ungară înaintea punerii în vigoare a Tratatului de la Trianon sau o poseda în virtutea opțiunii prevăzută de acel Tratat; b) Că aceste valori constituiau la 26 iulie proprietatea unor persoane juridice, persoane morale publice, societăți comerciale sau alte organe analoage al căror sediu se găsea la 26 iulie pe teritoriul Ungariei.

Secțiunea II: Dispoziții generale relative la datoriile și creanțele contractate în vechi coroane austriece și ungare

Erau supuse regimului prezentei Secțiuni, fără a se considera scadența lor, datoriile și creanțele de drept privat, făcute în vechi coroane și născute:

a) Pînă la 31 octombrie 1918 sau b) Între 31 octombrie 1918 și 20 martie 1919, inclusiv, atît cît ele subzistau la 31 octombrie 1918, respectiv la 20 martie 1919 și în momentul punerii în vigoare a prezentei Convenții.

Art. 3 precizează că dispozițiile prezentei Secțiuni nu erau aplicabile la anumite categorii de datorii și creanțe.

Secțiunea III: Dispoziții speciale relative la reglementarea unor datorii ipotecare și comunale, precum și a unor datorii contractate de către asociații sindicale pentru lucrări de apă sau pentru ameliorarea pămîntului și de către comunele viticole

Potrivit art. 3 din această Secțiune erau supuse regimului Convenției datoriile ipotecare și datoriile comunale precum și cele contractate de asociații sindicale pentru lucrările de apă sau ameliorarea solului și de către comune viticole, datorii contractate în vechi coroane și care, în virtutea legislației ungare puteau să servească de bază pentru emisiunea de scrisori ipotecare, obligațiuni comunale sau titluri analoage, cînd acele datorii erau născute înainte de 31 octombrie 1918 și nu erau stinse în momentul punerii în vigoare a prezentei secțiuni.

Secţiunea IV: **Dispoziţii finale**

Conform art. 1 din această secţiune, datoriile şi creanţele în coroane vechi ce existau între supuşii celor două Părţi Contractante şi care nu cădeau sub regimul Secţiunilor II şi III erau reglementate în monedă şi după dreptul comun al Părţii căreia debitorul îi era supus.

Litigiile care s-ar fi putut naşte între supuşii Părţilor Contractante, precum şi între Guvernul Român şi stabilimente funciare ungare, din cauza datoriilor şi creanţelor cuprinse sub regimul Secţiunilor II şi III din prezenta Convenţie, erau supuse unui Tribunal de arbitraj compus din doi arbitri, fiecare numit de una din părţi.

Convenţia mai cuprinde: Un Protocol de semnătură; Un Protocol adiţional; Procesul Verbal de la Budapesta din 28 mai 1927; Regulamentul de procedură cu data de 28 mai 1927; Schimbul de scrisori privitoare la recensămîntul hîrtiilor de valoare şi al livretelor caselor de economii ale supuşilor unguri; Schimbul de Scrisori referitoare la interpretarea legii 3 037 din 12 iunie 1923 relativă la lichidarea de bunuri; Schimbul de Scrisori privitoare la cererile supuşilor unguri referitoare la bunuri şi drepturi cu caracter alimentar.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1924 prin J.C.M. nr. 1 546 publicat în Mon. Of. nr. 279 din 12 decembrie 1924.

A fost votată de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 906 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Ratificările s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

La 23 iunie 1928 şi la 10 octombrie 1924 au fost semnate la Budapesta de către delegaţii Ministerului de Finanţe al României şi delegaţii a 14 bănci ungare, 2 Protocoale relative la aplicarea Convenţiei. Protocoalele nu au fost ratificate de Parlament.

72

1924, aprilie 16, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria relativă la ajustarea financiară a întreprinderilor de asigurări private şi la tratamentul reciproc a ziselor întreprinderi

Întreprinderile de asigurări private al căror sediu social se găsea pe teritoriul Ungariei fixat prin Tratatul de la Trianon, şi care la data de 31 octombrie 1918 executaseră operaţiuni pe teritoriile care s-au unit cu România trebuiau să transmită portofoliile lor de asigurare pe viaţă — rezultînd din această exploatare şi constituite conform dispoziţiilor Convenţiei — pe cale de acord, după libera lor alegere, uneia din întreprinderile de asigurări private desemnate de către Guvernul Român.

Dispoziţii analoage se aplicau portofoliilor ungureşti de asigurare pe viaţă, aferente întreprinderilor de asigurări private, al căror sediu se găsea pe teritoriul care s-a unit cu România şi care, înainte de 31 octombrie 1918, executaseră operaţiuni pe teritoriul Ungariei. Guvernul ungar urma să desemneze, în acest caz, întreprinderile cesionare dintre care întreprinderile române puteau alege după libera lor voinţă.

Conform prevederilor art. 2, întreprinderile de asigurări private ungureşti, menţionate la art. 1, urmau să separe în portofoliul lor de asigurări pe viaţă, contractele de asigurări pe viaţă şi contractele de rente viagere (fiind cuprinse şi

asigurările de rentă în caz de accident), încheiate de către Casele mame sau de sucursalele lor din fiecare stat înainte de 31 decembrie 1921 și rezultînd din activitatea lor pe aceste teritorii.

Contractele de asigurare ale portofoliului român s-au stabilit să fie împărțite în două grupuri: a) contractele făcute în vechi coroane ungare sau austriece; b) contractele făcute în lei românești.

În virtutea art. 3, erau încorporate portofoliului român — fără a ține seama de naționalitatea asiguratului — contractele încheiate de către asigurați al căror domiciliu permanent — sau pentru persoanele morale, sediul — se găsea la 31 octombrie 1918 și la 31 decembrie 1923, pe teritoriile românești menționate la art. 1. Erau excluse din încorporare la portofoliul român contractele asiguraților ce erau supuși unguri la 31 decembrie 1923 și care în termen de patru ani de la punerea în vigoare a Convenției formulau o reclamație împotriva încorporării.

Contractele încheiate de asigurații al căror domiciliu permanent (sediu) nu se găsea la una sau cele două date menționate mai sus, pe teritoriul român, erau încorporate la portofoliul român dacă asiguratul, dobîndind naționalitatea română în virtutea Tratatelor de la Trianon și Saint Germain, era supus român la 31 decembrie 1923 și dacă satisfăcuse una din condițiile următoare: a) Dacă plătise unui birou al întreprinderii ungurești respective, stabilit pe teritoriul central al României, atît ultima primă scăzută înainte de 31 octombrie 1918, cît și cea din ultima primă scăzută înainte de 31 decembrie 1923; b) Dacă asiguratul, care ar fi plătit sub rezervă primele vizate la punctul *a*, unui birou stabilit în afară de teritoriul român, reclamase, într-un termen de trei luni de la data intrării în vigoare a Convenției, încorporarea contractului său la portofoliul român; c) Dacă asiguratul ceruse în cele trei luni de la punerea în vigoare a Convenției încorporarea contractului său la portofoliul român, — atunci cînd primele vizate prin punctul *a* beneficiaseră de un termen de plată.

Cele două State Contractante au hotărît ca aceste dispoziții să fie aplicate prin analogie asigurărilor de rente. Dacă polița era la scadență între 31 octombrie 1918 și 31 decembrie 1923, sau dacă această poliță fusese răscumpărată, data scadenței, respectiv cea a răscumpărării sale, se substituia datei de 31 decembrie 1923.

Potrivit art. 4, nu puteau să fie încorporate în portofoliul român asigurările pe viață: a) Scăzute înainte de 31 octombrie 1918; b) Scăzute după 31 octombrie 1918, dacă scadențele (răscumpărările etc.), exigibile fuseseră achitate prin întreprinderile de asigurare ungurești, în coroane ungurești sau austriece, cu consimțămîntul celui în drept; c) sumele excluse, de asemenea, din portofoliul român: contractele asiguraților care, de la 10 iunie 1918 plătiseră primele din libera lor voință și în mod formal în coroane ungurești sau în coroane austriece (moneda legală în Ungaria și respectiv în Austria); asigurările încheiate după 10 iunie 1919, în mod formal, în coroane ungurești sau în coroane austriece (monedă legală în Ungaria, respectiv în Austria); asigurările pe viață contractate în titluri de împrumut de război ungare sau austriece (asigurări de împrumuturi de război).

Articolul 5 prevede că rezervele tehnice aferente portofoliului român determinat prin Convenție trebuiau să fie

calculate la 31 decembrie 1923, ţinîndu-se seama de plăţile de asigurări scăzute de la 31 octombrie 1918.

Părţile Contractante au stabilit ca această Convenţie şi Protocolul final să fie considerate de către ambele Părţi drept Reglement Financiar al dispoziţiilor art. 198 din Tratatul de la Trianon asupra întreprinderilor de asigurare. Ambele Părţi renunţau în ceea ce priveşte companiile de asigurare, la dreptul de apel la Comisia de Reparaţiuni prevăzut prin dispoziţiile art. 198. Acest regulament nu influenţa alte regulamente financiare şi nu aducea nici o atingere dispoziţiilor Tratatelor de Pace.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.
Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 457 din 3 decembrie 1924, publicat în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.
A intrat în vigoare la 11 decembrie 1924.

73

1924, aprilie 16, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria privitoare la repartiţia bunurilor judeţelor (comitatelor), oraşelor şi satelor al căror vechi teritoriu a fost împărţit de frontiera fixată în urma Tratatului de la Trianon

Potrivit stipulaţiilor art. 1, erau considerate ca judeţe, oraşe şi sate împărţite, judeţele (comitatele), oraşele şi satele ale căror vechi circumscripţii administrative au fost împărţite de frontiera fixată în urma Tratatului de la Trianon.

Făceau excepţie de la dispoziţiile Convenţiei judeţele (comitatele), oraşele şi satele ale căror vechi circumscripţii administrative fuseseră împărţite de frontiera între cele două Părţi Contractante şi un stat terţ. Repartiţia bunurilor aparţinînd acestor judeţe (comitate), oraşe şi sate trebuia reglementată de convenţii între toate statele interesate.

Conform art. 2, erau supuse repartiţiei toate elementele active şi pasive ale bunurilor judeţelor, oraşelor şi satelor, prevăzute la art. 1. Nu erau supuse la repartiţie fondurile şi fundaţiile care nu constituiau proprietatea judeţelor, oraşelor şi satelor, dar care erau administrate de ele, precum şi fondurile şi fundaţiile care nu erau destinate, exclusiv, acestor judeţe, oraşe şi sate. De asemenea, nu intrau în repartiţie arhivele judeţelor, oraşelor şi satelor, precum şi Casele de minori şi interzişi şi fondurile de rezervă ale acestor Case, a căror repartiţie trebuia reglementată de convenţii speciale.

Articolul 3 precizează că elementele active şi pasive ale bunurilor de repartizat urmau să fie constatate după starea (inventariată sau nu) în care se găseau la 31 octombrie 1918. Pentru repartizarea fondurilor şi fundaţiilor se lua ca bază contul final al exerciţiului din 1918.

Pentru repartiţia elementelor active şi pasive ale bunurilor judeţelor, oraşelor şi satelor, art. 4 a stabilit să se ia ca bază proporţia ce exista între impozitele directe aplicate în 1914 în teritoriul respectiv al celor două fracţiuni ale circumscripţiei împărţite. Pentru stabilirea aceste proporţii s-au considerat ca impozite directe impozitele ce formau în 1914 baza totalului impozitelor suplimentare judeţene şi comunale. Se adăugau la aceste impozite, impozitele funciare asupra proprietăţii clădite şi neclădite, aplicate în 1914 imobilelor ce aparţineau judeţelor, oraşelor şi satelor şi situate în afară de circumscripţia lor administrativă. Pentru stabilirea proporţiei repartiţiei, aceste impozite funciare urmau să

fie trecute în socoteală în folosul părţii fracţionate ce aparţinea Părţii Contractante pe teritoriul căreia era situat imobilul impus. Impozitele aplicate în oraşele municipale, situate pe teritoriul unui judeţ împărţit, nu intrau în calculul proporţiei sus-menţionate.

Conform art. 5, repartiţia *activului* judeţelor, oraşelor şi satelor trebuia făcută pe baza proporţiei fixată la art. 4. În limitele acestei proporţii, repartiţia urma să fie executată, pe cît posibil, în natură.

Conform principiului repartiţiei în natură, bunurile imobiliare reveneau aceleia dintre cele două părţi împărţite, pe teritoriul căreia aceste bunuri imobiliare erau situate. Bunurile imobiliare situate în afară de circumscripţia unui judeţ, oraş sau sat împărţit, reveneau părţii împărţite aparţinînd Părţii Contractante pe teritoriul căreia bunurile imobiliare erau situate.

În virtutea art. 6, repartiţia pasivelor judeţelor, oraşelor şi satelor urma să fie făcută pe baza proporţiei fixată de art. 4.

Părţile Contractante au stabilit ca evaluarea elementelor active şi pasive ale bunurilor de repartizat să fie făcută conform principiilor următoare:

a) Imobilele neconstruite erau evaluate în moneda statului unde erau situate; b) Imobilele clădite urmau să fie evaluate după dispoziţiile punctului *a*. În cazul cînd evaluarea trebuia făcută pe baza preţului terenului, a materialului şi a construcţiei în moneda Părţii unde imobilul se găsea; c) Bunurile mobiliare erau evaluate pe baza preţurilor mijlocii ale pieţei, în vigoare în timpul evaluării. Evaluarea urma să se facă în moneda părţii unde aceste bunuri se găseau.

Raporturile juridice ce rezultau pentru părţile împărţite din repartiţia bunurilor judeţelor, oraşelor şi satelor, precum şi din executarea Convenţiei, erau supuse, în măsura în care nu erau reglementate de dispoziţiile Convenţiei, stipulaţiilor de drept intern ale Părţilor Contractante pe teritoriul căreia se afla partea respectivă fracţionată.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Convenţia a fost votată de Senat la 25 iunie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 350 din 9 iulie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 279 din 19 decembrie 1924.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1924.

74

1924, aprilie 16, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria privitoare la regimul apelor teritoriilor limitrofe şi la lichidarea sindicatelor de apărare contra inundaţiilor, tăiate de frontieră

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, Părţile Contractante se obligau, în virtutea art. 292 al Tratatului de la Trianon, de a se obţine de la orice dispoziţii unilaterale care puteau să incomodeze condiţiile regimului apelor a regiunilor limitrofe, precum şi de la orice lucrări ce ar fi putut să modifice condiţiile prezente, în dauna celeilalte Părţi Contractante.

Părţile Contractante se obligau, în acelaşi timp, să întreţină în bună stare instalaţiile ce aparţineau statului şi serveau regimului apelor, precum şi să respecte obligaţiile aferente luate de către particulari sau de către sindicatele respective.

Acest angajament nu restrîngea dreptul Părţilor Contractante de a întreprinde pe propriul lor teritoriu lucrări cu ca-

racter pur local, fără efect asupra teritoriului celeilalte Părţi Contractante.

Pornind de la interesul comun de apărare împotriva inundaţiilor, pentru canalizarea apelor interioare, Părţile Contractante se angajau să întreţină în stare de funcţionare toate construcţiile hidraulice ce puteau să servească, în acelaşi timp, apărării teritoriilor celeilalte Părţi Contractante.

În caz de rupere a digurilor sau de producere a altor evenimente neaşteptate, care ameninţau să inunde teritoriile statului vecin, autorităţile locale ale teritoriului ameninţat urmau să fie înştiinţate, prin mijlocul cel mai rapid, fără formalităţi diplomatice.

Potrivit art. 2, în cazul unor executări de noi lucrări, care ar fi putut influenţa regimul apelor teritoriilor limitrofe, un acord urma să fie stabilit, în prealabil, privind execuţia lucrărilor şi cota parte din cheltuieli sau indemnitatea eventuală ce trebuia plătită de către fiecare sindicat naţional.

Părţile Contractante îşi garantau reciproc utilizarea apelor tăiate de frontieră sau situate de-a lungul frontierei, întreţinerea şi manipularea instalaţiilor acelor ape.

Potrivit art. 5, foştii membri ai Sindicatelor de apărare contra inundaţiilor de amenajare a apelor interioare, de regularizare şi utilizare a apelor, care, în urma delimitării frontierei aveau proprietăţile lor pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, încetau de a face parte din fostul Sindicat.

Toate construcţiile (diguri, canale, zăgazuri, diferitele obiecte, cuprinzîndu-se şi casele pentru paznici etc.) treceau, în conformitate cu stipulaţiile art. 6, fără nici un fel de indemnitate, în proprietatea Sindicatelor acelei părţi pe teritoriul căreia se găseau.

Celelalte bunuri ale fostelor Sindicate care nu făceau parte din construcţiile hidraulice şi din accesoriile lor, erau repartizate între cele două părţi, după cota parte fixată pentru fiecare Sindicat.

Diferenţele care puteau să se ivească cu ocazia aplicării Convenţiei urmau să fie rezolvate conform dispoziţiilor art. 292 şi 293 a Tratatului de la Trianon.

Convenţia cuprinde 9 Anexe şi un Protocol de semnătură.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.
Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 452 din 20 iunie 1924, conform Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.
A intrat în vigoare la 11 decembrie 1924.

75

1924, aprilie 16, Bucureşti

Protocol între România şi Ungaria referitor la recensămîntul datelor valorilor administrate de către Casele minorilor şi interzişilor

În conformitate cu art. 1, datele necesare pentru pregătirea şi înlesnirea negocierilor, pe care cele două Părţi Contractante înţelegeau să le înceapă cu privire la reglementarea valorilor minorilor şi interzişilor, erau supuse recensămîntului.

Potrivit art. 2, Casele a căror circumscripţie era tăiată de frontieră erau Casele judeţelor (comitatelor) următoare: Bihor, Satu Mare, Arad, Cenad.

Deoarece sistemul de administrare întrebuinţat de Casele menţionate mai sus era acela al gestiunii cumulative, numai

valorile care erau cuprinse în această gestiune erau supuse recensămîntului.

Dispozițiile necesare pentru punerea în executare a stipulațiilor Protocolului urmau să fie luate, în ceea ce privește Casele județelor Bihor, Satu Mare și Arad, de către Guvernul Român; pentru Casa județului Cenad de către Guvernul Ungar.

Conform art. 3, pe lîngă Casele despărțite prevăzute de art. 2, urma să se stabilească pe baza registrelor și altor documente ale acestor Case: a) Suma totală a creanțelor, astfel cum se găseau la data de 31 decembrie 1918, și a căror posesiune aparținea tuturor minorilor și interzișilor, adăugîndu-se dobînzile exigibile pînă la 31 decembrie 1918, însă fără a se ține seama de valorile administrate în mod individual; b) Suma totală a creanțelor datorate minorilor și interzișilor supușilor români, precum și totalul creanțelor datorate minorilor și interzișilor supuși unguri, așa cum existau la data de 31 decembrie 1918, ultimul domiciliu al minorilor și interzișilor înscris în cartea mare a Casei, constituia pentru acel recensămînt prezumție de naționalitate; c) Activul Caselor, fără a ține seama de valorile administrate în mod individual, luînd ca bază situația din 31 decembrie 1918 și anume: Totalul titlurilor datoriei publice a Statului Ungar, emis înainte de război; Totalul titlurilor datoriei publice a Statului Ungar, emis în timpul războiului; Totalul creanțelor ipotecare și a celorlalte titluri, calculată separat pentru fiecare categorie de titluri; Totalul depunerilor de economie și a creanțelor în cont curent; Totalul creanțelor ipotecare; Totalul dobînzilor întîrziate datorate pînă la finele anului 1918, precum și totalul fondurilor aflate în Casă.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 453 din 20 iunie 1924, conform Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 3 decembrie 1924.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1924.

76

1924, aprilie 16, București

Aranjament comercial între România și Ungaria

Articolul 1 din acest Aranjament precizează că pînă la încheierea unui Tratat Comercial, relațiile comerciale între România și Ungaria erau bazate pe principiul tratamentului națiunii celei mai favorizate.

În materie de cale ferată, cele două Părți Contractante au convenit ca în raporturile reciproce să aplice politica lor tarifară, în conformitate cu principiul tratamentului națiunii celei mai favorizate.

Potrivit art. 3, în materie de tranzit pe cale ferată, cele două Părți Contractante se angajau să aplice, reciproc, dispozițiile Convenției și a Statutului privitoare la libertatea tranzitului, semnată la Barcelona, la 20 aprilie 1921.

În ceea ce privește traficul internațional reciproc, de călători și mărfuri, cele două Părți Contractante s-au obligat să aplice, reciproc, dispozițiile Convenției și ale Statutului privitor la regimul internațional al căilor ferate, stabilite și semnate la Geneva de către a doua Conferință generală a Comunicațiilor și a Tranzitului, la 8 decembrie 1923.

Prin art. 4, cele două State se angajau să înceapă cît mai curînd negocieri pentru încheierea unui acord special privitor la podurile și șoselele tăiate de frontieră.

Aranjamentul cuprinde: Anexa I: Dispoziţii privitoare la traficul feroviar; Anexa II: Dispoziţii referitoare la înlesnirea traficului de frontieră local; Anexa III: Permis de trecerea frontierei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.

Aranjamentul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 458 din 20 iunie 1924, conform Mon. Of. nr. 6 din 10 ianuarie 1925.

77

1924, aprilie 17, Bruxelles

Convenţie colectivă constînd dintr-un Protocol pentru reglementarea plăţii datoriilor particulare române către creditorii belgieni

Stipulaţiile Convenţiei se aplicau la toate datoriile civile şi comerciale neplătite, contractate în franci belgieni între 11 noiembrie 1918 şi 1 ianuarie 1922 de către debitorii români către creditorii belgieni, sau care îşi aveau reşedinţa în Belgia.

Dispoziţiile Convenţiei se aplicau industriaşilor şi comercianţilor care exercitau comerţul sau industria în România şi aveau firma înregistrată la tribunal.

Datoriile contractate înainte de 11 noiembrie 1918 urmau să fie reglementate pe o bază echitabilă, în şase luni de la ratificarea acestei Convenţii.

Potrivit Moratoriului cuprins în această Convenţie, Oficiul Român al plăţilor în străinătate determina, în conformitate cu legea română, datoriile cărora li se aplicau dispoziţiile Convenţiei. Totalul datoriei ce trebuia înscris la Oficiu cuprindea capitalul datorat, mărit cu dobînzile din ziua scadenţei pînă în ziua ratificării Convenţiei. Această dobîndă moratorie era cu $1^1/_2\%$ pe an mai mare decît scontul Băncii Naţionale Belgiene în timpul aceleiaşi perioade.

Pentru aplicarea Convenţiei se constituia în Belgia o Societate Civilă a creditorilor belgieni ai României.

Debitorii admişi de către Oficiu să beneficieze de dispoziţiile Convenţiei erau obligaţi să constituie o garanţie de 3,05 lei pînă la 3,10 lei de fiecare franc belgian datorat. Garanţia putea să fie constituită în numerar, titluri de stat, acţiuni ale societăţilor particulare, ipoteci, garanţii de bancă şi altele admise de către Oficiu. Veniturile garanţiei depuse erau în favoarea debitorului.

Dacă o garanţie superioară fusese deja constituită de către debitor, fie în numerar, titluri de valori, ipoteci sau garanţii de bancă, această garanţie rămînea aşa cum se găsea pînă în momentul în care garanţia atingea 100% din datorie. Din acel moment debitorul, la alegerea sa, avea dreptul fie de a cere Oficiului micşorarea garanţiei proporţional cu anuităţile plătite de el, fie de a realiza garanţia pentru a stinge datoria.

Conform stipulaţiilor art. 14, debitorul român trebuia să plătească la Oficiul Român o anuitate pe semestru de 7,33% din suma datoriei sale.

Oficiul Român urma să remită, în decurs de o lună de la data expirării termenului prevăzut de Convenţie, Societăţii Civile a creditorilor României obligaţiuni la purtător, denumite „obligaţiuni ale datoriei particulare române“. Societatea Civilă remitea aceste titluri creditorilor, în raport cu situaţia creanţelor înscrise, comunicate de către Oficiul Român. Debitorii români, prin remiterea titlurilor, deveneau liberi faţă de creditorii lor. Cupoanele erau plătite în numerar.

Conform art. 16, Oficiul transmitea Societăţii Civile fondurile adunate prin aplicarea art. 14, în vederea unei repar-

ției purtătorilor de obligațiuni ale datoriei private române la scadențele de 1 ianuarie și 1 iulie ale fiecărui an. Cu aceste fonduri Societatea Civilă urma să plătească purtătorului o dobîndă de 5% pe an. Cu surplusul, Societatea asigura amortizarea obligațiilor, în principiu în 26 de ani, constituia o casă de garanție contra riscurilor de neplată a Oficiului Român și prelua cheltuielile funcționării sale.

În mod excepțional, cît privește scadența la 1 iulie 1924, plata ce trebuia efectuată de către debitor la Oficiul Român era de 7,33% din suma datoriei sale.

Articolul 18 precizează că, ținînd cont de suma relativ puțin importantă datorată de către comercianții români în Belgia, și ținînd cont, de asemenea, de situația specială în care s-a găsit Belgia în urma ocupației germane, s-a convenit:

Cînd cursul leului în raport cu francul belgian era de 0,30 franci la Bruxelles, și aceasta timp de 3 luni, soldul datorat asupra titlului, reducîndu-se anuitățile vărsate, devenea exigibil și debitorul era obligat să plătească în timp de doi ani, și anume: cîte 1/4 pe fiecare semestru pentru datoriile pînă la 200 000 franci, și în timp de 4 ani cîte o optime pentru datoriile care treceau de această cifră, numai dacă în timpul duratei semestrului în care una din aceste plăți trebuia să fie efectuată, cursul leului nu era inferior cifrei de 0,25 franci la Bruxelles.

Potrivit art. 22, Acordurile definitive care aveau ca obiect o modificare a contractului originar între debitor și creditor, cu privire la datoriile contractate între 11 noiembrie 1918 și 1 ianuarie 1922, își păstrau întreaga lor validitate.

Oficiul plăților particulare în monedă străină creat prin Legea din 2 iunie 1923 era însărcinat cu executarea acestei Convenții.

Text românesc în Mon. Of. nr. 135 din 23 iunie 1925.

A fost votat de Senat la 29 mai 1925 și de Adunarea Deputaților la 11 iunie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 039, publicată în Mon. Of. nr. 135 din 23 iunie 1925.

Această Convenție a modificat legea referitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923.

78

1924, aprilie 19, București

Convenție judiciară între România și Bulgaria

Potrivit stipulațiilor acestei Convenții, supușii aparținînd fiecărei Părți Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte, cu privire la protecția legală și judiciară a persoanelor și bunurilor lor, de același tratament ca și naționalii.

În virtutea acestui tratament, ei aveau acces liber la tribunalele celeilalte Țări, putînd sta în justiție în aceleași condiții precum naționalii. Nici o cauțiune sau depozit, sub orice denumire ar fi fost, nu puteau fi impuse din pricina calității lor de străini, sau din lipsa de domiciliu sau reședință în Țara respectivă.

Supușii fiecărei Părți Contractante erau admiși, în teritoriul celuilalt Stat, la beneficiul asistenței judiciare gratuite ca și naționalii, conformîndu-se legilor Statului unde asistența judiciară gratuită era cerută.

Partea în proces, căreia i-a fost acordată asistența judiciară gratuită, se bucura de această asistență și în cursul desfășurării procedurii și a efectuării altor

acte judiciare introduse la cererea tribunalului, în aceeaşi cauză, de către un tribunal al celeilalte Părţi Contractante.

În procesul a căror decizie intra în competenţa unui tribunal dintr-una din Părţile Contractante, partea în proces, domiciliată sau cu reşedinţa permanentă în teritoriul celeilalte Părţi Contractante, putea cere, sub formă de proces verbal, asistenţa judiciară gratuită la tribunalul domiciliului sau reşedinţei sale permanente.

În afacerile civile, care după lege nu cereau reprezentarea părţilor prin avocaţi, reclamantul putea, în acelaşi timp, să formuleze cererea în procesul verbal şi să ceară transmiterea ei la tribunalul competent să judece procesul.

Părţile Contractante în materie civilă şi comercială se obligau să trimită reciproc, pentru a fi predate, citaţii sau alte acte şi să acţioneze pentru a se executa comisiile rogatorii de către autorităţile fiecărui Stat, în forma prescrisă de legislaţia internă a Statului de la care se solicita sau într-o formă specială prescrisă de autoritatea care cerea, cu condiţia ca acea formă să nu fi fost contrară legislaţiei Statului de la care se solicita.

Hotărîrile definitive date în materie civilă şi comercială de către autorităţile judiciare competente ale uneia din Părţile Contractante urmau să fie executate, pe bază de reciprocitate, pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, în condiţiile prevăzute de legile ambelor ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 57 din 12 martie 1925.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XX, p. 463.

Convenţia a fost votată de Senat la 24 iunie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 346 din 9 iulie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 57 din 12 martie 1925.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 5 martie 1925. Trei luni mai tîrziu, conform dispoziţiunilor art. 15, Convenţia a intrat în vigoare.

79

1924, aprilie 19, Bucureşti

Convenţie de extrădare între România şi Bulgaria

Prin această Convenţie Guvernele României şi Bulgariei se obligau să-şi predea reciproc, cu excepţia naţionalilor, pe indivizi urmăriţi sau condamnaţi de autorităţile judiciare ale uneia din Părţile Contractante şi care se aflau pe teritoriul celeilalte Părţi.

Extrădarea avea loc numai pentru cazurile de urmărire sau condamnare pentru o infracţiune comisă în afara teritoriului Statului de la care se cerea extrădarea.

Dacă cererea privea o persoană condamnată, extrădarea se acorda numai dacă infractorul fusese condamnat definitiv la o pedeapsă mai mare de şase luni închisoare, pentru o faptă pedepsită după legislaţia ambelor ţări.

În caz de cerere privitoare la o persoană urmărită, extrădarea se acorda numai dacă actul incriminat putea fi pedepsit după legislaţia ambelor ţări, cu o pedeapsă pînă la 2 ani închisoare, sau mai mult.

Conform art. 3, extrădarea se acorda şi în caz de tentativă sau de participare sub orice formă s-ar fi manifestat, şi de orice natură, în cazul cînd tentativa sau participarea erau pedepsite cu închisoarea atît de legislaţia Statului care cerea, cît şi de legislaţia Statului de la care se cerea extrădarea.

Conform stipulaţiilor art. 4, extrădarea nu se acorda: a) Pentru infracţiuni po-

litice; b) Pentru infracţiuni de ordin pur militar; c) Pentru infracţiuni de presă; d) Pentru infracţiuni care nu erau urmărite decît în urma plîngerii părţii lezate şi a căror urmărire putea fi oprită prin renunţarea acesteia; e) Dacă individul cerut era urmărit de Statul care cerea extrădarea pentru o infracţiune prescrisă după legile sale, după acelea ale Statului căruia i se cerea extrădarea, sau ale statului unde infracţiunea a fost comisă; f) Dacă individul cerut era urmărit pentru aceeaşi infracţiune în ţara de la care se cerea extrădarea, precum şi dacă, în ţara respectivă, el fusese scos definitiv din cauză, condamnat, absolvit sau achitat pentru acelaşi fapt.

Potrivit art. 6, Statul căruia i se cerea extrădarea era singur în drept să judece, pe baza prezentei Convenţii, dacă era cazul să refuze extrădarea.

Inculpatul urmărit nu putea fi condamnat de către autorităţile judiciare ale statului care a cerut extrădarea, la o pedeapsă mai gravă decît aceea prevăzută pentru aceeaşi infracţiune de legislaţia penală a Statului căruia i s-a cerut extrădarea, sau a celui de-al treilea Stat, pe teritoriul căruia a fost comisă infracţiunea.

În ipoteza că individul cerut era urmărit sau condamnat pentru o altă infracţiune decît aceea care a motivat cererea de extrădare, extrădarea lui putea să fie amînată pînă cînd îşi executau pedeapsa sau pînă cînd era eliberat.

Conform art. 9, dacă individul a cărui extrădare era cerută de una din Părţile Contractante, dar era, de asemenea, cerut de unul sau mai multe State pentru alte infracţiuni, el urma să fie, mai întîi, predat Statului pe teritoriul căruia a fost comisă infracţiunea cea mai gravă, şi, în caz de gravitate egală, Statului a cărui cerere a ajuns cea dintîi la Statul căruia i se cerea extrădarea.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XX, p. 463.
Convenţia a fost votată de Senat la 24 iunie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 iunie 1924. Legea pentru ratifiecare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 347 din 9 iulie 1924, publicată în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.
Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la Bucureşti, la 5 martie 1925.
A intrat în vigoare la 5 iunie 1925, conform art. 25, la trei luni de la schimbarea ratificărilor.

80

1924, iunie 13, Berna

Acord relativ la creanţele elveţiene în România

Potrivit stipulaţiilor art. 1, Acordul se aplica datoriilor comerciale contractate într-o valută forte de debitorii români, faţă de creditorii elveţieni sau care aveau domiciliul sau sediul lor în Elveţia, în intervalul de timp de la 11 noiembrie 1918 pînă la 1 ianuarie 1922, şi care nu fuseseră lichidate, oricare era data sau condiţiile de scadenţă a acestor datorii.

Prin datorii în valută forte se înţelegeau datoriile stipulate într-o monedă, al cărei curs, în ziua în care Acordul intra în vigoare, întrecea de trei ori în raport cu leul românesc cursul parităţii legale dinainte de război, şi care fuseseră contractate de debitorii români direct în valută forte sau pentru care aceşti debitori să fi luat asupra lor riscul schimbului în raport cu acea valută forte.

Aceste datorii urmau să fie rambursate în termen maxim de 5 ani. Pentru anumite cazuri excepţionale, Oficiul ro-

mân avea facultatea de a prelungi acest termen de plată.

Potrivit art. 2, comercianţii şi industriaşii, care nu erau de cetăţenie română, dar care exercitau comerţul sau industria în România, avînd firma comercială sau industrială la tribunal, erau autorizaţi să se prevaleze de acest Acord.

Cît priveşte datoriile contractate de firme sau particulari, supuşi statelor foste în război cu România, acestora nu li se aplicau nici dispoziţiile Acordului, nici prevederile legii din 3 iunie 1923. În momentul cînd Guvernul Român trebuia să procedeze la lichidarea bunurilor acestor debitori, conform legii pentru lichidarea bunurilor inamice din 12 iunie 1923, creanţele firmelor şi supuşilor elveţieni urmau să fie lichidate în aceleaşi condiţii ca şi creanţele supuşilor români.

Debitorii admişi să beneficieze de stipulaţiile acestui Acord erau obligaţi să constituie, la Oficiul român, o garanţie, în proporţie de 7 lei pentru fiecare franc elveţian datorat, garanţie care constituia un gaj în profitul creditorului.

Potrivit art. 7, garanţia trebuia să fie constituită în numerar, titluri de Stat, garanţii de bancă etc., admise de Oficiul român şi a căror listă era anexată la Acord. Această garanţie, pînă la concurenţa a 60% cel mult, putea să cuprindă ipoteci asupra imobilelor urbane sau rurale, fără însă ca aceste ipoteci să întreacă 75% din valoarea imobilelor, după evaluarea făcută de către Oficiul român.

Text românesc în Mon. Of. nr. 12 din 17 ianuarie 1925.

Acordul a fost votat de Senat la 19 decembrie 1924 şi de Adunarea Deputaţilor la 19 decembrie 1924. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 67 din 13 ianuarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 12 din 17 ianuarie 1925.

81

1924, iulie 4, Haga

Protocol internaţional privitor la adeziunea Statelor nereprezentate la a 4-a Conferinţă de drept internaţional privat de la Haga din 1905, la Convenţia din 17 iulie 1905 relativă la procedura civilă

„Puterile Contractante ale Convenţiei privitoare la procedura civilă, semnată la Haga, la 17 iulie 1905, dorind a pune în măsură de a adera la această Convenţie Statele nereprezentate la a patra Conferinţă de drept internaţional privat, a căror dorinţă de aderare a fost sau va fi favorabil primită de Puterile Contractante, au convenit că va fi deschis la Ministerul Afacerilor Străine al Ţărilor de Jos un Proces-verbal de adeziune destinat a primi şi a constata zisele adeziuni, care îşi vor produce efectul 60 de zile de la semnarea zisului Proces-verbal.

Acest Protocol va fi ratificat şi ratificările vor fi depuse la Haga, îndată ce şase din Puterile semnatare vor fi în măsură de a o face.

Va intra în vigoare a 30-a zi de la data cînd Puterile semnatare vor fi depus ratificările".

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 98 din 7 mai 1925.

Protocolul a fost semnat de: Spania, Belgia, Elveţia, Suedia, *România*, Ungaria, Norvegia, Italia, Danemarca, Portugalia, Germania, Luxemburg, Franţa[1], Ţările de Jos. Au aderat: Cehoslovacia (1924), Polonia şi Danzig (1929), Estonia (1929), Iugoslavia (1930), Letonia (1930), Lituania.

Protocolul a fost votat de Senat la 27 ianuarie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 3 februarie 1925. Legea pentru ratifi-

---

[1] Franţa a ratificat sub rezerva că Convenţia nu se aplica între Franţa şi Statele care ar fi aderat mai tîrziu.

care a fost promulgată prin D.R. nr. 670 din 24 februarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 98 din 7 mai 1925.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1926.

82

1924, iulie 5, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia referitoare la regimul proprietăţilor situate în zona de frontieră

În virtutea art. 1 era considerată ca zonă de frontieră o fîşie de teritoriu de o adîncime de zece kilometri de fiecare parte a liniei de frontieră. Ambele guverne puteau, de comun acord, să lărgească zona de frontieră ori de cîte ori considerau că este necesar.

Supuşii fiecărei Părţi Contractante, precum şi persoanele morale şi juridice, domiciliaţi în zona de frontieră la data semnării Convenţiei, şi care posedau pămînturi situate dincolo de frontieră, erau trataţi reciproc, în ce priveşte exploatarea acestor pămînturi şi transportarea produselor recoltate pe ele, după principiile cele mai liberale, beneficiind de înlesnirile prevăzute de Convenţie.

Arendaşii acestor pămînturi se bucurau, în general, de aceleaşi înlesniri ca şi proprietarii.

Optanţii, în sensul art. 7 al Protocolului de delimitare din 24 noiembrie 1923, care urmau să se stabilească în zona de frontieră, beneficiau, de asemenea, de dispoziţiile acestei Convenţii.

Potrivit art. 3, dispoziţiile Convenţiei nu derogau de la stipulaţiile prevăzute de legile agrare, în vigoare în ambele ţări. Pentru a asigura însă mai bine mica proprietate situată peste linia de frontieră în zona stabilită, ambele Guverne au convenit să fixeze maximul de întindere pentru pămîntul arabil, fîneţe, grădinării şi vii la 50 jugăre cadastrale. Acest maximum putea să fie depăşit pînă la limita de 100 jugăre, cu condiţia ca această diferenţă să fie exprimată în pămînturi exclusiv pentru păşunat.

Pentru proprietatea forestieră, cît şi pentru proprietatea persoanelor morale şi juridice se aplicau dispoziţiile legilor agrare, în vigoare în teritoriul respectiv.

Trecerea frontierei urma să se facă prin punctele cele mai apropiate, chiar în afara drumurilor vamale, dar fixate dinainte de către autorităţile competente ale ambelor state. Trecerea se putea face numai prin punctul indicat în carnetul de trecere, şi numai între răsăritul şi apusul soarelui.

Erau admise cu scutire temporară de orice plată de intrare sau ieşire şi fără permis de export sau import, vitele duse la păşunat sau la iernat de pe un teritoriu pe celălalt, cu obligaţia de a le aduce înapoi şi sub rezerva ca ordonanţele vamale să fie observate, iar identitatea vitelor să fie constatată la înapoiere. Puteau, de asemenea, să fie înapoiate cu scutire de vamă produsele vitelor duse la păşunat sau iernat, precum: laptele, untul, brînza, lîna, animalele născute în interval, dar întotdeauna în cantitate proporţională cu numărul vitelor şi cu durata efectivă a păşunatului sau iernatului.

Trecerea animalelor peste frontieră, fie pentru muncă, fie pentru păşunat, era supusă dispoziţiilor veterinare ale statelor respective.

Potrivit art. 26, înlesnirile acordate prin această Convenţie nu derogau cu nimic de la dreptul fiecăreia din Părţile Contractante de a lua măsurile pe care le considera necesare în interesul siguranţei generale. Ambele guverne îşi rezervau, în mod special dreptul, de a interzice intrarea pe teritoriul lor următoare-

lor persoane, chiar dacă îndeplineau condițiile prevăzute în această Convenție: a) Contrabandiștilor recidiviști; b) Condamnaților pentru asasinat, hoții, furturi grave; c) Condamnaților pentru crime comise împotriva statului.

Convenției i-au fost anexate: Modele de carnete de identitate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 27 din 6 februarie 1927.
A intrat în vigoare, parțial, la 5 iulie 1924.
Convenția a fost votată de Senat la 27 ianuarie 1925 și de Adunarea Deputaților la 3 februarie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 673 din 24 februarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 27 din 6 februarie 1927.
A fost ratificată de Iugoslavia la 17 noiembrie 1926.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Belgrad, la 19 ianuarie 1927.
Conform art. 29 au intrat în vigoare la data semnării, părțile din Convenție care nu erau contrarii legilor organice a statelor semnatare.

83

1924, iulie 23, București

Convenția de extrădare între România și Statele Unite ale Americii

Prin această Convenție Guvernele celor două state s-au angajat să-și remită reciproc persoanele care, acuzate sau dovedite culpabile de una din crimele sau delictele enumerate la art. 2, căutau azil sau erau găsite pe teritoriul celeilalte părți. Articolul 1 precizează că extrădarea nu avea loc decît în cazul cînd infracțiunea era constatată în așa fel, încît legile țării unde persoana urmărită era găsită ar fi justificat darea sa în judecată.

Conform prevederilor art. 2, erau predați indivizii acuzați sau dovediți culpabili de una din crimele sau delictele următoare: a) Omorul; b) Tentativa de omor; c) Violul, avortul, atentatul la pudoare comis asupra unei persoane în vîrstă de mai puțin de 12 ani; d) Răpirea sau detențiunea de femei sau minore, în scop imoral; e) Bigamia; f) Incendiul cu voință; g) Crime comise pe mare (pirateria, distrugerea, scufundarea sau împotmolirea intenționată și ilegală a unui vas pe mare, revolta sau complotul); h) Răpirea de minori etc.

Potrivit art. 3, dispozițiile Convenției nu erau aplicabile persoanelor care se făcuseră culpabile de o crimă sau de un delict politic.

Părțile Contractante au convenit să nu-i predea pe propriii lor cetățeni sau supuși, pe baza stipulațiilor cuprinse în Convenție.

Cererile de extrădare urmau să fie făcute de către agenții diplomatici ai Părților Contractante. În caz de absență a acestora aceste cereri puteau să fie făcute de către agenții consulari superiori.

Printr-o notă a Ministrului Plenipotențiar și Trimis Extraordinar al Statelor Unite la București, adresată Ministrului Afacerilor Străine al României, Guvernul Statelor Unite asigura Guvernul Român că pedeapsa cu moartea nu va fi aplicată criminalilor predați de România, Statelor Unite ale Americii, în baza nici uneia din crimele enumerate în Convenție. În scopul de a preciza această asigurare în modul cel mai eficace posibil, Guvernul Statelor Unite consimțea ca nici o persoană inculpată de crimă, și căreia pedeapsa cu moartea îi putea fi aplicată, pentru infracțiunea de care era acuzată după legile țării unde procesul urma să se judece, să nu fie pasibilă de extrădare din România în Statele Unite.

Text românesc, englez și francez în Mon. Of. nr. 79 din 8 aprilie 1925.

Convenţia a fost votată de Senat la 27 ianuarie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 3 februarie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 674 din 24 februarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 79 din 8 aprilie 1925.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 7 aprilie 1925.

A intrat în vigoare la 7 aprilie 1925.

84

1924, iulie 24, Viena

Convenţie încheiată de România cu Austria referitoare la aşezămîntul de asigurări pentru pensii al societăţilor de Căi Ferate locale şi cu linie îngustă

În virtutea acestei Convenţii, instituţia de asigurare asupra pensiilor Societăţii Căilor ferate locale şi cu linie îngustă era considerată desfiinţată pe ziua de 31 decembrie 1919. Îndatoririle instituţiei faţă de slujbaşii care au făcut parte din instituţie şi faţă de membrii supravieţuitori ai familiilor lor, îndatoriri ce rezultau din cazurile de asigurare existente pînă la sfîrşitul lunii decembrie 1919, precum şi dreptul de a percepe sau încasa primele fixate de statutele instituţiei, treceau în seama întreprinderii de căi ferate căreia aparţineau la data de 31 decembrie acei slujbaşi sau cei din cazul de asigurare anterioară (pensionare sau moarte).

Partea din fondurile instituţiei ce reveneau fiecărui stat contractant conform prezentei convenţii, urma să fie repartizată de către statul primitor între întreprinderile (oficiile) asumatoare sau atribuită noilor asigurători care ar fi putut fi creaţi prin reglementarea internă a acelui stat.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926.

A fost votată de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926. Schimbul ratificărilor a avut loc la Viena, la 4 noiembrie 1926. A intrat în vigoare la 18 noiembrie 1926.

85

1924, iulie 24, Viena

Convenţie încheiată de România cu Austria privitoare la aşezămîntul de asigurări împotriva accidentelor al Sindicatului oficial al Căilor Ferate austriece

Se prevede că sarcinile rezultate din accidentele survenite pînă la sfîrşitul lunii octombrie 1918, care erau recunoscute la această dată sau care au fost recunoscute pînă la intrarea în vigoare a acestei Convenţii, sînt repartizate între Părţile Contractante, fiecare asumîndu-şi fracţiunea din aceste sarcini care se referă la persoanele stabilite în Convenţie.

Dacă asiguratul însuşi a fost în viaţă la data de 1 februarie 1920, îndatorirea de a suporta sarcinile asigurării va depinde de domiciliul său la acea dată. În ipoteza că asiguratul nu mai era în viaţă la 1 februarie 1920, obligaţia de a suporta sarcinile asigurării depindea de domiciliul pe care văduva sa îl avea la acea dată.

Prin intrarea în vigoare a acestei Convenţii, orice activitate a instituţiei de asigurări contra accidentelor a sindicatului oficial al Căilor Ferate austriece urma să înceteze.

Un Protocol adiţional anexat Convenţiei dezvoltă conţinutul înţelegerii stabilite între cele două ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926.

A fost votată de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 24

martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926. Schimbul ratificărilor a avut loc la Viena, la 4 noiembrie 1926.

Convenţia a intrat în vigoare la 18 noiembrie 1926.

86

1924, iulie 25, Viena

Convenţie încheiată de România cu Austria privitoare la Casa de ajutor pentru caz de boală a Administraţiei fostelor Căi Ferate de Stat Imperiale şi Regale austriece şi la fondurile sale separate

Paragraful 1 din Convenţie face menţiunea că se va proceda la lichidarea bunurilor Casei de ajutor pentru caz de boală, a administraţiei fostelor Căi Ferate de Stat Imperiale Regale Austriece, a fondurilor extraordinare de ajutor şi a fondurilor de ajutor pentru medicii acestei Case, inclusiv a fondurilor de ajutor ale fostelor Căi Ferate Imperiale Regale privilegiate de la vestul Boemiei şi a fondurilor de ajutor ale Căilor Ferate de Nord-Vest, aşa cum existau la 7 iunie 1924.

Austria se obliga să păstreze pentru o perioadă de 10 ani, consideraţi de la intrarea în vigoare a acestei Convenţii, dosarele şi piesele auxiliare cu privire la Casa de ajutor pentru caz de boală a administraţiei fostelor Căi Ferate de Stat Imperiale Rgale Austriece şi fondurile respective, pentru a permite organelor autorizate ale României să ia cunoştinţă sau copie după ele. Convenţiei i-au fost anexate trei liste care cuprind: Valorile şi titlurile fondurilor de ajutor ale fostelor căi ferate Imperiale Regale privilegiate de la vestul Boemiei; Tabelul repartizării efectelor (cu excepţia titlurilor de împrumut de război); Tabelul repartizării titlurilor de împrumut de război.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926.

A fost votată de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 16 ianuarie 1926. Ratificările s-au schimbat la Viena, la 4 noiembrie 1926. A intrat în vigoare la 18 noiembrie 1926.

87

1924, iulie 25, Viena

Convenţie încheiată de România cu Austria privitoare la asigurările împotriva accidentelor minerilor

Fiecare din cele două Părţi Contractante lua asupra sa fracţiunile sarcinilor de asigurări, ce rezultau din accidente, în sensul legii austriece din 30 decembrie 1917, întîmplate pînă la sfîrşitul lunii decembrie 1918 în instituţiile situate pe teritoriul său.

Sarcinile de asigurări, de suportat, în sensul dispoziţiilor precedente cădeau, cu începere de la 1 ianuarie 1919, conform regulamentelor interne ale statului respectiv, asupra Oficiului din statul care îşi asumase acele sarcini de asigurări contra accidentelor minerilor.

Fiecare din Părţile Contractante renunţa la perceperea taxelor de timbru şi alte taxe care puteau deveni exigibile în teritoriul său, în timpul executării acestei Convenţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926.

A fost votată de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926. Schimbul ratificărilor a avut loc la Viena, la 4 noiembrie 1926.

Convenţia a intrat în vigoare la 18 noiembrie 1926.

88

1924, iulie 25, Viena

Convenţie încheiată de România cu Austria referitoare la aşezămîntul general de asigurări pentru pensiile funcţionarilor

Însufleţite de dorinţa de a încheia, în executarea art. 275 din Tratatul de la Saint Germain, o Convenţie cu privire la instituţia generală pentru asigurarea pensiilor slujbaşilor din Viena, Părţile Contractante au stabilit că sarcinile ce rezultau din asigurări, precum şi fondurile instituţiei generale pentru asigurarea pensiilor slujbaşilor să se repartizeze după principiile de mai jos:

A. *Împărţirea sarcinilor ce rezultau din asigurări*

Convenţia precizează că, în ceea ce priveşte sarcinile fixate pînă la sfîrşitul lunii decembrie 1918, în secţia asigurări obligatorii sau în secţia pentru privilegii accesorii, fiecare din cele două Părţi Contractante lua asupra sa acea fracţiune a sarcinilor referitoare la asiguraţii al căror ultim loc de serviciu, luat ca bază la fixarea competenţei instituţiilor pentru asigurarea pensiilor, era situat pe teritoriul statului respectiv.

Prin intrarea în vigoare a acestei Convenţii, orice activitate a instituţiei generale pentru asigurarea pensiilor funcţionarilor urma să înceteze.

În virtutea art. 4 Austria preda României dosarele instituţiei generale pentru asigurarea pensiilor slujbaşilor şi se obliga să păstreze timp de 30 de ani, socotiţi de la intrarea în vigoare a Convenţiei, dosarele şi actele auxiliare care nu erau repartizate, spre a permite ca ele să fie cercetate de organele în drept ale României.

B. *Împărţirea fondurilor*

Convenţia prevede că trebuia să se procedeze la împărţirea fondurilor instituţiei, aşa cum ele se aflau la data de 31 decembrie 1922.

În ceea ce priveşte imobilele, fiecare dintre state urma să primească pe cele situate pe teritoriul celuilalt stat.

După executarea Convenţiei de către Austria, se stipulează în art. 2, România nu mai trebuia să ceară nimic pe baza art. 275 din Tratatul de la Saint Germain, în problema instituţiei generale pentru asigurarea pensiilor funcţionarilor.

Convenţiei i-a fost anexat un Protocol Adiţional, care precizează condiţiile de executare a unor clauze ale Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926.

A fost votată de Senat la 5 martie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 305 din 24 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 16 noiembrie 1926. Schimbul ratificărilor a avut loc la Viena, la 4 noiembrie 1926.

Convenţia a intrat în vigoare la 18 noiembrie 1926.

89

1924, iulie 26, Viena

Convenţie încheiată de România şi Austria privitoare la reglementarea datoriilor şi creanţelor liberate în vechi coroane austro-ungare între supuşii înaltelor Părţi Contractante

Secţiunea I: **Dispoziţii generale**

Erau supuse regimului prezentei Convenţii, fără a se ţine seama de scadenţa lor, datoriile şi creanţele de drept civil privat între supuşii Statelor semnatare contractate în foste coroane austro-ungare şi născute pînă la 25 martie 1919. În virtutea art. II, erau supuşi ai uneia

sau alteia din Părţile Contractante toate persoanele juridice şi morale, precum şi organismele autonome care îşi aveau la data fixată mai sus domiciliul, reşedinţa obişnuită sau sediul legal respectiv pe teritoriul Austriei sau pe teritoriile unite cu România conform Tratatelor de la St. Germain şi Trianon.

Conform art. 4, plăţile ce trebuiau efectuate în virtutea titlurilor la purtător precum: obligaţii parţiale, obligaţii comunale, scrisori ipotecare, acţiuni, părţi beneficiare ale cooperativelor, bonuri de casă, livrete de economie etc. şi care fuseseră emise pe teritoriul uneia din Părţile Contractante, urmau să fie efectuate, afară de excepţiile prevăzute de Convenţie, la cursul de 50 lei sau 100 coroane austriece, respectiv pentru 100 coroane austro-ungare, după cum debitorul îşi avea sediul pe teritoriul României sau al Austriei, independent de locul unde plata efectivă urma să fie făcută.

Dispoziţiile Convenţiei nu se aplicau următoarelor categorii de datorii şi creanţe: a) Datoriilor şi creanţelor contractate între supuşii fostului regat al României şi supuşii Republicii Austria; b) Datoriilor şi creanţelor Casei de economie poştală care erau reglementate prin dispoziţiile Convenţiei speciale; c) Datoriilor şi creanţelor Băncii Austro-Ungare, precum şi celor transferate în cursul lichidării acestei Bănci, Statelor succesoare; d) Datoriilor şi creanţelor Caselor de Minori şi Interzişi care erau reglementate printr-o Convenţie specială; e) Rentelor viagere, pensiunilor alimentare şi prestaţiilor periodice cu un caracter analog; f) Datoriilor şi creanţelor, inclusiv rentele viagere rezultînd în general dintr-un contract de asigurare, din asigurările sociale şi din contractele de reasigurare care urmau să fie reglementate prin Convenţii speciale.

Împrumuturile contractate pînă la data de 1 august 1918, garantate prin punerea în gaj a titlurilor datoriei publice ale Statului austriac, emise în timpul războiului erau reglementate în coroane austriece la cursul de o coroană austriacă pentru o coroană austro-ungară veche. În cazul cînd împrumutul era garantat, în afară de titluri de război, prin alte valori, condiţiile de plată nu se aplicau decît la cota-parte corespunzătoare la titlurile de război, pe cînd cota-parte corespunzătoare la celelalte valori rămînea supusă cursului prevăzut de art. 4.

Litigiile care s-ar fi putut naşte între supuşii Părţilor Contractante, precum şi între Guvernul Român şi stabilimentele funciare austriece, cu privire la datoriile şi creanţele ce intrau sub regimul Secţiunii I şi II a Convenţiei, urmau să fie supuse unui Tribunal de arbitraj. Tribunalul era compus din 2 arbitri, cîte unul numit de fiecare Parte Contractantă.

În cazul cînd cei 2 arbitri nu ar fi putut cădea de acord asupra litigiului, ei alegeau un supraarbitru, supus al unui stat neinteresat, a cărui decizie rămînea definitivă.

Tribunalul de Arbitraj îşi avea sediul, alternativ la Bucureşti şi la Viena.

Secţiunea II: Dispoziţii speciale privitoare la reglementarea unor anumite categorii de datorii ipotecare şi comunale

Erau supuse regimului acestei Secţiuni datoriile ipotecare şi datoriile comunale în coroane austro-ungare vechi, şi care în virtutea legislaţiei austriece puteau servi drept bază pentru emisiunea de scrisori ipotecare, obligaţii comunale sau titluri analoage, deoarece aceste datorii erau născute înainte de 31 octombrie 1918 şi nu erau stinse în momentul punerii în vigoare a prezentei Convenţii.

Aceste dispoziţii se aplicau: a) între persoanele fizice care în momentul punerii în vigoare a acestei Convenţii erau ipso jure sau pe cale de opţiune supuşi români în virtutea Tratatelor de la St. Germain şi Trianon; b) între persoane juridice sau morale, inclusiv organismele autonome (provincie, judeţe, comune) al căror sediu se găsea la 31 octombrie 1918 pe teritoriile unite cu România conform Tratatelor de la St. Germain şi Trianon sau al căror sediu fusese transferat pe aceste teritorii pînă la intrarea în vigoare a prezentei Convenţii.

Plata datoriilor supuse regimului Secţiunii a II-a urma să fie efectuată pe cursul de 50 lei pentru 100 coroane austro-ungare vechi.

Convenţia mai conţine două anexe care lămuresc conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobată prin J.C.M. nr. 255 sau 239 din 5 februarie 1925, publicat în Mon. Of. nr. 258 din 21 noiembrie 1925.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 16 octombrie 1925. Ratificările s-au schimbat la Viena, la 16 octombrie 1925. La această dată a fost depusă ratificarea României aprobată prin J.C.M. A doua ratificare s-a făcut prin Parlament, pentru legalizarea aplicării interne a Convenţiei.

90

1924, iulie 26, Viena

Acord încheiat de România şi Austria privitor la liberarea depozitelor aparţinînd supuşilor Înaltelor Părţi Contractante

Potrivit art. 1 din acest Acord, Guvernul Austriei se obliga să libereze fără nici o restricţie, sub rezerva dispoziţiilor art. IV, depozitele deschise, închise, cauţiunile de orice fel, în special cauţiunile militare care în ziua prezentării cererii relative la liberarea lor se mai găseau pe teritoriul său depuse la: autorităţile de orice natură, casele de Stat, notarii publici, instituţiile de credit, la bancheri sau persoane private. Obligaţiile decurgeau din faptul că depozitele aparţineau unor supuşi români cu domiciliul în România sau care deşi aveau domiciliul pe teritoriul austriac, îl schimbaseră pînă la data de 16 octombrie 1920.

În înţelesul acestui Acord erau consideraţi ca supuşi români persoanele fizice şi persoanele juridice sau morale, fundaţiile şi fondurile publice, dacă se constata, în conformitate cu art. 266 din Tratatul de la St. Germain şi cu convenţiile speciale încheiate pînă la acea dată, că valorile respective reveneau României.

Aceste dispoziţii se aplicau, de asemenea, depozitelor aparţinînd aşezămintelor de stat, provinciale şi comunale cu sediul pe teritoriile transferate, în conformitate cu Tratatele de la St. Germain şi de la Trianon.

Conform prevederilor art. 2, cererile pentru liberarea depozitelor erau prezentate cu actele necesare direct depozitarilor, în locul unde depozitul se afla păstrat sau Ministerului de Finanţe al României care trebuia să transmită cererile respective, într-un termen de 30 zile, Ministerului Federal al Finanţelor al Austriei.

Valorile liberate în conformitate cu acest Acord nu erau supuse la impozitul pe avere şi nici la vreo taxă oarecare.

Potrivit art. 5, titlurile datoriei publice austriece sau ungare emise înainte

de 28 iulie 1914, care se găseau în depozitele de predat, urmau să fie scutite de orice stampilare, anume: a) Dacă aceste titluri aparţineau unor depozite ale instituţiilor publice, al cărui sediu se găsea pe teritoriile transferate României deoarece fuseseră constituite pînă la data de 31 octombrie 1918; b) Dacă aceste titluri trebuiau să revină României ca urmare a repartiţiei activului fondurilor, fundaţiilor, legatelor, burselor, donaţiilor, asigurărilor sociale, rezervelor tehnice pentru asigurările private; c) Dacă aparţineau unui supus român al cărui protest împotriva stampilării austriece fusese admis în conformitate cu dispoziţiile Comisiei de Reparaţii; d) Dacă aparţineau vreunui supus român în condiţiile prevăzute de acest Acord, dar numai dacă aceste titluri nu depăşeau valoarea nominală de 25 000 000 de coroane, hîrtie sau argint şi 400 000 coroane aur sau alte monede.

Aceste titluri urmau să fie cuprinse în porţiunea stampilării române şi comunicată Comisiei de Reparaţii.

Dispoziţiile de mai sus nu aveau în vedere titlurile următoare: a) Titlurile care au fost dobîndite după 16 iulie 1920, şi, întrucît priveşte titlurile ungureşti, după 26 iulie 1921; b) Titlurile al cărui purtător îşi avea la 16 iulie 1920 (sau întrucît privea titlurile ungureşti, la 26 iulie 1921) reşedinţa, sediul sau sucursala pe teritoriul Austriei.

La rîndul său, Guvernul României urma să elibereze depozitele care aparţineau supuşilor austrieci şi se găseau pe teritoriile transferate României în conformitate cu Tratatele de la St. Germain şi de la Trianon, în aceleaşi condiţii ca cele stabilite în acest Acord.

Aceste dispoziţii nu se aplicau bunurilor, drepturilor şi intereselor situate pe teritoriul României, în graniţele sale existente înainte de 27 august 1916.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobat mai întîi prin J.C.M. nr. 255 din 15 februarie 1925. A intrat în vigoare la 16 octombrie 1925. La acea dată a fost depusă ratificarea română făcută prin J.C.M. A doua ratificare prin Parlament s-a făcut pentru a legaliza aplicarea internă.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

91

1924, iulie 26, Viena

Protocol încheiat de România cu Austria asupra bunurilor salvate din Bucovina

În conformitate cu art. 1 al acestui Protocol, Guvernul Austriei se obliga să predea Guvernului Român toate bunurile salvate, aparţinînd Bucovinei, care nu fuseseră restituite României, în lăzile în care se găseau în momentul transportării lor în Austria.

Guvernul Român urma să rezolve, înainte de repatrierea lor, datoriile aferente acestor bunuri în conformitate cu dispoziţiile prevăzute de Convenţia privitoare la datorii şi creanţe.

Potrivit art. 2, valorile care aparţineau Austriei sau supuşilor austrieci, persoane fizice sau juridice, şi care s-ar fi găsit în acele lăzi, urmau să fie restituite Guvernului Austriac, prin îngrijirea autorităţilor române.

Iar în virtutea art. 3, Guvernul Român urma să însemneze, totodată, la creditul Austriei, la capitolul reparaţiilor, contravaloarea bunurilor aparţinînd fostei monarhii austriece, dacă din întîmplare

asemenea bunuri s-ar fi găsit în lăzile amintite.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 16 octombrie 1925. Protocolul a fost aprobat mai întîi prin J.C.M. nr. 255 din 5 februarie 1925. La 16 octombrie 1925 a fost depusă ratificarea română făcută prin J.C.M.

Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

92

1924, august 25, Bruxelles

Convenție internațională pentru unificarea anumitor reguli în materie de conosament

Conform stipulațiilor acestei Convenții, transportatorul era obligat, înainte și la începutul voiajului, să ia următoarele măsuri: a) Punerea vasului în stare de navigabilitate; b) Armarea, echiparea și aprovizionarea suficientă a vasului; c) Înzestrarea și punerea în bună stare a calelor și camerelor reci frigorifice; d) După luarea în primire a mărfurilor, transportatorul, căpitanul sau agentul transportatorului era obligat, la cererea încărcătorului, să elibereze acestuia un conosament care să cuprindă: mărcile principale necesare identificării mărfurilor. Mărcile trebuiau să fie tipărite sau aplicate în mod clar pe mărfurile împachetate sau pe lăzile sau ambalajele care conțineau aceste mărfuri; numărul coletelor sau al obiectelor, cantitatea sau greutatea lor; starea și condiția aparentă în care se aflau mărfurile etc.

Nici transportatorul și nici vasul nu erau responsabili pentru pierderile și daunele rezultate sau provenite din: a) Faptele, neglijențele sau greșelile căpitanului, marinarilor; b) Un incendiu la bord, dacă nu era cauzat de pe urma faptelor sau greșelilor transportatorului; c) Pericole sau accidentele mării sau ale altor ape navigabile; d) Acțiunile de război; e) Actele inamicilor publici; f) Un decret sau o constrîngere din partea unui suveran, autorități sau un sechestru judiciar; g) O restricție de carantină; h) O răscoală sau tulburări civile; i) O salvare sau o încercare de salvare de vieți sau de bunuri pe mare etc.

Potrivit art. 5, pierderile și daunele care cădeau asupra transportatorului sau a vasului nu trebuiau să întreacă suma de 100 lire sterline sau o sumă echivalentă în altă valută pentru fiecare colet sau unitate, afară de cazul, însă, cînd încărcătorul a declarat natura și valoarea mărfurilor înainte de încărcare și declarația a fost trecută în conosament.

Potrivit art. 11, cel mai tîrziu la expirarea termenului de doi ani de la semnarea Convenției, Guvernul belgian urma să intre în legătură cu Guvernele Părților Contractante care se declaraseră dispuse să ratifice, pentru a decide dacă este cazul s-o pună în vigoare. Ratificările trebuiau depuse la Bruxelles, la data fixată de Guverne, de comun acord.

Un Protocol de semnătură anexat Convenției, precizează că Părțile Contractante puteau să confere efect acestei Convenții fie dîndu-i putere legală, fie introducînd regulile adoptate de această Convenție în legislația lor națională, sub o formă potrivită acesteia.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenția a fost semnată de Germania, Belgia, Chile, Spania, Estonia, Statele Unite ale Americii, Franța, Marea Britanie, Italia, Ungaria, Japonia, Polonia, Danzig, *România,* Iugoslavia.

Au aderat: Palestina (1930), Coloniile britanice, Portugalia, Monaco.

Convenţia a fost votată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 008 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

93

1924, august 27, Bucureşti

Aranjament între Statul Român şi Stabilimentele „Pascalet et Comp." privitoare la lichidarea creanţei lor asupra Statului Român

Prin art. 1, Stabilimentele Pascalet declarau că renunţă la toate acţiunile lor împotriva Statului Român şi se dezinteau de procesele, în acel moment pendinte, fie înaintea Tribunalului de comerţ din Marsilia, fie înaintea Tribunalului civil din aceeaşi localitate. De asemenea, prin acest Aranjament Stabilimentele renunţau la orice opoziţie făcută de ele şi se angajau să notifice acest fapt Băncilor, în mîna cărora se făcuse poprirea, în termen de 15 zile de la semnarea Aranjamentului.

Conform art. 2, Stabilimentele, odată cu renunţarea la beneficiile acţiunilor judiciare, acceptau să reducă creanţa lor la suma de 909 785,90 franci francezi sau 10 297,10.—5, sumă datorată la 1 august 1924 la cursul de 88,35 din acea zi.

Această creanţă era reprezentată de următoarele bonuri de tezaur:

Bonul nr.	1741,	lire sterline	7500,	scadenţa la 30 septembrie	1922;
,, ,,	2141	,, ,,	600,	,, ,, ,, ,,	1921;
,, ,,	2142	,, ,,	637	,, ,, ,, ,,	1922,

bonuri ai căror proprietari erau, plus dobînzile care reprezentau 1 560.—9.—5 lire sterline.

Stabilimentele Pascalet recunoşteau, expres, prin Aranjament, anularea acestor bonuri de tezaur pronunţată de Guvernul Român.

În schimb, Guvernul Român recunoştea că datorează Stabilimentelor Pascalet suma de 10 297,10.—5 lire sterline la 1 august 1924, şi accepta transformarea acestei sume în franci francezi, la cursul zilei de 1 august 1924, deci într-un total de 909 785,90 franci francezi. Numai Guvernul Român se angaja să plătească această sumă Stabilimentelor Pascalet, parte în numerar, parte prin vărsăminte în timp de 7 ani, conform tabelului de mai jos, sumele plătibile prin anuităţi fiind majorate cu dobînzi după procentul scontului Băncii Franţei plus 1%, minimum 7% pe an.

	Vărsăminte	Dobînzi	Total
Date imediate	269 785,90	—	269 785,90
31 decembrie 1924	45 750,—	18 681,25	64 431,25
30 iunie 1925	45 750,—	20 816,25	66 566,25
31 decembrie 1925	45 750,—	19 215.—	64 965.—
30 iunie 1926	45 750,—	17 613,75	63 363,75
31 decembrie 1926	45 750,—	16 012,50	61 762,50
30 iunie 1927	45 750,—	14 411,25	60 161,25

(continuare)

	Vărsăminte	Dobînzi	Total
31 decembrie 1927	45 750,—	12 810.—	58 560.—
30 iunie 1928	45 750,—	11 208,75	56 958,75
31 decembrie 1928	45 750,—	9 607,50	55 357,50
30 iunie 1929	45 750,—	8 006,25	53 756,25
31 decembrie 1929	45 750,—	6 405,—	52 155.—
30 iunie 1930	45 750,—	4 803,75	50 553,75
31 decembrie 1930	45 750,—	3 202,50	48 952,50
30 iunie 1931	45 740,—	1 601,25	47 351,25

Scadența de 31 decembrie 1924 cuprindea dobînzile de la 1 august la 31 decembrie.

Sumele ce trebuiau plătite Stabilimentelor Pascalet, conform tabelului de mai sus, erau reținute de Banca Națională a României, conform instrucțiunilor Guvernului Român, din vărsămintele făcute de Statul Român în contul său „Datoria publică externă consolidată", și puse la dispoziția Stabilimentelor Pascalet, la scadențele prevăzute în tabelul de mai sus, la Băncile din Paris.

Guvernul Român urma să anuleze bonurile de tezaur român nr. 1 741 de 7 500 lire; 2 141 de 600 lire; 2 142 de 637 lire aparținînd Stabilimentelor Pascalet. Aceste bonuri de tezaur trebuiau să fie depuse la Legația României, pentru a fi anulate, înainte de 1 noiembrie 1924.

Guvernul Român se angaja să remită pentru restul creanței de 640 500 franci francezi, titluri de rentă de 10 lire sterline fiecare, din Împrumutul român de consolidare 4% 1922. Aceste titluri erau restituite Guvernului Român, avînd atașate cupoanele pe măsura plăților făcute la scadență și pentru valoarea scadențelor, socotindu-se lira sterlină la cursul de 88,35 franci francezi, în cazul cînd restituirea titlurilor avea loc, deci 52 de titluri la fiecare scadență.

Text românesc în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 3 aprilie 1928 și de Senat la 5 aprilie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 100 din 12 aprilie 1928, publicat în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

94

1924, august 28, Stockholm

Convenția Poștală Universală

Conform stipulațiilor art. 1, țările între care s-a încheiat această Convenție formau, sub denumirea de Uniunea Poștală Universală, un singur teritoriu poștal pentru schimbul reciproc al corespondențelor. Uniunea Poștală avea de asemenea, menirea ca să asigure organizarea și perfecționarea diferitelor servicii poștale internaționale.

Potrivit art. 3, serviciul poștei de scrisori a fost reglementat prin dispozițiile Convenției. Alte servicii, precum acelea ale scrisorilor și cutiilor cu valoarea declarată, al coletelor poștale, al mandatelor poștale, al viramentelor poștale, al valorilor de încasat, al abonamentelor la

jurnale şi scrieri periodice făceau obiectul aranjantentelor între ţările din Uniune.

Prin art. 5 s-a stipulat dreptul ţărilor Uniunii de a menţine şi a stabili Uniuni restrînse în vederea reducerii taxelor sau a oricărei alte îmbunătăţiri a relaţiilor poştale. Stipulaţiile Convenţiei şi Aranjamentele Uniunii nu aduceau atingere legislaţiei fiecărei ţări, în tot ceea ce nu a fost prevăzut expres prin aceste acte.

Prin art. 12 s-a stabilit că delegaţii Ţărilor Uniunii se reunesc, în Congres, cel mai tîrziu la cinci ani de la data intrării în vigoare a Actelor Congresului precedent, în scopul de a le supune revizuirii sau de a le completa.

Un oficiu central, funcţionînd la Berna sub denumirea de Biroul Internaţional al Uniunii Poştale Universale, şi pus sub înalta supraveghere a Administraţiei poştelor elveţiene, s-a stabilit să servească ca organ de legătură, de informare şi de consultare pentru Ţările din Uniune. Biroul a fost însărcinat să strîngă, să coordoneze, să publice şi să distribuie informaţiile de orice natură care interesau serviciul internaţional al poştelor; să emită la cererea părţilor în cauză, un aviz asupra chestiunilor în litigiu; să notifice schimbările adoptate şi, în general, să procedeze la studiile şi lucrările de redactare sau de documentare pe care Convenţia, Aranjamentele şi Regulamentele i le atribuie, sau de care ar fi sesizat în interesul Uniunii.

Prin art. 25 s-a stipulat libertatea tranzitului coletelor poştale, limitată la teritoriul statelor care participă la acest serviciu. Trimiterile cu valoare declarată puteau tranzita în depeşe închise pe teritoriul ţărilor neaderente la Aranjamentul relativ la trimiterile respective, însă responsabilitatea acestor ţări a fost limitată la aceea prevăzută pentru trimiterile recomandate.

Convenţia mai cuprinde dispoziţii cu privire la: a) Corespondenţele poştale; b) Trimiteri recomandate; c) Trimiteri cu ramburs; d) Atribuirea taxelor. Cheltuieli de tranzit şi de întrepozit.

Convenţia conţine următoarele anexe: Protocol final; Regulament pentru executarea Convenţiei Poştale Universale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 89 din 22 aprilie 1928.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. 13, p. 857.

Convenţia şi anexele sale au fost semnate de: Uniunea Africii de Sud, Albania, Germania, Statele Unite ale Americii, totalitatea Posesiunilor Insulare ale Statelor Unite ale Americii, altele decît insulele Filipine, insulele Filipine, Argentina, Austria, Confederaţia Australiană, Belgia, Colonia Congo Belgian, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Chile, China, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Danemarca, Oraşul Liber Danzig, Republica Dominicană, Egiptul, Ecuadorul, Spania, Coloniile Spaniole, Estonia, Etiopia, Finlanda, Franţa, Algeria, Coloniile şi Protectoratele Franceze din Indochina, toate celelalte Colonii Franceze, Marea Britanie şi Coloniile şi Protectoratele Britanice, Grecia, Guatemala, Haiti, Honduras, Ungaria, India Britanică, Statul Liber al Irlandei, Islanda, Italia, totalitatea Coloniilor Italiene, Japonia, Chosen, toate celelalte dependenţe japoneze, Letonia, Liberia, Lituania, Luxemburgul, Maroc (fără zona spaniolă), Maroc (zona spaniolă), Mexicul, Nicaragua, Norvegia, Noua Zeelandă, Panama, Paraguay, Ţările de Jos, Indiile Neerlandeze, Coloniile Neerlandeze din America, Peru, Persia, Polonia, Portugalia, Coloniile Portugheze din Africa, Coloniile Portugheze din Asia şi din Oceania, *România*, Republica San-Marino, Salvador, Teritoriul Saar, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Tunisul, Turcia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Uruguay, Venezuela.

Convenţia şi anexele sale au fost votate de Senat la 18 decembrie 1926 şi de Adunarea Deputaţilor la 11 februarie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 594 din 1 martie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 89 din 22 aprilie 1928.

95

1924, septembrie 27, Geneva

Protocol privitor la un amendament la art. 16, paragraful 1 al Pactului Societăţii Naţiunilor adoptat de a cincea Adunare a Societăţii Naţiunilor în şedinţa din 27 septembrie 1924

Ultima parte din primul alineat al art. 16 din Pact a fost redactată după cum urmează:

„Aceştia se îndatorează să rupă îndată cu el orice relaţiuni comerciale sau financiare, să interzică orice legături, cel puţin între persoanele cu reşedinţa pe teritoriile lor şi persoanele cu reşedinţa pe teritoriul Statului care a călcat Pactul, precum şi dacă vor socoti cu cale, între naţionalii lor şi acei ai Statului care a călcat Pactul. Se îndatorează, de asemenea, să interzică orice legături financiare, comerciale sau personale, cel puţin între persoanele cu reşedinţa pe teritoriul acelui Stat şi acelor cu reşedinţa pe teritoriul oricărui alt Stat, membru sau nu al Societăţii, precum şi dacă vor socoti cu cale, între naţionalii acelui Stat şi acei ai oricărui alt Stat, membru sau nu al Societăţii".

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925.

Protocolul a fost semnat de: Estonia, Olanda, *România*, Salvador, Siam, Africa de Sud, Albania, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Chile, Cuba, Grecia, Noua Zeelandă, Peru, Polonia, Uruguay.

Amendamentul a fost votat de Senat la 29 ianuarie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 3 februarie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 671 din 24 februarie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 65 din 21 martie 1925.

Nu a intrat în vigoare.

96

1924, octombrie

Aranjament colectiv încheiat de România cu Comitetele creditorilor din Londra şi Manchester, pentru reglementarea datoriilor contractate cu creditorii englezi pînă la 11 noiembrie 1918

Acest Aranjament conţine proiectul pentru plata tuturor datoriilor debitorilor români: societăţi, firme şi persoane, contractate în lire sterline sau în altă monedă străină, datorii rămase nelichidate faţă de creditorii englezi domiciliaţi în Marea Britanie sau în România şi contractate înainte de 11 noiembrie 1918.

În noţiunea de debitori români, în înţelesul acestui proiect, erau cuprinşi debitorii care locuiau în România, fie de naţionalitate română, sau străini care exercitau comerţul în România potrivit legilor române; datorii contractate de către comercianţi care nu erau de naţionalitate română şi exercitau comerţul înainte de 1918 în România, indiferent dacă mai locuiau în România sau nu; o firmă care aranjase cu creditorii săi din România fără a ţine seama de datoriile sale către creditorii britanici sau care, sub o formă sau alta, fusese executată de către o autoritate română sau instanţă judecătorească, era cuprinsă în acest Aranjament, iar creditorii britanici urmau să se bucure de sprijinul garantat prin ratificarea proiectului de către Guvernul Român.

Debitorul român individual rămînea faţă în faţă cu creditorul britanic în privinţa datoriei sau datoriilor originare

contractate în lire sterline, plus dobînzile convenite. În cazul că nu exista o convenție în privința dobînzii urma să se aplice dispozițiile cuprinse în moratoriu, atîta timp cît se bucurau de avantajele acestui proiect.

Datoriile băncilor din România către băncile străine nu intrau în cadrul acestui proiect, în afară de cazul că băncile române interesate aderau la acest Aranjament.

În scopul de a se lichida datoriile respective, creditorii britanici renunțau la toate dobînzile datorate de la 4 august 1914, precum și la dobînzile viitoare, și acceptau următorul aranjament pentru lichidarea definitivă:

a) O cotă de 35% minimum, în lire sterline, din datoria originară, independent de o nouă depreciere a cursului leului;

b) Cota menționată mai sus era plătită în 14 rate semestriale;

c) Fiecare debitor trebuia să depună la Oficiul plăților particulare în monedă străină, trate în lire sterline reprezentînd valoarea integrală a ratelor și purtînd mențiunea acestui acord. Produsul acestor trate trebuia plătit Băncii Naționale a României;

d) În cazul cînd schimbul leului se ameliora în cursul celor șapte ani ai executării acestui proiect și dacă ajungea la cursul mediu anual de 100 lei pentru o liră sterlină, întreaga datorie sau soldul rămas neplătit al datoriei devenea imediat exigibil;

e) Hotărîrile judecătorești și aranjamentele intervenite între creditor și debitor înainte de promulgarea legii române din 3 iunie 1923, erau respectate și urmau să fie supuse la cota redusă stipulată în acest acord. Înțelegerile făcute după 3 iunie 1923 rămîneau valabile. Asupra ratelor restante se percepea o dobîndă de 6% pe an.

Text românesc în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 25 februarie și de Senat la 5 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 933 din 10 martie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 56 din 11 martie 1925.

Acest Aranjament a modificat legea privitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923.

97

1924, octombrie 1, București

Aranjament veterinar încheiat de România cu Cehoslovacia

Potrivit acestui Aranjament, traficul de animale, materiile brute animale și alte obiecte care puteau răspîndi diferite boli printre animale, trecînd de pe teritoriul uneia din Părțile Contractante pe acela aparținînd celeilalte Părți, putea fi limitat la anumite puncte de frontieră și supus la un control sanitar veterinar de către Statul pe teritoriul căruia se importau.

Pentru intrarea animalelor și a obiectelor pe teritoriile statelor contractante era nevoie de un certificat eliberat de către autoritatea locală respectivă, prin care se stabilea originea exactă a animalelor.

Articolul 2 prevede că pe lîngă certificatul de origină mai era nevoie de un certificat eliberat de către un medic veterinar, funcționar al Statului, sau de către un medic veterinar special autorizat de către autoritatea de Stat competentă, pentru a garanta starea sanitară a animalelor și a produselor respective.

Aranjamentul a prevăzut posibilitatea pentru Părțile Contractante de a trimite

sau a detaşa, în celălalt Stat, delegaţi pentru a culege informaţii referitoare la starea sanitară a animalelor, la organizarea tîrgurilor de animale, abatoarelor, instalaţiilor de îngrăşat şi a punctelor de observaţie, precum şi la executarea dispoziţiilor de poliţie sanitară veterinară în vigoare.

Restricţiile şi prohibiţiile care ar fi existat la data intrării în vigoare a Aranjamentului şi erau contrare dispoziţiilor acestuia urmau să fie desfiinţate.

Aranjamentul are anexat un Articol adiţional şi un Proces-Verbal final.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1926.

Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 303 din 28 aprilie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga (conform dispoziţiilor art. 11), la 20 martie 1926. Aranjamentul a intrat în vigoare la 20 aprilie 1926. A rămas în vigoare pînă la 9 iulie 1931, fiind înlocuit prin întocmirea anexă la Tratatul de comerţ din 27 iunie 1930.

98

1924, octombrie 23, Berna

Convenţie internaţională cu privire la transportul călătorilor şi bagajelor pe căile ferate (C.I.V.)

Potrivit stipulaţiilor art. 1, Convenţia se aplică tuturor transporturilor de călători şi de bagaje pe bază de legitimaţii de transport internaţionale, pentru parcursuri ce străbat teritoriile a cel puţin două State contractante şi care se efectuează, exclusiv, pe liniile înscrise pe lista stabilită conform art. 58 al Convenţiei.

Excepţie de la aplicarea Convenţiei fac:

a) Transporturile a căror staţii de plecare şi de sosire sînt situate pe teritoriul aceluiaşi Stat şi care tranzitează numai pe teritoriul altui Stat;

b) Transporturile între staţiile a două State limitrofe, dacă sînt efectuate pe tot parcursul de căile ferate ce aparţin unuia din aceste State, şi dacă nici unul din aceste State nu se opune;

c) Tarifele ce stabilesc relaţiile pentru care se eliberează bilete şi recipise de bagaje internaţionale.

Articolul 13 prevede că nu se admit în tren, sau pot fi excluse în cursul călătoriei: a) Persoanele în stare de beţie, acelea ce se vor purta necuviincios sau care nu vor observa prescripţiile legilor şi regulamentelor. Aceste persoane nu au dreptul la restituirea costului biletului şi a taxelor plătite pentru transportul bagajelor; b) Persoanele, care din cauză de boală sau din alte cauze ar incomoda pe ceilalţi călători. Persoanele îmbolnăvite în timpul parcursului trebuie să fie transportate, cel puţin pînă la prima staţie, unde primesc ajutorul necesar.

În virtutea art. 14, călătorii nu pot lua cu ei, în vagoanele de călători, obiecte periculoase, precum arme de foc încărcate, materii explozibile, uşor inflamabile sau corosive, şi nici obiecte care ar putea jena sau incomoda pe ceilalţi călători.

Preţurile de transport, precizează art. 23, sînt calculate conform tarifelor legale în vigoare şi publicate, în mod obligatoriu, în fiecare Stat.

Orice tratat particular, care ar avea drept scop de a acorda la unul sau mai mulţi călători o reducere din preţul tarifului, este formal interzis şi nul deplin drept. Sînt autorizate reducerile de preţuri publicate în mod obligator şi accesibile, deopotrivă, tuturor, în aceleaşi condiţii.

Potrivit art. 25, călătorul este ţinut de a se conforma prescripţiilor ordonate de vămi, autorităţi fiscale, poliţie şi alte autorităţi administrative, atît cu privire la persoana sa, cît şi referitor la bagajele înregistrate sau de mînă. El trebuie să asiste la acest control, afară de excepţiile admise de regulamente.

Responsabilitatea căilor ferate pentru moartea unui călător sau pentru rănirile cauzate de un accident de tren, de asemenea pentru daunele cauzate prin întîrzierea sau suprimarea unui tren sau pierderea unei legături de trenuri, sînt supuse legilor şi regulamentelor Statului unde s-au produs faptele.

Cînd, în virtutea dispoziţiilor Convenţiei, o despăgubire pentru pierderea totală sau parţială a bagajelor este pusă în sarcina căii ferate, se poate reclama:

a) Dacă cuantumul daunei este dovedit: o sumă egală cu acest cuantum, fără să depăşească 20 franci de fiecare kilogram de greutate brută lipsă;

b) Dacă cuantumul daunei nu este dovedit: o sumă calculată pe 10 franci de kilogram greutate brută lipsă.

Pe lîngă acestea, se restituie taxele de transport, taxele de vamă şi alte sume plătite pentru bagajul pierdut, fără alte daune interese.

Convenţia are anexate: Formularul recipisei de bagaje (Anexa I); Regulament relativ la Oficiul central de transporturi internaţionale pe căile ferate; Protocol.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 158 din 20 iulie 1928.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 558.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Danzig, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia[1], Ungaria, Italia, Letonia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia[1], *România*, Teritoriul Saar, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Leichtenstein, Iugoslavia[1]. Au aderat: Turcia (1930).

Convenţia şi anexele sale au fost votate de Senat la 14 aprilie 1927 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 655 din 15 iunie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 158 din 20 iulie 1928.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1928.

A fost revizuită la Roma, la 23 noiembrie 1933.

99

1924, octombrie 23, Berna

Convenţie internaţională cu privire la transportul de mărfuri pe Căile ferate (C.I.M.)

Această Convenţie se aplică la toate expediţiile de mărfuri predate pentru transport, cu o scrisoare de trăsură directă, pentru un parcurs ce străbate teritoriile a cel puţin două State Contractante şi care se efectuează, exclusiv, pe liniile înscrise pe lista stabilită conform art. 58 al Convenţiei.

Excepţie de la aplicarea acestei Convenţii fac:

a) Expediţiile a căror puncte de predare şi de destinaţie sînt situate pe teritoriul aceluiaşi Stat şi care nu trec pe teritoriul altui Stat decît în tranzit;

b) Expediţiile între gările a două State limitrofe, dacă transporturile se fac pe tot parcursul de cale ferată ale uneia din aceste State, cu condiţia ca predatorul, prin alegerea formularului scrisorii de trăsură, să revendice regimul regulamentului interior aplicabil acestor căi ferate şi dacă nici unul din aceste state nu se opune:

Pe lîngă căile ferate, precizează art. 2, mai pot fi înscrise pe lista prevăzută la

---

[1] Cu rezerve.

art. 1 şi liniile regulate de automobile sau de navigaţie care completează parcursurile pe calea ferată şi care efectuează transporturi internaţionale sub răspunderea unui Stat contractant sau a unei căi ferate înscrise pe listă.

Sînt excluse de la transport, în spiritul art. 3:

a) Obiectele al căror transport este rezervat administraţiei poştelor, fie chiar numai pe unul din teritoriile de parcurs;

b) Obiectele al căror transport din cauza dimensiunilor, a greutăţii, nu s-ar putea face cu materialul şi instalaţiile, fie chiar numai a uneia din căile ferate pe care s-ar transporta;

c) Obiectele al căror transport ar fi interzis prin dispoziţii legale sau pentru motive de ordine publică, fie chiar numai pe unul din teritoriile de parcurs;

d) Afară de excepţiile indicate la Anexa I ataşată Convenţiei: explozibile de mine sau de tir; muniţiile; gazele comprimate, lichefiate sau dizolvate sub presiune; materialele care în contact cu apa degajează gaze inflamabile sau care înlesnesc arderea; materialele supuse aprinderii spontane; obiectele respingătoare sau rău mirositoare.

Orice cale ferată supusă dispoziţiilor acestei Convenţii este obligată să efectueze orice transport de mărfuri admis în virtutea Convenţiei.

Predătorul, precizează art. 6, trebuie să prezinte pentru orice expediţie internaţională o scrisoare de trăsură conformă cu formularul care constituie Anexa II a Convenţiei.

Contractul de transport este încheiat din momentul cînd staţia de predare a primit pentru transport marfa, împreună cu scrisoarea de trăsură. Staţia de predare constată primirea, aplicînd pe scrisoarea de trăsură stampila cu data primirii.

Predarea mărfurilor pentru transport este supusă legilor şi regulamentelor în vigoare în staţia de predare. Calea ferată care a primit marfa, pentru a fi transportată, este responsabilă de executarea transportului, pe întregul parcurs, pînă la eliberarea mărfii.

Cînd, în virtutea dispoziţiilor Convenţiei, o despăgubire pentru pierderea totală sau parţială a mărfurilor este pusă în sarcina căii ferate, ea se calculează:

a) După cursul bursei; b) În lipsă de curs, după preţul pieţei; c) În lipsă şi de unul şi de altul, după valoarea uzuală a mărfurilor de acelaşi fel şi calitate la locul şi data unde marfa a fost predată pentru transport. Despăgubirea nu poate depăşi 50 de franci de kilogram brut de marfă lipsă.

Pe lîngă aceasta, se mai rambursează şi cheltuielile de transport, taxele vamale şi celelalte sume plătite pentru marfa pierdută, fără alte daune-interese.

Convenţia conţine: Anexa I: Prescripţii relative la obiectele admise la transport sub anumite condiţii; Anexa II: Scrisoare de trăsură; Anexa III: Lipsa sau defectuozitatea ambalajului; Anexa IV: Buletin de francare; Anexa V: Modificările contractului de transport; Anexa VI: Regulamentul privitor la Oficiul central al transporturilor internaţionale pe căile ferate; Protocol.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 158 din 20 iulie 1928.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XIX, p. 476.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Danzig, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia[1], Ungaria, Italia, Letonia,

[1] Cu rezerve.

Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia[1], *România,* Teritoriul Saar, Iugoslavia[1], Elveţia, Cehoslovacia, Polonia, Suedia. Au aderat: Turcia (1930).

Convenţia şi Anexele sale au fost votate de Senat la 14 aprilie 1927 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 655 din 15 iunie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 158 din 20 iulie 1928.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1928 (Conform Procesului-verbal din 18 octombrie 1927). Această Convenţie a înlocuit Convenţia semnată la Berna la 14 octombrie 1890. Ea a fost revizuită la 23 noiembrie 1933, la Roma.

100

1924, noiembrie 3, Viena

Acord forfetar încheiat de România şi Austria, referitor la materialul industrial şi agricol. Lichidarea contului rezervat

Acordul avea ca scop: a) De a pune capăt în teritoriile Austriei, aşa cum au fost stabilite prin Tratatul de la St. Germain, inclusiv Burgenland-ul, operaţiilor de investigare, de identificare şi de restituire prevăzute de către art. 184 din Tratatul de la St. Germain, în ceea ce priveşte materialul industrial şi agricol; b) De a lichida „Contul Rezervat".

Potrivit art. 2, Statul Român se obliga: a) De a nu mai transmite Guvernului Austriac noi reclamaţii pentru material industrial şi agricol; b) De a opri în mod definitiv operaţiile pentru investigarea acestui material şi a cercetării documentare relative la acest subiect.

În compensaţie pentru materialul industrial şi agricol lăsat în Austria pentru materialul de aceeaşi natură care se găsea pe teritoriul Austriei după data de 10 septembrie 1919, Guvernul Austriac se recunoştea debitor faţă de Guvernul Român cu suma de 512 310 coroane aur.

Potrivit art. 4, Austria nu va ridica nici o reclamaţie în cazul cînd România ar fi pretins de la o ţară oarecare, alta decît Austria, restituirea identică sau în echivalent a materialului industrial sau agricol luat României în cursul ostilităţilor.

Sumei indicate la art. 3 i se adăugau alte sume înscrise în Contul Rezervat şi anume: Pentru cheltuieli de repunere în stare de funcţiune şi de transport a maşinilor restituite, 82 336 coroane aur.

Pentru repunerea în stare de funcţiune a 4 locomotive restituite României conform art. 184 al Tratatului de la St. Germain, şi a tuturor vagoanelor de călători şi de mărfuri, identificate, 184 000 coroane aur;

Pentru cheltuielile Serviciului Român de Restituiri, 13 000 coroane aur. Total coroane aur: 243 336.

În rezumat, suma globală cu care Guvernul Austriei se recunoştea debitor se ridica la 755 646 coroane aur.

Modalităţile de plată a sumei forfetare, indicată în articolul precedent, urmau să formeze obiectul unor acorduri directe între Guvernul Austriei şi cel al României.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 3 201 din 24 noiembrie 1924.

Acordul forfetar a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Guvernul austriac a aprobat Acordul la 8 octombrie 1924 şi l-a depus pentru omologare la Comisia de Reparaţii la 22 noiembrie 1924.

[1] Cu rezerve.

101

1924, noiembrie 3, Viena

Acord forfetar între România şi Austria referitor la vite

În virtutea art. 1, prezentul Acord avea ca scop de a lua sfîrşit în teritoriile Austriei, aşa cum fuseseră stabilite prin Tratatul de la St. Germain, inclusiv Burgenland-ul, operaţiile de investigaţie, de identificare şi de restituire de vite, prevăzute prin art. 184 al Tratatului de la St. Germain.

Avînd în vedere că Guvernul Austriei, prin propunerile lui din 29 aprilie 1922, din 1 iunie 1923 şi din 16 iunie 1923, oferise să predea cu titlu de „forfait" Guvernelor României, Italiei şi Iugoslaviei, în doi ani, în total 1 500 vite de rasă bovină austriacă, în vîrstă de 6 luni pînă la 2 ani şi 300 cai de tracţiune uşori, cu condiţia ca prin această predare orice obligaţie care putea să cadă asupra Austriei de pe urma art. 184 din Tratatul de la St. Germain să fie considerată ca îndeplinită în ceeea ce priveşte vitele, şi că aplicarea dispoziţiilor anexei 4 la partea VIII-a a Tratatului de la St. Germain cu privire la reparaţiile plătibile în vite, pe care Austria trebuia să le presteze, să fie ulterior suspendată;

Avînd în vedere că în urma acestor propuneri, Guvernele României, Italiei şi Iugoslaviei au decis de comun acord să împartă cantitatea de vite sus-menţionată în aşa fel încît să atribuie României ca cotă parte a sa, 400 bovine şi 100 cai;

Părţile contractante au convenit asupra următoarelor:

Potrivit art. 2, Statul Român se obliga de a nu mai transmite Guvernului Austriei noi reclamaţii cu privire la vite şi de a înceta operaţiile de investigare referitoare la această problemă. Statul Român consimţea, în acelaşi timp, să considere ca suspendată ulterior aplicarea dispoziţiilor Anexei 4 la partea VIII a Tratatului de la St. Germain, relativ la reparaţiile plătibile în vite, pe care trebuia să le presteze Austria.

În compensaţie pentru încetarea definitivă a operaţiilor de investigaţie a animalelor şi pentru orice reclamaţii la această materie, Guvernul Austriei se recunoştea debitor faţă de Guvernul Român cu suma de 175 000 coroane aur, care era egală cu valoarea a 500 animale calculate în medie, a cîte 350 coroane aur de cap.

Modalităţile de plată a sumei de 175 000 coroane aur urma să facă obiectul unor acorduri directe între Guvernele României şi Austriei.

Sub rezerva completei executări de către Austria a acordurilor mai sus indicate, Austria era considerată ca şi cînd ar fi satisfăcut condiţiile art. 184 din Tratatul de la St. Germain, în ceea ce priveşte vitele.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 3 201 din 24 noiembrie 1924.

Acordul forfetar a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Guvernul Austriac a aprobat Acordul la 8 octombrie 1924 şi l-a depus spre omologare la Comisia de Reparaţii la 22 noiembrie 1924. Prevederile Acordului nu s-au aplicat, cele două State înţelegîndu-se asupra neaplicării lui, ca urmare a înrăutăţirii situaţiei financiare a Austriei.

102

1924, noiembrie 3, Viena

Acord forfetar între România și Austria, privitor la căile ferate și transporturi

Un Acord forfetar fiind încheiat între Guvernele României și Austriei la 3 noiembrie 1924 cu privire la materialul industrial și agricol cît și la lichidarea „Contului Rezervat", prin care Guvernul Austriac se recunoștea debitor cu suma globală de 755 646 coroane aur și un Acord forfetar pentru vite fiind încheiat între Guvernele României și Austriei la 3 noiembrie 1924, prin care Guvernul Austriac se recunoștea debitor cu suma de 175 000 coroane aur. Părțile Contractante au căzut de acord ca Guvernul Austriac să achite această datorie de 930 646 coroane aur în modul indicat la art. 2.

Potrivit acestui articol, valoarea materialului căilor ferate și a altor materiale, pe care Guvernul României urma să le aleagă în caz de conveniență de prețuri, din cele indicate în listele înaintate la timpul său Guvernului Român, trebuia mai întîi scăzută din suma amintită. Pentru aceste predări se socotea cu un total aproximativ de 200 000 coroane aur.

Suma de 162 700 coroane aur, datorată de către România Austriei de pe urma transporturilor și indicată în nota Ministerului Federal de Comerț și de Comunicații din 5 aprilie 1924, nr. 23 605, trebuia scăzută din suma amintită, cu condiția ca conturile respective să fie recunoscute drept exacte de către autoritățile române competente, în termenul prevăzut pentru executarea acestui Acord.

Suma de 567 946 coroane aur rămasă disponibilă, urma să fie pusă la dispoziția Guvernului Român pentru cumpărături de mărfuri în Austria sau pentru plăți pe care Guvernul Român le avea de făcut către industriașii sau comercianții austrieci.

Pentru executarea acestui Acord, se fixa un termen de 8 luni, începînd de la data omologării acordurilor forfetare de către Comisia de Reparații.

Potrivit art. 3, sub rezerva executării de către Austria a prezentului Acord, Austria va fi considerată ca și cum ar fi satisfăcut față de România condițiile Articolului 184 din Tratatul de la St. Germain.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 320 din 24 noiembrie 1924. Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

Consiliul de Miniștri Austriac a aprobat Acordul la 8 octombrie 1924. Guvernul Austriac l-a depus spre omologare la Comisia de Reparații la 22 noiembrie 1924. Acordul nu a fost executat, cele două State fiind de acord în legătură cu neaplicarea lui, ca urmare a înrăutățirii situației financiare a Austriei.

103

1924, decembrie 1, Bruxelles

Aranjament internațional relativ la înlesnirile acordate marinarilor vaselor de comerț pentru tratamentul bolilor venerice

Prin acest Aranjament Părțile Contractante s-au angajat să creeze și să întrețină în fiecare din porturile lor mai însemnate, maritime ori fluviale, servicii venerologice deschise tuturor marinarilor vaselor de comerț și barcagiilor, fără deosebire de naționalitate. Aceste

servicii urmau să fie dotate cu personal medical specializat, şi o organizare materială corespunzătoare.

Conform prevederilor art. 2, asistenţa medicală, acordarea medicamentelor, internarea bolnavilor s-a stabilit să fie gratuite. Bolnavii primeau, de asemenea, gratuit, medicamentele necesare tratamentelor pînă la următoarea escală.

Prin art. 3 s-a prevăzut să se elibereze fiecărui bolnav un carnet strict personal, cuprinzînd rubricile: a) Diagnosticul, cu indicaţia sumară a particularităţilor clinice observate în momentul examenului; b) Operaţiile efectuate la clinică; c) Prescripţiile de urmat în cursul drumului; d) Rezultatele examenelor serologice practicate în caz de sifilis.

Căpitanii vaselor şi proprietarii vapoarelor au fost ţinuţi să facă cunoscut personalului de pe vapor existenţa serviciilor desemnate prin acest Aranjament.

Aranjamentul conţine: Proces-Verbal de semnătură; Anexă: Model de carnet individual.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 43 din 24 februarie 1928.

Aranjamentul şi anexele au fost semnate de: Monaco, Finlanda, Grecia, Belgia, Danemarca, Italia, Suedia, Olanda, *România*[1], Franţa, Argentina, Cuba, Tunisia, Marea Britanie, Peru.

Au aderat: Canada (1928), Noua Zeelandă (1925), Irak (1928), Australia (1928), Islanda (1927), Cipru (1928), Irlanda (1930), Polonia (1931), Congo belgian (1927), Maroc (1927), Tunisia (1934), Iugoslavia (1934), Chile (1934), Borneo de Nord (1934), Hong-Kong (1933), Algeria (1934), Africa Occidentală franceză (1934), Coloniile Engleze (1926), Coloniile Franceze (1934), Norvegia (1934), Germania (1937).

A fost votat de Senat la 14 aprilie 1927 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 432 din 15 februarie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 43 din 24 februarie 1928.

[1] România a semnat la 2 aprilie 1925 cu anumite rezerve aprobate prin J.C.M. nr. 714 din 5 aprilie 1924. Rezervele se găsesc inserate în Procesul-Verbal de semnătură anexat Aranjamentului.

104

1925, ianuarie 17, Viena

Convenţia încheiată de România şi Austria referitoare la instituţiile suplinitoare de asigurare asupra pensiilor funcţionarilor

În dorinţa de a încheia, în vederea executării art. 275 din Tratatul de la Saint Germain, o convenţie privitoare la instituţiile suplinitoare de asigurare asupra pensiilor funcţionarilor, Părţile Contractante au convenit asupra următoarei Convenţii:

A. *Repartizarea sarcinilor ce decurg din asigurări:*

Conform art. 1, sarcinile existente la sfîrşitul lunii decembrie 1918, adică drepturile la rente sau expectativele la rentele primite de cei asiguraţi de la instituţiile suplinitoare de asigurare şi de membrii familiilor lor, treceau în competenţa Statului pe teritoriul căruia asiguraţii aveau ultima lor reşedinţă de serviciu, care determina competenţa instituţiilor de asigurare asupra pensiilor, cu condiţia ca, potrivit cu Anexa I a prezentei Convenţii, o cotă parte din fondurile instituţiei respective să-i fie atribuită.

Erau consideraţi ca asiguraţi nu numai membrii instituţiilor suplinitoare de asigurare care erau obligaţi de a se asigura, ci şi ceilalţi membri ai instituţiilor respective.

Conform pct. 2 din Convenţie erau supuse reglementării interne a Statului respectiv, prescrierea Oficiului şi modul în care erau asumate sarcinile de asigurări care au trecut în competenţa Statului.

Potrivit pct. 4, Austria se obliga ca instituţiile suplinitoare de asigurare să predea oficiilor luate în consideraţie, conform cu dispoziţiile pct. 2, art. 1, toate dosarele şi actele auxiliare cu privire la sarcinile de asigurare ce urmau a fi asumate de către aceste oficii, potrivit cu dispoziţiile precedente.

B. *Repartizarea fondurilor*

Conform pct. 1, urma să se procedeze la repartizarea fondurilor instituţiilor suplinitoare de asigurare (active şi pasive), aşa cum existau la 31 decembrie 1918, separînd datoriile amanetare care decurgeau din subscrierea la titlurile de împrumut de război a fondurilor ce trebuiau repartizate, şi trecînd aceste datorii, în totalitate, numai pe seama Austriei.

Potrivit art. II, după îndeplinirea de către Republica Austria a prezentei Convenţii, România nu-i va mai cere nimic pe baza art. 275 din Tratatul de la Saint-Germain, relativ la instituţiile suplinitoare de asigurare.

Convenţia mai conţine două Protocoale adiţionale care-i întregesc conţinutul, precum şi Anexele corespunzătoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 2 martie 1929 şi de Senat la 16 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 474 din 9 mai 1929, publicat în Mon. Of. 104 din 15 mai 1929.

A intrat în vigoare la 16 martie 1931. Ratificările s-au schimbat la Viena, la 2 martie 1931.

105

1925, ianuarie 17, Viena

Convenţie încheiată de România şi Austria referitoare la comuna Viena, Instituţia Comunală de Asigurări şi Casa Pensiilor pentru funcţionarii comerciali şi industriali din Viena

Potrivit art. 1, pct. 1, sarcinile de asigurări care existau la sfîrşitul lunii decembrie 1918 din asigurările suplinitoare şi din asigurările suplimentare (asupra unor prestaţii întrecînd plăţile legale) aparţinînd asigurărilor suplinitoare, adică drepturile la rente şi expectativele la rente, cîştigate de asiguraţi şi de membrii familiilor lor, treceau în competenţa Statului pe teritoriul căruia asiguraţii îşi aveau ultimul loc de serviciu, cu condiţia ca, conform Secţiunii B nr. 1, o cotă parte din fondurile instituţiei respective să-i fie atribuită. Acelaşi principiu se aplica rambursărilor de prime declarate în bilanţul instituţiei şi al casei pentru finele anului 1918 şi reclamaţiilor cu titlu de rambursare de prime ivite ulterior, în virtutea unei asigurări care a luat sfîrşit cel mai tîrziu la sfîrşitul anului 1918.

Erau consideraţi ca asiguraţi nu numai membrii instituţiei şi ai casei, care erau obligaţi să se asigure, ci şi ceilalţi funcţionari asiguraţi în acelaşi mod de către patronii care şi-au asigurat personalul, obligat a se asigura printr-o asigurare suplinitoare.

Art. II precizează că după îndeplinirea prezentei Convenţii de către Austria, România nu va mai reclama nimic în virtutea art. 275 şi 215 din Tratatul de la Saint-Germain. Convenţia mai conţine Anexele I şi II care defalcă cotele cu sumele pe care urma să le primească fiecare parte îndrituită.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

Convenţia şi anexele sale au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 2 martie 1929 şi de Senat la 16 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 474 din 9 mai 1929, publicat în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

A intrat în vigoare la 16 martie 1931. Ratificările s-au schimbat la Viena, la 2 martie 1931.

106

1925, ianuarie 31, Berna

Acord privitor la creanţele elveţiene în România născute anterior datei de 11 noiembrie 1918

Acest acord era aplicabil datoriilor comerciale contractate într-o monedă forte, înaintea datei de 11 noiembrie 1918, şi nelichidate de debitorii români (principal obligat sau garant), faţă de creditorii elveţieni sau care aveau domiciliul sau sediul lor social în Elveţia.

Prin datorii în monedă forte, se înţelegea, în sensul precizat de art. 1, datoriile stipulate într-o monedă al cărei curs, în ziua intrării în vigoare a Acordului, întrecea de trei ori, în raport cu leul românesc, cursul parităţii legale dinainte de război şi contractate direct de către debitorii români în monedă forte, sau pentru care aceşti debitori luaseră în sarcina lor riscurile schimbului, în raport cu această monedă forte.

Dat fiind caracterul lor particular, datoriile civile, prin derogare de la acest Acord şi de la legea română din 3 iunie 1923, care reglementa plata datoriilor particulare şi stipulate în monedă cu cursul ridicat, erau plătite capital, fără dobînzi, integral într-un termen de 5 ani, în 10 vărsăminte egale şi semestriale.

În cazuri excepţionale, oficiul român, de acord cu oficiul elveţian, avea facultatea de a prelungi acest termen de plată şi, eventual, de a reduce suma pe care debitorul trebuia s-o plătească.

Potrivit art. 2, negustorii şi industriaşii care, fără să fie de cetăţenie română, făceau comerţ şi industrie în România şi a căror firmă socială sau comercială era înregistrată la tribunal, erau autorizaţi a se prevala de stipulaţiile acestui Acord.

În ceea ce priveşte datoriile caselor sau particularilor, supuşi ai Statelor foste inamice României, nici dispoziţiile acestui Acord, nici cele ale legii române din 3 iunie 1923 nu erau aplicabile în momentul în care guvernul român trebuia să procedeze la lichidarea bunurilor acestor debitori, conform legii din 12 iunie 1923 pentru lichidarea bunurilor inamice, creanţele supuşilor şi caselor elveţiene urmînd să fie reglementate în aceleaşi condiţii ca acelea ale supuşilor români.

Convenţiile particulare dintre debitor şi creditor, care modificau într-un fel oarecare obligaţia originară, îşi păstrau întreaga lor validitate.

Convenţiile încheiate între Părţi, posterior datei de 3 iunie 1923, nu puteau face obiectul unei cereri de revizuire şi rămîneau integral, în vigoare.

Conform art. 4, executarea Acordului era încredinţată Oficiului român, constituit conform legii române din 3 iunie 1923 şi Oficiului elveţian pentru creanţele în România, constituit la 5 şi 15 iulie 1924.

Debitorii admişi la beneficiul prezentului Acord, conform art. 15, erau obligaţi să constituie, în mîinile Oficiului român, o garanţie de 5 lei pentru fiecare

franc elvețian datorat, care constituia un gaj în profitul creditorului.

Pentru a ușura debitorilor români lichidarea datoriilor comerciale contractate înainte de 11 noiembrie 1918, creditorii elvețieni renunțau, sub condiția ca debitorul să execute strict prescripțiile Acordului, la toate dobînzile datorate sau care urmau să scadă, cu începere de la 1 august 1914, și acceptau următorul aranjament prevăzut pentru lichidarea acestor datorii:

a) Pentru datoriile născute înainte de 1 august 1914, dobînzile convenționale sau moratorii de 6% urmau să fie calculate pînă la data de 1 august 1914 și adăugate la datoria inițială. Debitorii nu puteau invoca nici o prescripție pentru aceste dobînzi; pentru datoriile ce rezultau din credite în cont curent, dobînzile și comisioanele convenționale la această epocă erau calculate pînă la 1 august 1914 și vărsămintele efective, fără dobînzi și comisioane, care ar fi putut fi făcute în favoarea debitorului după data de 1 august 1914, urmau să fie adăugate fiecărui cont;

b) Datoriile născute după 1 august 1914, în ce privește suma lor inițială, ca și datoriile contractate înainte de această dată și majorate, după cum s-a arătat mai sus, cu dobînzi, constituind datoriile originare în sensul acestui Acord, erau reduse la o cotă de 37% din suma lor, oricare ar fi fost deprecierea eventuală a leului, în viitor.

Vărsămintele care s-ar fi efectuat înaintea semnării acestui Acord erau definitiv cîștigate creditorului. În acest caz cota de 37% se calcula asupra sumei datoriei originare;

c) Suma reprezentînd această cotă era plătită de către debitor în 14 vărsăminte semestriale, care nu purtau dobînzi, adică în 10 vărsăminte de 2½% fiecare și în 4 vărsăminte de 3% fiecare, acestea din urmă plătibile în anii 1927 și 1931.

Potrivit art. 11, anuitatea trebuia plătită în două vărsăminte semestriale, egale, la 31 mai și la 30 noiembrie ale fiecărui an, scutite de impozite prezente și viitoare, la Oficiul român, în monedă elvețiană sau în monedă stipulată în contract.

Text românesc în Mon. Of. nr. 111 din 23 mai 1925.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 9 aprilie 1925 și de Senat la 6 mai 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 640 din 19 mai 1925, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 23 mai 1925.

107

1925, februarie 17, București

Convenție între România și Austria privitoare la protecția judiciară și la concursul reciproc între autoritățile judiciare

Prin această convenție supușii fiecăreia din Părțile Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte, cu privire la protecția legală și judiciară a persoanei și bunurilor lor, de același tratament ca și naționalii. În virtutea acestei stipulații, ei aveau acces la tribunalele celeilalte Părți, și puteau să stea în judecată în aceleași condiții, și cu îndeplinirea acelorași forme, ca și naționalii.

Articolul 1 prevede că nici o cauțiune sau depozit nu putea să fie impusă supușilor uneia din Părțile Contractante, care își aveau domiciliul pe teritoriul uneia din aceste Părți.

În falimentele deschise pe teritoriul uneia din Părțile Contractante, creditorii, cetățeni ai celeilalte Părți, erau asimilați în întregime creditorilor naționali.

Conform art. 4, supuşii fiecăreia din Părţile Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte Părţi de beneficiul asistenţei judiciare gratuite, ca şi naţionalii, conformîndu-se legislaţiei statului unde asistenţa judiciară gratuită era acordată. Părţile Contractante se obligau, în materie civilă şi comercială, să-şi notifice reciproc citaţiile sau alte acte şi să execute comisiile rogatorii prin autorităţile lor. S-a stipulat ca excutarea comisiei rogatorii să aibă loc în forma prescrisă de legislaţia interioară a Statului căreia i se adresa cererea, ori în forma specială cerută de autoritatea care adresa cererea, cu restricţia ca această formă să nu fi fost contrară legislaţiei statului căruia i se adresa cererea. Actele urmau să fie transmise pe cale diplomatică.

Executarea notificării, precizează art. 9, nu putea să fie refuzată decît dacă statul, pe teritoriul căruia urma să fie executată, o considera de natură să atingă suveranitatea sau siguranţa sa.

Proba notificării s-a prevăzut să se facă printr-o adeverinţă datată şi legalizată de destinatar, fie printr-o atestare a autorităţii statului căruia i se adresa cererea, constatînd faptul, forma şi data notificării.

Potrivit art. 10, autoritatea judiciară căreia i se adresa o comisie rogatorie era obligată să-i dea curs, întrebuinţînd aceleaşi mijloace de constrîngere ca şi pentru executarea unei comisiuni a autorităţilor statului căruia i se adresa cererea, sau a unei cereri introdusă, în acelaşi scop, de o parte interesată.

Executarea comisiei rogatorii nu putea să fie refuzată decît dacă: a) Autenticitatea documentului nu era stabilită; b) Dacă în statul căruia i se adresa cererea, executarea comisiei rogatorii nu intra în atribuţiile puterii judecătoreşti; c) Dacă statul pe teritoriul căruia urma să fie executată o considera de natură a aduce atingere suveranităţii sau siguranţei sale; d) În caz de incompetenţă a autorităţii căreia i se adresa cererea, comisia rogatorie trebuia transmisă din oficiu autorităţii judecătoreşti competente a aceluiaşi stat, potrivit regulilor stabilite de legislaţia acestuia; e) În toate cazurile în care comisia rogatorie nu era executată de autoritatea căreia îi era adresată, aceasta urma să informeze imediat autoritatea care adresase cererea, indicînd motivele pentru care a fost refuzată executarea comisiei rogatorii şi autoritatea căreia îi era transmisă comisiunea.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 56 din 9 martie 1926.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 10 martie 1925 şi de Senat la 28 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 818 din 15 octombrie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 56 din 9 martie 1926.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 4 martie 1926.
A intrat în vigoare la 5 martie 1926.

108

1925, februarie 19, Geneva

Convenţia internaţională a opiumului

„Considerînd că aplicarea dispoziţiilor Convenţiei de la Haga din 23 ianuarie 1912 de către Părţile Contractante a avut rezultate de mare importanţă, dar contrabanda şi abuzul substanţelor vizate de Convenţie continuă într-o mare măsură;

Convinse că contrabanda şi abuzul acestor substanţe nu pot fi suprimate de fapt decît prin reducerea mai eficace a producţiei şi a fabricării acestor substanţe şi prin exercitarea asupra comerţu-

lui internațional a unui control și supraveghere mai strînse decît cele prevăzute în fișa Convenției;

Doritoare de a lua noi măsuri pentru atingerea scopului vizat de zisa Convenție și de a completa și a întări dispozițiile sale;

Conștiente că acestă reducere și control reclamă cooperarea tuturor Părților Contractante;

Încrezătoare că această sforțare umanitară va fi sprijinită în mod unanim de țările interesate;

Înaltele Părți Contractante au decis să încheie o Convenție în acest scop...".

În conformitate cu prevederile art. 2, Părțile Contractante se obligau să edicteze legi și regulamente pentru a asigura un control eficace al producției, al distribuirii și al exportării opiumului brut. Ele se mai obligau să revizuiască în mod periodic și să întărească, pe măsura necesității, legile și regulamentele promulgate pe baza art. 1 din Convenția de la Haga, din 1912, sau pe baza acestei Convenții.

Părțile Contractante s-au obligat să promulge legi sau regulamente eficace pentru a restrînge numai la scopuri medicale și științifice, fabricarea, importarea, vînzarea, distribuirea, exportarea și întrebuințarea substanțelor cărora li se aplicau dispozițiile Convenției.

În scopul de a asigura în porturile libere și în zonele libere aplicarea și executarea integrală a dispozițiilor Convenției, Părțile Contractante s-au obligat să aplice legile și regulamentele în vigoare în țară, în porturile libere și în zonele libere situate pe teritoriile lor și să exercite aceeași supraveghere și control ca și în celelalte părți ale teritoriului, cu privire la substanțele vizate de această Convenție.

Potrivit art. 19 un Comitet central permanent trebuia să fie numit în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a Convenției. Membrii Comitetului central urmau să fie numiți de Consiliul Societății Națiunilor.

Prin art. 21 Părțile Contractante au convenit să trimită în fiecare an, înainte de 31 decembrie, Comitetului central permanent, evaluările cantităților din substanțele vizate de Convenție, importate pe teritoriile lor, pentru consumul intern în cursul anului ce urma, în scopuri medicale științifice etc.

Fiecare din Părțile Contractante s-a îndatorat să acționeze pentru a face pasibile de sancțiuni penale, inclusiv confiscarea substanțelor obiect al delictului, infracțiunile la legile și regulamentele privitoare la aplicarea dispozițiilor Convenției. Ele s-au angajat, de asemenea, să examineze în spiritul cel mai favorabil posibilitatea de a lua măsuri legislative pentru a pedepsi acte comise în resortul jurisdicțiilor în scopul de a provoca sau de a ajuta la săvîrșirea unui fapt ce ar fi constituit o infracțiune la legile în vigoare în acel loc și referitor la obiectele vizate de Convenție.

Un Protocol anexat Convenției dezvoltă înțelesul unor articole.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 134 din 21 iunie 1928.

Convenția și Protocolul au fost semnate de: Albania, Germania[1], Austria, Belgia, Brazilia, Marea Britanie, Canada, Australia, Africa de Sud, Noua Zeelandă, Statul liber al Irlandei, India, Bulgaria, Chile, Cuba, Danemarca, Spania[2], Franța[1], Grecia, Ungaria, Japonia, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Olanda, Iran, Polonia, Portugalia, Iugoslavia, Siam, Sudan, Elveția, Cehoslovacia, Uruguay.

---

[1] Cu rezerve.

[2] Cu colonii și Marocul spaniol.

Au aderat: Bolivia[1] (1932), Irak (1931), Argentina, Columbia (1930), Costa Rica (1935), Danzig (1927), San Domingo (1928), Egipt (1926), Ecuador (1934), Estonia (1930), Finlanda (1927), Honduras (1934), Italia cu colonii (1929), Lituania (1931), Monaco (1927), Norvegia (1931), *România* (1928), San Marino (1926), Salvador (1926), Suedia (1930), Turcia (1933), Uniunea Sovietică (1935), Venezuela (1929), Liechtenstein (1936), Sarawak (1926), Bahamas (1926), Haiti (1938), Paraguay (1941), Birmania (1937).

Convenția și Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaților la 24 februarie 1928 și de Senat la 1 martie 1928. Legea pentru ratificarea aderării României a fost promulgată prin D. R. nr. 1 578 din 5 iunie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 134 din 21 iunie 1928.

A intrat în vigoare la 25 septembrie 1928.

109

1925, februarie 23, Roma

Acord adițional la Convenția de la Roma din 6 aprilie 1922 cu privire la transferarea creanțelor și depozitelor și gestiunii Casei poștale de economii din Viena

Conform art. 1 din Acordul adițional, în cazul cînd, și în măsura în care sechestrele puse de guvernele Belgiei, Franței și Marii Britanii asupra creanțelor Casei poștale de economii din Viena nu erau ridicate, Casa urma să predea statelor interesate, în locul creanțelor respective, cuprinzînd dobînzile eventuale, obligațiile prevăzute de Legea Federală Austriacă din 16 iulie 1921.

S-a convenit să se scadă din aceste obligații sumele care fuseseră întrebuințate pentru achitarea depozitelor de la Casa poștală de economii aparținînd supușilor statelor străine care fuseseră în război cu Imperiul Austro-Ungar, în vechile sale granițe, adică: a) 52 563 franci francezi (datorii față de supușii francezi); b) 5 790 lire sterline cu dobînzile de plătit Oficiului de verificare și de compensație (datorii față de supușii englezi și italieni); c) O sumă de 12 500 000 000 coroane austriece (1 250 000 schilingi austrieci) plătibilă statelor amintite, în moneda lor națională, pe cursul mijlociu al schimbului pentru cec al valutei respective la Bursa din Viena, la 1 decembrie 1924.

Potrivit art. 2, titlurile datoriei antebelice negajate, împreună cu toate cupoanele lor, erau împărțite în mod definitiv după cum urmează:

Italia	3 500 000	coroane
Polonia	17 000 000	,,
România	6 000 000	,,
Iugoslavia	8 000 000	,,
Cehoslovacia . . .	47 500 000	,,

Suma globală de 12 500 000 000 coroane austriece (1 250 000 schilingi austrieci) era repartizată între statele interesate astfel:

Italiei	2 000 000 000	(200 000 schilingi austrieci)
Poloniei	1 000 000 000	(100 000 ,, ,,)
Iugoslaviei	1 000 000 000	(100 000 ,, ,,)
României	2 500 000 000	(250 000 ,, ,,)

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1926.

Acordul adițional a fost semnat de: Austria, Italia, Polonia, *România*, Iugoslavia, Cehoslovacia.

Acordul a fost semnat de Senat la 6 martie 1926 și de Adunarea Deputaților la 15 martie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 309 din 24 martie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 188 din 24 august 1926.

A intrat în vigoare la 10 iunie 1929.

---

[1] Cu rezerve.

110

1925, aprilie 16, București

Protocol încheiat de România cu Cehoslovacia cu privire la regimul proprietăților din zonele de frontieră

Toate dispozițiile privitoare la traficul în zona de frontieră stabilite prin Convenția comercială din 23 aprilie 1921 și, în special, dispozițiile din Anexele C și D la această Convenție, rămîneau, în întregime, în vigoare, și se completau cu dispozițiile acestui Protocol.

Supușii fiecărei Părți Contractante, precum și persoanele juridice cu domiciliul în zona de frontieră aveau dreptul de a trece frontiera pentru a lucra pămînturile lor, situate în acele zone, și de a transporta produsele recoltate în zonele respective.

Prevederile Protocolului nu derogau de la dispozițiile prevăzute de legile agrare, în vigoare, în cele două Țări. Dar cele două Guverne au convenit să fixeze suprafețe mari de pămînt arabil scutite de aplicarea legilor agrare, precum și livezi, grădini de zarzavat și vii.

Proprietățile persoanelor juridice rămîneau în întregime scutite de aplicarea dispozițiilor legilor agrare.

Potrivit art. 5, trecerea frontierei comporta: pentru locuitorii din zona de frontieră, în general pe baza unui certificat, iar pentru proprietarii de pămînt și arendași, precum și pentru personalul întrebuințat la exploatarea agricolă, în virtutea unui carnet.

Certificatele trebuiau să fie eliberate de către autoritățile competente ale Țării unde își avea reședința destinatarul și erau vizate, pentru a fi valabile, de către autoritatea corespunzătoare a celeilalte Țări. Viza nu era obligatorie în caz de extermă urgență: deces, boală grea etc.

Conform art. 6, certificatele trebuiau să cuprindă durata valabilității sale, durata șederii, punctul de trecere, locul de destinație și scopul trecerii.

Certificatele eliberate pentru un interval de mai mult de 5 zile erau prevăzute cu fotografii.

Proprietarii și arendașii, precum și persoanele juridice care aveau terenuri agricole în zona de frontieră erau autorizați, conformîndu-se regulamentelor în vigoare în Țara unde se găseau aceste terenuri, să întrețină paznici care aveau, în exercitarea atribuțiilor, concursul autorităților locale competente.

Articolul 18 precizează că înlesnirile ce erau aduse prin acest Protocol nu derogau de la drepturile fiecărui Guvern de a lua măsurile necesare în interesul siguranței generale.

Cele două Guverne își rezervau dreptul de a interzice intrarea pe teritoriul lor a următoarelor persoane, chiar dacă ele ar fi îndeplinit condițiile prevăzute de acest Protocol: a) Contrabandiștilor recidiviști; b) Condamnaților pentru asasinate, furturi grave, incendii; c) Condamnaților pentru crime comise contra Statului; d) Contravenienților recidiviști la prescripțiile Protocolului de față. Orice infracțiune la prescripțiile acestui Protocol era reprimată conform legilor în vigoare ale celor două Țări.

Protocolul are anexat o Declarație privitoare la tratamentul micilor proprietari în zona de frontieră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 13 din 17 ianuarie 1926.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 16 aprilie 1925, conform stipulațiilor art. 20.

Protocolul a fost votat de Senat la 10 iunie 1925 și de Adunarea Deputaților la 11 iunie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 166

din 25 iunie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 13 din 17 ianuarie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti (conform dispoziţiilor art. 20), la 15 ianuarie 1926.

Protocolul a intrat definitiv în vigoare la 15 ianuarie 1926.

111

1925, aprilie 22, Roma

Acord încheiat de România cu Italia pentru reglementarea datoriilor particulare comerciale române în monedă forte faţă de Italia (contractate anterior datei de 11 noiembrie 1918)

Acest Acord se aplica datoriilor comerciale contractate într-o „monedă forte" înainte de 11 noiembrie 1918, şi nelichidate de către debitorii români, faţă de creditorii italieni sau care îşi aveau domiciliul sau sediul lor în Italia.

Prin datorii în „monedă forte" se înţelegea, în spiritul Acordului, datoriile stipulate într-o monedă al cărei curs, la 1 ianuarie 1925, întrecea de trei ori, în raport cu leul românesc, cursul parităţii legale dinainte de război, şi contractate direct de către debitorii români în monedă forte, sau pentru care aceşti debitori luaseră în sarcina lor riscurile schimbului în raport cu această monedă forte.

Potrivit art. 2, negustorii sau industriaşii care, fără să fie de naţionalitate română, făceau comerţ sau industrie în România, şi ale căror firme comerciale erau înregistrate la tribunal, erau autorizaţi de a se prevala de stipulaţiile Acordului.

Cît priveşte datoriile caselor supuse Statelor foste inamice României, nici dispoziţiile acestui Acord, nici acelea ale Legii Române din 3 iunie 1923 nu erau aplicabile. În momentul în care Guvernul Român urma să procedeze la lichidarea bunurilor acestor debitori, conform Legii pentru lichidarea bunurilor inamice din 12 iunie 1923, creanţele caselor italiene erau reglementate în aceleaşi condiţii ca acelea ale supuşilor români.

Executarea acestui Acord era încredinţată Oficiului Român, constituit conform Legii Române din 3 iulie 1923 şi Sindicatului creditorilor italieni.

Conform art. 2, creditorii italieni acceptau următorul aranjament pentru lichidarea acestor datorii:

a) Pentru datoriile născute înainte de 1 august 1914, dobînzile convenţionale sau moratorii de 6% urmau să fie calculate pînă la 1 august 1914, şi adăugate la datoria iniţială.

Pentru datoriile rezultate din credite în cont curent, dobînzile şi comisioanele convenţionale la această epocă erau calculate pînă la 1 august, şi vărsămintele efective, fără dobînzi şi comisioane, care ar fi putut să fie făcute în favoarea debitorului după data de 1august 1914, trebuiau să fie adăugate la fiecare cont;

b) Datoriile născute după 1 august 1914, în suma lor iniţială, ca şi datoriile contractate înaintea acestei date şi majorate, constituind datorii originare în sensul acestui Acord, erau reduse la o cotă de 22% din totalul lor, oricare era deprecierea, eventuală, a leului în viitor.

Vărsămintele care s-ar fi efectuat înaintea semnării acestui Acord erau definitiv cîştigate creditorului. În acest caz cota de 22% se calcula asupra diferenţei dintre totalul datoriei originare şi aceste vărsăminte;

Pentru cazul în care, în cursul celor 7 ani prevăzuţi pentru executarea Acordului, schimbul s-ar fi situat la un curs de lei 1,20 pentru lira italiană, toată datoria iniţială mărită cu dobînzile da-

torate la 1 august 1914 devenea imediat exigibilă, cu reducerea vărsămintelor, deja efectuate. După plata datoriei iniţiale majorată cu dobînzile datorate la 1 august 1914, şi admiţînd că toate celelalte condiţii prevăzute în Acord erau îndeplinite, creditorul nu mai putea formula nici o altă pretenţie.

Acest Acord nu aducea nici o atingere solidarităţii dintre debitori şi eventualii lor garanţi.

Plăţile ce trebuiau efctuate de către debitori nu puteau face obiectul nici unei restricţii legale din partea Guvernului Român, cu privire la cumpărarea, vinderea şi transferarea devizelor.

Text românesc în Mon. Of. nr. 137 din 25 iunie 1925.

Acordul a fost votat de Senat la 12 iunie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 13 iunie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 092 din 23 iunie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 137 din 25 iunie 1925.

Acest Acord a modificat Legea privitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923.

112

1921, mai 7, Bucureşti

Convenţie între România şi Cehoslovacia privitoare la protecţia şi asistenţa judiciară reciprocă în materie de drept civil şi comercial, precum şi asupra afacerilor necontencioase

Această Convenţie stipulează dreptul pentru supuşii Părţilor Contractante de a se bucura, pe teritoriul celeilalte, de aceleaşi drepturi ca şi naţionalii, cît priveşte protecţia legală şi judiciară a persoanelor şi a bunurilor lor.

În virtutea acestor drepturi ei puteau să stea liber în justiţie, în faţa tribunalelor, cît şi a autorităţilor de tutelă ale celuilalt Stat, în aceleaşi condiţii şi în aceeaşi formă ca proprii săi cetăţeni.

Potrivit art. 2, nici o cauţiune şi nici un depozit, indiferent de denumirea sa, chiar sub titlul de cheltuieli de judecată, nu puteau fi impuse de către tribunalele sau autorităţile competente supuşilor celeilalte Ţări.

S-a stipulat ca asistenţa judiciară gratuită să fie acordată supuşilor uneia din Părţile Contractante pe teritoriul celeilalte Părţi, potrivit aceloraşi dispoziţii ca aceea, în vigoare, pentru supuşii săi.

Părţile Contractante se obligau să-şi acorde asistenţa judiciară în materie de drept civil, în reglementarea succesiunilor, a tutelei (curatelii) şi în materie de drept comercial.

Potrivit art. 8, asistenţa judiciară cuprindea: a) Comunicarea citaţiilor sau a celorlalte acte; b) Executarea Comisiilor rogatorii. Cererile de comunicare de acte şi Comisiile rogatorii erau transmise direct prin Ministerul de Justiţie al Statului care solicita, şi însoţite de o traducere în limba Statului de la care se solicita.

Cu privire la căsătorie, Convenţia prevede că dreptul de a hotărî asupra validităţii căsătoriei, de a pronunţa divorţul sau separaţia de corp, depindea, exclusiv, de tribunalele naţionale ale ţării ai cărei supuşi erau soţii. Dacă soţii erau de cetăţenii diferite, acest drept revenea tribunalelor aceleia dintre Ţările contractante unde soţii au avut ultmiul lor domiciliu comun.

Dispoziţiile Convenţiei cu privire la tutelă sau curatelă precizează că autorităţilor Părţilor Contractante le reveneau obligaţii de tutelă sau curatelă pentru persoana şi bunurile propriilor supuşi .

În problema succesiunii, Convenţia prevede că supuşii Statelor Contractante pu-

teau dispune, pentru cazul de deces, de toate bunurile ce posedau pe teritoriul celuilalt Stat, prin testament, testament mutual între soţi, contract de moştenire donaţie sau în orice alt mod stabilit pentru supuşii săi.

Pentru lichidarea succesiunilor mobiliare, singure competente erau tribunalele sau autorităţile Părţii Contractante pe teritoriul căreia imobilele erau situate.

Pentru lichidarea succesiunilor mobiliare erau competente tribunalele sau autorităţile Statului Contractant, al cărui supus era defunctul în momentul decesului.

Pentru a lichida succesiunile vacante, atît mobiliare cît şi imobiliare, cît şi pentru a statua dacă succesiunea era vacantă, erau competente tribunalele sau autorităţile ale acelui Stat Contractant unde se găseau acele bunuri.

Convenţia conţine un Protocol adiţional, care completează conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 202 din 10 septembrie 1926.

Convenţia şi Protocolul adiţional au fost votate de Senat la 10 iunie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 11 iunie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 167 din 25 iunie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 202 din 10 septembrie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga, la 9 iulie 1926.

Convenţia a intrat în vigoare la 9 august 1926.

113

1925, mai 7, Bucureşti

Convenţie de extrădare şi de asistenţă judiciară în materie penală, încheiată de România şi Cehoslovacia

În conformitate cu stipulaţiile acestei Convenţii, Părţile Contractante se obligau să-şi predea reciproc, la cerere, persoanele care se găseau pe teritoriul uneia dintre ele şi erau urmărite sau condamnate de instanţele judecătoreşti a celuilalt Stat, pentru orice infracţiune a cărei extrădare putea fi autorizată de legile celeilalte Părţi.

Potrivit art. 2, Părţile Contractante nu recurgeau la extrădarea propriilor supuşi.

În ipoteza că persoana reclamată adresase o cerere de naturalizare în Statul căruia i se cerea extrădarea înainte ca infracţiunea să se fi comis, decizia privitoare la cererea de extrădare trebuia amînată pînă cînd se hotăra asupra cererii de naturalizare.

Extrădarea nu putea să fie acordată: a) Pentru crime şi delicte politice sau acţiuni conexe. Statul care primea cererea de extrădare era singurul chemat să judece dacă o infracţiune era de această natură.

Nu era considerată ca infracţiune politică, nici ca faptă conexă unei asemenea infracţiuni: a) Atentatul împotriva persoanei Şefului fiecăruia din Statele Contractante; b) Pentru infracţiuni de ordin pur militar; c) Pentru infracţiuni de presă; d) Pentru infracţiuni la legile vamale, de impozit şi alte legi financiare; e) Pentru infracţiuni a căror urmărire nu putea avea loc decît în urma plîngerii părţii lezate şi putea să fie oprită prin renunţarea ei; f) Dacă urmărirea sau pedeapsa era prescrisă după legile în vigoare în teritoriile uneia din Părţile Contractante sau după legile Statului unde s-a comis infracţiunea, mai înainte ca inculpatul să fi fost arestat sau chemat la interogator, sau dacă el nu putea să fie urmărit, sau dacă condamnarea nu putea să fie excutată pentru alte motive legale; g) Dacă individul reclamat era urmărit în ţara căreia i se cerea extră-

darea pentru aceeaşi infracţiune, sau dacă el fusese deja scos din cauză, condamnat sau achitat pentru aceeaşi faptă, afară numai dacă legislaţia acelei ţări permitea reînceperea procedurii penale în urma unor fapte noi.

Cererea de extrădare era adresată pe cale diplomatică. Odată cu cererea se înainta şi actul de acuzare, mandatul de arestare sau orice alt act judiciar echivalent, sau sentinţa dată împotriva persoanei reclamate. Actele urmau să indice, pe scurt, fapta incriminată, calificarea şi denumirea ei, şi să fie însoţite de textul legalizat din legea penală a Statului solicitat, aplicabil infracţiunii şi indicînd pedeapsa care se cuvine.

Documentele menţionate trebuiau să fie redactate în limba oficială a Statului solicitator, în forma cerută de legile acestuia şi investite cu sigiliul oficial. La acestea trebuia să se anexeze traduceri în limba oficială a Statului solicitat.

Dacă individul a cărui extrădare cerută de una din Părţile Contractante mai era cerut şi de alte State, Statul solicitat era liber să-l predea, fie Statului al cărui supus era, fie Statului pe teritoriul căruia s-a comis infracţiunea.

Cît priveşte asistenţa judiciară în materie generală, Părţile Contractante au convenit să-şi acorde reciproc asistenţa judiciară, comunicînd acte de procedură penală persoanelor care se găseau pe teritoriul lor, audiind martori şi experţi, constatări judecătoreşti, percheziţii şi sechestrări de obiecte, urmînd să-şi remită reciproc actele judiciare şi toate dovezile.

Un Protocol adiţional anexat Convenţiei precizează că, „întrucît legislaţia penală română nu cuprindea pedeapsa cu moartea, extrădarea unui criminal, care după legile penale cehoslovace era pasibil de această pedeapsă, nu putea fi acordată decît dacă autorităţile cehoslovace se obligau, pentru fiecare caz particular, printr-o declaraţie formală, că pedeapsa capitală care va fi pronunţată nu va fi executată.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 202 din 10 septembrie 1926.

Convenţia şi Protocolul adiţional au fost votate de Senat la 11 iunie 1925 şi de Adunarea Deputaţilor la 11 iunie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 168 din 25 iunie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 202 din 10 septembrie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga, la 9 iulie 1926.

Convenţia a intrat în vigoare la 9 august 1926.

114

1925, iunie 17, Geneva

Convenţie privitoare la controlul comerţului internaţional al armelor, muniţiilor şi materialelor de război

„Socotind că negoţul internaţional de arme şi muniţii şi materiale de război trebuie să fie supus unui regim general şi efectiv de control şi de publicitate;

Socotind că un asemenea regim nu reiese din tratatele şi convenţiile acum în vigoare;

Socotind că un control special al acestui comerţ în anumite părţi ale lumii este necesar pentru a face mai cu folos măsurile luate de diferitele guverne atît în privinţa importului în acele părţi cît şi a exportului spre acele părţi;

Socotind că armele, muniţiile şi materialul a cărui întrebuinţare în război este oprită de dreptul internaţional nu pot face obiectul nici a importului şi nici a exportului în scopul unei astfel de întrebuinţări, Părţile Contractante au hotărît să încheie o convenţie..."

Articolul 1 al acestei Convenţii precizează că, potrivit scopurilor Convenţiei,

s-au prevăzut cinci categorii de arme, muniţii şi materiale: Categoria I: Arme, muniţii şi materiale de război, concepute în exclusivitate şi destinate războiului terestru, naval şi aerian; Categoria II: Arme şi muniţii putînd fi folosite la război; Categoria III: Vase de război şi armamentul lor; Categoria IV: Aeronave montate sau nemontate, motoare pentru aeronave; Categoria V: Praf şi explozibile, afară de pulberea neagră ordinară; arme şi muniţii altele decît cele cuprinse în categoria I şi II, precum: pistoale şi revolvere de orice model; arme de foc ghintuite cu ţeavă mişcătoare etc.

Prin art. 2 Părţile Contractante s-au obligat să nu exporte articole care erau cuprinse în Categoria I şi să nu îngăduie exportul dacă nu erau îndeplinite condiţiile stabilite de Convenţie.

Conform art. 12, Părtile Contractante au convenit ca stipulaţiile Convenţiei să se aplice zonelor terestre şi maritime denumite în Convenţie sub denumirea de „zone speciale".

Toate prevederile Convenţiilor internaţionale de ordin general, anterioare datei acestei Convenţii, precum Convenţia privitoare la controlul comerţului de arme şi muniţii şi cu protocolul, semnate la Saint-Germain en Laye, la 10 septembrie 1919, erau considerate abrogate. Această Convenţie nu aducea atingere drepturilor şi obligaţiilor ce decurgeau din prevederile fie ale Pactului Societăţii Naţiunilor, fie ale Tratatelor de pace semnate în 1919 şi 1920 la Versailles, Neuilly, Saint-Germain şi Trianon, fie ale Tratatului privitor la limitarea înarmărilor navale semnat la Washington, la 6 februarie 1922, fie din orice alt tratat, convenţie, acord sau legămînt privitor la interzicerea de import, export şi tranzit al armelor, muniţiilor şi materialelor de război.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 542.

Convenţia a fost semnată de: Marea Britanie, China, Danemarca[1], Egipt, Spania, Franţa[1], Letonia[1], Olanda, Polonia[1], Suedia[1], Venezuela, Germania, Statele Unite ale Americii[1], Austria, Belgia[1], Brazilia[1], Bulgaria, Canada, Chile, Estonia[1], Etiopia, Finlanda[1], Ungaria, India, Italia, Japonia, Luxemburg, Norvegia, *România*, Salvador, Siam, Elveţia, Cehoslovacia, Uruguay, Iugoslavia.

Au aderat: Australia, Irak (1934), Liberia.

Convenţia nu a intrat în vigoare.

115

1925, iunie 17, Geneva

Protocol referitor la prohibiţia întrebuinţării în război a gazelor asfixiante, toxice sau altele similare şi a mijloacelor bacteriologice

„Considerînd că întrebuinţarea în război a gazelor asfixiante, toxice sau alte gaze similare, precum şi a tuturor lichidelor, materiilor sau procedeelor analoage a fost condamnată de opinia generală a lumii civilizate;

Considerînd că interzicerea acestei întrebuinţări a fost formulată în tratate la care majoritatea Puterilor din lume sînt Părţi Contractante;

În scopul de a face universal recunoscută, ca încorporată în dreptul internaţional, această interzicere ce se impune atît conştiinţei cît şi practicii naţiunilor, Plenipotenţiarii în numele Guvernelor respective declară:

Că Înaltele Părţi Contractante, nefiind Părţi la tratate ce prohibesc această întrebuinţare, recunosc această interzicere, acceptă să extindă această interzicere de

---

[1] Cu rezerve.

întrebuințare a mijloacelor de război bacteriologice și sînt de acord a se considera ca legate între ele, în termenii acestei declarații".

Părțile Contractante s-au angajat să depună toate eforturile pentru ca și celelalte state să adere la acest Protocol. Adeziunea urma să fie notificată Guvernului Francez, și de către acesta tuturor Puterilor semnatare și aderente.

Protocolul intra în vigoare, față de fiecare Putere semnatară, cu începere de la data depunerii ratificării sale și, din acel moment, acea Putere era legată față de celelalte Puteri care procedase la expunerea instrumentelor de ratificare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 218 din 1 octombrie 1929.

Protocolul a fost semnat de: Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia[1], Brazilia, Marea Britanie, Canada[1], India, Bulgaria[1], Chile[1], Columbia, Danemarca, Egipt, Spania, Estonia, Finlanda, Franța[1], Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Panama, Țările de Jos, Persia, Polonia, Portugalia[1], *România*, Salvador, Siam, Suedia, Elveția, Iugoslavia, Cehoslovacia, Turcia, Uruguay, Venezuela.

Au aderat: Australia (1930), Noua Zeelandă (1930), Africa de Sud (1930), Irlanda (1930), China (1929), Irak (1935), Etiopia (1935), Iran (1929), Liberia (1927), Mexic (1932), Uniunea Sovietică (1928).

A fost votat de Senat la 6 iunie 1929 și de Adunarea Deputaților la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 3 050 din 6 septembrie 1922, publicată în Mon. Of. nr. 218 din 1 octombrie 1920.

A intrat în vigoare la 8 februarie 1928, iar pentru Statele care au aderat ulterior, la data depunerii adeziunii.

---

[1] Cu rezerve.

116

1925, iunie 19, București

Acord pentru stingerea diferendului dintre Statul Român și Societatea „Technica Agricolă Anglo–Română" și Fabrica „Saunderson" din Belfort (Anglia)

Potrivit art. 1 din acest Acord, „pentru stingerea diferendului dintre Stat, pe de o parte, și societatea „Technica Agricolă Anglo-Română" și O. Fulton, reprezentantul fabricii „Saunderson" din Belfort, pe de altă parte, în conformitate și cu dispozițiile Jurnalului Consiliului de Miniștri nr. 7 734 din 19 iunie 1925, se va plăti suma de 12 500 lire sterline în modul următor":

5 000 lire sterline trebuiau plătiți în două rate;

3 750 lire sterline plătiți la 1 iulie 1926, din care 1 250 lire sterline lui O. Fulton, iar 2 500 lire sterline societății „Technica Agricolă Anglo-Română";

3 750 lire sterline urmau să fie plătiți la 1 iulie 1927, din care 1 250 lire sterline pentru O. Fulton, iar 2 500 lire sterline societății „Technica Agricolă Anglo-Română".

La suma de 7 500 lire se plătea o dobîndă de 5%, cu începere de la 1 iulie 1925 și pînă la achitarea definitivă.

Conform art. 2, pentru plata acestor sume se deschidea pe seama Ministerului Agriculturii și Domeniilor, pe exercițiile 1925 și 1926, următoarele credite extraordinare:

5 500 000 lei pentru exercițiul 1925, din care se plătea contravolarea în lei a 5 000 lire sterline societății „Technica Agricolă Anglo-Română". Acest credit urma să fie acoperit din fondul pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare prevăzut în bugetul general al Statului pe exercițiul 1925; 4 330 700

lei pe exercițiul 1926, din care urma să se plătească la 1 iulie 1926:

a) Contravaloarea în lei, plus dobînda de 5% calculată de la 1 iulie 1925, a sumei de 1 250 lire sterline, pentru O. Fulton;

b) Contravaloarea în lei, plus dobînda de 5% calculată de la 1 iulie 1925, a sumei de 2 500 lire sterline societății „Technica Agricolă Anglo-Română".

Acest credit extraordinar trebuia să fie acoperit din fondul pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare prevăzut în bugetul general al Statului pe exercițiul 1926.

Restul sumei de 3 750 lire sterline, se stipulează în art. 3, care urma să fie plătită la 1 iulie 1927, plus dobînda de 5% calculată de la data de 1 iulie 1925, trebuia cuprinsă în bugetul Ministerului Finanțelor pe exercițiul 1927 la capitolul datoriei publice.

Text românesc în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.
A fost votat de Adunarea Deputaților la 16 martie 1926 și de Senat la 20 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 373 din 26 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

117

1925, august 5, Paris

Convenție colectivă constatată printr-un Protocol pentru reglementarea plății datoriilor particulare române către creditorii francezi, contractate înainte de 11 noiembrie 1918

Stipulațiile Convenției se aplicau datoriilor comerciale și civile contractate într-o monedă forte înainte de 11 noiembrie 1918, de către debitorii români față de creditorii francezi.

Prin datorie în monedă forte se înțelegeau datoriile stipulate într-o monedă al cărui curs la 1 ianuarie 1925 întrecea de trei ori, în raport cu leul românesc, asupra parității legale dinainte de război.

Comercianții sau industriașii care fără să fie de naționalitate română exercitau comerțul sau industria lor în România, și a căror firmă era înregistrată de către un tribunal de comerț, erau autorizați să beneficieze de acest Acord.

În ceea ce privește datoriile caselor ce aparțineau supușilor țărilor foste inamice României, art. 2 precizează că nici dispozițiile acestei Convenții, nici acelea ale legii din 3 iunie 1923, nu le erau aplicabile. În momentul în care Guvernul Român urma să pună în executare legea din 12 iunie 1923, privitoare la lichidarea bunurilor inamice, creanțele franceze erau reglementate în aceleași condiții ca acelea ale supușilor români.

Convențiile particulare dintre debitori și creditori, care modificau într-un mod oarecare obligația originară, își păstrau întreaga lor validitate.

Executarea Convenției era încredințată, atît Oficiului Român constituit conform Legii române din 3 iunie 1923, cît și Societății civile a purtătorilor de creanțe particulare franceze asupra României.

Pentru a ușura debitorilor români lichidarea datoriilor comerciale contractate înainte de 11 noiembrie 1918, creditorii francezi renunțau la toate dobînzile scăzute sau care urmau să fie scăzute cu începere de la 1 august 1914, sub rezerva ca debitorii să fi executat prescripțiile Convenției.

În consecință, sumele de plată nu erau grevate de dobînzi decît pentru perioada anterioară datei de 1 august 1914. Aceste dobînzi erau calculate cu începere de la data nașterii fiecărei creanțe, pînă la 1 august 1914. Ele erau fixate la 6% pe

an, exceptîndu-se datoriile rezultate din credite în cont curent. Pentru această categorie se aplicau dobînzile şi comisioanele convenite în momentul stipulării lor.

Fiecare creanţă originară inferioară sau egală cu 100 000 franci francezi era redusă la 22% din totalul ei, şi plătită după cum urmează:

a) Pînă la concurenţa sumei de 5 000 franci francezi, în cele 15 zile de la decizia Oficiului Român;

b) Pentru partea cuprinsă între 5 000 şi 10 000 franci francezi, în cele 30 de zile de la decizia Oficiului Român;

c) Pentru partea cuprinsă între 10 000 şi 50 000 franci francezi, în cele 45 de zile de la decizia Oficiului Român;

d) Pentru partea cuprinsă între 50 000 şi 100 000 franci francezi, într-un termen de 60 de zile de la decizia Oficiului Român.

Conform art. 6, creanţele originare superioare sumei de 100 000 franci francezi erau divizate în două părţi: Prima, fixată uniform la 100 000 franci francezi de fiecare creanţă, era reglementată conform modalităţilor stabilite de către Convenţie. A doua parte era redusă la 24% din totalul ei, şi reglementată în termen de un an, cu începere de la data semnării Convenţiei, în două vărsăminte egale.

Datoriile civile urmau să fie reglementate, integral, de către debitor, în valoarea lor iniţială, mărită cu interese moratorii pînă la 1 august 1914. Dobînzile moratorii erau calculate la 5%, în afară de cazul cînd existau convenţii particulare între Părţile Contractante.

Datoriile civile au fost reglementate pe termen de 5 ani, în 10 vărsăminte legale. Primul vărsămînt urma să aibă loc la 31 ianuarie 1926, şi era transferat de către Oficiul Român societăţii civile, în termenele şi condiţiile prevăzute pentru datoriile comerciale.

Text românesc în Mon. Of. nr. 6 din 9 ianuarie 1926.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 4 decembrie 1925 şi de Senat la 19 decembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 3 967 din 31 decembrie 1925, publicată în Mon. Of. nr. 6 din 19 ianuarie 1926.

Convenţia a modificat legea privitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923.

118

1925, august 26, Washington

Convenţie între România şi moştenitorii Peyton (Statele Unite ale Americii), pentru lichidarea creanţei lor asupra Statului Român

Prin această Convenţie Guvernul Român recunoştea că datorează moştenitorilor Peyton, la 1 octombrie 1925, suma de 428 000 dolari, reprezentată prin bonurile de tezaur arătate mai jos:

Numărul bonurilor	Numărul bucăţilor	Suma (dolari)	Totalul (dolari)
103—104 inclusiv	2	500	1 000
301—444 „	144	1 000	144 000
501—600 „	100	1 000	100 000
1001	1	1 000	1 000
1004—1100 „	97	1 000	97 000
1176	1	5 000	5 000
1281	1	5 000	5 000
1291	1	5 000	5 000
1297—1301 „	5	5 000	25 000
1322—1330 „	9	5 000	45 000
			428 000 dolari

Guvernul Român se obliga să efectueze plata acestei sume. Rambursarea capitalului de 428 000 dolari, plus dobînzile socotite la 4% pe an, cu începere din luna aprilie 1923, se făcea astfel:

Suma de 41 611,10 dolari, ce reprezenta dobînzile de 4% pe an asupra capitalului de 428 000 dolari pentru perioada de la 24 aprilie 1923, pînă la 1 octombrie 1925, trebuia să fie achitată în dolari la Chase National Bank din New York, la data de 1 octombrie 1925, contra unei chitanţe în care să se specifice că suma a fost plătită conform stipulaţiilor Convenţiei.

Suma de 78 000 dolari, plus dobînzile de 4% pe an de la 1 octombrie 1925 (suma totală a acestor dobînzi ridicîndu-se la 1 300 dolari), trebuia rambursată la 1 martie 1926, la Chase National Bank din New York, în contra predării necondiţionate a unor bonuri de tezaur în valoare nominală de 78 000 dolari.

Restul capitalului de 350 000 dolari trebuia plătit în termen de 10 ani, în rate semestriale de 17 500 dolari fiecare, la 1 aprilie şi 1 octombrie a fiecărui an, plus dobînzile calculate la 4% asupra tuturor sumelor din capital neachitate. Prima rată de 17 500 dolari, în contul capitalului, urma să fie achitată la 1 aprilie 1926, plus dobînzile asupra capitalului de 350 000 dolari calculate la 4% pe an, pentru perioada de la 1 octombrie 1925 la 1 aprilie 1926.

Moştenitorii Peyton se obligau să predea Guvernului Român o sumă nominală de 350 000 dolari (din acele bonuri de tezaur care reprezentau restul bonurilor de tezaur arătate mai sus), în schimbul unor noi certificate de împrumuturi numite „Împrumut de Consolidare de 4% 1922", împreună cu toate cupoanele ataşate care ajungeau la scadenţă la 1 aprilie 1926, sau după această dată. Noile certificate trebuiau plătite în dolari, şi erau emise în bucăţi de 50, 100, 500 şi 1 000 dolari fiecare. Aceste certificate urmau să fie predate de către Guvernul Român înainte de sfîrşitul lunii iulie 1926, prin mijlocirea Băncii British Overseas Bank din Londra, corespondentului din Londra la Chase National Bank din New York, în schimbul sumei de 332 500 dolari în valoare nominală din acele bonuri de tezaur.

După schimbul bonurilor de tezaur pentru certificatele împrumutului de 4%, rambursarea plăţilor din capital urma să se efectueze la 1 octombrie şi 1 aprilie ale fiecărui an, la Chase National Bank din New York, în dolari, contra predării unei valori nominale egală în certificate ale împrumutului de consolidare de 4%, cu cupoanele nescăzute ataşate.

Cupoanele ajunse la scadenţa din certificatele împrumutului de consolidare de 4% şi care nu fuseseră predate trebuiau să fie prezentate la plată, la Casele Agenţiilor financiare ale Guvernului Român, destinate împrumutului de consolidare de 4% 1922.

Certificatele erau asigurate prin garanţiile acordate de Legea română din 19 iunie 1922 certificatelor împrumutului de consolidare de 4% 1922.

Text românesc în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 17 decembrie 1925 şi de Senat la 18 decembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 182 din 13 ianuarie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.

A fost modificată prin Acordul din 3 februarie 1933.

119

1925, august 26, Washington

Convenţie între România şi moştenitorii Perkins şi Freeman (Statele Unite ale Americii) pentru lichidarea creanţei lor asupra Statului Român

Guvernul Român recunoştea că datorează moştenitorilor Perkins şi Freeman la 1 octombrie 1925, suma de 427 000 dolari, reprezentată prin bonuri de tezaur indicate mai jos:

Numărul bonurilor	Numerele bucăţilor	Suma (dolari)	Totalul (dolari)
1002—1003	2	1 000	2 000
1177—1191	15	5 000	75 000
1192—1217	26	5 000	130 000
1271—1280	10	5 000	50 000
1282—1290	9	5 000	45 000
1292—1296	5	5 000	25 000
1302—1321	20	5 000	100 000
			427 000 dolari

Guvernul Român se obliga să efectueze plata acestei sume. Rambursarea capitalului, plus dobînzile calculate la 4% pe an cu începere de la 24 aprilie 1923, urma să se efectueze în felul următor:

Suma de 41 513,88 dolari, reprezentînd dobînzile socotite la 4% pe an asupra capitalului de 427 000 dolari pentru perioada de la 24 aprilie 1923 pînă la 1 octombrie 1925, era achitată în dolari la Chase National Bank din New York, în ziua de 1 octombrie 1925, sau mai înainte.

Suma de 77 000 dolari, plus dobînzile calculate la 4% pe an de la 1 octombrie 1925 (suma totală a acestor dobînzi ridicîndu-se la 1 283,35 dolari), trebuia să fie rambursată la 1 martie 1926 la Chase National Bank din New York, în contra predării unor bonuri de tezaur în valoare totală nominală de 77 000 dolari.

Suma de 17 500 dolari, vărsămîntul în contul capitalului, plus dobînzile la suma de 350 000 dolari calculate la 4% pe an pentru perioada de la 1 octombrie 1925 pînă la 1 aprilie 1926 (suma totală a acestor dobînzi ridicîndu-se la 7 000 dolari) trebuia rambursată la 1 aprilie 1926, la aceeaşi Bancă în contra predării unor bonuri de tezaur îa valoare nominală de 17 500 dolari.

Restul capitalului de 332 500 dolari urma să fie plătit în termen de 9 ani şi jumătate, la 1 aprilie 1926, în vărsăminte semestriale de 17 500 dolari fiecare, la 1 octombrie şi 1 aprilie a fiecărui an, plus dobînzile calculate la 4% pe an asupra tuturor sumelor din capitalul neachitat. Prima rată de 17 500 dolari în contul capitalului urma să se facă la 1 octombrie 1926, plus dobînzile la capitalul de 332 500 dolari calculate la 4% pe an pentru perioada de la 1 aprilie 1926 pînă la 1 octombrie 1926.

Moştenitorii Perkins şi Freeman se obligau să predea Guvernului Român la 1 iulie 1926 sau chiar mai înainte o sumă nominală de 332 500 dolari (din acele bonuri de tezaur care reprezentau restul bonurilor de tezaur indicate mai sus) în schimbul unor noi certificate de împrumuturi numite „Imprumut de Consolidare 4% 1922", plus toate cupoanele care ajungeau la scadenţă la 1 octombrie 1926 sau după această dată. Noile certificate urmau să fie plătite în dolari şi trebuiau să fie emise în bucăţi de 50, 100, 500 şi 1 000 dolari fiecare. Aceste certificate erau predate de către Guvernul Român înainte de sfîrşitul lunii iulie 1926, prin mijlocirea Băncii British Overseas Bank din Londra, corespondentu-

lui din Londra la Chase National Bank din New York, în schimbul sumei de 332 500 dolari în valoare nominală din acele bonuri de tezaur.

După schimbul acestor bonuri de tezaur pentru certificatele împrumutului de 4%, rambursarea acestor plăţi din capital urma să se efectueze la 1 octombrie şi 1 aprilie ale fiecărui an, la Chase National Bank din New York, în dolari, contra predării unei valori nominale egală în certificate ale împrumutului de consolidare de 4%, cu cupoanele nescăzute ataşate.

Cupoanele ajunse la scadenţa din certificatele împrumutului de consolidare de 4% şi care nu fuseseră predate erau prezentate la plată la Casele agenţiilor financiare ai Guvernului Român, destinate pentru împrumutul de consolidare de 4% 1922.

Certificatele erau asigurate prin garanţiile acordate prin Legea română din 19 iunie 1922 certificatelor împrumutului de consolidare de 4% 1922.

Text românesc în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 17 decembrie 1925 şi de Senat la 18 decembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 182 din 13 ianuarie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.
Stipulaţiile acestei Convenţii au fost modificate prin Acordul din 3 februarie 1933.

120

1925, octombrie 19, Londra

Convenţie pentru consolidarea datoriilor de război către Marea Britanie

Drept reglementare deplină şi finală a datoriei nete de război a României către Marea Britanie, datorie pentru care Marea Britanie deţinea bonuri de tezaur româneşti pentru 18 448 200 lire sterline, România consimţea să plătească şi Marea Britanie era de acord să accepte următoarele anuităţi:

În 1926	50 000	lire sterline
„ 1927	100 000	„ „
„ 1928	150 000	„ „
„ 1929	200 000	„ „
„ 1930–34	250 000	„ „
„ 1935–44	275 000	„ „
„ 1945–66	500 000	„ „
„ 1967–87	750 000	„ „

Aceste anuităţi urmau să fie plătite semestrial în două părţi egale, la 15 mai şi 15 noiembrie al fiecărui an, cu excepţia anuităţii pentru anul 1926, care trebuia plătită în întregime la 15 noiembrie 1926. Marea Britanie consimţea să accepte anuităţile reduse mai sus, stipulate între anii 1926 şi 1944, inclusiv în vederea plăţilor ce România le avea în acest răstimp pentru Bonurile Relief, de 2 200 000 lire sterline deţinute de Marea Britanie.

Conform punctului 2 din această Convenţie, plăţile prevăzute în această Convenţie erau făcute în lire sterline la contul numerar al lui „His Majesty's, Paymaster General", la Banca Angliei.

În cazul că orice plată prevăzută în această Convenţie nu era făcută la termenul fixat, o dobîndă de 6% urma să fie plătită pentru perioada cuprinsă între scadenţă şi data plăţii.

România se obliga să emită şi să remită trezoreriei Majestăţii Sale Britanice, înainte sau la 15 noiembrie 1925, bonuri în forma celui anexat la această Convenţie pentru fiecare plată semianuală prevăzută în Convenţie. Aceste bonuri erau scutite de orice impozite româneşti prezente sau viitoare, atîta timp

cît ele erau în folosința Marii Britanii sau a unei persoane, firme, asociații sau corporații care nu era domiciliată sau care nu rezida obișnuit în România. După efectuarea fiecărei plăți, bonul aferent era anulat și înapoiat Guvernului Român.

În conformitate cu punctul 6 din Convenție, România declară că potrivit legilor ei existente, plățile prevăzute în această Convenție reprezintă o sarcină a tuturor asietelor și veniturilor României. De asemenea, România se obliga ca sumele datorate anual, potrivit dispozițiilor Convenției, să fie înscrise în legea anuală a bugetului în fiecare an.

La primirea bonurilor specificate în Convenție, Marea Britanie anula și înapoia Guvernului Român bonuri de tezaur pentru 18 448 200 lire sterline.

Text românesc în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1921.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 16 martie 1926 și de Senat la 20 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 373 din 26 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

Această convenție a modificat legea referitoare la reglementarea datoriilor particulare stipulate în monedă cu valută superioară, publicată în Mon. Of. nr. 47 din 3 iunie 1923.

121

1925, noiembrie 25, București

Convenție între Statul Român și fabricile de locomotive „Baldwin" (S.U.A) stipulind condițiile de lichidare a plăților pentru furnituri de locomotive

Conform acestei Convenții, Guvernul Român datora Companiei la data de 15 octombrie 1925, în virtutea Contractului din 6 aprilie 1920, suma de 1 909 495,09% dolari, reprezentînd capitalul datorat și dobînzile pînă la data de 15 octombrie 1925, la care se mai adăuga 10 000 dolari, reprezentînd cheltuielile cauzate prin întîrzierea plății, deci un total de 1 919 495,09% dolari.

În urma unui vărsămînt de 25 000 dolari efectuat la 15 octombrie 1925, această sumă era redusă la 1 894 495,09% dolari.

Guvernul Român se obliga să achite Companiei suma de 1 894 495,09% dolari, pentru care Compania poseda bonuri de tezaur românesc, toate din august 1920, dar cu scadențe diferite, precum și anumite obligațiuni pentru bucăți de schimb. Plata urma să fie efectuată după cum urmează: 25 000 dolari la 25 decembrie 1925.

Adăugîndu-se la suma de 1 894 495,09% dolari, dobînzile de 7% calculate de la 15 octombrie 1925, pînă la 25 decembrie 1925, adică suma de 25 786,18 dolari, se obținea un total de 1 920 281,27 dolari. Scăzîndu-se cei 25 000 dolari care urmau să fie plătiți la 25 decembrie 1925, datoria se ridica la 1 895 281,27% dolari. Adăugîndu-se la această sumă dobînzile de 7% calculate de la 25 decembrie 1925 la 1 martie 1926, adică 23 954,24 dolari, datoria de la 1 martie 1926 se ridica la 1 919 235,51% dolari.

Guvernul Român se obliga să plătească la 1 martie 1926 suma de 610 000 dolari.

Soldul de 1 309 235,51% dolari urma să fie plătit în timp de cinci ani, în 10 plăți semestriale a cîte 130 923,55% dolari la 1 mai și 1 noiembrie al fiecărui an, începînd de la 1 mai 1926 cu dobîndă de 7%.

Plățile urmau să fie făcute direct Companiei, la o Bancă, fie la Philadelphia, fie la New York, în contul Companiei.

Pe măsură ce plățile erau efectuate, Compania restituie Statului, pentru a le

anula, bonuri în valoare echivalentă cu sumele plătite.

Text românesc în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 17 decembrie 1925 şi de Senat la 18 decembrie 1925. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 182 din 13 ianuarie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 15 din 20 ianuarie 1926.

122

1925, noiembrie 27, Paris

Convenţie internaţională relativă la măsurarea vaselor de navigaţie interioară

Potrivit acestei Convenţii, certificatele de tonaj eliberate de autorităţile competente ale unuia din Statele Contractante, pe bază de regulamente conforme stipulaţiilor Convenţiei şi anexei sale, erau recunoscute cu excluderea oricăror alte certificate de autorităţile celorlalte State Contractante ca echivalente cu acelea pe care aceste State le eliberau în conformitate cu aceleaşi reguli.

Conform prevederilor art. 2, Statele Contractante se obligau să pună în aplicare pe teritoriul lor, cel mai tîrziu două luni de la intrarea în vigoare a Convenţiei, regulamentele stabilite de fiecare din ele pentru executarea dispoziţiilor Convenţiei şi a anexei sale. Prin art. 3 Statele Contractante se obligau să procedeze pe teritoriul lor la măsurarea oricărui vas care ar fi solicitat această operaţie.

Potrivit art. 4, nici un Stat Contractant nu putea cere o nouă măsurare, afară de cazurile cînd vasul suferea mari reparaţii, transformări importante sau modificări ale dimensiunilor exterioare şi interioare, sau cînd certificatul de măsurare ar fi avut o durată mai mare de 10 ani. Această nouă măsurare nu putea să fie efectuată decît în virtutea unor prescripţii administrative de aplicaţie generală.

Conform art. 1 din Anexa la Convenţie, măsurarea avea drept scop să permită determinarea, fie a greutăţii vasului, fie a greutăţii încărcămîntului.

Sistemul metric s-a prevăzut să fie singurul întrebuinţat în măsurarea vaselor.

Convenţia conţine un Protocol de semnătură şi Actul final al Conferinţei europene asupra măsurării vaselor de navigaţie interioară.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 135 din 22 iunie 1928.

Convenţia şi Anexele ei au fost semnate de: Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Marea Britanie, Spania, Finlanda, Franţa[1], Grecia, Ungaria, Italia[1], Olanda, Polonia, *România,* Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Iugoslavia[1], Elveţia, Cehoslovacia. Au aderat: Danzig (1930).

Convenţia şi anexele au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 15 februarie 1928 şi de Senat la 27 martie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 579 din 5 iunie 1928, publicat în Mon. Of. nr. 135 din 22 iunie 1928.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1927.

Statele Contractante s-au obligat să întocmească Regulamente de executare a stipulaţiilor şi să le pună în aplicare cel mai tîrziu 9 luni de la data intrării în vigoare a Convenţiei pentru Statul respectiv.

Regulamentul român cu privire la măsurarea vapoarelor a fost comunicat de România Statelor ce au ratificat Convenţia în 1923.

---

[1] Cu rezerve.

123

1925, decembrie 4, Washington

Convenţie încheiată de România cu Statele Unite ale Americii privitoare la consolidarea datoriilor României

Deoarece România datora S.U.A. la 15 iunie 1925, în urma obligaţiilor sale, un capital ce se ridica la suma de 36 128 494,94 dolari, în afară de dobînzile întîrziate şi neplătite la acest capital;

Deoarece România dorea să-şi consolideze datoria către S.U.A., atît capitalul cît şi procentele întîrziate, prin emitere de bonuri către S.U.A.;

Avînd în vedere cele expuse şi înţelegerea mai jos stabilită, ambele părţi au convenit asupra următoarelor:

a) **Suma datorată.** Suma datorată de consolidat, scăzîndu-se suma ce România avea de plătit în numerar şi creditul arătat mai jos se ridica la 44 590 000 dolari; ea s-a calculat după cum urmează:

Capitalul datoriei de consolidat	36 128 494,94 dolari
Procente acumulate şi neachitate asupra acestei sume pînă la 15 decembrie 1922, cu 4¼% pe an	5 365 806,08 dolari
Totalul datoriei la data de 15 decembrie 1922	41 494 301,02 dolari
Procente acumulate şi neplătite pînă la 15 iunie 1925, cu 3% pe an	3 112 072,59 dolari
	44 606 373,61 dolari
Credite acordate de Ministerul de Război pentru materiale, împreună cu procentele lor	11 922,07 dolari
De plată numerar la încheierea Convenţiei	4 451,54 dolari
Totalul datoriei de consolidat	44 590 000 dolari

b) **Plata.** Pentru a face faţă plăţilor ce comportă datoria de consolidat, România trebuia să emită către Statele Unite bonuri româneşti al pari cu data de 15 iunie 1925, pentru sumele şi scadenţele eşalonate la datele fixate în tabelul cuprins în Convenţie.

Convenţia precizează că România poate, dacă doreşte, în urma unei notificări făcute S.U.A. cu cel puţin 90 zile înainte, să amîne orice plată a capitalului ajuns la scadenţă după 15 iunie 1939, şi această amînare se va face pentru orice altă zi de 15 iunie ori 15 decembrie în viitor, dar în nici un caz amînarea nu trebuia să depăşească doi ani de la prima scadenţă.

c) Forma **bonului.** Toate bonurile emise pentru S.U.A., conform acestei Convenţii, urmau să fie plătibile Guvernului S.U.A. sau în ordinul lui, şi trebuiau semnate pentru România de trimisul ei extraordinar şi ministru plenipotenţiar la Washington sau de un alt reprezentant autorizat al României.

d) **Modul de plată.** Toate bonurile emise sau care urmau să fie emise în baza Convenţiei urmau să fie plătite atît pentru capital, cît şi pentru procente, în monedă aur a S.U.A.

e) **Scutiri de impozite.** Capitalul şi procentele tuturor bonurilor emise sau care trebuiau să fie emise în baza Convenţiei urmau să fie achitate fără nici

o scădere și erau scutite de orice taxe sau alte dări publice existente sau viitoare, impuse de autoritatea română sau de orice autoritate politică ori locală română.

f) **Plăţi înainte de scadenţă.** România, după alegerea ei, la 15 iunie şi la 15 decembrie al oricărui an, comunicînd aceasta S.U.A. cu cel puţin 90 zile înainte, putea face plăţi anticipate în sume de 1000 dolari sau multiplii de 1 000, în contul capitalului oricăror bonuri emise în baza Convenţiei şi deţinute de S.U.A.

g) **Înlocuirea cu obligaţii negociabile.** România putea emite către Statele Unite în orice moment, sau din timp în timp, la cererea Ministrului de finanţe al S.U.A., în schimbul unora sau tuturor bonurilor emise în virtutea Convenţiei, şi deţinute de S.U.A., titluri definitive gravate, pentru a fi vîndute publicului.

h) **Anularea şi predarea obligaţiilor.** După semnarea Convenţiei şi acordarea către Statele Unite a sumei de 66 560 560,43 dolari, însumînd bonurile pe care România le avea de emis în baza acestei Convenţii, S.U.A. urmau să procedeze la anularea şi predarea către România, la Ministerul de Finanţe al S.U.A., la Washington, a obligaţiilor române deţinute de Statele Unite.

i) **Înştiinţări.** Orice notificare, cerere sau consimţămînt semnat de Ministerul de Finanţe al S.U.A., era luat şi considerat ca notificare, cerere sau consimţămînt al Statelor Unite, şi orice notificare, cerere sau opţiune a României era considerată suficientă dacă era predată la Legaţia Americană la Bucureşti sau la Ministerul de Finanţe al Statelor Unite, în Washington.

f) **Respectarea cerinţelor legii.** România recunoştea că semnarea şi remiterea acestei înţelegeri a fost făcută în toate privinţele cu deplina autorizaţie şi că toate actele, condiţiile şi formalităţile legale ce trebuiau îndeplinite înainte de încheierea Convenţiei au fost săvîrşite conform cerinţelor legilor României şi în conformitate cu ele.

Text românesc şi englez în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

A intrat în vigoare retroactiv, la 15 iunie 1925.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 12 martie 1926 şi de Senat la 17 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 374 din 26 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

Cu începere de la 1 iulie 1931, plăţile au fost suspendate în urma moratoriului Hoover, apoi în aşteptarea unei revizuiri generale a datoriilor de război.

124

1926, februarie 3, Berna

Tratat de conciliaţiune, de aranjament judiciar şi de arbitraj obligatoriu între România şi Elveţia

Tratatul prevede că diferendele de orice natură care s-ar fi ivit între cele două State şi nu puteau să fie reglementate pe cale diplomatică într-un termen rezonabil, erau supuse, înainte de orice procedură în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, sau înainte de orice recurs la arbitraj, în scop de conciliere, unei Comisii internaţionale permanente, numită Comisia Permanentă de Conciliere, constituită în conformitate cu acest tratat.

Dar Părţile contractante rămîneau libere de a nu supune dispoziţiilor Tratatului litigiile care atingeau în mod direct sau indirect probleme referitoare la frontiere şi la integritatea lor teritorială.

Cele două State au convenit, de asemenea, ca un litigiu determinat să fie

reglementat direct de către Curtea Permanentă de Justiție Internațională sau pe cale de arbitraj, fără a se recurge, în prealabil, la procedura concilierii.

Comisia Permanentă de Conciliere era compusă din cinci membri, desemnați astfel: Părțile Contractante numeau, fiecare, un comisar ales dintre naționalii lor și desemnau, de comun acord, pe ceilalți trei comisari dintre supușii unor terțe Puteri. Cei trei comisari trebuiau să fie de cetățenii diferite, și dintre ei Părțile Contractante desemnau pe Președintele Comisiei. Comisia urma să fie sesizată prin petiție adresată Președintelui de către cele două Părți, de comun acord, sau de către una din Părți.

Comisia Permanentă de Conciliere avea sarcina să elucideze chestiunile în litigiu, să culeagă, în acest scop, pe cale de anchetă, orice informații utile și să încerce să concilieze Părțile. Ea propunea Părților, după examinarea litigiului, modul de rezolvare a diferendului, acordîndu-le un termen pentru pronunțare.

Părțile Contractante urmau să fie reprezentate pe lîngă Comisie de către agenți, avînd misiunea de a servi de intermediari între Părți și Comisie. De asemenea, Părțile Contractante puteau să fie asistate de consilieri și experți numiți de ele, în acest scop, și să ceară audierea oricăror persoane ale căror depoziții apăreau utile.

Deciziile Curții trebuiau să fie luate cu majoritatea de voturi.

Potrivit art. 14, Părțile Contractante puteau cere ca diferendul să fie supus Curții Permanente de Justiție Internațională. De asemenea, Părțile puteau decide, de comun acord, să aducă diferendul în fața unui Tribunal arbitral compus din cinci membri, desemnați după aceeași procedură ca și Comisia Permanentă de Conciliere.

Tribunalul arbitral urma să aplice, în rezolvarea diferendului, procedura prevăzută de Convenția de la Haga din 18 octombrie 1907, pentru reglementarea pașnică a conflictelor internaționale.

Decizia pronunțată de Curtea Permanentă de Justiție Internațională sau de Tribunalul arbitral trebuia executată cu bună credință de ambele Părți.

În timpul procedurii de conciliere sau a procedurii judiciare sau arbitrale, Părțile contractante trebuiau să se abțină de la orice măsură care ar fi prejudiciat acceptarea soluției Comisiei de Conciliere sau executarea deciziei Curții Permanente de Justiție Internațională, sau a sentinței Tribunalului arbitral.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 207 din 17 septembrie 1926.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVI, p. 102.

Tratatul a fost votat de Senat la 11 martie 1926 și de Adunarea Deputaților la 19 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 307 din 24 martie 1926, publicată în Mon. Of. nr. 207 din 17 septembrie 1926.

Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la Berna (conform art. 21), la 27 august 1926.

Tratatul a intrat în vigoare la 27 august 1926.

125

1926, februarie 27, Viena

Convenție încheiată de Statul Român cu Societatea privilegiată Austro-Ungară de căi ferate de Stat „St. E.G.", privitoare la modul de plată a anuității ce revine României în virtutea Convenției încheiate la Viena, la 10 septembrie 1922

Prin această Convenție se recunoștea de comun acord că anuitatea pe care

România trebuia s-o plătească Societății privilegiate austro-ungare de căi ferate de stat în virtutea Convenției de la Viena din 10 septembrie 1922 și pe baza deciziilor Comisiei de reparații din 23 februarie și 13 martie 1923, cu excepția anuității pentru linia Arad—Timișoara care face obiectul punctului 5, era stabilită la 636 877 franci francezi pe an, plătibilă la 1 ianuarie și la 1 iulie al fiecărui an în rate semestriale de 318 438,50 franci francezi fiecare, prima scadență fiind la 1 iulie 1919 și ultima la 1 iulie 1965. Dobînzile erau calculate cu începere de la 1 ianuarie 1926, fixîndu-se procentul la 4%.

Potrivit art. 3, Guvernul României urma să înceapă la 15 septembrie 1926 plata anuității curente, remițînd în acea zi Societății Generale a Creditului Funciar al Austriei la Viena, fără cheltuieli și în monedă originală, anuitatea de 318 438,50 franci francezi exigibilă la 1 iulie 1926, plus dobînzi de 4% de la 1 iulie 1926 la 15 septembrie 1926, pentru contul Societății austro-ungare privilegiate de căi ferate de Stat.

Guvernul Român urma să înceapă la 15 septembrie 1926 plata anuității curente, remițînd în monedă originală și fără cheltuieli, la 1 septembrie 1926, anuitatea de 144 372,50 lei, plus 4% dobînzi de la 1 septembrie 1926 la 15 septembrie 1926, Societății Generale a Creditului Funciar al Austriei la Viena, pentru contul Societății austro-ungare privilegiate de căi ferate de Stat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 75 din 31 martie 1926.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 25 martie 1926 și de Senat la 25 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 650 din 27 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 75 din 31 martie 1926.

126

1926, martie 4, București

Convenție încheiată de România cu Banca Comercială Ungară și Banca Ungaro–Italiană, privitoare la răscumpărarea acțiunilor de C.F. locale în România

Statul Român, se stipulează în art. 1, cumpără de la proprietarii respectivi, acțiunile lor de proprietate în numărul și valoarea nominală arătate în Anexele A I și II. Se precizează că această Convenție cuprindea numai acțiunile de prioritate neamortizate pînă la 1 ianuarie 1926, ale societăților de căi ferate enumerate în Anexele A I și II.

Statul Român se obliga să pună la dispoziția acestor Bănci, pentru fiecare 100 coroane vechi din valoarea nominală a acțiunilor de prioritate, titluri de rentă ale Statului Român în valoare nominală de 14 franci elvețieni, liberați în lire sterline engleze la paritatea de 1 liră sterlină egală cu 25 franci elvețieni și 22 centime.

Pentru dividendele întîrziate datorate la totalul acțiunilor de prioritate mai sus menționate, pentru intervalul de la luarea în posesiune a liniilor ferate de către Statul Român și pînă la 31 decembrie 1925, dividende calculate cu 5% și care totalizau 21 116 900 coroane pentru Banca Comercială Ungară din Budapesta, și 13 572 720 coroane pentru Banca Ungară-Italiană, societate anonimă din Budapesta, Statul Român urma să plătească pentru fiecare sută de coroane cîte 7 franci elvețieni, calculat la paritatea aur.

Suma datorată pentru aceste dividende era împărțită în două și plătită: jumătate în numerar și jumătate în titluri de rentă de Stat de același tip ca și

cele liberate pentru plata capitalului din acţiuni.

În conformitate cu art. 3, plata în numerar a sumelor prevăzute în art. precedent urma să se efectueze în trei rate egale, cu dobînzi egale cu dobînzile egale cu scontul oficial al Băncii Naţionale a României, calculate de la 1 ianuarie 1926.

Odată cu liberarea titlurilor de rentă, Statul Român urma să libereze acestor Bănci mandatare şi bonuri de tezaur în forma obişnuită pentru valoarea celorlalte două rate plătibile în numerar.

Liberarea reciprocă şi simultană a tuturor acţiunilor vîndute şi a titlurilor de rentă se efectua în Bucureşti, în 60 de zile de la semnarea Convenţiei. Statul Român se angaja să scutească această Convenţie şi executarea ei, ca şi titlurile de rentă şi cupoanele lor, de orice taxe, impozite şi alte acţiuni publice aferente lor, stabilite în favoarea Statului, judeţelor şi comunelor, precum şi de impozitul elementar asupra cupoanelor.

După ratificarea Convenţiei şi schimbarea titlurilor, toate reclamaţiile introduse de Societăţile de căi ferate indicate în Anexele A I şi II, înaintea Tribunalului Arbitral Mixt Româno-Ungar din Paris, erau considerate ca stinse deplin drept în mod definitiv, fără nici un fel de cheltuieli din partea ambelor Părţi Contractante.

Convenţia conţine: Anexa A I: Tabel cu acţiunile de prioritate reprezentate prin Banca Comercială Ungară din Budapesta; Anexa A II: Tabel cu acţiunile de prioritate reprezentate prin Banca Ungară Italiană din Budapesta.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1926 şi de Senat la 25 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 598 din 27 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

127

1926, martie 4, Bucureşti

Convenţie încheiată de România cu Societăţile C.F. Vicinale Sud-orientale şi Jebel–Ciacova–Boca, privitoare la răscumpărarea acţiunilor de C.F. locale în România

În conformitate cu această Convenţie, Statul Român cumpăra de la aceste societăţi căile ferate situate pe teritoriul României, cu toate drepturile societăţilor respective referitoare la obiectul vînzării. Societăţile, la rîndul lor, garantau pentru orice evicţiune şi pretenţie, indiferent din partea cui s-ar fi manifestat, acţionar sau interesat de orice fel. Totodată, prin îndeplinirea obligaţiilor luate de Statul Român, conform art. 2—6 din Convenţie, Societăţile declarau că nu mai pot ridica nici o pretenţie contra Statului Român, în privinţa liniilor ferate cumpărate şi a veniturilor lor, derivînd din contractul de concesiune, din exploatarea şi luarea lor în posesiune.

Conform art. 2, preţul total al contractului de vînzare cumpărare era conform tabelelor anexate „A" şi „B" de: 1 920 307 franci elveţieni pentru porţiunea liniei Sud-orientală-Maghiară situată pe teritoriul român şi 313 635,10 franci elveţieni pentru porţiunea liniei Jebel—Ciacova—Boca, situată pe teritoriul român.

Aceste sume erau calculate în franci elveţieni, la cursul de 14 franci elveţieni pentru 100 de coroane antebelice, pentru capitalul acţiunilor de prioritate, şi la cursul de 7 franci elveţieni pentru fiecare 100 de coroane, pentru dividendele rămase în întîrziere. Sumele urmau să se plătească, parte în numerar şi

parte în titluri de rentă a Statului Român, conform tipului prevăzut la art. 4, liberate în lire sterline, şi anume o liră sterlină egală, cu 25 de franci elveţieni şi 22 centime.

În titluri de rentă Statul Român urma să plătească: a) 1 777 305 franci elveţieni pentru linia Sud-orientală-Maghiară şi b) 290 279,85 franci elveţieni pentru linia Jebel—Ciacova—Boca, iar în numerar; c) 143 002 franci elveţieni pentru linia Sud-orientală, şi d) 23 355,85 franci elveţieni pentru linia Jebel—Ciacova—Boca.

Statul Român se obliga să verse în lire sterline la Banca Comercială Italiană din Londra, suma cuvenită Societăţii anonime de cale ferată Sud-oriental-Maghiare şi la Westminster Bank din Londra, suma cuvenită societăţii anonime de cale ferată Jebel—Ciacova—Boca. Concomitent cu liberarea titlurilor de rentă, Statul Român angaja să libereze Societăţilor respective şi bonuri de tezaur în forma obişnuită pentru valoarea celorlalte două rate plătibile în numerar.

Art. 4 prevede că titlurile de rentă al căror conţinut era conform cu textul Convenţiei urmau să fie emise conform legii române care trebuia să autorizeze emisiunea lor. Liberarea titlurilor de rentă urma să se efectueze în Bucureşti, în 60 de zile de la semnarea Convenţiei.

Convenţia mai cuprinde Tabelul A: Referitor la cumpărarea liniei române a Societăţii Anonime de cale ferată Sud-orientală Maghiară; Tabelul B. Referitor la cumpărarea liniei române a Societăţii Anonime de cale ferată Jebel—Ciacova—Boca.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1926 şi de Senat la 25 martie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 598 din 27 martie 1926, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 28 martie 1926.

128

1926, martie 26, Bucureşti

Tratat de garanţie între România şi Polonia

„Constatînd fericita consolidare a garanţiilor de pace generală în Europa, cu grija de a satisface dorinţa de siguranţă ce însufleţeşte popoarele lor,

Dornici de a vedea ţările lor ferite de război,

Şi, deopotrivă, însufleţiţi de dorinţa sinceră de a da popoarelor lor garanţii complementare în cadrul Pactului Societăţii Naţiunilor şi ale Tratatelor ale căror semnatari sînt,

Au hotărît a încheia în acest scop un Tratat..."

Potrivit clauzelor Tratatului, România şi Polonia se obligau reciproc să respecte şi să menţină, faţă de orice agresiune externă, integritatea lor teritorială şi independenţa politică.

Conform art. 2, în cazul în care România sau Polonia, contrar îndatoririlor impuse prin art. 12, 13 şi 15 ale Pactului Societăţii Naţiunilor, ar fi fost atacate fără provocare din partea lor, România şi Polonia, punînd în aplicare art. 16 al Pactului Societăţii Naţiunilor, se obligau să-şi acorde, imediat, ajutor şi sprijin.

În cazul cînd Consiliul Societăţii Naţiunilor, statuînd asupra unei chestiuni aduse în faţa sa, conform stipulaţiilor Pactului Societăţii Naţiunilor, nu ar fi reuşit să facă să fie acceptat raportul său de către toţi membrii, alţii decît reprezentanţii părţilor în litigiu, şi cînd, sau România sau Polonia s-ar fi văzut

atacate, fără provocare din partea lor, România şi, în chip reciproc Polonia, punînd în aplicare art. 15, alin. 7 al Pactului Societăţii Naţiunilor, urmau să dea imediat ajutor şi sprijin.

În cazul în care un diferend prevăzut de art. 17 al Pactului Societăţii Naţiunilor s-ar fi ivit, şi România sau Polonia se vedeau atacate fără vreo provocare din partea lor, România şi, în chip reciproc Polonia, îşi luau obligaţia de a-şi acorda imediat ajutor şi sprijin.

Modalităţile de executare ale stipulaţiilor de mai sus urmau să facă obiectul unor rînduieli tehnice.

Conform art. 3, dacă, cu toate eforturile lor pacifice, aceste două State se găseau în stare de război defensiv, potrivit art. 1 şi 2, ele se angajau să nu trateze, să nu încheie armistiţiul şi nici pacea unul fără celălalt.

Articolul 4 prevede că pentru a coordona eforturile lor pacifice, cele 2 Guverne se obligau să se sfătuiască asupra chestiunilor de politică externă ce interesau ambele Părţi Contractante.

În virtutea stipulaţiilor art. 5, nici una din Părţile Contractante nu putea să încheie vreo alianţă cu o a treia Putere, fără a se fi consultat dinainte cu cealaltă. Erau dispensate de această condiţie alianţele care aveau drept scop menţinerea Tratatelor ce şi fusese semnate împreună de către România şi Polonia. Asemenea alianţe trebuiau, totuşi, să fie comunicate.

Prin art. 6 Părţile Contractante se îndatorau să supună unei proceduri de conciliere sau de arbitraj chestiunile asupra cărora nu s-ar fi putut înţelege sau care nu puteau să fie rezolvate prin procedeele diplomatice obişnuite. Modalităţile acestei proceduri de reglementare paşnică urmau să facă obiectul unei Convenţii speciale ce trebuia încheiată cît mai curînd posibil.

Tratatul a fost încheiat pe 5 ani, cu începere de la data semnării lui; fiecare din cele două Guverne avea dreptul să-l denunţe după 2 ani, avizînd cealaltă Parte Contractantă cu 6 luni înainte.

Un protocol anexat Tratatului precizează că rezultatele Convenţiei de alianţă defensivă care expira la 3 aprilie 1926, fiind recunoscute ca binefăcătoare cauzei păcii, cele două Părţi Contractante au convenit să încheie, pentru o nouă perioadă de 5 ani, un Tratat de garanţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 61 din 18 martie 1927.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele...*, p. 410—412.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXX, p. 35.

Text polonez în ziarul legilor polone nr. 16 din 28 februarie 1927.

A fost ratificat de România prin Scrisori Regale la 28 iunie 1922, conform Mon. Of. nr. 61 din 18 martie 1927, şi de Polonia la 26 noiembrie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varşovia, la 9 februarie 1927.

A intrat în vigoare la 26 martie 1926, adică în ziua semnării, conform art. 7, deşi potrivit schimbului de note din 3 martie 1926, Tratatul din 1921 nu a expirat decît la 3 aprilie 1926.

A fost înlocuit la 26 martie 1931 prin Tratatul de garanţie din 15 ianuarie 1931.

129

1926, aprilie 10, Bruxelles

Convenţie internaţională pentru unificarea anumitor reguli referitoare la imunitatea vaselor de stat

În virtutea acestei Convenţii, vasele de mare care aparţineau Statelor sau care erau exploatate de către ele, caricurile şi pasagerii transportaţi pe vasele de Stat, cît şi Statele în calitate de proprietari ai acestor vase sau care le ex-

ploatau, sau erau proprietarii acestor caricuri, erau supuse cu privire la reclamaţiile referitoare la exploatarea acestor vase, sau la transportul acestor caricuri, aceloraşi reguli de responsabilitate şi obligaţii aplicabile vaselor, caricurilor şi armamentelor particulare.

Articolul 2 precizează că pentru aceste responsabilităţi şi obligaţii, regulile referitoare la competenţa tribunalelor, la chemările în judecată şi la procedură erau acelea care se aplicau şi vaselor de comerţ ce aparţineau unor proprietari particulari, cît şi caricurilor particulare şi proprietarilor acestora.

Potrivit art. 3, dispoziţiile art. 1 şi 2 nu se aplicau navelor de război, iahturilor de stat, vaselor de supraveghere, vaselor spital, vaselor auxiliare, vaselor de aprovizionare şi altor bastimente ce aparţineau unui stat sau care erau exploatate de el şi afectate, în mod exclusiv, în momentul naşterii creanţei, unui serviciu guvernamental şi necomercial. Aceste vase nu erau supuse sechestrelor, deciziilor sau detenţiilor de pe urma unei măsuri judiciare oarecare.

Dar cei interesaţi aveau dreptul să reclame tribunalelor competente ale Statului, proprietar sau care exploata vasul, fără ca acest Stat să se poată prevala de imunitatea lui: a) Pentru acţiuni de pe urma abordajelor şi a altor accidente de navigaţie; b) Pentru acţiuni ca urmare a asistenţei, a salvării sau a avariilor comune; e) Pentru acţiunile de pe urma reparaţiilor, furniturilor sau altor contracte referitoare la vas.

Dacă în cazul art. 3, Tribunalul la care s-a făcut apel avea o îndoială asupra naturii guvernamentale şi necomerciale a vasului, sau a caricului, atestarea semnată de către reprezentantul diplomatic al Statului Contractant, căruia îi aparţinea vasul sau caricul, produsă la intervenţia Statului în faţa Curţilor şi Tribunalelor de care litigiul era pendinte, urma să facă dovadă că vasul sau caricul intra în termenii art. 3, însă numai pentru a obţine ridicarea sechestrului, a interzicerii sau a detenţiei ordonate de justiţie.

Conform art. 4 Statele puteau să invoce toate mijloacele de apărare, de prescripţie şi de limitare a responsabilităţii de care puteau să se prevaleze vasele particulare şi proprietarii lor.

În timp de război, fiecare dintre Statele Contractante îşi rezerva dreptul, printr-o declaraţie notificată celorlalte State Contractante, de a suspenda aplicarea Convenţiei, în sensul că nici vasele care îi aparţineau sau exploatate de el, nici caricurile care îi aparţineau nu puteau face obiectul vreunui sechestru, interdicţii sau detenţiuni din partea unei Curţi de Justiţie străină. Creditorul, însă, avea dreptul de a intenta acţiunea sa în faţa Tribunalului competent.

Nimic din stipulaţiile Convenţiei nu atingeau drepturile Statelor Contractante de a lua măsurile care puteau fi impuse de drepturile şi obligaţiile neutralităţii.

La expirarea termenului de doi ani sau mai tîrziu, începînd de la data semnării Convenţiei, Guvernul belgian urma să intre în legătură cu Guvernele Părţilor Contractante care se declaraseră gata să o ratifice, cu scopul de a decide dacă este cazul să o pună în vigoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Belgia, Brazilia, Chile, Danemarca, Spania, Estonia, Franţa, Marea Britanie, Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Mexic,

Norvegia, Olanda[1], Polonia, Danzig, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Suedia.

Convenţia a fost semnată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 008 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

130

1926, aprilie 10, Bruxelles

Convenţie internaţională pentru unificarea anumitor reguli referitoare la privilegiile şi ipotecile maritime

Această Convenţie prevede că ipotecile, gajurile asupra vaselor, stabilite în mod regulat, în conformitate cu legile Statului Contractant, căruia îi aparţinea vasul, şi înscrise într-un registru public, fie al portului de înscriere, fie al unui oficiu central, erau considerate ca valabile şi respectate în toate celelalte Ţări Contractante.

Potrivit art. 2, erau privilegiate asupra vasului, asupra navlului în cursul căruia a luat naştere creanţa privilegiată, precum şi asupra accesoriilor vasului şi a navlului, dobîndite de la începutul voiajului: a) Cheltuielile de justiţie datorate Statului şi cheltuielile făcute în interesul comun al creditorului pentru conservarea vasului; b) Creanţele care rezultau din contractul de angajare al căpitanului, echipajului şi al celorlalte persoane angajate la bord; c) Remuneraţiile datorate pentru salvare şi asistenţă şi contribuţia vasului la avariile comune; d) Indemnizaţiile pentru abordaj şi alte accidente de navigaţie.

Prin accesoriile vasului şi ale navlului se înţelegea: indemnizaţiile datorate proprietarului pentru daunele materiale suferite de vas, însă nereparate sau pentru pierderi de navlu; indemnizaţiile datorate proprietarului pentru avariile comune, în măsura în care acestea constituiau, fie daune materiale suferite de vas, însă nereparate, fie pierderi de navlu; remuneraţiile datorate proprietarului pentru asistenţa dată sau o salvare efectuată pînă la sfîrşitul voiajului, fixîndu-se sumele alocate căpitanului şi celorlalte persoane din serviciul vasului.

Legile naţionale urmau să fixeze natura şi forma documentelor aflate la bordul vasului, pe care trebuia să se facă menţiune de ipotecile şi gajurile prevăzute de Convenţie.

Dispoziţiile Convenţiei se aplicau de către fiecare Stat Contractant, atunci cînd vasul grevat aparţinea unuia dintre Statele Contractante, ca şi în toate celelalte cazuri prevăzute de către legile naţionale.

Această Convenţie nu se aplica vaselor de război şi vaselor de stat, afectate exclusiv unui serviciu public.

Un Protocol de semnătură, anexat Convenţiei, precizează că trebuia să se acorde administraţiilor porturilor docurilor, forurilor şi căilor de navigaţie navigabilă care înlăturaseră o epavă sau alte obiecte ce împiedicau navigaţia, dreptul de a reţine vasul, epava, sau alte obiecte, de a le vinde şi de a se despăgubi din preţul realizat, cu preferinţă faţă de alţi creditori.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Argentina, Belgia, Brazilia[1], Chile, Danemarca, Spania[1], Estonia[1], Franţa, Marea Britanie, Ungaria, Italia[1], Japonia, Mexic[1], Norvegia, Olanda[1], Polonia[1], *România*, Iugoslavia, Suedia[1].

[1] Cu Indiile olandeze, Surinam şi Curaçao.

[1] Semnat ad referendum.

Au aderat: Finlanda (1934), Portugalia (1931), Monaco (1931).

Convenţia a fost votată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 008 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la un an de la data primului Proces-verbal de depunere a instrumentelor de ratificare. Pentru statele care au ratificat sau aderat ulterior, Convenţia a intrat în vigoare şase luni după ce notificările au fost primite de Guvernul Belgia.

131

1926, aprilie 24, Paris

Convenţie internaţională referitoare la circulaţia automobilelor

Stipulaţiile acestei Convenţii se aplicau circulaţiei automobilelor în general, indiferent de scopul şi natura transportului, sub rezerva dispoziţiilor speciale naţionale privitoare la serviciile publice de transport în comun a persoanelor şi la serviciile publice de transport al mărfurilor.

Sînt denumite automobile, în sensul art. 2 al Convenţiei, toate vehiculele înzestrate cu un dispozitiv de propulsie mecanică, circulînd pe calea publică, fără a fi legate cu o cale ferată şi servind la transportul persoanelor sau mărfurilor.

Orice automobil pentru a fi admis să circule pe drumurile publice internaţionale trebuia să fi fost recunoscut că este în stare perfectă pentru a fi pus în circulaţie, după examinarea lui de către autorităţile competente sau să fie conform cu un model tip admis în acelaşi mod. Automobilul trebuia să îndeplinească următoarele condiţii: a) Să posede un solid aparat de direcţie; b) Să deţină două sisteme de frînă independente una faţă de alta sau un sistem acţionat prin două comenzi independente una faţă de alta, şi din care una din părţi să poată acţiona chiar dacă cealaltă ar fi defectuoasă; c) Cînd greutatea automobilului gol depăşea 350 kg, trebuia dotat cu un dispozitiv în aşa fel încît de pe locul conducătorului să i se poată imprima o mişcare de „recul" prin acţiunea motorului; d) Aparatele să funcţioneze sigur şi dispuse în aşa fel încît să înlăture, în măsura posibilului, orice pericol de incendiu ori de explozie.

Convenţia mai prevede că automobilul trebuie să aibă în faţă şi înapoi, înscris pe plăci sau pe vehiculul însuşi, semnul de înmatriculare care i-a fost dat de autoritatea competentă.

Pentru a putea circula pe drumurile internaţionale urmau să fie eliberate certificate internaţionale după modelul şi indicaţiile descrise la Anexele A şi B ale prezentei Convenţii. Certificatele erau valabile timp de un an de la data eliberării lor şi acordau liberul acces pentru circulaţia în toate celelalte State Contractante.

Potrivit art. 5, orice automobil pentru a fi admis să circule pe rutele internaţionale trebuia să poarte la loc distinct, pe partea din spatele maşinii, înscris pe o placă sau pe însuşi vehicul, un semn distinctiv compus din una pînă la trei litere. Semnul distinctiv corespundea fie unui Stat, fie unui teritoriu care constituia din punct de vedere al înmatriculării automobilelor o unitate distinctă.

Autorizaţia pentru conducerea automobilelor nu putea fi acordată persoanelor care nu au împlinit vîrsta de 18 ani. Permisele internaţionale de conducere erau valabile pe timp de un an, şi pentru categoria de automobile pentru care au fost eliberate.

Conducătorii unui automobil care circulau printr-o țară erau ținuți să se conformeze legilor și regulamentelor în vigoare în acea țară, privitoare la circulație.

Convenția mai cuprindea Anexele A, B, C, D, E, F, care conțin detaliile tehnice ale înțelegerii referitoare la circulația automobilelor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général des traités* (s. III), vol. XXX, p. 792.

Convenția a fost semnată de: Belgia, Bulgaria, Spania, Finlanda, Franța cu colonii, Marea Britanie, *România*, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Luxemburg, Maroc, Monaco, Norvegia, Olanda și Indiile olandeze, Polonia, Portugalia, Brazilia, Germania, Cehoslovacia, Lituania, Elveția, Austria, Danzig, Turcia, Iran, Cuba, Egipt, Estonia, Letonia, Siam, Uniunea Sovietică, Uruguay, Iugoslavia, Mexic.

Au aderat: Africa de Sud (1932), Argentina (1935), Danemarca (1930), India (1929), Islanda (1936), Mozambic (1931), Trengganu (1934), Basutoland (1934), Swaziland (1934), Surinam și Curaçao (1936), Africa de Sud-Vest (1935), Zona Tanger (1933), Noua Caledonie (1929), Togo (1929), Chile (1929), Suedia (1929), Africa franceză (1929), Camerun și coloniile franceze (1929), Saar (1929), Tunisia (1929), Indochina (1929), Madagascar (1929), Martinica (1929), Coloniile și teritoriile sub mandat britanic (1931), Coloniile italiene (1931), Palestina (1929), Malta (1929), Gibraltar (1929), Irak (1929), Albania (1934), Vatican (1930), Marocul spaniol (1934), Danemarca (1930), Siria și Liban (1930), Congo Belgian (1930), Rodezia de Sud (1931), Algeria (1931), Angola (1931), San Marino (1931), Liechtenstein (1931), Ceylon (1931), Statele malaeze (1931), Nigeria (1936), Sierra Leone (1936), Ins. Mauriciu (1937), Aden (1937), New-Foundland (1937), Honduras (1938), Seychelles (1938), Borneo (1938), Trinidad (1937), Tobago (1937), Terra Nova (1937).

Convenția împreună cu anexele sale, a fost votată de Senat la 31 ianuarie 1929 și de Adunarea Deputaților la 2 martie 1929.

Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 436 din 6 mai 1929, publicat în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

A intrat în vigoare la 24 octombrie 1930, iar pentru statele care au ratificat sau aderat mai tîrziu, la un an de la depunerea ratificării.

132

1926, aprilie 24, Paris

Convenție internațională privitoare la circulația pe drumuri și șosele

Întruniți la Conferința de la Paris între 20 și 24 aprilie 1926 cu scopul de a ușura circulația internațională pe drumuri și șosele, Plenipotențiarii Guvernelor Statelor au hotărît următoarea Convenție.

Fiecare din Statele Contractante, se stipulează în art. 1, se obligă, în măsura autorității sale, a face sau a recunoaște aplicabile pe căile deschise circulației publice de pe teritoriul său următoarele dispoziții:

Fiecare vehicul care merge izolat trebuie să aibă un conducător. Convoiurile și șirurile în mers au numărul de conducători prevăzut prin regulamentele naționale.

Conform art. 3, conducătorii trebuie să fie în mod constant în stare și în poziție de a conduce vehiculul sau de a mîna atelajele lor, animalele de tracțiune, de călărie sau de povară.

Cu privire la sensul circulației, art. 4 precizează că sensul reglementar al circulației trebuie să fie uniform pe toate căile deschise circulației publice.

Referitor la circulația în timpul nopții, Convenția precizează că de îndată ce se înserează nici un vehicul mergînd izo-

lat nu poate circula fără a fi semnalat, cel puţin în faţă, cu un foc alb. Unul din focurile albe sau focul alb, dacă este singur, trebuie să se afle în partea în care se fac încrucişările. Convoiurile şi şirurile de vehicule urmau să fie semnalate conform regulamentelor naţionale.

În timpul nopţii şi îndată ce se inserează orice „ciclu" trebuia să poarte sau o lumină vizibilă înainte şi în spate, sau o lumină vizibilă numai din faţă, precum şi un aparat cu suprafaţa reflectantă roşie în spate.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.
Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXX, p. 803.
Convenţia a fost semnată de: Egipt, Spania, Maroc, Cuba, Portugalia, Luxemburg, Franţa cu colonii, Tunisia, Monaco, Saar, Bulgaria, Iugoslavia, *România*, Ungaria, Uruguay, Polonia.
Au aderat: Indochina (1927), Africa Occidentală franceză (1927), Madagascar (1927), Africa Ecuatorială franceză (1927), Togo (1927), Guyana (1927), India (1927), Martinica (1927), Guadelupa (1927), Noua Caledonie (1927), Somalia franceză (1927), Camerun (1927), Chile (1929), Vatican (1930), Siria şi Liban (1930), Austria (1930), Congo belgian (1930), Algeria (1931), San Marino (1931), Irak (1931), Angola (1931), Zona Tanger (1933), Birmania (1937).
Convenţia a fost votată de Senat la 31 ianuarie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 2 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1435 din 6 mai 1929, publicat în Mon. Of. nr. 1 435 din 15 mai 1929.
A intrat în vigoare la un an de la depunerea ratificării. Pentru România a intrat în vigoare la 30 mai 1930.

133

1926, iunie 10, Paris

Tratat de amiciţie cu Franţa

Prin art. 1, România şi Franţa se angajau reciproc de a nu comite, de o parte şi de alta, nici un atac sau invazie, şi de a nu recurge, de o parte şi de alta, în nici un caz, la război.

Stipulaţiile art. 1 nu se aplicau cînd era vorba:

a) De exercitarea dreptului de legitimă apărare;

b) De o acţiune întreprinsă în aplicarea art. 16 din Pactul Societăţii Naţiunilor;

c) De o acţiune întreprinsă pe temeiul unei hotărîri a Adunării sau a Consiliului Societăţii Naţiunilor, sau în aplicarea art. 15, alin. 7 din Pactul Societăţii Naţiunilor, numai dacă, în acest ultim caz, o atare acţiune era îndreptată în contra unui Stat care, cel dintîi, s-a dedat unui atac.

Potrivit art. 2, România şi Franţa îşi luau angajamentul de a reglementa pe cale paşnică: toate chestiunile, indiferent de natura lor, care puteau aduce o dezbinare şi nu au putut fi rezolvate prin procedeele diplomatice obişnuite; toate chestiunile în privinţa cărora Părţile şi-ar fi contestat reciproc un drept, urmau să fie supuse unor judecători, la a căror hotărîre Părţile se angajau a se conforma; orice alte chestiuni urmau să fie supuse unei Comisii de conciliere, şi dacă aranjamentul propus de această Comisie nu era acceptat de ambele Părţi, cazul trebuia adus în faţa Consiliului Societăţii Naţiunilor, conform art. 15 din Pactul Societăţii.

Prin art. 3, cele două State se angajau să examineze în comun, sub rezerva rezoluţiilor eventuale ale Consiliului sau ale Adunării Societăţii Naţiunilor, chestiunile de natură să primejduiască siguranţa externă a României sau a Franţei, sau care aduceau atingere ordinei stabilite prin Tratatele ale căror semnatare erau ambele Părţi.

Conform art. 4, dacă România sau Franța erau atacate fără provocare din partea lor, Guvernele celor două State trebuiau să se consulte, neîntîrziat, cu privire la acțiunile ce urmau să fie exercitate în cadrul Pactului Societății Națiunilor, în scopul salvgardării intereselor lor legitime naționale, precum și al menținerii ordinei stabilite prin Tratatele ale căror semnatare erau ambele Părți.

Articolul 5 prevede că Părțile Contractante erau de acord să se consulte, între ele, în eventualitatea unei modificări sau a unei încercări de modificare a statutului politic al statelor Europei și, sub rezerva rezoluțiilor ce ar fi fost luate, în asemenea cazuri, de către Consiliul sau de Adunarea Societății Națiunilor, în scopul de a se înțelege asupra atitudinii de observat, în asemenea caz, de fiecare din ele.

Prin art. 6 Părțile Contractante declarau că nimic din acest Tratat nu trebuia interpretat ca fiind în contradicție cu stipulațiile Tratatelor în vigoare, în acel moment, semnate de România sau de Franța și care priveau politica lor în Europa. Ele se angajau să procedeze la un schimb de vederi asupra problemelor referitoare la politica europeană, în scopul de a coordona eforturile lor pacifice, fiind de acord să-și comunice, din acel moment, Tratatele sau Acordurile ce ar fi fost încheiate cu terțe Puteri asupra aceluiași subiect, și care trebuiau să aibă, drept țel, menținerea păcii.

Tratatul are anexate: O convenție pentru reglementarea pașnică a diferendelor; Un protocol prin care România „a cărei singură grijă era de a urmări dezvoltarea sa internă în timp de pace, statu-quo și respectul Tratatelor, confirmă declarațiile făcute la Conferința de la Geneva din 17 mai 1922, la a cincea ședință a primei Comisii, de către Președintele Delegației Române Ion I. C. Brătianu, cu privire la un angajament permanent de neagresiune față de Rusia, bazat pe statu-quo. România este gata de a extinde acest angajament la toți vecinii săi.

România interpretează zisul angajament ca o obligație de a nu ataca Rusia cu trupele sale regulate și, bineînțeles, de asemenea, de a nu tolera formarea pe teritoriul ei de trupe neregulate de atac, contra Rusiei.

Plenipotențiarul Republicii Franceze ia act, în numele guvernului său, de declarația de mai sus".

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 14 din 20 ianuarie 1927.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVII, p. 5.

A fost ratificat prin Scrisori regale din 30 septembrie 1926 și de Franța la 11 septembrie 1926. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Paris la 8 noiembrie 1926.

A intrat în vigoare la 8 noiembrie 1926.

Comisia de conciliere prevăzută de Tratat a intrat în funcțiune la 1 august 1931. La 6 noiembrie 1936 a fost reînnoit pe 10 ani.

134

1926, iunie 10, Paris

Convenție între România și Franța pentru reglementarea pașnică a diferendelor

Conform stipulațiilor art. 1, orice contestație între Părțile Contractante, indiferent de natura ei, asupra căreia Părțile și-ar fi contestat reciproc un drept

şi care nu ar fi putut să fie rezolvată prin bună înţelegere, prin procedura diplomatică obişnuită, era supusă pentru rezolvare unui tribunal arbitral, fie Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Potrivit art. 2, înaintea oricărei proceduri arbitrale şi înaintea oricărei proceduri în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, contestaţia putea să fie supusă, cu acordul Părţilor, în scop de conciliaţiune, unei Comisii Permanente, denumită Comisia Permanentă de Conciliaţiune, constituită conform cu dispoziţiile acestei Convenţii.

Comisia avea însărcinarea să elucideze problemele în litigiu, culegînd, în acest scop, toate informaţiile utile pe cale de anchetă, sau altfel, silindu-se să concilieze Părţile.

În lipsa unei înţelegeri înaintea Comisiei Permanente de Conciliaţiune, contestaţia trebuia supusă, de comun acord, pe cale de compromis, fie Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, fie unui Tribunal arbitral.

În lipsa unei înţelegeri între Părţi asupra compromisului, şi după un preaviz de o lună, una sau alta dintre ele avea facultatea de a aduce direct, pe cale de petiţie, contestaţia în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 14 din 20 ianuarie 1927.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 421.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVII, p. 7.

Convenţia a intrat în vigoare, în aceleaşi condiţii ca şi Tratatul de amiciţie semnat la Paris, la aceeaşi dată.

A fost ratificată prin Scrisori regale din 30 septembrie 1926, şi de Franţa la 11 septembrie 1926.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Paris, la 8 noiembrie 1926.

A intrat în vigoare la 8 noiembrie 1926.

135

1926, iunie 15, Roma

Acord între Italia şi România pentru consolidarea datoriei de război a României

Deoarece România avea o datorie de plătit în Italia pentru diverse materiale furnizate de Guvernul Italian în anii 1918 şi 1919, în afară de vasele „Nibbio" şi „Sparviero", pentru care se încheiase un acord special la 6 martie 1924, acord care trebuia să rămînă în vigoare;

Întrucît România avea intenţia de a consolida această datorie către Italia, atît în ce priveşte capitalul cît şi dobînzile, cele două State au încheiat următorul Acord:

a) Valoarea datoriei: Valoarea capitalului datoriei de consolidat rămînea stabilită pe cale de tranzacţie la 120 000 000 lire, ţinîndu-se seama în acest calcul de creanţa de 2 409 354,52 lire pentru ravitaiarea făcută de România Italiei. La această sumă se adăugau dobînzile de 4% pe an, cu începere de la 1 iulie 1919 pînă la 30 iunie 1926, adică o sumă de 37 911 814 lire.

Prin urmare, valoarea datoriei la data de 30 iunie 1926 rămînea fixată la 157 911 814 lire.

b) Plata datoriei: În scopul de a efectua plata datoriei, România trebuia să

emită obligațiuni care se eliberau tezaurului italian (înainte de 31 iulie 1926), cu scadențele și anuitățile totale (dobînzi și amortismente), fixate prin planul următor:

5 perioade a 10 ani	Anuități lire sterline
1927 = 1936	2 250 000
1937 = 1946	4 000 000
1947 = 1956	5 500 000
1957 = 1966	6 500 000
1967 = 1976	6 500 000

c) Forma obligațiunilor: Toate obligațiunile de emis și predat tezaurului italian, conform dispozițiilor acestui acord, trebuiau să fie plătite tezaurului italian sau, la ordinul său, erau semnate la Ministrul de Finanțe al României. Obligațiunile urmau să fie emise în 50 de titluri provizorii, cupurile și scadențele indicate în plan, valoarea fiecărei obligațiuni cuprinzînd și valoarea arieratelor;

d) Formalități pentru plăți: toate obligațiunile stipulate de acest Acord erau plătibile în lire italiene. Plata trebuia efectuată în numerar, în bilete de bancă sau de Stat italiene, avînd curs legal în Italia, la Roma, la casele tezaurului.

e) Scutiri de taxe și impozite: Capitalul și dobînzile obligațiunilor de emis erau plătite fără reținere de taxe, impozite și alte contribuții;

f) Plăți înainte de scadență: România putea să efectueze plata uneia sau mai multor obligațiuni înainte de scadență. În acest scop, Guvernul Român trebuia să adreseze tezaurului italian un preaviz de 90 de zile.

g) Înlocuirea titlurilor prin titluri negociabile: România se angaja să emită la cererea Guvernului Italian, fără cheltuieli și într-un termen maxim de șase luni, obligațiuni definitive la purtător în cupurile și pentru valorile indicate de Guvernul Italian.

h) România continua să plătească la scadențele fixate și prin Acordul din 6 martie 1924, sumele datorate Italiei drept preț al vapoarelor „Nibbio" și „Sparviero", împreună cu dobînzile acelor sume.

Orice cont între Guvernul Italian și Guvernul Român pentru aprovizionarea din perioada primului război mondial rămînea definitiv încheiat prin acest A cord.

Text românesc în Mon. Of. nr. 104 din 14 mai 1927.

Acordul a fost votat de Senat la 15 aprilie 1927 și de Adunarea Deputaților la 15 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 364 din 11 mai 1927, publicată în Mon. Of. nr. 104 din 14 mai 1927.

Acest Acord a fost modificat la Haga, la 20 ianuarie 1930, iar execuția suspendată în urma moratoriului Hoover.

136

1926, iunie 15, Roma

Convenție încheiată de Statul Român cu „Azienda Generale Italiana Petroli" (A.G.I.P.)

Între Guvernul Român și A.G.I.P. s-a încheiat următorul aranjament:

a) A.G.I.P. a fost autorizată de Ministerul Finanțelor al Italiei să acorde un împrumut de 200 000 000 lire italiene Guvernului Român.

b) Dobînda anuală a împrumutului era fixată la 7%.

c) Amortizarea împrumutului se făcea în 10 ani, conform cotelor anuale stabilite în tabelul următor:

Plan pentru amortizarea împrumutului de 200 000 000 lire italiene cu 7%.

Anul 30 iunie (1)	Datoria capital (2)	Dobînda (3)	Datoria totală (4) = (2) + (3)	Anuitatea (dobînzi şi amortizare) (5)	Datoria rămasă (6) = (4) − (5)
1927	200 000 000	14 000 000	214 000 000	20 000 000	194 000 000
1928	194 000 000	13 580 000	207 580 000	20 000 000	187 580 000
1929	187 580 000	13 130 600	200 710 600	20 000 000	180 710 600
1930	180 710 600	12 649 742	193 360 342	20 000 000	173 360 342
1931	173 360 342	12 135 223^{94}	185 495 565^{94}	20 000 000	165 495 565^{95}
1932	165 495 565^{94}	11 584 689^{61}	177 080 255^{56}	40 000 000	137 080 255^{56}
1933	137 080 255^{56}	9 595 617^{89}	146 675 873^{45}	40 000 000	106 675 873^{45}
1934	106 675 873^{45}	7 467 311^{14}	114 143 184^{59}	40 000 000	74 143 184^{59}
1935	74 143 184^{59}	5 190 022^{92}	79 333 207^{51}	40 000 000	39 332 207^{51}
1936	39 333 207^{51}	2 753 324^{53}	42 086 532^{04}	42 086 532^{04}	

d) Plata anuităţii prevăzută în tabelul de mai sus urma să se facă de Guvernul Român, în lire italiene, la 1 iulie al fiecărui an, începînd din anul 1927 pînă la 1936 inclusiv.

e) Plata anuităţii din partea Guvernului Român putea avea loc după opţiunea sa, însă nu mai înainte de doi ani, ceea ce însemna că nu mai înainte de 1 iulie 1928.

f) Suma de 200 000 000 lire italiene trebuia plătită prin mijlocirea Băncii Italiei, începînd cu 31 iulie 1926 în rate proporţionale la intervale de timp de cel puţin trei luni.

g) Plata anuităţilor care cuprindeau dobînzile şi amortizarea capitalului, potrivit cu planul de amortizare, se făcea de către Guvernul Român în lire italiene la 1 iulie al fiecărui an, în favoarea societăţii A.G.I.P., la Banca Italiei, sediul din Roma.

Dobînzile pentru întîrzierea plăţilor erau fixate la 8% pe an.

Într-o scrisoare adresată de Departamentul Finanţelor din România, Preşedintelui Societăţii A.G.I.P., se preciza că următoarele condiţii trebuiau considerate ca făcînd parte integrantă din contract: În caz că Guvernul Român ar fi preferat să plătească, în total sau în parte anuităţile datorate la 1 iulie al fiecărui an, nu în lire italiene, ci în produse petroliere, inclusiv petrol brut, putea face aceasta avizînd, însă, Societatea A.G.I.P. cu şase luni înainte, pentru a obţine consimţămîntul său.

Text românesc în Mon. Of. nr. 104 din 14 mai 1927.

Convenţia a fost votată de Senat la 15 aprilie 1927 şi de Adunarea Deputaţilor la 15 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 363 din 11 mai 1927, publicată în Mon. Of., nr. 104 din 14 mai 1927.

137

1926, iunie 21, Paris

Convenţie sanitară internaţională

„Hotărînd să aducă în dispoziţiile Convenţiei sanitare semnată la Paris, la 17 ianuarie 1912, modificările ce comportă datele cele mai noi ale ştiinţei şi ale experienţei profilactice, să stabilească o reglementare internaţională privitoare la tifosul exantematic şi la variolă şi să extindă, pe cît e cu putinţă, cîmpul de aplicare a principiilor care au inspirat reglementarea sanitară internaţională, au decis să încheie în acest scop o Convenţie sanitară internaţională..."

În conformitate cu dispoziţiile art. 1, fiecare Guvern urma să notifice celorlalte Guverne şi, totodată, Oficiului Internaţional de igienă publică:

a) Primul caz semnalat de ciumă, de holeră sau de friguri galbene constatat pe teritoriul său; b) Primul caz semnalat de ciumă, de holeră sau de friguri galbene care s-ar fi produs în afară de circumscripţiile contaminate; c) existenţa unei epidemii de tifos exantematic sau de variolă.

Notificările erau adresate şi Oficiului Internaţional de Igienă publică, pentru a le comunica misiunilor diplomatice sau consulatelor din Paris, precum şi autorităţilor superioare de igienă ale ţărilor participante.

În virtutea art. 13, autoritatea competentă era ţinută să ia următoarele măsuri: a) Oprirea îmbarcării persoanelor care prezentau simptome de ciumă, de holeră, de friguri galbene, de tifos exantematic sau de variolă; b) În caz de holeră, pentru a veghea ca apa potabilă şi proviziile îmbarcate să fie neafectate; c) În caz de friguri galbene, pentru a împiedica pătrunderea ţînţarilor pe bord; e) În caz de tifos exantematic, pentru a asigura, înainte de îmbarcarea lor, controlul oricărei persoane.

Prin art. 14, Guvernele Statelor Contractante s-au angajat să întreţină în marile porturi şi în împrejurimi servicii sanitare care să posede o organizare şi utilaje capabile să asigure aplicarea măsurilor profilactice privitoare la bolile vizate de această Convenţie.

Conform art. 15, autorităţile sanitare au fost îndrituite să procedeze la vizita medicală, şi dacă împrejurările o cereau, la un examen aprofundat al oricărui vas, indiferent de provenienţa lui. Măsurile sau operaţiile sanitare la care putea să fie supus un vas la sosirea sa într-un port, erau determinate prin constatarea stării de fapt existente pe bord şi a particularităţilor sanitare ale călătoriei. S-a prevăzut dreptul fiecărui Guvern de a fixa regimul la care urmau să fie supuse în porturile sale vasele contaminate, urmînd să comunice misiunii diplomatice sau, în lipsa ei, consulului ţării respective precum şi Oficiului Internaţional de Igienă publică pentru a aduce la cunoştinţa celorlalte Guverne măsurile respective.

În virtutea art. 24, se considera ca infectat vasul: a) Care avea un caz de ciumă omenească pe bord; b) Pe care s-a declarat un caz de ciumă omenească după şase zile de la îmbarcare; c) Pe bordul căruia se constatase prezenţa unor şoareci ciumaţi.

Convenţia mai conţine dispoziţii cu privire la holeră, frigurile galbene, tifosul exantematic, variolă.

Convenţia conţine un Protocol de semnătură care dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 210 din 22 septembrie 1928.

Convenţia şi Protocolul au fost semnate de: Afganistan, Albania, Germania,

Argentina, Austria, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Danzig, Republica Dominicană, Egipt, Ecuador, Spania, Statele Unite ale Americii, Etiopia, Finlanda[1], Franța, Algeria, Africa Occidentală, Africa Orientală, Indochina, Siria și Liban, Coloniile franceze, Marea Britanie, Canada, Australia, Noua Zeelandă, India, Africa de Sud, Grecia, Guatemala, Haiti, Hedjaz, Honduras, Ungaria, Italia, Japonia, Liberia, Luxemburg, Maroc, Mexic, Monaco, Norvegia, Paraguay, Olanda, Peru, Iran, Polonia, Portugalia, *România*, San Marino, Iugoslavia, Salvador, Sudan, Elveția, Cehoslovacia, Tunisia, Turcia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Uruguay, Venezuela.

Convenția și anexele au fost votate de Senat la 26 ianuarie 1928 și de Adunarea Deputaților la 24 februarie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 736 din 16 martie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 210 din 22 septembrie 1928.

Convenția a intrat în vigoare la 22 mai 1928, pentru România la 23 iulie 1928.

Această Convenție a înlocuit, între părțile care au ratificat-o, Convențiile sanitare de la Paris din 1903 și 1912.

138

1926, iulie 9, București

Convenție între Statul Român și Cooperativa „Wholesale Society Ltd." din Manchester (Anglia)

În urma livrărilor de mărfuri făcute Federalei Cooperativelor Sătești din București, de către Cooperativa „Wholesale Society Limited" din Manchester, livrări a căror plată a fost garantă în 1919 de către Guvernul Român, Federala Cooperativelor Sătești din București recunoștea că datorează la 15 august 1926, Cooperativei „Wholesale Society Limited" din Manchester suma de 565 000 lire sterline. Această sumă cuprindea: a) Capitalul datorat; b) Dobînzile întîrziate așa cum au fost convenite în trecut; c) Dobînzi pînă la 15 august 1926.

În scopul de a se ajunge la o reglementare definitivă a acestei datorii, Federala Cooperativelor Sătești din București se angaja să plătească Cooperativei „Wholesale Society Limited" suma de 565 000 lire sterline, în felul următor: 65 000 lire sterline la 15 august 1926, în contul dobînzilor rămase în întîrziere de plată. Restul de 500 000 lire sterline, în cincizeci de plăți semestriale cu dobînzi de $5^1/_2\%$ pe an.

Prima plată semestrială urma să se facă la 15 februarie 1927, a doua plată semestrială la 15 august 1927, iar celelalte la 15 februarie și la 15 august ale fiecărui an, pînă la stingerea completă a datoriei și a dobînzilor de $5^1/_2\%$ pe an.

Plățile trebuiau făcute la Manchester, la scadențele menționate mai sus. În caz de întîrziere, aceste plăți erau sporite cu o dobîndă moratorie de $5^1/_2\%$ pînă la achitarea lor.

S-a convenit că dacă Federala Cooperativelor Sătești nu ar fi efectuat plățile la scadențele respective, Cooperativa „Wholesale Society Limited" avea dreptul, după expirarea unui termen de trei luni de la data la care plata trebuia să aibă loc, să ceară plata imediată a întregului rest de datorie.

Potrivit art. 5, Guvernul Român recunoștea suma de 565 000 lire sterline ca datorie a Federalei Cooperativelor Sătești, garantată la 3 iulie 1919 și reînnoită în 1921, și garanta, de asemenea, buna executare a clauzelor Convenției de către Federala Cooperativelor Sătești. În scopul de a evita orice lipsă de plată, Guvernul Român se obliga, în cazul cînd Federala Cooperativelor Sătești nu ar fi putut să efectueze una sau toate plățile datorate, să plătească la scadență

[1] Cu rezerve.

sau la scadenţele cuvenite sumele datorate. Pentru aceasta se angaja să înscrie în buget, în fiecare an, suma corespunzătoare plăţilor semestriale datorate în fiecare an, aşa cum au fost convenite în Convenţie.

Cooperativa „Wholesale Society Limited", cu consimţămîntul Federalei Cooperativelor Săteşti, transmitea Guvernului Român toate interesele şi drepturile ei în depozitul de lei sau rentă făcut la Bank of Roumania Limited de către Federala Cooperativelor Săteşti, ca gaj, iar Federala Cooperativelor Săteşti recunoştea că în virtutea Convenţiei acest depozit a devenit proprietatea Guvernului Român.

Text românesc în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.

Convenţia a fost semnată de Adunarea Deputaţilor la 31 martie 1927 şi de Senat la 2 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 952 din 4 aprilie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.

139

1926, septembrie 17, Roma

Pact de amiciţie şi colaborare cordială între România şi Italia

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, Părţile Contractante se obligau reciproc să-şi acorde sprijinul mutual şi colaborarea cordială pentru „păstrarea ordinei internaţionale", cît şi pentru respectarea şi îndeplinirea obligaţiilor stipulate prin tratatele ai căror semnatari erau cele două State.

Articolul 2 prevedea că în caz de complicaţii internaţionale, şi dacă Părţile Contractante considerau că interesele lor comune erau sau puteau fi ameninţate, ele se obligau să se înţeleagă asupra măsurilor ce urmau să fie luate în comun, pentru apărarea lor.

Conform art. 3, în cazul cînd siguranţa şi interesele uneia dintre Părţile Contractante erau ameninţate, ca urmare a unor incursiuni violente din afară, cealaltă Parte se obliga să-i acorde, odată cu „binevoitorul sprijin, ajutorul său politic şi diplomatic în scop de a face să înceteze cauza externă a acelei ameninţări".

Prin art. 4, Părţile Contractante se obligau să supună la noi proceduri de conciliere sau de arbitraj „chestiunile ce le-ar despărţi, eventual, şi care nu au putut fi rezolvate prin procedeele diplomatice obişnuite". Modalităţile acestei proceduri de aranjament politic constituiau obiectul unei convenţii speciale care urma să fie încheiată în cel mai scurt termen.

Potrivit art. 5, Tratatul a fost încheiat pe o durată de cinci ani şi putea să fie denunţat sau reînnoit cu un an înainte de expirarea lui.

Un Protocol-anexă precizează că, în legătură cu Pactul de amiciţie şi colaborare cordială care a fost semnat între cele două State, şi în dorinţa de a strînge şi mai mult legăturile economice existente între Italia şi România, Guvernul Român şi Guvernul Italian au hotărît să procedeze la numirea unei comisii mixte, avînd sarcina de a studia mijloacele practice pentru atingerea acestui scop.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele...*, p. 425—427.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XVIII, p. 339.

Pactul a fost prelungit pe şase luni şi prelungirea s-a repetat de cîteva ori pe acelaşi termen, ultima prelungire datînd din 17 iulie 1933.

A intrat în vigoare la 18 iulie 1927.

A fost ratificat de România prin Scrisori regale din 28 martie 1927, iar de Italia la 9 iunie 1927.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Roma, la 18 iulie 1927.

140

1926, septembrie 25, Geneva

Convenţie privitoare la sclavie

Avînd în vedere că semnatarii Actului General al Conferinţei de la Bruxelles din 1889—1890 au declarat că sînt însufleţiţi de intenţia fermă de a pune capăt traficului de sclavi africani; Avînd în vedere că semnatarii Convenţiei de la St. Germain en Laye din 1919, pentru revizuirea Actului General de la Berlin din 1885 şi a Actului General şi a Declaraţiei din 1890, şi-au afirmat intenţia de a realiza desfiinţarea completă a sclaviei, sub toate formele sale, precum şi a traficului cu sclavi pe uscat şi pe mare; Avînd în vedere raportul Comisiei temporare a sclaviei, numită de Consiliul Societăţii Naţiunilor la 12 iulie 1924; Dorind a completa şi a dezvolta opera înfăptuită prin Actul de la Bruxelles şi a găsi mijlocul de a da o urmare practică, în lumea întreagă, intenţiilor exprimate în ce priveşte traficul de sclavi şi sclavia de către semnatarii Convenţiei de la St. Germain en Laye, şi recunoscînd necesitatea de a încheia în acest scop aranjamente mai amănunţite decît cele ce figurează în această Convenţie; Şi avînd în vedere că este necesar de a evita ca munca silnică să creeze condiţii analoge cu sclavia au hotărît să încheie prezenta Convenţie.

Conform art. 1 din Convenţie, sclavia este starea sau condiţia unui individ asupra căruia se exercită toate sau unele din atributele dreptului de proprietate.

În înţelesul Convenţiei, traficul de sclavi cuprinde orice act de capturare, de achiziţie sau de cesiune a unui individ în vederea reducerii acestuia la sclavie; orice act de achiziţie a unui sclav în vederea vînzării sau schimbului acestuia; orice act de cesiune, prin vînzare sau schimb, a unui sclav dobîndit în vederea vînzării sau schimbului său, precum şi în general orice act de comerţ sau transport de sclavi.

Înaltele Părţi Contractante se obligau să prevină şi să reprime traficul de sclavi, să urmărească suprimarea completă a sclaviei sub toate formele sale.

Prin stipulaţiile art. 5, Părţile Contractante recunoşteau că recurgerea la munca impusă sau obligatorie poate avea consecinţe grave şi se obliga fiecare pentru teritoriile supuse suveranităţii, jurisdicţiei, protectoratului, suzeranităţii sau tutelei sale, de a lua toate măsurile necesare pentru a împiedica ajungerea, ca urmare a muncii forţate sau obligatorii, la condiţii analoge cu sclavia.

Părţile Contractante au convenit ca toate diferendele ce s-ar fi putut ivi între ele, privitoare la interpretarea sau aplicarea Convenţiei, să fie trimise Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, fie unui Tribunal Arbitral, în ipoteza că nu au fost soluţionate prin negocieri directe.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXVI, p.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Marea Britanie, Belgia, Canada, Africa de Sud, Noua Zeelandă, India, Letonia, Liberia, Norvegia, Olanda. Polonia, Portugalia, *România*, Suedia, Bulgaria, Cuba, Danemarca, Spania cu colonii, fără Marocul spaniol, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Italia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Albania, China, Columbia, Etiopia, Iran, Lituania, Panama, Uruguay.

Au aderat: Statele Unite ale Americii (1929), Irlanda (1930), Egipt (1928), Ecuador (1928), Siria şi Liban (1931), Haiti (1927), Ungaria (1933), Irak (1929), Mexic (1934), Monaco (1928), Nicaragua (1927), Sudan (1927), Elveţia (1930),

Turcia (1933), Afganistan (1935), Republica Dominicană.

A fost votată de Senat la 21 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea privind ratificarea a fost promulgată prin D. R. nr. 988 din 31 martie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 9 martie 1927, pentru România la 22 iunie 1931.

141

1926, noiembrie 12, Bucureşti

Convenţie încheiată de Statul Român cu Reprezentanţii Societăţii anonime a Căilor Ferate unite Arad–Ceanad

Conform prevederilor art. 1, Statul Român, pe baza dreptului său prevăzut în art. 17 din actul de concesiune, răscumpăra porţiunile de linii ale Căilor Ferate Arad şi Ceanad, împreună cu toate accesoriile şi materialul rulant aferent acestei linii, aflate pe teritoriul român şi anume: Arad-Ineu-Sebeş-Gurahonţ, Hălmagiu-Brad, Ineu-Cermeiu-Sântana-Cişinău, Otlaca (frontieră) şi Arad-Pecica (frontieră în lungime de 252 km, 436 m din lungimea totală de 379 km, 614 cm) linii construite de societate pe baza actelor de concesiune întărite prin actul unitar eliberat de Ministerul de Comerţ al Ungariei la 24 octombrie 1893 şi actele adiţionale din 1894, 1896 şi 1911.

Statul Român, la data de 1 februarie 1923, pe baza legii promulgată prin Decretul nr. 73 din 3 ianuarie 1923 luase deja, în posesiune, prin direcţia generală C.F.R. reţeaua respectivă, împreună cu toate accesoriile încît nu mai era nevoie de predarea ei, de fapt.

Potrivit art. 2, preţul acestei răscumpărări a fost fixat de comun acord la 7 118 000 franci elveţieni, iar pentru folosinţa liniei de la 1 februarie 1923 pînă la data încheierii Convenţiei, Statul Român urma să plătească, global, suma de 609 375 franci elveţieni.

Plata acestor două sume s-a stipulat să se facă în rentă de stat, mai puţin 304 687 franci elveţieni, care trebuia plătită în numerar. Se menţionează că suma de 609 375 franci elveţieni corespundea la folosinţa de la 1 februarie 1923 pînă la 1 ianuarie 1927, şi se plătea odată pentru totdeauna.

Statul Român, odată cu luarea în exploatare la 1 februarie 1923, a primit pe funcţionarii Căilor Ferate de pe teritoriul român, recunoscînd continuitatea de serviciu şi drepturile ce decurgeau din aceasta, şi i-a încadrat în personalul său după normele prevăzute în regulamentul şi instrucţiunile de personal C.F.R.

Potrivit stipulaţiilor art. 12, întreaga avere a Institutului de pensiuni înfiinţat de Societatea Căilor Ferate Arad şi Ceanad, precum şi întreaga avere a casei de ajutor se diviza în două părţi, una pentru Institutul de pensiune al Societăţii de pe teritoriul român şi alta pentru Institutul de pensiune al noii societăţi, ce urma să se constituiască în Ungaria.

Divizarea fondului de pensiuni s-a stipulat să se facă în proporţie cu sarcinile de pensiuni ce fiecare societate trebuia să ia asupra ei, astfel, că, în sarcina societăţii de pe teritoriul român rămîneau toţi pensionarii care la data de 1 iunie 1926 aveau şi continuau să aibă domiciliul permanent în România, iar în sarcina societăţii care lua fiinţă, în Ungaria, pensionarii care la aceeaşi dată aveau şi continuau să aibă domiciliul permanent în Ungaria.

Articolul 13 a prevăzut că preţul tuturor materialelor de aprovizionare luate de către Statul Român prin C.F.R. la 1 februarie 1923, cu inventar de la societate, să fie plătit de către Statul Ro-

mân, societății, cu prețul total fixat, de comun acord, la suma de 19 000 000, din care se reduceau avansurile de 4 000 000 lei, deja primite. Statul Român s-a angajat să plătească această sumă în numerar, la București, în același timp cu remiterea titlurilor de rentă.

Răspunderile de orice fel, precum și pagubele provenite din forță majoră anterioară datei de 31 ianuarie 1923, ora 24, priveau societatea, iar după această dată pe Statul Român.

Text românesc în Mon. Of. nr. 87 din 19 aprilie 1927.
Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 30 martie 1927 și de Senat la 31 martie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1864 din 16 aprilie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 87 din 19 aprilie 1927.

142

1926, noiembrie 13, București

Convenție între Statul Român și „Compagnie Belge de chemins de fer et d'Entreprises" (Bruxelles) privitoare la acțiunile Societăților „Arad–Ceanad", „Matia–Crișana" și „Bihoreana"

Scopul Convenției, precizează art. 1, este de a aranja pe cale pașnică litigiul provenit din vînzarea de către Comisia de Reparații din Paris a acțiunilor germane cumpărate de Compagnie Belge, în care intrau și cele 57 375 acțiuni ale Căilor ferate unite Arad-Ceanad, 11 900 acțiuni ale Societății Anonime Matia-Crișana și 20 309 acțiuni ale Societății Anonime de Căi ferate Bihoreana.

Pentru această reglementare, Compagnie Belge retroceda Statului Român drepturile și interesele bazate pe acțiunile indicate mai sus, referitoare însă numai la drepturile și interesele de pe teritoriul român, și îi vindea, în plus, aceleași drepturi cuprinse în acțiunile Arad-Ceanad, cumpărate în tîrg liber.

În acest scop, Compagnie Belge se obliga să vîndă Statului Român, sub garanția cea mai deplină, următoarele acțiuni, în condițiile stipulate mai jos: a) 57 375 bucăți acțiuni ale Societății anonime a Căilor ferate Arad-Ceanad, adică totalitatea acțiunilor cumpărate de la Comisia de Reparații, cu cupoanele ce purtau în momentul cînd au fost cumpărate; b) Minimum 33 000 și maximum 43 000 acțiuni ale aceleiași Societăți de Căi ferate Arad și Ceanad cu cuponul pe 1926, cumpărate în tîrg liber de aceeași Societate; c) 11 900 acțiuni de prioritate ale Societății Anonime de Căi Ferate Matia-Crișana, cu cupoanele din momentul cumpărării de la Comisia Reparațiilor, adică totalitatea acțiunilor cumpărate de la Comisia de Reparații; d) 20 309 acțiuni de prioritate ale Societății Anonime de Căi Ferate Bihoreana cu cupoanele din momentul cumpărării de la Comisia de Reparații, adică totalitatea acțiunilor cumpărate de la Comisia de Reparații.

În acțiunile menționate ale celor trei Societăți, Statul Român cumpăra toate drepturile și interesele cuprinse în acele acțiuni, cu referire atît la liniile ferate, accesoriile și anexele lor, instalații fixe, materialul rulant revenind acestor linii, cît și domeniul privat și orice altă avere situată pe teritoriul român, cu excluderea drepturilor similare pe teritoriul ungar.

Potrivit art. 2, Statul Român primea să tranșeze, de astă dată excepțional, pe cale pașnică, această chestiune, și accepta modalitatea propusă de Compagnie Belge de a retroceda menționatele acțiuni de la punctele a, c, d, conform condițiilor de mai jos:

Statul Român declara că cumpără acţiunile menţionate mai sus, achiziţionate de Compagnie Belge de la Comisia Reparaţiilor, cu rezerva formală de a menţine dreptul său fără a atinge prin această Convenţie principiul înscris în tratatele de pace şi, în speţă, dreptul ce-i era conferit prin art. 297 din Tratatul de la Versailles de a reţine şi lichida, conform legilor sale interioare, bunurile, drepturile şi interesele supuşilor statelor cu care România s-a aflat în stare de război.

Tot în virtutea art. 2, Statul Român, în mod excepţional, pentru acţiunile vîndute la Comisia Reparaţiilor şi numai pentru a stinge litigiul în curs, consimţea să nu aplice în acest caz legile sale interioare de lichidare şi achiziţiona drepturile sale deja valorificate înaintea instanţelor judiciare, la a căror hotărîre renunţa în urma încheierii acestei Convenţii.

Deoarece aceste acţiuni reprezentau şi drepturi în averea Societăţii ce era situată pe teritoriul Ungariei şi care rămînea în patrimoniul vînzătoarei, cele două Părţi au convenit să divizeze Societatea Arad şi Ceanad în două Societăţi.

Pentru toate liniile sale de cale ferată situate pe teritoriul Ungariei, ca şi pentru orice altă avere situată pe acelaşi teritoriu, Societatea Căilor Ferate Arad-Ceanad înfiinţa o nouă Societate Anonimă, absolut independentă, în aşa fel încît partea de avere de pe teritoriul ungar trebuia separată de masa de avere a Societăţii Anonime Arad-Ceanad şi toate acţiunile Societăţii nou înfiinţate, reprezentînd numai drepturi în averea de pe teritoriul ungar, urmau să fie predate acţionarilor Societăţii Arad-Ceanad, în număr egal, adică o acţiune a noii Societăţi pentru fiecare acţiune a vechii Societăţi.

Conform art. 5, împărţirea în două a Societăţilor de cale ferată Matia-Crişana şi Bihoreana se făca astfel ca noile Societăţi să fi fost constituite cu sediul lor social în România, pentru liniile şi accesoriile care se găseau pe teritoriul român.

În virtutea art. 6, documentele şi arhivele Societăţilor relative la liniile şi bunurile situate pe teritoriul român urmau să fie predate în felul următor: a) Actele originale şi documentele pentru Societatea Arad-Ceanad rămîneau Societăţii Române la Arad, eliberîndu-se numai copii de pe documentele ce priveau noua Societate din Ungaria, cu posibilitatea de a-i permite să consulte şi să utilizeze documentele originale rămase în România; b) Actele originale şi diferitele documente ale arhivelor comune a liniilor din Ungaria şi România a Societăţilor Bihoreana şi Matia-Crişana rămîneau la Societăţile din Ungaria. Noile Societăţi din România urmau să primească documentele originale privitoare numai la liniile din România şi copii de pe actele care erau comune liniilor din Ungaria şi România, cu aceeaşi posibilitate de a consulta la nevoie şi de a utiliza actele originale rămase în Ungaria.

Potrivit art. 7, Compagnie Belge păstra pentru sine acţiunile noii Societăţi din Ungaria, iar acţiunile originale în număr de 57 375 bucăţi ale Societăţii Arad-Ceanad, cumpărate de la Comisia Reparaţiilor, plus un număr variind între 33 000 şi 43 000 ale aceleiaşi societăţi, cumpărate în tîrg liber, toate aceste acţiuni originale ştampilate trebuiau să fie predate Statului Român.

Preţul cu care Statul Român cumpăra drepturile şi interesele menţionate mai sus era următorul: a) 130 000 dolari în

numerar pentru toate acţiunile Societăţii Arad-Ceanad de la Comisia Reparaţiilor; b) 5 dolari în numerar pentru fiecare acţiune Arad-Ceanad din tîrgul liber, şi c) 59 000 dolari în numerar pentru acţiunile Societăţii Matia-Crişana şi Societăţii Bihoreana de la Comisia Repartiţiilor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 22 din 30 ianuarie 1927.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 20 decembrie 1926 şi de Senat la 22 decembrie 1926. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 36 din 12 ianuarie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 22 din 30 ianuarie 1927.

143

1926, noiembrie 17, Arad

Acord încheiat de România cu Ungaria privitor la linia Căilor Ferate unite Arad–Ceanad (Arad–Brad)

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, reţeaua Căilor Ferate unite Arad-Ceanad era şi rămînea despărţită în două părţi, fiecare fiind administrată şi exploatată separat, şi anume: a) Reţeaua situată pe teritoriul românesc şi b) Reţeaua situată pe teritoriul ungar.

Societatea Arad-Ceanad al cărei sediu se afla pe teritoriul român urma să fie împărţită, conform Convenţiilor încheiate la data de 12 şi 13 noiembrie 1926 între Societatea Arad-Ceanad, Societatea Belgiană şi Statul Român, în două Societăţi corespunzătoare liniilor şi averilor private ce se găseau pe teritoriul respectiv al fiecărei ţări (România şi Ungaria).

Potrivit art. 2, punctele de joncţiune la frontieră între cele două linii, respective a acestor două reţele, în număr de două, la acel moment întrerupte, urmau să fie restabilite conform dispoziţiilor următoare:

Constatîndu-se că, pentru moment, joncţiunea între Pecica şi Battonya prezenta pentru liniile Căilor Ferate unite Arad-Ceanad o importanţă mai mare decît joncţiunea Otlaca-Elec, s-a convenit, în principiu, să se restabilească traficul direct şi să se organizeze două gări de frontieră la Battonya, pentru Ungaria, şi la Pecica, pentru România, cu toate accesoriile, birou de vamă, de poliţie etc., pe cheltuiala Societăţii Căilor Ferate unite Arad-Ceanad.

O convenţie particulară pentru traficul local şi pentru tranzit urma să fie încheiată într-un termen de o lună după ratificarea Acordului, conform cu normele existente pentru alte joncţiuni ce existau între România şi Ungaria.

Deschiderea joncţiunii între Otlaca-Elec trebuia examinată, la cererea unuia din Statele Contractante, după un an de la deschiderea efectivă a liniei Pecica-Battonya. Traficul direct între punctele Pecica şi Battonya urma să fie deschis exploatării, cel mai tîrziu la 1 mai 1927.

Conform stipulaţiilor art. 3, materialul rulant constatat în mod efectiv ca proprietate a vechii Societăţi de Căi Ferate Arad-Ceanad, trebuia repartizat proporţional cu lungimea liniilor ce se găseau pe teritoriul fiecăruia din cele două State Contractante, şi anume: a) 2/3 pentru reţeaua ce se afla pe teritoriul român şi b) 1/3 pentru reţeaua ce se găsea pe teritoriul ungar.

Articolul 4 a stabilit ca fondurile Institutului de Pensiuni al Societăţii de Căi Ferate Arad-Ceanad să fie repartizate, proporţional, cu sarcinile pensiunilor care reveneau celor două reţele, română şi ungară. Aplicarea practică a acestui principiu cădea în sarcina unei comisii

speciale mixte, compusă din patru delegați, doi pentru fiecare rețea (Română și Ungară), care urma să procedeze la evaluarea averii Institutului, la stabilirea sarcinilor și la împărțirea practică a fondurilor în chestiune.

Cele două guverne semnatare se angajau să scutească de orice sarcini, impozite și taxe de export, bunurile și valorile rețelei Arad-Ceanad, ca și totalitatea averii Institutului de Pensiuni, care urmau să revină rețelei respective și de a da permisul necesar pentru export.

Acordul conține o anexă privitoare la desemnarea eventuală de arbitri.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 274 din 8 decembrie 1926.

Acordul a fost întîi ratificat prin J.C.M. nr. 3 642 din 4 decembrie 1926, conform Mon. Of. nr. 274 din 8 decembrie 1926, pentru a putea intra în vigoare la timp, apoi a fost ratificat prin Scrisori Regale înlocuindu-se actele vechi prin acelea noi.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 5 ianuarie 1927.

Acordul a intrat în vigoare la 5 ianuarie 1927, conform Mon. Of. nr. 19 din 27 ianuarie 1927.

Împărțirea fondului de pensii a făcut obiectul unei întocmiri ulterioare elaborate de o comisie mixtă specială, la 9 iulie 1929.

144

1926, noiembrie 22, Praga

Convenție între Statul Român și Banca Centrală a Caselor de Economie Cehe pentru stingerea diferendului rezultat din Convenția pentru cumpărarea de zahăr în anul 1921, pentru trebuințele populației din Bucovina

Banca Centrală Cehă a Caselor de Economie Cehești din Praga avea, în baza sentinței din 9 noiembrie 1924, a Tribunalului din Cernăuți, Colegiul II 73/22, împotriva Statului Român, o pretenție de 2 372 449,04 coroane cehe.

Sentința a fost confirmată la 10 octombrie 1925, prin decizia Curții de Apel din Cernăuți, iar Înalta Curte de Casație și Justiție din București, a respins revizuirea împotriva deciziei la 23 octombrie 1926, ca tardiv făcută cererea de revizuire, sentința rămînînd definitivă.

Pentru tranșarea problemei pe cale de înțelegere a fost încheiată următoarea tranzacție:

Banca Centrală Cehă a Caselor de Economie Cehești din Praga renunța la toate drepturile emanate din sentința amintită, precum și din Convenția din 19 februarie 1921 referitoare la cumpărarea de zahăr, fără nici o rezervă, și se obliga să continue procesul intentat împotriva firmei Schenker & Comp. din Cernăuți, Colegiul III 261/23 al Tribunalului comercial din Cernăuți, pe cheltuiala și socoteala Statului Român. Ea ceda întreaga pretenție, cu toate accesoriile și cheltuielile de judecată, Statului Român, fără ca Banca Cehă a Caselor de Economie Cehești să ia o garanție pentru suma creanței și posibilitatea încasării ei.

Statul Român, din partea sa, se obliga să plătească Băncii Centrale Cehe a Caselor de Economie Cehești din Praga, pînă la 30 aprilie 1927, suma de 1 000 000 coroane cehe pentru achitarea tuturor pretențiilor băncii ce izvorau din convenția pentru cumpărarea zahărului, cu dobîndă de $7^{1}/_{2}\%$ de la 1 ianuarie 1927 pînă la achitare.

Ambele Părți declarau că nu mai au nici un fel de pretenții izvorîte din convenția pentru cumpărarea zahărului.

Obligația Băncii Centrale Cehă a Caselor de Economie Cehești din Praga

începea din momentul semnării tranzacţiei, care trebuia să aibă loc pînă la 15 decembrie 1926.

Obligaţia Statului Român începea din momentul aprobării tranzacţiei de către Guvernul Român, care trebuia să fie dată pînă la 5 decembrie 1926.

Suma de 1 000 000 coroane cehe trebuia plătită la Banca Centrală Cehă a Caselor de Economie Ceheşti din Praga.

Text românesc în Mon. Of. nr. 96 din 4 mai 1927.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1927 şi de Senat la 13 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 154 din 29 aprilie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 96 din 4 mai 1927.

145

1926, noiembrie 30, Bucureşti

Aranjament între Statul Român şi „Compagnie Française d'Etudes et d'Entreprises Coloniales" privitoare la lichidarea creanţelor sale asupra Statului Român

Prin acest Aranjament Guvernul Român recunoştea că datorează la data de 25 noiembrie 1926 Societăţii Compagnie Française d'Etudes et d'Entreprises Coloniales suma de 16 364.—9.—2 capital şi dobînzi.

Această sumă era reprezentată prin următoarele bonuri ale tezaurului public român:

Nr. 1 561	lire sterline	4 000.—	scadenţa	20	martie	1922;
Nr. 1 564	„ „	4 000.—	„	20	„	1922;
Nr. 1 801	„ „	3,162.—9	„	20	„	1922;

bonuri a căror proprietară era Societatea şi asupra cărora dobînzile nu erau plătite de la 21 martie 1922, reprezentînd, la data de 25 noiembrie 1926, suma de 5.202.—0.—2.

Guvernul român se obliga să plătească această sumă Societăţii Compagnie Française d'Etudes et d'Entreprises Coloniales, în felul următor: o parte în bani număraţi (comptant), o altă parte la 31 ianuarie 1927, iar soldul în rate semestriale pe timp de şapte ani. Sumele ce urmau să fie plătite în rate semestriale erau majorate cu dobînzile calculate cu procentul scontului Băncii Franţei plus 1%, însă cu minimum 7% pe an.

Sumele urmau să fie vărsate Societăţii de către Banca Naţională a României asupra vărsămintelor făcute de Statul Român, în contul său „Datoria publică externă consolidată", puse la dispoziţia Societăţii, la Băncile din Paris, desemnate de Societate.

Guvernul Român recunoştea că a primit cele trei bonuri de tezaur: nr. 1 561, 1 564, 1 801, în total de 11 162.—9, lire sterline aparţinînd Societăţii Compagnie Française d'Etudes et d'Entreprises Coloniales.

În urma acestei predări, Guvernul Român se obliga să remită Societăţii 11 000 lire sterline în titluri de rentă de cîte 10 lire sterline fiecare, ale Împrumutului Român de consolidare 4% 1922. Aceste titluri trebuiau să fie restituite cu cupoanele ataşate, aşa cum au fost remise Guvernului Român, pe măsura scadenţelor plătite şi pentru valoarea capitalului fiecăreia din aceste scadenţe.

Text românesc în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 31 martie 1927 şi de Senat la 2 aprilie 1927. Legea pentru

ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 952 din 4 aprilie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.

146

1926, decembrie 4, Bucureşti

Convenţie încheiată de Statul Român cu Reprezentanţii Societăţii Anonime a Căilor Ferate Maramureşene

Prin această Convenţie, Guvernul Român s-a angajat să plătească şi Societatea să accepte suma de 217 500 franci elveţieni în numerar şi 8 630 lire sterline în titluri de rentă a statului, tip 5%, liberate în lire sterline ca stingere definitivă a tuturor pretenţiilor şi creanţelor rezultate din concesiunile şi contractele, atît pentru liniile normale, cît şi pentru liniile înguste situate în România.

Potrivit art. 2, Statul Român, prin plata făcută Societăţii cumpăra şi căile ferate cu instalaţiile anexe şi tot materialul rulant ce se găsea, de fapt, în posesiunea Statului Român. Prin această vînzare Societatea garanta Statul român de orice evicţiune şi pretenţie din partea oricui, acţionar sau interesat.

Societatea se angaja să ia măsurile necesare pentru ca adunarea generală să declare liniile vîndute, libere de orice sarcină şi drepturi, conform cu articolul precedent, şi să îndeplinească orice formalitate necesară pe lîngă autorităţi, altele decît cele româneşti.

Guvernul Român se angaja să scutească această Convenţie şi executarea ei de toate taxele, impozitele şi orice alte sarcini publice stabilite de stat, judeţe şi comune.

Prin art. 5 s-a stipulat ca plata sumei în numerar să fie făcută la 1 februarie în franci elveţieni, la Ministerul Finanţelor, socotindu-se o dobîndă pe baza scontului oficial al Băncii Naţionale a României, începînd de la 1 ianuarie 1927.

Titlurile de rentă trebuiau emise conform legii româneşti din 27 martie 1926, şi erau eliberate la Bucureşti delegaţilor Societăţii, odată cu plata în numerar. Titlurile erau următoarele: 40 bucăţi a 50 lire sterline; 250 bucăţi a 20 lire sterline; 150 bucăţi a 10 lire sterline; 26 bucăţi a 5 lire sterline cu cupon de la 1 ianuarie 1927.

Statul Român s-a angajat să permită Societăţii de a scoate din România aceste titluri de rentă şi numerarul, fără nici o împiedicare sau sarcină, fiind scutite de orice taxe de ieşire din ţară şi de orice alte drepturi şi impozite.

Prin art. 7 Societatea s-a obligat să nu lichideze acţiunile decît deţinătorilor care dovedeau că acţiunile lor, la data de 14 august 1916 sau după aceea, nu au fost proprietatea resortisanţilor germani sau bulgari, conform cu art. 297 din Tratatul de la Versailles. Pentru acest scop, băncile însărcinate cu lichidarea erau ţinute să nu plătească decît după ce un delegat al Guvernului Român, din localitatea unde băncile îşi aveau sediul, urma să verifice dovezile în fiecare săptămînă, în localul băncilor respective.

Societatea Maramureşană, urmînd să lichideze conform statutului, trebuia să depună la sediul tribunalului său suma aferentă acţiunilor neprezentate în termen pentru rambursare, împreună cu documentele corespunzătoare. Ea era obligată, prin stipulaţiile Convenţiei, să comunice Guvernului Român tabelul acţiunilor aflate în această situaţie pentru verificarea sumelor plătite.

Drepturile pensionarilor şi funcţionarilor au fost reglementate printr-un protocol, care face parte integrantă din această Convenţie.

Convenţia conţine un Protocol de semnătură privitor la pensionări şi funcţionarii societăţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 51 din 6 martie 1927.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 11 februarie 1927 şi de Senat la 18 februarie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 653 din 4 martie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 51 din 6 martie 1927.

147

1927, februarie 18, Bucureşti

Convenţie între Statul Român, pe o parte, şi S.A. fostele Stabilimente „Skoda" în Pilsen şi Stabilimentele „Ringhoffer", S.A. în Praga

S.A. fostele Stabilimente Skoda şi Stabilimentele Ringhoffer în virtutea contractelor şi angajamentelor anterioare încheiate cu Statul Român şi cunoscute sub denumirea de Aranjamente Adiţionale din 12 octombrie 1922 şi 9 iunie 1923, aveau o creanţă asupra Statului român reprezentată prin anuităţi plătibile în 1927, 1928, 1929 şi 1930, şi al căror total, în capital, la 1 ianuarie 1927 se ridica la 310 455 361,56 coroane cehoslovace.

Statul Român dorea să convertească această datorie pe termen scurt şi în coroane cehoslovace, în datorie pe termen lung.

Pe de altă parte, Statul român avea la dispoziţia sa pentru consolidarea datoriilor pe termen scurt în străinătate, potrivit Legii din 24 iunie 1922, titluri a două Împrumuturi autorizate prin această lege, şi anume: Împrumutul Român 4% extern 1922 şi Împrumutul Român 4% de consolidare 1922, pe care consimţea să le cedeze, conform stipulaţiilor Convenţiei.

Între Părţile Contractante a intervenit următoarea tranzacţie:

A. Statul Român, uzînd de dreptul său înscris în contractele menţionate mai sus, de a se achita de datoria sa prin anticipaţie, consimţea, iar S.A. fostele Stabilimente Skoda şi Stabilimentele Ringhoffer accepta a li se remite:

a) 763 760 (lire sterline) nominal din Împrumutul 4% extern 1922 (denumit Împrumut special) netimbrat, englez, cu cuponul de 1 iunie 1927 ataşat;

b) 3 048 820 (lire sterline) nominal titluri din Împrumutul 4% de consolidare 1922, tranşa engleză, netimbrat, cu cuponul de 1 aprilie 1927 ataşat;

c) 135 760 (lire sterline) nominal titluri din Împrumutul 4% de consolidare 1922, tranşa engleză, netimbrat, cu cuponul de 1 aprilie 1927 ataşat.

B. Prin tranzacţia de mai sus orice reclamaţii eventuale, de o parte şi de cealaltă, ce ar fi putut rezulta din convenţiile anterioare menţionate mai sus, şi din convenţiile şi din orice conturi relative la ele, erau stinse şi terminate.

C. S-a stabilit textul a două Certificate provizorii ce reprezentau, respectiv suma de 763 760 (lire sterline) nominal din Împrumutul extern 4% 1922, cu cuponul de 1 iunie 1927 ataşat şi 3 184 580 (lire sterline) nominal din Împrumutul de consolidare 4% 1922, cu cuponul de 1 aprilie 1927 ataşat, precum şi a două scrisori adresate lui British Overseas Bank Limited şi lui Helbert Vagg & Comp. Limited din Londra, cuprinzînd instrucţiuni de a proceda la gravarea şi imprimarea acestor titluri.

Cele două Certificate provizorii împreună cu scrisorile formau parte integrantă a acestei Convenţii, şi anexate la ea.

Convenției i-au fost anexate Două Scrisori ale Ministerului de Finanțe și două Modele de obligațiuni provizorii.

Text românesc în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.
Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 31 martie 1927 și de Senat la 2 aprilie 1927. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 952 din 4 aprilie 1927, publicată în Mon. Of. nr. 82 din 13 aprilie 1927.

148

1927, mai 10, Cetatea Vaticanului

Concordat între România și Sfîntul Scaun

Potrivit art. 1, „Religia Catolică Apostolică Romană de orice fel se va practica și exercita liber și în public în toată România".

Conform art. 2, „în România Ierarhia Catolică va fi astfel constituită":

A. *Pentru Ritul Grec:*

Provincia Bisericească Alba-Iulia și Făgăraș.

Mitropolia: Blaj
cu patru sufraganți:

a) Oradea-Mare;

b) Lugoj;

c) Gherla (Scaunul Episcopal și Capitolul urmau să fie transferate, de comun acord între Sfîntul Scaun și Guvernul Român);

d) O nouă Diocesă care urma să fie înființată în Nord, cu Scaunul Episcopal ce trebuia desemnat, de comun acord între Sfîntul Scaun și Guvernul Român. Din această Diocesă făceau parte și greco-rutenii cu o administrație specială.

B. *Pentru Ritul Latin:*

Provincia Bisericească a Bucureștilor: Mitropolia București
cu patru sufraganți:

a) Alba-Iulia;

b) Timișoara;

c) Satu Mare și Oradea Mare împreună.

Prin ratificarea acestui concordat înceta Administrația Apostolică, iar teritoriul Oradiei-Mari trecea sub jurisdicția Episcopului de Satu Mare.

e) Iași. La această Diocesă se alipea Bucovina. Teritoriul Vechiului Regat trecea de la jurisdicția Congregației de Propaganda Fide la dreptul comun.

C. *Pentru Ritul Armean*

Un șef spiritual pentru toți Armenii din România, cu scaunul în Gherla.

Sfîntul Scaun nu putea să procedeze la nici o modificare a Ierarhiei stabilită mai sus, nici a circumscripțiilor Provinciilor bisericești și a Dioceselor, fără un acord prealabil cu Guvernul Român, cu excepția micilor modificări parohiale.

Articolul 3 precizează că nici o parte din teritoriul României nu va depinde de un Episcop al cărui Scaun s-ar găsi în afara hotarelor Statului român. De asemenea, nici o Diocesă din România nu se va putea întinde dincolo de hotarele țării.

Potrivit art. 5, persoanele chemate să cîrmuiască Diocesele, precum și Șeful spiritual al Armenilor, vor trebui să fie cetățeni români, afară de excepțiile admise de comun acord de Sfîntul Scaun și Guvernul român.

Sfîntul Scaun, înainte de numirea lor, trebuia să notifice Guvernului român persoana ce urma să fie numită.

Concordatul mai cuprinde: Adresa Ministerului Afacerilor Străine din 20 iulie 1928 către Nunțiatura Apostolică la București; Adresa de răspuns a Nunțiaturii Apostolice din 22 octombrie 1928 către Ministerul Afacerilor Străine.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 126 din 12 iunie 1929.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*... p. 321.

Concordatul şi adresele au fost votate de Senat la 25 mai 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 29 mai 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 842 din 11 iunie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 126 din 12 iunie 1929.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Vatican, la 7 iulie 1929. A intrat în vigoare la 7 iulie 1929.

149

1927, iunie 4, Bucureşti

Protocol privitor la delimitarea frontierei Româno-Iugoslave şi la triplex ocntinium Româno-Ungaro-Iugoslav

Potrivit stipulaţiilor art. 1, România „cedează Statului Iugoslav terenul care se întinde între frontiera ungară şi limita fixată prin Provesul-Verbal din 13 iunie 1926" intervenit între cele două state, aşa cum fusese fixată de planurile care-i sînt anexate (trei planşe).

În virtutea art. 2, Iugoslavia „recunoaşte României libera şi întreaga dispunere a teritoriului astfel cedat, şi îi transmite de fapt exerciţiul suveranităţii pe acest teritoriu, cu responsabilitatea care decurge din ea, pe un termen de 99 ani, la expirare el va fi prelungit de plin drept pentru o nouă perioadă de 99 ani, afară de denunţarea vreuneia din Părţile Contractante, notificată, în regulă, cu şase luni înainte".

Articolul 3 precizează că acest Acord face parte integrantă din Protocolul privitor la linia de frontieră în Banat, încheiat între România şi Iugoslavia la 24 noiembrie 1923.

Conform art. 4, din ziua cînd dispoziţiile Protocolului din 24 noiembrie 1923, referitoare la punctul comun celor trei frontiere, urmau să fie înregistrate de Conferinţa Ambasadorilor sau acceptate de Guvernul Ungariei, acest Acord era realizat de drept.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 121 din 29 mai 1934.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXVI, p. 804.

Protocolul a fost votat de Senat la 27 martie 1934 şi de Adunarea Deputaţilor la 28 aprilie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 500 din 25 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 121 din 29 mai 1934.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 24 aprilie 1935.

150

1927, iunie 15, Geneva

Convenţie internaţională relativă la asigurarea de boală a lucrătorilor din industrie şi comerţ şi a servitorilor

Articolul 1 din această convenţie a prevăzut că orice membru al Organizaţiei Internaţionale a Muncii care ratifica această Convenţie se obliga să instituie asigurarea de boală obligatorie, în condiţii cel puţin echivalente acelora prevăzute de Convenţie.

Conform art. 2, asigurarea de boală obligatorie se aplica muncitorilor, funcţionarilor şi ucenicilor din întreprinderile industriale şi întreprinderile comerciale, lucrătorilor la domiciliu şi servitorilor. Totuşi, fiecare membru putea să prevadă în legislaţia sa naţională excepţiile considerate necesare cu privire la: a) Ocupaţiile temporare a căror durată nu atingea o limită pe care o putea fixa legislaţia naţională, ocupaţiile neregulate, străine de profesia sau întreprinderea patronului, ocupaţiile ocazionale şi ocupaţiile accesorii; b) Lucrătorii al căror salariu sau venit depăşea o anumită limită care putea să fie fixată de legislaţia naţională; c) Lucrătorii care nu primeau

remunerație în bani; d) Lucrătorii la domiciliu ale căror condiții de lucru nu puteau fi asimilate acelora ale salariaților; e) Lucrătorii care nu atinseseră sau care nu depășiseră limitele de vîrstă pe care putea să le fixeze legislația națională; f) Membrii familiei patronului.

Orice membru al Organizației Internaționale a Muncii care ratifica această Convenție se obliga să o aplice în coloniile, posesiunile și protectoratele sale, conform dispozițiilor art. 421 din Tratatul de la Versailles și articolelor corespunzătoare din celelalte tratate de pace.

Consiliul de administrație al Biroului Internațional al Muncii urma să prezinte Conferinței generale, cel puțin o dată la 10 ani, un raport asupra aplicării Convenției și să decidă dacă era cazul să fie înscrisă pe ordina de zi a Conferinței chestiunea revizuirii sau modificării Convenției.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 98 din 6 mai 1929.

Convenția a fost semnată de: Germania, Austria, Marea Britanie, Bulgaria, Chile, Columbia, Spania, Ungaria, Letonia, Lituania, Luxemburg, Nicaragua, *România,* Cehoslovacia, Uruguay, Iugoslavia.

Convenția a fost votată de Senat la 12 martie 1929 și de Adunarea Deputaților la 24 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 379 din 3 mai 1929, publicată în Mon. Of. nr. 98 din 6 mai 1929.

A intrat în vigoare la 16 iulie 1928, pentru România la 28 septembrie 1929.

151

1927, iulie 12, Geneva

Convenție internațională, statute și Act final pentru înființarea unei Uniuni Internaționale de Ajutorare

„Avînd în vedere preambülul Pactului Societății Națiunilor potrivit căruia «spre a se dezvolta cooperarea între națiuni..., este necesar... a se întreține relațiuni internaționale bazate pe dreptate...»;

Avînd în vedere art. 23(f) al Pactului, potrivit căruia membrii Societății Națiunilor se vor sili a lua măsuri de ordin internațional spre a preveni și a combate bolile;

Avînd în vedere art. 25 al Pactului, potrivit căruia «Membrii Societății se angajează a încuraja și a favoriza înființarea și cooperarea organizațiilor voluntare naționale ale Crucii Roșii, legal autorizate, care au de obiect ameliorarea sănătății, apărarea preventivă în contra bolii și ameliorarea suferinței în omenire»;

Considerînd că aceste principii întrunesc, dealtfel, asentimentul tuturor statelor;

Hotărîți a dezvolta ajutorul reciproc în caz de calamități, a încuraja ajutorarea internațională prin amenajarea metodică a mijloacelor disponibile și a pregăti progresul dreptului internațional în acest domeniu..."; Părțile contractante au convenit asupra următoarelor:

Părțile contractante, se precizează în art. 1, constituiesc o Uniune Internațională de Ajutorare, reglementată de Convenție și Statutele anexate. Sînt membri ai Uniunii Internaționale de Ajutorare aceia din membrii Societății Națiunilor și acele state nemembre ale Societății Națiunilor care sînt Părți ale acestei Convenții.

Articolul 2 a fixat astfel obiectul Uniunii Internaționale de Ajutorare: a) În caz de calamități datorate unui caz de forță majoră și a căror gravitate excepțională întrece posibilitățile sau mijloacele poporului lovit, de a procura populațiilor sinistrate primele ajutoare și de a reuni în acest scop donațiile, ajutoarele și concursurile de tot felul;

b) În toate cazurile de calamităţi publice, de a coordona, dacă era cazul, eforturile făcute de către organizaţiile de ajutor şi, în mod general, de a încuraja studiile şi măsurile preventive în contra calamităţilor şi de a interveni pentru ca toate popoarele să practice ajutorarea reciprocă internaţională.

Potrivit art. 3, Uniunea îşi exercita acţiunea în favoarea oricăror populaţii sinistrate, indiferent de naţionalitatea sau rasa lor, fără a face deosebiri din punct de vedere social, politic sau religios.

În virtutea art. 5, constituirea şi funcţionarea Uniunii comporta liberul concurs al: a) Societăţilor naţionale de Cruce Roşie, conform art. 25 din Pactul Societăţii Naţiunilor şi al instituţiilor sau organelor care constituiau între acestea o legătură juridică sau morală; b) Al tuturor altor organizaţii publice sau private care erau în măsură să exercite în favoarea populaţiei sinistrate aceeaşi activitate, dacă era posibil în colaborare cu Societăţile de Cruce Roşie şi instituţiile menţionate mai sus.

În limitele obiectului său şi conform cu diferitele legislaţii naţionale, Uniunea Internaţională de Ajutorare avea dreptul, fie în mod direct, fie prin mijlocirea oricărei alte persoane lucrînd în numele său, de a sta în justiţie, de a dobîndi cu titlu gratuit sau oneros şi de a poseda bunuri conform cu prevederile Convenţiei.

Statutele şi Actul final anexate dezvoltă conţinutul Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 234 din 10 octombrie 1928.

Convenţia a fost semnată de: Albania, Germania, Belgia, India, Bulgaria, Cuba, Egipt[1], Ecuador, Finlanda, Franţa, Grecia, Ungaria[1], Italia (cu colonii), Monaco, Polonia şi Danzig, *România,* San Marino, Cehoslovacia, Turcia, Venezuela, Brazilia, Columbia, Spania, Guatemala, Letonia, Nicaragua, Peru, Portugalia, Uruguay.

Au aderat: China (1935), Marea Britanie (1929), Noua Zeelandă[1], Irak (1934), Iran (1932), Luxemburg (1929), Sudan (1928), Elveţia (1938), Iugoslavia (1931), Birmania (1937).

Convenţia şi anexele au fost votate de Senat la 28 martie 1928 şi de Adunarea Deputaţilor la 3 aprilie 1928. Legea pentru ratificarea aderării României a fost promulgată prin D.R. nr. 2 408 din 4 octombrie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 234 din 19 octombrie 1928.

A intrat în vigoare la 90 zile de la depunerea ratificării sau adeziunii.

[1] Cu rezerve.

152

1927, iulie 27, Bucureşti

Convenţie între Statul Român şi Societatea „Crédit Français" pentru lichidarea conturilor existente între cele două Părţi

Prin această Convenţie Guvernul Român recunoştea că datorează Societăţii „Crédit Français", în afară de suma de 1 848 112,36 franci francezi, suma de 328 406 franci francezi menţionată în Convenţia din 16 mai 1927 între cele două Părţi.

Societatea „Crédit Français" renunţa la orice pretenţie privind calculul dobînzilor pentru viramentul de 20 000 000 franci francezi, operat între 23 martie 1921 şi 23 septembrie 1922 din contul general A în contul special pentru cupoane, contra bonificării unei sume forfetare şi unice de 165 798 franci francezi.

Conform Aranjamentului adiţional, şi ţinîndu-se seama de plăţile efectuate de Guvernul Român Societăţii „Crédit Français" între 16 mai 1927 şi data încheierii acestei Convenţii, vărsăminte a căror sumă totală reprezenta 1 242 316 franci francezi, datoria Guvernului Român era fixată la suma de 1 100 000 franci francezi, care trebuia să fie plă-

tită, fără interese moratorii, în cinci vărsăminte lunare de 220 000 franci fiecare, la 30 ale fiecărei luni, cu începere de la 30 august inclusiv.

Societatea „Crédit Français" accepta suma de 1 100 000 franci francezi şi modalităţile de plată indicate pentru lichidarea completă şi definitivă a tuturor conturilor — capital şi dobînzi etc., ce puteau să existe între ea şi Guvernul Român, pînă la data încheierii Convenţiei.

Text românesc în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

Convenţia a fost semnată de Adunarea Deputaţilor la 3 aprilie 1928 şi de Senat la 5 aprilie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1100 din 12 aprilie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

153

1927, septembrie 26, Geneva

Convenţie internaţională pentru executarea sentinţelor arbitrale străine

În conformitate cu art. 1 din această Convenţie, în teritoriile care aparţineau uneia din Înaltele Părţi Contractante se recunoştea autoritatea unei sentinţe arbitrale dată în urma unui compromis sau în urma unei clauze de compromis, conform Protocolului de la Geneva din 24 septembrie 1923, referitor la clauzele de arbitraj. Executarea sentinţei se realiza, respectînd regulile de procedură existente în ţara unde sentinţa era invocată, cînd sentinţa a fost dată pe teritoriul uneia din Părţile Contractante şi privea persoane supuse jurisdicţiei uneia din Părţile Contractante.

Dacă partea în contra căreia a fost dată sentinţa dovedea că după regulile de drept aplicabile procedurii de arbitraj poate să conteste în justiţie validitatea sentinţei, judecătorul putea să refuze recunoaşterea ori executarea sau să le suspende, acordînd părţii timpul necesar pentru a se putea pronunţa nulitatea de către tribunalul competent.

Potrivit art. 4, partea care invoca sentinţa sau care cerea executarea ei, trebuia să producă, în special: a) Originalul sentinţei sau o copie care să întrunească, după legislaţia ţării unde a fost dată, condiţiile cerute pentru autenticitatea sa; b) Actele şi indicaţiile prin care să poată stabili că sentinţa a devenit definitivă; c) Dacă era cazul, piesele şi indicaţiile prin care să poată să stabilească că prevederile Convenţiei sînt îndeplinite.

Această Convenţie, precizează art. 6, nu se aplică decît sentinţelor arbitrale date după punerea în vigoare a Protocolului relativ la clauzele de arbitraj, deschis la Geneva, de la 24 septembrie 1923.

Efectele Convenţiei nu se întindeau de plin drept asupra Coloniilor, Protectoratelor sau tertoriilor puse sub suzeranitatea sau mandatul uneia din Înaltele Părţi Contractante. Extinderea se putea aplica numai printr-o declaraţie adresată Secretarului general al Societăţii Naţiunilor, de către una din Înaltele Părţi Contractante.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 71 din 26 martie 1931.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie, Noua Zeelandă, Danemarca, Spania, Estonia[1], Finlanda, Franţa[1], Grecia[1], Italia, Luxemburg[1], Olanda, Portugalia[1], *România*[1], Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia[1], Bolivia, Danzig, India, Nicaragua, Peru.

Au aderat: Congo belgian (1930), Coloniile engleze (1931), Tera Nova (1931), Indiile neerlandeze (1933), Malta (1934),

[1] Cu rezerve.

Ruanda Urundi (1930), Surinam şi Curaçao (1933), Rhodesia de Nord şi Insulele Mauriciu (1931), Leeward Islands (1932).

Convenţia a fost votată de Senat la 21 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 6 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 865 din 24 martie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 71 din 26 martie 1931.

Convenţia nu a putut să fie semnată şi ratificată decît de semnatarii Protocolului din 24 septembrie 1923. A intrat în vigoare la 25 iulie 1929, iar pentru Statele care au ratificat-o ulterior, a intrat în vigoare la trei luni de la depunerea ratificării, iar pentru România la 22 septembrie 1931.

154

1927, octombrie 29, Paris

Convenţie internaţională pentru înfiinţarea Oficiului Internaţional de Chimie

Oficiul internaţional de chimie era însărcinat: a) Să studieze, în scop de interes general, problemele privitoare la organizarea internaţională a documentării; b) Să stabilească o cooperare între organismele de documentare chimică existentă sau urmînd a fi create în diferite ţări; c) Să provoace şi să uşureze schimbul şi împrumutul între administraţiile publice, Parlamentele, Universităţile, Institutele de cercetări, Oficiile de documentare, bibliotecile, muzeele şi societăţile savante sau grupările profesionale, al documentării privitoare la chimia pură şi aplicată în scop de a asigura repartizarea informaţiilor de ordin ştiinţific, tehnic sau economic ce puteau fi trebuincioase în ţările aderente.

Art. 3 precizează că Oficiul este independent de autorităţile ţării în care este stabilit. Guvernele urmau să informeze Oficiul despre măsurile luate în scopul de a asigura aplicarea Convenţiilor internaţionale în domeniul chimiei sau al industriei derivate.

Potrivit art. 6, Oficiul funcţiona sub autoritatea şi controlul unui Comitet permanent format din delegaţi ai ţărilor contractante.

Regulament al Oficiului Internaţional de Chimie

Comitetul permanent instituit prin art. 6 al Convenţiei era compus din reprezentanţi desemnaţi de Statele sau Coloniile participante, avînd cîte un reprezentant pentru fiecare Stat sau Colonie. Comitetul alegea din sînul său, prin scrutin secret, pe o perioadă de 3 ani, un preşedinte şi doi vice-preşedinţi.

Comitetul se întrunea cel puţin odată pe an la sediul Oficiului internaţional, la convocarea preşedintelui său. În intervalul de la o sesiune la alta, Comitetul avea dreptul să delibereze prin corespondenţă. Funcţionarea Oficiului era asigurată de un personal retribuit, cuprinzînd un director şi agenţii necesari pentru buna funcţionare a Oficiului, aleşi din diferite ţări. Directorul era numit de Comitet.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

Convenţia şi Regulamentul au fost semnate de: Albania, Belgia, Franţa, Maroc, Polonia, România[1], Cehoslovacia, Tunisia, Portugalia, Iugoslavia, Argentina, Columbia, Republica Dominicană, Grecia, Luxemburg, Mexic, Monaco, Paraguay, Peru, Turcia, Uniunea Sovietică.

Au fost semnate de Senat la 12 martie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 25 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 214 din 4 aprilie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

[1] Cotizaţia României a fost stabilită ulterior şi prin bună învoială.

A intrat în vigoare la 12 decembrie 1931. Pentru ratificările ulterioare Convenţia a intrat în vigoare la data depunerii ratificării la Paris.

155

1927, noiembrie 8, Geneva

Convenţie internaţională pentru desfiinţarea prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi export

Dispoziţiile acestei Convenţii se aplicau prohibiţiilor şi restricţiilor la importul în teritoriile Părţilor Contractante a mărfurilor, produse naturale sau fabricate, din teritoriile uneia din celelalte Părţi Contractante, precum şi prohibiţiilor şi restricţiilor la exportul de produse din teritoriile acestora, spre teritoriile uneia din Părţile Contractante. Sub rezerva excepţiilor prevăzute la articolele următoare, Părţile Contractante se obligau să suprime, în termen de şase luni de la data punerii în vigoare a Convenţiei, pentru teritoriile lor, orice prohibiţie sau restricţie la import sau la export şi de a nu înfiinţa prohibiţii sau restricţii de felul acesta.

Potrivit art. 4, următoarele categorii de prohibiţii şi restricţii nu erau interzise prin stipulaţiile acestei Convenţii:

a) Prohibiţiile sau restricţiile relative de siguranţa publică;

b) Prohibiţiile sau restricţiile edictate pentru motive morale sau umanitare;

c) Prohibiţiile sau restricţiile cu privire la traficul armelor, muniţiilor şi materialelor de război, sau în împrejurări excepţionale a oricăror alte aprovizionări de război;

d) Prohibiţiile sau restricţiile impuse pentru a apăra sănătatea publică sau de a asigura protecţia animalelor sau a plantelor;

e) Prohibiţiile sau restricţiile la export, care aveau ca scop să protejeze patrimoniul naţional artistic, istoric sau arheologic;

f) Prohibiţiile sau restricţiile aplicabile aurului, argintului, banilor, biletelor de bancă şi titlurilor;

g) Prohibiţiile sau restricţiile care aveau de scop de a extinde asupra produselor străine regimul înfiinţat în interiorul ţării, în ceea ce priveşte producţia, comerţul, transportul şi consumaţia produselor naţionale şi similare;

h) Prohibiţiile sau restricţiile aplicate produselor care în interiorul ţării formau obiectul unui monopol de Stat sau al unui monopol exercitat sub controlul Statului.

Nimic din prezenta Convenţie, precizează art. 5, nu va aduce atingere dreptului oricărei Părţi Contractante de a lua măsurile de prohibiţie sau de restricţie, la import sau la export, pentru a apăra, în împrejurări extraordinare, interesele vitale ale ţării. Asemenea măsuri urmau să fie luate în aşa fel încît să nu fi rezultat o discriminare arbitrară în detrimentul oricărei Părţi Contractante. Durata acestor măsuri era limitată la durata motivelor sau împrejurărilor care le dăduseră naştere.

Recunoscînd că pentru unele din Statele Contractante exista imposibilitatea de a lua imediat, pentru anumite produse bine determinate, angajamentele subscrise la articolele precedente, Părţile Contractante acordau acestora posibilitatea de a face rezervă pentru unele excepţii cu caracter provizoriu, punînd capăt acestora imediat ce împrejurările, ce le motivaseră, au dispărut.

De asemenea, recunoscînd că desfiinţarea unor prohibiţii sau restricţii ar fi prezentat pentru aceste state dificultăţi grave, Părţile Contractante au autorizat

aceste State de a face rezervă pentru aceste excepţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia, Marea Britanie, Bulgaria, Chile[1], Danemarca[1], Egiptul, Estonia, Finlanda, Franţa[1], Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia[1], *România*, Iugoslavia, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Siam, India.

Convenţia a fost semnată de Senat la 4 iunie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 115 din 2 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1930.

156

1927, noiembrie 8, Geneva

Protocol la Convenţia internaţională pentru desfiinţarea prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi export, semnată la Geneva la 8 noiembrie 1927

Acest Protocol conţinea adăugiri la unele articole ale Convenţiei din 8 noiembrie 1927. Secţiunea I din Protocol precizează că cuvintele „teritorii ale Înaltelor Părţi Contractante" întrebuinţate în Convenţie indicau teritoriile la care se aplicau stipulaţiile Convenţiei. În cazul cînd teritoriul vamal al uneia din Părţile Contractante cuprindea teritorii care nu erau supuse suveranităţii ei, aceste teritorii erau considerate ca „teritorii" conform Convenţiei.

Secţiunea a III-a aducea completare art. 4 din Convenţie, stipulînd că protecţia animalelor şi plantelor contra bolilor viza, de asemenea, măsurile luate pentru apărarea împotriva degenerescenţei sau stingerii, precum şi măsurile pentru protecţia seminţelor şi plantelor.

Secţiunea a IV-a precizează, pentru art. 6 din Convenţie, că Părţile Contractante acceptînd pentru România rezerva ţiţeiului, nu şi-au dat adeziunea la măsuri de prohibire şi de restricţie pentru acest produs, exprimîndu-şi încrederea că România, îndată ce împrejurările îi permiteau, va desfiinţa prohibirea.

Delegaţia română s-a asociat la această declaraţie.

Protocolul conţine o Declaraţie anexă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Protocolul a fost semnat de: Germania[1], Statele Unite ale Americii[1], Austria, Belgia, Marea Britanie, Danemarca[1], Finlanda, Franţa[1], Ungaria, Italia, Japonia[1], Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia, *România*[1], Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, Chile, Egipt, Estonia, India, Letonia, Polonia, Siam, Turcia.

Au aderat: Curaçao (1932).

Protocolul a fost votat de Senat la 4 iunie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 115 din 2 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1930. A expirat la 30 iunie 1934.

157

1927, noiembrie 10, Bucureşti

Convenţie între Statul Român şi Societatea „Le Marche Central des Cuirs, laines et peaux", privitoare la lichidarea creanţelor sale

Prin această Convenţie Statul Român recunoştea că datorează Societăţii suma de 14 700 lire sterline, capital şi dobînzi, stabilită la 31 octombrie 1927. Suma era reprezentată prin următoarele bonuri ale Tezaurului Public Român:

---

[1] Cu rezerve.

Nr. 1629, lire sterline 5000, scadenţa 30 septembrie 1922;

Nr. 1630, lire sterline 4300, scadenţa 30 septembrie 1922 plus o creanţă de 1 215,10 lire sterline reprezentînd dobînzile anterioare pentru care nu se emiseseră bonuri, şi majorată cu 103—6—8 lire sterline, ce reprezenta dobînda pînă la scadenţa celorlalte bonuri, deci un total de 10 618.16.—8 lire sterline, scadenţe 30 septembrie 1922.

La această sumă dobînzile nu mai fuseseră plătite de la 30 septembrie 1922, şi aceste dobînzi erau fixate de comun acord, şi forfetar, la suma de 4 081.—3.—4 lire sterline.

Guvernul Român se angaja să plătească această sumă Societăţii, în felul următor:

2 690 lire sterline, imediat după semnarea Convenţiei.

2 000 lire sterline la 31 ianuarie 1928.

Restul urma să fie plătit în 14 vărsăminte semestriale de 715 lire sterline fiecare, la 30 iunie şi 31 decembrie al fiecărui an, cu începere de la 30 iunie 1928.

Sumele de plată erau majorate la fiecare scadenţă cu dobînzile aferente, calculate cu procentul scontului Băncii Franţei, plus 1%, dar minimum 4½% şi maximum 7%.

Guvernul Român recunoştea că a primit cele două bonuri de tezaur nr. 1629 şi 1630, în sumă de 9 300 lire sterline, aparţinînd Societăţii.

Societatea declara că suma de 1 215.10 lire sterline nu i-a fost plătită niciodată, nici în numerar, nici prin cec, nici în bonuri. Societatea se angaja să ramburseze Guvernului român această sumă, capital şi dobînzi, dacă, din întîmplare fusese plătită deţinătorului precedent al bonurilor, ale căror dobînzi le reprezenta această sumă de 1 215.10 lire sterline.

Statul român se angaja să remită Societăţii, cu titlul de garanţie, 10 010 lire sterline în titluri de rentă, bucăţi de lire sterline 20, ale Împrumutului Român de Consolidare 4%, 1922, avînd ataşat cuponul de 1 aprilie 1928. Aceste titluri urmau să fie restituite Guvernului Român, cu acelaşi cupon la fiecare scadenţă, în tranşe de 715 lire sterline fiecare, începînd de la 30 iunie 1928.

Plata fiecărei scadenţe s-a stipulat să se facă numai după restituirea sumei de titluri prevăzute pentru această scadenţă. Guvernul român era în drept, în caz contrariu, să suspende plata scadenţelor pînă la remiterea tuturor titlurilor ce trebuia să-i fie restituite, fără obligaţia de a plăti dobîndă pentru scadenţele în suspensie de la data fixată pentru plata lor, pînă la remiterea efectivă a titlurilor.

Guvernul român a autorizat Societatea să cedeze, în total sau în parte, drepturile sale sau să delege în total sau în parte plăţile stipulate mai sus, cu obligaţia, în caz de delegaţie, de a aviza acest fapt cu cel puţin 30 zile înaintea fiecărei scadenţe.

Societatea renunţa formal la orice pretenţie împotriva Guvernului român, ce deriva din bonurile de tezaur menţionate mai sus, precum şi din diferite creanţe accesorii. Se angaja, de asemenea, să prezinte Guvernului român înainte de 31 decembrie 1927 o renunţare pură şi simplă a Casei Louis Cerf, la procesul pendinte între această Casă şi Statul român, precum şi o declaraţie în scopul că renunţa la orice acţiune împotriva Guvernului român, acceptînd în sarcina sa toate cheltuielile de judecată ale procesului pendinte.

Pe de altă parte, Guvernul român se angaja să renunțe la procesul intentat contra acestei Case la Tribunalul Senei și la orice pretenție ce-și găsea suportul în executarea contractului din 29 aprilie 1919 intervenit între Ministerul de Război al României și Casa Louis Cerf.

Text românesc în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.
Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 3 aprilie 1928 și de Senat la 5 aprilie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 100 din 12 aprilie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 90 din 25 aprilie 1928.

158

1927, noiembrie 25, Washington
Convenție radiotelegrafică internațională

Părțile Contractante s-au angajat să aplice dispozițiile Convenției în toate stațiile de radiocomunicație stabilite sau exploatate de către Guvernele Contractante și deschise serviciului internațional al corespondenței publice. Aceste dispoziții se aplicau și serviciilor speciale determinate prin Regulamentele anexate la Convenție.

Conform stipulațiilor art. 2, Statele Contractante s-au obligat să adopte măsurile legislative necesare pentru a impune observarea dispozițiilor Convenției și Regulamentelor anexate, particularilor și întreprinderilor private, autorizate să stabilească și să exploateze stații de radiocomunicație ale serviciului internațional, deschise sau nu corespondenței publice.

Statele Contractante recunoșteau dreptul la două Guverne Contractante de a organiza între ele comunicații radioelectrice, cu singura condiție de a se conforma tuturor dispozițiilor Convenției și Regulamentelor anexate.

În ceea ce privește comunicațiile internaționale între stațiile fixe, art. 3 a prevăzut că libertatea fiecărui Guvern Contractant rămînea întreagă cu privire la organizarea serviciului și la determinarea corespondențelor de schimbat prin stațiile care asigurau aceste comunicații.

Pentru comunicațiile între stațiile care participau la serviciul mobil, stațiile care asigurau aceste comunicații erau ținute în limitele destinației lor normale de a schimba în mod reciproc radiotelegramele, fără distincție de sistemul radioelectrice adoptat de ele.

Prin art. 5 Guvernele Contractante s-au angajat să ia măsurile necesare pentru a reprima: a) Transmiterea și recepția, fără autorizare, cu ajutorul instalațiilor radioelectrice, a corespondențelor avînd un caracter privat; b) Divulgarea conținutului sau numai a existenței corespondențelor care ar fi putut fi captată prin ajutorul instalațiilor radioelectrice; c) Publicarea sau întrebuințarea, fără autorizare, a corespondențelor primite prin ajutorul instalațiilor radioelectrice; d) Transmiterea sau punerea în circulație a semnalelor de primejdie sau a apelurilor de primejdie, false sau înșelătoare.

În virtutea art. 7, fiecare din Guvernele Contractante s-a angajat să ia măsurile necesare pentru ca stațiile terestre stabilite pe teritoriul său, și deschise serviciului internațional al corespondenței publice, să fie legate la rețeaua generală a mijloacelor de comunicație. Totodată, Guvernele Contractante au căzut de acord să-și comunice, prin intermediul Biroului Internațional al Uniunii Telegrafice, numele stațiilor deschise serviciului internațional de corespondență publică și al stațiilor care să asigure serviciile speciale determinate prin Regulamentele anexate la Convenție.

Potrivit art. 11, stațiile care participă la serviciul mobil sînt obligate să accepte, cu prioritate absolută, apelurile de primejdie, oricare ar fi proveniența, de asemenea, de a răspunde acestor apeluri și de a da urmarea ce ele comportă.

Conform art. 16, Biroul Internațional al Uniunii Telegrafice este însărcinat de a reuni, de a coordona și de a publica lucrări referitoare la serviciile radioelectrice, de a lua măsuri pentru promulgarea schimbărilor adoptate etc.

Prin art. 17 s-a constituit un Comitet consultativ internațional tehnic al comunicațiilor radioelectrice în vederea studierii problemelor tehnice și conexe aferente acestor comunicări. Fiecare din Guvernele Contractante își rezerva facultatea de a fixa condițiile pentru admiterea telegramelor sau radiotelegramele cu proveniența sau cu destinația unei stații, care nu era supusă dispozițiilor acestei Convenții.

Potrivit art. 19, Guvernele care nu erau parte la Convenție erau admise să adere la ea. Adeziunea trebuia notificată pe cale diplomatică Guvernului Contractant, pe teritoriul căruia se ținuse ultima Conferință, acesta urmînd să notifice aderarea tuturor Statelor Contractante.

În caz de neînțelegere între două Guverne Contractante referitoare la interpretarea sau executarea Convenției sau Regulamentelor, chestiunea trebuia supusă la o judecată arbitrală.

Convenția conține următoarele anexe: Regulamentul General; Apendicele 1—8; Regulamentul Adițional; Apendicele 1.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 160 din 21 iulie 1930.

Convenția a fost semnată de: Uniunea Africii de Sud; Africa Occidentală Franceză, Africa Ecuatorială Franceză, Africa Occidentală Portugheză, Africa Orientală Portugheză și Posesiunile Portugheze Asiatice, Argentina, Austria, Bolivia, Bulgaria, Chile, Columbia, Germania, Federația Australiană, Belgia, Brazilia, Canada, China, Colonia Spaniolă din Golful Guineei, Congo Belgian, Cuba, Cirenaica, Republica Dominicană, Eritreea, Estonia, Finlanda, Franța, Marea Britanie, Guatemala, Honduras, Indiile Britanice, Indochina Franceză, Costa-Rica, Curaçao, Danemarca, Egipt, Spania, Statele Unite ale Americii, Grecia, Haiti, Ungaria, Indiile neerlandeze, Statul Liber Irlanda, Italia, Liberia, Madagascar, Maroc (cu excepția zonei Spaniole), Nicaragua, Noua Zeelandă, Paraguay, Peru, Persia, Portugalia, El Salvador, Siam, Suedia, Teritoriul Siro-Libanez, Cehoslovacia, Japonia, Mexic, Norvegia, Panama, Olanda, Polonia, *România*, Iugoslavia, Somalia Italiană, Elveția, Surinam, San Marino, Tripolitania, Tunisia, Turcia, Uruguay, Venezuela.

Convenția și Regulamentele sale au fost votate de Adunarea Deputaților la 20 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 582 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 160 din 21 iulie 1930.

Instrumentele de ratificare au fost depuse la 4 noiembrie 1930.

159

1928, ianuarie 17, București

Acord adițional la Convenția încheiată de România și Austria din 26 iulie 1924, cu privire la reglementarea datoriilor și creanțelor liberate în vechi coroane austro-ungare între supușii Înaltelor Părți Contractante

Recunoscînd necesitatea de a proceda la unele modificări ale textului art. 10 al Convenției dintre România și Austria, Părțile Contractante au hotărît să înlocuiască art. 10 din Convenția mai sus citată cu următorul text: „Pe teritoriul Înaltelor Părți Contractante, toate termenele de prescripție, peremptiune și forcluziune vor fi suspendate în cursul epocii cuprinsă între octombrie 1918 și punerea în vigoare a prezentei Convenții, întrucît zisele termene se raportă

la datoriile și creanțele reglementate întrînsa. Aceste termene vor începe să curgă de la punerea în vigoare a prezentei Convenții și nu vor putea să expire înaintea unui termen de 6 luni, cu începere de la constituirea Tribunalului de Arbitraj, prevăzut de art. 10 al Convenției.

Data constituirii Tribunalului va fi adusă la cunoștința publică de către Guvernele celor două țări.

Dispozițiile primului aliniat al articolului de față nu se va aplica în cazurile cînd prescripțiunea, peremțiunea sau forcluziunea erau deja terminate înainte de 31 octombrie 1918".

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 25 octombrie 1928. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 639 din 22 martie 1928.

A fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 908 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 122 din 6 iunie 1930.

160

1928, februarie 2, Viena

Protocol adițional II la Convenția din 17 ianuarie 1925, dintre Austria și România cu privire la instituțiile suplinitoare de asigurare asupra pensiilor funcționarilor

Prin acest Protocol Părțile Contractante au căzut de acord de a modifica dispozițiile art. 1, secțiunea A, Nr. 1, ultima frază* a Convenției referitoare la instituțiile de asigurare asupra pensiilor funcționarilor, astfel ca, pentru situația de casă constatată la 31 martie 1924 procentul dobînzilor prevăzut de dispozițiile dreptului civil austriac în vigoare la epocile respective să fie plătit cu titlu de dobînzi pînă la data plății efective a Casei.

S-a stipulat ca Protocolul adițional să intre în vigoare odată cu Convenția.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 2 martie 1929 și de Senat la 16 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 474 din 9 mai 1929, publicată în Mon. Of. nr. 104 din 15 mai 1929.

Ratificările s-au schimbat la Viena, la 2 martie 1931.

A intrat în vigoare la 16 martie 1931.

161

1928, martie 12, Geneva

Pact de neagresiune și de arbitraj, între România și Grecia

În conformitate cu stipulațiile art. 1, Părțile Contractante se obligau să nu se atace reciproc, să nu recurgă la invadarea teritoriului, să nu declare război, una contra alteia.

Prevederile art. 1 nu se aplicau în cazurile de:

a) Exercitare a dreptului de legitimă apărare;

b) Intreprindere a unei acțiuni pentru aplicarea art. 16 din Pactul Societății Națiunilor;

c) Inițiere a unei acțiuni în virtutea unei decizii luată de către Adunarea sau

---

* Sarcinile existente la sfîrșitul lunii decembrie 1918, care se raportau la cei asigurați și la rentieri al căror ultim loc de serviciu era situat în afara hotarelor vechiului Imperiu Austro-Ungar sau pe teritoriul unui stat căruia nu-i era atribuit nici o parte din fondurile instituției respective, treceau în competența Statului Național căruia îi revenea cea mai mare parte din fondurile instituției suplinitoare respective. Însă sarcinile de asigurări ale Casei de pensie a Casei Henri Frank-Fiul din Linz, cu privire la funcționarii sucursalei din Zagreb, treceau în competența Statului Iugoslav.

Consiliul Societății Națiunilor, sau în aplicarea art. 15, aliniatul 7 din Pactul Societății Națiunilor, cu condiția ca, în acest din urmă caz, acțiunea să fi fost îndreptată împotriva statului care a atacat primul.

Articolul 2 precizează că dacă una din Părțile Contractante aprecia că s-a comis sau se comite o violare a articolului precedent, ea avea dreptul să supună imediat diferendul Consiliului Societății Națiunilor.

În conformitate cu stipulațiile art. 3, Părțile Contractante se obligau să rezolve pe cale de conciliațiune, aranjament juridic sau prin arbitraj, toate neînțelegerile, indiferent de natura lor, asupra cărora nu s-ar fi putut înțelege și care nu puteau să fie rezolvate prin obișnuitele procedee diplomatice.

Această obligație nu se aplica:

a) Diferendelor în legătură cu fapte anterioare acestui Pact;

b) Diferendelor privitoare la pretenții pe care le-ar fi avut particularii împotriva uneia din Părțile Contractante și care urmau să fie rezolvate, în mod definitiv, de către jurisdicțiile naționale competente a uneia sau a celeilalte Părți Contractante;

c) Diferendelor referitoare la chestiuni pe care dreptul internațional le lăsa în competența exclusivă a statelor, precum este dreptul intern;

d) Diferendelor cu privire la Statutul teritorial al Părților Contractante, sau care priveau interesele lor vitale.

În virtutea art. 5, diferendele prevăzute la art. 3, și care erau exclusiv juridice, urmau să fie supuse Curții Permanente de Justiție Internațională, în afară de cazul cînd Părțile ar fi căzut de acord pentru a recurge la un Tribunal Arbitral. În caz de neînțelegere asupra faptului dacă diferendul era de ordin strict juridic, problema urma să fie supusă, la cererea uneia dintre Părți, Consiliului Societății Națiunilor, în virtutea art. 11, aliniatul 2 al Pactului Societății Națiunilor. Părțile se obligau să se conformeze recomandării unanime a Consiliului Societății Națiunilor.

Potrivit art. 6, dacă Părțile cădeau de acord pentru a supune diferendul unui Tribunal Arbitral, ele trebuiau să redacteze un compromis. Dacă nu erau de acord să se refere la Convențiile de la Haga din 18 octombrie 1907, pentru reglementarea pașnică a conflictelor internaționale, ele urmau să precizeze în acest compromis, în afară de alegerea arbitrilor și de obiectul litigiului, modalitățile de procedură și regulile de fond ce trebuiau să fie aplicate de către arbitri.

Dacă Părțile erau de acord să supună diferendul unui Tribunal, dar nu se puteau înțelege asupra compromisului sau asupra desemnării arbitrilor, art. 7 prevede că Părțile aveau dreptul, după un preaviz de 3 luni, de a aduce diferendul, în mod direct pe cale de acțiune, în fața Curții Permanente de Justiție Internațională.

Articolul 8 prevede că hotărîrea Curții Permanente de Justiție Internațională sau sentința Tribunalului Arbitral urmau să fie executate cu bună credință de către Părți.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 74 din 5 aprilie 1929.

Pactul a fost votat de Adunarea Deputaților la 8 martie 1929 și de Senat la 15 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 925 din 24 martie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 5 aprilie 1929.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 5 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 5 iulie 1929.

162

1928, martie 28, Paris

Acord încheiat de România şi Franţa pentru reglementarea datoriei de război a României faţă de Franţa

Totalul datoriei de război a României faţă de Franţa a fost stabilit la data de 31 decembrie 1927 la 961 551 212 franci aur.

Franţa, precizează art. 1, accepta să scadă din acest total suma de 434 043 509 franci aur, reprezentînd totalul diverselor creanţe şi reclamaţii ale Guvernului Român. Datoria netă a României se ridica la 527 507 703 franci aur.

Potrivit art. 2, pentru reglementarea completă şi definitivă a acestei datorii, România se angaja să plătească, şi Franţa să accepte, următoarele anuităţi:

Pentru anul	1928	franci aur	1 261 000
„ „	1929	„ „	2 522 000
„ „	1930	„ „	3 783 000
„ „	1931	„ „	5 044 000
„ anii	1932–1936	„ „	6 305 000
„ „	1936–1942	„ „	6 935 000
„ „	1943–1946	„ „	8 278 200
„ „	1947–1968	„ „	15 051 300
„ „	1969–1989	„ „	22 576 950

În virtutea art. 3, plăţile indicate mai sus urmau să fie efectuate în rate semestriale egale, la 1 martie şi la 1 septembrie, în fiecare an. Excepţional, plata primei anuităţi trebuia efectuată, în totalitate, la 2 noiembrie 1928.

Articolul 4 prevede că vărsămintele prevăzute în Acord urmau să fie efectuate, în monedă franceză, la Casa Centrală a Tezaurului public din Paris.

Conversiunea francilor aur în monedă franceză, avînd curs legal în Franţa, avea loc, ţinînd seama că un franc aur corespundea cu 0,32358 grame de aur, cu titlul de 0,900.

Acordul mai precizează că, în practică, atît timp cît biletele şi aurul aveau aceeaşi valoare, în Statele Unite ale Americii, dolarul putea servi de bază pentru conversiune. Raportul între francul aur şi moneda franceză era, deci, determinat, după media aritmetică a cursului dolarului la Bursa din Paris, în prima chenzină ce preceda scadenţele, şi după paritatea, dintre dolarul aur şi francul aur, adică 5,1325.

În cazul cînd una din plăţile prevăzute în Acord nu era efectuată la data exigibilităţii, art. 5 prevede că România datora dobînzi de întîrziere cu 6% pe an, de la data exigibilităţii.

Potrivit stipulaţiilor art. 6, România urma să remită Tezaurului francez, cel mai tîrziu la 1 iunie 1928, obligaţiunile prevăzute în forma modelului anexat Acordului. Aceste obligaţiuni erau scutite de orice impozite româneşti, prezente şi viitoare, cît timp ele erau în posesiunea şi beneficiul Guvernului Francez ori a unei persoane sau colectivităţi, care nu avea nici domiciliul, nici reşedinţa sa obişnuită, în România. După plata fiecărei semestrialităţi, obligaţiile aferente ei urmau să fie restituite Guvernului român.

La cererea Guvernului francez şi, în şase luni de la primirea acelei cereri, România trebuia să remită Guvernului francez, în schimbul uneia sau a tuturor obligaţiunilor a căror emisiune era prevăzută la art. 6, obligaţiuni susceptibile de a fi negociate, avînd forma la purtător sau nominativă pentru sumele sau bucăţile pe care Guvernul francez înţelegea să le ceară. Aceste obligaţiuni conţineau aceleaşi termene şi condiţii cu privire la datele de emisiune, scadenţe, scutire de impozite întocmai ca obligaţiunile remise în schimb.

Guvernul român urma să dispună, pe cheltuiala sa, timbrarea tuturor obligaţiunilor, astfel emise, conform legislaţiei franceze, în vigoare, la data emisiunii.

Prin art. 8, România declara că, în conformitate cu legile ei, plăţile prevăzute în Acord constituiau o sarcină asupra tuturor asietelor şi veniturilor României. De asemenea, România se obliga ca sumele datorate anual, potrivit Acordului, să fie înscrise în legea anuală a bugetului, în fiecare an.

Conform art. 9, la primirea obligaţiunii specificate la art. 6 Franţa trebuia să restituie Guvernului român obligaţiunile sau recunoaşterele de datorii pe care cel din urmă i le-a remis, înainte de încheierea Acordului.

Acordul are anexat: Forma obligaţiunii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

Acordul şi Anexa au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 27 iulie 1928 şi de Senat la 28 iulie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 026 din 27 iulie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

În urma marotoriului Hoover din 1931 şi a Învoielilor de la Lausanne din 1932, executarea acestui Acord a fost suspendată.

163

1928, mai 31, Paris

Acord între România şi Comitetele purtătorilor francezi şi belgieni de titluri române şi Asociaţia elveţiană a bancherilor de la Bâle privitoare la plata unor rente dinainte de război ale Statului Român

Cu începere de la 1 ianuarie 1929 inclusiv, se precizează în art. 1, Guvernul Român accepta să efectueze în franci aur, în procentele precizate mai jos, serviciul cuponului şi amortizarea împrumuturilor române:

Renta	4%	1889	externă
„	4%	1890	„
„	4%	1891	„
„	4%	1894	„
„	4%	1896	„
„	4%	1898	„
„	5%	1903	„
„	4%	1905 seria A şi B	„
„	4%	1905 conv.	„
„	4%	1908	„
„	4%	1910	„

ale căror titluri fuseseră prevăzute cu ştampila românească într-o altă monedă decît leul sau cu o foaie de cupoane tricoloră, conform Decretului Român nr. 527 din 28 martie 1922.

Purtătorii de titluri ale împrumutului român $4^{1}/_{2}\%$ 1913, care puteau să prezinte borderoul stampilat de Guvernul Român într-o altă monedă decît leul, erau admişi să beneficieze de plata întreagă, în moneda engleză, începînd cu cupoane plătibile la 1 octombrie 1928 şi pentru amortizare, cu începere de la 1 ianuarie 1929.

Conform art. 2, scadenţele semestriale ale tuturor împrumuturilor enumerate la art. 1, erau fixate, cu începere de la 1 ianuarie 1929, la 1 ianuarie şi 1 iulie ale fiecărui an.

Procentul aplicabil la plata cupoanelor pentru fiecare scadenţă se stabilea după scara următoare:

De la 1 ianuarie 1929 — 31 decembrie 1931 inclusiv, 40% din valoarea nominală a cuponului.

În 1932	41%
„ 1933	42%
„ 1934	43%
„ 1935	44%
„ 1936	46%
„ 1937	48%
„ 1938	50%
„ 1939	52%
„ 1940	55%
„ 1941	58%
„ 1942	61%
„ 1943	64%
„ 1944	68%
„ 1945	72%
„ 1946	76%
„ 1947	80%
„ 1948	85%
„ 1949	90%
„ 1950	95%
Cu începere de la 1 ianuarie 1951	100%

În mod excepţional, pentru fiecare împrumut, fracţiunile de dobîndă, ce curgeau de la ultima scadenţă, plătită în 1928, pînă la 1 ianuarie 1929 exclusiv, erau plătite la această din urmă dată pentru titlurile ce îndeplineau condiţiile prevăzute la art. 1, în aur, pe baza primei trepte a scării fixate la art. 2.

În virtutea art. 5, toate împrumuturile care făceau obiectul acestui Acord, cu excepţia împrumutului 4 1/2% 1913, trebuiau să fie amortizate, cel mai tîrziu pînă la 1 iulie 1970, în conformitate cu două tabele de amortizare, tabelul împrumutului 4 1/2% 1913 rămînînd în vigoare şi aplicîndu-i-se, pentru scadenţa de la 1 ianuarie 1928, dispoziţiile art. 8.

În acest scop trebuia să se alcătuiască: Un tabel de amortizare pentru rentele 4%; Un tabel de amortizare pentru rentele 5%.

Potrivit art. 8, în mod tranzitoriu, în ultimele şapte luni ale exerciţiului bugetar 1928, Guvernul Român trebuia să răscumpere în bursă numărul de obligaţiuni ce putea obţine prin întrebuinţarea creditelor trecute în bugetul anului 1928, în scopul de a amortiza renta externă anterioară războiului, scăzîndu-se sumele angajate pentru tragerile efectuate între 1 ianuarie şi 31 mai 1928.

S-a stipulat că francul aur menţionat în Acord corespundea cu 0,32.258 grame de aur cu titlu 0,900. În practică, atît timp cît biletele şi aurul aveau aceeaşi valoare în Statele Unite ale Americii, dolarul putea să servească ca bază de conversiune. În acest scop, se ţinea seama de paritatea legală a dolarului american în raport cu francul aur, ceea ce însemna 1 dolar egal cu 5,1825 franci.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 27 iulie 1928 şi de Senat la 27 iunie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 027 din 28 iulie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

164

1928, iunie 2, Roma

Convenţie internaţională pentru revizuirea Convenţiei referitoare la protecţia operelor literare şi artistice, semnată la Berna, la 9 septembrie 1886 şi revizuită la Berlin, la 13 noiembrie 1908

Animate de dorinţa de a proteja într-un mod cît mai eficace şi uniform posibil drepturile autorilor asupra operelor lor literare şi artistice, Părţile Contractante au hotărît să procedeze la revizuirea şi completarea Actului semnat la Berlin, la 13 noiembrie 1908.

Ţările cărora li se aplică prezenta Convenţie, se stipulează în art. 1, sînt constituite în Uniune pentru protecţia drepturilor autorilor asupra operelor lor artistice şi literare.

Potrivit dispoziţiilor art. 2, termenul „opere literare şi artistice" cuprinde toată producţia din domeniul literar, ştiinţific şi artistic, oricare ar fi modul sau forma de expresie, precum: cărţile, broşurile şi alte scrieri; conferinţele, cuvîntările, predicile şi alte opere de aceeaşi natură; operele dramatice sau dramatico-muzicale, operele coregrafice şi pantomimele a căror punere în scenă este fixată prin scris sau altfel; compoziţiile muzicale cu sau fără cuvinte; operele de desen, de pictură, de arhitectură, de sculptură, de gravură şi litografie; ilustraţiile, hărţile geografice; planurile, crochiurile şi lucrările plastice relative la geografie, la topografie, la arhitectură sau la ştiinţe.

Sînt protejate ca şi lucrările originale, fără prejudiciul drepturilor autorului lucrării originale, traducerile, adaptările, aranjamentele de muzică şi alte reproduceri transformate ale unei opere literare sau artistice, precum şi culegerile de diferite opere.

Ţările din Uniune sînt ţinute să asigure protecţia operelor menţionate mai sus.

Operele de artă aplicată la industrie sînt protejate atît cît permite legislaţia internă a fiecărei ţări.

Conform art. 2 bis, este rezervată legislaţii interne a fiecărei ţări din Uniune facultatea de a exclude, în parte sau în întregime, de la protecţia prevăzută în articolul precedent, discursurile politice şi discursurile pronunţate în dezbaterile judiciare.

Este rezervată, de asemenea legislaţiei interne a fiecărei ţări din Uniune, facultatea de a statua asupra condiţiilor în care conferinţele, cuvîntările, predicile şi alte opere de aceeaşi natură vor putea fi reproduse prin presă. Cu toate acestea, numai autorul va avea dreptul de a aduna aceste opere în culegere.

Articolul 3 prevede că această Convenţie se aplică operelor fotografice şi operelor obţinute printr-un procedeu analog fotografiei. Ţările Uniunii sînt ţinute de a le asigura protecţia.

In virtutea art. 4, autorii, supuşi uneia din ţările Uniunii, beneficiază în celelalte ţări, în afara ţării de origine a operei, pentru lucrările lor, fie nepublicate, fie publicate pentru prima dată într-o ţară a Uniunii, de drepturile pe care legile respective le acordă naţionalilor, precum şi de drepturile acordate, în mod special, prin această Convenţie.

Folosinţa şi exercitarea acestor drepturi nu sînt subordonate la nici o formalitate; această folosinţă şi exercitare sînt independent de existenţa protecţiei în ţara de origine a operei. În afară de stipulaţiile Convenţiei, întinderea protecţiei, ca şi mijloacele de apărare garantate autorului pentru păstrarea drepturilor sale, se reglementează, exclusiv,

după legislaţia ţării unde protecţia este cerută.

Potrivit punctului 3 al art. 4, se consideră ca ţară de origine a operei: pentru operele nepublicate, ţara care aparţine autorului; pentru operele publicate, aceea a primei publicări; şi pentru operele publicate în mod simultan în mai multe ţări ce fac parte din Uniune, aceea dintre ele a cărei legislaţie acordă durata de protecţie cea mai scurtă. Pentru operele publicate simultan într-o ţară din afara Uniunii şi într-una din Uniune, această din ultimă ţară este considerată, în mod exclusiv, ca ţara de origine. Prin „opere publicate" trebuie, în sensul Convenţiei, să se înţeleagă operele editate. Reprezentarea unei opere dramatice sau dramatico-muzicală, executarea unei opere muzicale, expunerea unei opere muzicale, expunerea unei opere de artă şi construirea unei opere de arhitectură nu constituie o publicare.

Conform stipulaţiilor art. 6 bis, independent de drepturile patrimoniale de autor şi chiar după cesiunea acestor drepturi, autorul păstrează dreptul de a revendica paternitatea operei, precum şi dreptul de a se opune la orice deformare, sau altă modificare a operei, de natură să aducă atingere onoarei sau reputaţiei sale.

Este rezervat legislaţiei naţionale a ţărilor din Uniune posibilitatea de a stabili condiţiile pentru exercitatea acestor drepturi. Mijloacele pentru a le apăra urmau să fie reglementate de legislaţia ţării unde protecţia este cerută.

În virtutea art. 7, durata protecţiei acordate prin Convenţie cuprinde viaţa autorului şi 50 de ani după moartea sa.

Cu toate acestea, în cazul cînd această durată nu ar fi adoptată în mod uniform de către toate ţările Uniunii, durata va fi reglementată de legea ţării unde protecţia va fi reclamată, şi ea nu va putea întrece durata fixată în ţara de origine a operei. Ţările Uniunii nu vor fi, prin urmare, ţinute să aplice dispoziţiile alineatului precedent, decît în măsura în care se conciliază cu dreptul lor intern.

Pentru operele fotografice sau obţinute printr-un procedeu analog cu fotografia, pentru operele postume, pentru operele publicate fără nume sau sub pseudonim, durata protecţiei este reglementată prin legea ţării unde protecţia este reclamată, fără ca această durată să poată întrece durata fixată în ţara de origine a operei.

Articolul 7 bis precizează că durata dreptului de autor aparţinînd în comun colaboratorilor unei opere este calculată după data morţii ultimului supravieţuitor al colaboratorilor.

Supuşii ţărilor care acordă o durată de protecţie inferioară aceleia prevăzute la alineatul 1 nu pot reclama în celelalte ţări ale Uniunii o protecţie de durată mai lungă.

În nici un caz durata de protecţie nu va expira înaintea morţii ultimului supravieţuitor dintre colaboratori.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 31 mai 1935.

Convenţia a fost semnată de: Marea Britanie, Bulgaria, Canada, Danzig, Finlanda, Ungaria, India, Italia, Japonia, Norvegia, Olanda cu colonii, Suedia, Elveţia, Germania, Austria, Belgia, Brazilia, Danemarca, Spania, Estonia, Franţa[1], Australia, Noua Zeelandă, Grecia[1], Luxemburg, Siria şi Liban, Maroc, Monaco, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Tunisia.

Au aderat: Liechtenstein (1931), Marocul francez (1934), Marocul şi coloniile spaniole (1934), Irlanda[1], Africa de Sud, Vaticanul (1935), Rodezia de Sud (1931), New Foundland (1932), Iugo-

1 Cu rezerve.

slavia[1] (1931), Colonii și protectorate engleze (1931), Teritoriile Sud-Vest Africane (1932), Coreea (1931), Formoza (1931), Kouan Toung (1931), Austria (1936), Cehoslovacia (1936), Letonia (1936), Indiile neerlandeze, Surinam, Curaçao, Portugalia (1937).

Convenția a fost votată de Senat la 11 aprilie 1935 și de Adunarea Deputaților la 12 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 471 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 31 mai 1935.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1931. Pentru țările care au ratificat sau aderat ulterior, Convenția a intrat în vigoare o lună de la depunerea ratificărilor.

165

1928, iulie 4, Londra

Convenție referitoare la titlurile împrumutului de $4^1/_2\%$ din 1913, între România și J. Henry Schröder et Co

Potrivit art. 1, plata capitalului și dobînzilor titlurilor specificate în prima listă anexată Convenției, ștampilate „pentru plata în lei" (denumite mai jos: „Titlurile în lei"), continua să fie făcută, în România, numai în lei.

Conform art. 2, plata capitalului și dobînzilor tuturor titlurilor care fuseseră cotate mai înainte la bursa din Londra, în afară de „Titlurile în lei" (denumite mai jos „Titluri în lire sterline"), era efectuată în lire sterline.

Plata capitalului și a dobînzilor titlurilor în lire sterline, specificate în partea a doua a listei a doua anexată la Convenție, nu se făcea potrivit prevederilor acestui Acord, decît în ipoteza că purtătorii acestor titluri acceptau condițiile Guvernului, stabilite în art. 6 al Acordului, ca îndeplinite îndatoririle lui cu privire la capitalul și dobînzile acestor titluri, pînă la 1 aprilie 1928 inclusiv. S-a stipulat, însă, condiția. ca această dispoziție să nu se aplice titlurilor al căror purtător putea să producă, înainte de 1 ianuarie 1929, un certificat de la un membru al bursei din Londra, contrasemnat în numele Comitetului bursei că a obținut acele titluri printr-o cumpărare de bună credință la bursa din Londra, înaintea datei la care împrumutul fusese suprimat din lista oficială.

Articolul 3 prevede că plata, în condițiile prevăzute în art. 2 al Convenției, urma să se efectueze în timp de război ca și în timp de pace, indiferent dacă purtătorii erau cetățeni sau supuși ai unui Stat amic, inamic sau neutru, fără a se cere declarații sau dovezi cu privire la naționalitatea, domiciliul sau reședința prezentă sau trecută a purtătorului sau a purtătorilor anteriori, asupra duratei timpului în care purtătorii dețin useră acele titluri sau cupoanele ce le erau atașate.

Pentru a asigura serviciul titlurilor în lire sterline, art. 4 precizează că Guvernul român se obliga să plătească direct lui Schröder, în lire sterline, la Londra, sumele necesare pentru serviciul titlurilor în lire sterline la datele fixate în art. 8 al Acordului încheiat de Ministerul Finanțelor al României cu Diskonto Gesellschaft & Co. la Berlin, la 23 octombrie 1913.

În virtutea art. 5, Guvernul român se obliga să amortizeze constant, la 1 octombrie 1928, și, în continuare, numărul de titluri stabilit de tabelul de amortizare, și își rezerva dreptul de a plăti la orice scadență sau scadențe de dobînzi, dar nu mai tîrziu de 1 octombrie 1935, titlurile care, din cauza războiului, nu fuseseră trase la sorți în conformitate cu acel tabel.

Articolul 6 prevede că, în măsura în care nu se făcuseră plăți pînă la 1 aprilie

1928 asupra titlurilor, în lire sterline, sau asupra cupoanelor ce aparţineau acestor titluri, Guvernul român se obliga să plătească, prin mijlocirea lui Schröder, tuturor purtătorilor acestor titluri sau cupoane prezentate la plată, la 1 octombrie 1928, sau după acea dată, o sumă în lire sterline egală cu 20% din valoarea nominală a tuturor acestor titluri ieşite la sorţi, pentru plată, şi neplătite, şi a tuturor cupoanelor scăzute şi neplătite, sau la alegerea Guvernului român titluri de rentă, în lire sterline, ale guvernului. Dacă Guvernul Român alegea plata în titluri de rentă în lire sterline, aceste titluri făceau parte dintr-un împrumut al Guvernului Român cotat la bursa din Londra şi erau de o valoare, astfel, încît, la cursul pieţei să fie egale cu plata de 20% în lire sterline.

Această Convenţie era scutită de toate impozitele române prezente şi viitoare, precum şi de orice taxă de timbru, sarcină sau impunere de stat, judeţ, comună.

Prima listă anexată Convenţiei cuprinde numerele titlurilor în lei; a doua listă cuprinde numerele titlurilor în lire sterline.

Partea I se referă la numerele titlurilor în privinţa cărora plata se putea face imediat. Partea a II-a precizează numerele titlurilor a căror plată se putea face numai după ce purtătorii acceptaseră plata arieratelor cu privire la capitalul şi dobînzile, în conformitate cu art. 6 din Convenţie.

Text românesc şi englez în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 27 iulie 1928 şi de Senat la 27 iulie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 025 din 27 iulie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 165 din 28 iulie 1928.

În art. 2 din Legea pentru ratificare se precizează că Guvernul român era autorizat să folosească o parte din cota disponibilă din împrumutul de consolidare de 35 000 000 lire sterline 4% 1922, pentru a plăti titlurile ieşite la sorţi şi cupoanele scăzute ale împrumutului 4½% 1913 în condiţiile stabilite de Convenţie.

166

1928, iulie 11, Geneva

Acord complementar la Convenţia din 8 noiembrie 1927 pentru abolirea prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi export

Articolul B din acest Acord prevede că, în cazul cînd Aranjamentele încheiate, referitoare la exportul de piei şi de oase, nu puteau, în lipsa ratificărilor necesare, să fie puse în vigoare, Părţile Contractante ale Acordului Complementar au convenit să autorizeze pe fiecare dintre ele să introducă, ulterior, cererile pe care erau în drept să le introducă potrivit dispoziţiilor art. 6 al Convenţiei şi Protocolului şi pe care renunţaseră să le prezinte în beneficiul acestor Aranjamente.

Aceste cereri de derogare trebuiau adresate Secretarului General al Societăţii Naţiunilor, înainte de 30 septembrie 1929, urmînd să le transmită Părţilor Contractante înainte de 31 octombrie 1929.

Potrivit art. C, Părţile Contractante erau de acord ca, pentru a fi pusă în vigoare, Convenţia trebuia să obţină, în prealabil, fie ratificarea, fie adeziunea din partea a cel puţin 18 membri ai Societăţii Naţiunilor sau State care nu erau membre.

Ratificările urmau să fie depuse înainte de 30 septembrie 1929.

Fiecare din Părţile Contractante avea facultatea de a face cunoscut Secretariatului General al Societăţii Naţiunilor, în momentul depunerii ratificării sau notificării adeziunii sale, că subordonează punerea în vigoare a Convenţiei de ratificarea sau adeziunea notificată, în numele anumitor State, fără a face menţiune la alte State decît cele care urmează: Germania, Austria, Statele Unite ale Americii, Franţa, Marea Britanie, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, *România*, Iugoslavia, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia.

Secretariatul General al Societăţii Naţiunilor urma să informeze, imediat, Părţile Contractante de fiecare ratificare sau adeziune înregistrată, precum şi de indicaţiile ce ar fi putut însoţi ratificarea sau adeziunea, în conformitate cu alineatul precedent.

La 31 octombrie 1929, Secretarul General al Societăţii Naţiunilor trebuia să comunice tuturor membrilor Societăţii şi Statelor care nu erau membre, ratificările depuse şi adeziunile notificate înainte de 30 septembrie 1929.

Acordului Complimentar i-au fost anexate un Protocol al Acordului Complimentar cu o Declaraţie şi un Protocol privitor la punerea în vigoare a Convenţiei din 1927 şi a Aranjamentului din 11 iulie 1928, cu două Declaraţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Acordul şi Protocolul au fost semnate de Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord (precum şi toate părţile Imperiului Britanic, nemembre separate ale Societăţii Naţiunilor), India, Bulgaria, Chile, Danemarca, Egipt, Estonia, Finlanda, Franţa, Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Norvegia, Ţările de Jos, Polonia, *România*, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia.

Acordul şi Protocolul au fost votate de Senat la 4 iunie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 115 din 2 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

167

1928, iulie 11, Geneva

Aranjament internaţional privitor la exportarea pieilor

Prin art. 1 din acest Aranjament, Părţile Contractante se angajau ca, începînd cu data de 1 octombrie 1929, exportul pieilor şi al blănurilor neprelucrate sau prelucrate să nu fie supus nici unei prohibiri sau restricţii, indiferent de forma şi denumirea lor.

Părţile Contractante, precizează art. 2, se obligau, de asemenea, ca, începînd cu aceeaşi dată, să nu menţină sau să instituie asupra produselor vizate la art. 1 nici o taxă de export şi nici o altă taxă, în afara taxei de statistică, care, în virtutea legislaţiei respective a Părţilor Contractante, nu era aplicabilă tuturor tranzacţiilor comerciale al căror obiect îl puteau face aceste produse.

Articolul 3 precizează că Aranjamentul putea să fie semnat pînă la 31 decembrie 1928, în numele oricărui membru al Societăţii Naţiunilor şi al oricărui Stat nemembru, căruia Consiliul Societăţii Naţiunilor i-ar fi comunicat, în acest scop, un exemplar din Aranjament.

Art. 5 prevede că, începînd cu data de 1 ianuarie 1929, orice membru al Societăţii Naţiunilor şi orice Stat vizat la art. 3, putea să adere la acest Aranjament.

Dacă, după expirarea unei perioade de doi ani de la punerea în vigoare a Aranjamentului, s-ar fi adresat Secretarului General al Societăţii Naţiunilor o cerere

de revizuire a art. 2, de către cel puțin o treime din membrii Societății Națiunilor și din Statele nemembre, Părți ale acestui Aranjament, ceilalți membri se obligau să ia parte la orice consultație ce putea avea loc, în acest scop.

Orice membru al Societății Națiunilor și orice Stat nemembru, Parte la Aranjament, puteau, în cazul cînd consultația ar fi avut ca rezultat refuzul revizuirii cerută de acel Stat, sau dacă aprecia că nu putea să subscrie la art. 2 revizuit, să-și reia, în ceea ce privește materia acestui articol, libertatea de acțiune după șase luni de la refuzul revizuirii sau de la punerea în vigoare a art. 2 revizuit, cu condiția de a înștiința, despre aceasta, pe Secretarul General al Societății Națiunilor.

Dacă, în urma unor denunțări intervenite în conformitate cu alineatul precedent, o treime din membrii Societății Națiunilor și din Statele nemembre, Părți la acest Aranjament, și care nu-l denunțaseră, ar fi cerut o nouă consultație, toate Părțile Contractante se obligau să participe la ea.

Orice denunțare intervenită în conformitate cu dispozițiile de mai sus trebuia comunicată, imediat, de către Secretarul General al Societății Națiunilor, tuturor celorlalte Părți Contractante.

Fără a prejudicia dispozițiile art. 6, în ceea ce privește denunțarea, art. 7 precizează că Aranjamentul putea să fie denunțat în numele oricărui membru al Societății Națiunilor, sau al oricărui Stat nemembru, după expirarea celui de-al cincilea an al aplicării sale. Denunțarea își producea efectele la douăsprezece luni după notificarea adresată, în numele său, Secretarului General al Societății Națiunilor. Denunțarea nu avea efect decît asupra Statului-membru al Societății Națiunilor sau asupra Statului nemembru, în numele căruia fusese făcută denunțarea.

Aranjamentul are anexat un Protocol care completează conținutul unor articole.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Aranjamentul și Protocolul au fost semnate de: Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie, Danemarca[1], Finlanda, Franța[1], Ungaria[1], Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda[1], Polonia, *România*, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria[1], Turcia[1].

Convenția și Protocolul au fost votate de Senat la 4 iunie 1929 și de Adunarea Deputaților la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 115 din 2 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1929, conform Protocolului din 11 septembrie 1929. Pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, Convenția a intrat în vigoare în ziua depunerii ratificării sau adeziunii.

168

1928, iulie 11, Geneva

Aranjament internațional privitor la exportarea oaselor

Părțile Contractante se angajau, prin art. 1, ca, începînd cu data de 1 octombrie 1929, exportul oaselor brute sau curățate de grăsime, precum și a resturilor acestora să nu fie supuse la nici o prohibire sau restricție.

Conform stipulațiilor art. 2, Părțile Contractante care nu aplicau nici o taxă de export asupra produselor vizate la art. 1, sau ale căror taxe de export asupra acestor produse nu depășeau cifra de 1,50 franci elvețieni pentru suta de kilograme, se obligau să nu înființeze, și nici să mențină, de la 1 octombrie

[1] Cu rezerve.

1929, nici o taxă de export care să depășească cifra de 1,50 franci elvețieni.

În virtutea art. 3, Părțile Contractante, care la data încheierii Aranjamentului aplicau produselor vizate la art. 1 o taxă de export mai mare decît 3 franci elvețieni, se obligau să o reducă, de la 1 octombrie 1929, pentru a nu depăși această cifră.

Părțile Contractante care aplicau articolelor specificate la art. 1 o taxă de export mai mare decît cifra de 1,50 franci elvețieni, dar care nu depășea 3 franci, fără să fi înființat prohibiții pentru acele produse, se obligau să nu majoreze taxe ce existau în vigoare la data încheierii contractului.

Articolul 4 precizează că puteau să fie urcate pînă la cifra maximum de 3 franci elvețieni, taxele de export aplicate de Părțile Contractante care aveau o taxă mai mare de 1,50 franci și care nu depășeau 3 franci, dacă cel puțin acele taxe se aplicau sub regimul prohibiției.

Pentru produsele subliniate la art. 1, nu se putea înființa sau menține nici o taxă (în afara taxei de statistică), care, pe baza legislației respective a Părților Contractante, să nu se fi aplicat la toate restricțiile comerciale, privitoare la aceste produse.

Dar Aranjamentul nu excludea facultatea pentru Părțile Contractante de a încheia acorduri particulare care să grupeze un anumit număr dintre ele, acorduri bazate fie pe limitarea dreptului de export la o cifră mai mică decît cea autorizată prin Aranjament, fie pe suprimarea oricărei taxe de ieșire.

Aceste acorduri nu puteau, însă, aduce vreo atingere drepturilor care, pentru Statele terțe, rezultau din convențiile bazate pe tratamentul națiunii celei mai favorizate.

Un Protocol anexat Aranjamentului lămurește înțelesul unor articole.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Aranjamentul și Protocolul au fost semnate de: Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie[1], Danemarca[1], Finlanda, Franța[1], Ungaria, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda[1], Polonia, *România*[1, 2], Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Iugoslavia[1], Bulgaria[1], Turcia[1].

A fost denunțată de Finlanda la 4 martie 1936.

Aranjamentul și Protocolul au fost votate de Senat la 4 iunie 1929 și de Adunarea Deputaților la 18 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 115 din 2 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 148 din 9 iulie 1929.

Convenția a intrat în vigoare la 1 octombrie 1924, conform Protocolului din 21 septembrie 1929. Pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, Convenția a intrat în vigoare în ziua depunerii ratificării sau adeziunii.

169

1928, august 27, Paris

Tratat multilateral pentru renunțarea la război ca instrument de politică națională (Pactul Briand-Kellogg)

„Avînd sentimentul adînc al datoriei solemne ce le incumbă de a dezvolta buna stare a omenirii;

Convinși că a sosit momentul de a proceda la o sinceră renunțare la război ca instrument de politică națională, pentru ca relațiile pașnice și amicale ce există actualmente între popoarele lor să poată fi perpetuate;

---

[1] Cu rezerve.

[2] Punerea în vigoare de către România a fost subordonată ratificării de către Austria, Ungaria, Polonia, Iugoslavia și Cehoslovacia.

Convinşi că orice schimbare în relaţiile lor mutuale trebuie urmărită numai prin proceduri pacifice şi realizată în ordine şi în pace, şi că orice putere semnatară care ar căuta de acum înainte să dea dezvoltare intereselor sale naţionale recurgînd la război, va trebui să fie lipsită de beneficiul prezentului Tratat;

Sperînd că, încurajate de exemplul lor, toate celelalte naţiuni ale lumii se vor alătura la aceste sforţări umanitare şi aderînd la prezentul Tratat, de îndată ce va intra în vigoare, îşi vor pune popoarele în stare de a profita de stipulaţiile lui, unind astfel naţiunile civilizate ale lumii într-o renunţare comună la război ca instrument al politicii lor naţionale, au hotărît a încheia un Tratat..."

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, Părţile Contractante declarau solemn, în numele popoarelor respective, că condamnă recurgerea la război pentru reglementarea diferendelor internaţionale şi renunţau la el, ca instrument de politică naţională, în relaţiile lor mutuale.

Potrivit art. 2, Părţile Contractante recunoşteau că reglementarea sau rezolvarea tuturor diferendelor sau conflictelor, de orice natură sau de orice origine ar fi fost, care se puteau ivi între ele, nu trebuiau urmărite decît prin mijloace paşnice.

Articolul 3 prevede că Tratatul trebuia ratificat de Părţile Contractante, conform procedurii stabilită de constituţiile statelor respective, urmînd să-şi producă efectele de îndată ce toate instrumentele de ratificare erau depuse la Washington.

Tratatul rămînea deschis pentru adeziune oricărui alt stat.

Tratatul are următoarele anexe: Notă a Guvernului S.U.A. către Guvernele Australiei, Belgiei, Canadei, Cehoslovaciei, Franţei, Germaniei, Marii Britanii, Indiei, Statului Liber al Irlandei, Italiei, Japoniei, Noii Zeelande, Poloniei şi Africii de Sud, din 23 iunie 1928; Două note privitoare la adeziunea României la acest Tratat, remise Secretarului de Stat al S.U.A. de către Însărcinatul cu Afaceri al României la Washington, la 4 septembrie 1928.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 30 din 7 februarie 1929.

Tratatul a fost semnat de: Germania, Statele Unite ale Americii, Belgia, Franţa, Marea Britanie, Italia, Japonia, Polonia, Cehoslovacia, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, Irlanda, India.

Au aderat: Siam (1929), Suedia (1929), Elveţia (1929), Uniunea Sovietică (1928), Venezuela (1929), Columbia (1931), Hedjaz (1931), Ecuador (1931), Irak (1932), Brazilia (1934), Afganistan (1928), Albania (1929), Austria (1928), Bulgaria (1929), Chile (1929), China (1929), Costa-Rica (1929), Cuba (1929), Danemarca (1929), Danzig (1929), Republica Dominicană (1928), Egipt (1929), Spania (1929), Estonia (1929), Etiopia (1928), Finlanda (1929), Grecia (1929), Guatemala (1929), Haiti (1930), Honduras (1929), Ungaria (1929), Islanda (1929), Letonia (1929), Liberia (1929), Lituania (1929), Luxemburg (1929), Mexic (1929), Nicaragua (1929), Norvegia (1929), Panama (1929), Paraguay (1929), Olanda (1929), Peru (1929), Iran (1929), Portugalia (1929), *România* (1929), Iugoslavia (1929).

Tratatul şi anexele au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 30 ianuarie 1929 şi de Senat la 1 februarie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 333 din 6 februarie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 30 din 7 februarie 1929.

A intrat în vigoare la 25 iulie 1929.

170

1928, septembrie 22, Bruxelles

Protocol internațional aducînd adăugiri și modificări Regulamentului de serviciu internațional anexat la Convenția telegrafică internațională de la St. Petersburg (Revizuirea de la Paris, 1925)

Prin acest Protocol s-a stabilit că limbajul clar este acela care prezintă un sens lămurit în una sau mai multe limbi autorizate pentru corespondența telegrafică internațională, fiecare cuvînt și fiecare expresie avînd semnificația care îi este atribuită în mod normal în limba de care aparțin.

Limbajul convenit s-a considerat că este acela care se compune sau din cuvinte artificiale, sau din cuvinte reale, neavînd semnificația care le este atribuită în mod normal în limba de care aparțin, și din această cauză nu formează fraze cu înțeles în una sau mai multe limbi autorizate pentru corespondența telegrafică în limbaj clar sau, în fine, dintr-un amestec de cuvinte reale, astfel cum s-a definit mai sus și din cuvinte artificiale.

Prin telegrame s-a stabilit că se înțeleg în limbaj convenit acelea al căror text conține cuvinte aparținînd acestui limbaj.

Text românesc în Mon. Of. nr. 244 din 1 noiembrie 1929.

Protocolul a fost semnat de: Africa de Sud, Albania, Germania, Australia, Senegal, Iugoslavia, Somalia, Suedia, Elveția, Siria, Cehoslovacia, Tripolitania, Tunis, Turcia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Venezuela.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 141 din 27 septembrie 1929.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1929.

Acest Regulament a fost înlocuit prin Convenția de la Madrid din 1932 pentru și față de țările care au ratificat-o.

171

1928, noiembrie 10, Berlin

Convenție încheiată de România și Germania pentru reglementarea diferendelor financiare

În conformitate cu stipulațiile art. 1, Guvernul german se angaja să verse Guvernului român 75 500 000 Reichsmarks și anume: 30 500 000 în următoarele opt zile după schimbarea instrumentelor de ratificare; 15 000 000 la 1 aprilie 1929; 15 000 000 la 1 aprilie 1930; 15 000 000 la 1 aprilie 1931.

Potrivit art. 2, pct. 1, în ceea ce privește bunurile, drepturile și interesele germane în România, nelichidate la data de 27 august 1928, Guvernul român renunța la toate drepturile care decurgeau pentru el din art. 297 b și paragrafele 4, 5, 9, 10, 14 și 15 ale anexei de la secțiunea a IV-a a părții X, din Tratatul de la Versailles, sau reclamate de el în virtutea acestor dispoziții.

Nu erau considerate ca lichidate la data de 27 august 1928, în înțelesul acordului decît: a) Creanțele pecuniare, deoarece acestea fuseseră încasate de Guvernul român, sechestrate sau reținute la cererea lui pînă la acea dată; celelalte bunuri, drepturi și interese generale dacă se găseau, fie în mîinile terților, fie în proprietatea Statului român în virtutea unor dispoziții legale românești, a unei măsuri din acelea confirmate de Tratatul de la Versailles, a oricărei dispoziții a acestui Tratat sau a altor dispoziții ce proveneau de la autoritățile judiciare administrative românești pînă la data de mai sus.

În momentul punerii în vigoare a acestui Acord, toate limitările care împiedicau liberul exercițiu al drepturilor resortisanților germani cu privire la bunurile,

drepturile și interesele vizate la art. 2, pct. 1, încetau de a mai fi în vigoare.

Orice bun vizat la art. 2, pct. 1, și care se găsea în posesiunea Guvernului român trebuia restituit, la cerere, detentorului german. Cererea era adresată Oficiului de lichidare de la Ministerul de Finanțe din București, într-un termen de 2 luni.

Potrivit pct. 5 din art. 2, Guvernul român renunța, cu începere de la 27 august 1928, la exercitarea drepturilor pe care i le conferea alin. 5, 6 și 7 din art. 306 al Tratatului de la Versailles.

Guvernul german, cît și Guvernul român, renunțau unul față de altul la toate acțiunile înaintate Tribunalului Arbitral Mixt Germano-Român, sau în fața arbitrajului constituit în virtutea Tratatului de la Versailles.

Conform art. 5, Guvernul român renunța la posibilitatea prevăzută în paragraful 18 al anexei II din partea a VIII-a (Reparații) a Tratatului de la Versailles, de a lua orice măsură specială în scopul sechestrării sau confiscării bunurilor germane. De asemenea, renunța și la alte măsuri care ar fi constituit o restrîngere a dreptului pe care îl aveau resortisanții germani de a dispune liber de proprietatea lor privată.

În virtutea art. 6, începînd cu data intrării în vigoare a Convenției, toate problemele de ordin financiar, în suspensie între cele două guverne și băncile de emisiune, erau considerate ca definitiv reglementate.

Convenția are anexate: O ofertă românească de revalorizare a rentei române aflată în mîini germane; Un Protocol final din 6 decembrie 1929.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1929.

A fost omologată de Comisia de Reparațiuni la 8 decembrie 1928.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 29 decembrie 1928 și de Senat la 29 decembrie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 256 din 31 decembrie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1929.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Berlin, la 8 februarie 1929.

A intrat în vigoare la 8 februarie 1929.

În urma acestei Convenții, Legea pentru lichidarea drepturilor și intereselor supușilor foști inamici (Mon. Of. nr. 55 din 13 iunie 1923) a fost modificată parțial prin Legea publicată în Mon. Of. nr. 168 din 1 august 1929.

Convenția a fost modificată prin: Protocol final din 6 decembrie 1928; Protocolul din 10 ianuarie 1933; Convențiile din 13 martie 1929 și din 24 iulie 1934.

172

1928, noiembrie 22, Geneva

Convenție referitoare la expozițiile internaționale

Dispozițiile acestei Convenții nu se aplicau decît expozițiilor internaționale oficiale sau oficial recunoscute. În virtutea art. 1 se considera ca expoziție internațională oficială sau oficial recunoscută, orice manifestație la care erau invitate pe cale diplomatică țări străine, al cărei scop principal era de a face să rezulte progresele săvîrșite de diferitele țări într-o ramură sau mai multe ramuri ale producției.

Nu erau supuse dispozițiilor acestei Convenții: a) Expoziția de durată mai mică de trei săptămîni; b) Expozițiile științifice, organizate cu ocazia unor congrese internaționale, cu condiția ca durata lor să nu fi depășit trei săptămîni; c) Expozițiile de arte frumoase; d) Expozițiile organizate de o singură țară într-o altă țară, în urma invitației acesteia.

Frecvența expozițiilor internaționale a fost reglementată după principiile următoare:

Expozițiile generale au fost clasate în două categorii: prima categorie cuprindea expozițiile generale care implicau pentru țările invitate obligația de a construi pavilioane naționale. A doua categorie cuprindea expozițiile generale care nu implicau pentru țările invitate obligația menționată mai sus.

Conform stipulațiilor art. 4, în aceeași țară nu se putea organiza, în cursul unei perioade de 15 ani, decît o singură expoziție generală de prima categorie. Un interval de 10 ani trebuia să separe două expoziții generale de orice categorie.

Prin art. 10 se înființa un Birou Internațional al expozițiilor însărcinat să vegheze la aplicarea Convenției. Aprecierea și judecarea obiectelor expuse erau încredințate unui juriu internațional. Recompensele au fost împărțite în 5 categorii: a) Marele premiu; b) Diploma de onoare; c) Medalii de aur; d) Medalii de argint; e) Medalii de bronz.

Convenția conține: Protocol de semnătură; Protocol.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Convenția și Protocoalele au fost semnate de: Albania, Germania, Australia, Austria, Belgia, Canada, Columbia, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Spania, Franța, Marea Britanie, Grecia, Guatemala, Haiti, Ungaria, Italia, Japonia, Maroc, Olanda, Peru, Polonia, Portugalia, Cehoslovacia, *România*, Iugoslavia, Suedia, Elveția, Tunisia, Uniunea Sovietică.

Au aderat: Norvegia (1937), Finlanda (1937).

Convenția și Protocoalele au fost votate de Adunarea Deputaților la 20 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2581 din 8 iulie 1930. publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

A intrat în vigoare la 17 ianuarie 1931, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, a intrat în vigoare la o lună după depunerea instrumentelor de ratificare.

O Convenție privitoare la Expozițiile internaționale fusese încheiată la Berlin, la 26 octombrie 1912, dar nu a fost aplicată din cauza războiului.

173

1928, decembrie 6, Berlin

Protocol final pentru modificarea Convenției din 10 noiembrie 1928 între România și Germania

Prin acest Protocol cele două Guverne se angajau să ratifice cît mai curînd posibil Convenția semnată la 10 noiembrie 1928 destinată să pună capăt diferendelor financiare ce existau între România și Germania.

Se modifica, de asemenea, anexa Convenției din 10 noiembrie 1928.

Schimbul de note din 10 noiembrie 1928, cu privire la colaborarea Băncii Reichului la acțiunea comună a băncilor de emisiune în vederea stabilizării monedei române și la colaborarea băncilor germane la împrumutul internațional, se suprima. Acest schimb de note era înlocuit prin altul, care se găsește anexat la acest Protocol final.

Guvernul german renunța la perceperea impozitului ce greva titlurile împrumuturilor române anterioare războiului, neștampilate, desemnate în Anexa Convenției din 10 noiembrie 1928, contra unor titluri noi. Renunțarea opera numai dacă se putea face proba că pentru titlurile vechi se plătise impozitul în conformitate cu legea germană relativă la impozitele Reichului sau cu legea germană relativă la impozitul ce greva transferul capitalurilor.

Protocolul are anexat un schimb de note referitoare la cooperarea Reichsbank-ului la împrumutul de stabilizare (neratificate prin Parlament).

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1929.
Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 29 decembrie 1928 și de Senat la 29 decembrie 1928. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 256 din 31 decembrie 1928, publicată în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1929.

174

1928, decembrie 10, București

Convenție încheiată de Statul Român și Societatea Anonimă a căilor ferate Lemberg-Cernăuți-Iași (L.C.I.)

Societatea Lemberg-Cernăuți-Iași, pe baza actelor de concesiune încheiate cu Guvernul Austriac F. C. nr. 6 din 11 ianuarie 1864 și nr. 85 din 15 mai 1867 și cu Guvernul Român la 21 septembrie 1868 și la 10/22 ianuarie 1889, avea dreptul, potrivit art. 1 din Convenție, la următoarele anuități (dobînzi și amortisment), convenite a fi calculate în coroane antebelice: a) Pentru linia Grigore Ghica Vodă-Cernăuți, pînă la 31 august 1956 . . . . 301 150 cor.a.b.; b) Pentru linia Cernăuți-Ițcani, pînă la 15 mai 1957 . . . . . 1 400 000 cor.a.b.; c) Pentru linia Ițcani-Roman, cu ramificațiile Pașcani-Iași și Verești-Botoșani, pînă la 31 octombrie 1961 . . . . 3 865 173,86 cor.a.b.

Total . . . . 5 566 323,86 cor.a.b.

Acestor sume, transformate în franci elvețieni, la valoarea de 15 fr. elv., pentru suta de coroane antebelice, le corespundeau la 31 august 1926, luată ca dată inițială și pe baza dobînzii de 7%, următoarele capitaluri:

a) 563 408 fr. elvețieni
b) 2 637 249,58 fr. elvețieni
c) 7 545 892,91 fr. elvețieni, care totalizate însumează
10 746 550,49 fr. elvețieni

Din acest capital, suma de 6 550,49 fr. elv. se socotea ca achitată în numerar, prin imputarea ei asupra sumei de 3 000 000 lei, acordată ca avans, ca anticipare, societății, din partea Statului Român.

Pentru restul de 10 740 000 fr. elv. trebuia să se emită rentă de Stat, cu o dobîndă de 7%, amortizabilă în 30 ani, în conformitate cu planul de amortizare anexat la Convenție, și prin tragere la sorți, prin 60 semestrialități a cîte 430 551,79 fr. elv., la fiecare 1 martie și 1 septembrie a fiecărui an, începînd cu 1 martie 1927 pînă la 1 septembrie 1956.

Societatea se obliga să degreveze liniile de toate ipotecile rezultate din datoriile contractate de societate în bani, prin radierea lor în cărțile funduare de căi ferate.

Din momentul punerii în executare a prezentei Convenții, prin emiterea de rentă, liniile de cale ferată cu toate clădirile, instalațiile, materialul rulant și orice alte accesorii ce se găseau pe aceste linii sau aparținînd ei, deveneau proprietatea Statului Român.

Societatea se obliga să predea Statului Român, fără vreo recompensă specială, toate actele, arhivele, planurile, registrele de contabilitate, albumurile, documentele, rapoartele și orice socoteli care se refereau la posesiunea și exploatarea acestor linii ferate trecute în proprietatea Statului Român, care s-ar mai fi aflat în posesiunea societății.

Prin această Convenție se stingeau toate drepturile și obligațiile reciproce ce

derivau din concesiunile de construire și exploatare a liniilor de cale ferată, care în baza Convenției treceau în proprietatea Statului Român, precum și din convențiile de dezvoltare a acestor linii, și din orice acte și dispoziții, toate fiind înlocuite prin stipulațiile prezentei Convenții.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 101 din 20 aprilie 1932.
A fost votată de Adunarea Deputaților la 18 aprilie 1932 și de Senat la 19 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 542, publicată în Mon. Of. nr. 101 din 20 aprilie 1932.

175

1928, decembrie 14, Geneva

Convenție internațională privitoare la statisticile economice

Recunoscînd că este important de a dispune de statistici, arătînd situația și mișcarea economică a lumii în ansamblul său și în diferite țări și a stabili aceste statistici pe baze care să permită comparația;

Considerînd că acest scop nu ar putea fi mai bine atins decît printr-o acțiune simultană și dinainte stabilită, sub forma unei Convenții internaționale, aptă de a asigura pregătirea și publicarea oficială a diverselor categorii de statistici economice și adoptarea generală a unor metode uniforme pentru elaborarea anumitor situații statistice, Părțile au încheiat prezenta Convenție.

Prin stipulațiile art. 1 Părțile Contractante s-au angajat să stabilească și să publice pentru toate părțile teritoriilor de sub administrația lor, la care se aplică prezenta Convenție, și la diferite intervale fixate, categoriile de statistică prevăzute de Convenție.

În ce privește statisticile evidențiate de Convenție, orice teritoriu ce poseda o organizare statistică specială putea fi considerat pentru statisticile astfel stabilite ca formînd o unitate distinctă. În statisticile publicate conform Convenției urma să fie specificat teritoriul căruia se va aplica. Obligațiile deținute în Convenție erau subordonate clauzelor de interpretare și rezervelor stipulate în Protocolul anexat Convenției —, precum și rezervelor care ulterior puteau fi admise în virtutea dispozițiilor din art. 17.

Categoriile de statistică prevăzute la articolul precedent erau următoarele: I. Comerț exterior. Această categorie cuprindea situațiile anuale și lunare a cantității și a valorii importului și exportului; II. Profesiuni. Convenția are în vedere situația populației pe profesiuni, stabilită și publicată cel puțin o dată pe o perioadă de un deceniu și cu referire la ultimul an al perioadei decenale sau la un an cît mai apropiat de acesta; III. Agricultură, crescătorii, silvicultură și pescării. Recensămîntul general al agriculturii se cerea să fie făcut o dată pe o perioadă decenală, și urma să cuprindă repartiția suprafețelor, cultivate între principalele culturi, cantitățile recoltate, situația periodică a numărului de capete pentru principalele specii de animale vii, resursele forestiere etc.; IV. Mine și metalurgie. Pentru această categorie s-a stipulat prezentarea de situații, cel puțin anuale, a cantităților produse din acele minerale și metale a căror producție în statul respectiv prezenta o importanță națională; V. Industrie. Situația statistică trebuia prezentată cel puțin la fiecare zece ani și cuprindea stabilimentele industriale și comerciale, numărul persoanelor pe sexe, care des-

făşurau activitate în aceste stabilimente, repartizarea lor pe categorii profesionale etc.; VI. Numere-indice ale preţurilor. Această categorie trebuia să exprime mişcarea generală a preţurilor de gros, stabilite şi publicate lunar, mişcarea generală a costului vieţii, stabilită şi publicată cel puţin trimestrial.

Conform art. 10, neînţelegerile relative la interpretarea sau aplicarea dispoziţiilor cuprinse în Convenţie erau supuse pentru rezolvare Comitetului de experţi, prevăzut la art. 8 din Convenţie.

Convenţia conţine un Protocol care, în principal, prevede că nici o stipulaţie din Convenţie nu va fi interpretată ca limitînd sau atingînd competenţa Institutului Internaţional de Agricultură; că nici o dispoziţie a prezentei Convenţii nu impune obligaţia de a stabili şi publica cifre care ar atrage divulgarea informaţiilor relative la un stabiliment particular oarecare; că fiecare din Părţile Contractante va putea, în caz de forţă majoră sau de evenimente grave, ameninţînd securitatea statului, să suspende, în mod excepţional, pentru o durată cît mai scurtă, aplicarea dispoziţiilor Convenţiei.

Convenţia mai conţine un Act final şi Anexele I—VI.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1931.

Convenţia a fost semnată de: Austria, Marea Britanie[1], Uniunea Sud-Africană, Irlanda, Bulgaria, Danemarca[1], Egipt, Franţa[1], Grecia, Italia[1], Norvegia[1], Olanda[1], Polonia, Portugalia[1], *România,* Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Germania, Belgia[1], Brazilia, Danzig, Estonia, Finlanda, Ungaria, Japonia[1], Letonia[1], Luxemburg, Iugoslavia.

Au aderat: Rodezia de Sud (1931), Canada (1930), Australia (1932), India[1] (1931), Chile (1934), Cuba (1932), Indiile neerlandeze (1933).

A fost votată de Senat la 21 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 992 din 31 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1931.

Convenţia a intrat în vigoare la 14 decembrie 1930, iar pentru România la 22 septembrie 1931. Fiecare ratificare sau adeziune posterioară intrării în vigoare îşi producea efectul la 90 de zile după data de primire (art. 15).

[1] Cu rezerve.

176

1928, decembrie 18, Bucureşti

Convenţie încheiată de Statul Român cu Societatea „La Maison Schoeller" din Fribourg (Elveţia), pentru cumpărarea a 19 800 acţiuni de prioritate ale Societăţii Anonime a Căilor Ferate Someşene

Conform stipulaţiilor Convenţiei, Statul Român cumpăra, iar Casa Schoeller vindea 19 162 acţiuni de prioritate la purtător, cu valoare nominală de 1000 coroane (500 fiorini), dinainte de război, fiecare, ale Societăţii Căilor Ferate Someşene care nu fuseseră trase la sorţi, precum şi 638 acţiuni de aceeaşi categorie, trase la sorţi pînă în anul 1925, inclusiv, şi neprezentate societăţii pentru rambursare.

Casa Schoeller vindea Statului Român cele 19 162 acţiuni de prioritate neieşite la sorţi, pentru suma totală de 5 380 667 franci elveţieni.

În afară de aceste acţiuni, Casa Schoeller se obliga să livreze Statului Român, fără nici o pretenţie, cele 965 acţiuni de folosinţă ale aceleiaşi societăţi, pe care ea le poseda. Acţiunile purtau cuponul din 1923. Statul Român consimţea ca Societatea Căilor Ferate Someşene să plătească vînzătorilor dividendele pe anii

1921 şi 1922, conform deciziilor adunărilor generale din septembrie 1925.

Pentru cupoanele anterioare vînzătorii declarau că renunţă la orice pretenţie în contra Societăţii Căilor Ferate Someşene sau în contra Statului Român, vînzătorii declarîndu-se garanţi pentru o eventuală pretenţie din partea oricui.

În virtutea art. 3, plata acestei sume se efectua în felul următor: a) Pentru 3 600 000 franci elveţieni se emiteau titluri de rentă de stat de tipul specificat la art. 4; b) Diferenţa de 1 800 000 trebuia să fie plătită în numerar, în franci elveţieni.

Conform art. 4, titlurile de rentă urmau să fie întocmite în lire sterline la paritatea de o liră sterlină egală cu 25,22 franci elveţieni.

Aceste titluri aveau cupoane semestriale producătoare de o dobîndă de 5% pe an, şi trebuiau amortizate în 40 de ani, adică în 80 de semestre succesive, cu începere de la 1 iulie 1929. Plata titlurilor amortizate şi a cupoanelor urma să se facă la Londra, Zürich şi Viena, la ghişeurile băncilor desemnate în acest scop de către Ministerul Finanţelor.

Livrarea reciprocă şi simultană a acţiunilor de prioritate vîndute şi a titlurilor de rentă s-a stipulat să se facă în Bucureşti, la Ministerul Finanţelor, în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial a legii ratificării Convenţiei de către Parlament.

Potrivit art. 7, suma de 1 800 000 franci elveţieni trebuia plătită în numerar, după cum urmează: a) 800 000 franci elveţieni urmau să fie plătiţi de către Ministerul Finanţelor în momentul livrării acţiunilor de prioritate cumpărate; b) 500 000 franci elveţieni la 1 august 1931. Pentru aceste două sume Statul Român trebuia să libereze vînzătorilor, la livrarea acţiunilor, bonuri de tezaur pentru valoarea respectivă, neproducătoare de dobînzi.

Conform stipulaţiilor art. 9, Statul Român se obliga să scutească Convenţia şi executarea ei, titlurile de rentă şi cupoanele lor, de orice taxe, impozite şi alte sarcini publice înfiinţate de stat, judeţe şi comune, referitoare la acele titluri de rentă şi la cupoanele lor, inclusiv impozitul elementar, astfel ca titlurile de rentă ieşite la sorţi şi cupoanele ajunse la scadenţă să fie totdeauna plătite fără nici o scădere. Impozitul asupra venitului global nu se cuprindea în scutirea de mai sus.

Convenţia are anexat un articol adiţional în care s-a stipulat următoarele: a) Titlurile de rentă în valoare nominală de 3 600 000 franci elveţieni trebuiau să fie liberate Caselor vînzătoare simultan cu primirea acţiunilor vîndute, la 15 zile după promulgarea legii de ratificare a Convenţiei; b) Titlurile la rentă urmau să poarte primul cupon de 1 iulie 1929. Cupoanele de iulie 1929, 1 ianuarie 1930 şi 1 iulie 1930, precum şi amortismentele respective trebuiau plătite la 15 ianuarie 1931; c) Suma de 1 800 000 franci elveţieni trebuia plătită în numerar, în felul următor: a) 300 000 franci elveţieni la 15 zile după promulgarea legii de ratificare, concomitent cu remiterea acţiunilor cumpărate; b) Restul de 1 500 000 franci elveţieni trebuia plătit în 3 rate şi anume: 700 000 franci elveţieni la 1 februarie 1931; 400 000 franci elveţieni la 1 iulie 1931 şi 400 000 franci elveţieni la 1 octombrie 1931.

Convenţiei i-au fost anexate: Dispoziţii tranzitorii; Articol adiţional semnat la Bucureşti, la 7 aprilie 1930; Tabel de amortizare a titlurilor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 139 din 26 iunie 1930.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 27 mai 1930 şi de Senat la 3 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 273 din 23 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 139 din 26 iunie 1930.

177

1929, ianuarie 12, Bucureşti

Convenţie de împrumut încheiată de Centrala Cooperativelor (România) cu Dresdner Bank, Berlin, şi Dresdner Bank, Bucureşti

În Monitorul Oficial nr. 166 din 30 iulie 1929 se publică numai legea de ratificare a Convenţiei.

„Art. 1. — Se ratifică împrumutul încheiat de Centrala Cooperativelor la 12 ianuarie 1929 cu Dresdner Bank, Berlin, şi Dresdner Bank, Bucureşti, în sumă de 550 000 lire sterline pe termen de un an de zile, cît şi cumpărarea a 775 vagoane porumb şi 550 vagoane orz de la Firma F. Kampfmeyer din Berlin, în condiţiile arătate în jurnalul nr. 56/1929 al Consiliului de Miniştri, publicat în Monitorul Oficial nr. 19 din 23 ianuarie 1929, şi a Convenţiei încheiate pe baza acestui jurnal, pentru a fi distribuite populaţiei pe credit, Statul suportînd orice riscuri eventuale ale acestei operaţiuni.

Art. 2. — Se scutesc orice taxe de timbru şi înregistrare privitoare atît la creditul de 550.000 lire sterline cît şi la contractele de furnizare de cereale prevăzute în art. precedent".

Text românesc în Mon. Of. nr. 166 din 30 iulie 1929.
Legea de ratificare a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 10 iulie 1929 şi de Senat la 13 iulie 1929. A fost promulgată prin D.R. nr. 2 661 din 29 iulie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 166 din 30 iulie 1929.

178

1929, februarie 1, Bucureşti

Contract de împrumut între Casa Autonomă a Monopolurilor României (C.A.M.) şi grupul de bancheri însărcinaţi cu serviciul obligaţiunilor în dolari, în franci francezi şi în lire sterline: The Chase National Bank of the City of New York; Banque de Paris et des Pays-Bas; Hambros Bank Limited

În conformitate cu stipulaţiile art. 3, Casa Autonomă a Monopolurilor României era împuternicită să emită obligaţiuni sub numele de obligaţiuni externe aur 7%, amortizabile şi garantate de Stat, ale Împrumutului de Stabilizare şi Dezvoltare din 1929, în valoare nominală de 69 milioane dolari, 561 638 300 franci francezi şi 2 000 000 lire sterline. Obligaţiunile trebuiau să poarte garanţia Statului, înscrisă pe obligaţiuni potrivit modelului stabilit în contractul de garanţie.

Capitalul, preţul de rambursare şi dobînzile obligaţiunilor în dolari urmau să fie plătite la alegerea purtătorilor de obligaţiuni sau cupoanelor aferente, sau la: New York, Paris, Londra, Berlin, Milano, Zürich, Amsterdam, Bruxelles, Praga, Viena, Stockholm, Bucureşti. O clauză asemănătoare a fost stipulată şi pentru capitalul, preţul de rambursare şi dobînzile obligaţiunilor în franci sau în lire sterline.

Obligaţiunile în franci se bucurau de avantajele acordului fiscal încheiat între Stat, Casă şi bancherii însărcinaţi cu serviciul împrumutului. Titlurile definitive ale obligaţiunilor în dolari şi în lire sterline erau plătibile la purtător şi prevăzute cu cupoane semestriale.

Titlurile definitive ale obligaţiunilor în dolari puteau să fie emise în bucăţi de dolari 1 000; 500 şi 100. Titlurile definitive ale obligaţiunilor în franci

erau emise în bucăţi de 2 552,38 franci sau 100 dolari. Ele erau la purtător şi prevăzute cu cupoane semestriale de dobînzi.

Titlurile definitive ale obligaţiunilor în lire sterline puteau să fie emise în părţi de lire 1000; 500 şi 100 şi nu erau nominative. Schimbul între bucăţi de obligaţiuni în lire sterline nu era autorizat.

Toate obligaţiunile de stabilizare constituiau obligaţiuni directe ale Casei, care angaja buna sa credinţă şi creditul său în vederea plăţii regulate a capitalului, a preţului de rambursare, a dobînzii, a amortizării şi a oricărei alte sume cerută de serviciul[1] acestor obligaţiuni.

Pe baza legii de înfiinţare a Casei Monopolurilor, plata regulată a capitalului, a preţului de rambursare, a dobînzilor, a amortizării obligaţiunilor de stabilizare era garantată printr-un privilegiu de primul rang asupra încasărilor brute ale Monopolurilor — altele decît acelea ale monopolului chibritului — şi asupra tuturor drepturilor Casei, în virtutea contractului chibriturilor.

Pînă în momentul cînd toate obligaţiunile de stabilizare erau rambursate, Casa trebuia să plătească bancherilor însărcinaţi cu serviciul împrumutului, pentru fiecare perioadă semestrială, dobînzi pentru a acoperi serviciul semestrial al dobînzii şi amortismentului obligaţiunilor de amortizare.

Contractul cuprinde anexele: A, B, C, D, E.

Text românesc, englez şi francez în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Contractul a fost votat de Senat la 7 februarie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 februarie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 359 din 7 februarie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Acest contract constituie Anexa D a Legii privitoare la crearea Casei Autonome a Monopolurilor României.

179

1929, februarie 1, Bucureşti

Convenţie fiscală între Casa Autonomă a Monopolurilor României şi „Banque de Paris et des Pays Bas", privitoare la porţiunea franceză din împrumutul de stabilizare şi de dezvoltare din 1929

Prin această Convenţie, Casa, în calitate de debitor principal, şi Guvernul luau în sarcina lor cu titlu de cauţiune solidară pînă la concurenţa a $7^0/_0$ din valoarea nominală a cupoanelor, impozitul francez asupra venitului obligaţiunilor tranşei franceze, în aşa fel, încît, purtătorii să nu suporte personal decît excedentul.

În consecinţă, vărsămintele pe care Casa era ţinută să le facă lunar în contul special deschis pentru serviciul obligaţiunilor privilegiate la Banca Naţională a României, şi provizioanele pe care Banca trebuia să le retragă semestrial din contul special pentru asigurarea plăţii cupoanelor şi a amortismentului la fiecare scadenţă, erau majorate cu o sumă complementară. Această sumă reprezenta, în fiecare an, patruzeci şi nouă de centime dintr-un franc francez pentru fiecare sută de franci de capital nominal, calculat faţă de suma maximă a obligaţiunilor porţiunii franceze, care erau în circulaţie la fiecare scadenţă.

Părţile au convenit ca suma complementară să nu fie plătită direct obligatorilor. Ea nu putea să fie întrebuinţată de către bancherii francezi, cărora urma să le fie repartizată proviziunea,

decît pentru a plăti tezaurului francez în contul şi în descărcarea obligatorilor, fracţiunea convenită din impozitul asupra cupoanelor.

Orice reducere din această sumă revenea mai întîi şi de plin drept Casei şi Guvernului, care urmau să se afle dispersaţi de orice vărsămînt complementar, dacă impozitul era adus la 18%.

Convenţia prevedea că dacă modul de percepere a impozitului francez se modifica, urma să se ia noi dispoziţii, de acord între Casă şi Bancă, pentru a permite obligaţiunilor din tranşa franceză de a continua să beneficieze de avantajele stipulate în favoarea lor.

Provizionul complementar făcea parte integrantă din serviciul împrumutului de stabilizare. El beneficia, în acelaşi fel ca şi dobînda şi amortismentul, de privilegiul de prim rang şi de orice alte garanţii acordate obligaţiunilor acestui împrumut, precum şi obligaţiunilor adiţionale care, eventual, puteau să fie emise.

Toate dispoziţiile luate în contractele de împrumut pentru a asigura plata regulată a dobînzii şi amortismentului se aplicau, de plin drept, şi prin extensiune, şi la provizion.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Convenţia a fost votată de Senat la 7 februarie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 februarie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 359 din 7 februarie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Data şi locul semnării nu reies din Convenţie. Este de presupus că a fost semnată la Bucureşti, la 1 februarie, împreună cu contractul de împrumut dintre Casa Autonomă a Monopolurilor şi grupurile de bancheri însărcinaţi cu serviciul obligaţiilor.

Această Convenţie constituie anexa E a legii privitoare la crearea Casei Autonome a Monopolurilor.

180

1929, februarie 2, Bucureşti

Contract de garanţie între România şi grupul de bancheri însărcinaţi cu serviciul împrumutului: The Chase National Bank of the City of New York; Banque de Paris et des Pays-Bas; Hambros Bank Limited

Contractul prevede că această garanţie trebuia scrisă în limba engleză pe obligaţiunile în dolari şi în lire sterline, şi în limba franceză pe obligaţiunile în franci. Granita putea să fie scrisă în limba română pe obligaţiunile definitive şi, în acest caz, textul acestei garanţii urma să cuprindă o declaraţie potrivit căreia în caz de divergenţă între diferitele texte, cel englez sau francez, după caz, trebuia să facă singur dovada.

Potrivit art. 3, Statul ca debitor solidar principal garanta în mod absolut şi fără condiţii, şi angaja buna sa credinţă şi creditul său pentru plata regulată şi punctuală a capitalului, a preţului de rambursare, a dobînzii, a amortizării şi a tuturor celorlalte sume cerute pentru serviciul acestor obligaţii. El garanta, în acelaşi mod, executarea regulată şi punctuală a tuturor celorlalte angajamente luate de Casa Autonomă a Monopolurilor României şi respectarea tuturor condiţiilor înscrise pe titlurile de obligaţiuni şi în contractul de împrumut.

Obligaţiunea Statului ce rezulta din această garanţie era independentă de orice angajament sau defecţiune a Casei.

Conform art. 6, Statul urma să întrebuinţeze produsul net ce provenea din vînzarea obligaţiunilor, în mod exclusiv la îndeplinirea scopurilor specificate în planul de stabilizare. Statul se obliga ca

toată partea din produsul net al vînzării obligaţiunilor, care trebuia afectată drumurilor de fier potrivit planului de stabilizare, să fie rambursată (fără dobîndă) de drumurile de fier în vărsăminte egale. Primul vărsămînt urma să fie efectuat cel mai tîrziu la 31 decembrie 1929, şi celelalte cel mai tîrziu la 31 decembrie al fiecărui an, pînă la 31 decembrie 1958, inclusiv.

Statul se obliga să repartizeze o sumă egală cu fiecare din aceste vărsăminte la cumpărarea obligaţiunilor pe piaţă, în scopul anulării, şi aceasta într-un termen de două luni de la data scadenţei acestor vărsăminte. Vărsămintele urmau să fie împărţite între obligaţiunile în dolari, în franci şi în lire sterline, proporţional cu suma obligaţiunilor ce se găseau în circulaţie.

Toate obligaţiunile cumpărate de Stat trebuiau să fie înmînate bancherilor însărcinaţi cu serviciul împrumutului, pentru a fi anulate şi, odată anulate, erau remise Casei la ordinul său.

În virtutea art. 8, Statul român se obliga că atîta timp cît vreuna din obligaţiuni sau vreun cupon se aflau în circulaţie, să nu pună nici un obstacol la dobîndirea şi la transferarea devizelor necesare pentru serviciul obligaţiunilor, aşa cum s-a prevăzut în contractul de împrumut.

Text românesc, francez şi englez în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Contractul a fost votat de Senat la 7 februarie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 februarie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 359 din 7 februarie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 30 din 7 februarie 1929.

Acest Contract constituie Anexa F a Legii privitoare la crearea Casei Autonome a Monopolurilor României.

181

1929, februarie 2, Paris

Convenţie între Statul Român şi „Svenska Tändsticks Aktiebolaget" din Stockholm, cu privire la exploatarea monopolului chibriturilor în România

Între Casa Autonomă a Monopolurilor României, denumită mai jos „Casa", şi „Svenska Tändsticks Aktiebolaget" din Stockholm, denumită mai jos „Stab", s-au convenit următoarele:

Se încredinţa lui „Stab" exploatarea Monopolului Chibriturilor (dreptul exclusiv de fabricare, de vînzare, de import şi de export a chibriturilor, precum şi a produselor de chibrituri semifabricate, precum beţe etc.) în România, pentru o perioadă de 30 de ani, cu începere de la 1 iulie 1929, şi în condiţiile fixate mai jos.

În vederea executării acestei Convenţii, „Stab" se angaja să formeze, în colaborare cu Statul român, o Societate anonimă română cu sediul la Bucureşti. Acţiunile Societăţii erau, şi urmau să rămînă, nominative, şi „Stab" se angaja să le păstreze sub controlul său pe toată durata concesiunii.

Potrivit art. 2, pentru folosirea fabricilor româneşti de chibrituri şi a tuturor celorlalte bunuri imobiliare, necesare exploatării monopolului chibriturilor, asupra cărora Statul Român rămînea proprietar, „Stab" plătea „Casei" o chirie anuală de 20 000 000 lei, în patru rate egale. La expirarea Convenţiei „Stab" se angaja să restituie fabricile, maşinile şi anexele în bună stare de funcţionare.

Conform art. 4, în timpul duratei acestei Convenţii importul chibriturilor în România era interzis, cu excepţie pentru „Stab" care avea acest drept, cu condiţia, totuşi, de a fi exportat într-un termen de maximum doi ani o cantitate

de chibrituri egală ca număr de chibrituri cu cantitatea importată.

În virtutea art. 5, „Stab" se angaja pentru fabricarea în ţară a unei cantităţi de chibrituri suficientă pentru a satisface nevoile consumului. Ea se mai obliga să furnizeze în cantitate suficientă pentru nevoile consumului un tip ordinar de chibrituri, asemănător cu acela întrebuinţat în România, cutiile avînd un conţinut aproximativ de 45 de chibrituri.

Media salariilor funcţionarilor şi lucrătorilor calculată pe persoană şi pe zi, şi respectiv pe ziua de lucru, era considerată ca reprezentînd 40% din preţul chibritului, preţul lemnului 30%, preţul coloratului de potasiu 20%, şi acela al fosforului 10%.

În afară de chibriturile ordinare, „Stab" avea dreptul să furnizeze orice fel de tipuri de chibrituri speciale, de lemn, de hîrtie sau de ceară, fie în cutii, fie în plicuri sau în orice alt mod de prezentare. Preţurile acestor tipuri speciale erau fixate liber de către „Stab".

Potrivit art. 11, „Stab" trebuia să folosească în România lucrători români, dar avea dreptul să angajeze în industria română a chibriturilor cel mult 15 străini, pe lîngă aceia care erau efectiv angajaţi în acel moment.

Articolul 15 precizează că „Stab" se angaja să cumpere la paritate şi „Casa" se obliga să-i vîndă pe acest preţ obligaţiuni în valoare nominală de 30 000 000 dolari S.U.A., din prima emisiune a „Împrumutului de Stabilizare şi Dezvoltare din 1929". Vărsămîntul preţului acestor obligaţiuni, mărit cu dobînzile cuvenite asupra cuponului în curs, trebuia să fie efectuat cel mai tîrziu la 15 august 1929. „Stab" se angaja să nu emită sau să vîndă pe piaţă aceste obligaţiuni timp de trei ani, socotiţi de la data emisiunii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

Convenţia a fost votată de Senat la 7 februarie 1929 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 februarie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 359 din 7 februarie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

A intrat în vigoare la 1 iulie 1929.

Această convenţie constituie anexa C a legii privitoare la crearea Casei Autonome a Monopolurilor României, promulgată prin D.R. nr. 360 din 7 februarie 1929 şi publicată în Mon. Of. nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

A fost modificată prin Convenţia din 27 iulie 1934.

182

1929, februarie 9, Moscova

Protocol pentru punerea în vigoare cu anticipaţie a Tratatului multilateral pentru renunţarea la război ca instrument de politică naţională, semnat la Paris, la 27 august 1928

„Însufleţiţi de dorinţa de a contribui la menţinerea păcii existente între ţările lor şi, în acest scop, de a pune în vigoare, fără întîrziere între popoarele acestor ţări, Tratatul de renunţare la război, ca instrument de politică naţională, semnat la Paris, la 27 august 1928,

Au hotărît să îndeplinească aceste intenţiuni prin efectul prezentului Protocol..." şi au căzut de acord asupra celor ce urmează:

Conform stipulaţiilor art 1, Tratatul de renunţare la război ca instrument de politică naţională, semnat la Paris la 27 august 1928, intra în vigoare între Părţile Contractante după ratificarea lui de către organele legislative competente ale Statelor Contractante.

Potrivit art. 2, punerea în vigoare prin acest Protocol a Tratatului de la Paris din 1928, în relaţiile mutuale ale Părţilor semnatare ale Protocolului, era vala-

bilă independent de intrarea în vigoare a Tratatului de la Paris din 1928.

Articolul 3 precizează că Protocolul trebuia ratificat de către organele legislative competente ale Părților Contractante, în conformitate cu prevederile constituționale din aceste țări. Instrumentele de ratificare urmau să fie depuse de către fiecare din Părțile Contractante Guvernului Uniunii Sovietice, în termen de o săptămînă, cu începere de la data ratificării Protocolului de către partea respectivă.

Din ziua depunerii instrumentului de ratificare de către două din Părțile Contractante, Protocolul intra în vigoare între aceste două Părți.

Potrivit stipulațiilor art. 4, în scopul de a da efect primului articol din Protocol, fiecare Parte Contractantă, după ratificarea de către organele sale legislative a Tratatului de la Paris din 1928, trebuia să o notifice imediat, pe cale diplomatică, Guvernului Uniunii Sovietice și tuturor celorlalte Părți semnatare ale Protocolului.

Articolul 5 precizează că acest Protocol era deschis adeziunii guvernelor tuturor țărilor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 70 din 27 martie 1929.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 440—442.

Protocolul a fost semnat de: Estonia, Letonia, Polonia, Lituania, *România*, Uniunea Sovietică.

Au aderat: Turcia (1929), Iran (1929).

Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 februarie 1929 și de Senat la 15 martie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 879 din 22 martie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 70 din 27 martie 1929.

Protocolul a intrat în vigoare la data depunerii primelor două ratificări, adică la 5 martie 1929, pentru celelalte State în ziua depunerii ratificării sau adeziunii.

183

1929, februarie 28, București

Declarație privitoare la repunerea în vigoare între România și Germania a dispozițiilor conținute în Convenția de la Haga din 17 iulie 1905, privitoare la procedura civilă

Prin această Declarație, dispozițiile art. 1—24 ale Convenției de la Haga din 17 iulie 1905, referitoare la procedura civilă, reintrau în vigoare și, prin aceasta, se aplicau în România supușilor germani și în Germania supușilor români.

În cazul cînd Puterile Contractante ale Convenției de la Haga din 17 iulie 1905 ar fi convenit, în viitor, cu adeziunea României și a Germaniei, să modifice sau să completeze textul Convenției, aceste modificări intrau în vigoare, implicit și de îndată, între România și Germania, fără să fi fost necesar, în această privință, de un schimb de declarații speciale.

Potrivit art. 3, Declarația trebuia ratificată și scrisorile de ratificare urmau să fie schimbate la București.

Declarația intra în vigoare la două luni de la schimbul instrumentelor de ratificare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 218 din 1 octombrie 1929.

A fost votată de Senat la 23 iulie 1929 și de Adunarea Deputaților la 28 iulie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 049 din 6 septembrie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 218 din 1 octombrie 1929.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la București, la 30 august 1929.

A intrat în vigoare la 30 octombrie 1929, conform Mon. Of. nr. 249 din 7 noiembrie 1929.

Printr-un schimb de note din octombrie 1931 s-a stabilit modalitatea de transmitere a actelor judiciare.

184

1929, martie 13, Berlin

Acord încheiat de România cu Germania pentru lichidarea definitivă a obligaţiilor decurgînd din art. 238 al Tratatului de la Versailles

Prin acest Acord erau lichidate definitiv toate reclamaţiile României bazate pe art. 238 din Tratatul de la Versailles şi pe protocoalele care au urmat. Se lichidau drepturile cu privire la restituirea monezilor ridicate, luate sau sechestrate în România, precum şi cele referitoare la restituirea animalelor, materialului rulant de cale ferată, materialului industrial, obiectelor de orice fel, şi a valorilor mobiliare. Clauza se aplica numai în măsura în care toate acestea fuseseră ridicate, luate sau sechestrate în România, şi dacă era posibil ca ele să fie identificate în cadrul frontierelor Germaniei, aşa cum fuseseră fixate la 1 iulie 1921.

De asemenea, se reglementau definitiv şi drepturile ce se puteau substitui acelora menţionate mai sus, sau care ar fi putut decurge din ele.

Prin încheierea Acordului erau considerate ca lichidate drepturile următoare, numai dacă România le valorificase sau urma să le valorifice: a) Drepturile la rambursarea cheltuielilor de transport şi tranzit prin Cehoslovacia şi Polonia a obiectelor deja restituite; b) Drepturile rămase care au rezultat din Convenţiile de la Wiesbaden din 22 iunie 1921 şi 13 septembrie 1922, referitoare la şeptel; c) Drepturile care puteau fi bazate pe dispoziţia din paragraful 6, alineatul 1, al anexei III, partea VIII din Tratatul de la Versailles; d) Drepturile la rambursarea cheltuielilor, atît cît acestea mai puteau fi cerute pentru serviciile române care s-au ocupat cu restituirile.

Se considerau ca drepturi româneşti, în sensul acestui Acord, drepturile corporaţiilor publice sau private româneşti, ale firmelor sau persoanelor particulare române, pe care Statul român le valorificase sau urma să le valorifice, precum şi drepturile pe care oricare altul le valorificase sau putea să le valorifice, sprijinindu-se pe fapte survenite în teritoriu român.

Prin art. 2, Guvernul român se obliga să nu prezinte în viitor reclamaţii asemănătoare acelora vizate la art. 1, şi nici să sprijine reclamaţii de acest fel.

Acordul precizează că fără a fi prejudiciate din punct de vedere juridic nici una din Părţi, în special cu privire la evaluarea monedelor ce trebuiau restituite cu dobînzile aferente, drepturile lichidate prin acest Acord, enumerate la art. 1, erau evaluate la o sumă forfetară de 36 000 000 Reichsmark.

Germania nu era obligată, cu privire la aceste drepturi, la alte obligaţii în afară de anuităţile care au fost fixate prin Acordul de la Londra din 16 august 1924, sau care puteau să fie fixate, ulterior, printr-un regulament cu privire la problema reparaţiilor.

Din suma forfetară stabilită la art. 3 se reduceau sumele atribuite României în cadrul anuităţilor planului Dawes, începînd de la data de 1 septembrie 1924, ca drepturi vizate la articolul 1.

Conform art. 5, pentru toate drepturile vizate la art. 1, Guvernul român se obliga să renunţe la toate prestaţiile şi, în special, la toate plăţile care urmau să fie fixate în favoarea acestor drepturi, fie prin hotărîrea unui organ judiciar, fie pe cale de tranzacţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 8 iunie 1929.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 13 mai 1929 şi de Senat

la 16 mai 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 723 din 7 iunie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 8 iunie 1929.

A fost ratificat de Guvernul german.

Comisia de Reparaţii a luat act de acest Acord la 12 iulie 1929.

Acest Acord a fost încheiat ca urmare a Convenţiei din 10 noiembrie 1928. Acte pregătitoare anterioare: Protocol încheiat la Berlin, la 3 octombrie 1923, relativ la livrarea de vagoane; Protocolul de la Berlin, din 12 octombrie 1923, referitor la livrarea de vagoane.

185

1929, martie 21, Washington

Tratat de arbitraj între România şi Statele Unite ale Americii

În virtutea acestui Tratat, orice diferend referitor la problemele internaţionale în care Părţile Contractante se găseau angajate trebuia să fie supus Curţii Permanente de Arbitraj de la Haga, stabilită prin Convenţia din 18 octombrie 1907, sau unui alt tribunal competent. Articolul 1 precizează că se recurgea la arbitraj dacă diferendul nu fusese rezolvat pe cale diplomatică sau pe calea recursului la o comisie de conciliaţiune.

Trimiterea diferendului în faţa Curţii Permanente de Arbitraj sau în faţa unui alt tribunal se realiza pe baza unui acord special, pentru fiecare caz. Acordul special trebuia să stabilească organizarea tribunalului, precum şi competenţa sa. El se încheia pentru fiecare caz, în conformitate cu legile constituţionale ale României, iar în ceea ce priveşte Statele Unite ale Americii, de către Preşedintele S.U.A., cu avizul şi consimţămîntul Senatului.

Conform art. 2, dispoziţiile Tratatului nu puteau să fie invocate cu privire la diferendele al căror obiect: a) Depindea de jurisdicţia naţională a uneia sau a celeilalte dintre Părţile Contractante; b) Atingea interesele unor terţe puteri; c) Aducea atingere atitudinii tradiţionale a Statelor Unite ale Americii în problemele americane, cunoscută sub numele de „doctrina lui Monroe"; d) Aducea atingere angajamentelor României luate în conformitate cu Pactul Societăţii Naţiunilor.

Prin art. 3 s-a stabilit ca schimbul instrumentelor de ratificare să aibă loc la Washington, iar Tratatul să intre în vigoare de la data schimbării instrumentelor de ratificare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Tratatul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 20 decembrie 1929 şi de Senat la 21 decembrie 1929.

Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 4 375 din 28 decembrie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Washington, la 22 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 22 iulie 1929.

186

1929, martie 21, Washington

Tratat de conciliaţiune între România şi Statele Unite ale Americii

Prin art. 1 din acest Tratat, Părţile Contractante s-au obligat ca toate diferendele ce se puteau ivi între guvernele celor două Ţări, indiferent de natura lor, şi dacă mijloacele diplomatice obişnuite nu ar fi dat rezultate iar Părţile Contractante nu recurseseră la decizia unui tribunal competent, să fie supuse pentru cercetare şi raportare unei Comisii Permanente Internaţionale. Părţile Contractante s-au angajat să nu-şi declare război, sau să înceapă ostilităţile în timpul cercetării, şi înainte de depunerea raportului pentru constatarea faptelor.

Potrivit art. 2, Comisia Internațională era alcătuită din 5 membri, desemnați după cum urmează: un membru ales de guvernul fiecărei Țări Contractante; un membru trebuia ales pe fiecare guvern dintre supușii unei a treia țări; cel de-al cincilea membru urma să fie ales de comun acord de cele două guverne. Cheltuielile Comisiei erau suportate de ambele Părți, în proporții egale.

Articolul 2 a prevăzut ca Comisia Internațională să fie constituită în termen de 6 luni de la schimbul instrumentelor de ratificare a Tratatului.

În cazul în care Părțile Contractante nu ar fi reușit în eforturile lor pentru a soluționa diferendul pe căile diplomatice obișnuite, și nu recurseseră nici la decizia unui tribunal competent, ele trebuiau să-l supună, pentru anchetă și raport, Comisiei Internaționale.

Părțile Contractante se angajau, prin art. 3, să procure Comisiei Internaționale Permanente toate mijloacele și înlesnirile necesare anchetei și raportului său. Raportul Comisiei trebuia completat în termen de un an, considerat din ziua în care Comisia a declarat că ancheta a început, afară de cazul cînd Părțile Contractante ar fi căzut de acord să reducă sau să prelungească acest termen.

Părțile Contractante își rezervau dreptul de a proceda independent în problema care forma obiectul diferendului după primirea raportului din partea Comisiei.

În virtutea art. 4, Tratatul urma să fie ratificat de cele două țări. Ratificările trebuiau să fie schimbate la Washington, Tratatul urmînd să intre în vigoare la data schimbului ratificărilor.

S-a stipulat ca Tratatul să rămînă în vigoare fără limită de durată. Dar el putea să fie denunțat de Părțile Contractante, și în acest caz efectele lui încetau la expirarea unui termen de un an de la denunțare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Tratatul a fost votat de Adunarea Deputaților la 20 decembrie 1929 și de Senat la 21 decembrie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 4 374 din 28 decembrie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Washington, la 22 iulie 1929.

A intrat în vigoare la 22 iulie 1929.

187

1929, aprilie 16, Roma

Convenție internațională pentru protecția vegetalelor

Prin această Convenție, Țările Contractante se angajau să ia măsurile legislative și administrative necesare în scopul de a asigura o acțiune comună și eficace împotriva introducerii și extensiunii bolilor și dăunătorilor vegetalelor.

Măsurile, potrivit art. 1, se refereau la: a) Supravegherea culturilor, pepinierelor, grădinilor, serelor; b) Constatarea apariției bolilor sau dăunătorilor vegetalelor, cît și indicarea localităților contaminate; c) Mijloacele de prevenire și de luptă contra bolilor și dăunătorilor vegetalelor; d) Reglementarea transporturilor sub orice formă și a ambalajelor vegetalelor și părților de vegetale.

În fiecare țară, Parte la Convenție, urma să fie creată o organizație oficială de protecție a vegetalelor destinată să asigure executarea măsurilor prevăzute de art. 1.

Țările care prin măsuri sanitare de ordin general interziceau importul unor anumite vegetale sau părți de vegetale, trebuiau să publice decizia lor motivată în Jurnalul Oficial în care se publicau

documentele legislative în vigoare pe teritoriul lor, şi să o aducă la cunoştinţa Institutului Internaţional de Agricultură. Existenţa sau înfiinţarea unui serviciu oficial de protecţie a vegetalelor trebuia notificată de către fiecare Ţară Contractantă Institutului Internaţional de Agricultură.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 88 din 13 aprilie 1932.

A fost semnată de: Austria, Belgia, Brazilia, Chile, Egipt, Spania, Finlanda, Franţa, Haiti, Ungaria, Italia, Somalia italiană, Luxemburg, Maroc, Tripolitania, Paraguay, Olanda, Indiile olandeze, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Elveţia, Tunisia, Uruguay.

Au aderat: Bulgaria (1933), Uniunea Sovietică (1935), Algeria (1936), Estonia (1936).

A fost votată de Senat la 24 februarie 1932 şi de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 240 din 12 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 88 din 13 aprilie 1932.

Convenţia a intrat în vigoare la 15 ianuarie 1932, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, a intrat în vigoare la 6 luni de la data depunerii ratificării.

188

1929, aprilie 20, Geneva

Convenţie internaţională pentru represiunea falsificărilor de monede

În înţelesul Convenţiei, prin cuvîntul „monedă“ se avea în vedere moneda-hîrtie, inclusiv biletele de bancă şi moneda metalică avînd curs în virtutea unei legi.

Conform art. 3, erau pedepsite ca infracţiuni de drept comun: a) Toate faptele frauduloase de fabricare sau alterare de monede, indiferent de mijlocul întrebuinţat pentru a produce acest rezultat; b) Punerea în circulaţie, în mod fraudulos, a monedei false; c) Faptele de a introduce în ţară monedă falsă, în scopul de a o pune în circulaţie, de a o primi sau de a o procura, cunoscînd că este falsă; d) Tentativele acestor infracţiuni şi faptele de participare cu intenţie; e) Faptele frauduloase de a fabrica, de a primi sau de a-şi procura instrumente sau alte obiecte destinate, prin natura lor, pentru fabricarea de monedă falsă sau alterării monedelor,

Prezenta Convenţie, precizează art. 20, va putea fi semnată în numele oricărui membru al Societăţii Naţiunilor şi al oricărui Stat care nu era membru, însă a fost reprezentat la Conferinţa care a elaborat Convenţia, sau căruia Consiliul Societăţii Naţiunilor îi transmisese un exemplar al acestei Convenţii pînă la data de 31 decembrie 1929.

Iar potrivit art. 23, ratificarea de către o Parte Contractantă sau adeziunea sa la prezenta Convenţie implica conformarea legislaţiei şi a organizării sale administrative cu regulile impuse de Convenţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Columbia, Cuba, Danemarca[1], Danzig[1], Spania, Grecia, Ungaria, Monaco, Norvegia[1], Olanda, Polonia, Portugalia, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Albania, Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, India[1], China, Franţa, Italia, Japonia, Luxemburg, Panama, *România*, Elveţia.

Au aderat: Mexico (1936), Estonia (1930), Islanda (1934), Finlanda (1936), Turcia (1937), Ecuador (1937), Brazilia (1938), Letonia (1939).

În legea pentru ratificare, promulgată prin D.R. nr. 1 460 din 30 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930 se precizează, în art. 1, că Guvernul român este autorizat ca din Convenţia internaţională pentru represiunea

---

[1] Cu rezerve.

falsificatorilor de monedă să ratifice şi să facă să se execute numai Protocolul facultativ de la Geneva, din 20 aprilie 1929, privitor la considerarea falsificărilor de monede ca infracţiuni de drept comun, din punct de vedere al extrădării. Potrivit art. 2 dispoziţiile conţinute în partea a doua a Convenţiei urmau să se aplice, cu excepţia art. 23 şi Protocolului, în măsura în care aceste dispoziţii îl completau. Convenţia pentru represiunea falsificării de monedă a fost publicată numai pentru a servi la interpretarea Protocolului, în sensul art. 2 al Legii de ratificare.

A intrat în vigoare la 22 februarie 1931, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, a intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea instrumentelor de ratificare.

189

1929, aprilie 20, Geneva

Protocol facultativ la Convenţia internaţională pentru represiunea falsificărilor de monede, din 20 aprilie 1929

Recunoscînd importantele progrese în materia represiunii falsificării de monede realizate de Convenţia pentru represiunea falsului de monedă, Părţile Contractante semnatare ale acestui Protocol se obligau, sub rezerva ratificării, de a considera, în raporturile reciproce, din punct de vedere al extrădării, faptele prevăzute la art. 3 al Convenţiei, ca infracţiuni de drept comun.

Protocolul stipulează că extrădarea trebuie să se acorde, în conformitate cu legile statului solicitat.

Dispoziţiile Părţii a doua din Convenţia amintită se aplicau şi acestui Protocol, cu excepţia precizărilor de mai jos:

a) Protocolul putea să fie semnat, conform art. 20 al Convenţiei, în numele oricărui Stat membru al Societăţii Naţiunilor şi al oricărui Stat care nu era membru, ce fusese reprezentat la Conferinţă şi care semnase sau urma să semneze Convenţia, sau căruia Consiliul Societăţii Naţiunilor îi transmisese un exemplar al Convenţiei.

b) Protocolul nu intra în vigoare decît după ce a fost ratificat sau s-a aderat la el, în numele a trei membri ai Societăţii Naţiunilor sau State nemembre.

c) Ratificarea Protocolului şi aderarea erau independente de ratificarea sau aderarea la Convenţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930.

Protocolul a fost semnat de: Austria, Bulgaria, Columbia, Cuba, Spania, Portugalia, Grecia, Polonia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia, Panama.

Au aderat: Estonia (1930), Finlanda (1936), Brazilia (1938), Letonia (1939).

Protocolul a fost votat de Senat la 27 martie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 460 din 30 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930.

A intrat în vigoare la 30 august 1930, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, în ziua depunerii ratificării sau adeziunii.

190

1929, mai 24, Bucureşti

Aranjament între România şi Polonia pentru reconstruirea podului de cale ferată situat pe Nistru, între Zaleszczyki şi Schit

În virtutea acestui Aranjament Căile Ferate Române urmau să construiască două noi travee în deschiderile indicate conform schiţei. Aceste travee trebuiau să fie calculate conform trenurilor de tip E ale Berechnungsgrundlagen für elserne Eisenbahnbrücken, ediţia 1925 a

Căilor Ferate Germane. Lucrările vizate la art. 1 urmau să fie executate în aşa fel încît podul întreg să fie pus în serviciul traficului la 1 octombrie 1929 şi în caz de imposibilitate, pînă la 1 noiembrie 1929.

Conform art. 3, pînă la datele menţionate la art. 2 trebuiau efectuate reparaţiile necesare pe traveele I şi II, de partea românească, precum şi pe traveele VII şi VIII, de partea poloneză şi anume de către administraţiile de cale ferată interesate, pe propria lor cheltuială, fiecare pentru partea sa din pod. Traveele model Roth-Wagner în deschizăturile V şi VI erau puse în folosinţă de Căile Ferate Polone. Căile Ferate Române urmau să restituie Căilor Ferate Polone cheltuielile acestor lucrări pentru partea românească a podului.

Materialele şi instrumentele necesare la lucrările de reconstruire a podului puteau fi transportate peste frontieră cu scutire de vamă, sub rezerva ca aceste instrumente să fie retransportate după îndeplinirea lucrărilor. Personalul administraţiei, care avea în sarcina sa reconstruirea podului, avea dreptul de a trece frontiera la prezentarea unei atestaţii a autorităţilor de cale ferată respective, certificînd funcţiile acestui personal.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 98 din 30 aprilie 1931.

A fost votat de Senat la 30 martie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 aprilie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 415 din 26 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 98 din 30 aprilie 1931. Ratificările s-au schimbat la Varşovia, la 3 iulie 1931.

Aranjamentul a intrat în vigoare la 3 iulie 1931.

191

1929, mai 24, Bucureşti

Aranjament încheiat de România şi Polonia pentru construirea podului situat pe Ceremuş între Kuty şi Vijniţa

Cele două Părţi au hotărît să încheie un Aranjament care să completeze Acordul feroviar privitor la traficul de cale ferată între cele două ţări şi Convenţia asupra tranzitului între Kuty şi Sniatyn-Zalucze, precum şi între Kuty şi Zaleszczyki, negociate în acelaşi timp.

S-a stabilit ca România, Căile Ferate Române să construiască pe cheltuiala lor sectorul liniei ferate de legătură între gara Vijniţa şi Ceremuş, după schiţa anexată: Sectorul sus-menţionat avea o lungime de 600 metri.

Guvernul polonez trebuia să realizeze construirea întregului pod pe Ceremuş, precum şi a sectorului de cale ferată pînă la Kuty, inclusiv gara acestui oraş.

Potrivit art. 4, Căile Ferate Române trebuiau să restituie Guvernului polonez cheltuielile construcţiei părţii podului pe Ceremuş, situate pe teritoriul român. Guvernul român acorda permisiunea de a efectua pe teritoriul român lucrări de măsurătoare de către organele poloneze, desemnate de Ministerul Polonez al Comunicaţiilor. Guvernul român punea la dispoziţia Guvernului polonez un loc situat lîngă gara Vijniţa, în vederea depozitării, pe timpul executării lucrărilor, a materialelor, maşinilor şi instrumentelor necesare construcţiei şi transportate din Polonia cu trenul la Vijniţa.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 98 din 30 aprilie 1931.

A fost votat de Senat la 30 martie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 aprilie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 415 din 26 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 98 din 30 aprilie 1931.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varşovia la 3 iulie 1931.

Aranjamentul a intrat în vigoare la 3 iulie 1931.

192

1929, mai 27, Belgrad

Act General de conciliaţiune, de arbitraj şi de aranjament judiciar între Statele Micii Înţelegeri

Prin art. 1 s-a convenit ca diferendele de orice natură care ar fi intervenit între Părţile Contractante sau între două dintre ele şi care nu ar fi putut să fie rezolvate pe cale diplomatică, urmau să fie supuse unui aranjament judiciar sau arbitral, precedat, după caz, obligatoriu sau facultativ, de un recurs la procedura de conciliaţiune. Această dispoziţie nu se aplica diferendelor născute din fapte anterioare încheierii Convenţiei şi care aparţineau trecutului, precum şi diferendelor referitoare la chestiuni pe care dreptul internaţional le lăsa la competenţa exclusivă a Statelor.

Potrivit art. 2, diferendele pentru a căror soluţionare era prevăzută o procedură specială prin alte convenţii, în vigoare între Părţile Contractante, urmau să fie rezolvate conform dispoziţiilor acestei Convenţii. Convenţia nu aducea atingere acordurilor în vigoare care stabileau pentru Părţile Contractante o procedură de conciliere sau, în materie de arbitraj şi de aranjament judiciar, aranjamente care asigurau soluţionarea diferendului. Totuşi, dacă asemenea acorduri nu prevedeau decît o procedură de conciliere, după ce această procedură ar fi eşuat, se aplicau dispoziţiile Convenţiei privitoare la aranjamentul judiciar sau arbitral.

Conform art. 3, în ipoteza că era vorba de un diferend al cărui obiect, după legislaţia internă a uneia din Părţile Contractante, era de competenţa instanţelor judecătoreşti, această Parte se putea opune ca diferendul să fie supus diferitelor proceduri prevăzute de Convenţie. Dacă era vorba de un diferend care era de competenţa autorităţilor administrative, diferendul nu putea să fie supus diferitelor proceduri prevăzute de Convenţie înainte de a se fi dat o decizie definitivă în termene rezonabile de către autoritatea competentă. Partea care, în acest caz, ar fi dorit să recurgă la procedurile prevăzute de această Convenţie era datoare să notifice celeilalte Părţi intenţia sa, în termen de un an, cu începere de la decizia menţionată mai sus.

În virtutea art. 4, orice diferend în privinţa cărora Părţile îşi contestau reciproc un drept, urma să fie supus spre judecare Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, afară numai dacă Părţile cădeau de acord pentru a recurge la un tribunal arbitral.

În ipoteza că Părţile erau de acord pentru a supune diferendul unui tribunal arbitral, potrivit art. 5, ele urmau să redacteze un compromis în care se fixa obiectul litigiului, alegerea arbitrilor şi procedura de urmat. În lipsă de indicaţie sau de precizie suficientă în compromis, se aplicau, în măsura necesară, dispoziţiile Convenţiei de la Haga din 18 octombrie 1907 pentru reglementarea paşnică a conflictelor internaţionale.

În lipsa unui acord între Părţi asupra compromisului sau în lipsa desemnării arbitrilor şi după un preaviz de trei luni, una sau cealaltă din Părţi avea facultatea de a aduce direct, prin cerere, diferendul înaintea Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Articolul 7 precizează că pentru diferendele prevăzute de art. 4, înainte de orice procedură în fața Curții Permanente de Justiție Internațională, sau înainte de orice procedură arbitrală, Părțile puteau, de comun acord, să recurgă la procedura de conciliere prevăzută de această Convenție. În caz de recurs la conciliațiune și de nereușită a acestei proceduri, nici una din Părți nu putea să aducă diferendul înaintea Curții Permanente de Justiție Internațională sau să ceară constituirea tribunalului arbitral înainte de expirarea termenului de o lună de la încheierea lucrărilor Comisiei de conciliațiune.

Potrivit art. 8, orice alte diferende între Părți decît cele prevăzute la art. 4 urmau să fie supuse obligatoriu unei proceduri de conciliere înainte de a putea face obiectul unui aranjament arbitral. Diferendele vizate la art. 8 erau aduse în fața unei Comisii de conciliere permanentă sau specială, constituită de către Părțile Contractante.

Dacă, o lună după încheierea lucrărilor Comisiei de conciliere, Părțile nu ar fi ajuns la o înțelegere, diferendul era adus înaintea unui tribunal arbitral. Dacă cele două Părți erau de acord, diferendul era supus, în cazul cînd, precizează art. 24, era de ordin politic, Societății Națiunilor care trebuia să decidă conform art. 15 al Pactului.

Conform art. 34, dacă sentința judiciară sau arbitrală constata că o decizie luată sau o măsură ordonată de o autoritate judiciară sau de orice altă autoritate a uneia din Părțile în litigiu era cu totul sau în parte în opoziție cu dreptul internațional, și dacă dreptul constituțional al acelei Părți nu permitea sau ar fi permis în mod defectuos ștergerea consecințelor acestei decizii sau măsuri, Părțile au convenit că trebuia să se acorde, prin sentință judiciară sau arbitrală, o satisfacție echitabilă Părții lezate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 250 din 9 noiembrie 1929.

Actul a fost semnat de *România*, Iugoslavia și Cehoslovacia.

Actul a fost votat de Adunarea Deputaților la 13 iunie 1929 și de Senat la 19 iunie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 434 din 14 octombrie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 250 din 9 noiembrie 1929.

A intrat în vigoare la 16 noiembrie 1929. Ratificările s-au schimbat la București, la 16 noiembrie 1929. A fost prorogat fără termen prin proiectul de organizare a Micii Înțelegeri, din 16 februarie 1933.

193

1929, mai 31, Londra

Convenție internațională pentru ocrotirea vieții omenești pe mare

Capitolul I:
Preliminarii

Potrivit art. 1, Guvernele Contractante se angajau să aplice dispozițiile prezentei Convenții în vederea încurajării salvării vieții omenești pe mare, să întocmească Regulamente și să ia toate măsurile necesare pentru ca această Convenție să-și producă efectul.

Capitolul II:
Construcțiuni. Vasele cărora li se aplică acest capitol

Prezentul capitol, precizează art. 4, se aplică, în afară de cazul cînd nu se dispune altfel, vaselor noi de pasageri destinate călătoriilor internaționale. În înțelesul art. 4, un vas nou de pasageri era un vas a cărui chilă a fost așezată la 1 iulie 1931 sau mai tîrziu, sau care era transformat pentru a fi afectat unui

serviciu de pasageri la această dată, sau mai tîrziu. Toate celelalte vase de pasageri erau considerate ca vase de pasageri existente.

Capitolul III: *Aparate de salvare etc.*

Pentru a fi imediat disponibile, ambarcațiunile de salvare și aparatele plutitoare trebuiau să îndeplinească mai multe condiții: să fie puse pe apă în mod sigur și rapid; să facă posibilă îmbarcarea pasagerilor cît mai repede și în ordine etc.

Toate vasele supuse dispozițiilor acestui capitol trebuiau să fie dotate, pentru fiecare persoană la bord, cu o centură de salvare, realizată după un model aprobat de Administrație, și un număr de centuri speciale, pentru copii. De asemenea, vasele trebuiau dotate cu colaci de salvare, confecționați conform modelului aprobat de Administrație.

Potrivit art. 22, pentru fiecare ambarcațiune sau plută de salvare era nevoie de un număr de marinari brevetați, determinat de căpitanul vasului.

Capitolul IV: *Radiotelegrafie*

Conform acestui capitol, toate vasele trebuie să fie prevăzute cu o instalație radiotelegrafică. Articolul 27 are în vedere toate vasele de pasageri, oricare ar fi dimensiunea lor, precum și vasele de marfă de 1 600 tone capacitate, și chiar mai mult. Excepțiile se aplicau la vasele care nu navigau la o distanță de peste 20 mile de țărm sau nu executau o traversare mai mare de 200 mile, între două porturi consecutive.

Capitolul V: *Siguranța navigației*

Potrivit acestui capitol, căpitanul oricărui vas care s-ar găsi în prezența gheților, a unei furtuni tropicale periculoase sau în fața oricărui alt pericol imediat pentru navigație, este obligat să informeze, prin toate mijloacele de comunicație de care dispune, vasele din apropiere, precum și autoritățile competente, la primul punct de coastă cu care poate comunica.

Semnalele de alarmă și de primejdie pot fi întrebuințate numai de vasele aflate în pericol iminent, care au nevoie urgentă de asistență. În toate celelalte cazuri se face uz de semnalul urgent, prevăzut în Convenția Radiotelegrafică Internațională de la Washington, din 25 noiembrie 1927.

Capitolul VI: *Certificate*

Potrivit acestui capitol, un certificat, numit „Certificat de siguranță", „Certificat de siguranță radiotelegrafică" și un „Certificat de dispensă" trebuie eliberat după inspectarea și vizitarea unui vas de pasageri, de către agenții Statului unde vasul este înscris. Orice vas care posedă un asemenea certificat poate fi supus, în porturile celorlalte State Contractante, controlului funcționarilor autorizați de către acest Guvern, pentru a verifica valabilitatea acestuia.

Capitolul VII: *Dispoziții generale*

Guvernele Contractante se obligau să-și comunice reciproc textul legilor, decretelor și regulamentelor promulgate, care reglementau materii ce intră în cîmpul prezentei Convenții.

Această Convenție înlocuia și anula dispozițiile Convenției pentru ocrotirea vieții pe mare, semnată la Londra, la 20 ianuarie 1914.

Convenția are anexat: Regulamentul pentru ocrotirea vieții omenești pe mare

(Anexa I); Certificate (modele de certificate de siguranță, de siguranță radiotelegrafică și de dispensă); Regulament internațional pentru prevenirea abordajelor pe mare (Anexa II); Act final al Conferinței Internaționale pentru salvarea vieții omenești pe mare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 265 din 13 noiembrie 1936.

Convenția și Anexele ei au fost semnate de: Germania, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Spania, Irlanda, Statele Unite ale Americii, Finlanda, Franța, Marea Britanie, India, Italia, Japonia, Norvegia, Olanda, Suedia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

Au aderat: Islanda (1933), Portugalia (1933), Danzig (1933), Brazilia (1933), Ungaria (1933), Bulgaria (1933), Polonia (1934), Indiile olandeze (1935), Estonia (1935), *România* (1936), Panama (1936), Argentina (1935), Hong-Kong (1935), Colonii și posesiuni italiene (1935), Noua Zeelandă (1934), Egipt (1936), Teritoriile japoneze: Chosen, Tairau, Kwanfung (1935), Indochina (1939), China (1938), Chile (1939).

A fost votată de Senat la 10 martie 1936 și de Adunarea Deputaților la 24 martie 1936. Legea pentru aderare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 514 din 10 noiembrie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 265 din 13 noiembrie 1936.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1933.

194

1929, iunie 11, Ankara

Convenție de stabilire, de comerț și de navigație între România și Turcia

În conformitate cu prevederile acestei Convenții, supușii fiecăreia din Părțile Contractante puteau, respectînd legile și regulamentele țării, să intre liber, să călătorească, să se stabilească pe teritoriul celeilalte Părți, sau să-l părăsească oricînd, fără a fi supuși la alte restricții decît acelea la care erau supuși naționalii sau supușii națiunii celei mai favorizate.

În virtutea art. 2, fiecare din Părțile Contractante își rezerva dreptul de a interzice prin măsuri individuale, fie în urma unei sentințe legale, fie după legile sau regulamentele asupra poliției de moravuri, poliției sanitare și cerșetoriei, fie pentru motive de siguranță interioară sau exterioară a Statului, supușilor celeilalte Părți de a se stabili sau a sta pe teritoriul ei și a-i expulza pentru motivele menționate mai sus.

Conform art. 3, supușii fiecăreia din Părțile Contractante aveau pe teritoriul celeilalte Părți libertatea deplină de a dobîndi și a poseda orice fel de bunuri mobile și imobile, a căror dobîndire sau posesie era premisă de legile celeilalte Părți Contractante supușilor țării celei mai favorizate. Puteau dispune de ele prin vînzare, schimb, donații, căsătorie, testament, sau a le dobîndi prin succesiune, sub aceleași condiții ca acelea stabilite pentru supușii națiunii celei mai favorizate. Aveau dreptul să exercite pe teritoriul celeilalte Părți orice fel de industrie și comerț, precum și orice meserie și profesiune a căror exercitare nu era rezervată conaționalilor.

Prin art. f s-a prevăzut ca supușii uneia din Părțile Contractante să aibă, pe teritoriul celeilalte, acces la tribunale, pentru a-și urmări și apăra drepturile, fără alte condiții, restricții sau taxe, altele decît cele impuse supușilor naționali, bucurîndu-se ca și aceștia de libertatea de a-și alege avocații în toate procesele dintre persoanele admise la exercitarea acestor profesiuni, conform legilor fiecărei Părți Contractante.

Produsele naturale sau fabricate, originare din România, nu puteau să fie supuse la importul lor în Turcia, în ceea ce privește taxele vamale, unui tratament mai puțin favorabil decît acela

care era acordat produselor similare ale țării celei mai favorizate. O clauză asemănătoare s-a stipulat și pentru produsele turcești.

Părțile Contractante au stabilit să-și acorde reciproc libertatea tranzitului prin teritoriul lor, și se obligau să nu perceapă nici o taxă de tranzit. Fiecare din cele două Părți Contractante se obliga, sub condiția reciprocității, să asigure vaselor celeilalte Părți un tratament egal cu acela aplicat propriilor vase, în porturile sale maritime, în ceea ce privește libertatea de acces la port, utilizarea portului, înlesniri de încărcare și de descărcare etc.

Părțile Contractante au stabilit ca naționalitatea vaselor să se constate după legile statului căruia îi aparținea vasul, prin titlurile și patentele aflate la bord și eliberate de autoritățile competente ale fiecărei țări.

Convenția are anexate: Protocol de semnătură; Anexa A: Model de certificat de origine; Anexa B: Numele statului; Anexa C: Carte de legitimație; Protocol adițional.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Convenția și Anexele au fost votate de Adunarea Deputaților la 20 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 584 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la București, la 16 decembrie 1930. A intrat în vigoare la 15 ianuarie 1931.

195

1929, iunie 14, Geneva

Aranjament internațional privitor la stabilirea unei cărți de tranzit pentru emigranți

Articolul 1 din Aranjament a prevăzut înființarea unei cărți de tranzit pentru emigranții care mergeau din Europa într-o țară de peste mare. Această carte putea să fie stabilită de fiecare din guvernele contractante pentru emigranții care veneau să se îmbarce într-unul din porturile sale. Fiecare guvern care uza de facultatea de a stabili aceste cărți de tranzit urma să le procure companiilor de navigație autorizate pentru a îmbarca emigranții în porturile sale.

Conform art. 3, cărțile de tranzit nu erau procurate companiilor de navigație decît cu îndatorirea pentru ele de a nu elibera nici o carte fără ca să fie respectate condițiile următoare: a) Emigrantul trebuia să aibă bilete de drum pentru călătoria completă de la punctul de plecare pînă la țara de imigrare; b) Trebuia să întrunească condițiile de admitere cerute de țara de imigrare; c) Să posede mijloacele de a-și procura cele trebuincioase în cursul tranzitului; d) Cartea trebuia eliberată gratis emigrantului. Ea urma să fie completată în regulă la punctul de plecare, prin îngrijirea companiei de navigație și semnată de agentul calificat al acesteia; e) Cartea de tranzit putea să fie eliberată emigrantului și pentru a-i înlesni întoarcerea în țara de origine sau locul de plecare, în cazul cînd ar fi fost constrîns să renunțe de a-și continua călătoria sau dacă era respins în momentul debarcării sale de către țara de imigrare.

Sub rezerva ca emigrantul să nu fi fost în contravenție cu regulamentele lor de siguranță, de poliție și de igienă, toate guvernele contractante se obligau să lase să tranziteze prin teritoriile lor pe emigrantul prevăzut cu pașaportul său și cu o carte de tranzit eliberată de guvernul contractant al țării de îmbarcare, fără a fi cerut ca această carte sau pașaport să fi avut viza consulară

şi fără perceperea unor taxe speciale de control şi de tranzit.

Potrivit stipulaţiilor art. 5, orice guvern contractant, care avea motive de a exclude o companie de navigaţie străină de la uzul cărţii de tranzit pe teritoriul său, trebuia să notifice acest fapt tuturor celorlalte guverne contractante, făcînd cunoscute motivele deciziei sale. Această excludere nu putea avea ca efect de a stînjeni călătoria emigranţilor în timp de 60 de zile de la data notificării.

Conform art. 7, compania de navigaţie care eliberase o carte de tranzit era răspunzătoare pentru toate cheltuielile ce se iveau la unul din guvernele contractante din faptul că emigrantul prevăzut cu acea carte rămăsese pe teritoriul acelui guvern fără autorizaţie.

Prin art. 9 s-a stabilit că, în lipsă de înţelegere directă între guverne, orice diferend ce s-ar fi ivit între ele cu privire la interpretarea sau aplicarea Aranjamentului era rezolvat pe cale de arbitraj.

Aranjamentul s-a prevăzut să intre în vigoare după 90 de zile de la semnarea sa de către 3 guverne, operînd apoi pentru fiecare semnatar după 90 de zile de la data semnării sale de către guvernul respectiv.

Aranjamentul putea să fie denunţat de către orice guvern contractant după expirarea unui termen de un an, cu începere de la data intrării în vigoare pentru acel guvern, printr-o notificare scrisă adresată Secretarului General al Societăţii Naţiunilor. Denunţarea avea efect după 6 luni de la data primirii de către Secretarul General al Societăţii Naţiunilor şi numai pentru statul care notificase.

Aranjamentul conţine următoarele anexe: Carta de tranzit (ieşire); Carta de tranzit (intrare).

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

Aranjamentul a fost semnat de: Germania, Austria, Belgia, Marea Britanie, Spania, Finlanda, Franţa, Grecia, Italia, Olanda, Polonia, *România*, Danzig, (ad-referendum), Ungaria (ad-referendum), Elveţia (ad-referendum).

Aranjamentul a fost votat de Senat la 27 martie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1392 din 24 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.

A intrat în vigoare la 12 septembrie 1929, iar pentru statele care au semnat ulterior, la 90 de zile de la data semnării.

196

1929, iunie 15, Paris

Protocol relativ la amendarea articolelor 3, 5, 7, 15, 34, 37, 41, 42 şi la clauzele finale ale Convenţiei din 13 octombrie 1919, ce reglementează navigaţia aeriană

Potrivit art. 3, fiecare Stat Contractant are dreptul de a interzice pentru motive de ordin militar sau în interesul siguranţei publice, zborul deasupra unor anumite zone din teritoriul său aeronavelor celorlalte State Contractante.

Fiecare Stat Contractant poate să autorizeze, în mod excepţional şi în interesul siguranţei publice, zborul aeronavelor sale naţionale deasupra acestor zone.

Conform art. 5, fiecare Stat Contractant are dreptul de a încheia convenţii particulare cu Statele necontractante.

Stipulaţiile acestor convenţii particulare nu trebuie să aducă vreo atingere drepturilor Părţilor Contractante la prezenta Convenţie. Ele nu trebuie să fie în contradicţie cu principiile generale ale prezentei Convenţii, urmînd să fie notificate Comisiei Internaţionale de Navigaţie

Aeriană care, la rîndul ei, le va notifica celorlalte State Contractante.

În virtutea art. 7, înmatricularea aeronavelor vizate de articolul precedent se va face conform legilor şi dispoziţiilor speciale ale fiecărui Stat Contractant.

Articolul 15 prevede că orice aeronavă a unui Stat Contractant are dreptul de a traversa spaţiul aerian de deasupra teritoriului unui alt Stat, fără a ateriza. În acest caz va trebui să urmeze itinerarul fixat de către Statul al cărui teritoriu îl traversează. Totuşi, precizează art. 15, pentru motive de poliţie generală, aeronava va fi obligată să aterizeze dacă va primi, în acest sens, ordin prin semnalele prevăzute de Anexa D.

Nici o aeronavă fără pilot, aparţinînd unui Stat Contractant, nu poate, fără autorizaţie specială, să zboare deasupra teritoriului unui alt Stat Contractant.

Orice aeronavă care zboară de la un Stat la altul trebuie, dacă regulamentul acestuia din urmă o cere, să aterizeze la unul din aerodromurile fixate de acel Stat. Statele Contractante vor notifica despre acele aerodromuri Comisia Internaţională de Navigaţie Aeriană, care va transmite notificarea tuturor Statelor Contractante.

În virtutea art. 34, se va institui, sub denumirea de „Comisia Internaţională de Navigaţie Aeriană", o Comisie internaţională permanentă pusă sub autoritatea Societăţii Naţiunilor. Fiecare Stat Contractant nu putea avea în Comisie mai mult de doi reprezentanţi.

Potrivit art. 37 (alineatul întîi), în caz de neînţelegere între două sau mai multe State, în privinţa interpretării prezentei Convenţii, litigiul va fi reglementat de Curtea Permanentă de Justiţie Internaţională. În ipoteza că unul din State nu acceptase protocoalele privitoare la Curte, litigiul, la cererea sa, urma să fie reglementat prin arbitraj.

Articolul 42 (suprimat)
(Clauze finale)

Convenţia a fost redactată în limbile franceză, engleză şi italiană. În caz de divergenţă textul francez trebuia să facă dovadă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930.

Protocolul a fost semnat de: Australia, Belgia, Canada, Franţa, Marea Britanie, Grecia, India, Irlanda, Italia, Japonia, Noua Zeelandă, Polonia, Portugalia, *România*, Siam, Cehoslovacia, Africa de Sud, Uruguay, Iugoslavia, Bulgaria, Chile, Danemarca, Olanda, Saar, Suedia. Au aderat: Finlanda (1933), Norvegia (1933), Elveţia (1934), Liechtenstein (1934), Spania (1935), Argentina (1935), Irak (1934), Austria (1937), Letonia (1937).

Protocolul a fost votat de Senat la 9 aprilie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 464 din 30 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 96 din 3 mai 1930.

A intrat în vigoare la 17 mai 1933, iar pentru Statele care au ratificat ulterior, la data ratificării.

197

1929, iunie 21, Geneva

Convenţia internaţională relativă la indicarea greutăţii pe coletele mari transportate pe vapoare

În virtutea acestei Convenţii, orice colet sau obiect care cîntărea o mie de kilograme sau mai mult, ca greutate brută, consemnat în limitele teritoriului oricărui membru care ratifica această Convenţie, şi destinat să fie transportat pe mare sau pe o cale navigabilă interioară, trebuia, înainte de a fi îmbarcat,

să poarte indicația greutății sale, însemnată pe partea lui exterioară.

Legislația națională putea, în cazuri excepționale, cînd era greu să se determine greutatea exactă, să autorizeze indicarea greutății aproximative. Obligația de a veghea la observarea acestei dispoziții nu incumba decît guvernului țării de unde coletul sau obiectul fusese expediat, cu excluderea guvernului oricărei alte țări prin care coletul putea trece, pentru a ajunge la destinație.

Potrivit art. 2, ratificările oficiale ale acestei Convenții în condițiile prevăzute în Partea a XIII-a a Tratatului de la Versailles, și în Părțile corespunzătoare ale celorlalte Tratate de Pace, urmau să fie comunicate Secretarului General al Societății Națiunilor și înregistrate de el.

Prin art. 3 s-a stabilit ca această Convenție să fie obligatorie numai pentru membrii Organizației Internaționale a Muncii, a căror ratificare urma să fie înregistrată la Secretariat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 222 din 22 septembrie 1932.

Convenția a fost semnată de: Africa de Sud[1], Germania, Australia, Austria, Belgia[1], Bulgaria, Chile, China, Danemarca[1], Spania, Estonia, Finlanda, Franța, Irlanda, India, Italia, Japonia, Lituania, Luxemburg, Mexic, Nicaragua, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, *România*, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela, Iugoslavia, Grecia.

Convenția a fost ratificată de Senat la 25 februarie 1932 și de Adunarea Deputaților la 1 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2756 din 20 septembrie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 222 din 22 septembrie 1932.

A intrat în vigoare în ziua depunerii ratificării.

---

[1] Cu rezerve.

198

1929, iunie 29, Londra

Convenția Poștală Universală

Țările între care s-a încheiat această Convenție formau, sub denumirea de Uniunea Poștală Universală, un singur teritoriu poștal pentru schimbul reciproc al corespondențelor. Uniunea Poștală are, de asemenea, menirea ca să asigure organizarea și perfecționarea diferitelor servicii poștale internaționale.

Conform art. 3, serviciul poștei de scrisori este reglementat prin dispozițiile Convenției. Alte servicii, precum acelea ale scrisorilor și cutiilor cu valoarea declarată, ale coletelor poștale, ale mandatelor poștale, ale valorilor de încasat, ale abonamentelor la jurnale și scrieri periodice, fac obiectul Aranjamentelor între Țările din Uniune. Aceste Aranjamente sînt obligatorii numai pentru Țările care au aderat la ele.

Administrațiile Uniunii hotărăsc de comun acord, prin Regulamentele de execuție, măsurile de ordine și de detaliu necesare la aplicarea Convenției și Aranjamentelor.

Potrivit stipulațiilor art. 5, Țările Uniunii au dreptul să mențină și să încheie tratate precum și să mențină și să stabilească Uniuni restrînse în vederea reducerii taxelor sau pentru alte îmbunătățiri aduse relațiilor poștale.

Articolul 6 precizează că stipulațiile Convenției și Aranjamentelor Uniunii nu aduc atingere legislației fiecărei Țări în tot ceea ce nu este prevăzut expres prin aceste acte.

În caz de neînțelegere între doi sau mai mulți membri ai Uniunii, referitor la interpretarea acestei Convenții și a Aranjamentelor sau la responsabilitatea ce decurge pentru o administrație din apli-

carea acestor acte, chestiunea în litigiu este reglementată prin judecată arbitrală.

În conformitate cu art. 23, un Oficiu central, funcţionînd la Berna, sub denumirea de Biroul Internaţional al Uniunii Poştale Universale şi pus sub înalta supraveghere a Administraţiei Poştelor Elveţiene, serveşte ca organ de legătură, de informare şi de consultare pentru Ţările din Uniune.

Articolul 25 prevede că libertatea tranzitului este garantată pe întreg teritoriul Uniunii. Libertatea tranzitului coletelor poştale este limitată la teritoriul Ţărilor care participă la acest serviciu. Trimiterile cu valoare declarată pot tranzita în depeşe închise pe teritoriul Ţărilor care nu asigură serviciul acestor trimiteri, sau prin servicii maritime pentru care responsabilitatea valorilor nu este acceptată de către Ţări, însă responsabilitatea acestor Ţări este limitată la răspunderile prevăzute pentru trimiterile recomandate.

Articolul 27 prevede că la ivirea unor circumstanţe extraordinare, Administraţiile pot suspenda temporar şi într-un mod general sau parţial executarea serviciilor, dar sînt ţinute să avizeze imediat Administraţia sau Administraţiile interesate.

Potrivit art. 45, este oprit a se expedia:

a) Obiecte care prin natura sau ambalajul lor prezintă pericol pentru funcţionarii poştali, urmări, sau vatămă corespondenţele;

b) Materii explozibile, inflamabile sau periculoase;

c) Animale vii, afară de albine, lipitori şi viermi de mătase;

d) Obiecte pasibile de taxe vamale;

e) Opium, morfină, cocaină şi alte substanţe ameţitoare;

f) Obiecte obscene sau imorale;

g) Orice obiecte a căror intrare sau circulaţie sînt oprite în Ţara de origine sau în Ţara de destinaţie.

Ţările Contractante s-au angajat să ia următoarele măsuri:

a) De a pedepsi atît contrafacerea cît şi întrebuinţarea frauduloasă a cupoanelor-răspuns internaţionale, precum şi întrebuinţarea frauduloasă pentru francarea trimiterilor poştale, a timbrelor poştale contrafăcute sau care au mai servit, a maşinilor de francat sau a preselor de imprimerie;

b) De a interzice şi reprima operaţiile frauduloase de fabricare, vînzare, colportaj sau distribuirea vignetelor şi a timbrelor în uz, în serviciul poştelor, contrafăcute sau imitate;

c) De a pedepsi operaţiile frauduloase de fabricare şi punere în circulaţie a cărţilor de identitate poştale, precum şi întrebuinţarea frauduloasă a acestor cărţi;

d) De a opri şi, la nevoie, a pedepsi introducerea opiumului, morfinei, cocainei şi a altor materii de această natură în trimiterile poştale, dacă această introducere nu este expres autorizată de Convenţie şi de Aranjamentele Uniunii.

Convenţia cuprinde următoarele anexe: Protocol final al Convenţiei; Regulament pentru executarea Convenţiei Poştale Universale; Protocol final al Regulamentului; .....

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 172 din 4 august 1930.

Convenţia şi anexele au fost semnate de: Afganistan, Albania, Germania, Statele Unite ale Americii, Totalitatea Posesiunilor insulare ale Statelor Unite ale Americii, altele decît Insulele Filipine, Insulele Filipine, Argentina, Australia, Austria, Belgia, Colonia Congoului Belgian, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Canada, Chile, China, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Danemarca, Oraşul Liber Danzig, Republica Dominicană, Egipt, Ecuador, Spania, Totalitatea Coloniilor spaniole, Esto-

nia, Etiopia, Finlanda, Franța, Algeria, Coloniile și Protectoratele franceze din Indochina, toate celelalte Colonii franceze, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Grecia, Guatemala, Haiti, Regatul Hedjaz și Nedjde și Dependențe, Honduras, Ungaria, India Britanică, Irak, Statul Liber al Irlandei, Islanda, Italia, Totalitatea coloniilor italiene, Japonia, Chosen, Toate celelalte dependințe japoneze, Letonia, Liberia, Lituania, Luxemburg, Maroc (fără zona spaniolă), Maroc (zona spaniolă), Mexic, Nicaragua, Noua Zeelandă, Norvegia, Panama, Paraguay, Țările de Jos, Indiile neerlandeze, Coloniile neerlandeze din America, Peru, Persia, Polonia, Portugalia, Coloniile portugheze din Africa, Coloniile portugheze din Asia și din Oceania, *România*, Republica San-Marino, Salvador, Teritoriul Saar, Siam, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Tunis, Turcia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Uruguay, Statul Cetății Vaticanului, Venezuela, Iugoslavia.

Convenția și Aranjamentele au fost votate de Adunarea Deputaților la 20 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 589 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 172 din 4 august 1930.

Ratificarea română a fost depusă la 21 noiembrie 1930.

A intrat în vigoare la 1 iulie 1930, iar pentru România, provizoriu, la 1 iulie 1930, și definitiv la 21 noiembrie 1930.

A expirat pentru România, provizoriu, la 1 ianuarie 1935, iar definitiv la 5 noiembrie 1935.

199

1929, iulie 27, Geneva

Act final al Conferinței diplomatice convocată pentru revizuirea Convenției de la Geneva din 16 iulie 1906, pentru îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din armatele în campanie și pentru elaborarea unei Convenții privitoare la tratamentul prizonierilor de război

Conferința convocată de Consiliul federal elvețian cu scopul de a revizui Convenția de la Geneva pentru îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din armatele în campanie, din 6 iulie 1906, și de a elabora un cod al prizonierilor de război, a deliberat la Geneva, de la 1 la 27 iulie 1929, pe baza celor două proiecte de Convenție examinate și aprobate de a X-a și a XI-a Conferință Internațională a Crucii Roșii.

Conferința a fixat, pentru a fi supuse semnăturii Plenipotențiarilor, două Convenții cu data de 27 iulie 1929: a) Convenția de la Geneva pentru îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din armatele în campanie; și: b) Convenția privitoare la tratamentul prizonierilor de război.

Conferința a mai emis următoarele dorințe și avize:

I. Conferința exprimă dorința de a se examina noi garanții statuate în favoarea răniților și a bolnavilor gravi, căzuți în puterea inamicului;

II. Dezbătînd o cerere a Ordinului Suveran și Militar al Ospitalierilor Sfîntului Ioan din Ierusalim, zis de Malta, Conferința consideră că dispozițiile stabilite prin Convenția de la Geneva pentru reglementarea situației Societăților de ajutor pe lîngă armatele în campanie sînt aplicabile organizațiilor naționale ale acestui Ordin.

Aceleași dispoziții se aplicau și cu privire la Marea Stăreție (Grand Pricuré) a Sfîntului Ioan din Ierusalim, în Anglia, Ordinele Sfîntului Ioan și a Sfîntului Gheorghe în Germania și Ordinele Ospitaliere, similare din orice țară;

III. Conferința exprimă dorința ca Țările care iau parte la Convențiile de la Geneva să se întrunească în conferință, într-un viitor apropiat, cu scopul de a reglementa situația aviației sanitare, în timp de război;

IV. Conferința emite dorința de a se trimite Comisiei Internaționale de Standardizare a materialului sanitar, cu sediul la Geneva, studierea și stabilirea unui model unic de certificat de identitate pentru toți sanitarii ce nu poartă o uniformă militară.

V. Conferința, recunoscînd importanța misiunii încredințate Societăților naționale ale Crucii Roșii și Societăților de ajutor voluntar, în opera lor de solidaritate între popoare, consideră că este de dorit să li se acorde toate facilitățile și scutirile, în cea mai largă măsură admisă de legile naționale, pentru exercitarea activității lor în timp de pace, mai ales în ce privește instalarea lor, deplasarea personalului și a materialului, precum și cu privire la operațiunile lor de ajutor.

VI. Conferința, însușindu-și rezoluțiile unanime ale celor două Comisii ale sale, exprimă dorința să se întreprindă studii aprofundate în vederea încheierii unei convenții internaționale privitoare la condiția și protecția civililor de naționalitate inamică, ce se găsesc pe teritoriul unui beligerant sau pe un teritoriu ocupat de el.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

A fost semnat de: Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, Statul Liber al Irlandei, India, Bulgaria, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Egipt, Spania, Estonia, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Mexic, Nicaragua, Norvegia, Țările de Jos, Persia, Polonia, Portugalia, *România,* Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Turcia, Uruguay, Venezuela.

Actul final a fost votat de Senat la 9 iulie 1931 și de Adunarea Deputaților la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 081 din 31 august 1931, publicată în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

200

1929, iulie 27, Geneva

Convenție privitoare la tratamentul prizonierilor de război

„Recunoscînd că, în cazul extrem al unui război, va fi de datoria oricărei Puteri de a-i atenua, în măsura posibilului, asprimile și de a îndulci soarta prizonierilor de război;

Doritori să dezvolte principiile ce au inspirat Convențiile internaționale de la Haga, în special Convenția privitoare la legile și obiceiurile războiului și Regulamentului ce-i este anexat", Părțile Contractante au hotărît să încheie următoarea Convenție.

Titlul I: **Dispoziții generale**

Prezenta Convenție, se stipulează în art. 1, se va aplica, fără a se prejudicia reglementările cuprinse în Titlul VII: a) Tuturor persoanelor indicate de art. 1, 2 și 3 ale Regulamentului anexat la Convenția de la Haga, privitoare la legile și obiceiurile războiului pe uscat, din 18 octombrie 1907, și capturate de inamic; b) Tuturor persoanelor aparținînd forțelor armate ale părților beligerante, capturate de inamic în cursul operațiilor de război maritime sau aeriene, sub rezerva derogărilor ce ar face să fie inevitabile condițiile acestei capturări. Aceste derogări nu trebuie să se atingă de principiile fundamentale ale Convenției; ele vor lua sfîrșit, din momentul în care persoanele capturate au sosit într-un lagăr de prizonieri de război.

Conform art. 2, prizonierii de război sînt în stăpînirea Puterii inamice, dar nu

a indivizilor sau a corpurilor de trupă care i-au capturat. Ei trebuie să fie tratați cu omenie și apărați împotriva actelor de violență, a insultelor sau a curiozității publice. Măsurile de represalii cu privire la ei sînt interzise.

În virtutea art. 3, prizonierii de război au drept la respectul personalității și onoarei lor. Prizonierii își păstrează deplina lor capacitate civilă.

Titlul II: Despre capturare

Articolul 5 prevede că fiecare prizonier de război este ținut să declare corect, dacă este întrebat, numele și gradul sau numărul său matricol. Încălcarea acestor reguli atrage după sine restrîngerea avantajelor acordate prizonierilor de categoria sa.

Nici o constrîngere nu va putea fi exercitată asupra prizonierilor, în scopul de a obține informații privitoare la starea armatei sau a țării lor.

Titlul III: Despre captivitate

Secțiunea I: Despre evacuarea prizonierilor de război

Potrivit art. 7, în timpul cel mai scurt după capturarea lor, prizonierii de război vor fi evacuați în locuri situate într-o regiune îndepărtată de zona de luptă. Evacuarea pe jos a prizonierilor nu se va putea face în mod normal, decît în etape de 20 km pe zi, afară de cazul în care nevoia de a ajunge la depozite de apă și hrană ar cere etape mai lungi.

Secțiunea II: Despre lagărele prizonierilor de război

În virtutea art. 9, prizonierii de război vor putea fi internați într-un oraș sau localitate. Ei vor putea fi, de asemenea, internați în cîmpuri împrejmuite. Prizonierii nu vor putea fi închiși sau consemnați decît ca măsură indispensabilă de siguranță sau de igienă, și numai pentru durata împrejurărilor ce necesită această măsură.

Capitolul I: *Despre instalarea lagărelor*

Prizonierii de război, se precizează în art. 10, vor fi instalați în edificii sau barăci, ce prezintă toate garanțiile posibile de igienă și de salubritate.

Capitolul II: *Despre hrana si îmbrăcămintea prizonierilor de război*

Conform art. 11, rația alimentară a prizonierilor de război va fi echivalentă, în cantitate și calitate, cu cea a trupelor de depozit (dépôt). Prizonierii vor putea fi întrebuințați pentru efectuarea muncii la bucătării. Orice măsură disciplinară colectivă privitoare la hrană este interzisă.

Îmbrăcămintea, rufăria și încălțămintea vor fi date prizonierilor de război de către puterea deținătoare (art. 12).

Capitolul III: *Despre igiena în lagăre*

Conform art. 13, beligeranții vor fi ținuți să ia toate măsurile de igienă necesare pentru a asigura curățenia și salubritatea lagărelor și pentru a evita epidemiile.

Fiecare lagăr va poseda o infirmerie, în care prizonierii de război vor primi îngrijire, atunci cînd au nevoie (art. 14).

Inspecțiile medicale ale prizonierilor de război vor fi organizate, cel puțin, o dată pe lună.

Capitolul IV:

Despre nevoile intelectuale și morale ale prizonierilor de război

Se va lăsa prizonierilor de război, conform art. 16, toată latitudinea să-și exercite religia lor, precum și să asiste la serviciile cultului lor, conformîndu-se măsurilor de ordine și de poliție prescrise de către autoritatea militară. Beligeranții vor încuraja, pe cît va fi cu putință, distracțiile intelectuale și sportive organizate de către prizonierii de război.

Capitolul V:

Despre disciplina internă a lagărelor

Potrivit art. 18, fiecare lagăr de prizonieri se va găsi sub autoritatea unui ofițer responsabil. Afară de semnele externe de respect, prevăzute de regulamentele în vigoare în armatele lor, față de naționalii lor, prizonierii de război vor trebui să salute pe toți ofițerii Puterii deținătoare. Ofițerii prizonieri de război nu vor fi ținuți să salute decît pe ofițerii superiori sau egali în grad, ai acestei puteri.

Portul însemnelor gradului și al decorațiilor va fi autorizat (art. 19).

Capitolul VI:

Dispoziții speciale privitoare la ofițeri și la asimilați

De la începutul ostilităților, se precizează în art. 21, beligeranții vor fi ținuți să-și comunice reciproc titlurile și gradele întrebuințate în armatele lor, cu scopul de a asigura egalitatea de tratament între ofițerii și asimilații de grade echivalente.

Capitolul VII:

Despre mijloacele pecuniare ale prizonierilor de război

Sub rezerva învoielilor particulare între Puterile beligerante, ofițerii și asimilații prizonieri de război vor primi de la Puterea deținătoare aceeași soldă ca ofițerii de grad corespunzător în armatele acestei Puteri, cu condiția, însă, ca această soldă să nu depășească pe aceea la care au dreptul în armatele țării unde au servit (art. 23).

Capitolul VIII:

Despre transferarea prizonierilor de război

Afară de cazul că o cere mersul operațiilor militare, prizonierii de război bolnavi și răniți nu vor fi transferați, atîta timp cît vindecarea lor ar putea fi compromisă ca urmare a deplasării.

În caz de transferare, prizonierii de război vor fi avizați cu privire la noua lor destinație.

Secțiunea III:

Despre munca prizonierilor de război

Capitolul I:

Generalități

Beligeranții vor putea întrebuința ca muncitori prizonierii de război valizi, potrivit gradului și aptitudinilor lor, afară de ofițeri și de asimilați. „Totuși, dacă ofițerii cer să desfășoare o muncă potrivită cu gradul lor, ea le va fi procurată în măsura posibilului".

Subofițerii prizonieri de război nu vor putea fi supuși decît la o muncă de supraveghere, afară de cazul că ei ar cere, în mod expres, o ocupație remuneratorie.

Capitolul II:
Despre organizarea muncii

Potrivit art. 29, nici un prizonier de război nu va putea fi întrebuinţat la o muncă pentru care nu este apt din punct de vedere fizic.

Capitolul III:
Despre munca prohibită

Munca depusă de prizonierii de război, se precizează în art. 31, nu va avea nici un raport direct cu operaţiile de război.

Capitolul IV:
Despre detaşamentele de muncă

Conform art. 33, regimul detaşamentelor de muncă va trebui să fie asemănător cu acela al lagărelor de prizonieri de război, în special în ce priveşte condiţiile de igienă, hrană, îngrijirea în caz de accident sau de boală, corespondenţa şi primirea coletelor.

Capitolul V:
Despre salariu

Prizonierii de război nu vor primi salariu pentru lucrările privitoare la administrarea, întocmirea şi întreţinerea lagărelor. Prizonierii întrebuinţaţi la alte lucrări vor avea dreptul la un salariu ce se va fixa prin acorduri între beligeranţi (art. 34).

Secţiunea IV:

Despre relaţiile prizonierilor de război cu străinătatea

Fiecare dintre beligeranţi, se spune în art. 36, va fixa în mod periodic numărul scrisorilor şi cărţilor poştale ce vor fi autorizaţi să expedieze lunar prizonierii de război de diferite categorii, şi va notifica acest număr celuilalt beligerant.

Prizonierii de război sînt autorizaţi să primească, individual, colete poştale conţinînd alimente şi alte articole destinate aprovizionării sau îmbrăcămintei lor (art. 37).

Secţiunea V:
Despre raporturile prizonierilor de război cu autorităţile

Capitolul I:
Despre plîngerile prizonierilor de război cu privire la regimul captivităţii

Prizonierii de război vor avea dreptul să facă cunoscut autorităţilor militare, sub puterea cărora se află, cererile lor cu privire la regimul captivităţii la care sînt supuşi. Pot să se adreseze şi reprezentanţilor Puterilor protectoare pentru a le semnala punctele asupra cărora ar avea de formulat plîngeri cu privire la regimul captivităţii.

Capitolul II:
Despre reprezentanţii prizonierilor de război

În orice localitate unde se vor găsi prizonieri de război, se precizează în art. 43, aceştia vor fi autorizaţi să desemneze oameni de încredere, însărcinaţi să-i reprezinte faţă de autorităţile militare şi de Puterile protectoare. Această desemnare va fi supusă aprobării autorităţii militare.

Capitolul III:
Despre sancţiunile penale cu privire la prizonierii de război

Potrivit art. 45, prizonierii de război vor fi supuşi legilor, regulamentelor şi ordinelor în vigoare în armatele Puterii

deținătoare. Orice act de nesubordonare va îndreptăți aplicarea măsurilor prevăzute de aceste legi, regulamente și ordine. Pedepsele vor fi acelea prevăzute pentru fapte similare comise de militarii din armatele naționale.

Nici un prizonier de război nu va putea fi lipsit de gradul său de către Puterea deținătoare (art. 49).

Titlul IV: **Despre sfîrșitul captivității**

Secțiunea I: **Despre repatrierea directă și despre ospitalitate în țară neutră**

Beligeranții vor trimite în țările de unde provin prizonierii de război grav bolnavi și grav răniți. Acorduri între beligeranți, precizează art. 68, vor fixa cazurile de invaliditate sau de boală ce atrag repatrierea directă, precum și cazurile ce atrag, eventual, spitalizarea într-o țară neutră.

Secțiunea II: **Despre liberare și repatriere la sfîrșitul ostilităților**

Conform art. 75, cînd beligeranții vor încheia o convenție de armistițiu, ei vor trebui, în principiu, să înscrie stipulații privitoare la repatrierea prizonierilor de război.

Titlul V: **Despre moartea prizonierilor de război**

Potrivit art. 76, testamentele prizonierilor de război vor fi primite și încheiate în aceleași condiții, ca pentru militarii din armata națională. Aceleași reguli vor fi urmate și în ce privește actele referitoare la constatarea decesului.

Titlul VI: **Despre birourile de ajutor și de informații cu privire la prizonierii de război**

De la începutul ostilităților, fiecare dintre Puterile beligerante, precum și Puterile neutre care acordă adăpost vor institui un birou oficial de informații despre prizonierii de război ce se află pe teritoriul lor.

În termenul cel mai scurt, fiecare din Puterile beligerante va informa biroul de informații cu privire la orice capturare de prizonieri, făcută de armatele sale. Biroul de informații va transmite aceste indicații Puterilor interesate, prin mijlocirea Puterilor protectoare (art. 77).

Titlul VII: **Despre aplicarea Convenției unor categorii de civili**

Potrivit art. 81, indivizii care urmează forțele armate fără a face direct parte din ele, precum: corespondenții, reporterii de ziare, furnizorii ce vor cădea în puterea inamicului și se va considera util de a fi reținuți, vor avea dreptul la tratamentul prizonierilor de război, cu condiția ca ei să fie prevăzuți cu o legitimație din partea autorității militare a forțelor armate pe care le întovărășeau.

Titlul VIII: **Despre executarea Convenției**

Secțiunea I: **Dispoziții Generale**

Dispozițiile prezentei Convenții, se stipulează în art. 82, vor trebui să fie respectate de către Înaltele Părți Contractante, în orice împrejurare.

Secțiunea II:

Despre organizarea controlului

Reprezentanții Puterii protectoare sau delegații săi agreați vor fi autorizați să meargă în toate localitățile, fără nici o excepție, unde sînt internați prizonieri de război. Ei vor avea acces în toate localurile ocupate de prizonieri și se vor putea întreține cu aceștia, de obicei fără martori, personal sau prin mijlocirea interpreților.

Secțiunea III:

Dispoziții finale

În raporturile dintre Puterile legate prin Convenția de la Haga, cu privire la legile și obiceiurile războiului pe uscat fie că este vorba de aceea din 29 iulie 1899, fie de cea din 18 octombrie 1907, și care sînt Părți ale prezentei Convenții, aceasta va completa capitolul II al Regulamentului anexat la Convențiile de la Haga.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

Convenția a fost semnată de: Spania, Elveția, Italia, Iugoslavia, Portugalia, Marea Britanie, Australia, Noua Zeelandă, India, Norvegia, Suedia, Letonia, *România,* Statele Unite ale Americii, Brazilia, Belgia, Polonia, Mexic, Danemarca, Chile, Turcia, Germania, Egipt, Japonia, Grecia, Franța, China, Africa de Sud, Austria, Estonia, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Siam, Columbia. Au aderat: Lituania (1939), Slovacia (1939), Aden.

Convenția a fost votată de Senat la 9 iulie 1931 și de Adunarea Deputaților la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 081 din 31 august 1931, publicată în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

A intrat în vigoare la 19 iunie 1931, iar pentru Statele care au aderat sau ratificat ulterior a intrat în vigoare la 6 luni de la depunerea instrumentelor de ratificare sau adeziune.

201

1929, iulie 27, Geneva

Convenție pentru îmbunătățirea soartei răniților și bolnavilor din armatele în campanie

„În scopul de a perfecționa și completa dispozițiile convenite la Geneva, la 22 august 1864 și la 6 iulie 1906, pentru îmbunătățirea soartei răniților și a bolnavilor din armatele în campanie", Părțile Contractante au încheiat prezenta Convenție.

Capitolul I:

Despre răniți și bolnavi

Militarii și celelalte persoane atașate armatelor în mod oficial, care vor fi răniți sau bolnavi, vor trebui respectați și protejați în orice împrejurare. Art. 1 precizează că ei vor fi tratați cu omenie și îngrijiți, fără deosebire de naționalitate, de către beligerantul care-i va avea în puterea sa.

Conform art. 2, răniții și bolnavii unei armate, căzuți în puterea celuilalt beligerant, vor fi prizonieri de război și le vor fi aplicate regulile generale ale dreptului ginților, privitoare la prizonieri.

Art. 4 precizează că beligeranții își vor face cunoscut, în mod reciproc, în cel mai scurt termen, numele răniților, ale bolnavilor și ale morților ridicați sau descoperiți, precum și toate elementele care contribuie la identificarea lor. Înmormîntarea sau incinerarea morților, precizează Convenția, trebuie să fie precedată de o examinare atentă și, dacă este cu putință, medicală, a corpurilor, în scopul de a constata moartea, de a stabili identitatea și de a se raporta despre cele constatate.

Autoritățile vor avea grijă ca morții să fie înmormîntați în mod onorabil, iar mormintele lor să fie respectate și să poată fi oricînd regăsite.

Capitolul II:
Despre formațiunile și stabilimentele sanitare

Părțile Contractante au convenit că formațiunile sanitare, mobile, care însoțesc armatele în campanie, și stabilimentele fixe ale serviciului sanitar vor fi respectate și proteguite de beligeranți. Conform art. 7, protecția acordată formațiunilor și stabilimentelor sanitare va înceta, dacă servesc pentru a se comite acte păgubitoare pentru inamic.

Nu vor fi considerate ca fiind de natură a lipsi o formațiune sau un stabiliment sanitar de protecția asigurată: a) Faptul că personalul formațiunii sau stabilimentului este înarmat și se folosește de armele sale pentru propria sa apărare sau pentru a apăra viața răniților și bolnavilor săi; b) Faptul că, în lipsă de infirmieri înarmați, formațiunea sau stabilimentul este păzit de un pichet sau de santinele; c) Faptul că s-au găsit în formație sau în stabiliment arme portative și muniții luate de la răniți și de la bolnavi, și nepredate, încă, serviciului competent.

Capitolul III:
Despre personal

Articolul 9 precizează că personalul destinat în mod exclusiv la ridicarea, transportul și îngrijirea răniților și bolnavilor, precum și la administrarea formațiunilor și stabilimentelor sanitare, preoți atașați armatelor, va fi respectat și protejat în orice împrejurare. În ipoteza că el cade în mîinile inamicului, nu va fi tratat ca prizonier de război.

Potrivit art. 10, este asimilat cu personalul indicat la art. 9, personajul societăților de ajutor voluntar recunoscute și autorizate în regulă de guvernele lor. Fiecare Parte Contractantă va notifica celeilalte, fie din timp de pace, fie la începerea sau în cursul ostilităților, numele societăților autorizate pentru a acționa în serviciul sanitar oficial al armatelor sale.

Conform art. 11, o societate recunoscută a unei țări neutre nu va putea da concursul prin intermediul personalului și formațiunilor sale sanitare unui beligerant, decît cu asentimentul prealabil al propriului său Guvern și cu autorizarea beligerantului însuși.

Beligerantul care va primi ajutorul este obligat să notifice despre acest fapt inamicului.

Persoanele desemnate în art. 9, 10 și 11 nu vor putea fi reținute după ce au căzut în puterea părții adverse.

Capitolul IV:
Despre clădiri și despre material

Potrivit art. 14, formațiunile sanitare mobile își vor păstra, atunci cînd ele cad în puterea părții adverse, materialul, mijloacele de transport și personalul lor conducător. Totuși, autoritatea militară competentă se va putea servi de ele pentru îngrijirea răniților și bolnavilor; restituirea va avea loc în condițiile prevăzute pentru personalul sanitar, și, pe cît este posibil, în același timp.

Articolul 15 precizează că clădirile și materialul stabilimentelor sanitare fixe ale armatei vor rămîne supuse legilor războiului, dar nu li se vor da o altă întrebuințare cît timp vor fi necesare răniților și bolnavilor. Totuși, comandanții trupelor de operații vor putea dispune de ele

în caz de nevoi militare urgente, asigurînd mai întîi soarta răniţilor şi bolnavilor îngrijiţi în interiorul lor.

Capitolul V:
Despre transporturi sanitare

În virtutea art. 17, vehiculele destinate evacuărilor sanitare, care circulă izolat sau în convoi, vor fi tratate ca şi formaţiile sanitare mobile, afară de următoarele dispoziţii: a) Beligerantul le va putea opri dacă nevoile militare o cer, şi disloca convoiul, luînd în grija lor răniţii şi bolnavii. După terminarea misiunii, vehiculele vor fi restituite.

Art. 18 stipulează că aparatele aeriene întrebuinţate ca mijloace de transport sanitar se vor bucura de protecţia Convenţiei pentru timpul în care ele vor fi rezervate în mod exclusiv la evacuarea răniţilor şi bolnavilor, la transportul personalului şi al materialului sanitar. Ele vor fi vopsite în alb şi vor purta semnul distinctiv prevăzut de art. 19, alături de culorile naţionale, pe feţele lor inferioară şi superioară.

Capitolul VI:
Despre semnul distinctiv

Ca omagiu pentru Elveţia, precizează art. 19, semnul eraldic al Crucii Roşii pe fond alb, format prin inversarea culorilor federale, este menţinut ca emblemă şi ca semn distinctiv al serviciului sanitar al armatelor. Pentru ţările ce întrebuinţează Craiul nou (semilunar) roşu sau leul şi soarele roşu pe fond alb, ca semn distinctiv, aceste embleme sînt, de asemenea, admise în sensul prezentei Convenţii.

Emblema Crucii Roşii pe fond alb şi cuvintele Crucea Roşie sau Crucea din Geneva nu vor putea fi întrebuinţate, fie în timp de pace, fie în timp de război, decît pentru a proteja sau a indica formaţiile şi stabilimentele sanitare, personalul şi materialul proteguite de Convenţie.

Capitolul VII:
Despre aplicarea şi executarea Convenţiei

Potrivit art. 25, dispoziţiile prezentei Convenţii vor fi respectate de către Înaltele Părţi Contractante în orice împrejurări. Părţile Contractante vor lua măsurile necesare pentru a instrui trupele lor şi, în special, personalul proteguit de dispoziţiile Convenţiei, şi pentru a le aduce la cunoştinţa populaţiei.

Capitolul VIII:
Despre represiunea abuzurilor şi infracţiunilor

Guvernele Înaltelor Părţi Contractante, a căror legislaţie nu ar fi în concordanţă cu stipulaţiile Convenţiei, vor propune Corpurilor legiuitoare naţionale măsurile necesare în acest scop.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord[1], Canada, Australia[1], Noua Zeelandă[1], Africa de Sud[1], Statul Liber al Irlandei[1], India[1], Bulgaria, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Egipt, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia[1], Letonia, Luxemburg, Mexic, Nicaragua, Norvegia, Olanda, Iran, Polonia, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Uruguay, Venezuela.

Au aderat: Irak (1934), Peru (1933), Uniunea Sovietică (1932), Etiopia (1936), India, Letonia, Lituania (1939), Slovacia (1939).

---

[1] Cu rezerve.

Convenția a fost votată de Senat la 9 iulie 1931 și de Adunarea Deputaților la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 3 081 din 31 august 1931, publicată în Mon. Of. nr. 215 din 15 septembrie 1931.

Convenția a intrat în vigoare la 19 iunie 1931, iar pentru Statele care au aderat sau ratificat ulterior, a intrat în vigoare la 6 luni de la data depunerii instrumentelor de ratificare sau adeziune.

202

1929, septembrie 14, Geneva

Protocol internațional privitor la revizuirea Statutului Curții Permanente de Justiție Internațională de la Haga

Prin acest Protocol s-a stabilit să fie aduse Statutului Curții Permanente de Justiție Internațională amendamentele indicate în Anexa la Protocol, care au făcut obiectul Rezoluției Adunării Societății Națiunilor din 14 septembrie 1929.

În sensul acestui Protocol, Statele Unite ale Americii aveau aceeași poziție ca un stat care a ratificat Protocolul din 16 decembrie 1920.

Anexa la Protocolul din 14 septembrie 1929. Amendamentele la Statutul Curții Permanente de Justiție Internațională.

Articolele 3, 4, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 26, 27, 29, 31, 32 și 35 au fost înlocuite. Redăm, în continuare, esențialul din aceste înlocuiri.

Art. 3: Curtea se compunea din 15 membri.

Art. 4 în noua redactare: Membrii Curții erau aleși de Adunare și de Consiliu, de pe o listă de persoane prezentată de grupurile naționale ale Curții de Arbitraj.

Art. 8: Adunarea și Consiliul procedau independent unul de altul la alegerea membrilor Curții.

Art. 13: Membrii Curții erau aleși pe nouă ani. Ei erau reeligibili. Ei rămîneau în funcțiune pînă la înlocuirea lor.

Art. 14: Locurile devenite vacante erau completate conform metodei urmate pentru prima alegere.

Art. 15: Membrul Curții ales în înlocuirea unui membru al cărui mandat nu expirase continua mandatul predecesorului său pînă la terminarea acestuia.

Art. 16: Membrii Curții nu puteau exercita nici o funcțiune politică sau administrativă și nici o altă ocupație cu caracter profesional. În caz de dubiu, Curtea decidea.

Art. 17: Membrii Curții nu puteau exercita funcțiile de agent, consilier sau avocat în nici o afacere.

Art. 23: Curtea funcționa întotdeauna, cu excepția vacanțelor judiciare, a căror perioadă și durată erau fixate de Curte.

Art. 25: Afară de excepțiile prevăzute, Curtea exercita atribuțiile sale în ședință plenară. Un complet de nouă judecători era suficient pentru a constitui Curtea.

Art. 26: Pentru afacerile privitoare la muncă, și mai ales pentru afacerile vizate la partea XIII (Muncă) a Tratatului de la Versailles și la Părțile corespunzătoare din celelalte Tratate de pace, Curtea statua după cum urmează: Curtea urma să constituie, pentru fiecare perioadă de trei ani, o Cameră specială, compusă din cinci judecători desemnați, ținîndu-se seama, pe cît era posibil, de prescripțiile art. 9. Mai erau desemnați doi judecători, pentru a înlocui pe judecătorul ce s-ar fi găsit în imposibilitate de a lua parte la ședință. La cererea Părților, Camera statua. În lipsa unei asemenea cereri, Curtea ținea ședințe plenare.

Art. 27: Pentru afacerile privitoare la tranzit, și, în special, pentru afacerile

vizate la Partea XII (porturi, căi de apă, căi ferate) din Tratatul de la Versailles și la Părțile corespunzătoare din celelalte Tratate de Pace, Curtea statua conform dispozițiilor următoare: Curtea trebuia să constituie, pentru fiecare perioadă de trei ani, o Cameră specială compusă din cinci judecători desemnați, ținîndu-se seama, pe cît era posibil, de dispozițiile art. 9. Doi judecători mai erau desemnați pentru a înlocui pe judecătorul ce se găsea în imposibilitate de a lua parte la ședință. La cererea Părților, această Cameră statua. În lipsa unei asemenea cereri, Curtea intra în ședință plenară.

Art. 29: În vederea expedierii urgente a afacerilor, Curtea compunea anual o Cameră din 5 judecători, chemați a statua în procedură sumară, dacă Părțile o cereau. Mai erau desemnați încă doi judecători pentru a înlocui judecătorul ce s-ar fi găsit în imposibilitate de a lua parte la ședință.

Art. 31: Judecătorii de naționalitatea fiecărei Părți în cauză păstrează dreptul de a lua parte la ședința în care se dezbătea afacerea cu care Curtea fusese sesizată.

Art. 32: Membrii Curții primeau un salariu anual.

Art. 35: Curtea era deschisă membrilor Societății Națiunilor, precum și tuturor statelor menționate în anexa la Pact. Condițiile în care ea era deschisă celorlalte state erau, sub rezerva dispozițiilor particulare din tratatele în vigoare, reglementate între Părți înaintea Curții.

Art. 39: Limbile oficiale ale Curții erau franceza și engleza.

Art. 40: Afacerile erau aduse înaintea Curții după caz, fie prin notificarea compromisului, fie printr-o cerere adresată grefei; în ambele cazuri, obiectul diferendului și părțile în cauză trebuiau indicate.

Textul englez al art. 45 a fost înlocuit prin următoarea dispoziție: Dezbaterile sînt conduse de președinte și, în cazul în care acesta ar fi împiedicat, de vicepreședinte; dacă nici acesta nu poate prezida, de cel mai vechi dintre judecătorii prezenți.

Art. 65: Chestiunile asupra cărora se cerea avizul consultativ al Curții erau expuse Curții printr-o cerere scrisă, semnată, fie de președintele Adunării, fie de președintele Consiliului, fie de Secretarul General al Societății Națiunilor, lucrînd în virtutea instrucțiunilor Adunării sau ale Consiliului.

Art. 66: Grefierul notifică imediat cererea de aviz consultativ membrilor Societății Națiunilor prin intermediul Secretarului General al Societății, precum și statelor admise să figureze în justiție înaintea Curții, de asemenea, oricărui membru al Societății și oricărui stat admis să figureze înaintea Curții, precum și oricărei organizații internaționale susceptibile de a aduce informații asupra chestiunii. Membrii, statele sau organizațiile, ce prezentaseră expuneri scrise sau orale, erau admiși să discute expunerile făcute de alți membri, state și organizații, în formele, măsurile și termenele fixate pentru fiecare speță, de către Curte, sau dacă aceasta nu era în ședință, de către președinte.

Art. 67: Curtea pronunța avizele sale consultative în ședință publică.

Art. 68: În exercițiul atribuțiilor consultative, Curtea se mai inspira din dispozițiile Statutului ce se aplicau în materie de contencios, în măsura în care le găsea aplicabile.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Protocolul a fost semnat de: Africa de Sud, Albania, Germania, Statele Unite ale Americii, Australia, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Marea Britanie, Bulgaria, Canada, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Spania, Estonia, Etiopia, Finlanda, Franța, Grecia, Guatemala, Haiti, Ungaria, India, Iran, Irlanda, Italia, Japonia, Letonia, Liberia, Lituania, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Noua Zeelandă, Panama, Paraguay, Olanda, Peru, Polonia, Portugalia, *România*, Salvador, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela, Argentina, Indiile olandeze: Surinam și Curaçao.

Protocolul și Anexa lui au fost votate de Senat la 22 mai 1930 și de Adunarea Deputaților la 18 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 718 din 16 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

A intrat în vigoare la 1 februarie 1936.

203

1929, septembrie 14, Geneva

Protocol internațional privind adeziunea Statelor Unite ale Americii la Protocolul de semnătură al Statutului Curții Permanente de Justiție Internațională

Statele semnatare ale Protocolului de semnătură al Statutului Curții Permanente de Justiție Internațională din 16 decembrie 1920 și Statele Unite ale Americii au convenit asupra dispozițiilor următoare referitoare la adeziunea Statelor Unite ale Americii la acest Protocol, sub condiția celor cinci rezerve formulate de către S.U.A. în rezoluția adoptată de Senat la 24 ianuarie 1926.

Potrivit art. 1, Statele semnatare ale Protocolului acceptau în termenii condițiilor specificate în articolele de mai jos condițiile speciale puse de către Statele Unite la aderarea lor la Protocol, și enunțate în cele cinci rezerve menționate mai sus.

În virtutea art. 2, Statele Unite erau admise să participe la toate deliberările Consiliului sau Adunării ce aveau ca scop alegerile de judecători sau de judecători supleanți ai Curții Permanente de Justiție Internațională. Nici o modificare a Statutului Curții, precizează art. 3, nu putea să aibă loc fără acceptarea tuturor Statelor Contractante.

Conform art. 4, Curtea pronunța avizele sale consultative în ședință publică, după ce proceda la notificările necesare și acordase interesaților posibilitatea de a fi ascultați.

Cu scopul de a asigura ca Curtea să nu dea urmare, fără consimțămîntul S.U.A., unei cereri de aviz consultativ cu privire la o chestiune sau la un diferend în care Statele Unite erau interesate, prin art. 5 s-a stabilit ca Secretarul General să avizeze Statele Unite de orice propunere supusă Consiliului sau Adunării Societății Națiunilor.

Sub rezerva dispozițiilor art. 8, dispozițiile acestui Protocol aveau aceeași forță și valoare ca dispozițiile Statutului Curții, și orice semnătură ulterioară a Protocolului din 16 decembrie 1920 era considerată ca implicînd o acceptare a dispozițiilor acestui Protocol.

Conform art. 8, Statele Unite puteau să notifice oricînd Secretarului General al Societății Națiunilor că retrag adeziunea lor la Protocolul din 16 decembrie 1920. De asemenea, fiecare din celelalte State Contractante puteau, oricînd, să notifice Secretarului General al Societății Națiunilor că dorește să-și retragă acceptarea condițiilor speciale puse de Statele Unite la aderarea lor la Protocolul din 16 decembrie 1920.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930. Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 106.

Protocolul a fost semnat de: Africa de Sud, Albania, Germania, Statele Unite ale Americii, Australia, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, precum şi toate părţile Imperiului Britanic ce nu erau membre separate ale Societăţii Naţiunilor, Bulgaria, Canada, Chile, China, Columbia, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Guatemala, Haiti, Ungaria, India, Statul Liber al Irlandei, Italia, Japonia, Letonia, Liberia, Lituania, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Noua Zeelandă, Panama, Paraguay, Ţările de Jos, Peru, Iran, Polonia, Portugalia, *România*, Salvador, Iugoslavia, Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Uruguay, Venezuela, Irak, Egipt.

Protocolul a fost votat de Senat la 21 iunie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 24 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 719 din 16 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

204

1929, septembrie 30, Bucureşti

Aranjament între România şi Cehoslovacia privitor la relaţiile veterinare

Aranjamentul prevede că traficul cu animale din teritoriul unui Stat Contractant pe teritoriul celuilalt Stat, inclusiv păsările de curte, cu materii prime de origine animală, cu obiecte care puteau să transmită agenţi de contagiune de epizootii, putea să fie limitat la anumite puncte de frontieră şi supus unui control veterinar din partea Statului importator.

La intrarea în ţară a animalelor şi produselor care făceau obiectul Convenţiei se cerea:

a) Certificat de origine eliberat de către autoritatea locală competentă;

b) Certificatul de origine trebuia să indice, pentru animale vii: numărul, specia, descrierea exactă a animalelor cu semnele lor particulare, staţia de îmbarcare, numele şi domiciliul expeditorului şi a destinatarului. Certificatul trebuia să poarte atestarea unui medic veterinar de Stat, sau special autorizat de Stat, în sensul că animalele erau în perfectă stare de sănătate;

c) Certificatul trebuia să facă dovada că nu au fost cazuri de boală la locul de origine şi nici în comunele învecinate, în următorul interval de timp: ultimele şase luni; pentru porci, termenul se reducea la 40 zile; ultimele 40 zile; ultimele 21 zile.

Dacă, drept urmare a traficului de animale se transmitea o boală care făcea obiectul legii de poliţie sanitară veterinară de pe teritoriul uneia din Părţile Contractante pe teritoriul celeilalte Părţi, şi dacă o asemenea boală lua o extindere ameninţătoare, Partea ameninţată avea dreptul să restrîngă sau să interzică complet importul şi tranzitul animalelor susceptibile să contracteze boala. Restricţiile sau interdicţiile importului urmau să fie menţinute pentru toată durata pericolului privitor la regiunile contaminate, precum şi la acelea care erau ameninţate de contagiune.

Părţile Contractante şi-au rezervat, mutual, dreptul de a trimite delegaţi ocazionali sau permanenţi pe teritoriul celeilalte Părţi, fără aviz prealabil, în scopul de a se informa asupra stării sanitare a animalelor.

Fiecare din Părţile Contractante trebuia să publice, din 14 în 14 zile, un buletin asupra situaţiei epizootiilor, care era trimis direct şi pe bază de reciprocitate la autoritatea veterinară centrală.

La rîndul lor, autorităţile circumscripţiilor administrative limitrofe frontierei trebuiau să-şi comunice reciproc şi direct toate cazurile de boală contagioasă care apăreau pe teritoriul lor.

Aranjamentul are următoarele anexe: Articol adițional cu privire la condițiile de transport al animalelor; Proces-verbal final care dezvoltă conținutul unor articole; Anexa la Punctul 17 al Procesului-verbal final privitor la traficul cu animale provenind din stabilimentele de îngrășare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 114 din 27 mai 1930.
Aranjamentul și Anexele au fost votate de Senat la 11 aprilie 1930 și de Adunarea Deputaților la 7 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 756 din 23 mai 1930, publicată în Mon. Of. nr. 114 din 27 mai 1930.
Aranjamentul nu a intrat în vigoare, deoarece, înainte de ratificarea cehă s-a semnat Tratatul de comerț din 27 iunie 1930, care conține și o Convenție veterinară.

205

1929, octombrie 12, Varșovia

Convenție internațională pentru unificarea unor reguli privitoare la transportul aerian internațional

Stipulațiile acestei Convenții se aplicau oricărui transport internațional de personal, bagaje sau mărfuri efectuat cu aeronavă, contra plată. Dispozițiile ei se aplicau, de asemenea, transporturilor gratuite efectuate cu aeronava de către o întreprindere de transporturi aeriene. Era calificat transport internațional orice transport care, potrivit stipulațiilor părților, punctul de plecare și punctul de destinație (cu sau fără întrerupere a transportului sau transbordare) erau situate fie pe teritoriul a două Părți Contractante, fie pe teritoriul unei singure Părți Contractante, dacă era prevăzută o oprire pe un teritoriu supus suveranității, suzeranității, mandatului sau autorității unei alte Puteri, chiar necontractantă.

Potrivit art. 2, alin. 1, Convenția se aplica la transporturile efectuate de stat sau de alte persoane juridice de drept public în condițiile prevăzute la art. precedent. Erau exceptate de la aplicarea dispozițiilor Convenției transporturile efectuate sub regimul convențiilor poștale internaționale.

Capitolul II din Convenție se referă la documentele de transport: bilet de călătorie; buletin de bagaje; scrisoare de transport aerian.

Capitolul III al Convenției reglementează răspunderea transportatorului. Potrivit art. 17, transportatorul era răspunzător de dauna suferită în caz de moarte, de rănire sau de orice altă leziune corporală suferită de un călător, cînd accidentul ce a cauzat dauna s-a produs pe bordul aeronavei sau în cursul oricărei operații de îmbarcare și de debarcare. De asemenea, transportatorul era răspunzător de dauna ivită în caz de distrugere, de pierdere sau de avarie a bagajelor înregistrate sau a mărfurilor, cînd evenimentul ce a pricinuit dauna s-a produs în timpul călătoriei aeriene.

În virtutea art. 22, Capitolul III, pentru transportul persoanelor, răspunderea transportatorului față de fiecare călător era limitată la suma de 125 000 franci. În cazul cînd potrivit legii tribunalului sesizat, indemnitatea putea fi fixată sub formă de rentă, capitalul rentei nu putea depăși această limită. Totuși, printr-o convenție specială cu transportatorul, călătorul putea fixa limita unei răspunderi mai mari.

Pentru transportul bagajelor înregistrate și al mărfurilor, răspunderea transportatorului era limitată la suma de 250 franci de kilogram, afară de cazul unei declarații speciale de interes la predare făcută de expeditor în momentul remi-

terii coletului transportatorului şi contra plăţii unei eventuale taxe suplimentare. În acest caz transportatorul era ţinut să plătească pînă la concurenţa sumei declarate, mai puţin dacă dovedea că suma este superioară interesului real al expeditorului la predare.

În ceea ce priveşte obiectele ce erau în paza călătorului, răspunderea transportatorului era limitată la 5000 franci de fiecare călător. Sumele indicate mai sus erau considerate ca raportîndu-se la francul francez format din $65^{1}/_{2}$ miligrame aur, cu titlul de 900/1000 aur fin. Ele puteau fi convenite în fiecare monedă naţională în cifre rotunde.

Capitolul IV din Convenţie cuprinde dispoziţii referitoare la transporturile combinate. Potrivit acestor reglementări, în caz de transporturi combinate, stipulaţiile Convenţiei se aplicau numai la transportul aerian.

Capitolul V din Convenţie cuprinde dispoziţii generale şi finale. Se precizează că sînt nule orice clauze ale contractului de transport şi orice convenţii particulare anterioare daunei, prin care părţile s-ar abate de la regulile prezentei Convenţii.

Art. 37 precizează că dispoziţiile Convenţiei intră în vigoare la 90 de zile după ratificarea ei de către 5 din Părţile Contractante, şi rămînea deschisă adeziunii tuturor statelor.

Convenţia conţine un Protocol adiţional în virtutea căruia Părţile Contractante îşi rezervau dreptul să declare că art. 2, alin. 1 al Convenţiei nu se va aplica transporturilor internaţionale aeriene făcute direct de către Stat, coloniile sale, protectoratele, teritoriile sub mandat sau orice alt teritoriu de sub suveranitatea, suzeranitatea sau autoritatea sa; Protocol final al celei de a II-a Conferinţă de drept privat aerian.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1931.

Convenţia a fost semnată de: Spania cu colonii, Brazilia, Iugoslavia, *România*, Franţa cu colonii, Letonia, Polonia, Marea Britanie[1], Italia cu colonii, Olanda cu Indiile olandeze: Surinam şi Curaçao, Germania, Elveţia, Uniunea Sovietică, Cehoslovacia, Australia cu Papuasia, Noua Guinee şi Nauru, Austria, Belgia, Danemarca, Africa de Sud, Grecia, Japonia, Luxemburg, Norvegia.

Au aderat: Mexic (1933), Liechtenstein (1934), Statele Unite ale Americii[1] (1934), India (1934), Marea Britanie pentru teritorii şi insule sub dependenţa sa (1934), Rhodezia de Sud (1935), Danzig (1935), Irlanda (1935), Ungaria (1936), Statele malaeze federate şi nefederate: Sarawac, Borneo de Nord, Tongo (1936), Noua Zeelandă (1937), Finlanda (1937), Suedia (1937), Transiordania (1937), Aden (1939), Birmania (1939), Terra Nova (1939).

Convenţia şi Protocolul adiţional au fost votate de Senat la 21 martie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 25 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 213 din 4 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 13 februarie 1933, iar pentru Statele care au aderat sau ratificat ulterior a intrat în vigoare la 90 zile de la depunerea ratificării sau adeziunii.

206

1929, octombrie 24, Bucureşti

Tratat de conciliaţiune şi arbitraj între România şi Polonia

Prin acest Tratat, Părţile Contractante s-au obligat să supună procedurii de conciliere şi, eventual procedurii de arbitraj, toate diferendele ce se puteau ivi între ele şi nu şi-ar fi găsit reglementarea pe cale diplomatică. Articolul 1 precizează că această obligaţie nu se aplica nici chestiunilor pe care dreptul

---

[1] Cu rezerve.

internațional le lăsa la competența exclusivă a statelor, nici contestațiilor născute din fapte anterioare Tratatului sau care aparțineau trecutului. Pe lîngă aceasta, fiecare din Părțile Contractante rămînea liberă de a nu supune stipulațiilor Tratatului litigiile privind integritatea teritorială sau frontierele lor.

Articolul 2 a prevăzut că în situația ivirii unui diferend, care după legislația internă a uneia din Părți ținea de competența tribunalelor naționale ale acesteia, acel diferend nu putea să fie supus procedurii prevăzute de acest Tratat, decît în urma unei hotărîri cu putere de lucru judecat, și cu consimțămîntul celor două Părți Contractante.

În cazul cînd propunerea Comisiei Permanente de Conciliere pentru reglementarea diferendului nu era acceptată de către cele două Părți, diferendul urma să fie supus arbitrajului.

Articolul 4 prevede că în cele 6 luni ce urmau după schimbul instrumentelor de ratificare a Tratatului, Părțile Contractante trebuiau să instituie o Comisie Permanentă de Conciliere, compusă din 3 membri. Părțile numeau fiecare cîte un membru, și desemnau pe al treilea, de comun acord, ca președinte al Comisiei. Dacă numirea președintelui nu ar fi intervenit în termen de 6 luni, Președintele Franței urma să fie rugat pentru a proceda la desemnarea necesară.

Comisia Permanentă de Conciliațiune trebuia sesizată pe cale de cerere, adresată președintelui de către cele două Părți, sau de către una din ele.

În virtutea art. 8, Comisia Permanentă de Conciliațiune avea sarcina să lămurească chestiunile în litigiu, strîngînd, în acest scop, toate informațiile utile și încercînd să împace Părțile. Ea putea să expună Părților, după cercetarea litigiului, termenii aranjamentului și să le acorde un timp pentru a se pronunța.

La sfîrșitul lucrărilor sale Comisia urma să încheie un proces verbal, din care să rezulte fie înțelegerea Părților, fie faptul că Părțile nu s-au putut împăca. Raportul Comisiei nu avea, nici în privința expunerii faptelor, nici în ceea ce privește considerațiile juridice, caracterul unei sentințe arbitrale sau judiciare.

Părțile Contractante au hotărît să fie reprezentate, pe lîngă Comisia de Conciliațiune, de către agenți, avînd misiunea de a servi de intermediari între ele și Comisie. Pe lîngă aceasta, Părțile puteau să fie asistate de consilieri și experți, numiți de Statele Contractante și să ceară audierea oricăror persoane a căror mărturie ar fi apărut utilă.

Din partea ei, Comisia avea facultatea de a cere explicații orale agenților, consilierilor și experților celor două Părți, precum și comunicarea din partea guvernelor Statelor Contractante a depozițiilor oricărei persoane a cărei mărturie era considerată ca utilă.

Cînd, în virtutea dispozițiilor Tratatului, un diferend era supus arbitrajului, Tribunalul Arbitral urma să fie constituit prin acordul Părților Contractante. Sentința arbitrală era obligatorie și trebuia să fie executată de bună credință de către Părți.

În cursul procedurii de conciliațiune sau al procedurii arbitrale, Părțile Contractante s-au angajat să se abțină de la orice măsură ce putea avea o repercusiune prejudiciabilă asupra acceptării propunerilor Comisiei Permanente de Conciliațiune, sau asupra executării sentinței arbitrale.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Tratatul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 20 decembrie 1929 şi de Senat la 21 decembrie 1929. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 4 373 din 28 decembrie 1929, publicată în Mon. Of. nr. 5 din 8 ianuarie 1930.

Tratatul a fost ratificat de Polonia la 11 ianuarie 1930. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varşovia, la 25 februarie 1930. A intrat în vigoare la 27 martie 1930.

207

1929, octombrie 30, Bucureşti

Acord asupra traficului de cale ferată între România şi Polonia

Traficul pe cale ferată al călătorilor, bagajelor, coletelor mesagerii şi mărfurilor, între Polonia şi România, efectuate pe liniile situate între frontiera Statului şi staţiile de transmitere era reglementat prin dispoziţiile acestui Acord. Dacă acest Acord nu dispunea altfel, erau, de asemenea, valabile dispoziţiile aranjamentelor şi ale tarifelor încheiate între Părţile Contractante, sau între administraţiile de cale ferată polone şi române, dispoziţiile Convenţiilor Internaţionale la care aderaseră Părţile Contractante, precum şi legile şi prescripţiile în vigoare pe teritoriile fiecăruia din cele două State.

Părţile Contractante se angajau să ia măsurile necesare pentru a asigura comunicaţiilor de cale ferată, între teritoriile lor, operativitatea impusă de nevoile traficului limitrof şi a tranzitului. În special serviciul căilor ferate, poştelor, vămilor, poliţiei etc. trebuia reglementat, în aşa fel, ca transportul călătorilor, bagajelor, coletelor mesagerii şi mărfurilor să fie efectuat cu rapiditatea necesară.

În conformitate cu prevederile art. 4, afară de stipulaţii contrarii acestui Acord sau altor convenţii internaţionale, fiecare din Statele Contractante îşi exercita drepturile sale suverane pe teritoriul căruia erau situate staţiile de transmitere şi liniile între acestea şi frontiera ţării.

Potrivit art. 8, legăturile de serviciu, atît verbale, cît şi prin scris, în staţia de transmitere şi pe liniile între această staţie şi frontieră, se făceau în limba oficială a ţării. Corespondenţa de serviciu, prin scris sau prin telegraf, între Administraţiile Părţilor Contractante, se efectua în limba franceză. Corespondenţa scrisă şi prin telegraf, între staţiile şi oficiile celor două Părţi Contractante, se efectua în limba oficială a ţării de expediţie.

Conform art. 13, în caz de delict privind traficul pe calea ferată, Administraţia în circumscripţia căreia se găsea locul delictului urma să procedeze la cercetarea faptei, în înţelegere şi cu ajutorul Administraţiei interesate a Statului vecin. Rezultatul cercetării trebuia adus la cunoştinţă Administraţiei vecine, pentru a lua măsurile necesare, urmînd să avizeze cealaltă Administraţie.

Cu privire la asigurările sociale şi asigurările contra accidentelor, ale agenţilor căilor ferate, delegaţi vremelnic sau în permanenţă pe teritoriul Statului vecin, erau exclusiv valabile dispoziţiile legale ale Statului unde se afla sediul Administraţiei la care agenţii respectivi erau subordonaţi. Această dispoziţie se aplica şi în cazul cînd personalul unei administraţii era folosit de către cealaltă Administraţie cu însărcinări de serviciu.

Potrivit art. 20, răspunderea pentru pagube şi accidente întîmplate în traficul de cale ferată, între frontiera ţării şi gara de transmisie, afară de avarierea şi de pierderea totală sau parţială a mărfurilor şi a bagajelor, era reglementată

după regulamentele și prescripțiile valabile în locurile unde paguba sau accidentul s-a produs.

Răspunderea pentru pagubele datorate infracțiunii de legi, sau datorate unor greșeli ale personalului în serviciu, referitor la traficul prin punctele de frontieră, revenea Administrației de care aparținea personalul vinovat.

Răspunderea pentru accident datorat relei întrețineri a stațiilor, a liniilor, a locomotivelor în timpul mersului și a automotoarelor revenea Administrației care le avea în dotarea sa.

Pentru revizuirea acestui Acord, guvernele celor două State Contractante puteau să-și notifice, reciproc, în cursul unui an, o cerere de revizuire. Cele două guverne aveau dreptul de a cere în orice timp o revizuire a Regulamentelor de aplicare ale Acordului.

Competența hotărîrilor asupra litigiilor relative la acest Acord, sau asupra Aranjamentelor adiționale, revenea unui tribunal arbitral, compus dintr-un președinte, desemnat de către guvernele celor două State Contractante și doi judecători, numiți de către fiecare parte contractantă.

Convenția conține un Proces-verbal final și Anexele A—D.

Text românesc în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.
Acordul a fost votat de Senat la 4 aprilie 1930 și de Adunarea Deputaților la 8 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 374 din 17 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.
A fost ratificată de Polonia la 3 iulie 1931.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varșovia la 3 iulie 1931.
A intrat în vigoare la 3 august 1931.
Această Convenție a înlocuit Convenția din 24 septembrie 1921.

208

1929, octombrie 30, București

Convenție între România și Polonia asupra libertății tranzitului de cale ferată din Polonia în Polonia, prin teritoriul român, între Zalesczki și Jasienów Polny

Prin această Convenție, România acorda Poloniei libertatea de tranzit pentru călători, bagaje, colete mesagerii, mărfuri, expediții poștale și material rulant de cale ferată, în tranzit din Polonia în Polonia, în trecerea prin teritoriul român pe sectorul de cale ferată între frontiera de stat de lîngă stația Jalesczki și frontiera de stat de lîngă stația Jasienów Polny. Acestui trafic i se aplicau dispozițiile Acordului asupra traficului pe calea ferată între România și Polonia, în măsura în care puteau să fie aplicate prin analogie, și dacă nu erau contrare stipulațiilor Convenției.

Conform art. 2, bagajele și mărfurile transportate în tranzit erau scutite de toate taxele vamale sau de alte taxe asemănătoare.

Potrivit art. 4, traficul de tranzit se efectua sub formă de trafic privilegiat. Transportul, atît individual cît și colectiv, al călătorilor civili sau militari, precum și al mărfurilor și bunurilor militare în tranzit privilegiat, era efectuat de trenuri privilegiate, destinate special în acest scop.

Articolul 5 prevede că traficul în tranzit pe teritoriul român era supus legilor românești, în ce privește menținerea ordinei și a siguranței publice, precum și legilor și prescripțiilor sanitare române.

Persoanele care întrebuințau tranzitul privilegiat, precum și bagajele lor, puteau trece liber în tranzit, cu excepția cazurilor cînd aceste persoane ar fi comis

un delict, o crimă sau o contravenție în timpul șederii lor în România.

Potrivit art. 7, interzicerile de import, de export și de transport de mărfuri, publicate în România, nu erau aplicabile traficului de tranzit prevăzut de Convenție. România nu pretindea nici un certificat de export, de import sau de tranzit al mărfurilor. Bagajele și mărfurile transportate conform dispozițiilor acestei Convenții nu puteau face obiectul unui sechestru administrativ sau judiciar.

În virtutea art. 9, Polonia se angaja să transporte cu ajutorul mijloacelor de locomoție ale căilor ferate polone, toate transporturile care treceau în tranzit, potrivit dispozițiilor acestei Convenții. Dacă trenurile de tranzit nu erau întrebuințate pe baza unui acord între administrațiile căilor ferate interesate, pentru traficul între Polonia și România, transporturile erau efectuate fără oprire pe teritoriul român, afară de cazurile cînd motive tehnice sau vamale ar fi cerut această oprire.

Potrivit art. 15, Administrația de cale ferată polonă era obligată să acorde Administrației de cale ferată română, la cerere, ajutorul necesar în caz de accident, de întrerupere a circulației, de avarie a căii etc., pe linia de tranzit, contra rambursării cheltuielilor efective.

Articolul 16 prevede că responsabilitatea pentru pagubele și accidentele de cale ferate era supusă legilor, ordonanțelor și regulamentelor în vigoare, aplicabile pe căile ferate în locul unde accidentul s-ar fi produs. Făceau excepție avariile, precum și lipsa totală sau parțială de mărfuri și bagaje prevăzute în dispozițiile regulamentului de transport polon sau internațional, aplicabile traficului respectiv.

În virtutea art. 24, persoanele, bagajele, coletele mesagerii și mărfurile transportate în tranzit erau scutite de orice formalități vamale. Trenurile de călători erau însoțite de agenți vamali și ai poliției române, între stațiile Schit și Ștefănești.

Călătorii trenurilor destinate traficului privilegiat erau scutiți de orice formalități de pașapoarte.

Trenurile în tranzit pe teritoriul român erau deservite de personalul polon.

Text românesc în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.

A fost aprobată prin J.C.M. nr. 92 din 28 aprilie 1930.

Convenția a fost votată de Senat la 4 aprilie 1930 și de Adunarea Deputaților la 8 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 374 din 17 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.

Convenția a fost ratificată de Polonia la 3 iulie 1931. Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Varșovia la 3 iulie 1931.

Ratificarea României a fost publicată în Mon. Of. din 23 martie 1936.

209

1929, octombrie 30, București

Convenție între România și Polonia asupra libertății tranzitului de cale ferată din Polonia în Polonia, în trecere pe teritoriul român pe căile ferate între gările Kuty–Vijnița–Sniatyn Zalucze, precum și între gările Kuty–Vijnița––Ștefănești–Zalesczki.

Potrivit stipulațiilor art. 1, România acorda Poloniei libertatea tranzitului pentru călători, bagaje, colete mesagerii, mărfuri și expediții poștale, în tranzit din Polonia în Polonia, în trecere prin teritoriul român, pe sectorul căii ferate situată între frontiera de stat de lîngă stația Vijnița și frontiera de stat de lîngă

Grigore-Ghica-Vodă, precum şi pe sectorul de cale ferată între frontiera de stat de lîngă staţia Vijniţa şi frontiera de sud de lîngă staţia Schit.

Articolul 2 prevede că bagajele, coletele mesagerii şi mărfurile transportate în tranzit se bucurau de toate avantajele acordate prin Convenţia de tranzit de la Barcelona.

În virtutea art. 4, traficul în tranzit se efectua sub formă de tranzit privilegiat. Transportul călătorilor în tranzit privilegiat era efectuat cu trenuri destinate special pentru aceasta, compuse din vagoane de călători, cu culoar de trecere. Bagajele înregistrate şi coletele mesagerii erau transportate în vagoane de manipulaţie sau într-un compartiment al vagonului, sub plumb vamal, şi conform înţelegerii speciale dintre administraţiile de cale ferată, sub supravegherea manipulantului polon.

Traficul în tranzit pe teritoriul român era supus legilor româneşti în ce priveşte menţinerea ordinei şi a siguranţei publice, precum şi legilor şi dispoziţiilor vamale şi sanitare respective.

Conform art. 9, România transporta toate expediţiile în tranzit, în virtutea prevederilor acestei Convenţii, cu ajutorul propriilor sale locomotive şi a propriului său personal.

Răspunderea pentru pagubele şi accidentele de cale ferată era reglementată de legile, ordonanţele şi regulamentele în vigoare la căile ferate, în locul unde accidentul ar fi avut loc. Fiecare din Părţile Contractante trebuia să-şi ia răspunderea pentru funcţionarii şi pentru celelalte persoane folosite în traficul de tranzit.

Pentru avariile materialului rulant, cauzate de căile ferate române sau de personalul lor, s-a stipulat să se aplice dispoziţiile Convenţiilor internaţionale pentru utilizarea reciprocă a vagoanelor de călători, a vagoanelor de manipulaţie şi a vagoanelor de marfă.

Prin art. 14, România acorda Poloniei dreptul de a transporta, fără taxe de tranzit, expediţiile poştale în vagoanele polone, pe liniile precizate la art. 1. Fiecare vagon poştal în care impegaţii poştali poloni îndeplineau serviciul lor, putea să fie însoţit de un impegat poştal român, a cărui sarcină era de a reprezenta personalul poştal polon în faţa oficiilor şi autorităţilor române, precum şi de a servi de intermediar în cadrul schimbului expediţiilor poştale între personalul polon şi oficiile poştale române.

Prin această Convenţie, Părţile Contractante au interzis funcţionarilor poştali poloni de a intra în legătură cu publicul pe teritoriul român, aceştia neputînd părăsi, fără motive imperioase de serviciu, vagonul, în timpul şederii lor pe teritoriul român, sau de a primi şi de a livra orice obiecte.

În virtutea art. 19 erau transportate în vagoane poştale polone, care tranzitau prin România, expediţiile poştale: a) Care proveneau din Polonia cu destinaţia pentru Polonia; b) Care proveneau din Polonia cu destinaţia pentru străinătate; c) Care proveneau din străinătate cu destinaţia pentru Polonia.

Transportul în tranzit al expediţiilor poştale ce proveneau din străinătate şi cu destinaţia pentru străinătate era admis, în baza unui acord prealabil, între Administraţiile poştale polone şi române.

Persoanele transportate cu bagajele lor în trenurile privilegiate erau scutite de orice formalităţi vamale. Dacă în caz de accident sau pentru alte motive de ordin tehnic, de cale ferată, călătorii

erau obligaţi să coboare, ei rămîneau sub supravegherea autorităţilor române.

Conform stipulaţiilor art. 25, traficul de tranzit era supus supravegherii vamale române. Plumburile vamale polone erau recunoscute de către autorităţile române.

Litigiile referitoare la stipulaţiile Acordului care nu puteau să fie rezolvate de către cele două guverne urmau să fie supuse unei proceduri de arbitraj.

Convenţia are anexată un Proces verbal final.

Text românesc în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.
Convenţia a fost votată de Senat la 4 aprilie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 8 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 374 din 17 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930.
Convenţia a fost ratificată de Polonia la 3 iulie 1931. Schimbul ratificărilor a avut loc la Varşovia la 3 iulie 1931.
Convenţia a intrat în vigoare la 3 august 1931.

210

1929, noiembrie 9, Praga

Convenţie între România, Polonia şi Cehoslovacia asupra libertăţii tranzitului de cale ferată din România în România pe teritoriul Polon şi Cehoslovac, între gările Grigore Ghica Vodă–Sniatyn, Zalucze–Woronienka–Jasina şi Valea Vişăului

Prin această Convenţie, Polonia şi Cehoslovacia acordau României înlesniri pentru un tranzit special de călători, bagaje, colete mesagerii, mărfuri şi expediţii poştale, în tranzit din România în România, adică: Polonia, prin teritoriul polon pe sectorul de cale ferată între frontiera statului, lîngă staţia Woronienka; Cehoslovacia, prin teritoriul cehoslovac pe sectorul de cale ferată între frontiera statului, lîngă staţia Jasina, şi frontiera statului, lîngă staţia Trebusany.

Pentru acest trafic se aplicau dispoziţiile Acordului Româno-Polon asupra traficului pe căile ferate între România şi Polonia, ale Acordului Român-Cehoslovac privind traficul pe căile ferate între România şi Cehoslovacia, precum şi dispoziţiile Convenţiei Cehoslovaco-Polone asupra traficului pe căile ferate între Polonia şi Cehoslovacia, dacă nu erau contrare stipulaţiilor acestei Convenţii.

Potrivit art. 3, fiecare tren în tranzit special era însoţit pe teritoriul cehoslovac de doi însoţitori. România se obliga să înapoieze Cehoslovaciei cheltuielile de însoţire, în conformitate cu aranjamentul special între administraţiile interesate.

Articolul 4 prevede că traficul în tranzit special pe teritoriul polon şi cehoslovac era supus legilor ţării de tranzit referitoare la menţinerea ordinei şi a siguranţei publice, precum şi legilor şi prescripţiilor vamale, sanitare, de cale ferată sau ale altor administraţii.

Părţile contractante au convenit ca interdicţiile de import, de export, de transport şi de tranzit de mărfuri publicate în ţara de tranzit, să nu se aplice traficului în tranzit special, prevăzut de această Convenţie, cu excepţia interdicţiilor impuse în scopuri de ordine şi de siguranţă publică.

În virtutea art. 8, Polonia şi Cehoslovacia se angajau să transporte toate mărfurile în tranzit, efectuate conform Convenţiei, cu propriile lor locomotive şi cu ajutorul personalului propriu.

Dacă, prin aplicarea acestei Convenţii, Administraţia căilor ferate Cehoslovace era obligată să facă noi investiţii, şi dacă transporturile în tranzit s-ar fi redus în aşa fel încît investiţiile nu se amortizau, Părţile Contractante urmau

să decidă dacă, şi în ce măsură, Căile Ferate Române trebuiau să restituie cheltuielile cauzate de acele investiţii.

Prin art. 15, Polonia şi Cehoslovacia acordau României dreptul de a transporta, fără taxele de tranzit prevăzute în Convenţia Poştală Universală şi în aranjamentele poştale speciale, expediţiile poştale de orice fel, în vagoanele româneşti, pe liniile indicate la art. 1. Pentru însoţirea vagoanelor poştale române din partea personalului polon, trebuiau vărsate administraţiei poştelor polone de către administraţia poştelor române, redevenţe calculate conform cheltuielilor administraţiei polone.

Potrivit prevederilor art. 25, traficul în tranzit special era supus supravegherii vamale ale ţării de tranzit. Persoanele şi bagajele lor, transportate în trenurile de călători în tranzit special, s-a stipulat să fie libere de orice formalităţi vamale.

Text românesc în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930 şi N. Daşcovici, *Interesele*, p. 575.

Convenţia a fost votată de Senat la 4 aprilie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 8 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 374 din 17 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 92 din 28 aprilie 1930. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 22 octombrie 1931. Convenţia a intrat în vigoare la 5 mai 1930 între Polonia şi România provizoriu, iar între cele 3 state semnatare, definitiv la 22 noiembrie 1931.

211

1929, decembrie 7, Varşovia

Convenţie încheiată de România şi Polonia privitoare la înlesnirea traficului de frontieră local

Conform art. 1 se considera ca zone de frontieră limitrofe regiunile ce se întind de fiecare parte a frontierei, în principiu la 10 kilometri. Cele două părţi puteau, de comun acord, să lărgească aceste zone de frontieră limitrofe peste 10 kilometri, ori de cîte ori se aprecia că este necesar pentru trebuinţele economice vitale ale regiunilor respective.

Titlul I din Convenţie este intitulat: Înlesniri personale. Potrivit art. 2, pentru a beneficia de înlesnirile stipulate în Convenţie, persoanele respective trebuiau să posede un permis de trecere pentru depăşirea frontierei şi staţionarea în zona de frontieră limitrofă a celeilalte ţări. Permisele erau acordate: a) Proprietarilor exploatărilor agricole situate în zona de frontieră limitrofă a celeilalte Ţări, membrilor de familie, arendaşilor, uzufructuarilor şi beneficiarilor legali ai terenurilor situate în acea zonă, precum şi lucrătorilor necesari pentru munca agricolă; b) Altor persoane, cînd era vorba de interese personale urgente; c) Meseriaşilor domiciliaţi cel puţin de un an în zona de frontieră limitrofă a uneia din cele două Ţări; d) Clericilor, medicilor, medicilor veterinari, agenţilor lor legal autorizaţi şi moaşelor.

Art. 5 prevede că permisele de trecere erau eliberate de autorităţile administrative de prima instanţă ale judeţului unde petiţionarul îşi avea domiciliul (Pretorul pentru România şi Starostele pentru Polonia).

Potrivit art. 9, trecerea frontierei în virtutea permisului prevăzut de Convenţie nu se putea face în principiu decît în timpul zilei şi în special: între orele 6 şi 20 (ora Europei Centrale) de la 1 martie pînă la 30 septembrie; între orele 7 şi 18 (ora Europei Centrale) de la 1 octombrie pînă la 1 martie. Permisele eliberate pentru motive economice permiteau trecerea frontierei de la răsăritul şi pînă la apusul soarelui. Autorităţile administrative şi vamale de pri-

ma instanţă ale celor două Părţi Contractante puteau fixa, de comun acord, alte ore pentru trecerea frontierei, dacă motivele locale o cereau.

Titlul II al Convenţiei este intitulat: Înlesniri materiale. Potrivit art. 13, în cazul cînd întreprinderi agricole, păşuni sau alte asemenea întreprinderi situate în zona de frontieră limitrofă ar fi fost tăiate sau despărţite prin linia de frontieră de locuinţele care alcătuiesc împreună cu ele un tot economic, exploatarea lor nu trebuia îngreunată datorită acestui fapt.

Titlul III din Convenţie este intitulat: Dispoziţii finale. Conform art. 25, lista localităţilor cuprinse în zona de frontieră limitrofă trebuia publicată în ziarul oficial al fiecărei Părţi Contractante şi se comunica celeilalte Părţi în termen de 30 zile, după schimbul instrumentelor de ratificare a Convenţiei.

Convenţia mai conţine: Un Protocol adiţional care cuprinde dispoziţii de ordin veterinar; Anexa A, care conţine lista provizorie a punctelor de trecere unde se găsesc oficiile vamale de frontieră; Anexa B, cu privire la lista provizorie a punctelor de trecere în afară de oficiile vamale; Modelul nr. 1, care reproduce certificatul de trecere valabil o singură dată; Modelul nr. 2, reproducînd certificatul de trecere permanent; Un Protocol de semnare care stabileşte întinderea zonei de frontieră limitrofă pentru populaţia domiciliată în regiunea muntoasă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1931.

Convenţia împreună cu Protocoalele şi Anexele alăturate au fost votate de Senat la 5 iunie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 20 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 216 din 4 aprilie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 4 iulie 1931. Prin schimbul de note din 7 noiembrie — **16 decembrie** 1931, Părţile Contractante şi-au comunicat lista comunelor situate în zona stabilită de Convenţie.

În Mon. Of. nr. 296 din 18 decembrie 1931 este publicată lista comunelor române, în conformitate cu stipulaţiile Convenţiei.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 4 iunie 1931.

Convenţia a intrat în vigoare la 4 iulie 1931.

212

1929, decembrie 11, Paris

Protocol relativ la amendamentele articolelor 34 şi 40 ale Convenţiei din 13 octombrie 1919, cu privire la navigaţia aeriană

Conform art. 1 din Protocol, alin. al cincilea al art. 34, corespunzînd alin. 3 al art. 34, astfel cum figurează în Protocolul din 15 iunie 1929, relativ la amendamentele art. 3, 5, 7, 15, 34, 37, 41, 42 şi la clauzele finale ale Convenţiei, a fost redactat după cum urmează: Fiecare stat reprezentat în Comisie va avea un vot.

Alin. 1 al art. 40 a fost suprimat. Protocolul a rămas deschis semnării statelor Părţi Contractante ale Convenţiei. El urma să intre în vigoare după depunerea ratificărilor în numele tuturor statelor Părţi Contractante ale Convenţiei. Protocolul mai prevede că statele ce urmau să devină Părţi Contractante ale Convenţiei puteau să adere la acest Protocol.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

Protocolul a fost semnat de: Argentina, Australia, Belgia, Canada, Franţa, Marea Britanie, Grecia, India, Irlanda, Italia, Japonia, Noua Zeelandă, Polonia,

Portugalia, *România*, Siam, Cehoslovacia, Africa de Sud, Uruguay, Iugoslavia, Bulgaria, Chile, Danemarca, Olanda, Saar, Suedia.

Au aderat: Finlanda (1933), Norvegia (1933), Irak (1934), Elveţia (1934), Liechtenstein (1934), Spania (1935), Austria (1937), Letonia (1937).

A fost votat de Senat la 19 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 989 din 31 martie 1931 publicat în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

Protocolul a intrat în vigoare la 17 mai 1933.

213

1929, decembrie 17, Bucureşti

Convenţie consulară între România şi Polonia

În virtutea acestei Convenţii fiecare Parte Contractantă avea facultatea să stabilească Consuli Generali, Consuli, Vice-Consuli sau Agenţi consulari, în porturile, oraşele şi localităţile celeilalte Părţi. Statele Contractante îşi rezervau dreptul să indice acele porturi, oraşe sau localităţi în care nu doreau să fie desemnaţi funcţionari consulari.

Conform art. 2, Consulii fiecăreia din Părţile Contractante erau admişi şi recunoscuţi pe teritoriul celeilalte, potrivit regulilor şi formalităţilor în uz, în ţara respectivă, după prezentarea patentei consulare. Patenta trebuia să menţioneze circumscripţia consulară. Orice schimbare ulterioară relativă la această circumscripţie trebuia notificată Ministerului Afacerilor Străine al celeilalte Părţi. Exequaturul necesar pentru libera exercitare a funcţiilor consulare trebuia să fie acordat Consulilor fără întîrziere. Pe baza exequaturului autorităţile circumscripţiilor consulare luau măsurile necesare pentru ca Consulii să-şi poată îndeplini funcţiile şi să beneficieze de imunităţile şi scutirile legate de ele.

Consulii de carieră, autorizaţi de guvernul lor, puteau numi Agenţi consulari în porturile, oraşele şi localităţile circumscripţiilor consulare. Agenţii erau dotaţi cu un brevet eliberat de Consulul care-i numise. Ei îşi exercitau funcţiile sub ordinele şi pe răspunderea Consului, şi se bucurau de imunităţile stipulate în Convenţie. Agenţii intrau în funcţiune numai după ce erau autorizaţi de Ministerul Afacerilor Străine al ţării de reşedinţă.

Articolul 4 precizează că în caz de împiedicare, de absenţă sau de deces a şefului unui post (Consulat General, Consulat, Vice-Consulat sau Agenţie Consulară) persoana desemnată pentru a-l înlocui trebuia recunoscută de drept în această calitate de către autorităţile locale.

Articolul 5 a stipulat dreptul Consulilor şi Agenţilor Consulari de a plasa deasupra părţii externe a casei unde erau birourile Consulatului sau ale Agenţiei Consulare, scutul ţării pe care o reprezenta. De asemenea, s-a stipulat dreptul de a arbora pavilionul ţării pe casa consulară în zilele de solemnităţi publice, precum şi cu orice alt prilej obişnuit.

În virtutea art. 6, şefii unui Consulat General, Consulat, Vice-Consulat sau Agenţia Consulară şi Agenţii serviciului consular (Consuli supleanţi şi ajutori, Vice-Consuli, Ataşaţi şi Secretari Consulari, Cancelari), funcţionari de carieră şi cetăţeni ai statului care îi numise, se bucurau în celălalt stat de scutirea de orice rechiziţie, prestaţie şi locuinţă pentru militari, precum şi de orice contribuţie

directă percepută în profitul statului, provinciilor, comunelor etc., şi avînd caracterul unui impozit personal.

Convenţia a stipulat inviolabilitatea localurilor oficiale ale posturilor de carieră. Art. 8 precizează că autorităţile locale nu puteau pătrunde în localurile consulare, cu excepţia urmăririi unei infracţiuni care, în virtutea legislaţiei locale aplicabile potrivit cazului, era sancţionată cu o pedeapsă privativă de libertate mai mare de un an.

Potrivit art. 9, Consulii şi Agenţii consulari aveau dreptul de a proteja şi apăra, în virtutea dreptului ginţilor şi a uzanţelor internaţionale, toate drepturile şi interesele supuşilor ţării care-i numise. În acest scop ei puteau să se adreseze tuturor autorităţilor administrative şi judiciare ale circumscripţiei respective pentru a obţine informaţiile şi explicaţiile necesare.

Consulii şi Agenţii Consulari ai fiecărei Părţi Contractante aveau dreptul, dacă erau autorizaţi în acest scop, să elibereze supuşilor acelei ţări paşapoartele şi alte acte de identitate, precum şi dreptul de a viza paşapoartele, certificatele de origină sau de provenienţă ale mărfurilor.

Convenţia are anexată un Protocol Final.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 162 din 23 iulie 1930.

Convenţia şi Protocolul Final au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 18 iunie 1930 şi de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 757 din 21 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 162 din 23 iulie 1930.

A fost ratificată de Polonia la 5 mai 1931. Ratificările s-au schimbat la Varşovia, la 9 iunie 1931.

A intrat în vigoare la 9 iulie 1931.

214

1929, decembrie 19, Bucureşti

Convenţie încheiată de România cu Polonia cu privire la ajutorul mutual şi protecţia judiciară în materie civilă

Capitolul I:
Protecţiune legală

În conformitate cu prevederile acestui capitol, supuşii celor două Părţi Contractante se bucurau de protecţie legală şi judiciară pentru persoana şi bunurile lor, de acelaşi tratament ca şi naţionalii. În virtutea acestui tratament ei aveau acces liber pe lîngă instanţele judiciare de orice grad ale celeilalte Părţi, puteau să stea în justiţie şi aveau dreptul la beneficiul asistenţei judiciare în aceleaşi condiţii şi forme ca şi naţionalii.

Capitolul II:
Notificarea actelor judiciare şi executarea Comisiilor rogatorii

Secţiunea I:
Dispoziţii generale

Părţile Contractante se obligau să-şi acorde sprijin reciproc în afacerile civile, comerciale şi în problemele de jurisdicţie. Cererile pentru sprijin judiciar erau trimise prin Consulii Statului reclamant, atît în Polonia cît şi în România, Preşedintelui Tribunalului judeţului în circumscripţia căruia cererea trebuia să fie executată. Totuşi, precizează art. 6 din Capitolul II al Convenţiei, instanţele ce îşi aveau sediul în circumscripţiile Curţi-

lor de Apel Lwow, de o parte, şi Cernăuţi de altă parte, puteau să comunice direct între ele.

Cererile de notificare şi Comisiile rogatorii urmau să fie însoţite de o traducere în limba Statului sesizat, certificată de către un interpret jurat al Statului reclamant sau de către Agentul consular sau diplomatic al acestui Stat. Pentru caz de urgenţă, dacă autoritatea reclamantă se găsea în imposibilitate de a anexa traducerea, ea avea dreptul de a cere autorităţii sesizate de a se îngriji de acest lucru, cheltuielile fiind suportate de către autoritatea reclamantă. Cererile de notificare şi Comisiile rogatorii trebuiau să fie prevăzute cu sigiliul oficial al autorităţii reclamante.

Secţiunea II:
Notificări

Cererile de notificare urmau să conţină numele şi adresa destinatarului, natura actului de notificat, numele şi calităţile părţilor, domiciliul lor sau reşedinţa.

Actele de notificat trebuiau să fie redactate în limba Statului sesizat, sau însoţite de o traducere în această limbă. Traducerile erau certificate de către un interpret jurat al Statului reclamant sau de către Agentul consular sau diplomatic al acestui Stat.

Cît priveşte formele de urmat, notificarea trebuia executată după legile Statului sesizat.

Secţiunea III:
Comisii rogatorii

Aceste Comisii trebuiau să conţină numele şi calităţile părţilor, domiciliul lor sau reşedinţa, obiectul cererii, precum şi numele şi adresele persoanelor ce urmau să fie audiate, şi o scurtă expunere a problemei.

Potrivit acestei Secţiuni, autoritatea judiciară căreia Comisia rogatorie îi era adresată, era obligată să-i dea curs, întrebuinţînd aceleaşi mijloace de constrîngere ca şi pentru executarea unei Comisii a autorităţilor Statului sesizat sau a unei cereri, făcute în acest scop, de către o parte interesată.

Cu privire la formele de îndeplinit, Comisia rogatorie urma să fie executată după legile Statului sesizat. Dar executarea Comisiei rogatorii putea să fie refuzată, dacă actul ce trebuia îndeplinit nu intra în atribuţiile autorităţii judiciare a Statului sesizat, sau dacă Statul sesizat o considera de natură să-i atingă suveranitatea sau siguranţa.

Capitolul III:
Informaţii referitoare la legislaţia în vigoare

Potrivit acestui capitol, Ministerele Justiţiei aparţinînd celor două Părţi Contractante îşi transmiteau la cerere informaţii cu privire la legislaţia în vigoare pe teritoriul Statelor respective şi, eventual, asupra jurisprudenţei în probleme concrete.

Capitolul IV:
Declaraţia de absenţă, de dispariţie sau de deces

Pentru a declara absenţa, dispariţia sau moartea unei persoane, competente erau autorităţile Statului al cărui supus era acea persoană.

Capitolul V:
Despre acte şi documente şi legalizarea lor

Actele şi documentele încheiate sau eliberate de tribunalele unuia din Statele

Contractante şi prevăzute cu sigiliul oficial, puteau fi folosite pe teritoriul celuilalt Stat, fără să fie legalizate.

Capitolul VI:
Extrase din registrele de stare civilă

Autorităţile aparţinînd celor două Părţi Contractante trebuiau să-şi comunice reciproc, la cerere, informaţiile referitoare la inscripţiile făcute în registrele de stare civilă sau urmau să-şi transmită copii legalizate. Cererile erau redactate în limba Statului reclamant şi însoţite de o traducere în limba franceză, certificată de către un interpret jurat al Statului reclamant sau de către Agentul diplomatic sau consular al acestui Stat.

Un Protocol final şi două Anexe dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1932.

A fost votată de Senat la 11 februarie 1932 şi de Adunarea Deputaţilor la 9 martie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 018 din 31 martie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 79 din 31 martie 1932.

A fost ratificată de Polonia la 16 august 1931. Ratificările s-au schimbat la Varşovia, la 9 mai 1932.

A intrat în vigoare la 9 iulie 1932.

215

1930, Bucureşti

Contract şi Convenţie anexă între Ministerul Lucrărilor Publice şi Comunicaţiilor, Ministerul Finanţelor, Regia Autonomă P.T.T. şi Societatea „International Telephone and Telegraph Corporation" (New York), pentru dezvoltarea şi perfecţionarea serviciului telefonic român

Conform stipulaţiilor contractului, Ministerul Lucrărilor Publice şi al Comunicaţiilor a convenit cu Societatea International Telephone and Telegraph Corporation ca aceasta să dezvolte şi să înfiinţeze în România un serviciu telefonic urban, interurban, rural şi internaţional, complet şi omogen, cuprinzînd serviciile auxiliare şi complementare, precum şi un serviciu prin fir, cabluri, telefonie fără fir sau alte căi de comunicaţie telefonică.

În vederea executării acestei convenţii, Societatea International Telephone and Telegraph Corporation se angaja să formeze o Societate Anonimă Română cu sediul în Bucureşti. Societatea International Telephone and Telegraph Corporation se obliga să încheie cu Societatea Română o convenţie prin care Societatea International Telephone and Telegraph Corporation urma să acorde Societăţii Româneşti concursul deplinelor sale resurse, facilitîndu-i rezolvarea problemelor tehnico-comerciale şi de exploatare, procurarea de personal de specialitate, obţinerea fondurilor necesare cerinţelor financiare şi cumpărarea de material în condiţii avantajoase pentru Societate etc.

Societatea International Telephone rămînea solidar obligată pentru executarea acestui contract, cu Societatea Română ce urma să se fondeze.

Nu făceau parte din acest contract serviciile telefonice ale Ministerului Armatei, ale Marelui Stat Major, ale Ministerului de Interne, Siguranţei Generale a Statului şi ale Regiei Autonome C.F.R., sau alte societăţi de cale ferată particulară sau întreprinderi particulare şi de stat, unde serviciul telefonic interior fusese instalat în conformitate cu regulamentul Regiei Autonome P.T.T.

În schimbul plăţilor prevăzute în acest contract, Regia Autonomă P.T.T. se angaja să transmită şi să predea Societăţii conform unui program ce trebuia stabilit de comun acord, în vederea modernizării, reconstrucţiei şi extinderii lor, toate instalaţiile telefonice destinate serviciului public, aparatele, materialele şi centralele, clădirile, liniile şi sistemele de orice gen, întrebuinţate sau destinate serviciului telefonic de către Regie, toate datele necesare continuării serviciului telefonic, precum şi toate drepturile de proprietate în legătură cu serviciul telefonic pe care le avea Regia Autonomă P.T.T.

În vederea dezvoltării serviciilor care formau obiectul contractului, Statul acorda Societăţii, la cerere, toate drepturile şi înlesnirile folositoare nevoilor acestor servicii de care dispunea Regia Autonomă P.T.T.

Veniturile exploatării serviciului telefonic, care făceau obiectul contractului, se încasau de Societate şi după scăderea cheltuielilor de exploatare se împărţeau, anual, în modul şi în ordinea următoare:

a) Statul primea 10% din beneficiile nete anuale ale Societăţii; b) Societatea primea 8% asupra capitalului net al investiţiilor; c) 2% asupra capitalului net investit se lua pentru contul de rezervă al Societăţii. Acest cont se alimenta numai pînă la concurenţa a 20% asupra capitalului net investit; d) Surplusul, după achitarea sumelor de la punctul A şi după determinarea sumelor de la punctele B şi C, se împărţea în părţi egale între Stat şi Societate.

În afară de acontul prevăzut în contract, Societatea International Telephone and Telegraph Corporation se obliga, prin convenţie, să avanseze Statului Român suma de 4 000 000 dolari, în monedă S.U.A., care se vărsau Ministerului de Finanţe la semnarea contractului. Acest avans producea, în favoarea Societăţii, o dobîndă de 8% pe an, care trebuia plătită în aceeaşi monedă, în două rate pe an, la finele fiecărui semestru.

Avansul de 4 000 000 dolari trebuia achitat complet Societăţii, cel mai tîrziu în 5 ani de la data semnării contractului. Acest avans putea să fie rambursat în întregime şi mai înainte de data plăţii dobînzii, cu un preaviz de 60 zile. Societatea era în drept să reţină pentru achitarea dobînzilor partea din beneficiu cuvenită Statului. Ceea ce prisosea din aceste venituri în folosul Statului, se reţinea în contul plăţii capitalului.

Dacă aceste beneficii nu acopereau dobînzile, Statul era obligat să împlinească plata integrală a dobînzilor la finele fiecărui semestru, sub sancţiunea plăţii imediate a capitalului şi dobînzilor.

La expirarea termenului de 5 ani, sau în cazul cînd contractul înceta mai înainte, Statul urma să achite capitalul sau partea din capital care nu fusese achitată prin compensare cu aceste reţineri. Deosebit de aceasta, International Telephone se obliga să mai avanseze, la cererea Guvernului român, Ministerului de Finanţe, în decursul anului 1930, încă o sumă de 4 000 000 dolari, în moneda S.U.A., pe care Statul urma să o replătească în aceeaşi monedă, în termen de cel mult 5 ani, cu o dobîndă anuală de 8%, plătibilă în două rate la finele fiecărui semestru.

În ipoteza că contractul înceta mai înainte de 5 ani, sau, în cazul cînd,

înainte de expirarea termenului de 5 ani, Statul, direct, sau Casa Autonomă a Monopolurilor, sau Regia Autonomă a C.F.R. obținuse un împrumut, Statul era obligat să restituie Societății International Telephone întreaga sumă de 4 000 000 dolari, cu dobînzile, la data terminării contractului sau efectuării noului împrumut.

Text românesc în Mon. Of. nr. 146 din 4 iulie 1930.

Contractul și Convenția au fost votate de Adunarea Deputaților la 27 iunie 1930 și de Senat la 28 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 459 din 3 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 146 din 4 iulie 1930.

216

1930, ianuarie 17, Haga

Aranjament complementar încheiat de România și Franța la Acordul din 28 martie 1928 pentru reglementarea datoriei de război a României față de Franța, precum și Scrisorile de rectificare din 8 și 18 aprilie 1930

Între Guvernul român și Guvernul francez s-a stabilit asupra celor ce urmează:

Potrivit art. I, modificările din Aranjament erau conforme cu dispozițiile Acordului din 28 martie 1928, relativ la reglementarea datoriei de război a României față de Franța.

1. Statul de plăți figurînd la art. II era înlocuit prin următorul stat de plăți:

Pentru anul 1928	franci aur	1 261 000
„ „ 1929	„ „	1 830 522
„ „ 1930	„ „	1 708 565
„ „ 1931	„ „	2 278 087
Pentru anii 1932 pînă la 1936 inclusiv	„ „	2 847 608
Pentru anii 1937 pînă la 1942 . . .	„ „	3 132 369
„ „ 1943 „ „ 1946 . . .	„ „	3 738 790
„ „ 1947 „ „ 1965 . . .	„ „	6 797 812
„ anul 1966	„ „	10 924 556
Pentru anii 1967 pînă la 1987 inclusiv	„ „	22 576 950
Pentru anul 1988	„ „	11 288 475

2. Articolul III era completat prin dispozițiile de mai jos:

„Totuși, anuitățile anilor 1929, 1966 și 1988 vor fi plătite după cum urmează:

1929 1 martie	franci aur	1 261 000
1929 1 septembrie	„ „	569 522
1966 1 martie	„ „	3 398 906
1966 1 septembrie	„ „	7 525 650
1988 1 martie	„ „	11 288 475

Pe de altă parte, semestrialitatea din 1 martie 1930 va fi redusă la franci aur: 162 804,50 prin deducerea acelor 691 478 franci aur plătiți în plus la 1 septembrie 1929".

3. Data prevăzută la art. 6 pentru

predarea din partea României către Tezaurul francez a obligaţiilor reprezentînd fiecare din anuităţile datoriei sale era raportată la 1 mai 1930.

II. Toate celelalte dispoziţii ale Acordului din 28 martie 1928 rămîneau în vigoare, cu precizarea că anuităţile care figurau în acest Aranjament complementar erau socotite pentru determinarea remiterilor eventuale prevăzute prin art. X al Acordului.

III. Punerea în aplicare a prezentului Aranjament complementar era subordonată adeziunii definitive a României la Planul Young şi punerii în vigoare a acestui Plan.

La 8 aprilie 1930, Nicolae Titulescu a adresat o scrisoare Ministrului de Finanţe al Franţei, Paul Reynaud, în care sublinia că prin scrisorile schimbate la 30 august 1929 la Haga, între Henry Chéron, Ministru de Finanţe şi Delegatul României la Conferinţe de la Haga (Nicolae Titulescu), Guvernul francez a consimţit să reducă datoria de război a României.

În Convenţia semnată la Haga, la 17 ianuarie 1930, între Henry Chéron şi Mironescu, Ministrul Afacerilor Străine al României, pentru executarea acestor scrisori, în statul de plăţi fixat se citeşte:

Pentru anii 1967—87 inclusiv . . . . Fr. aur 22 576 950"
„ „ „ 1967 la 1968 inclusiv . . . . „ „ 15 051 300"
„ „ „ 1969 la 1987 „ . . . . „ „ 22 576 950"

În continuare, Titulescu precizează că fiind vorba de o eroare materială roagă să-i confirme în numele Guvernului francez că „sîntem de acord că anuităţile pentru anii 1967 şi 1968 sînt fixate la 5 051 300 frs. aur şi nu 22 576 950 frs. aur.

În scrisoarea de răspuns din 18 aprilie 1930, a Ministrului de Finanţe al Franţei, Paul Reynaud, se arată că în statul de plăţi care figurează în Aranjamentul complementar, trebuie să se citească:

Pentru anii 1967 şi 1968 . . . . 15 051 300 frs. aur
„ „ 1969 la 1987 inclusiv . . . . 22 576 950 „ „
în loc de:
„ „ 1967 la 1987 inclusiv . . . . 22 576 950 „ „

În încheiere ministrul francez preciza că este de acord asupra existenţei acestei erori pur materială.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 121 din 5 iunie 1930.

Aranjamentul complementar şi scrisorile rectificative au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 910 din 4 iunie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 121 din 5 iunie 1930.

Ratificările s-au schimbat la 19 iunie 1930. Plăţile au fost suspendate în urma moratoriului Hoover din 1931 şi a Convenţiilor de la Lausanne din iulie 1932.

217

1930, ianuarie 20, Haga

Aranjament financiar încheiat de România și Italia pentru modificarea Acordului dintre Italia și România privitor la consolidarea datoriei României, semnat la Roma, la 15 iunie 1926

Deoarece în virtutea Planului elaborat de către Comitetul de Experți, prezidat de Owen Young, și acceptat de către toate Statele interesate în reparațiile germane, România urma să încaseze o sumă insuficientă pentru a acoperi integral toate angajamentele sub titlu de datorii externe de război, Italia a decis de a-i acorda facilități privitoare la creanțele Italiei asupra României.

Conform art. 1, Italia avea o creanță asupra României constituită din anuitățile următoare, care aveau scadență la 1 iulie a fiecărui an: de la 1930 pînă la 1936 Lit. 2 250 000; de la 1937 pînă la 1946 Lit. 4 000 000; de la 1947 pînă la 1956 Lit. 5 500 000; de la 1957 pînă la 1976 Lit. 6 500 000, după cum rezultă din Convenția stipulată la Roma, la 15 iunie 1926.

Italia renunța, fără nici o altă compensație, cu începere de la scadența din 1 iulie 1967 pînă la scadența din 1 iulie 1976, la plata anuităților ale zisei datorii, cifrîndu-se fiecare la Lit. 6 500 000, corespunzînd unei valori nominale de 10 ori 6 500 000, adică Lit. 65 000 000, constituind o valoare actuală cu $5^1/_2{}^0/_0$ de Lit. 6 758 050, adică M.O. 1 485 285.

Potrivit art. 2, anuitățile datorate de România pînă la scadența din 1 iulie 1966 urmau să fie vărsate pe contul Italiei la Banca Reglementelor Internaționale, care dispunea de ele pe baza instrucțiunilor primite.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 121 din 5 iunie 1930.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 900.
A fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 907, publicat în Mon. Of. nr. 121 din 5 iunie 1930.
A intrat în vigoare la 19 iunie 1930. Ratificările s-au schimbat la Paris, la 19 iunie 1930. Aranjamentul a fost modificat prin Protocolul din 22 noiembrie 1932.

218

1930, ianuarie 20, Geneva
Act final al Conferinței de la Haga

„Reprezentanții Germaniei, Belgiei, Franței, Marii Britanii, Italiei și Japoniei, reuniți la Geneva la 16 septembrie 1928, inspirîndu-se de dorința comună ce însuflețea Guvernele lor, de a grăbi reglementarea chestiunilor isvorînd din război, au constatat acordul lor în această privință asupra următoarelor puncte":

1. Deschiderea unei negocieri oficiale privitoare la cererea formulată de Germania în problema evacuării anticipate a Rhenaniei.

2. Necesitatea reglementării complete și definitive a problemei reparațiilor și a constituirii, pentru atingerea acestui scop, a unei Comisii de experți financiari desemnați de către cele șase guverne.

3. Principiul constituirii unei Comisii de constatare și conciliațiune; compunerea, funcționarea, obiectul și durata de funcționare a Comisiei urmau să fie supuse unei negocieri între guverne. Comisia de experți financiar s-a reunit la Paris; ea a depus raportul său la 7 iunie 1929.

Guvernele menționate mai sus, considerînd că concluziile acestui raport interesau la fel și Guvernele Greciei, Por-

tugaliei, Poloniei, României, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei, precum şi Guvernele Canadei, Australiei, Noii Zeelande, Uniunii Africii de Sud şi al Indiei, au convocat aceste Guverne pentru a lua parte la negocierile şi angajamentele ce le priveau.

În consecinţă, delegaţii Guvernelor mai sus menţionate, cărora s-a alăturat reprezentantul Guvernului Statelor Unite ale Americii, în calitate de observator cu puteri specific limitate, s-au întrunit în Conferinţă la Haga, şi în urma şedinţelor ţinute de la 6 la 31 august 1929, au fost încheiate următoarele Acte:

1. Scrisorile din 30 august 1929 privitoare la evacuarea Renaniei.

2. Acordul din 30 august 1929 privitor la Comisiile de conciliaţiune franco-germană şi belgo-germană, instituite prin Tratatele de la Locarno.

3. Protocolul din 31 august 1929 şi Anexele sale privitoare la aprobarea, în principiu, a raportului experţilor menţionat mai sus, reglementarea chestiunii privitoare la aplicarea sa şi constituirea diferitelor comitete destinate a-i pregăti punerea în aplicare.

În urma întrunirilor ţinute de la 3 la 29 ianuarie 1930, s-au încheiat următoarele Acte:

1. Acord cu Germania.
2. Acord cu Austria.
3. Acord cu Bulgaria.
4. Acord cu Ungaria.
5. Acord cu Cehoslovacia.
6. Convenţie cu Elveţia.
7. Aranjament privitor la memorandum-ul anexat la Planul Experţilor.
8. Aranjament între Puterile creditoare (Germania).
9. Aranjament între Puterile creditoare (Austria, Ungaria, Bulgaria, datorie de liberare).
10. Aranjament cu privire la problema financiară.
11. Scrisori schimbate privitoare la Acordul Germano-American.
12. Scrisori schimbate privitoare la tarifele companiei de cale ferată germană.
13. Dispoziţii tranzitorii.
14. Scrisori ale Guvernelor German şi Belgian privitoare la Acordul de mărci germane în Belgia.

Următoarele Acorduri au fost semnate de către Germania, privitoare la renunţarea la cereri şi la lichidarea bunurilor, drepturilor şi intereselor germane, operaţiile oficiilor de verificare şi de compensaţie şi mărcile germane în Belgia:

Cu Belgia: Acordurile din 13 iulie 1929 şi din 16 ianuarie 1930.

Cu Marea Britanie: Acordul din 28 decembrie 1929.

Cu Franţa: Acordul din 31 decembrie 1929.

Cu Italia: Acordul din 20 ianuarie 1930.

Cu Polonia: Acordul din 31 octombrie 1929.

Cu Canada: Acordul din 14 ianuarie 1930.

Cu Australia: Acordul din 17 ianuarie 1930.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Actul final a fost semnat de: Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Franţa, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România,* Cehoslovacia, Iugoslavia.

Actul final a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

219

1930, ianuarie 20, Haga

Acord internaţional privitor la achitarea definitivă a obligaţiilor financiare ale Austriei

Prin art. 1 s-a stipulat că obligaţiile financiare ale Austriei, rezultînd din orice dispoziţii ale Armistiţiului din 3 noiembrie 1918, din Tratatul de la St. Germain şi din orice alte Tratate sau Convenţii complementare erau în mod definitiv achitate prin plăţile, livrările şi cesiunile efectuate de Austria pînă la data punerii în vigoare a acestui Acord, sub rezerva dispoziţiilor art. IV de mai jos.

Conform art. 2, raporturile între Comisia de reparaţii şi Austria urmau să ia sfîrşit la data intrării în vigoare a acestui Acord. Conturile Comisiei de Reparaţii cu Austria erau considerate ca definitiv închise la data punerii în vigoare a Acordului.

În virtutea art. 3, sub rezerva dispoziţiilor art. 4 din Acord, se renunţa, în mod reciproc, la toate reclamaţiile şi contrareclamaţiile nereglementate pînă la data semnării Acordului, şi care rezultau din Tratatul de la St. Germain sau din Armistiţiu sau din măsurile de război între Austria, pe de o parte, şi celelalte Puteri semnatare ale acestui Acord, pe de altă parte, sau între supuşii austrieci şi acele Puteri, sau între supuşii acelor Puteri şi Austria.

Potrivit art. 4, aranjamentele încheiate de către Austria, pe de o parte, şi orice altă Putere semnatară a acestui Acord, pe de altă parte, în virtutea Tratatului de la St. Germain sau a Tratatelor şi Convenţiilor complementare ale Tratatului de la St. Germain, precum şi creanţele rezultate din aceste aranjamente, nu erau modificate de către acest Acord, şi rămîneau în vigoare.

Prin art. 5, Puterile creditoare semnatare ale acestui Acord, se angajau, de la data punerii sale în vigoare, să înceteze a exercita dreptul lor de a reţine şi a lichida bunurile, drepturile şi interesele care, la data intrării în vigoare a Tratatului de la St. Germain aparţineau supuşilor fostului Imperiu Austriac sau Societăţilor controlate de ei, deoarece aceste bunuri, drepturi şi interese nu erau încă lichide sau lichidate, sau nu se dispusese de ele în mod definitiv.

Conform art. 6, creanţele Austriei asupra Germaniei şi toate creanţele Germaniei asupra Austriei au fost anulate prin Acordul de la Haga din ianuarie 1930, încheiat cu Germania. De asemenea, orice creanţă a Austriei asupra Ungariei şi Bulgariei şi orice creanţă a Ungariei şi a Bulgariei, asupra Austriei, au fost anulate.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Austria, Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franţa, Italia, Japonia, Grecia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 28 iunie 1930. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) şi prin Acordurile de la Lausanne (1932).

220

1930, ianuarie 20, Haga

Acord internațional pentru reglementarea reparațiilor bulgare

Prin acest Acord, Puterile creditoare renunțau la tranșa B din datoria reparațiilor bulgare, așa cum fusese definită prin Protocolul din 21 martie 1932. Marea Britanie, Franța și Italia renunțau, pe de altă parte, la soldul neplătit al creanțelor lor, sub titlul armatelor de ocupație.

Potrivit art. 2 din Acord, Puterile creditoare acceptau ca satisfacție totală a sumei tranșei *A* a datoriei reparațiilor bulgare, anuitățile în franci-aur fixate în statul de plăți de mai jos, francul aur rămînînd definit prin art. 146 al Tratatului de la Neuilly:

1 aprilie 1930, numărul anuităților în franci aur: 5 milioane;

1 aprilie 1930, la 31 martie 1940, 10 anuități de 10 000 000;

1 aprilie 1940 la 31 martie 1950, 10 anuități de 11 500 000;

1 aprilie 1950 la 31 martie 1966, 16 anuități de 12 515 238.

Conform art. 3, anuitățile fixate prin articolul precedent constituiau o sarcină necondiționată, Părțile semnatare renunțînd pentru viitor la aplicarea art. 122 al Tratatului de la Neuilly. Totuși, Bulgaria putea, dacă era cazul, să ceară aplicarea procedurii suspendării de transfert, instituită prin decizia Comisiei Reparațiilor din 23 iulie 1926, ca urmare la Planul financiar aprobat de Consiliul Societății Națiunilor la 10 iunie 1926.

Privilegiul de primul rang stabilit prin art. 132 al Tratatului de la Neuilly, asupra tuturor bunurilor și veniturilor Bulgariei, pentru plata reparațiilor și altor sarcini, înceta de a mai avea efect.

Prin art. 4 s-a stabilit că drepturile și puterile conferite Comisiei de Reparații și Comisiei Interaliate din Bulgaria erau transferate în măsura necesară Băncii Reglementelor Internaționale.

În virtutea art. 7 Guvernele creditoare renunțau, din momentul punerii în vigoare a acestui Acord, la exercitarea dreptului lor de a reține și de a lichida bunurile, drepturile și interesele supușilor bulgari, întrucît aceste bunuri nu erau încă lichide sau lichidate, sau nu se dispusese de ele în mod definitiv.

Totuși, precizează același art. 7, bunurile bulgare lichidabile în România au făcut obiectul unui acord, pe baza unui vărsămînt de 110 milioane lei de plătit României, în două tranșe egale.

Acordul conține o Declarație a Guvernelor creditoare și o Declarație a delegaților bulgari.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Bulgaria, Franța, Italia, Japonia, Grecia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 27 decembrie 1930.

221

1930, ianuarie 20, Haga

Acord internațional cu privire la obligațiile financiare ale Cehoslovaciei decurgînd din Tratatele de pace din 1919

În conformitate cu stipulațiile art. 1, pentru reglementarea integrală și definitivă a datoriei sale față de celelalte Puteri creditoare de reparații, în titlul Tra-

tatelor de la Versailles, St. Germain, Trianon și Neuilly, astfel cum decurgea din Acordul din 10 septembrie 1919, Cehoslovacia avea de plătit 37 anuități de 10 milioane de mărci aur, ale căror scadențe au fost fixate pentru prima anuitate integrală la 15 martie 1930 și pentru celelalte plătibile în două rate semestriale egale, la 1 iulie și la 1 ianuarie al fiecărui an, ultima fiind plătibilă la 1 ianuarie 1966.

Prin art. 2 s-a stabilit că plățile să fie făcute la Banca Reglementelor Internaționale, în contul Guvernelor creditoare, în lire sterline, la cursul mediu al celor trei zile precedînd ziua scadenței. Banca urma să vireze sumele încasate în contul fiecăruia dintre Guvernele creditoare, conform regulilor de repartiție fixate prin Aranjamentul relativ la bunurile cedate, încheiat la Conferința de la Haga din 1930, și conform oricărui acord particular între două sau mai multe din aceste Guverne, încasînd părțile lor respective, așa cum rezultau din stipulațiile Aranjamentului.

Potrivit art. 3, acest Acord constituia între Guvernul Cehoslovac, pe de o parte, și celelalte guverne semnatare, pe de altă parte, o reglementare definitivă a tuturor obligațiilor Cehoslovaciei, putînd să decurgă din Tratatele de la Versailles, St. Germain, Trianon și Neuilly din Acordul din 10 septembrie 1919 și din orice Aranjamente complementare ale acestor tratate și acorduri.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Marea Britanie, Canada, Noua Zeelandă, India, Belgia, Cehoslovacia, Franța, Grecia, Italia, *România*, Iugoslavia, Australia, Africa de Sud.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Ratificarea română a fost depusă la 11 iulie 1930, la Paris.

A intrat în vigoare la 15 martie 1930. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) și Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

222

1930, ianuarie 20, Haga

Convenție privitoare la Banca Reglementelor Internaționale (B.R.I.)

Prin art. 1 din această Convenție, Elveția se obliga să acorde Băncii Reglementelor Internaționale Carta constitutivă anexată Convenției, avînd putere de lege; să nu abroge această Cartă, să nu-i aducă schimbări sau adăugiri și să nu sancționeze modificările la Statutele Băncii, decît cu asentimentul celorlalte Guverne semnatare.

Potrivit art. 2, orice diferend între Guvernul Elvețian și oricare dintre celelalte Guverne semnatare, cu privire la interpretarea sau aplicarea Convenției, urma să fie supus Tribunalului Arbitral prevăzut în Acordul de la Haga din ianuarie 1930.

Carta constitutivă a Băncii Reglementelor Internaționale

Puterile semnatare ale Acordului de la Haga din ianuarie 1930 au adoptat un Plan, care avea în vedere crearea de către Băncile Centrale ale Germaniei, Belgiei, Franței, Marii Britanii, Italiei și Japoniei și de către un Institut Financiar sau un grup bancar din Statele Unite ale Americii, a unei Bănci Internaționale numită Banca Reglementelor Internaționale. Băncile Centrale și un grup bancar din Statele Unite ale Americii au fondat această Bancă și au garantat sau au luat măsuri pentru a face să se garan-

teze subscrierea capitalului ei autorizat, ridicîndu-se la suma de 5 000 000 franci elveţieni, echivalent cu 145 161 290,32 grame aur fin şi împărţit în 200 000 acţiuni.

Obiectul Băncii a fost stabilit, astfel, prin Statutele Băncii anexate Convenţiei: de a favoriza cooperarea Băncilor Centrale şi de a oferi facilităţi suplimentare pentru operaţiile financiare internaţionale; de a se lucra ca mandatară sau ca agent în ce priveşte reglementele financiare internaţionale ce îi erau încredinţate în virtutea acordurilor încheiate cu părţile interesate.

Pe toată perioada Noului Plan, aşa cum era definit prin Acordul de la Haga din ianuarie 1930, Banca trebuia să îndeplinească funcţiile ce îi erau atribuite de către Plan şi să îndrume afacerile sale în vederea uşurării executării Planului.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Belgia, Franţa, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Japonia, Elveţia, India.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la 20 iunie 1930. România a ratificat această Convenţie cu toate că nu a fost Stat semnatar.

223

1930, ianuarie 20, Haga

Aranjament relativ la memorandumul alăturat raportului experţilor din 7 iunie 1929

Puterile creditoare s-au angajat, prin art. 1 al acestui Aranjament, să facă să beneficieze Germania, în condiţiile menţionate în anexă (care reproduce Memorandumul alăturat Raportului Experţilor din 7 iunie 1929), de orice remiză pe care una sau mai multe dintre ele ar fi obţinut-o asupra plăţilor exterioare nete aferente datoriilor lor de război, aşa după cum rezultă din Acordurile de mai jos.

Datorii interaliate care au fost luate în consideraţie pentru calculul anuităţilor conform cu Planul Young.

1. Către Statele Unite ale Americii:

Marea Britanie	Acord din	18 iunie 1923
Franţa	,,	,,	29 aprilie 1926
Italia	,,	,,	14 noiembrie 1925
Belgia	,,	,,	18 august 1925
Iugoslavia	,,	,,	3 mai 1926
România	,,	,,	4 decembrie 1925
Grecia	,,	,,	18 ianuarie 1928

2. Către Marea Britanie:

Franţa	Acord din		12 iulie 1926
Italia	,,	,,	27 ianuarie 1926
România	,,	,,	19 octombrie 1925
Iugoslavia	,,	,,	9 august 1927
Portugalia	,,	,,	31 decembrie 1926
Grecia	,,	,,	9 aprilie 1927

3. Către Franța:

România	Acord din 17 ianuarie 1930
Iugoslavia	„ „ 20 ianuarie 1930

pentru reglementarea datoriei de război

Grecia	Acord din 20 ianuarie 1930

privitor la datoria dinaintea armistițiului — tranșa A

Conform art. 2, orice diferend între Părțile Contractante privitor la interpretarea și aplicarea Aranjamentului urma să fie supus, pentru o hotărîre definitivă, Tribunalului stabilit prin Acordul încheiat cu Germania la Haga, în ianuarie 1930.

Aranjamentul are anexat Memorandumul special al Experților principalelor Puteri creditoare și ai Germaniei, privitor la plățile exterioare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.
Aranjamentul a fost semnat de: Belgia, Franța, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Grecia, Italia, Portugalia, *România*, Iugoslavia, Germania, Canada, India, Noua Zeelandă, Australia.
A fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.
A intrat în vigoare la 17 mai 1930, pentru România la 28 iunie 1930.
Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) și Acordurile de la Lausanne (iulie 1931).

224

1930, ianuarie 20, Haga

Aranjament internațional între Puterile creditoare față de Germania

Prin acest Aranjament Puterile semnatare acceptau repartizarea plăților germane, astfel cum rezultau din Noul Plan, ca reprezentînd o reglementare definitivă a tuturor chestiunilor relative la repartizarea plăților, transferurilor, cesiunilor și livrărilor, deja efectuate de Germania în executarea Tratatului de la Versailles, a Convențiilor de Armistițiu și a Convențiilor suplimentare, sub singura rezervă a dispozițiilor indicate în art. 3 și 4 din acest Aranjament.

Repartizarea între Puterile semnatare nu trebuia să fie atinsă de nici un Aranjament ce ar fi existat între ele, nici de rezultatul conturilor referitoare la operațiile din trecut.

Drept urmare, orice conturi între Puterile semnatare sau între una din ele și Comisia Reparațiilor, relative la problemele subliniate mai sus, și care aveau în vedere perioada anterioară aplicării Planului Experților din 7 iunie 1929 (inclusiv conturile relative la părțile Datoriei publice germane de dinainte de război), erau, de acum înainte, fără obiect și fără efect și urmau să fie încheiate în starea în care se găseau, sub singura rezervă a dispozițiilor art. 3 și 4 din acest Aranjament.

Potrivit art. 3: a) Acțiunile Companiei Căilor Ferate din Bagdad, deținute de Comisia Reparațiilor, erau atribuite, cîte o treime, Franței, Marii Britanii și Italiei, fără ca această atribuție să fi dat loc la vreo modificare de conturi între Puterile creditoare; b) Condițiile de partaj a cablurilor cedate de Germania în virtutea Tratatului de la Versailles, erau reglementate de către Puterile creditoare interesate; c) cheltuielile Comitetului Experților din 1929, ce reveneau Puterilor

creditoare, urmau să fie repartizate în mod definitiv între ele, după procentajele prevăzute prin Acordul de la Spa și prin Acordurile complementare; d) Orice economii realizate asupra alocațiilor făcute secțiunilor Înaltei Comisii Interaliate a Teritoriilor Renane, prin prelevarea celei de a cincea anuități Dawes, erau utilizate pentru a face față cheltuielilor acestor secțiuni după 31 august 1929, inclusiv cheltuielile de lichidare. Soldul urma să fie imputat pînă la concurența sumelor maxime următoare: Belgia: 250 000 R. M.; Franța 750 000 R. M.; Marea Britanie: 364 000 R. M.; asupra Fondului prevăzut prin anexa a patra a Protocolului din 31 august 1929; e) În măsura în care cheltuielile Comisiei Reparațiilor și ale organismelor Planului Dawes, posterioare datei de 31 august 1929, nu ar fi fost complet acoperite prin suma de 6 000 000 R. M., constituită în virtutea anexei a treia a Protocolului de la Haga din 31 august 1929, orice excedent urma să fie reglementat prin mijlocul economiilor realizate de Comisia Reparațiilor asupra sumelor atribuite cheltuielilor de aceeași natură, anterior datei de 31 august 1929, cu titlul anuităților Planului Dawes; f) Orice chestiuni relative la creanțele sau activele Comisiei Reparațiilor, a căror repartiție nu era prevăzută prin alineatele precedente, urmau să fie reglementate de către Guvernul Belgiei, Franței, Marii Britanii, Italiei și Japoniei. Orice încasări sub titlul acestor creanțe sau acestor active erau repartizate conform regulilor de repartiție stabilite prin Acordul din 14 ianuarie 1925.

În virtutea art. 4, pentru aplicarea art. 192 al Anexelor Raportului Experților, o sumă de 118 100 000 R. M. era prelevată în profitul Marii Britanii, Italiei și Greciei, asupra încasărilor sub titlul celor cinci ultime luni ale Planului Dawes.

Acest vărsămînt era repartizat după cum urmează:

Marea Britanie	**102 000 000**
Italia	**14 800 000**
Grecia	**1 300 000**

Urma să se impute asupra excedentelor diferitelor Puteri sumele prevăzute în tabelul de mai jos:

Franța	**39 380 446**
Belgia	**12 014 283**
Japonia	**2 527 350**
Iugoslavia	**13 021 695**
Portugalia	**134 661**
România	**912 920**
Polonia	**108 645**

Conform art. 5, plățile efectuate Comisiei Reparațiilor de către Guvernul Danemarcei, de către Orașul Liber Danzig și de către Consiliul Portului și Căilor de Apă din Danzig, erau considerate ca însemnînd o reglementare definitivă a obligațiilor față de Comisia Reparațiilor, sub titlul bunurilor de stat cedate de Germania și părții lor în datoria publică germană de dinainte de război.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Aranjamentul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franța, Grecia, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România,* Cehoslovacia, Iugoslavia.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 17 mai 1930, pentru România la 23 iunie 1930. Execu-

tarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) şi Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

225

1930, ianuarie 20, Haga

Aranjament între Puterile Creditoare şi Austria, Ungaria şi Bulgaria (Datoria de liberare)

Potrivit* art. 1 din acest Aranjament, Puterile semnatare care aveau o datorie sub titlul de bunuri cedate în virtutea Tratatelor de la St. Germain, de la Trianon şi de la Neuilly, şi de despăgubiri de liberare care îşi aveau originea lor în acordurile din 10 septembrie şi 8 decembrie 1919, obţineau reducerea totală şi definitivă a acestei datorii**.

Totuşi, precizează art. 1, nici una din aceste Puteri nu putea să beneficieze de această dispoziţie decît dacă ratificase, în prealabil, celelalte acorduri încheiate la Haga, în ianuarie 1930, cu Germania, Austria, Bulgaria şi Cehoslovacia.

Conform stipulaţiilor art. 7, acest Aranjament constituia între guvernele semnatare un regulament definitiv al tuturor reclamaţiilor reciproce cu privire la bunurile de stat redate în virtutea Tratatelor de la St. Germain, de la Trianon şi de la Neuilly, datoriile de liberare, precum şi toate plăţile şi livrările făcute acestor guverne în virtutea Tratatelor de la St. Germain, Trianon şi Neuilly, şi a aranjamentelor complementare. Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930. Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 278—279.

Aranjamentul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franţa, Grecia, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXX, p. 581.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 11 mai 1932.

Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoower (1931) şi Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

226

1930, ianuarie 20, Haga

Aranjament internaţional privitor la mobilizarea unei fracţiuni a părţii neaminabile a anuităţii Noului Plan

Prin acest Aranjament unele Guverne creditoare şi-au declarat intenţia lor de a proceda, imediat, la emiterea pe pieţele internaţionale a uneia sau mai multor tranşe de Bonuri de Reparaţii de o sumă globală de 300 000 dolari. Ele s-au angajat să facă această emisiune înainte de 1 octombrie 1930.

Guvernul german a declarat că nu va proceda la nici o emisiune de împrumut exterior cu termen lung, înainte de 1 octombrie 1930, sau dacă emisiunea men-

* Acordul acesta, în întregime, din 7 articole, priveşte şi repartiţia reparaţiilor negermane (provenind din partea Austriei, Bulgariei şi Ungariei), dar limităm reproducerea numai la articolele 1 şi 7, care ne interesează imediat.

** În expunerea de motive a lui G. Mironescu, ministrul Afacerilor Străine, prezentată Parlamentului român, cu textele acordurilor de la Haga supuse pentru ratificare, se arăta că valoarea bunurilor redate României se stabilise la aproximativ 1 200 000 000 franci aur, ceea ce adunat cu cota de liberare, însemnau, laolaltă, aproape un miliard jumătate franci aur, adică peste 46 miliarde lei la cursul de stabilizare, datorie scăzută din sarcina României la Haga, în 1930.

ționată mai sus nu putea să fie realizată înainte de această dată, înaintea expirării termenului de un an, începînd cu remiterea Băncii Reglementelor Internaționale, a Certificatului de Datorie a Reichului, fără ca această obligație să fi putut subzista după 31 martie 1931.

În virtutea art. 2, Guvernul german își rezerva facultatea de a participa la operațiile mobilizării sumei de 300 milioane dolari, menționată mai sus.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Aranjamentul a fost semnat de: Germania, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Franța, Italia, Japonia, Portugalia, Iugoslavia, *România.*

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea de ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la data semnării. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoower (1931) și Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

227

1930, ianuarie 20, Haga

Acord între România și Bulgaria privitor la bunurile bulgare sechestrate în România

Conform art. 1, bunurile bulgare sechestrate în România erau restituite contra plății de 110 milioane lei, plătibili de Bulgaria, jumătate în trei luni după ratificarea Acordului între Bulgaria și Puterile creditoare privitor la reparații, și cealaltă jumătate în termen de un an, cu începere de la primul vărsămînt.

Restituirea s-a prevăzut să aibă loc după primul vărsămînt. Această sumă constituia o plată în afară de reparații, ea nu era socotită în cota parte a României din anuitățile bulgare.

Potrivit stipulațiilor art. 2, făceau excepție de la regula de mai sus bunurile următoare pe care Guvernul român își rezerva dreptul de a le reține fără nici un fel de sarcină; a) Sumele lichidate; b) Acțiunile Băncii Naționale a României și cele ale Societăților de Navigație române; c) Produsul bunurilor lichidate înainte de 1 noiembrie 1929; d) Veniturile tuturor bunurilor bulgare pînă în momentul restituirii; e) Imobilele enumerate în anexa Acordului.

Bunurile bulgare care făceau obiectul unei restituiri erau remise supușilor bulgari, în starea în care se găseau.

Prin art. 3, Guvernul bulgar se angaja să reglementeze prin mijloacele care erau puse la dispoziția sa, înainte de intrarea în vigoare a Acordului, anumite chestiuni care nu se găseau în relație cu aplicarea Tratatului de pace de la Neuilly, și care erau înscrise în Protocolul Comisiei Mixte Româno-Bulgare nr. 74. De asemenea, prin art. 5 Guvernul bulgar se angaja, în măsura în care nu o făcuse, să restituie, înaintea punerii în vigoare a Acordului, actele, arhivele, titlurile de proprietate, valorile și sumele de bani ce aparțineau autorităților, instituțiilor sau locuitorilor din România, și care se găseau în gaj sau depozit în Bănci, instituții sau autorități în Bulgaria.

Conform art. 5, în vederea lichidării vechilor instituții de credit bulgare din Dobrogea-Nouă, Părțile Contractante s-au pus de acord pentru a numi, în acest scop, o Comisie Mixtă care urma să se reunească în cel mai scurt timp la Bazargic, și compusă: pentru Bulgaria, din eprezentanții Băncii Naționale și ai Băncii Agricole Bulgare; pentru România, din

directorul sucursalei Băncii Naționale a României și din administratorul financiar al județului Caliacra. Comisia trebuia să examineze și să rezolve eventuale contestații referitoare la gajurile și depozitele precizate la art. 4.

Articolul 6 prevede că Guvernul bulgar se angaja să supună la cererea interesaților, unui Tribunal Arbitral Mixt, ad-hoc, care urma să judece după regulile stabilite prin Tratatul de Pace de la Neuilly, următoarele cazuri: a) Cererile de anulare a contractelor supușilor români Isidare Margulies și Rebeca Weinberg; b) Reclamația supusului român Teologu Teodorovici; c) Reclamația Băncii Generale a Țării Românești, afacerea menționată la punctul 2 din anexa la Procesul-verbal al Comisiei Mixte Româno-Bulgare nr. 53.

În virtutea art. 7, contractele de locațiune ale imobilelor care făceau obiectul acestui Acord de restituire erau respectate pînă la expirarea lor. Sub condiția ca primul vărsămînt de 55 milioane lei să se fi făcut la scadența prevăzută, chiriile care urmau să curgă timp de trei luni cu începere din ziua acestei plăți, erau achitate proprietarilor.

Acordul conține lista imobilelor sechestrate și care erau reținute de România, și un schimb de scrisori.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 279 din 9 decembrie 1930.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 3 950 din 4 decembrie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 279 din 9 decembrie 1930.

Schimbul de ratificări nu a mai avut loc, deoarece Acordul constituia o anexă a Acordului general de reparații de la Haga, pentru care instrumentele de ratificare s-au depus la Paris, la 25 decembrie 1930.

228

1930, ianuarie 22, Luxemburg

Convenție de conciliațiune, de arbitraj și de aranjament judiciar între România și Marele Ducat de Luxemburg

Potrivit acestei Convenții, diferendele de orice natură care s-ar fi ivit între cele două State și nu puteau să fie rezolvate pe cale diplomatică urmau să fie supuse unui Aranjament judiciar sau arbitral, precedat, după caz, de un recurs la procedura de conciliere.

Această dispoziție nu se aplica diferendelor născute din fapte anterioare încheierii Convenției, și nici diferendelor referitoare la chestiuni pe care dreptul internațional le considera că sînt de competența exclusivă a statelor.

Conform art. 4, orice diferend în care Părțile și-ar fi contestat reciproc un drept, trebuia să fie supus spre judecare Curții Permanente de Justiție Internațională, mai puțin în ipoteza că Părțile ar fi convenit să recurgă la un tribunal arbitral.

În situația că se ajungea la un tribunal arbitral, ele urmau să redacteze un compromis în care era fixat obiectul litigiului, alegerea arbitrilor și procedura, de urmat.

În lipsa unui Acord între Părți asupra compromisului, sau în lipsa desemnării arbitrilor, una sau cealaltă Parte avea facultatea ca, după un preaviz de trei luni, să aducă direct, prin cerere, diferendul înaintea Curții Permanente de Justiție Internațională.

Articolul 8 precizează că toate diferendele între Părți, cu excepția acelora prevăzute la art. 4, erau supuse, obligatoriu, unei proceduri de conciliere înainte de a putea face obiectul unui aranjament arbitral.

Diferendele menţionate la articolul precedent urmau să fie aduse înaintea unei Comisii de conciliaţiune permanentă sau specială, constituită de către Părţile Contractante.

Părţile Contractante se îndatorau să uşureze lucrările Comisiei de conciliaţiune şi, îndeosebi, să-i procure documentele şi informaţiile utile în vederea rezolvării diferendului.

Potrivit art. 22, Comisia de conciliaţiune avea menirea să lămurească problemele care făceau obiectul litigiului, să culeagă, în acest scop, informaţiile utile şi să se străduiască să concilieze Părţile. După examinarea tuturor problemelor, Comisia urma să expună Părţilor termenii aranjamentului pe care-l considera convenabil, acordîndu-le o perioadă de timp pentru a se pronunţa.

După încheierea lucrărilor, Comisia trebuia să redacteze un proces verbal care să constate, fie împăcarea Părţilor, fie lipsa de conciliere.

S-a stipulat ca lucrările Comisiei să fie terminate într-un termen de 6 luni, din ziua cînd Comisia a fost sesizată, afară de cazul cînd Părţile ar fi hotărît altfel.

Dacă în termen de o lună de la încheierea lucrărilor Comisiei de conciliaţiune, Părţile nu s-ar fi înţeles, diferendul era adus în faţa unui Tribunal arbitral.

În ipoteza că Părţile erau de acord, diferendul, dacă era de natură politică, putea să fie supus Consiliului Societăţii Naţiunilor.

Conform stipulaţiilor art. 32, în toate cazurile în care diferendul făcea obiectul unei proceduri arbitrale sau judiciare, Curtea Permanentă de Justiţie Internaţională sau tribunalul arbitral indica, în cel mai scurt timp posibil, măsurile provizorii care trebuiau luate. Părţile erau ţinute de a se conforma.

Dacă sentinţa judiciară sau arbitrală declara că o hotărîre luată sau o măsură ordonată de o autoritate judiciară se găsea în opoziţie cu dreptul internaţional, Părţile au convenit ca o satisfacţie echitabilă să fie acordată prin sentinţa judiciară sau arbitrală Părţii lezate.

Articolul 36 precizează că această Convenţie, conformă cu Pactul Societăţii Naţiunilor, nu trebuia interpretată ca restrîngînd misiunea acestuia de a lua, în orice moment, măsurile proprii pentru a garanta, în mod eficace, pacea lumii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 111 din 23 mai 1930.

Convenţia a fost votată de Senat la 11 aprilie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 731 din 20 mai 1930, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 23 mai 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bruxelles, la 5 decembrie 1930.

Convenţia a intrat în vigoare la 5 decembrie 1930.

229

1930, ianuarie 22, Haga

Tratat de Aranjament judiciar, de arbitraj şi de conciliaţiune între România şi Olanda

Prin acest Tratat Părţile Contractante se angajau să rezolve numai pe cale paşnică litigiile sau conflictele care se puteau ivi între România şi Ţările de Jos, şi care nu putea să fie rezolvate într-un termen convenabil prin procedeele diplomatice obişnuite.

Conform art. 2, toate litigiile de natură juridică ce nu puteau fi soluţionate pe cale amiabilă, prin procedeele diplomatice obişnuite, urmau să fie supuse pentru judecare, fie Curţii Permanente

de Justiţie Internaţională, fie unui Tribunal Arbitral. Dispoziţiile de mai sus nu se aplicau diferendelor născute din fapte anterioare încheierii acestei Convenţii, şi care aparţineau trecutului, şi nici diferendelor referitoare la chestiuni pe care dreptul internaţional le lăsa în competenţa exclusivă a statelor.

Contestaţiile pentru soluţionarea cărora o procedură specială era prevăzută de alte Convenţii, în vigoare între Părţile Contractante, urmau să fie soluţionate conform dispoziţiilor acelor convenţii.

Înainte de orice procedură în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, şi înainte de orice procedură arbitrală, s-a stipulat ca litigiul să fie supus pentru conciliere unei Comisii Internaţionale Permanente, denumită Comisia Permanentă de Conciliere, constituită în conformitate cu dispoziţiile acestui Tratat.

Potrivit prevederilor art. 4, în cazul unuia din litigiile prevăzute la art. 2, şi dacă cele două Părţi Contractante nu se adresaseră Comisiei de Conciliere, sau dacă această Comisie nu izbutise să împace Părţile, litigiul putea să fie supus, de comun acord, pe cale de compromis, fie Curţii de Justiţie Internaţională, care trebuia să hotărască în condiţiile şi după procedura prevăzută de statutul său, fie unui Tribunal arbitral, ce urma să hotărască în condiţiile şi după procedura prevăzută de Convenţia de la Haga, din 18 octombrie 1907, pentru rezolvarea paşnică a conflictelor internaţionale.

În lipsa unui acord între Părţi cu privire la alegerea jurisdicţiei, asupra stipulaţiilor compromisului, sau în cazul procedurii arbitrale referitoare la desemnarea arbitrilor, una sau cealaltă dintre Părţi, după un preaviz de o lună, avea facultatea de a supune direct, prin cerere, litigiul, Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Conform art. 5, toate problemele asupra cărora Părţile Contractante nu căzuseră de acord, neputînd să le soluţioneze pe cale amiabilă prin procedura diplomatică obişnuită, şi a căror soluţionare nu putea să aibă loc printr-o decizie judiciară, şi pentru care o procedură de aranjament nu era prevăzută de un tratat sau o convenţie în vigoare între Părţi, urmau să fie supuse Comisiei Permanente de Conciliere, indrituită să propună Părţilor o soluţie acceptabilă. În lipsa unei înţelegeri între Părţi asupra cererii de prezentat Comisiei, una sau cealaltă dintre ele avea facultatea de a supune direct Comisiei litigiul, după un preaviz de o lună.

În toate cazurile dacă exista contestaţie între Părţi cu privire la faptul de a se cunoaşte dacă diferendul avea sau nu natura unui litigiu prevăzut la art. 2, şi susceptibil de a fi rezolvat printr-o decizie judiciară, această contestaţie era supusă, înainte de orice procedură în faţa Comisiei Permanente de Conciliere, hotărîrii Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Potrivit art. 6, Comisia Permanentă de Conciliere era compusă din 5 membri, desemnaţi, după cum urmează: Părţile Contractante numeau, fiecare, un comisar ales dintre naţionalii lor şi desemnau, de comun acord, pe ceilalţi 3 comisari, dintre supuşii altor puteri. Aceşti 3 comisari trebuiau să fie de naţionalităţi deosebite şi, dintre ei, Părţile Contractante desemnau pe Preşedintele Comisiei.

Articolul 10 precizează că Comisia de Conciliere trebuia să lămurească problemele supuse litigiului, să culeagă, în acest scop, informaţiile necesare, pe cale de

anchetă, străduindu-se să împace Părţile. La terminarea lucrărilor Comisia trebuia să redacteze un raport, în care să consemneze rezultatul lucrărilor sale, înaintînd fiecăreia din Părţi cîte un exemplar.

Părţile nu erau legate de consideraţii de fapt, de drept, sau altele adoptate de Comisie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930.
Tratatul a fost votat de Senat la 9 aprilie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 394 din 24 aprilie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 91 din 26 aprilie 1930. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Haga, la 6 ianuarie 1931. A intrat în vigoare la 7 ianuarie 1931.

230

1930, ianuarie 28, Bucureşti

Tratat de muncă între România şi Franţa

Prin art. 1 din acest Tratat, Părţile Contractante se angajau, sub rezerva derogărilor prevăzute la art. 8, să permită ieşirea din Statele respective a supuşilor lor, pentru a merge să lucreze în celălalt stat.

Cele două Părţi Contractante erau de acord să autorizeze operaţiile de recrutare pe teritoriile lor, pe contul întreprinderilor situate în cealaltă ţară, în condiţiile indicate mai jos.

Potrivit art. 3, nu puteau fi recrutaţi decît emigranţii cu destinaţie pentru teritoriile Părţilor Contractante. Recrutările cu destinaţie pentru alte teritorii ce depindeau de Părţile contractante, nu puteau avea loc decît în urma unui acord special încheiat între administraţiile competente ale celor două ţări.

Guvernul ţării unde se efectua recrutarea îşi rezerva dreptul de a determina regiunile unde recrutarea era autorizată. Guvernele celor două ţări urmau să fixeze, de comun acord, numărul şi categoriile de lucrători care puteau face obiectul unei recrutări, în aşa fel, încît nu trebuia să se aducă atingere dezvoltării economice a celor două State şi nici lucrătorilor naţionali ai celeilalte Părţi. În acest scop, se constituia o Comisie care se întrunea la Paris sau la Bucureşti, cel puţin o dată pe an.

Conform stipulaţiilor art. 5, în România recrutarea era asigurată, exclusiv, prin intermediul Ministerului Muncii. În Franţa, această recrutare era îndeplinită de Oficiile Publice de Plasare ale Ministerului Muncii.

Cererile nominale de lucrători erau vizate de aceleaşi autorităţi şi restituite patronului, care le înainta lucrătorilor ceruţi.

Contractele de muncă propuse de către patroni, şi cererile de lucrători prezentate de ei, trebuiau să fie conforme contractelor-tip şi cererilor-tip stabilite pe cale de acord între administraţiile calificate ale Franţei şi ale României.

Articolul 8 prevede că lucrătorii emigraţi, fie că făcuseră obiectul unei recrutări, fie că fuseseră angajaţi în virtutea unui contract nominal individual, trebiau să prezinte, la plecarea din ţara lor de origine şi la sosirea la frontieră, un contract de angajament. De asemenea, ei trebuiau să posede un certificat sanitar care urma să fie prezentat, de către lucrător, la intrarea sa în Franţa.

Potrivit art. 9, lucrătorii imigraţi urmau să primească, la muncă egală, un salariu egal, cu acela al lucrătorilor de aceeaşi categorie, întrebuinţaţi în aceeaşi întreprindere, sau, în lipsă de lucrători

de aceeaşi categorie, întrebuinţaţi în aceeaşi întreprindere, salariul normal şi curent al lucrătorilor de aceeaşi categorie din regiune.

Guvernul ţării de imigrare îşi lua angajamentul de a veghea, ca pe teritoriul său, să fie observată egalitatea de salariu, a lucrătorilor imigraţi cu acel acordat naţionalilor.

Articolul 10 prevede că supuşii fiecărei Părţi Contractante se bucurau, pe teritoriul celeilalte, de protecţia acordată naţionalilor şi de egalitatea de tratament cu privire la aplicarea legilor, reglementarea condiţiilor de muncă, asigurarea igienei şi siguranţa lucrătorilor.

Conform art. 12, pentru lucrătorii români erau ridicate restricţiile prevăzute de art. 3, din legea franceză din 9 aprilie 1898, referitoare la despăgubiri pentru accidente cărora le cădeau victimă lucrătorii în timpul lucrului; restricţii prevăzute pentru lucrătorii străini şi moştenitorii sau reprezentanţii care nu locuiau sau încetaseră de a mai locui pe teritotoriul francez.

Ca măsură de reciprocitate, restricţiile prevăzute de legea română din 1912 privitoare la organizarea meseriilor, creditului şi asigurărilor muncitoreşti, restricţii prevăzute pentru lucrătorii străini victime ale accidentelor în România, erau ridicate pentru lucrătorii francezi şi pentru moştenitorii sau reprezentanţii lor, care nu locuiau sau încetaseră să mai locuiască pe teritoriul României.

Măsurile de aplicare ale acestei dispoziţii erau reglementate printr-un aranjament special.

Toate reclamaţiile lucrătorilor, în special în privinţa condiţiilor de muncă şi de asistenţă, erau adresate sau transmise în limba ţării de reşedinţă sau în aceea a lucrătorului, fie direct, fie prin intermediul autorităţilor diplomatice sau consulare, autorităţilor competente ale ţării unde locuiau. Administraţia competentă a acestei ţări trebuia să procedeze la anchetele necesare şi să intervină în vederea unei soluţii amiabile.

Tratatul are anexat un Protocol, care dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 51 din 4 martie 1930.

Tratatul, împreună cu Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 19 februarie 1930 şi de Senat la 22 februarie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 710 din 28 februarie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 51 din 4 martie 1930.

Prin schimbul de note din 2/22 mai 1930 s-a hotărît punerea în vigoare parţială a Tratatului, cu rezerva clauzelor financiare, articolelor privitoare la accidente de muncă, asigurări sociale etc., care nu puteau să fie aplicate de Franţa fără ratificarea Parlamentului.

231

1930, ianuarie 30, Haga

Acord internaţional privind reglementarea problemei reparaţiilor

„Reprezentanţii Germaniei, Belgiei, Franţei, Marii Britanii, Italiei şi Japoniei, întruniţi la Geneva, la 16 septembrie 1929, şi-au manifestat voinţa unei reglementări complete şi definitive a problemei reparaţiilor şi au prevăzut constituirea, în acest scop, a unei Comisiuni de Experţi financiari.

Experţii s-au întrunit, în acest scop, la Paris, şi au depus raportul la 7 iunie 1929. Acest raport a fost aprobat, în principiu, prin Protocolul de la Haga, din 31 august 1929".

În consecinţă, reprezentanţii Părţilor Contractante au convenit asupra celor ce urmează:

Conform stipulaţiilor art. 1, Planul Experţilor din 7 iunie 1929, împreună

cu acest Acord şi Protocolul din 31 august 1929, denumite, în continuare, „Noul Plan", era acceptat ca reglementare definitivă şi completă faţă de Germania, pentru problemele financiare rezultate din război. Prin această acceptare Puterile semnatare îşi asumau obligaţiile şi dobîndeau drepturile ce le comporta Noul Plan, faţă de fiecare dintre ele.

Guvernul German se angaja solemn faţă de Puterile creditoare de a plăti anuităţile prevăzute de Noul Plan, conform stipulaţiilor acestuia.

Potrivit art. 2, cu începere de la punerea în aplicare a Noului Plan, în condiţiile stipulate la clauza finală a acestui Acord, obligaţia anterioară a Germaniei era complet înlocuită, afară de împrumutul german din 1924, prin obligaţia prevăzută în Noul Plan. Plata integrală a anuităţilor ce figurau în Plan, în măsura în care ele erau datorate Puterilor creditoare, era acceptată de către aceste Puteri ca descărcare definitivă a tuturor obligaţiilor Germaniei, ce mai rămîneau în suspensie, şi enumerate la Secţiunea XI, a părţii I a Planului Dawes, astfel cum a fost interpretată de deciziile Tribunalului de interpretare constituit prin Acordul de la Londra, din 30 august 1924.

În virtutea art. 3:

A. Guvernele semnatare recunoşteau că conturile dintre Comisia Reparaţiilor şi Germania, privitoare la operaţiile anterioare perioadei Planului Dawes, precum şi toate conturile comportînd credite pentru Germania, imputate sau de imputat asupra datoriei originale în capital, erau, în continuare, fără obiect şi fără efect şi le declara închise în starea în care se găseau.

B (a) Prin aplicarea paragrafului 143 al Raportului Experţilor din 7 iunie 1929, Germania declara că renunţă, în limitele enumerării ce urmează, la orice cerere ce avea ca obiect o plată sau un bun ce ar fi adresat sau ce putea să adreseze Comisiei de Reparaţii sau uneia dintre Puterile Creditoare semnatare ale acestui Acord, pentru orice operaţie anterioară semnării Acordului, în legătură, fie cu războiul mondial, fie cu Convenţiile de armistiţiu, Tratatul de la Versailles sau cu acordurile încheiate pentru executarea lor.

1. Cereri privitoare la bunuri sau drepturi pecuniare pentru prizonierii de război, întrucît ele nu fuseseră reglementate prin acorduri speciale.

2. Cereri tinzînd a obtine rambursarea plăţilor făcute în virtutea paragrafului 11 al Anexei, art. 296 din Tratatul de la Versailles.

3. Cereri privitoare la împrumuturile emise de fostele colonii germane.

4. Orice cereri care aveau ca obiect, fie o plată fie un bun ce ar fi prezentat sau ce putea prezenta Guvernul German, acţionînd pe cont propriu, întrucît nu era vorba de creanţe de stat notificate în cursul procedurii de compensaţie prevăzută la art. 296 şi 72 din Tratatul de la Versailles, de către Oficiul creditor Oficiului debitor.

(b) Reciproc, Puterile Creditoare acceptau, conform recomandărilor paragrafului 96 al Raportului Experţilor din 7 iunie 1929, plata integrală a anuităţilor fixate în acest paragraf, ca descărcare definitivă a tuturor obligaţiilor Germaniei ce mai rămîneau în suspensie şi renunţau la orice cerere, în afară de respectivele anuităţi, avînd ca obiect o plată sau un bun ce ar fi adresat sau putea să adreseze Germania pentru orice operaţie trecută ce cădea sub titlurile enumerate la nr. 1—4.

(c) Dispozițiile acestui articol nu atingeau executarea acordurilor posterioare datei de 10 ianuarie 1920, privind renunțarea la lichidarea bunurilor, drepturilor sau intereselor particulare germane sau la restituirea, fie a acestor bunuri, drepturi și interese, fie a produsului lichidării lor.

C (a) Guvernele creditoare se obligau să înceteze de la data acceptării Raportului Experților din 7 iunie 1929, de a uza de dreptul lor de a sechestra, reține și lichida proprietatea, drepturile și interesele resortisanților germani sau a societăților germane sau controlate de germani, deoarece aceste proprietăți și drepturi nu erau lichide sau lichidate, sau întrucît nu se dispusese de ele definitiv, inclusiv drepturile Puterilor creditoare rezultînd din art. 306, alin. 5, 6 și 7 al Tratatului de la Versailles.

(b) Executarea acestui angajament urma să facă obiectul unor acorduri speciale între Guvernul german și fiecare din Guvernele interesate.

(c) Guvernele semnatare se angajau să reglementeze, în mod definitiv, toate chestiunile în suspensie, privitoare la executarea acestui angajament, într-un termen de un an de la intrarea în vigoare a Noului Plan.

(d) Acest angajament nu se aplica în cazul cînd se făcuseră, deja, reglementări speciale.

Conform art. 4, de la data punerii în vigoare a Noului Plan, Oficiul Plăților Reparațiilor și organismele conexe din Berlin erau suprimate și relațiile Comisiei Reparațiilor cu Germania încetau. Rămîneau numai acelea dintre funcțiile acestor organisme a căror menținere era necesară Planului.

Articolul 5 precizează că anuitățile menționate în acest Acord cuprindeau sumele necesare serviciului împrumutului extern german din 1924. În aceste anuități nu figurau sumele pe care Planul Experților din 7 iunie 1929 le atribuia Statelor Unite ale Americii.

În vederea punerii în aplicare a Noului Plan, Părțile Contractante au convenit, prin art. 6, să constituie Banca Reglementelor Internaționale.

Acordul conține 12 anexe care întregesc conținutul documentului.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Germania, Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franța, Grecia, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul și anexele au fost votate de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

232

1930, februarie 6, București

Convenție de extrădare și de cooperare judiciară în materie penală încheiată de România cu Portugalia

Prin art. 1 Părțile Contractante se angajau să-și predea reciproc, la cerere, persoanele care se găseau pe teritoriul uneia din ele și erau urmărite sau condamnate de instanțele judecătorești ale celeilalte Părți, pentru orice infracțiune pentru care extrădarea putea fi acordată după dreptul părții solicitate: a) Dacă infracțiunea, după legile celor două state, ar fi atras după sine o pedeapsă privativă de libertate de doi ani, cel puțin, sau o pedeapsă mai gravă. Extrădarea se aplica, de asemenea, pentru tentativă sau acte de participare atunci cînd

ele puteau să fie pedepsite după legislaţia celor două Părţi Contractante; b) Dacă persoana reclamată fusese condamnată pentru unul din faptele prevăzute la alineatul *a* al acestui articol, la o pedeapsă privativă de libertate de cel puţin şase luni, sau la o pedeapsă mai gravă, sau dacă, după executarea pedepsei, „fusese supusă la o măsură de siguranţă privativă de libertate, de cel puţin un an; c) Dacă urmărirea infracţiunilor nu era rezervată de către legile statului solicitat propriilor sale instanţe judecătoreşti; d) În caz de cumul de infracţiuni sau în caz de recidivă, extrădarea putea să fie acordată numai dacă maximul pedepsei aplicabile în asemenea împrejurări era, după legile ambelor state, de doi ani, cel puţin.

Conform stipulaţiilor art. 3, extrădarea nu putea să fie acordată: a) Pentru infracţiuni de ordin pur militar; b) Pentru infracţiuni de presă, propriu-zise; c) Pentru infracţiuni la legile vamale, fiscale sau alte legi financiare; d) Pentru infracţiuni a căror urmărire nu putea avea loc decît în urma plîngerii părţii lezate şi putea să fie oprită prin renunţarea acesteia; e) În cazul în care exista cauză de stingere a acţiunii penale sau a pedepsei, prevăzută de legiuirea uneia sau a celeilalte din Părţile Contractante; f) Dacă individul era urmărit în statul solicitat pentru aceeaşi infracţiune sau dacă fusese deja scos din cauză, condamnat sau achitat pentru aceeaşi faptă, în afară de cazul cînd legiuirea acelui stat permitea reluarea procedurii penale în urma unor iviri de fapte noi; g) Extrădarea nu se acorda atunci cînd crima sau delictul avea un caracter politic. Statul solicitat era singurul chemat a judeca dacă o infracţiune era de această natură.

Convenţia mai conţine reglementări cu privire la: cererea de extrădare, măsuri în vederea extrădării; cereri de extrădare prezentate de mai multe state; limitele dreptului de extrădare; tranzitul criminalilor şi delincvenţilor; cooperarea judiciară în materie penală; citarea martorilor şi experţilor; predarea obiectelor; comunicări de condamnări penale etc.

Un Protocol adiţional anexat Convenţiei precizează că infracţiunile de drept comun care atrăgeau după ele deportarea, potrivit legilor portugheze, sau pentru care această sancţiune fusese pronunţată de jurisdicţiile portugheze, erau considerate de România ca dînd loc la extrădare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 296 din 20 decembrie 1938.

Convenţia a fost ratificată prin D.R. nr. 4 269 din 13 decembrie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 296 din 20 decembrie 1938.

233

1930, februarie 25, Roma

Acord prin schimb de note între România şi Italia pentru suprimarea legalizării certificatelor de origine

Prin schimbul de note dintre cele două State s-a ajuns la următoarea înţelegere:

a) Certificatele de origine care însoţeau mărfurile uneia din Părţile Contractante, destinate celeilalte, erau scutite de formalitatea vizei consulare;

b) Dacă în cazuri excepţionale devenea necesar de a cere legalizarea consulară a certificatelor, cele două Guverne se obligau să scutească aceste certificate de plata taxelor de legalizare;

c) Aceeaşi scutire se acorda pentru legalizarea facturilor comerciale în cazurile cînd o asemenea legalizare era cerută;

d) Acordul intra în vigoare la o dată ce trebuia stabilită printr-un schimb succesiv de note;

e) Acordul putea să fie denunţat oricînd, şi rămînea executoriu pînă la sfîrşitul unui termen de 3 luni, considerat din ziua denunţării sale de una sau alta din Părţile Contractante.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 182 din 16 aprilie 1930.
Schimbul de note a fost aprobat de Adunarea Deputaţilor la 21 iunie 1930 şi de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 580 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 182 din 16 august 1930.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Roma, la 16 august 1930.
A intrat în vigoare la 21 ianuarie 1933.
Printr-un schimb de scrisori din 19 ianuarie 1933 s-a stabilit care sînt autorităţile competente pentru a elibera certificatele.

234

1930, februarie 25, Roma

Tratat de comerţ şi de navigaţie şi Convenţie sanitară între România şi Italia

Prin acest Tratat, Părţile Contractante îşi acordau reciproc libertatea de comerţ şi de navigaţie. Potrivit art. 1, supuşii fiecărei Părţi Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte de aceleaşi drepturi, privilegii şi avantaje acordate pentru exercitarea comerţului, industriei şi navigaţiei, ca şi acelea acordate naţionalilor sau supuşilor naţiunii celei mai favorizate.

În virtutea acestor drepturi şi respectînd legile ţării, ei puteau să intre liber în ţară, să călătorească, să locuiască şi să se stabilească pe teritoriul celeilalte Părţi. De asemenea, aveau dreptul să părăsească în orice moment teritoriul respectiv, fără să fie supuşi la restricţii, altele sau mai oneroase decît acelea la care erau supuşi naţionalii sau supuşii naţiunii celei mai favorizate.

În virtutea statutului acordat prin Tratat, supuşii oricărei Părţi Contractante aveau deplina libertate de a exercita pe teritoriul celeilalte ca şi naţionalii, în limitele fixate de legile ţării, orice fel de comerţ, industrie sau profesiune, afară de cazul cînd calitatea de supus al Statului constituia după lege o condiţie esenţială pentru exercitarea profesiunii.

Conform stipulaţiilor art. 2, supuşii fiecăreia din Părţile Contractante aveau dreptul de a dobîndi şi poseda pe teritoriul celeilalte, bunuri mobile de orice fel şi bunuri imobile urbane, putînd să dispună de ele în mod liber, prin cumpărare, vînzare, donaţie, contract de căsătorie, testament, întocmai ca şi naţionalii.

Tratatul a stipulat scutirea pentru supuşii fiecărei Părţi Contractante, pe teritoriul celeilalte, de orice serviciu militar, fie în armatele de uscat, de mare sau aeriene, fie în gărzile sau miliţiile naţionale.

Erau de asemenea scutiţi de orice funcţie oficială obligatorie, judiciară, administrativă sau municipală, de orice contribuţie, fie în bani, fie în natură, stabilită ca echivalentul unuia din serviciile personale subliniate mai sus, de orice rechiziţie sau prestaţie militară, ca şi de împrumuturile forţate. Făceau excepţie sarcinile conexe posesiunii sau locaţiunii unui bun imobil, precum şi prestaţiile şi rechiziţiile militare la care naţionalii şi supuşii naţiunii celei mai favorizate puteau să fie chemaţi să se supună în calitate de proprietari, arendaşi sau chiriaşi de imobile.

De acelaşi tratament ca şi naţionalii se bucurau şi cu privire la protecţia le-

gală și judiciară a persoanelor și a bunurilor lor.

Societățile comerciale, industriale și financiare (inclusiv Societățile de asigurare și instituțiile publice de asigurare asupra vieții omenești), domiciliate pe teritoriul uneia din Părțile Contractante și valabil constituite, conform legilor respective, erau recunoscute ca avînd existență legală pe teritoriul celeilalte Părți Contractante și puteau să stabilească sucursale și să exercite comerțul sau industria în limitele stabilite de legile și ordonanțele în vigoare.

Cele două Părți Contractante fiind semnatare ale Protocolului de la Paris din 20 decembrie 1929, pentru punerea în vigoare a Convenției internaționale din 8 noiembrie 1927, pentru abolirea prohibițiilor și restricțiilor de import și de export, considerau că aceste chestiuni erau reglementate în raporturile lor reciproce prin această Convenție.

Cele două Părți își acordau reciproc libertatea de tranzit prin teritoriul lor și se obligau să nu perceapă nici o taxă de tranzit. Cu privire la tranzit ele urmau să se conformeze dispozițiilor conținute în Statutul ce face parte integrantă din Convenția referitoare la libertatea de tranzit, semnată la Barcelona, la 20 aprilie 1921.

Vasele și încărcătura lor aparținînd celor două State se bucurau, în porturile celeilalte Părți, de același tratament ca și vasele naționale și încărcătura lor.

Armatorii, încărcătorii, închirietorii și chiriașii supuși ai uneia din Părțile Contractante, precum și reprezentanții și agenții lor erau liberi de a întrebuința în teritoriul celeilalte, în aceleași condiții și plătind aceleași taxe ca și naționalii, toate instalațiile și lucrările porturilor: canale, stăvilare, bacuri, poduri și poduri mișcătoare, cheiuri de debarcare etc.

Tratamentul vaselor naționale sau al națiunii celei mai favorizate nu se extindea și asupra:

a) Pescuitului în apele teritoriale a celor două Părți Contractante;

b) Aplicării legilor speciale pentru marina comercială națională în ceea ce privește încurajările industriei construcțiilor navale;

c) Facilităților speciale acordate de Stat vaselor ce purtau pavilionul său;

d) Privilegiilor acordate societăților pentru sportul nautic;

e) Exercițiului serviciului maritim al porturilor, radelor și plajelor, inclusiv pilotajul, remorcajul, salvarea și asistența maritimă;

f) Emigrației și transportului emigranților.

Tratatul conține următoarele anexe: Anexa A: Tarif al taxelor vamale de intrare în România; Anexa B: Tariful taxelor de intrare în Italia; Anexa C: Lista pozițiilor tarifului românesc indicînd produsele originale și care proveneau din Italia, Coloniile, Protectoratele și Posesiunile sale admise la import în România pe baza tratamentului acordat națiunii celei mai favorizate și, de asemenea, la taxele tarifului minimal, în toate cazurile cînd aceste taxe există; Protocol final; Protocol relativ la căi ferate; Protocol referitor la regimul importului și exportului; Schimb de scrisori privitoare la traficul insulelor italiene din Marea Egee cu coasta turcă a Anatoliei; Scrisori privitoare la regimul Societăților aparținînd uneia din Părțile Contractante pe baza dispozițiilor din Tratatele de pace.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 182 din 16 august 1930.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 563.

Tratatul și anexele sale au fost votate de Adunarea Deputaților la 21 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 580 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 182 din 16 august 1930.

A fost ratificat de Italia prin D. R. nr. 1 091 din 28 iulie 1930, preschimbat apoi în lege.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Roma, la 16 august 1930.

A intrat în vigoare la 15 septembrie 1930.

A fost înlocuit prin Tratatul din 5 ianuarie 1934.

235

1930, martie 26, București

Convenție între România și Polonia cu privire la extrădarea infractorilor și asistența judiciară în materie penală

Prin această Convenție Părțile Contractante se obligau să-și predea reciproc, la cerere, indivizii care se găseau pe teritoriul uneia din ele urmăriți sau condamnați de tribunalele celeilalte Părți, pentru fapte pedepsite de legislația ambelor State, cu o pedeapsă privativă de libertate de doi ani sau cu o pedeapsă mai gravă.

Potrivit art. 2, Părțile Contractante nu extrădau pe naționalii lor, iar Polonia nu extrăda nici pe supușii orașului liber Danzig.

În conformitate cu stipulațiile art. 3, extrădarea nu se acorda: a) Pentru delictele politice sau faptele conexe unui delict politic. Nu era considerat ca delict politic, nici ca fapt conex unui asemenea delict, atentatul în contra vieții unui șef de stat, a unui membru din familia sa și, în ceea ce privea România, în contra vieții unui membru din Înalta Regență, atunci cînd atentatul constituia o omucidere (asasinat), sau o tentativă, sau o complicitate la acest fapt.

Nu erau, de asemenea, considerate ca delicte politice faptele de falsificare sau alterare de monedă și de punere în circulație de monedă falsă, precum și faptele frauduloase de a fabrica, a primi sau a-și procura instrumente sau alte obiecte destinate prin natura lor la fabricarea de monedă falsă sau la alterarea de monedă; erau considerate tentativa la aceste infracțiuni și complicitate la faptele specificate mai sus. Statul solicitat era singur chemat să judece dacă infracțiunea comisă era sau nu de natură politică; b) Pentru infracțiunile de ordin pur militar; c) Pentru infracțiunile de presă propriu-zise; d) Pentru infracțiunile la legile vamale, de impozit și alte legi financiare; e) Pentru infracțiunile a căror urmărire nu putea avea loc decît în urma plîngerii părții lezate și care putea fi oprită prin renunțarea ei; f) Dacă acțiunea penală era rezervată, după legile Statului solicitat, exclusiv justiției acestuia; g) Dacă intervenise o stingere a acțiunii penale sau a pedepsei, conform legislațiilor în vigoare pe toate părțile teritoriului Statului solicitat; h) Dacă pentru același fapt o acțiune penală în contra individului reclamat, intentată pe teritoriul Statului solicitat, luase sfîrșit printr-o judecată sau, în alt fel, mai puțin dacă, după legile acestui Stat, o reluare a procedurii ar fi fost posibilă.

Totuși, hotărîrea de achitare sau ordonanța de neurmărire nu putea să împiedice extrădarea dacă nu se sprijinea decît pe singurul fapt că infracțiunea fusese comisă în străinătate.

Dacă individul, a cărui extrădare a fost cerută de una din Părțile Contractante, era, de asemenea, reclamat pentru același fapt de mai multe alte State, el urma să fie remis Statului pe teritoriul căruia fapta fusese comisă. Dacă acest

Stat nu cerea extrădarea sau fapta respectivă fusese comisă pe teritoriul mai multor State, sau dacă exista îndoială cu privire la locul unde a fost comisă, individul reclamat trebuia să fie remis Statului al cărui supus era. Dacă acest Stat nu cerea nici el extrădarea, individul reclamat trebuia să fie remis Statului care cel dintîi ceruse extrădarea.

Dacă extrădarea aceluiaşi individ era cerută de mai multe State, pentru fapte diferite, individul urma să fie remis Statului al cărui supus era. Dacă acest Stat nu cerea extrădarea, individul reclamat trebuia să fie remis Statului care cerea extrădarea pentru un fapt pasibil de pedeapsa cea mai mare. În cazul cînd toate faptele erau pasibile de pedepse egale, extrădarea era acordată Statului care, primul, făcuse cererea de extrădare.

Cererea de extrădare trebuia adresată pe cale diplomatică, şi era însoţită de un mandat de arestare emis de autoritatea judiciară competentă, de o hotărîre de condamnare rămasă definitivă sau de orice alt act judiciar, avînd aceeaşi forţă.

Părţile Contractante se mai obligau să-şi acorde reciproc, la cerere, asistenţa judiciară în materie penală.

Potrivit art. 19, asistenţa judiciară cuprindea:

a) Comunicarea şi notificarea oricărui act de procedură în care intrau şi hotărîrile; b) Audierea inculpaţilor, a martorilor şi a experţilor, descinderile, percheziţiile, sechestrarea şi trimiterea oricăror obiecte ce proveneau din infracţiuni sau care puteau servi ca dovezi (piese de convingere) şi orice alt act de instrucţie; c) Comunicarea actelor, a dosarelor, precum şi a expediţiei acestora; d) Comunicarea datelor din cazierele judiciare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 67.

Convenţia a fost votată de Senat la 15 martie 1934 şi de Adunarea Deputaţilor la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 395 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Varşovia, la 25 iulie 1934.

A intrat în vigoare la 25 septembrie 1934, conform Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1934.

236

1930, aprilie 16, Cairo

Aranjament comercial provizoriu, prin schimb de note, între România şi Egipt

Prin acest aranjament guvernul egiptean consimţea să aplice tratamentul naţiunii celei mai favorizate la toate produsele solului şi industriei, originare din România, importate în Egipt şi destinate, fie consumului, fie reexportului sau tranzitului. În mod provizoriu acest tratament urma să fie aplicat produselor importate în Egipt, prin mijlocirea ţărilor care nu aveau aranjamente comerciale cu Egiptul. Acest regim era acordat, cu condiţia unei perfecte reciprocităţi şi sub rezerva regimului acordat produselor sudaneze sau care ar fi fost aplicat produselor din anumite ţări limitrofe, în virtutea convenţiilor regionale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.

A fost pus în aplicare, în mod provizoriu, la 16 aprilie 1930.

A intrat în vigoare definitiv la 30 aprilie 1930.

A fost votat de Senat la 4 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 080 din 1 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931. A expirat la 16 ianuarie 1936.

237

1930, aprilie 25, Paris

Acord privitor la repartizarea „Fondului B"

Prin acest Acord s-a stabilit ca „Fondul B", de 100 milioane coroane-aur, să fie împărțit în părți egale, între România, Iugoslavia și Cehoslovacia. Revărsămintele din „Fondul A" în „Fondul B", datorite eforturilor oricăreia din Părțile Contractante, rămîneau, exclusiv, fiecăruia din Statele semnatare. Revărsămintele generale din „Fondul A" în „Fondul B", pentru motive de economie, urmau să fie împărțite în trei părți egale, între Statele semnatare.

Dacă una din Părțile Contractante nu epuiza partea sa din „Fondul B", diferența urma să mărească partea celorlalte două, în proporții egale, și dacă un altul din aceste două din urmă State nu epuiza partea sa, astfel definită, ea revenea celui de al treilea Stat. Dacă acesta din urmă nu epuiza partea sa, economia era vărsată Franței, Marii Britanii și Italiei.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia. Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la 8 februarie 1932.

238

1930, aprilie 28, Paris

Acord încheiat de România și Ungaria referitor la Fundațiunea „Gojdu"

În scopul de a reglementa definitiv afacerile interesînd Fundațiunea „Gojdu" și sub rezerva intrării în vigoare a Acordurilor referitoare la obligațiile Tratatului de la Trianon, semnate la Paris la 28 aprilie 1930, Guvernul ungar se angaja să înceapă cu Guvernul român negocieri directe, cel mai tîrziu în timp de o lună, cu începere de la intrarea în vigoare. S-a convenit ca negocierile să aibă loc în România, la Sibiu.

Dacă aceste negocieri nu ajungeau în termen de șase luni la un acord definitiv, fiecare din cele două Guverne avea dreptul de a se adresa, pe cale de cerere, Curții Permanente de Justiție Internațională pentru a stabili sub formă de regulament definitiv al afacerilor ce interesau Fundațiunea „Gojdu", acordul definitiv pe care cele două Părți se angajau să-l respecte.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 20 iunie 1930 și de Senat la 22 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 586 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

A fost ratificată de Ungaria la 3 iunie 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Paris, la 19 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931.

239

1930, aprilie 28, Paris

Preambul al celor patru Acorduri internaționale referitoare la obligațiile rezultînd din Tratatul de la Trianon

Puterile semnatare ale acestui Protocol s-au întrunit la Haga pentru a reglementa în mod complet și definitiv chestiunea obligațiilor financiare ce incumbau Ungariei, în virtutea Tratatului de la Trianon, a Armistițiului din 3 noiembrie 1918 și a tuturor Convențiilor complementare și pentru a asigura reglementarea diferendelor de ordin finan-

ciar ce se iviseră între Ungaria sau supușii unguri, pe de o parte, și anumite Puteri sau supușii lor, pe de altă parte.

În acest scop, un acord a fost semnat la Haga și patru anexe au fost valabil parafate la Haga, la 20 ianuarie 1930. La vechea anexă III (Acord IV), anumite Puteri nu erau Părți Contractante.

S-a hotărît la Haga că redactarea definitivă a acestor Acorduri va fi încredințată unui Comitet care trebuia să-și țină ședințele la Paris. În urma lucrărilor acestui Comitet, textele Acordurilor au fost semnate la Paris, la 28 aprilie 1930.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Preambulul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Preambulul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) și prin Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

240

1930, aprilie 28, Paris

Acordul I privitor la Aranjamentele dintre Ungaria și Puterile creditoare

Pentru achitarea completă și definitivă a sarcinilor care-i reveneau în virtutea Tratatului de la Trianon, a Armistițiului din 3 noiembrie 1918 și a tuturor convențiilor complementare, însă fără prejudiciul stipulațiilor art. 2 de mai jos, Ungaria confirma, prin art. 1 din acest Acord, obligația sa de a plăti sumele prescrise prin decizia nr. 2 797 a Comisiei de Reparații, cu data de 21 februarie 1924, și se angaja să execute cu începere de la 1 ianuarie 1944 și în timpul anilor 1944—1966 inclusiv, plata unei anuități constante de 13,5 milioane coroane-aur.

Guvernul ungar renunța, pe de altă parte, la toate creanțele sale contra Puterilor creditoare în virtutea Tratatului de la Trianon, a Armistițiului din 3 noiembrie 1918 și tuturor convențiilor complementare.

Potrivit art. 2, acest Acord nu aducea nici o atingere obligațiilor referitoare la datoriile publice dinainte de război, a căror sarcină incumba Ungariei în virtutea Tratatului de la Trianon, și nici obligațiilor ce decurgeau, fie pentru Ungaria, fie pentru celelalte Puteri semnatare, din alte acorduri sau aranjamente încheiate pînă la intrarea în vigoare a acestui **Acord.**

Modalitățile de executare ale art. 186 din Tratatul de la Trianon și a anexelor sale, în măsura în care ele incumbau Comisiei de Reparații, făceau obiectul unui aranjament între părțile interesate.

Tot în virtutea art. 2 s-a stabilit că sentințele date, sau care urmau să fie date de Tribunalele Arbitrale Mixte contra Guvernului ungar, în favoarea supușilor Puterilor creditoare cu care Ungaria nu avea convenții de verificare și compensare, urmau să fie achitate de Guvernul ungar în modul următor:

Suma condamnărilor purta o dobîndă de 3% pe an, cu începere de la 1 ianuarie 1933, dacă sentința era anterioară acestei date, și cu începere de la data sentinței, dacă ea era posterioară acestei date.

Aceste dobînzi simple nu erau plătite în fiecare an, ci se adăugau la suma condamnării pînă la 1 ianuarie 1944. Tota-

lul, astfel calculat urma să fie plătit în cinci anuităţi egale, la 1 ianuarie 1944, la 1 ianuarie 1945, la 1 ianuarie 1946, la 1 ianuarie 1947 şi la 1 ianuarie 1948.

La cele patru ultime părţi se adăugau dobînzile cu 3% a sumelor pe care Ungaria le mai datora la această dată.

Conform art. 3, plăţile exigibile pînă la 1 ianuarie 1944 rămîneau supuse condiţiilor rezultate din textele în vigoare referitoare la reconstrucţia financiară a Ungariei şi, în special, decizia nr. 2 797 din 21 februarie 1924 a Comisiei de Reparaţii. Totuşi, Banca Reglementelor Internaţionale era însărcinată să primească aceste sume după modalităţile prevăzute în textele menţionate la acest articol.

În virtutea art. 4, plăţile exigibile după 1944 constituiau o obligaţie necondiţionată, adică fără nici un fel de drept de suspensie. S-a stabilit ca ele să fie făcute la Banca Reglementelor Internaţionale, în aur sau în devize echivalente cu aur, prin termene semestriale egale, la 1 ianuarie şi la 1 iulie al fiecărui an, prima scadenţă avînd loc la 1 ianuarie 1944.

Banca Reglementelor Internaţionale urma să verse sumele primite la creditul contului deschis Puterilor creditoare.

Potrivit art. 6, privilegiul de prim rang stabilit prin art. 180 al Tratatului de la Trianon asupra tuturor bunurilor şi resurselor Ungariei, pentru reglementarea reparaţiilor şi altor sarcini, înceta definitiv de a se aplica de la data punerii în vigoare a acestui Acord.

Prin art. 7 Ungaria se angaja să rezerve asupra veniturilor sale de stat, cu începere de la intrarea în vigoare a Acordului, o încasare anuală, cel puţin egală cu 15% din plăţile anuale menţionate la art. 1. Dacă una din aceste plăţi nu era achitată la data sa de exigibilitate, Ungaria trebuia imediat, şi la simpla cerere a cinci dintre Puterile creditoare, să constituie în gaj respectiva încasare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franţa, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) şi prin Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

La 27 aprilie 1931 România a semnat la Paris contractul de Trust (mandat) cu Banca Reglementelor Internaţionale, care a intrat în vigoare la 6 mai 1931, data semnării de către directorul Băncii.

241

1930, aprilie 28, Paris

Acord II privitor la reglementarea chestiunilor relative la reformele agrare şi la Tribunalele arbitrale mixte

Conform stipulaţiilor art. 1, din ziua punerii în vigoare a acestui Acord, răspunderile pîrîtului, în toate procesele care au fost înaintate pînă la 20 ianuarie 1930, de către supuşii unguri în faţa Tribunalelor mixte, împotriva României, Cehoslovaciei şi Iugoslaviei, cu privire la reformele agrare, cădeau, exclusiv, în sarcina unui Fond, denumit „Fondul Agrar".

Aceste dispoziţii se aplicau şi proceselor pe care supuşii unguri le mai puteau intenta României, cu privire la reforma

agrară, înaintea Tribunalelor arbitrale mixte, pe baza consecințelor unui act de sechestru sau de dispoziție anterior zilei de 20 ianuarie 1930. Toate aceste procese nu mai puteau fi intentate decît împotriva Fondului agrar, România fiind afară din cauză.

Prin art. 2 s-a stabilit ca Fondul să fie dotat cu personalitate juridică, să aibă autonomie financiară și să fie pe de-a întregul substituit celor trei state, în procesele vizate la art. 1.

Potrivit art. 3, acțiunile introduse în procesele vizate la art. 1, intentate contra României, Cehoslovaciei și Iugoslaviei, erau considerate din oficiu ca fiind îndreptate contra Fondului agrar. Sentințele erau date și executate, în caz de condamnare, exclusiv contra acestui Fond, România, Cehoslovacia și Iugoslavia fiind scutite de orice răspundere prezentă și viitoare, pentru aceste procese.

În procesele vizate la art. 1, Tribunalele arbitrale mixte nu aveau nici o competență pentru a se pronunța asupra divergențelor de principiu între părțile în cauză, în special pentru a interpreta art. 250 din Tratatul de la Trianon. Ele urmau să pronunțe și să motiveze sentințele lor, exclusiv pe baza acestui Acord, alocînd reclamațiilor, dacă era cazul, o indemnitate în sarcina Fondului.

Conform art. 8, Tribunalele arbitrale mixte examinau dacă reclamantul era supus ungur, calificat în virtutea Tratatului de la Trianon, și dacă bunul său fusese expropriat prin aplicarea legislației agrare. În cazul afirmativ, ele se pronunțau asupra sumei indemnității eventuale de alocat.

Prin art. 10, România, Cehoslovacia și Iugoslavia, de o parte, și Ungaria, pe de altă parte, recunoșteau Curții Permanente de Justiție Internațională, fără să fie nevoie de un compromis special, competența ca instanță de apel.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931. Executarea a fost suspendată prin moratoriul Hoover (1931) și Acordurile de la Lausanne (iulie 1932).

242

1930, aprilie 28, Paris

Acord III privitor la organizarea și funcționarea unui fond agrar, denumit „Fondul A"

Conform art. 1, capitalul Fondului a fost fixat la 219 500 000 coroane-aur (o coroană-aur echivalentă cu 0,304 878 grame de aur fin). Cifra de 219 500 000 coroane-aur a fost obținută, luînd ca bază cifrele indicate în memoriul delegației ungare, depus la Conferința de la Haga (Comisia a II-a: Reparațiile negermane) și anexate la Acord (Anexa A). La acea dată Ungaria prezenta un total de revendicări de 310 000 000 coroane-aur, care a fost redus la 240 000 000 coroane-aur.

Potrivit art. 2, în afară de vărsămintele prevăzute de România, Cehoslovacia și Iugoslavia cu titlul de indemnitate, Fondul mai dispunea de anuitățile de mai jos:

a) Cu începere de la 1 iulie 1930 pînă în 1943 inclusiv, anuități plătite de Ungaria cu titlul de reparații și constituind partea Belgiei, a Imperiului Britanic, a Franței, a Italiei, a Japoniei și a Portugaliei, în conformitate cu Aranjamentul din 20 ianuarie 1930, între Puterile creditoare;

b) În timpul fiecăruia din cei 23 ani, de la 1944 la 1966 inclusiv: 6 100 000 coroane-aur pe an, ridicate de către Statele creditoare asupra sumei de 13 500 000 coroane-aur, pe care Ungaria s-a obligat să le plătească timp de 23 de ani, cu începere de la 1944, cu titlul de creanțe speciale.

c) Cu începere de la 1 aprilie 1930 și pînă la 1 aprilie 1966, anuități plătibile, jumătate la 1 octombrie și jumătate la 1 aprilie al fiecărui an, prima plată trebuind să aibă loc la 1 octombrie 1930 și ultima la 1 aprilie 1966. Aceste anuități urmau să fie vărsate de către Belgia, Imperiul Britanic, Franța, Italia și erau egale cu sumele efectiv primite de către aceste Puteri cu titlul de reparații bulgare, conform cu Aranjamentul din 20 ianuarie 1930, între Puterile creditoare.

d) Anuitățile vărsate de Imperiul Britanic, Franța și Italia și al căror maxim este fixat mai jos:

1. 1931 și 1932 (deci pînă la 1 ianuarie 1933)
   800 000 coroane-aur pe an,
   din care
   400 000 de către Franța și
   400 000 de către Italia;

2. De la 1933 la 1 ianuarie 1944
   (3 600 000 coroane-aur + 325 640 + 212 000), deci
   4 137 640 coroane-aur,
   din care:

de către Imperiul Britanic	827 528
de către Franța	1 680 000
de către Italia	1 630 112

3. Și de la 1944 la 1 ianuarie 1967:
   (2 280 000 coroane-aur + 544 690 + 354 606), deci
   3 179 296 coroane-aur,
   din care:

de către Imperiul Britanic	579 269
de către Franța	1 340 000
de către Italia	1 206 027

Aceste anuități urmau să fie plătite, jumătate la 1 iulie și 1 ianuarie ale fiecărui an.

Potrivit art. 9, pentru aplicarea reformei agrare în România, față de reclamanții unguri, prezenți și viitori, după cum se precizează la art. 1 al Acordului II, România nu avea o altă obligație decît aceea de a vărsa Fondului renta sa locală fixată pentru tot și, în mod forfetar, după cum urmează:

a) România accepta să verse în fiecare an Fondului agrar, cu începere de la 1931, o anuitate de 500 000 coroane-aur

și aceasta pînă la 1 ianuarie 1944 inclusiv, plătibilă cîte o jumătate la 1 iulie și la 1 ianuarie al fiecărui an, și cu începere de la 1944 pînă la 1 ianuarie 1967 inclusiv, o anuitate de 836 336 coroane-aur, plătibilă în același fel;

b) Guvernul român relua libera dispoziție a rentelor locale pe care le consemnase în favoarea reclamanților unguri;

c) Unii reclamanți unguri luînd, deja, în posesiune, renta românească, urmau să-și reducă, în consecință, anuitățile fixate mai sus.

Pentru perioada de la 1931 pînă la 1 ianuarie 1944 inclusiv, anuitatea era redusă cu 4% din acest cuantum, și pentru perioada de la 1 iulie 1944 pînă la 1 ianuarie 1967 inclusiv, de 6,69% din acest cuantum.

Acordul are anexat memoriul delegației ungare depus la Conferința de la Haga (Comisia a II-a: Reparații negermane).

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 21 mai 1930 și de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931.

Acest Acord a fost modificat prin Procesul-verbal semnat la 22 noiembrie 1934 la București de Guvernul român și reprezentanții Fondului agrar. La 19 mai 1935 s-a încheiat la București un Proces-verbal privitor la reducerile de făcut asupra anuităților de plătit de către România. În urma Convenției de la Lausanne, 9 iulie 1932, plățile interguvernamentale au fost suspendate sub anumite condiții în ce privește România. Totuși România a plătit mai departe plățile ce-i incumbau pentru acest fond.

243

1930, aprilie 28, Paris

Acord IV privitor la constituirea unui fond special denumit „Fond B"

Acordul a prevăzut crearea unui Fond al cărui capital nominal era de 100 milioane coroane-aur. Fondul se constituia sub o formă autonomă, cu personalitate juridică.

Conform art. II, Fondul se constituia prin mijlocul anuităților precizate mai jos, și calculate, luîndu-se drept bază:

a) Cu începere de la 1 ianuarie 1931 pînă la 31 decembrie 1943, o dobîndă de 3% sau 3 000 000 coroane-aur pe an.

b) Cu începere de la 1 ianuarie 1944, o dobîndă de 5% pe an, cu amortizare, calculată pînă la 31 decembrie 1966 sau 7 400 000 coroane-aur pe an.

În virtutea art. 3, pentru primii 13 ani, de la 1931 la 1943, cele 3 000 000 coroane-aur, necesare, erau vărsate precum urmează:

20% sau 600 000 coroane-aur de către Marea Britanie.

40% sau 1 200 000 coroane-aur de către Franța.

40% sau 1 200 000 coroane-aur de către Italia, în limita nevoilor Fondului, așa cum sînt precizate mai jos.

Aceste sume urmau să fie vărsate, jumătate la 1 iulie și jumătate la 1 ianuarie ale fiecărui an, prima plată trebuind să aibă loc la 1 iulie 1931 și ultima la 1 ianuarie 1944.

Conform art. 4, în fiecare din cei 23 ani de la 1944 la 1966, vărsămintele de făcut Fondului erau de 7 400 000 coroa-

ne-aur pe an. Ele erau preluate din suma de 13 500 000 coroane-aur pe care Ungaria se angajase să o plătească timp de 23 ani, cu începere de la 1944, cu titlu de creanţe speciale.

Fondul putea să emită obligaţiuni sau să procedeze la orice operaţiune de credit sau scont, bazată pe vărsămintele de mai sus.

Obligaţiunile erau de tipul corespunzător condiţiilor de dobînzi şi autorizare prevăzute de art. 2 de mai sus. Totuşi, precizează art. 5, România, Cehoslovacia şi Iugoslavia puteau cere, de comun acord, ca titlurile emise să poarte în mod uniform o dobîndă de 4% pe an, pe tot timpul perioadei de la 1 ianuarie 1931 la 1 ianuarie 1967, şi să fie amortizabile de la 1 ianuarie 1944 pînă la 1 ianuarie 1967, anuitatea dobînzii, precum şi a amortizării, fiind constantă în tot timpul acestei din urmă perioade.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Acordul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Grecia, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franţa, Ungaria, Italia, Japonia, Portugalia, Polonia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

A intrat în vigoare la 9 aprilie 1931.

244

1930, aprilie 28, Paris

Aranjament complementar (Avenant) la Acordurile semnate cu data de 28 aprilie 1930

Articol unic. Cele 13 500 000 coroane-aur ce trebuiau plătite de Ungaria cu începere de la 1 ianuarie 1944 şi pînă la sfîrşitul anului 1966 urmau să fie repartizate după cum urmează:

a) 6 100 000 coroane-aur la Fondul agrar, aşa cum s-a menţionat la art. II al Acordului III;

b) 7 400 000 coroane-aur la „Fondul B", aşa cum este menţionat la art. 4 al Acordului IV.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

Aranjamentul a fost semnat de: Belgia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Canada, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, India, Franţa, Grecia, Italia, Japonia, Polonia, Portugalia, *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

Aranjamentul a fost votat de Adunarea Deputaţilor la 21 mai 1930 şi de Senat la 24 mai 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 909 din 4 iunie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 7 iunie 1930.

245

1930, aprilie 30, Bucureşti

Aranjament comercial provizoriu între România şi Spania, prin schimb de scrisori

Prin acest Aranjament România şi Spania îşi acordau reciproc şi în mod general aceleaşi drepturi, privilegii şi favoruri ca cele acordate naţiunii celei mai favorizate, în ceea ce priveşte comerţul, navigaţia şi stabilirea. Restricţiile la tratament se refereau la: a) Privilegiile acordate sau care puteau fi acordate de una din Părţile Contractante pentru a uşura traficul de frontieră cu ţările limitrofe pe o zonă care nu depăşea 15 km de o parte şi de alta a frontierei; b) Regimul special ce România îl putea institui în materie tarifară pentru importurile destinate să uşureze reglementările fi-

nanciare rezultînd din starea de război în care se afla de la 1914—1918; c) Regimul special pe care Spania îl acorda sau putea să-l acorde în materie tarifară provenienţelor din Portugalia, zona spaniolă din Maroc şi republicile hispano-americane; d) Drepturile şi privilegiile acordate la unul sau mai multe alte state limitrofe în vederea încheierii unei înţelegeri economice sau a unei Uniuni Vamale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 85 din 11 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 1 mai 1930 prin J.C.M. nr. 1 418 din 1 mai 1930, publicat în Mon. Of. nr. 198 din 4 septembrie 1930.

A fost votat de Senat la 23 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 263 din 7 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 85 din 11 aprilie 1931. A expirat la 27 martie 1935, parţial în urma semnării Convenţiei comerciale din 21 martie 1934.

246

1930, mai 9, Varşovia

Convenţie între România şi Polonia privitoare la exploatarea de linii de comunicaţie aeriană regulate

Prin această Convenţie Guvernul român acorda unei întreprinderi poloneze de navigaţie aeriană, indicată de Guvernul polonez, autorizaţiile necesare pentru exploatarea pe teritoriul României a liniei de comunicaţie aeriană: Bucureşti-Varşovia şi viceversa. La rîndul său, Guvernul polon acorda unei întreprinderi române de navigaţie aeriană, indicată de Guvernul român, autorizaţiile necesare pentru exploatarea pe teritoriul polonez a aceleiaşi linii: Varşovia-Bucureşti şi viceversa.

Părţile Contractante s-au obligat să ia fiecare pe teritoriul său măsurile necesare pentru a asigura întreprinderilor concesionare, şi în aceleaşi condiţii ca şi pentru întreprinderile naţionale de navigaţie aeriană, folosinţa aerodroamelor, instalaţiilor şi serviciilor tehnice pe itinerarul liniei menţionate la art. 1.

Potrivit art. 5, în cazul cînd pe teritoriul uneia din Părţile Contractante întreprinderea de navigaţie aeriană a celeilalte Părţi Contractante nu putea să folosească instalaţiile tehnice indispensabile la exploatarea regulată a liniei sale, această întreprindere avea dreptul să construiască, pe teritoriul respectiv, instalaţiile necesare, în condiţiile ce i se precizau de autoritatea de navigaţie competentă a Părţii Contractante unde urmau să fie ridicate aceste construcţii.

Cele două Părţi Contractante au căzut de acord pentru a recunoaşte întreprinderii poloneze în România şi întreprinderii române în Polonia dreptul de cabotaj, adică dreptul de a transporta cu avioanele, persoane, bagaje şi mărfuri între aerodroamele situate în interiorul fiecărei ţări, pe itinerarul liniei respective.

Prin art. 7, cele două Părţi Contractante s-au angajat să asigure întreprinderilor de navigaţie aeriană, în cadrul legilor şi regulamentelor în vigoare în fiecare ţară, înlesniri pentru a accelera îndeplinirea formalităţilor vamale şi administrative cu privire la transporturile aeriene de persoane, bagaje şi mărfuri.

Conform stipulaţiilor art. 10, întreprinderile concesionare erau constrînse:

a) Să respecte dispoziţiile Convenţiei privitoare la reglementarea navigaţiei aeriene, cu data de 30 octombrie 1919; b) Să se conformeze pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante tuturor legilor şi regulamentelor în vigoare; c) Să nu întrebuinţeze pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante decît supuşi polonezi sau români.

Fiecare din Părţile Contractante şi-a rezervat dreptul de a numi, oricînd, o altă întreprindere naţională de navigaţie aeriană în locul întreprinderii concesionare. În acest caz, concesiunea acordată îşi pierdea validitatea sa şi o nouă concesiune analoagă trebuia imediat eliberată întreprinderii nou numite.

Potrivit art. 14, în caz de infracţiune la dispoziţiile Convenţiei, fiecare din cele două Părţi Contractante putea cere revocarea funcţionarilor vinovaţi. În caz de infracţiuni repetate sau de abatere gravă, ea putea cere chiar revocarea întreprinderii însăşi.

În cazul cînd una din Părţile Contractante înceta de a mai fi parte la Convenţia cu privire la reglementarea navigaţiei aeriene din 13 octombrie 1919, Convenţia dintre cele două state continua să fie în vigoare, însă ea urma să fie supusă unei revizuiri. Neînţelegerile în legătură cu aplicarea Convenţiei care nu puteau să fie aplanate pe cale diplomatică urmau să fie supuse, la cererea uneia din Părţile Contractante, deciziei unui tribunal arbitral.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 24 iunie 1930 şi de Senat la 25 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 585 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 19 iulie 1930.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 20 noiembrie 1930. A intrat în vigoare provizoriu la 1 iunie 1930.

A intrat în vigoare definitiv la 20 decembrie 1930. A fost pusă în vigoare anticipat prin schimbul de scrisori din 25 mai 1930.

247

1930, iunie 11, Paris

Protocol relativ la vărsămîntul statelor şi la termenul de perimare sau prescripţie, în legătură cu serviciul unor împrumuturi publice austriece şi ungare emise înainte de război şi trecute în sarcina Statelor succesoare

Consiliul de administraţie al Casei Comune a luat act de deciziile nr. 4 157 şi 4 158 din 14 decembrie 1929, prin care Comisia de reparaţii a fixat, după cum urmează, deficitele şi excedentele definitive şi invariabile în bilanţurile Statelor succesoare sau cesionare pentru rentele negajate, liberate în aur sau în mai multe monede, şi pentru renta ungară 1910, patru la sută, în patru monede:

I. Deficite

Datorii austriece

State debitoare	Rentă aur 4% florini	Mandate de tezaur 4½% 1914 coroane
Austria	89 437 403	59 169 129
Polonia	66 617 779	21 916 347
România	7 342 488	3 744 356
Cehoslovacia	72 787 533	23 971 420
Iugoslavia	8 897 141	4 481 223

Datorii ungare

State debitoare	Rentă aur 4% florini	Rentă $4^1/_2$% 1913 coroane	Rentă $4^1/_2$% 1914 coroane	Rentă ungară 4% 1910 coroane
Polonia	—	—	70 255	—
Ungaria	242 880 272	15 906 540	*102 395 261	17 531 440
România	136 569 293	31 514 520	103 241 157	60 122 700
Iugoslavia	84 484 579	18 414 960	66 995 092	37 104 540

II. Excedente

Rente austriece

State creditoare	Rente 4% florini	Mandate de tezaur $4^1/_2$% 1914 coroane
Italia	5 844 002	2 459 875

Rente ungare

State creditoare	Rentă aur 4% florini	Rentă $4^1/_2$% 1913 coroane	Rentă $4^1/_2$% 1914 coroane	Rentă 4% 1910 coroane
Austria	461 787	1 147 860	4 805 465	—
Italia	—	1 200	960	—
Polonia	182 220	41 100	—	—
Cehoslovacia	47 922 605	1 828 260	5 331 360	1 612 940

Guvernele Statelor debitoare se angajau să efectueze, pe baza sumelor indicate mai sus, plăţile date în sarcina lor de Protocolul de la Innsbruck, Acordul de la Praga şi acest Protocol, fără nici o modificare a plăţilor, în afară de acelea ce puteau rezulta din remiterea titlurilor pentru amortisment sau tragerile la sorţi, conform acordurilor în vigoare.

Text românesc şi ungar în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

Protocolul a fost semnat de: Comisia de Reparaţii, Casa Comună, Austria (ad-referendum), Ungaria (ad-referendum), Italia (ad-referendum), Polonia (ad-referendum), România (ad-referendum), Iugoslavia (ad-referendum), Cehoslovacia (ad-referendum).

A fost votat de Adunarea Deputaţilor la 13 iulie 1931 şi de Senat la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost pro-

* Acest deficit s-a redus la 80 277 821 coroane, în urma remiterii sumei de 22 177 440 coroane, făcută de Guvernul ungar Casei Comune pe baza autorizaţiei Comisiei de reparaţii şi de acord cu Consiliul de Administraţie al Casei Comune.

mulgată prin D. R. nr. 2 819 din 31 iulie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

248

1930, iunie 12, Paris

Protocol privitor la serviciul unor împrumuturi publice austriece și ungare emise înainte de război și trecute în sarcina Statelor succesoare

„Reprezentanții Statelor succesoare sau cesionare ale vechii monarhii Austro-Ungare, de o parte, și Consiliul de Administrație al Casei Comune a portorilor datoriilor publice austriece și ungare, emise înainte de război, pe de altă parte;

Referindu-se la dispozițiile art. 7 al Acordului încheiat la Haga, la 20 ianuarie 1930, între Puterile creditoare și Austria, și dispozițiile art. 2 (2) al Acordului semnat la Paris, la 28 aprilie 1930, de Puterile creditoare și Ungaria;

Considerînd că diferitele chestiuni cu privire la datoriile sus indicate rămîn încă în suspensie și că este de dorit ca, atunci cînd Comisia de Reparații va înceta de a fi în relații cu Austria și Ungaria, legătura între Statele succesoare și cesionare și Casa Comună sau Asociațiile purtătorilor de titluri să fie menținută, dacă va fi cazul, au căzut de acord asupra următoarelor dispoziții":

Conform art. 1, fiecare Stat succesor sau cesionar urma să desemneze un reprezentant însărcinat să mențină legătura cu Casa Comună. Comisarul delegat al Statelor pe lîngă Casa Comună era din Oficiu reprezentantul Guvernului său. Fiecare reprezentant era intermediar între Guvernul său și reprezentanții celorlalte Guverne și Casa Comună.

Potrivit art. 2, din momentul cînd Comitetul de recuponare nu mai funcționa, responsabilitatea recuponării titlurilor nerecenzate trecea în sarcina Casei Comune.

Prin art. 3, Casa Comună, Comisarul delegat al Statelor și reprezentanții Statelor s-au angajat să respecte și să aplice deciziile Comisiei de reparații și jurisprudența creată de aceste decizii, în ce privește recuponarea și acordurile în vigoare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

Protocolul a fost semnat de: Comisia de Reparații, Casa Comună, Austria, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, *România*, Iugoslavia. Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 13 iulie 1931 și de Senat la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2819 din 31 iulie, publicată în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

Protocolul a fost încheiat pe baza art. 7 al Acordului de la Haga din 20 ianuarie 1930 cu Austria și pe baza art. 2 al Acordului semnat la Paris la 28 aprilie 1930 cu Ungaria.

249

1930, iunie 18, București

Aranjament comercial provizoriu încheiat între România și Germania

În virtutea acestui Aranjament, supușii și societățile comerciale, industriale, de comunicație și transport și, în general, toate întreprinderile cu personalitate juridică ale fiecăreia din Părțile Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte Părți, pentru persoana, bunurile, drepturile și interesele lor, de tratamentul națiunii celei mai favorizate. Tratamentul cuprindea dreptul de acces și de stabilire pe teritoriul celeilalte Părți, exercitarea comerțului, industriei, achiziționarea și stăpînirea bunurilor mobile și imobile,

în conformitate cu dispozițiile legilor în vigoare, din fiecare Țară.

Se bucurau, de asemenea, de tratamentul acordat națiunii celei mai favorizate produsele naturale și fabricate ale oricărei Părți Contractante, pe teritoriul celeilalte Părți, cu privire la importul, exportul, întrepozitarea, reexportul, tranzitul și, în general, operațiile comerciale. De același tratament beneficiau și vasele pentru toate măsurile referitoare la navigație în apele și porturile celeilalte Părți Contractante.

Dreptul la tratamentul națiunii celei mai favorizate se aplica și pentru cuantumul, garanția și perceperea taxelor vamale și a altor taxe, precum și la formalitățile vamale și aplicarea lor, la procedura și la condițiile de plată a taxelor vamale, la clasificarea mărfurilor, la aplicarea tarifului vamal și la procedura analizei mărfurilor.

Părțile Contractante se obligau să nu producă greutăți traficului reciproc, prin nici un fel de prohibiții la import sau export. Excepțiile se aplicau în următoarele cazuri: a) Din motive de siguranță publică; b) Din motive de sănătate publică sau protecția animalelor și a plantelor, contra bolilor și paraziților, degenerării sau dispariției speciei; c) Cu privire la mărfurile care formau pe teritoriul uneia din Părțile Contractante obiectul unui monopol de stat; d) În ceea ce privește protecția patrimoniului artistic, istoric sau arheologic; e) Cu privire la arme, muniții și material de război, și, în împrejurări excepționale, orice aprovizionări de război; Prohibiții sau restricții pentru aur, argint, monedă, bilete de bancă și titluri.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se aplica: a) Avantajelor speciale care erau, sau urmau să fie acordate de una din Părțile Contractante Statelor limitrofe pentru înlesnirea traficului de frontieră pe o zonă de maximum 15 km de ambele părți ale frontierei; b) Obligațiilor luate, sau care s-ar fi luat în viitor, de una din Părțile Contractante, în virtutea unei Uniuni Vamale; c) Avantajelor pe care una din Părțile Contractante le acordase printr-o convenție unui al treilea Stat, pentru a echilibra impunerea fiscală interioară și impunerea fiscală străină, în special pentru a evita o dublă impunere, sau pentru a asigura protecția și asistența judiciară în materie de impuneri sau de afaceri penale referitoare la impuneri; d) Avantajelor pe care una din Părțile Contractante le-a acordat unei a treia țări, pe baza convențiilor multilaterale de importanță generală, deschise adeziunii tuturor țărilor și încheiate după data de 1 martie 1930, sub auspiciile Societății Națiunilor.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 50 din 2 martie 1931.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 10 iulie 1930, prin J.C.M. nr. 1 064 din 7 iulie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930 și 251 din 6 noiembrie 1930.

A fost votat de Senat la 23 ianuarie 1931 și de Adunarea Deputaților la 27 februarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 526 din 28 februarie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 50 din 2 martie 1931.

Deși art. 5 din Aranjament precizează că durata lui nu va depăși data de 28 februarie 1931, el a fost prelungit pînă la 28 februarie 1935.

Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la Berlin, la 14 iulie 1931. Aranjamentul a expirat la 1 aprilie 1935, data intrării în vigoare a Convenției de comerț din 23 martie 1935.

250

1930, iunie 19, Viena

Aranjament între România şi Iugoslavia pentru determinarea competenţei în exercitarea poliţiei navigaţiei pe linia de frontieră în sectorul Dunării, zis al „Porţilor de Fier" şi al Cataractelor, sau în vecinătatea imediată a acestei linii

Acest Aranjament, precizează art. 1, este aplicabil porţiunilor, braţelor şi canalelor sectorului Porţilor de Fier şi al Cataractelor, formînd frontiera între cele două state. El are de scop să evite urmărirea, în acelaşi timp, de către autorităţile celor două state, a contravenţiilor săvîrşite: a) Pe linia frontierei sau în imediata ei vecinătate, în momentul în care bastimentul sau bastimentele în cauză s-ar fi găsit în mod incontestabil pe teritoriul ambelor state; b) În locuri, a căror situaţie precisă în raport cu linia frontierei nu se putea stabili, decît după cercetarea cazului.

Reglementarea faptelor de natură criminală, civilă sau altele, născute din exerciţiul navigaţiei, nu este tratată de acest Aranjament.

Potrivit art. 2, în cazurile indicate la articolul precedent, competenţa de a constata şi cerceta cazurile de contravenţie care ar fi ajuns la cunoştinţa unuia sau celor două state, în acelaşi timp, cădea în grija autorităţilor respective, în mod alternativ, şi pentru durata de un an, pe fiecare din cele două secţiuni, situate una în amonte şi cealaltă în aval de borna kilometrică 985. Această competenţă revenea în secţiunea situată în aval de borna kilometrică 985, mai întîi autorităţilor române şi în secţiunea din amonte, mai întîi autorităţilor iugoslave. Schimbarea secţiunilor avea loc la 1 ianuarie a fiecărui an.

În virtutea art. 3, autoritatea statului care îşi exercita drepturile în conformitate cu dispoziţiile articolului 2, trebuia să transmită dosarul autorităţilor competente ale celuilalt stat, pentru a-i face posibilă urmărirea ori de cîte ori ancheta ar fi dovedit că contravenţia a fost săvîrşită, exclusiv, pe teritoriul celuilalt stat.

În cazul în care din pricina unei contravenţii săvîrşită de un bastiment sau plută, în curs de navigaţie, ar fi fost cauzată o daună unui alt bastiment sau plută, oprite într-un port, loc de staţionare sau într-un punct oarecare al sectorului, autorităţile competente pentru a constata şi cerceta contravenţia erau acelea ale statului în apele căruia dauna fusese săvîrşită.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

Acordul a fost votat de Senat la 8 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 22 martie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 767 din 28 martie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Viena, la 6 iunie 1933.

A intrat în vigoare la 1 iulie 1933

251

1930, iunie 20, Bucureşti

Convenţie între România şi Cehoslovacia cu privire la stabilirea şi exploatarea liniilor regulate de transport aerian

Această Convenţie scoate în evidenţă înţelegerea la care s-a ajuns între cele două State, prin acordarea, pe bază de reciprocitate, unei întreprinderi româneşti de navigaţie aeriană cît şi uneia cehoslovace, autorizaţiile necesare pentru exploatarea pe teritoriile respective a liniei regulate de transport aerian: Bucureşti—Praga şi viceversa.

Linia aeriană trebuia să fie exploatată de cele două întreprinderi fie independent una de cealaltă, fie în comun, în baza unui acord ce urma să fie încheiat între ele. Părţile Contractante se obligau să trateze întreprinderile de navigaţie aeriană pe baza unei reciprocităţi complete.

Potrivit art. 2, itinerarul liniei aeriene, locurile stabilite pentru trecerea, în zbor, a frontierei, trebuiau să fie fixate de comun acord între autorităţile de aviaţie competente ale Părţilor Contractante.

Părţile Contractante luau fiecare, pe teritoriul său, măsurile cuvenite în scopul de a asigura întreprinderilor concesionare aceleaşi condiţii ca şi pentru întreprinderile naţionale de navigaţie aeriană, cu privire la folosinţa aerodroamelor, instalaţiilor şi serviciilor tehnice necesare traficului aerian pe itinerarul stabilit.

Părţile Contractante au recunoscut întreprinderilor de navigaţie aeriană dreptul de cabotaj pe itinerarul stabilit, adică dreptul de transport comercial cu avionul a persoanelor, bagajelor şi mărfurilor între aerodroamele situate în interiorul fiecărei Ţări.

Cele două State au convenit să asigure întreprinderilor de navigaţie aeriană pe baza respectului legilor şi regulamentelor în vigoare, înlesniri în vederea accelerării îndeplinirii formalităţilor vamale şi administrative cu privire la transporturile aeriene de persoane, bagaje şi mărfuri.

Avioanele, motoarele, piesele de schimb şi uneltele destinate exploatării liniei aeriene erau scutite, în mod provizoriu, de taxele vamale de intrare în ţară.

Potrivit art. 9, întreprinderile de navigaţie erau obligate: a) Să se conformeze pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante legilor şi regulamentelor în vigoare; b) Să nu întrebuinţeze pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante decît supuşi români sau cehoslovaci.

În caz de infracţiune la dispoziţiile Convenţiei, precum şi în cazul unor delicte repetate contra siguranţei şi ordinei publice a celuilalt Stat, în special în caz de infracţiune la regulamentele vamale, fiecare din Părţile Contractante putea cere înlăturarea funcţionarilor vinovaţi. Pentru infracţiuni repetate sau în cazul unei infracţiuni grave, Părţile Contractante puteau cere chiar desfiinţarea întreprinderii de navigaţie.

Diferendele ce s-ar fi putut produce din interpretarea sau din aplicarea Convenţiei urmau să fie rezolvate conform dispoziţiilor prevăzute în Actul general de conciliaţiune, de arbitraj şi de aranjament judiciar dintre Statele Micii Înţelegeri, semnat la Belgrad în ziua de 21 mai 1929.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 237 din 14 octombrie 1933.

Textul parafat la 6 februarie 1930 a fost aprobat prin J.C.M. nr. 440 din 24 martie 1930.

Convenţia a fost semnată de Adunarea Deputaţilor la 24 iunie 1930 şi de Senat la 25 iunie 1930. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 583 din 8 iulie 1930, publicată în Mon. Of. nr. 237 din 14 octombrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 8 februarie 1933.

Convenţia a intrat în vigoare la 10 martie 1933.

252

1930, iunie 21, Bucureşti

Convenţie de comerţ şi de navigaţie între România şi Norvegia

În conformitate cu dispoziţiile acestei Convenţii, resortisanţii uneia dintre Ţările Contractante şi întreprinderile cu

personalitate juridică, constituite conform legilor Țărilor respective, se bucurau pe teritoriul celeilalte Părți, cu privire la exercitarea comerțului și industriei, de aceleași drepturi, avantaje, imunități și scutiri, ca și supușii și întreprinderile națiunii celei mai favorizate.

În virtutea art. 1, resortisanții și întreprinderile puteau achiziționa și poseda bunuri, de a dispune de ele, avînd dreptul de a exercita orice profesiune și a stabili sucursale și societăți filiale, în conformitate cu dispozițiile Constituției și legilor celor două Țări.

Vapoarele care aparțineau resortisanților sau societăților fiecăreia din Țările Contractante, echipajele și încărcătura lor se bucurau, pe teritoriul celeilalte Țări, de un tratament tot atît de favorabil ca acela acordat vaselor, echipajelor și încărcăturilor ce aparțineau națiunii celei mai favorizate.

Mărfurile și celelalte produse ale solului și ale industriei, care făceau obiectul importului, exportului și reexportului nu puteau, conform art. 4, să fie supuse la alte contribuții sau taxe vamale, restricții sau obligații generale sau locale, sau la alte formalități de intrare ori de ieșire, ca acelea la care erau impuse mărfurile națiunii celei mai favorizate.

Părțile se obligau să nu împiedice comerțul reciproc prin prohibiții sau restricții, fie la import, fie la export, exceptînd prohibițiile și restricțiile care existau la încheierea contractului, în afară de cazul cînd aceste prohibiții și restricții erau aplicabile oricărei alte țări.

Părțile Contractante se angajau, de asemenea, să acorde, prin teritoriile lor, liberul tranzit pentru produsele, vasele și vagoanele cu destinația către cealaltă Țară, și să le supună, la un tratament, tot atît de favorabil, precum acela acordat națiunii celei mai favorizate.

Potrivit art. 7, stipulațiile Convenției nu se aplicau concesiunilor speciale acordate de Norvegia, Suediei și Danemarcei.

Dispozițiile Convenției nu se aplicau, de asemenea, în ceea ce privește: a) Favorurile speciale care erau, sau urmau să fie acordate Statelor limitrofe pentru facilitarea traficului de frontieră; b) Regimul special de import, destinat să faciliteze reglementările financiare din perioada primului război mondial; c) Drepturile și privilegiile acordate, sau care urmau să fie acordate, în viitor, unuia sau mai multor State limitrofe, în vederea încheierii unei înțelegeri economice sau a unei uniuni vamale.

Convenția conține un Protocol final referitor la cîteva articole din tariful vamal al României.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 734.

A intrat în vigoare, în mod provizoriu, la 1 septembrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 422 din 1 septembrie 1930, dat pe temeiul legii promulgată prin D.R. nr. 2 579 din 1930 și publicată în Mon. Of. nr. 153 din 12 iulie 1930.

Convenția și Protocolul au fost votate de Senat la 19 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 21 ianuarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 437 din 17 februarie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 1 iulie 1931, conform art. 8, la Oslo.

Convenția a intrat definitiv în vigoare la 1 iulie 1931.

253

1930, iunie 23, Varşovia

Convenţie de comerţ şi navigaţie încheiată de România şi Polonia

În conformitate cu prevederile acestei Convenţii, supuşii fiecăreia din cele două Părţi Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte Părţi de tratamentul naţiunii celei mai favorizate. În virtutea acestui tratament, ei puteau să se stabilească, să exercite comerţul, industria, să posede, să dobîndească, să ocupe şi să închirieze orice bunuri mobile şi imobile pe teritoriul celeilalte Părţi şi să dispună de ele în orice fel; aveau dreptul, de asemenea, de a forma societăţi cu caracter economic, conformîndu-se legilor şi regulamentelor ţării.

Potrivit art. 3, Părţile Contractante au stabilit ca supuşii aparţinînd fiecărui stat semnatar să fie scutiţi pe teritoriul celuilalt de orice serviciu militar obligatoriu. Erau, de asemenea, scutiţi în timp de război şi de pace de orice impozite sau taxe de orice natură, de toate prestaţiile şi rechiziţiile militare personale. Ei urmau să beneficieze de aceeaşi protecţie legală şi judiciară ca şi naţionalii.

Art. 5 stipulează că societăţile comerciale, industriale, financiare, de asigurări, de comunicaţii, de transport, precum şi toate întreprinderile similare, avînd personalitate juridică, constituite pe teritoriul uneia din Părţile Contractante erau recunoscute ca existînd în mod regulat de către cealaltă Parte Contractantă. Legalitatea constituirii şi capacităţii lor de a sta în justiţie erau determinate după statutul lor şi după legea ţării în care ele au fost constituite.

Părţile îşi garantau pentru toate formalităţile vamale, precum şi cu privire la întrepozitare, la reexport, transbordare şi la tranzit, beneficiul tratamentului acordat sau de acordat naţiunii celei mai favorizate. Tratamentul naţiunii celei mai favorizate nu cuprindea: a) Privilegiile care existau sau puteau fi acordate de una din Părţile Contractante pentru a facilita traficul de frontieră cu ţările limitrofe într-o zonă nedepăşind 15 km de o parte şi de alta a frontierei; b) Regimul special pe care România putea să-l instituie în materie tarifară pentru importurile destinate să uşureze reglementările financiare cu ţările care au fost în stare de război cu România în anii 1916—1918; c) Avantajele speciale rezultînd dintr-o uniune vamală; d) Regimul vamal provizoriu instituit între Silezia Superioară Poloneză şi Silezia Superioară Germană prin Convenţia dintre Germania şi Polonia, relativă la Silezia Superioară, semnată la Geneva, la 15 mai 1922.

Potrivit art. 19, Părţile Contractante îşi acordau reciproc libertatea tranzitului pe teritoriul lor şi ele se obligau să nu perceapă din acest punct de vedere nici o taxă de tranzit. Ele trebuiau să se conforme, în ceea ce priveşte tranzitul, dispoziţiilor conţinute în Convenţia şi Statutul asupra libertăţii tranzitului, semnată la Barcelona, la 20 aprilie 1921.

Convenţia mai prevede că Părţile Contractante se obligau, pe bază de reciprocitate, să asigure vaselor celeilalte un tratament egal cu acela al propriilor sale vase, în porturile maritime plasate sub suveranitatea sau autoritatea sa. Naţionalitatea vasului urma să fie constatată după legile ţării căreia îi aparţinea vasul. În afară de cazul de vînzare judiciară, vasele uneia din Părţile Contractante nu puteau să fie naţionalizate în cealaltă ţară, fără o declaraţie de retragere de pavilion, eliberată de autoritatea statului de care depindeau.

Potrivit stipulaţiilor art. 28, regimul tratamentului vaselor naţionale sau cel al naţiunii celei mai favorizate nu se extindea: a) La exercitarea pescuitului în apele teritoriale ale Părţilor Contractante; b) La aplicarea legilor speciale pentru marina comercială-naţională, în ceea ce priveşte încurajările la industria construcţiilor navale şi la exercitarea navigaţiei prin prime sau alte facilităţi speciale; c) Avantajelor acordate de stat propriilor sale vase exploatate în regie sau în participaţie; d) Privilegiilor concedate societăţilor pentru sport nautic; e) Exercitării serviciului maritim al porturilor, radelor şi plajelor, inclusiv pilotajul, remorcajul, salvarea şi asistenţa maritimă; f) Emigrării şi transportului emigranţilor, urmînd ca în legătură cu această problemă să fie încheiat un acord între cele două Părţi Contractante.

Stipulaţiile Convenţiei nu aduceau nici o atingere dispoziţiilor în vigoare reglementînd fluviile internaţionale. De asemenea, ele nu erau aplicabile navigaţiei pe apele interioare.

Într-un Protocol final anexat Convenţiei se precizează că stipulaţiile Convenţiei nu aduc atingere legilor şi regulamentelor fiecăreia din Părţile Contractante referitoare la admiterea şi la poliţia străinilor (paşapoarte, cărţi de identitate etc.), precum şi la drepturile de expulzare. Alte articole din Protocol interpretează înţelesul unor articole din Convenţie.

Convenţia mai cuprinde un număr de Anexe cu privire la: Anexa A: Tariful taxelor la intrare în România; Anexa B: Tariful taxelor la intrare în Polonia; Anexa C: Numerele din tariful român; Numerele din tariful polonez.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1931.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 741.

Convenţia a fost votată de Senat la 14 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 079 din 1 aprilie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1931.

A intrat în vigoare provizoriu la 25 iulie 1930 şi definitiv la 22 septembrie 1932. La 9 februarie 1938 şi 22 iulie 1938 au fost semnate la Bucureşti Protocoale care au adus modificări Convenţiei.

254

1930, iunie 23, Varşovia

Convenţie veterinară între România şi Polonia, anexată la Convenţia de comerţ şi navigaţie

Potrivit art. 1, tranzitul prin teritoriul uneia din Părţile Contractante, a animalelor, produselor lor, precum şi a materiilor sau obiectelor susceptibile de a transmite o boală contagioasă de provenienţă din teritoriul celeilalte Părţi Contractante va fi limitat la anumite puncte ale frontierei. Părţile Contractante se obligau să-şi comunice, înainte de intrarea în vigoare a acestei Convenţii, lista birourilor vamale deschise tranzitului animalelor şi produselor lor brute, precum şi a materiilor sau obiectelor susceptibile de a transmite o maladie contagioasă.

Art. 4 stipulează că animalele de tranzit urmau să fie supuse la frontieră la un control efectuat de un medic veterinar. Animalele trebuiau însoţite de un certificat de origine şi de sănătate, indicînd locul de origine şi de destinaţie al animalelor. Asemenea certificate trebuiau să fie eliberate cu trei zile înainte de expediere. Vagoanele întrebuinţate la tranzitul animalelor sau produselor ani-

malelor proaspete urmau să fie perfect închise.

Conform art. 11, autoritățile centrale veterinare a celor două Părți Contractante trebuiau să publice la interval de 15 zile buletine veterinare cu indicarea maladiilor contagioase ale animalelor.

Un Protocol final anexat la Convenție precizează că vor fi considerate suspecte animalele care au stat în același vagon sau în același vapor cu animale bolnave sau contaminate.

Convenția mai conține un număr de Modele referitoare la: Model 1: Certificat de origine și de sănătate pentru animale; Model 2: Certificat de eliberat în cazul întreruperii transportului; Model 3: Certificat de origine și salubritate pentru carne și preparatele cărnii; Model 4: Certificat veterinar pentru produsele animalelor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 77 din 2 aprilie 1931.
A fost votată de Senat la 14 februarie 1931 și de Adunarea Deputaților la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 079 din 1 aprilie 1931.
A intrat în vigoare provizoriu la 25 iulie 1930, iar definitiv la 22 septembrie 1932.

255

1930, iunie 27, Strbské Pleso

Tratat de comerț și de navigație încheiat de România și Cehoslovacia și Convenție veterinară

În Tratat se stipulează pentru supușii fiecărei Părți Contractante posibilitatea de a dispune pe teritoriul celeilalte Părți de aceleași drepturi, privilegii și favoruri, ca și naționalii. În ipoteza că legile ar fi cuprins dispoziții speciale privitoare la străini, supușii Părților Contractante se bucurau de aceleași drepturi ca și supușii națiunii celei mai favorizate. Potrivit acestor înlesniri, supușii fiecărei Părți Contractante puteau, respectînd legile și regulamentele țării să intre liberi, să călătorească, să poposească și să se stabilească pe teritoriul celeilalte Părți, fără să fie ținuți la restricții, altele decît acelea la care erau supuși naționalii.

Conform art. 3, ei aveau dreptul de a dobîndi pe teritoriul celeilalte Părți, de a poseda, de a arenda și de a înstrăina orice fel de bunuri mobile sau imobile permise de legile țării. Totodată, supușii celor două Părți aveau dreptul, conformîndu-se legilor și regulamentelor Țării, de a exercita toate categoriile de industrie și comerț, precum și orice meserie și profesiune a căror exercitare nu erau după lege rezervate naționalilor. Pentru persoanele și bunurile lor, ca și pentru exercitarea comerțului, industriei, a meseriei și profesiunii, ei nu plăteau taxe sau impozite, altele sau mai ridicate decît acelea la care erau supuși naționalii.

În virtutea acelorași prevederi supușii fiecărei Părți Contractante erau scutiți pe teritoriul celeilalte de orice serviciu militar în armată, precum și de orice contribuție impusă drept compensație pentru serviciul militar personal. În timp de pace și în timp de război ei nu puteau fi constrînși decît la prestațiile și rechizițiile militare impuse naționalilor.

Potrivit art. 7, supușii fiecărei Părți Contractante aveau dreptul să compară în justiție în aceleași condiții și forme ca și naționalii.

Societățile comerciale, industriale, financiare, de asigurare, de comunicații și de transporturi, ca și întreprinderile cu personalitate juridică avînd sediul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, și care erau constituite în virtutea legilor

Țării erau recunoscute ca legale pe teritoriul celeilalte.

Părțile Contractante se angajau să nu împiedice sub nici o formă comerțul reciproc între cele două țări prin prohibiții sau restricții la import și export, cu următoarele excepții: a) Prohibiri sau restricții relative la siguranța publică; b) Prohibiri sau restricții impuse din motive morale sau umanitare; c) Prohibiri sau restricții privitoare la traficul de arme, de muniții și de materiale de război; d) Prohibiri sau restricții impuse pentru a proteja sănătatea publică; e) Prohibiri sau restricții la import, avînd ca scop protejarea patrimoniului național, artistic, istoric sau arheologic; f) Prohibiții sau restricții aplicabile pentru aur, argint, monede, monede de hîrtie și titluri; g) Prohibiri sau restricții care făceau în interiorul țării obiectul de monopol de stat sau de monopoluri exercitate sub controlul statului.

Cît privește tranzitul prin teritoriul celeilalte, Părțile Contractante se angajau să nu perceapă nici un drept de tranzit. Referitor la navigația pe fluviile internaționale, Părțile Contractante erau de acord să aplice în relațiile lor mutuale dispozițiile Convenției și Statutului de la Barcelona din 20 aprilie 1921 asupra regimului căilor navigabile de interes internațional și a Convenției din 23 iulie 1921, stabilind Statutul definitiv al Dunării. Dispozițiile Tratatului nu se aplicau la navigația în apele interioare care nu erau cuprinse în rețeaua fluvială internațională.

Tratatul mai cuprinde: Anexa A: Taxele de intrare pe teritoriul cehoslovac; Anexa B: Taxele de intrare pe teritoriul vamal român; Anexa C: Lista numerelor tarifului minimal român, ale cărui drepturi sînt consolidate; Anexa D: Convenția sanitară veterinară; Protocol final la Tratatul de comerț și navigație; interpretări și adăugiri la diferite articole ale Convenției și anexelor.

Convenție sanitară veterinară

Se prevede că importul animalelor, a materiilor și produselor brute de origine animală și în general a tuturor obiectelor care constituiau mijloace de contagiune a bolilor epizootice, precum și importul cărnii proaspete, conservelor și produselor destinate la alimentarea teritoriilor uneia din Părțile Contractante, putea fi limitată la anumite puncte de frontieră, special desemnate și supus controlului veterinar de stat pe teritoriul căreia avea loc importul.

Pentru traficul animalelor se cerea un certificat de origine eliberat de autoritatea de stat competentă. Transporturile care nu corespundeau exigențelor de sănătate puteau fi înapoiate. Părțile Contractante puteau trimite în cealaltă Parte delegați veterinari pentru a lua informații relative la starea sanitară a animalelor domestice, la organizarea și amenajarea tîrgurilor de animale, de abatoare, de stabilimente de îngrășare și de carantină, în gările sau porturile de îmbarcare etc.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

Text francez în G.F. de Martens, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 778.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 septembrie 1930 prin J.C.M. nr. 1 423, publicat în Mon. Of. nr. 200 din 6 septembrie 1930.

Tratatul împreună cu anexele pe care le cuprinde a fost votat de Senat la 18 martie 1931 și de Adunarea Deputaților la 25 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1215 din 4 aprilie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

Ratificările s-au schimbat la 24 iunie 1931.

Tratatul a intrat în vigoare definitiv la 9 iulie 1931. Pe baza acestui Tratat s-au încheiat Protocoalele privitoare la schimbul de mărfuri din 2 aprilie 1935, 28 martie 1936 şi 15 martie 1937.

256

1930, iunie 27, Strbské Pleso

Acord complementar la Tratatele de amiciţie şi de alianţă între Statele Micii Inţelegeri

„Doritori de a întări mai mult legăturile de amiciţie şi de alianţă care există între Statele Micii Înţelegeri,

Voind să completeze, printr-o procedură stabilă, organizarea colaborării politice şi a apărării intereselor comune ale celor trei state,

Au hotărît să consfinţească practica şi procedura actuală a colaborării intime dintre Statele lor, dîndu-le o mai mare preciziune şi au desemnat drept Plenipotenţiarii lor..."

În conformitate cu art. 1, Miniştrii Afacerilor Străine ai Statelor Micii Înţelegeri urmau să se întrunească ori de cîte ori împrejurările o cereau. Ei urmau să se întrunească, în mod obligatoriu, cel puţin odată pe an. Întrunirile ordinare obligatorii aveau loc, pe rînd, în fiecare din cele trei State, într-o localitate desemnată mai înainte. De asemenea, o întrunire ordinară facultativă avea loc la Geneva cu prilejul Adunărilor Societăţii Naţiunilor.

Potrivit art. 2, întrunirea obligatorie era prezidată de către Ministrul Afacerilor Străine al Statului unde întrunirea avea loc. El lua iniţiativa de a fixa data şi de a desemna locul întrunirii, stabilea ordinea de zi şi pregătea hotărîrile ce urmau să fie luate. Pînă la întrunirea obligatorie a anului următor, Ministrul Afacerilor Străine al Statului unde avea loc întrunirea era considerat ca preşedinte în exerciţiu.

În toate problemele care erau discutate, precizează art. 3, precum şi în toate măsurile care erau luate, privind raporturile Statelor Micii Înţelegeri între ele, principiul egalităţii desăvîrşite a acestor trei State trebuia riguros respectat. Acest principiu se cerea, de asemenea să fie respectat, îndeosebi, în raporturile acestor State cu alte State sau cu un grup de State, sau cu Societatea Naţiunilor.

Conform art. 4, potrivit necesităţilor situaţiei, cei trei Miniştri ai Afacerilor Străine puteau hotărî, de comun acord, ca într-o anumită problemă reprezentarea sau apărarea punctului de vedere al Statelor Micii Înţelegeri să fie încredinţată unui singur delegat sau delegaţiei unui singur Stat.

O întrunire extraordinară, se stipulează în art. 5, putea fi convocată de către Preşedintele în exerciţiu, atunci cînd situaţia internaţională sau un eveniment internaţional o reclama.

Acordul intra în vigoare, potrivit art. 6, imediat. El trebuia ratificat, iar schimbul instrumentelor de ratificare urma să aibă loc la Praga, cît mai curînd posibil.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 49 din 28 februarie 1931.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 416.

A fost semnat de *România*, Cehoslovacia şi Iugoslavia.

Acordul a fost înregistrat la Secretariatul general al Societăţii Naţiunilor la 3 octombrie 1930, sub nr. 2 478.

A fost ratificat prin Scrisori Regale în iulie 1930.

A intrat în vigoare la 27 iunie 1930. Ratificările au fost schimbate la 25 noiembrie 1930, la Praga.

257

1930, iulie 5, Londra

Convenţie Internaţională privitoare la liniile de încărcare a vapoarelor

Dispoziţiile Convenţiei se aplicau tuturor vaselor care efectuau călătorii internaţionale şi aparţineau unei ţări al cărui guvern era un Guvern Contractant, sau teritoriilor cărora Convenţia se aplica, în virtutea stipulaţiilor art. 21, cu excepţia: a) Vaselor de război, vaselor afectate numai pescuitului, a yachturilor şi a vaselor care nu transportau nici marfă, nici pasageri; b) Vaselor mai mici de 150 tone brute.

Vasele puteau fi scutite de prescripţiile Convenţiei de către Administraţia Statului Contractant de care depindeau, cînd erau afectate unui trafic în călătoriile internaţionale între porturi apropiate de două sau mai multe ţări, şi dacă guvernele ţărilor în care se găseau aceste porturi recunoşteau că aceste călătorii erau efectuate în paraje adăpostite şi în condiţii încît nu era nici rezonabil, nici posibil de a se aplica acestor vase prescripţiile Convenţiei.

Potrivit punctului 3 al art. 1, toate acordurile şi aranjamentele care priveau liniile de încărcare îşi păstrau întregul lor efect în timpul duratei acestor acorduri şi aranjamente în ceea ce priveşte: a) Vasele cărora Convenţia nu se aplica; b) Vasele cărora Convenţia se aplica, dar numai pentru punctele care nu fuseseră expres prevăzute.

În măsura cînd, totuşi, astfel de acorduri sau aranjamente ar fi fost în opoziţie cu prescripţiile Convenţiei, dispoziţiile acesteia trebuiau să prevaleze.

Potrivit art. 5, nici un vas căruia i se aplicau stipulaţiile Convenţiei nu putea porni într-o călătorie internaţională după data intrării în vigoare a Convenţiei, afară numai:

A. În cazul unui vas nou: a) Dacă a fost vizitat conform condiţiilor prescrise, în Anexa I a acestei Convenţii; b) Dacă satisfăcea condiţiile părţii a doua a Anexei I-a şi c) Dacă fusese marcat în conformitate cu dispoziţiile acestei Convenţii.

B. În cazul unui vas existent: a) Dacă a fost vizitat şi marcat (fie înainte, fie după intrarea în vigoare a Convenţiei), conform cu condiţiile prescrise, fie la paragraful A al acestui articol sau cu unul din regulamentele pentru marcarea liniilor de încărcare, specificate la Anexa IV; Dacă a satisfăcut în principiu şi de asemenea în detaliu, prescripţiile părţii a doua a Anexei I, ţinîndu-se cont de eficacitatea protecţiei deschizăturilor, balustrăzilor, sabordurilor de descărcare şi de mijloacele de acces la locuinţa echipajului care rezulta din aranjamentele, instalaţiile şi dispoziţiile existente la bordul vasului.

Conform stipulaţiilor art. 11, un certificat numit „Certificat Internaţional de Franc-Bord" era eliberat oricărui vas, cu condiţia ca el să fi fost vizitat şi marcat în conformitate cu prescripţiile Convenţiei. Certificatul internaţional de Franc-Bord trebuia eliberat, fie de guvernul căruia vasul aparţinea, fie de orice persoană sau organe recunoscute de acest guvern, şi în toate cazurile guvernul urma să-şi asume responsabilitatea certificatului.

În virtutea art. 16 orice vas căruia i se aplica Convenţia, cînd se găsea într-un port al unei ţări străine, era supus controlului. Dacă Certificatul internaţional de Franc-Bord exista, controlul consta numai în a verifica: a) Dacă

vasul nu era încărcat mai mult de limitele permise prin certificat; b) Că poziția liniilor de încărcare pe vas corespundea indicațiilor din certificat, și c) Că vasul nu suferise modificări încît să nu fie în stare să pornească pe mare fără pericol pentru viața umană.

În virtutea art. 19, Guvernele contractante se angajau să-și comunice: a) Textele de legi, decrete, regulamente și decizii de aplicare generală care fuseseră promulgate sau luate asupra diferitelor chestiuni ce intrau în cîmpul de aplicație al Convenției; b) Toate rapoartele sau rezumatele raporturilor oficiale la dispoziția lor, în măsura în care aceste documente indicau rezultatele aplicării Convenției, sub rezerva ca aceste rapoarte sau rezumate să nu fi avut un caracter confidențial.

Guvernul Marii Britanii și al Irlandei de Nord era invitat să servească de intermediar, pentru a culege toate aceste informații și a le aduce la cunoștința celorlalte Guverne Contractante.

Potrivit art. 21, un Guvern Contractant putea, în momentul semnării, ratificării sau adeziunii, sau ulterior, să notifice printr-o declarație scrisă adresată Guvernului Marii Britanii și Irlandei de Nord, intenția sa de a aplica dispozițiile Convenției tuturor coloniilor sale, teritoriilor de peste mare, protectorate sau teritorii sub suzeranitate sau sub mandat.

Convenția are anexate: Protocol final; Anexa I: Reguli pentru determinarea liniilor de încărcare maximă a vaselor de comerț; Anexa II: Limita zonelor și regiunii periodice; Anexa III: Certificat Internațional de Franco-Bord.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 134 din 15 iunie 1937.

Convenția și Anexele au fost semnate de: Germania, Statele Unite ale Americii, Danemarca, Letonia, Olanda, Canada, Finlanda, Franța, Marea Britanie, Italia, Noua Zeelandă, Norvegia, Portugalia, Uniunea Sovietică, Spania, Suedia, Polonia, Peru, Mexic, Chile, Islanda, Cuba, India, Grecia, Belgia, Japonia, Australia.

Au aderat: Ungaria (1933), *România* (1933), Indiile olandeze și Curaçao (1933), Siam (1933), Bulgaria (1933), Estonia (1934), Iugoslavia (1934), Irlanda (1934), Danzig (1933), Argentina (1935), China (1935), Newfoundland (1936), Panama (1936), Egipt (1936), Brazilia (1937), Hong Kong (1938), Uruguay (1939), Indochina (1940), Aden (1939).

Convenția și anexele au fost votate de Senat la 9 decembrie 1936 și de Adunarea Deputaților la 20 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 523 din 12 iunie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 134 din 15 iunie 1937.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1933, iar pentru România la 1 aprilie 1933.

258

1930, iulie 8, București

Tratat de reglementare judiciară, de arbitraj și de conciliațiune, între România și Belgia

Prin acest Tratat cele două State se angajau să soluționeze numai pe cale pașnică litigiile sau conflictele care s-ar fi ivit între Belgia și România, și nu ar fi putut fi rezolvate într-un termen convenabil, prin procedeele diplomatice obișnuite.

În acest sens, art. 2 precizează că toate diferendele în privința cărora Părțile și-ar contesta, în mod reciproc, un drept și care nu vor putea fi soluționate, pe cale amiabilă, prin procedeele diplomatice obișnuite, vor fi supuse spre

judecare, fie „Curţii Permanente de Justiţie Internaţională", fie unui Tribunal Arbitral.

Înainte de orice procedură în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională şi înainte de orice procedură arbitrală, litigiul putea fi supus, cu acordul Părţilor, unei Comisii Internaţionale Permanente, numită Comisie Permanentă de Conciliere, constituită în conformitate cu acest Tratat.

Dacă în cazul unuia din litigiile juridice prevăzute la art. 2, cele două Părţi nu au recurs la Comisia Permanentă de Conciliere sau dacă aceasta nu a izbutit să împace Părţile, litigiul urma să fie supus, de comun acord, pe cale de compromis, fie Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, fie unui Tribunal Arbitral.

Potrivit art. 6, Comisia Permanentă de Conciliere prevăzută de acest Tratat era compusă din 5 membri, desemnaţi, după cum urmează: Părţile Contractante numeau fiecare un Comisar ales dintre naţionalii lor şi desemnau, de comun acord, pe ceilalţi trei Comisari, dintre supuşii altor Puteri. Cei trei Comisari trebuiau să aibă cetăţenii deosebite şi dintre ei, Părţile Contractante desemnau pe Preşedintele Comisiei.

„Comisia Permanentă de Conciliere" urma să culeagă toate informaţiile trebuincioase, pe cale de anchetă, încercînd să împace Părţile. La terminarea lucrărilor Comisia trebuia să întocmească un Raport, în care era cuprins rezultatul cercetărilor, un exemplar fiind remis fiecăreia din Părţi. Lucrările Comisiei trebuiau să fie terminate într-un termen de 6 luni, de la data cînd Comisia a fost sesizată de existenţa litigiului.

În lipsa unui acord între Părţile Contractante, Comisia urma să se întrunească la locul desemnat de Preşedinte.

În conformitate cu prevederile art. 14, Părţile erau reprezentate pe lîngă Comisia Permanentă de Conciliere, prin agenţi, avînd misiunea de a servi de intermediari între Părţile respective şi Comisie. Ele puteau să fie asistate de consilieri şi experţi şi să ceară audierea tuturor persoanelor, a căror mărturie apărea utilă.

Dacă sentinţa judiciară sau arbitrală ar fi declarat că decizia luată sau măsura ordonată de către o autoritate judiciară sau orice altă autoritate a uneia din Părţile în litigiu se găsea, în totalitate sau în parte, în opoziţie cu dreptul internaţional, şi dacă dreptul Constituţional al acelei Părţi nu permitea de a face să dispară consecinţele acelei decizii sau măsuri, Părţile Contractante au convenit că va trebui să se acorde, prin sentinţa judiciară sau arbitrală, Părţii lezate, o satisfacţie echitabilă. Orice contestaţie între Părţile Contractante cu privire la interpretarea clauzelor Tratatului urma să fie adusă în faţa Curţii Permanente de Justiţie Internaţională.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 71 din 26 martie 1931.

Tratatul a fost votat de Senat la 4 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 7 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 864 din 24 martie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 71, din 26 martie 1931.

Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la 4 aprilie 1932, la Bruxelles.

A intrat în vigoare la 4 aprilie 1932, în ziua schimbului instrumentelor de ratificare, conform art. 23 din Tratat.

Tratatul a înlocuit Tratatul de arbitraj obligatoriu încheiat între cele două Ţări, la 27 mai 1905.

259

1930, iulie 15, Praga

Convenţie cu privire la reglementarea chestiunilor decurgînd din delimitarea frontierei între România şi Cehoslovacia

Comisia de delimitare Româno-Cehoslovacă reunită pentru a determina frontiera între România şi Cehoslovacia, în conformitate cu art. 2—4 al Tratatului între Puterile Aliate şi Asociate şi Polonia, România, Iugoslavia şi Statul Cehoslovac, relativ la unele frontiere ale acestor State, semnat la 10 august, 1920, la Sèvres şi cu decizia Conferinţei Ambasadorilor, cu data de 7 februarie 1923, nr. 204—XVIII (Nota Conferinţei Ambasadorilor, cu data de 1 martie 1923), adresată Preşedinţilor Comisiilor de delimitare respective, animaţi de dorinţa de a vedea reglementate problemele care decurg din delimitarea frontierei dintre cele două State, au încheiat următoarea Convenţie:

Titlul I: **Determinarea şi documentarea frontierei statului**

Art. 1 prevede că frontiera dintre cele două Părţi Contractante este marcată pe teren, fie direct prin borne, fie indirect prin pietre poligonale.

Linia de frontieră determina, totodată, şi întinderea suveranităţii Statelor de dedesubtul şi deasupra solului.

Titlul II: **Întreţinerea şi protecţia demarcaţiei frontierei**

Părţile semnatare se obligau să întreţină şi să apere semnele de demarcaţie şi celelalte instalaţii care serveau, după documentul original la demarcarea frontierei de Stat, contra distrugerii totale sau parţiale, deplasarea sau întrebuinţarea abuzivă şi de a menţine, pe cît posibil, cursurile de apă pe care le urmează frontiera în poziţia lor originală.

Supravegherea frontierei era încredinţată, în limita competenţelor lor respective: în România, Serviciului Geografie al Armatei şi în Cehoslovacia Autorităţilor administrative de prima instanţă. Grănicerii, de o parte şi de alta, erau obligaţi să semnaleze Autorităţilor competente defectele semnelor de demarcaţie.

Titlul III: **Raporturile de drept asupra apelor de frontieră**

Capitolul I:
Drepturi actuale privind utilizarea apelor. Drepturi actuale privitoare la instalaţiile hidraulice

Părţile Contractante se angajau să recunoască ca bine întemeiate din punct de vedere juridic drepturile existente asupra cursurilor de apă-frontieră şi asupra cursurilor de apă traversate de frontieră.

Capitolul II:
Concesiunea de noi drepturi asupra apelor şi stabilirea de noi instalaţii hidraulice

În cazul cînd o instalaţie hidraulică ar fi determinat o modificare permanentă sau de oarecare importanţă a regimului apelor unui curs de apă-frontieră sau a unui curs de apă străbătut de frontieră, fiecare din Părţile Contractante urma să ţină seama de interesele îndreptăţite ale locuitorilor celuilalt stat.

Fiecare Stat exercita poliţia pe propriul său teritoriu. Autorităţile administrative competente îşi semnalau reciproc delictele comise pe cursurile de ape-frontieră, acordîndu-şi reciproc asistenţă.

Capitolul III:
Autorități și procedură

Toate chestiunile privitoare la drepturile asupra apelor, asupra cursurilor de apă-frontieră sau asupra cursurilor întretăiate de frontieră erau guvernate, pentru judecarea lor, exclusiv de legislația Statului pe teritoriul căruia se afla așezată sau urma să fie așezată instalația hidraulică.

Titlul IV: **Chestiuni relative la frontieră și la regimul apelor pe Tisa**

Comisia de delimitare a frontierei Româno-Cehoslovacă, se stipulează în art. 34 al Convenției, Titlul IV, a precizat frontiera între România și Cehoslovacia pe cursul Tisei.

Titlul V: **Plutirea în sectorul de frontieră al Tisei**

Plutirea în sectorul de frontieră al Tisei era liberă, scutită de orice fel de taxe, cu condiția ca plutirea să fie practicată conform prescripțiilor și dispozițiilor admise de către Părțile Contractante.

Titlul VI: **Șosele și drumuri publice la frontieră**

Părțile Contractante se obligau ca șoselele și drumurile publice, deschise pe măsura acordurilor încheiate pentru trecerea frontierei, să fie întreținute într-o stare care să răspundă exigențelor traficului de către aceia care erau obligați să o facă prin lege sau în virtutea altor dispoziții.

Titlul VII: **Chestiuni feroviare**

Toate problemele privind serviciile feroviare urmau să fie rezolvate prin acorduri speciale între Părțile Contractante sau între Administrațiile feroviare competente.

Titlul VIII: **Pescuitul la frontieră**

În timpul practicării pescuitului în cursurile de apă-frontieră, s-a stabilit principiul că fiecare din cele două Părți își exercită suveranitatea în părțile cursurilor de apă situate pe propriul său teritoriu.

Titlul IX: **Înlesniri de trecere a frontierei**

Persoanele însărcinate cu executarea lucrărilor cuprinse în diversele stipulații ale Convenției erau prevăzute cu certificate întocmite în limbile oficiale ale celor două State.

Titlul X: **Dispoziții finale**

Părțile Contractante urmau să-și aducă la cunoștință, pe bază de reciprocitate, care sînt autoritățile competente, conform prevederilor Convenției.

Convenția cuprinde Anexele I: Model de certificat A; II: Model de certificat B; Instrucțiuni cu privire la întocmirea acestor Modele.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1932.

A fost votată de Senat la 10 decembrie 1931 și de Adunarea Deputaților la 4 martie 1932. Legea de ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 019 din 31 martie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1932.

Ratificările s-au schimbat la 20 decembrie 1935 la București.

Un acord provizoriu consemnînd aceste puncte fusese semnat la Satu Mare la 30 noiembrie 1929. Pe baza Procesului-verbal III, s-au întrunit la Satu Mare la 13 august 1930 delegații tehnici care au stabilit procedura de urmat pentru trecerea pe hartă a liniei de frontieră pe Tisa, după stabilirea brațului principal. Aprobat de Guvernul Român la 15 octombrie 1930. Un al doilea Proces-verbal a fost încheiat la Praga, la 27 aprilie 1931.

260

1930, iulie 26, București

Aranjament comercial provizoriu între România și Suedia

În conformitate cu stipulațiile din acest Aranjament, resortisanții și întreprinderile cu personalitate juridică, aparținînd fiecăreia din Părțile Contractante, se bucurau pe teritoriul celeilalte Părți, pentru persoana și bunurile lor, de tratamentul națiunii celei mai favorizate, în ceea ce privește stabilirea, exercitarea comerțului sau industriei, precum și cu privire la impozite și alte taxe.

În virtutea acestei clauze, produsele naturale sau fabricate ale fiecăreia din cele două Țări beneficiau de avantajele clauzei națiunii celei mai favorizate pentru toate operațiile de import, export, reexport, tranzitul și, în general, pentru toate operațiile comerciale. De același tratament se bucurau și vapoarele cînd navigau în apele teritoriale și porturile celeilalte Părți.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate era extins și asupra perceperii taxelor de import și a altor taxe, precum și la formalitățile vamale și procedura aplicării lor, la condițiile de plată a taxelor vamale, la interpretarea tarifelor vamale și la procedeele de analiză a mărfurilor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.

A fost pus în aplicare prin J.C.M. nr. 1 421 din 1930, publicat în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930.

Aranjamentul a fost votat de Senat la 22 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 6 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 867 din 24 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.

Aranjamentul a expirat la 12 iunie 1932.

261

1930, august 4, București

Aranjament comercial provizoriu între România și Iugoslavia

Potrivit înțelegerii între cele două State, se acorda tratamentul națiunii celei mai favorizate resortisanților și întreprinderilor ce aveau personalitate juridică, aparținînd Părților Contractante, cu privire la persoana și bunurile lor la impozite și alte taxe, putînd să se stabilească pe teritoriul celuilalt Stat, să exercite comerțul sau industria.

Părțile Contractante și-au acordat reciproc tratamentul națiunii celei mai favorizate și în ceea ce privește regimul prohibițiilor și restricțiilor la import sau la export.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se aplica cu privire la: a) Favorurile speciale care au fost sau urmau să fie acordate Statelor limitrofe, pentru a ușura traficul de frontieră; b) Regimul special de import, destinat să ușureze reglementările financiare din perioada primului război mondial; e) drepturile și privilegiile care puteau să fie acordate, în viitor, de una din Părțile Contractante, Statelor terțe, în Convenții multilaterale, la care cealaltă nu ar fi participat, și dacă acele drepturi și privilegii erau stipulate în Convenții multi-

laterale de interes general, încheiate sub auspiciile Societății Națiunilor, înregistrate de ea și deschise adeziunii tuturor Statelor.

Aranjamentul conține: Protocolul referitor la tratamentul veterinar la import și tranzitul animalelor și produselor animale brute; Protocolul cu privire la transportul și tranzitul mărfurilor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.
A intrat în vigoare, conform art. 5, la 1 septembrie 1930.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 834.
A fost votat de Senat la 22 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 6 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 868 din 24 martie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la 1 septembrie 1930.
A fost înlocuit prin Aranjamentul din 13 martie 1937.

262

1930, august 6, Londra

Tratat de comerț și de navigație între România și Marea Britanie

În dorința de a înlesni și dezvolta negoțul și comerțul Țărilor respective și de a reglementa printr-un Tratat relațiile comerciale dintre România și Marea Britanie, cele două Țări au încheiat prezentul Tratat.

Teritoriile Părților Contractante, la care se referă acest Tratat, menționează art. 1, sînt, din partea României, teritoriile care constituie România; din partea celeilalte Părți Contractante, Marea Britanie și Irlanda de Nord, împreună cu orice teritorii asupra cărora ar putea să fie extins Tratatul, conform art. 35, sau cu privire la care a fost trimisă notificarea de aplicare, conform art. 34.

Expresia „teritorii", ale uneia sau celeilalte Părți Contractante, era considerată ca însemnînd acele teritorii ale acelei Părți Contractante, cărora li se aplica Tratatul.

Expresia „societățile Înaltelor Părți Contractante", precizează art. 2, era interpretată ca referindu-se la societățile cu răspundere limitată, precum și la alte societăți, asociații și persoane juridice create cu scop comercial, financiar, industrial, de transport, constituite în conformitate cu legile în vigoare pe teritoriile Părții respective.

Referitor la navigație, art. 3 prevede că toate vasele care erau considerate vase britanice, conform legilor britanice, precum și toate vasele care erau socotite vase românești, conform legilor românești, erau considerate, în conformitate cu scopurile acestui Tratat, ca fiind, respectiv vase britanice și românești.

Supușii fiecăreia dintre Părțile Contractante aveau dreptul de a intra, călători și locui pe teritoriile celeilalte Părți, atît timp cît respectau condițiile și dispozițiile aplicabile de intrarea, călătoria și șederea tuturor străinilor.

Cu privire la taxe, dări, taxe vamale, impozite, contribuții, ei se bucurau, pe teritoriile celeilalte Părți, cu privire la persoana, proprietatea, drepturile și interesele lor, de un tratament și protecție legală, tot atît de favorabile ca acelea acordate supușilor statului celui mai favorizat.

Părțile Contractante au convenit ca, în toate problemele privitoare la comerț, navigație, industrie și orice fel de întreprindere, cît și la exercitarea profesiunilor sau ocupațiilor desfășurate în conformitate cu legile în vigoare, orice privilegiu, avantaj sau imunitate acordate

de una din Părţile Contractante, sau care puteau să fie acordate, în viitor, vaselor şi supuşilor, sau cetăţenilor oricărui alt Stat străin, să fie extinse, simultan şi necondiţionat, fără cerere şi fără compensaţie, asupra vaselor şi supuşilor celeilalte Părţi.

În virtutea art. 7, supuşii oricărei Părţi Contractante, pe teritoriul celeilalte, aveau deplina libertate de a dobîndi şi poseda orice fel de proprietate, mobilă sau imobilă, admisă de legile Părţilor Contractante pentru supuşii sau cetăţenii oricărui alt Stat străin.

Ei puteau dispune de ele prin vînzare, schimb, donaţie, căsătorie, testament, sau în orice alt mod, să le dobîndească prin moştenire, în aceleaşi condiţii ca şi supuşii celeilalte Părţi Contractante sau supuşii ori cetăţenii celui mai favorizat Stat străin.

Potrivit art. 9, supuşii fiecăreia dintre Părţile Contractante erau scutiţi, pe teritoriul celeilalte, de orice serviciu militar obligatoriu, în armată, marină, aviaţie, gardă naţională sau miliţie, precum şi de la executarea oricăror funcţiuni judiciare, administrative şi municipale, în afară de acelea impuse de legile privitoare la juri. Erau, de asemenea, scutiţi de orice contribuţii, fie în bani, fie în natură, impuse ca un echivalent pentru acest serviciu sau pentru executarea acestor funcţiuni.

Societăţile fiecăreia dintre Părţile Contractante aveau dreptul, potrivit art. 10, pe teritoriile celeilalte Părţi, să-şi exercite drepturile lor şi să apară în faţa instanţelor judecătoreşti, fie ca reclamanţi, fie ca pîrîţi, în conformitate cu legile celeilalte Părţi.

Clauza naţiunii celei mai favorizate nu se aplica, cu privire la: a) Privilegiile care erau sau puteau să fie acordate de către una din Părţile Contractante, în scopul de a înlesni traficul de frontieră cu ţările limitrofe într-o zonă care nu depăşea 15 km de fiecare parte a frontierei; b) Aranjamentele speciale care puteau să fie încheiate în problemele tarifare, pentru admiterea în România de mărfuri atribuite Statului român, în scopul de a fi întrebuinţate în întreprinderile Statului, ca urmare a aranjamentelor financiare rezultate din primul război mondial; c) Drepturile şi privilegiile acordate la unul sau mai multe State limitrofe, în scopul de a încheia o uniune vamală.

Cu privire la navigaţie, Părţile Contractante au convenit să nu admită ca vasele celeilalte Părţi să navigheze în apele interioare care nu aveau statut de ape internaţionale, atît timp cît aceste ape nu erau deschise pentru vasele oricărui alt Stat străin, nelimitrof.

Părţile Contractante au mai convenit să numească consuli generali, vice-consuli şi agenţi consulari, cu reşedinţa în oraşele şi porturile din teritoriile celeilalte Părţi, admişi de guvernele Statelor respective.

Tratatul are anexat un Protocol şi un Protocol de semnătură, care lămuresc înţelesul unor articole.

Text românesc şi englez în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 837.

Tratatul a intrat în vigoare, provizoriu, la 1 septembrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 424 din 7 august 1930, publicat în Mon. Of. nr. 153 din 1930.

Tratatul a fost votat de Senat la 14 februarie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 6 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 866 din 24 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 72 din 27 martie 1931.

Ratificările au fost schimbate la București, la 12 mai 1931.

Tratatul a intrat definitiv în vigoare la 12 mai, conform art. 37, imediat după schimbul instrumentelor de ratificare.

263

1930, august 10, Budapesta

Aranjament comercial provizoriu încheiat prin schimb de scrisori între România și Ungaria

În virtutea acestui aranjament supușii și întreprinderile cu personalitate juridică ale fiecăreia din cele două țări se bucurau pe teritoriul celeilalte, pentru bunurile, drepturile, interesele și persoana lor, de tratamentul națiunii celei mai favorizate. Clauza se referea la stabilirea, exercițiul comerțului sau al industriei, precum și la impozite și alte taxe. Se bucurau, de asemenea, de tratamentul acordat națiunii celei mai favorizate produsele naturale sau fabricate ale celor două țări, pentru importul, exportul, reexportul, tranzitul acestor produse. De clauza națiunii celei mai favorizate beneficiau și vapoarele Părților Contractante cînd navigau în apele și porturile celeilalte țări.

Art. 4 precizează că tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se aplica: a) Favorurilor speciale care erau sau urmau să fie acordate statelor limitrofe, pentru a ușura traficul de frontieră; b) Regimul special de import, destinat să ușureze reglementările financiare rezultate din primul război mondial; Drepturilor sau privilegiilor care urmau să fie acordate în viitor, de către una din cele două țări, în virtutea convențiilor multilaterale la care cealaltă parte nu ar fi participat, dacă asemenea convenții erau încheiate sub auspiciile Societății Națiunilor; d) Drepturilor și privilegiilor acordate unuia sau mai multor state limitrofe, în urma unei uniuni vamale. Aranjamentul are anexat o notă, datată tot la 10 august 1930, a Legației române la Budapesta care conține stipulații comerciale în 7 articole.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 854.

A fost votat de Senat la 14 februarie 1931 și de Adunarea Deputaților la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 077 din 1 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930. A expirat la 1 septembrie 1931, fiind înlocuită prin Convenția de stabilire, comerț și navigație din 12 august 1931.

264

1930, august 20, București

Acord comercial provizoriu încheiat de România cu Statele Unite ale Americii

În conformitate cu prevederile acestui Acord, Părțile Contractante acordau resortisanților și întreprinderilor cu personalitate juridică ale fiecăreia din cele două Țări, posibilitatea de a se bucura pe teritoriul celeilalte, pentru persoana și bunurile lor, de tratamentul națiunii celei mai favorizate. Dispozițiile Acordului se refereau la stabilirea, exercițiul comerțului ori al industriei, precum și la impozite și alte taxe. Fiecare din cele două Părți Contractante se obliga să întreprindă măsuri, pentru ca cealaltă Parte să poată beneficia, imediat și fără compensație, de toate favorurile, privilegiile sau scăderile de taxe pe care le acordase sau urma să le acorde unei terțe puteri. Tratamentul națiunii celei mai favorizate se extindea și la perceperea taxelor de import și alte taxe, precum și la formalitățile vamale și aplicarea

lor. Părţile Contractante îşi acordau reciproc tratamentul naţiunii celei mai favorizate cu privire la regimul prohibiţiilor şi restricţiilor, la import şi export.

Text românesc în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.
Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 866.
A intrat în vigoare provizoriu la 1 septembrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 420 din 1930, publicat în Mon. Of. nr. 142 şi 198 din 1930.
A fost votat de Senat la 22 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 078 din 1 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.

265

1930, august 25, Bucureşti

Acord comercial provizoriu încheiat de România cu Elveţia

Sub rezerva de a se conforma legilor şi regulamentelor ţării, resortisanţii uneia din Părţile Contractante şi societăţile comerciale, industriale, agricole şi financiare, inclusiv societăţile de asigurare, de comunicaţii şi de transport, constituite valabil pe teritoriul acesteia, se bucurau pe teritoriul celeilalte Părţi de tratamentul naţiunii celei mai favorizate. Acest tratament privea intrarea, şederea, stabilirea, exercitarea comerţului sau industriei sau a oricărei alte activităţi economice, dobîndirea şi posedarea de bunuri mobile şi imobile, în limita dispoziţiilor constituţionale, precum şi cu referire la impozite, taxe şi alte sarcini analoage.

Stipulaţiile acordului se extindeau şi asupra perceperii taxelor de import şi alte taxe, precum şi la formalităţile vamale şi la aplicarea lor, la procedeele, la condiţiile de plată a taxelor vamale şi altor taxe, la clasificarea mărfurilor, la interpretarea tarifelor vamale şi la procedeele de analiză a mărfurilor. Un Protocol final anexat la Acord precizează că fiecare parte contractantă avea dreptul să condiţioneze intrarea pe teritoriul ei, a resortisanţilor celeilalte Părţi, de obţinerea unei vize speciale. Totodată, se precizează că dispoziţiile acordului urmau să fie extinse şi asupra Principatului Lichtenstein, atîta timp cît acesta se afla legat cu Elveţia printr-un tratat de Uniune Vamală.

Text românesc în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.
A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930 prin J.C.M. nr. 1 455 din 1930, publicat în Mon. Of. nr. 214 din 24 septembrie 1930.
Acordul provizoriu împreună cu Protocolul final au fost votate de Senat la 23 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 076 din 1 aprilie 1931.
Acest Acord comercial a înlocuit Acordul comercial din 1923.

266

1930, august 27, Paris

Convenţie de stabilire încheiată de România şi Franţa

Potrivit acestei Convenţii, supuşii români în Franţa şi supuşii francezi în România se bucurau de acelaşi tratament ca şi naţionalii, în ceea ce priveşte: a) Stabilirea, şederea, exerciţiul comerţului, industriei, meseriilor şi profesiunilor; b) Posesiunea, achiziţia, ocupaţia şi închirierea de orice bunuri mobile şi imobile; e) Dreptul de a dispune în orice fel de bunuri mobile şi imobile. Aceste dispoziţii nu se aplicau în cazurile în care legile ţării reclamau calitatea de supus al Statului pentru achiziţionarea

și exercițiul drepturilor, activităților și facultăților enumerate mai sus.

Supușii români în Franța și supușii francezi în România erau scutiți de orice serviciu militar personal și de orice rechiziție sau prestație militară personală, precum și de orice taxă înlocuind acest serviciu sau aceste rechiziții sau prestații. De asemenea ei aveau liber acces în fața instanțelor judiciare, atît pentru a reclama, cît și pentru a-și apăra drepturile în fața tuturor gradelor de jurisdicție stabilite de legi.

Societățile civile și comerciale, precum și orice alte întreprinderi de ordin economic care desfășurau o activitate cu caracter exclusiv comercial, constituite conform legilor uneia din Țări, erau recunoscute deplin drept de cealaltă Țară ca avînd o existență legală. Aceste societăți și întreprinderi se bucurau, din toate punctele de vedere, de tratamentul națiunii celei mai favorizate și beneficiau în materie judiciară de același tratament ca și cel acordat supușilor țării lor de origine. Supușii fiecăreia din Părțile Contractante nu erau impuși, pe teritoriul celeilalte, la taxe, impozite sau contribuții, sub orice denumire ar fi existat, altele sau mai ridicate decît acelea care erau percepute de la naționali, în situații identice. Totuși Convenția precizează că aceste dispoziții nu se împotrivesc la perceperea de taxe de ședere, dacă aceste taxe vor fi percepute și de la ceilalți străini.

În materie de acces, de ședere și de stabilire în coloniile franceze, Guvernul francez asigura supușilor români (persoane fizice sau societăți) regimul națiunii celei mai favorizate. Dar acest regim nu autoriza România să reclame avantajele speciale acordate sau care urmau să fie acordate, în materie de acces, de ședere și de stabilire, supușilor Statelor sau coloniilor limitrofe franceze. Convenția conține un Protocol care prevede angajarea de negocieri în ipoteza că în legislația unei Părți ar interveni modificări.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXV, p. 745.

Convenția și Protocolul au fost votate de Senat la 16 martie 1931 și de Adunarea Deputaților la 25 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 209 din 4 aprilie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

A intrat în vigoare provizorie la 1 octombrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 503 din 12 septembrie 1930, pe temeiul legii publicată în Mon. Of. nr. 153 din 1930, iar definitiv la 13 aprilie 1935.

267

1930, august 27, Paris

Convenție de comerț și de navigație încheiată de România și Franța

Prin această Convenție Părțile Contractante au convenit să-și acorde reciproc tratamentul necondiționat și nelimitat al națiunii celei mai favorizate, pentru tot ceea ce privea taxele de vamă și toate taxele accesorii, pentru modul de percepere a taxelor, precum și pentru regulile, formalitățile și sarcinile la care puteau fi supuse operațiile de ieșire din vamă. În consecință, produsele naturale sau fabricate ale fiecăreia din Părțile Contractante nu erau supuse, sub raporturile sus vizate, la taxe sau sarcini altele sau mai ridicate, nici la reguli sau formalități, altele sau mai oneroase decît acelea care erau sau urmau să fie supuse produsele de aceeași natură ale unei terțe țări.

Conform stipulațiilor art. 3, tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se

aplica: a) Privilegiilor care erau sau puteau fi acordate de către una din Părţile Contractante pentru a uşura traficul de frontieră cu ţările limitrofe într-o zonă nedepăşind 15 km, de o parte şi de alta a frontierei; b) Regimului vamal special al bazinului Saar; c) Regimului special pe care fiecare din Părţile Contractante îl putea institui în materie tarifară pentru importurile destinate să uşureze reglementările financiare rezultate din starea de război în care s-au găsit de la 1914 la 1918; d) Drepturile sau privilegiile care puteau fi acordate în viitor de către una din Părţile Contractante unor terţe state prin convenţii multilaterale la care cealaltă parte nu participa.

Conform prevederilor art. 8, Părţile Contractante erau de acord să nu stabilească măsuri de prohibiţie la import sau export care ar fi permis uneia din ele să protejeze arbitrar producţia sau să stabilească o discriminare în detrimentul celeilalte Părţi. De la aceste măsuri se putea deroga în condiţiile următoare: a) Pentru motive de siguranţă publică sau de apărare a teritoriului; b) Pentru motive morale sau umanitare; c) Ca măsură de poliţie sanitară; d) Pentru controlul comerţului cu arme, muniţii şi materiale de război; e) Pentru ocrotirea patrimoniului naţional artistic, istoric sau arheologic; f) Pentru a extinde la produsele străine regimul stabilit în interiorul ţării; g) Pentru exercitarea monopolului de stat controlate de stat.

Părţile Contractante s-au angajat să aplice în relaţiile lor dispoziţiile Convenţiei Internaţionale din 20 martie 1883 pentru protecţia industrială, revăzută la Washington, la 2 iunie 1911. Pentru problemele referitoare la tranzitul internaţional, Părţile Contractante au convenit să aplice în relaţiile lor reciproce dispoziţiile Convenţiei şi Statutului de la Barcelona, la 9 decembrie 1923. Iar în ceea ce priveşte navigaţia pe reţeaua internaţională a Dunării, Părţile Contractante erau de acord să ia în considerare Convenţia Internaţională de la Paris din 23 iulie 1921, care stabilea statutul acestei reţele fluviale.

Convenţia mai prevede că fiecare din Părţile Contractante va asigura vapoarelor celeilalte Părţi, în porturile şi apele sale teritoriale maritime, un tratament egal din toate punctele de vedere, asemănător cu acela acordat vapoarelor proprii sau ale naţiunii celei mai favorizate. Se excepta de la dispoziţiile Convenţiei relative la navigaţia maritimă: a) Avantajele particulare al căror obiect îl putea constitui produsele pescuitului naţional; b) Avantajele particulare al căror obiect îl constituia produsele de provenienţă sau destinate protectoratelor franceze din Africa de Nord; c) Avantajele pe care fiecare din Părţile Contractante le acorda supuşilor în scopul de a favoriza dezvoltarea marinei sale comerciale; d) Exerciţiul serviciului maritim al porturilor, radelor, plajelor, inclusiv pilotajul, remorcajul şi organizarea de servicii de salvare şi de asistenţă maritimă.

Convenţia mai conţine ca anexe: Lista A pentru denumirea mărfurilor; Lista B pentru desemnarea mărfurilor; Protocol de semnătură care completează conţinutul unor articole ale Convenţiei; Două Declaraţii anexe pentru rectificarea unor erori cuprinse în Convenţia de comerţ şi navigaţie încheiată între cele două ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXVII, p. 828.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 octombrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 503 din 12 noiembrie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 219 din 30 noiembrie 1930.

Convenţia împreună cu Anexele, Protocolul şi Declaraţiile care o însoţesc a fost votată de Senat la 16 martie 1931 şi de Adunarea Deputaţilor la 25 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 209 din 4 aprilie 1931. Ratificările s-au schimbat la Paris, la 21 mai 1932.

Convenţia a intrat în vigoare, definitiv, la 5 iunie 1932, înlocuind Convenţia de comerţ şi navigaţie din 6 martie 1907, precum şi Convenţia din 12 aprilie 1889 pentru protecţia mărcilor de fabrică şi întocmirea din 6 martie 1907, referitoare la protecţia proprietăţii literare, artistice şi industriale.

268

1930, august 28, Bucureşti

Acord comercial provizoriu între România şi Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză

Prin acest Acord, supuşii şi întreprinderile cu personalitate juridică, aparţinînd fiecăreia din Părţile Contractante, se bucurau pe teritoriul celeilalte Părţi, pentru persoana şi bunurile lor, de tratamentul naţiunii celei mai favorizate. În virtutea acestei clauze, supuşii şi întreprinderile aveau dreptul de stabilire pe teritoriul celuilalt Stat, putînd să exercite comerţul sau industria, precum şi dreptul de a poseda, în limitele dispoziţiilor constituţionale, bunuri mobile sau imobile.

Beneficiau, de asemenea, de tratamentul naţiunii celei mai favorizate produsele naturale sau fabricate ale Părţilor Contractante, cu privire la importul, exportul, reexportul, tranzitul, precum şi vapoarele, cînd navigau în apele şi porturile celuilalt Stat.

Acest tratament se aplica şi la perceperea taxelor de import, la formalităţile vamale şi aplicarea lor, la procedura de plată a taxelor vamale şi la clasificarea mărfurilor.

Părţile Contractante şi-au acordat, în mod reciproc, tratamentul naţiunii celei mai favorizate şi pentru regimul prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi export.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 870.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930 prin J.C.M. nr. 1 456 din 1 septembrie 1930, dat pe temeiul legii promulgată prin D. R. nr. 2 387 din 1930 şi publicată în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930.

Acordul comercial a fost votat de Senat la 20 decmbrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 22 ianuarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 438 din 17 februarie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Acest Acord a înlocuit Acordul comercial din 6 octombrie 1922.

269

1930, august 22, Bucureşti

Aranjament comercial încheiat de România cu Finlanda

Însufleţiţi de dorinţa de a consolida şi dezvolta raporturile economice dintre România şi Finlanda, cele două state au convenit ca resortisanţii şi întreprinderile cu personalitate juridică ale Părţilor Contractante să beneficieze pe teritoriul fiecăruia din cele două state, pentru persoana şi bunurile lor, de tratamentul naţiunii celei mai favorizate. Acest tratament se referea la stabilirea, exerciţiul comerţului sau industriei, precum şi la impozite şi alte taxe.

Art. 2 precizează că tratamentul națiunii celei mai favorizate se extindea și la garanția și perceperea taxelor de import și alte taxe, precum și la formalitățile vamale și aplicarea lor la condițiile de plată a taxelor vamale, la clasificarea mărfurilor, la interpretarea tarifelor vamale și la procedeele de analiză a mărfurilor.

Părțile Contractante se obligau să aplice, în ceea ce privește prohibițiile la import și la export, dispozițiile prevăzute în Convenția semnată la Geneva, la 8 noiembrie 1927, pentru abolirea prohibițiilor și restricțiilor la import și la export, pe tot timpul duratei acestui Acord.

Conform art. 5, Aranjamentul comercial intra în vigoare la 30 zile după schimbul instrumentelor de ratificare și continua să existe pînă la expirarea unui termen de 3 luni, din ziua cînd una din cele două Părți Contractante ar notifica intenția sa de a face să înceteze efectele.

Aranjamentul conținea un Protocol în virtutea căruia România nu putea să invoce acest document pentru a revendica avantajele acordate Franței prin Convenția comercială încheiată de Finlanda cu Franța.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 868.

A fost votat de Senat la 23 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 991 din 31 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 septembrie 1930 prin J.C.M. nr. 1 457 bis, publicat în Mon. Of. nr. 258 din 14 noiembrie 1930, iar definitiv la 28 iunie 1931.

270

1930, august 28, București

Aranjament comercial provizoriu, prin schimb de scrisori, între România și Danemarca

Printr-o scrisoare adresată de Ministerul Afacerilor Străine al României, la 28 august 1930, Legației Danemarcei în România, se preciza că tratativele angajate în vederea elaborării unui modus-vivendi care trebuia să reglementeze, pînă la încheierea unui Tratat de comerț definitiv, relațiile economice între cele două Țări, fac necesare reglementarea, în mod provizoriu, a acestor relații, cu începere de la 1 septembrie 1930.

În acest scop se propunea următorul text de Aranjament:

Resortisanții Părților Contractante și întreprinderile cu personalitate juridică, constituite conform legilor din Țările respective, urmau să beneficieze pe teritoriul celeilalte Părți, cu privire la exercitarea comerțului și a industriei, de aceleași drepturi, avantaje, imunități și scutiri, ca și resortisanții și întreprinderile națiunii celei mai favorizate.

Potrivit Aranjamentului, resortisanții și întreprinderile aveau dreptul să dobîndească și să posede bunuri, drepturi și interese, să dispună de ele, să exercite orice profesiune și să înființeze sucursale și societăți filiale, în conformitate cu dispozițiile constituționale, cu legile și prescripțiile în vigoare, în țara respectivă. Ei nu erau supuși în cealaltă Țară la taxe sau contribuții și, în general, la obligații fiscale, altele sau mai ridicate ca acelea la care erau impuși resorti-

sanții și întreprinderile națiunii celei mai favorizate.

Vapoarele ce aparțineau Părților Contractante, echipajele și încărcătura lor se bucurau pe teritoriul celeilalte Țări de un tratament, tot atît de favorabil, ca și acela care era acordat vapoarelor, echipajelor și încărcăturilor, care aparțineau națiunii celei mai favorizate.

Mărfurile, precum și alte produse ale solului și ale industriei nu puteau să fie supuse, în ceea ce privește importul, exportul și reexportul, la contribuții, altele sau mai mari, inclusiv drepturile de vamă, restricții și obligații generale sau locale, decît acelea care erau impuse națiunii celei mai favorizate.

Prin scrisoarea Legației Danemarcei în România, din 28 august 1930, se confirma primirea scrisorii din partea Ministerului Afacerilor Străine al României, anunțînd consimțămîntul Guvernului Danemarcei la textul Aranjamentului, remarcînd, totodată, că România nu ar putea să reclame avantajele speciale pe care Danemarca le-a acordat, sau ar putea să le acorde, pe viitor, Islandei.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 457 din 1930, dat pe temeiul legii promulgată prin D. R. nr. 2 387 din 1930 și publicată în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930 și 216 din 26 septembrie 1930.

Aranjamentul a fost votat de Senat la 19 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 21 ianuarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 434 din 17 februarie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Dispozițiile Aranjamentului nu se aplicau pentru Groenlanda, și nici concesiunilor speciale acordate, sau care puteau să fie acordate, pe viitor, de către Danemarca, Suediei sau Norvegiei.

271

1930, august 29, Haga

Aranjament comercial provizoriu între România și Olanda

Guvernele României și Olandei, în dorința de a favoriza dezvoltarea relațiilor comerciale între România și Țările de Jos, în așteptarea încheierii unui Tratat de comerț definitiv, au hotărît să încheie prezentul Aranjament comercial.

În conformitate cu art. 1, supușii și societățile comerciale industriale, de transport și de comunicație și, în general, toate întreprinderile cu personalitate juridică ale uneia din Părțile Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte de tratamentul națiunii celei mai favorizate. Clauza viza persoana și societățile respective, cu privire la bunurile, drepturile și interesele lor, putînd să se stabilească, să exercite comerțul și industria, precum și orice alte activități profesionale, să achiziționeze și să posede bunuri mobiliare și imobiliare, respectînd legile și regulamentele, în vigoare, în fiecare Țară.

Părțile Contractante se obligau să nu limiteze tratamentul reciproc, prin nici o prohibiție sau restricție la import sau la export. Excepție de la această regulă se făcea numai în măsura în care prohibițiile sau restricțiile erau aplicate tuturor Țărilor, și cu privire la: a) Motive de siguranță publică; b) Motive morale sau umanitare, sau pentru ocrotirea sănătății publice, precum și în vederea asigurării protecției animalelor sau a plantelor; c) Traficul de arme, de muniții, de materiale de război și, în circumstanțe excepționale, de orice alte aprovizionări de război; d) Produsele care constituiau obiect al monopolului de stat, sau urmau să facă, pe teritoriul uneia din Părțile Contractante, obiectul unui astfel de monopol; e) Ocrotirea patrimoniului

național artistic, istoric sau arheologic; f) Prohibițiile sau restricțiile aplicabile aurului, argintului, monedelor, hîrtiei monedă sau titlurilor.

Aranjamentul nu aducea atingere dreptului Părților Contractante de a lua măsuri de prohibiții sau restricții la import sau la export, pentru a apăra, în împrejurări extraordinare, interesele vitale ale țării.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.
Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 872.
A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930, pus în aplicare prin J.C.M. nr. 1 460 din 1930, dat pe temeiul legii promulgată prin D. R. nr. 2 387 din 1930 și publicată în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930.
A fost votat de Senat la 20 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 23 ianuarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 435 din 17 februarie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Haga, la 6 februarie 1931.

272

1930, august 30, București

Modus-Vivendi comercial încheiat prin schimb de scrisori între România și Austria

Prin acest aranjament resortisanții fiecăreia din cele două țări se bucurau pe teritoriul celeilalte, pentru persoana și bunurile lor, pentru stabilirea, exercitarea comerțului și a industriei, de tratamentul națiunii celei mai favorizate.

În virtutea acestui tratament, fiecare parte avea dreptul să achiziționeze și să posede pe teritoriul celeilalte, bunuri mobile de orice fel și de orice natură, precum și bunuri imobile urbane, și să dispună de ele în mod liber prin cumpărare, vînzare, donație, căsătorie, testament sau prin oricare alt mijloc, în aceleași condiții ca și naționalii. Cît privește bunurile imobile rurale, resortisanții beneficiau de același tratament ca și acel acordat, în această privință, resortisanților națiunii celei mai favorizate.

Art. 1 precizează că în ceea ce privește cumpărarea, posesiunea și uzul bunurilor imobile se aplicau excepțiile și restricțiile care erau în vigoare sau urmau să fie stabilite, pentru siguranța statului, prin legile fiecăreia din Înaltele Părți Contractante, față de resortisanții tuturor statelor străine.

Resortisanții fiecăreia din cele două țări nu erau obligați să plătească pe teritoriul celeilalte, pentru persoana și bunurile lor, precum și pentru exercițiul oricărui fel de comerț, industrie, meserie sau profesiune, nici un impozit, taxe sau sarcină de orice natură ar fi fost, altele sau mai ridicate decît acelea stabilite pentru naționali.

Modus-Vivendi precizează că întreprinderile cu personalitate juridică urmau să se bucure de un tratament analog. Dar ele nu puteau să se stabilească și să creeze sucursale pe teritoriul celeilalte țări, fără a se fi conformat, în prealabil, dispozițiilor legilor în vigoare în acea țară.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se aplica: a) Favorurilor speciale care au fost sau urmau să fie acordate statelor limitrofe pentru a ușura traficul de frontieră; b) Regimului special de import destinat să ușureze reglementările financiare din perioada primului război mondial; c) Drepturilor și privilegiilor acordate sau care urmau să fie acordate în viitor unuia sau mai multor state limitrofe prin faptul încheierii unei Uniuni vamale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 876.

A fost votat de Senat la 22 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 082 din 1 aprilie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 78 din 3 aprilie 1931.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 458 din 1930, publicat în Mon. Of. nr. 214 din 24 septembrie 1930. A expirat la 7 septembrie 1931.

Acest Modus-Vivendi încheiat pe 6 luni a fost prelungit pînă la 30 iunie 1931 prin schimbul de note din 21 februarie 1931, apoi prin schimbul de note din 22 iulie 1931 pînă la intrarea în vigoare a Convenţiei din 7 septembrie 1931.

273

1930, august 30, Varşovia

Aranjament comercial provizoriu între România şi Estonia

Potrivit acestui Aranjament, resortisanţii şi întreprinderile cu personalitate juridică aparţinînd oricărei Părţi Contractante, beneficiau pe teritoriul celeilalte Părţi, pentru persoana şi bunurile lor, de tratamentul naţiunii celei mai favorizate.

Se bucurau de acelaşi tratament produsele naturale sau fabricate, care proveneau din una din cele două Ţări, pentru toate operaţiile de import, export, tranzit şi, în general, pentru toate operaţiile comerciale. Clauza se extindea şi asupra vaselor cînd navigau în apele şi porturile celeilalte Ţări.

Ca o consecinţă a acestui tratament, fiecare din cele două Părţi Contractante se obliga să acţioneze, în aşa fel, încît, cealaltă parte să profite imediat şi fără compensaţie de orice favoare, privilegiu sau scăderi de taxe, pe care una din Părţi le acordase sau putea să le acorde, pentru viitor, unei terţe Puteri oarecare.

Tratamentul naţiunii celei mai favorizate se aplica, de asemenea, la perceperea taxelor de import, la formalităţile vamale şi modul lor de aplicare, la condiţiile de plată a taxelor vamale, la clasificarea mărfurilor şi la interpretarea tarifelor vamale.

Părţile Contractante îşi acordau reciproc tratamentul naţiunii celei mai favorizate şi cu privire la regimul prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi la export.

Tratamentul naţiunii celei mai favorizate nu se aplica, cu privire la: a) Favorurile speciale care erau sau urmau să fie acordate statelor limitrofe, pentru a uşura traficul de frontieră; b) Regimul special de import, destinat să uşureze reglementările financiare din perioada primului război mondial; c) Drepturile şi privilegiile acordate sau care urmau să fie acordate, în viitor, unuia sau mai multor state în vederea încheierii unei uniuni vamale; d) Favorurile speciale care erau sau urmau să fie acordate de către Estonia, Finlandei, Letoniei, Lituaniei şi Uniunii Sovietice.

Aranjamentul conţine ca anexe un schimb de scrisori.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 879.

A fost pus în aplicare, în mod provizoriu, la 1 septembrie 1930, prin J.C.M. nr. 1 459 din 1930, dat pe temeiul legii promulgată prin D. R. nr. 2 579 din 1930 şi publicat în Mon. Of. nr. 153 din 12 iulie 1930.

Aranjamentul a fost votat de Senat la 19 decembrie 1930 şi de Adunarea Deputaţilor la 21 ianuarie 1931. Le-

gea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 436 din 17 februarie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 42 din 20 februarie 1931.

A fost ratificat, de România la 2 martie 1931, şi de Estonia la 9 decembrie 1930.

Aranjamentul a intrat în vigoare, definitiv, la 12 martie 1931.

274

1930, septembrie 27, Bucureşti

Aranjament comercial încheiat de România cu Bulgaria

„Însufleţiţi de aceeaşi dorinţă de a consolida şi dezvolta raporturile economice între Ţările lor, au hotărît să încheie un Acord comercial..."

Conform stipulaţiilor art. 1, resortisanţii şi întreprinderile cu personalitate juridică ale fiecăreia din cele două Ţări se bucurau pe teritoriul celeilalte, pentru persoana şi bunurile lor, de tratamentul naţiunii celei mai favorizate. În virtutea acestui tratament, persoanele şi întreprinderile aveau dreptul de a se stabili pe teritoriul celeilalte Părţi, de a exercita orice fel de industrie şi comerţ, meserie şi profesiune, în conformitate cu legile Statelor respective, precum şi dreptul la impozite şi taxe, care să beneficieze de clauza naţiunii celei mai favorizate.

Tratamentul naţiunii celei mai favorizate se aplica, de asemenea, la garanţia şi la perceperea taxelor de import şi a altor taxe, la formalităţile vamale şi la aplicarea lor, la procedura şi condiţiile de plată a taxelor vamale, la clasificarea mărfurilor, la interpretarea tarifelor vamale şi la procedeele de analiză a mărfurilor.

Părţile Contractante şi-au acordat reciproc tratamentul naţiunii celei mai favorizate şi cu privire la regimul prohibiţiilor şi restricţiilor la import şi la export.

Excepţiile la această regulă se aplicau numai atunci cînd restricţiile aveau în vedere toate ţările, şi în cazurile următoare: a) Pentru motive de siguranţă de Stat şi de apărare publică; b) Pentru motive de poliţie sanitară; c) Pentru a asigura protecţia animalelor şi a plantelor folositoare, împotriva bolilor, insectelor etc.

Tratamentul naţiunii celei mai favorizate nu se aplica, în ceea ce priveşte: a) Favorurile speciale care fuseseră acordate sau urmau să fie acordate Statelor limitrofe, pentru a-şi uşura traficul de frontieră; b) Regimul special de import, destinat să uşureze reglementările financiare rezultate în urma războiului din 1914—1918; Drepturile şi privilegiile acordate sau care urmau să fie acordate în viitor, unuia sau mai multor State limitrofe, în vederea încheierii unei uniuni vamale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 52 din 4 martie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 893.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1930, conform stipulaţiilor art. 5 din Aranjament, prin J.C.M. nr. 1 557 bis, din 1930, promulgat prin D. R. nr. 2 387 din 1930 şi publicat în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930.

Aranjamentul a fost votat de Senat la 20 decembrie 1930 şi de adunarea Deputaţilor la 6 februarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 562 din 3 martie 1931, publicat în Mon. Of. nr. 52 din 4 martie 1931.

275

1930, octombrie 22, Bucureşti

Acord comercial încheiat de România cu Japonia prin schimb de scrisori

Prin cele două scrisori guvernele României şi al Japoniei se angajau să-şi

acorde în mod mutual tratamentul națiunii celei mai favorizate pentru comerțul, drepturile de vamă și navigație. Totodată s-a stipulat libertatea de a intra și locui în oricare din cele două state, de a exercita liber orice meserie sau profesiune, de a desfășura operații comerciale și industriale. Prin același schimb de scrisori s-a acordat tratamentul națiunii celei mai favorizate și cu privire la sarcinile, taxele și impozitele directe sau indirecte.

Acordul urma să intre în vigoare la 8 zile de la data schimbului de scrisori. După o durată de 3 luni de la intrarea sa în vigoare, fiecare din cele două guverne avea facultatea să-l denunțe, cu un preaviz de 3 luni.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 900.

A fost aprobat în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930 și 257 din 16 noiembrie 1930.

A intrat în vigoare la 30 octombrie 1930.

A fost votat de Senat la 23 decembrie 1930 și de Adunarea Deputaților la 16 martie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 990 din 31 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 76 din 1 aprilie 1931.

276

1930, octombrie 23, București

Aranjament comercial încheiat de România și Letonia

În conformitate cu prevederile acestui Aranjament, resortisanții și întreprinderile cu personalitate juridică ale Părților Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte Părți, pentru persoana și bunurile lor, de tratamentul națiunii celei mai favorizate. În virtutea clauzei națiunii celei mai favorizate, aveau dreptul de stabilire pentru exercitarea comerțului și a industriei, la impozite și alte taxe corespunzătoare acestui tratament. Potrivit Aranjamentului, produsele care aparțineau fiecăreia din Părțile Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte de tratamentul națiunii celei mai favorizate, pentru toate operațiile de import, export, reexport și tranzit. De același tratament se bucurau și vasele, cînd navigau în apele și porturile celeilalte Puteri.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate a fost extins și asupra formalităților vamale și a aplicării lor, la condițiile de plată ale taxelor vamale, la clasificarea mărfurilor și la interpretarea tarifelor vamale.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 71 din 26 martie 1931.

Aranjamentul comercial a fost votat de Senat la 13 februarie 1931 și de Adunarea Deputaților la 20 februarie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 864 din 24 martie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 71 din 26 martie 1931.

A intrat în vigoare la 22 aprilie 1931, conform Mon. Of. nr. 96 din 28 aprilie 1931.

277

1930, octombrie 31, Paris

Acord privitor la serviciul unor împrumuturi austriece și ungare emise înainte de război și trecute în sarcina Statelor succesoare

Potrivit art. 1 din acest Acord, pentru aplicarea ultimului alineat al art. 9 din Protocolul de la Innsbruck, și începînd cu anul 1931 sarcina statelor față de purtătorii de împrumuturi în aur sau în mai multe monede era definitiv fixată, după cum urmează:

I. Cuponul curent al împrumuturilor de mai jos:

rentă austriacă 4% aur,
rentă ungară 4% aur,
rentă ungară 4½% 1914, în mai multe monede,
rentă ungară 4% 1910.

se plăteau conform cu dispozițiile Protocolului de la Innsbruck.

II. Cuponul curent al rentei ungare 4½% 1914 în mai multe monede urma să fie plătit, conform dispozițiilor Protocolului de la Innsbruck.

Rentele perpetue (art. 2):

austriacă 4% aur,
ungară 4% aur,
ungară 4% aur,
ungară 4½% 1913, în mai multe monede, și
ungară 4% 1910, în mai multe monede,

erau transformate în rente amortibile, durata lor fiind fixată la 50 de ani, de la 1931 la 1980, inclusiv.

Tabloul amortismentului contractual al rentei ungare 4½% 1914 se modifica în sensul că, data finală a rambursării acestei rente era fixată tot la 1980. Amortismentul titlurilor acestei rente ca și al titlurilor celor patru rente menționate mai sus trebuia efectuat, conform dispozițiilor Acordului.

Acordului i-a fost anexată o Declarație în care s-a stipulat că dacă Acordul nu intra în vigoare, urma să se mențină regimul stabilit prin Protocolul de la Innsbruck, Acordul de la Praga din 14 noiembrie 1925 și Protocolul adițional de la Paris din 15 martie 1926.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

Acordul a fost semnat de: Austria (ad-referendum), Iugoslavia, *România* (ad-referendum), Ungaria (ad-referendum), Italia (ad-referendum), Polonia (ad-referendum), Cehoslovacia (ad-referendum), Casa Comună.

Acordul a fost votat de Adunarea Deputaților la 13 iulie 1931 și de Senat la 14 iulie 1931. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 819 din 31 iulie 1931, publicată în Mon. Of. nr. 177 din 3 august 1931.

Acordul nu a intrat în vigoare, deoarece Ungaria nu a ratificat-o. Statele succesoare au încheiat cu Ungaria și Austria un nou Acord la 13 decembrie 1930, în care au fost fixate diferite eventualități pentru punerea în vigoare a acestui Acord.

278

1930, noiembrie 3, Tirana

Aranjament comercial încheiat de România și Albania

Conform art. 1 din Aranjament, se acorda tratamentul națiunii celei mai favorizate pentru supușii și întreprinderile cu personalitate juridică ale fiecăreia din cele două țări, pe teritoriul celeilalte. Clauza se extindea la toate operațiile de exercitare a comerțului sau industriei, precum și asupra impozitelor și a altor taxe. Cele două Părți Contractante se obligau să acționeze, pentru a profita fiecare din ele, imediat și fără compensație, de orice favoare, privilegiu sau scădere de taxe ce erau acordate sau urmau să fie acordate unei terțe puteri.

Art. 3 precizează că Înaltele Părți Contractante au convenit să-și acorde tratamentul națiunii celei mai favorizate și în ceea ce privește regimul prohibițiilor și restricțiilor la import sau la export.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se aplica: a) Favorurilor speciale care au fost sau urmau să fie acordate statelor limitrofe, pentru a ușura traficul de frontieră; b) Regimului special de import, destinat să ușureze reglementările

sporit la 70 000 000 franci elveţieni, adică 2 275 000 000 lei.

Pentru început creditul era deschis pe numele Casei Pădurilor, la data de 15 august 1932. Termenul creditului era de doi ani şi jumătate, adică pînă la 15 martie 1935. Cu toate acestea, pînă la 1 octombrie 1932, Consorţiul îşi rezerva facultatea de a modifica termenul, fără a putea fixa, însă, un termen mai scurt de nouă luni.

Dobînda pe care o plătea Statul Român era de 4 1/4% pe an, exigibilă la finele fiecărui trimestru.

Consorţiul mai primea un comision de gestiune de 0,25%, pe fiecare semestru, exigibil la începutul semestrului, şi i se rambursau cheltuielile făcute (călătorii, consultaţii, ore suplimentare ale personalului etc.), care erau fixate pentru întreg termenul împrumutului la 5 la mie din creditul iniţial, deci, în total, 250 000 franci eleveţieni, chiar dacă se sporea ulterior creditul la 70 000 000 franci elveţieni.

Toate operaţiunile urmau să fie efectuate prin intermediul Băncii Naţionale a României. Consorţiul bonifica Băncii Naţionale, pentru serviciile ei, o dobîndă de 2% pe an.

Rambursarea împrumutului trebuia să se facă prin vărsăminte lunare, cu începere de la 1 octombrie 1932. Casa Pădurilor era autorizată să aducă la îndeplinire Convenţia. Ea urma să emită poliţe în valoare de 50 000 000 franci elveţieni, şi eventual 70 000 000 franci elveţieni, luîndu-şi obligaţia de a le achita în condiţiile precizate de Convenţie.

Statul Român, prin Ministerul de Finanţe, garanta Casei Pădurilor că va face în contul ei vărsămintele necesare pentru acoperirea sumelor datorate.

Ministerul de Finanţe era autorizat să substituie Casei Pădurilor, în orice moment, orice altă instituţie autonomă a statului sau un grup de industrii ori de bănci, fără să mai fie nevoie de o altă împuternicire specială din partea Consiliului de Miniştri.

Text românesc în Mon. Of. nr. 191 din 17 august 1932.
Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 884 din 8 august 1932, publicat în Mon. Of. nr. 191 din 17 august 1932.
O modificare de amănunt a Convenţiei a fost aprobată prin J.C.M. nr. 870 din 13 august 1932, publicată în Mon. Of. nr. 191 din 17 august 1932.

333

1932, ianuarie 5, Paris

Acord adiţional la Convenţia de Comerţ şi Navigaţie din 27 august 1930, între România şi Franţa

Potrivit art. 1 din această Învoială, art. 33 al Convenţiei din 27 august 1930 se modifica după cum urmează: „La importul lor pe teritoriul vamal al României, produsele naturale sau fabricate, originare sau provenind din coloniile franceze sau din ţările sub protectorat şi sub mandat al Franţei, vor beneficia de tratamentul naţiunii celei mai favorizate".

„În coloniile franceze şi ţările sub protectorat, produsele naturale sau fabricate, originare sau provenind din România vor beneficia de tratamentul naţiunii celei mai favorizate".

Deosebit de aceasta, dispoziţiile art. 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 37 şi 38 se aplicau coloniilor şi protectoratelor Franţei, precum şi Camerunului şi Togo-ului. Ele se aplicau, de asemenea, fără prejudiciul dispoziţiilor prevăzute în actul de mandat asupra lor, Statelor Libanului şi Siriei.

În virtutea art. 2, Lista A a Convenției din 27 august 1930 era completată și modificată conform tabloului cuprins în prezenta Învoială.

Protocolul de semnătură al Convenției din 27 august 1930 comporta, de asemenea, unele modificări. Guvernul francez se angaja să acorde o reducere de taxe vamale pentru porumbul cu bobul mărunt, de culoare galbenă și destinat hranei păsărilor și vitelor.

Dispoziția următoare era adăugată Protocolului de semnătură al Convenției Comerciale din 27 august 1930: „Guvernul francez se angajează să acorde pentru lichiorurile și țuica originare sau provenind din România, un contingent anual de 300 hectolitri". Pentru repartizarea acestui contingent, pe teritoriul vamal francez reglementarea urma să fie identică cu aceea de care beneficiau lichiorurile și țuica, originare sau care proveneau din țara cea mai favorizată, în această materie.

Potrivit art. 5, Guvernul francez recunoștea că contraponderea avantagiilor consimțite Guvernului român, pentru aranjamentul asupra regimului preferențial al grîului, se găsea cuprinsă în ansamblul avantagiilor tarifare acordate comerțului francez, prin această Învoială.

În consecință, în cazul cînd acest aranjament nu se găsea pus în aplicare la data de 15 iulie 1932, Guvernul Român avea dreptul să considere că echilibrul relațiilor economice între cele două țări nu se realizase complet, și putea cere deschiderea negocierilor pentru a examina situația care rezulta din nepunerea în aplicare și a restabili echilibrul avantajelor încuviințate, de o parte și de alta. Dacă aceste negocieri nu ajungeau la un rezultat în termen de 15 zile, începînd de la deschiderea lor, Guvernul Român avea dreptul să denunțe prezenta învoială, clauzele ei încetînd definitiv la trei luni de la această dată.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 101 din 29 aprilie 1932.

A intrat în vigoare provizoriu, prin J.C.M. nr. 64 din 30 ianuarie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 26 din 31 ianuarie 1932.

A fost votată de Senat la 15 aprilie 1932 și de Adunarea Deputaților la 16 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 537 din 28 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 101 din 29 aprilie 1932.

Ratificările s-au schimbat la Paris, la 21 mai 1932. A intrat în vigoare la 5 iunie 1932.

334

1932, ianuarie 5, Paris

Aranjament încheiat de România cu Franța, privind tratamentul preferențial al grîului românesc

Guvernul francez, se precizează în art. 1, „doritor de a contribui a face mai ușoară scurgerea cerealelor Europei Centrale și Orientale, cu prețuri remuneratorii", este dispus să ia, cu titlu strict temporar și excepțional, măsurile necesare, pentru ca un contingent de grîu românesc să fie importat în Franța, în condițiile de mai jos: a) În lunile septembrie sau octombrie, după ce Ministrul francez al Agriculturii era informat asupra situației recoltei franceze, un contingent anual de import urma să fie prefixat; b) Acest contingent trebuia să fie egal cu 10% din evaluarea cantității totale ce urma să fie importată pentru satisfacerea nevoilor consumației; c) Cumpărările erau operate în formele și con-

diţiile obişnuite ale comerţului, prin intermediul Sindicatului Exportatorilor din România, sau al oricărui alt organism încuviinţat, pentru aceasta, de către Guvernul Român. Grîul oferit trebuia să fie de bună calitate comercială şi să corespundă nevoilor pieţei franceze; d) Grîul achiziţionat trebuia plătit la preţul mondial, şi la intrarea sa în Franţa era supus, fără nici o reducere, tarifului minimal.

Guvernul francez considera că contraponderea avantajelor subliniate mai sus se găseau cuprinse în Învoiala la Convenţia comercială franco-română din 27 august 1930, care comporta un anumit număr de reduceri vamale asupra tarifului românesc, pentru produsele privind exportul francez.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 101 din 29 aprilie 1932.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 64 din 30 ianuarie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 26 din 1932.

A fost votat de Senat la 15 aprilie 1932 şi de Adunarea Deputaţilor la 16 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 537 din 28 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 101 din 20 aprilie 1932.

Ratificările s-au schimbat la Paris, la 21 mai 1932.

A intrat în vigoare la 21 mai 1932.

335

1932, martie 22, Bucureşti

Convenţie suplimentară la Convenţia din 10 decembrie 1928, dintre Statul Român şi Societatea anonimă a Căilor ferate Lemberg–Cernăuţi–Iaşi

Prin această Convenţie s-au stabilit următoarele: Art. 1.

A. Semestrialităţile ce erau de plată, conform art. 1 al Convenţiei din 10 decembrie 1928, în anii 1927, pînă la 1931, inclusiv, însumînd 4 305 517,90 franci elveţieni, şi

B. Ratele ce erau de plată, conform art. 3 al Convenţiei pentru anuităţi, în anii 1929 pînă la 1931 inclusiv, însumînd 4 180 000 franci elveţieni, sau în total 8 485 517,90 franci elveţieni, urmau să fie plătite de Statul Român prin titluri de rentă de 4% din împrumutul de consolidare de 35 000 000 lire sterline din 1922, socotite la cursul de 40 la sută, purtînd cuponul cu data de 1 aprilie 1933, iar lira sterlină socotită la cursul de 18,50 franci elveţieni.

Valoarea nominală de plată se ridica la 1 146 692 lire sterline, cu cuponul de la 1 aprilie 1933.

Art. 2. A. Semestrialităţile exigibile conform art. 1 din Convenţia din 1928, în anul curent 1932, în sumă totală de 861 103,58 franci elveţieni.

B. Suma de 40 406,63 franci elveţieni, care, conform art. 3, al aceleiaşi Convenţii, trebuia plătită de la aprobarea Convenţiei de către Adunarea Generală a Societăţii, şi

C. Ratele exigibile conform art. 3 din aceeaşi Convenţie, în anul curent 1932, în sumă totală de 760 000 franci elveţieni.

Toate, însumînd împreună 1 661 508,21 franci elveţieni, urmau să fie achitate în numerar în cursul anului 1932, în două rate egale, fiecare de cîte 830 754,11 franci elveţieni, şi anume, prima în termen de două luni de la ratificare, iar a doua de la 1 septembrie 1932.

Conform art. 3, capitalul de 9 941 976,84 franci elveţieni, rămas neamortizat din capitalul de 10 740 000 franci elveţieni, care conform art. 1 al Convenţiei din 1928, se stipulase a se plăti în rentă de Stat cu un procent

de 7 la sută, s-a convenit a se converti în titluri de rentă de 4 la sută din 1922. Valoarea nominală corespunzătoare se ridica la 13 206 366,23 franci elvețieni, reprezentînd valoarea actuală calculată cu 2 la sută pe semestru, la 1 octombrie 1932, a celor 48 de semestrialități de cîte 430 551,79 franci elvețieni, rămas de plată de la 1 aprilie 1933, pînă la 1 octombrie 1956, după cum rezultă din art. 1 al Convenției din 1928.

Valoarea nominală de 13 206 366,23 franci elvețieni, transformată în lire sterline la cursul de 1 liră egal cu 18,50 franci elvețieni, reprezintă valoarea nominală de 713 858 lire sterline, care trebuia eliberată Societății în aceleași titluri de rentă de 4% din 1922, prevăzută în art. 1 al prezentei Convenții, cuponul cu data de 1 aprilie 1933.

Din prima semestrialitate ce trebuia să primească Societatea în anul 1932, în baza art. 2, trebuia să se scadă sumele primite de Societate ca avans în numerar, după și în baza Convenției din 1928.

Guvernul Român se angaja să supună Parlamentului atît ratificarea Convenției din 10 decembrie 1928, cît și a prezentei Convenții suplimentare. Orice dispoziții din Convenția de la 10 decembrie 1928, cu anexele ei, contrare dispozițiilor din prezenta Convenție suplimentară, se considerau, după împrejurări, anulate, modificate sau completate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 101 din 29 aprilie 1932.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 18 aprilie 1932 și de Senat la 19 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 542 din 28 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 101 din 29 aprilie 1932.

336

1932, aprilie 2, București

Convenție între Statul Român și: 1. Société Anon. Roumaine–Hongroise pour le trafic des chemins de fer à Budapest și 2. Société Anon. Nagyvárad–Belényes–Vaskohi Vasút R.E. pentru stingerea procesului intentat în contra Statului român în fața Tribunalului arbitral mixt Româno–Ungar

Conform art. 1, Statul Român prelua de la Societățile respective liniile ferate situate pe teritoriul Român, cu toate drepturile acestor Societăți, atît din trecut cît și pentru viitor, referitoare la aceste linii.

Societățile transferau proprietatea acestor bunuri, libere de orice sarcini și de orice alte drepturi, de orice natură, ce ar fi putut fi invocate din partea oricărei persoane, organ sau autoritate.

Conform art. 2, drept contravaloare pentru toate drepturile amintite la art. 1, Statul Român se obliga să plătească Societăților de căi ferate reclamante suma de 10 200 420 franci elvețieni, repartizată pe Societăți.

Suma indicată mai sus și defalcată pe Societăți urma să fie plătită de Statul Român, exclusiv în titluri de obligații ale Fondului „B", creat prin Acordul IV de la Haga, din 20 ianuarie 1930 și de la Paris din 28 aprilie 1930, socotite la valoarea nominală și avînd cupoanele de dobînzi, cu începere de la 1 ianuarie 1931. În aceste sume erau cuprinse toate drepturile aferente ale Societăților reclamante, atît pentru trecut cît și pentru viitor.

Potrivit art. 3, Statul Român se angaja să întreprindă demersuri și formalități necesare pe lîngă Comitetul Fondului „B", cu scopul de a obține recunoașterea dreptului său la titlurile de

obligații corespunzătoare specificat în articolul precedent, și aceasta pînă la 1 august 1932.

În virtutea art. 4, livrarea titlurilor de obligații a Fondului „B" se făcea de către Statul Român către Banca Ardeleană și Casa de Economie, S.A., Cluj, la dispoziția comună a reprezentanților Societăților. Odată cu aceste operații, urma să-i fie predate Statului Român cererile adresate Tribunalului Arbitral Mixt Româno-Ungar cu sediul la Paris, prin care se renunța definitiv la orice acțiune contra Statului Român.

Societățile de căi ferate se obligau să prezinte Guvernului Român hotărîrile adunărilor lor generale, prin care erau aprobate, în conformitate cu statutele, încheierea Convențiilor cu Statul Român, referitoare la tranșarea amicală a proceselor intentate în fața Tribunalului Arbitral Mixt, prin predarea definitivă a liniilor și accesoriilor lor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 11 aprilie 1932 și de Senat la 13 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 396 din 19 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 94 din 20 aprilie 1932.

337

1932, aprilie 2, București

Convenție încheiată de statul român și opt societăți ungare de căi ferate particulare pentru stingerea procesului intentat contra statului român, în fața Tribunalului arbitral Româno–Ungar

Prin această Convenție Statul român a preluat linia ferată de la acele societăți împreună cu drepturile sale aferente, atît pentru trecut, cît și pentru viitor. Linia de cale ferată aflîndu-se în posesiunea efectivă a Statului Român, operația de predare nu a mai avut loc. În același timp, Societățile garantau Statului Român de orice evicțiune și orice pretenție din partea oricui, acționar, creditor sau interesat de orice fel. Societățile transferau proprietatea acestor bunuri, liberă de orice sarcini și de orice alte drepturi, indiferent de natura lor, ce puteau fi invocate din partea unor persoane, organe sau autoritate. Excepția o constituia numai ceea ce deriva din faptul exploatării liniei ferate de către Statul Român.

Societățile garantau, în mod solidar, de asemenea, valabilitatea Convenției și se angajau să îndeplinească formalitățile cerute de legile, statutele și contractele acestor societăți, în așa fel încît nimeni, acționari sau terți, să nu poată ridica, sub acest titlu, nici o pretenție sau drept contra Statului Român.

În conformitate cu art. 2, drept contravaloare pentru toate drepturile amintite la art. 1, Statul Român se obliga să plătească societăților reclamante 2 276 141 franci elvețieni. Această sumă urma să fie plătită de Statul Român, exclusiv în titlurile de obligații ale fondului „B", creat prin Acordul IV de la Haga din 20 ianuarie 1930 și de la Paris, din 28 aprilie 1930, calculate la valoarea nominală, avînd cupoanele de dobînzi cu începere de la 1 ianuarie 1931, conform art. 2 din Acordul amintit.

În suma de mai sus erau cuprinse toate drepturile aferente ale Societăților reclamante, atît pentru trecut cît și pentru viitor.

Potrivit art. 3, Statul Român se obliga să întreprindă pînă la 1 august 1932 demersurile și formalitățile necesare pe lîngă Comitetul Fondului „B", pentru a obține recunoașterea dreptului său la

titlurile de obligații corespunzătoare, specificate în articolul precedent.

Art. 4 precizează că livrarea titlurilor de obligații a fondului „B", amintite în art. 2, urma să se efectueze de Statul Român către Banca Ardeleană și Casa de Economie, S.A. Cluj, în favoarea Societăților reclamante, la dispoziția comună a reprezentanților Societăților care, odată cu aceasta, se obligau să predea Statului Român cererea adresată Tribunalului Arbitral Mixt Româno-Ungar din Paris, prin care se renunța definitiv la orice acțiune contra Statului Român, declarîndu-se pe deplin satisfăcuți de rezultatele înțelegerii.

În virtutea art. 5, din momentul punerii în executare a prezentei Convenții, prin livrarea titlurilor Fondului „B", precizate în art. 2, linia de cale ferată împreună cu toate instalațiile, clădiri și orice alte accesorii sau inventar, așa cum se găseau în posesia Statului Român, deveneau proprietatea Statului Român. Linia, instalațiile și clădirile etc., aflîndu-se în posesiunea efectivă a Statului Român, Societățile reclamante nu mai aveau nimic de predat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 94 din 20 aprilie 1932.
Convenția a fost votată de Adunarea Deputaților la 11 aprilie 1932 și de Senat la 13 aprilie 1932. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 396 din 19 aprilie 1932, publicată în Mon. Of. nr. 94 din 20 aprilie 1932.

338

1932, mai 30, Cetatea Vaticanului

Acord privitor la interpretarea art. IX din Concordatul de la 10 mai 1927 între Sfîntul Scaun și Guvernul Român

Potrivit art. 1, instituția cunoscută sub numele de „Status Romano-Catholicus Transylvaniensis" se transforma, prin acest Acord, într-un organ al Diocezei Catolice de rit latin de Alba Iulia și lua denumirea de „Consiliu al Diocezei Catolice de rit latin de Alba-Iulia".

În conformitate cu stipulațiile art. 4, dreptul de control și supraveghere al Statului, prevăzut prin dreptul comun al României precum și prin Concordatul în vigoare între Sf. Scaun și România, rămîneau intacte.

În acest scop, Ordinariul Catolic de rit latin de Alba-Iulia prezenta anual Ministrului Cultelor României raportul de gestiune, bugetul, bilanțul și procesele verbale ale adunărilor.

Arhiepiscopul catolic de rit latin de București, Mitropolit al Diocezei sufragane de Alba-Iulia, se bucura în virtutea facultății apostolice speciale acordată lui, de dreptul de supraveghere și de control, în ceea ce privește întrebuințarea veniturilor.

Articolul 7 prevede că terenul, construcțiilor și dependințele ce făceau parte din blocul de imobile al Universității din Cluj și proprietate a Statului Român, grevate de o servitute de locuință, treceau în deplina proprietate a Universității de Stat din Cluj, libere de orice îndatoriri, sarcini sau servituți, cu excepția servituții de trecere spre sacristie. Ele urmau să fie evacuate și puse la libera dispoziție a Universității, cel mai tîrziu la 1 septembrie 1932.

Simultan cu semnarea Acordului erau aprobate și semnate Statutele de organizare și de funcționare a Consiliului Diocezei Catolice de rit latin de Alba Iulia, anexate Convenției.

Text românesc în Mon. Of. nr. 180 din 3 august 1932.

339

1932, iunie 16, București

Convenție între România și Ungaria pentru înlăturarea dublei impuneri în domeniul drepturilor de succesiune

În înțelesul acestei Convenții, art. 1, au fost considerate drepturi de succesiune: impozitele care după termenii dispozițiilor legale sau al prescripțiilor ce urmau să le înlocuiască, erau percepute pentru transferul bunurilor în urma decesului.

Potrivit dispozițiilor art. 2, impozitele pe succesiuni erau stabilite de Statul domiciliului asupra tuturor bunurilor lăsate de defunct, inclusiv asupra acelora situate în celălalt Stat, și erau percepute de către Statul domiciliului, afară de excepțiile prevăzute la art. 3.

Statul domiciliului defunctului s-a stabilit să fie acela unde defunctul avea fixată, în momentul decesului, reședința, cu intenția vădită de a și-o menține acolo. În ipoteza că avea un domiciliu în fiecare din cele două State, sau în lipsa unui domiciliu într-unul din cele două State, Statul al cărui supus era defunctul era considerat ca Stat al domiciliului. Dacă defunctul era, în momentul morții sale, supus al ambelor State și nu se putea stabili domiciliul său, în acest caz administrațiile competente urmau să cadă de acord.

Conform art. 3, bunurile imobiliare, inclusiv accesoriile ce făceau parte din succesiunea unui supus al unuia dintre cele două State Contractante, nu erau supuse drepturilor de succesiune decît în Statul unde erau situate acele bunuri. Drepturile cărora se aplicau prescripțiile de drept civil, relative la bunuri imobile, drepturile de folosință a bunurilor imobiliare, precum și drepturile garantate prin bunuri imobiliare, sau care grevau aceste bunuri, trebuiau să fie asimilate cu bunurile imobiliare.

Chestiunea de a ști dacă un obiect trebuia să fie considerat ca imobiliar era decisă în conformitate cu legislația Statului în care obiectul era situat. Pentru a se determina ce trebuie înțeles prin accesorii, trebuia să se conformeze dreptului Statului în care se găsea bunul imobiliar.

Convenția are anexat un Protocol final.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

Convenția a fost ratificată prin Decretul Lege nr. 1 984 din 19 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

340

1932, iunie 24, Semmering

Acord între delegațiile României și Iugoslaviei în Comisia Internațională a Dunării, referitor la constituirea serviciilor de la „Porțile de Fier"

În virtutea art. 1, posturile de șef al Serviciului navigației și de șef al Serviciului lucrărilor erau atribuite celor două state, pentru o durată de șase ani, la expirarea căreia statele schimbau între ele locurile de șefi de serviciu. Prin înțelegere prealabilă între cel două state acest stagiu de șase ani putea să fie prelungit, pentru un termen asupra căruia urma să se stabilească un acord.

Dacă în cursul intervalului prevăzut, unul dintre șefi înceta de a mai funcționa sau deceda, statul care-l numise putea să aleagă o altă persoană pentru durata pentru care predecesorul ar mai fi trebuit să funcționeze, ca șef al serviciului.

Potrivit art. 2, ajutorii șefilor de serviciu trebuiau să aparțină altei naționalități decît aceea a șefilor. Ei erau,

de asemenea, numiţi pentru o perioadă de şase ani. La expirarea acestui termen şi în cazul în care unul din şefii de serviciu ar fi trebuit să părăsească funcţiile sale, cele două Guverne aveau facultatea de a propune candidatura ajutoarelor pentru locul de şef de serviciu, rămas vacant.

Posturile de şef al Biroului Casieriei şi de şef al Biroului contabilităţii erau, de asemenea, atribuite celor două state pe o durată de nouă ani, putînd fi înlocuiţi, în caz de încetare a funcţiilor sau deces, în limitele acestui interval, de o altă persoană, de aceeaşi naţionalitate. La expirarea termenului de nouă ani, cei doi şefi ai Birourilor puteau să fie numiţi, unul în locul celuilalt, şi menţinuţi pentru o nouă perioadă de nouă ani. Statul care numise pe şeful Serviciului de navigaţie putea să numească şi pe şeful Biroului Casieriei, precum şi pe ajutorul contabil. De asemenea, Statul care numise pe şeful Serviciului lucrărilor avea dreptul să numească şi pe şeful Biroului de contabilitate, ca şi pe traducătorul arhivar.

Atribuirea posturilor de şef al Serviciului de Navigaţie şi de şef al Serviciului lucrărilor se făcea, la început, prin tragerea la sorţi, operaţia fiind încredinţată, în şedinţă plenară, Preşedintelui Comisiei Internaţionale a Dunării.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

Acordul a fost votat de Senat la 8 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 22 martie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 767 din 28 martie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

Acordul a intrat în vigoare la 1 iulie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Viena, la 6 iunie 1933.

341

1932, iunie 28, Semmering

Acord între Comisia Internaţională a Dunării, România şi Iugoslavia, referitor la constituirea serviciilor speciale de la „Porţile de Fier"

În vederea executării art. 32 al Statutului Dunării semnat la Paris, la 23 iulie 1921, se constituiau Serviciile speciale tehnice şi administrative, cu scopul de a menţine şi a ameliora condiţiile de navigaţie în sectorul cuprins între Turnu-Severin şi Moldova-Veche, denumit al „Porţilor de Fier" şi al Cataractelor.

În conformitate cu stipulaţiile art. 1 din Acord, se constituia: a) Un Serviciu al lucrărilor; b) Un Serviciu al navigaţiei. Aceste Servicii erau completate cu un Birou al contabilităţii şi o Casierie.

Potrivit art. 2, această organizare era denumită „Administraţia Porţilor de Fier şi a Cataractelor". Ea avea sediul său central la Orşova, fără a fi prejudiciate Serviciile auxiliare care, în caz de necesitate, puteau să fie instalate şi în alte puncte ale sectorului.

Şeful Serviciului lucrărilor era îndrituit cu conducerea sau controlul lucrărilor, precum şi cu conducerea şi controlul tuturor lucrărilor destinate la întreţinerea şi îmbunătăţirea navigaţiei pe sectorul respectiv.

Şeful Serviciului Navigaţiei era însărcinat cu conducerea serviciului de pilotaj, avînd drept scop asigurarea sau facilitarea exerciţiului tehnic al navigaţiei.

Şeful Biroului contabilităţii avea răspunderea contabilităţii administraţiei şi mişcarea fondurilor.

Şeful casieriei era însărcinat cu încasarea taxelor de navigaţie şi a celorlalte venituri ale administraţiei, precum şi cu orice altă operaţie de casă.

Competența organelor Administrației, așa cum a fost definită mai sus, înceta în porturile și pe malurile sectorului pentru măsuri cu privire la poliția propriu-zisă a porturilor și malurilor, sau pentru măsurile referitoare la exploatarea porturilor.

Potrivit art. 10, Comisia hotăra, pe baza propunerilor șefilor organelor competente ale Administrației, măsurile utile întreținerii și îmbunătățirii navigației și a administrării sectorului. Propunerile nu puteau să fie urmate de executare, decît după ce obțineau aprobarea prealabilă a Comisiei. Executarea hotărîrilor Comisiei cădea în sarcina organelor competente ale Administrației, ai cărei șefi erau direct răspunzători față de Comisie, fiecare pentru afacerile resortului său.

Comisia controla executarea hotărîrilor sale, precum și, în general, funcționarea Administrației.

Regulamentul special, prevăzut de art. 33 al Statutului Dunării, reglementa funcționarea organelor Administrației, precum și raporturile lor cu Comisia.

În virtutea art. 14, personalul Administrației, cuprinzînd și personalul permanent al atelierelor, al șantierelor de construcții sau al celorlalte instalații tehnice, asemănătoare era procurat și numit de cele două state riverane ale sectorului, egali ca număr și ca importanță a funcțiilor ce le ocupau.

Odată numiți de Guvernul unuia sau celuilalt dintre Statele riverane ale sectorului, toți agenții, fără excepție, care compuneau serviciile erau puși la dispoziția Administrației și sustrași, în ceea ce privește exercitarea funcțiilor, oricărui amestec direct sau indirect al autorităților teritoriale ale statelor riverane ale sectorului. Dreptul de revocare al acestor agenți aparținea Guvernului statului riveran al sectorului care i-a numit. Revocarea era pronunțată de Guvern, fie din propria sa inițiativă, fie în urma unei cereri motivate a Comisiei.

Articolul 25 prevede că studiul regimului hidrologic al sectorului privea Administrația, fără prejudiciul atribuțiilor serviciilor hidraulice naționale. Constatările culese de o parte și de alta erau schimbate, mutual, între Administrație și autoritățile competente ale statelor riverane ale sectorului.

Studiul tehnic și stabilirea proiectelor de lucrări de întreținere și a lucrărilor curente de îmbunătățire a navigației sectorului privea Administrația.

Studiul tehnic și stabilirea proiectelor marilor lucrări de îmbunătățiri, ce aveau ca scop modificarea sau perfecționarea sistemului de regularizare al sectorului, putea să fie întreprins, fie de cele două state riverane ale sectorului, fie de Administrație, fie, în sfîrșit, din inițiativa Comisiei.

Studiile întreprinse din inițiativa Comisiei, de persoane care nu aparțineau Administrației, nu puteau fi făcute la fața locului decît sub rezerva abordării legilor de poliție generală și a dispozițiilor speciale privitoare la siguranța statelor.

Conform art. 28, executarea lucrărilor de întreținere și a lucrărilor curente de îmbunătățire priveau administrația.

Cele două state riverane ale sectorului acordau scutiri de taxe vamale, pe teritoriul respectiv, materiilor prime și materialului necesare atît trebuințelor Administrației cît și executării lucrărilor sau unei părți din lucrări, al căror cost ar fi fost acoperit numai din taxele de navigație.

În virtutea art. 32, regulile speciale cu privire la navigația în sectorul Por-

ţilor de Fier şi al Cataractelor erau stabilite de Comisie pe baza propunerilor Administraţiei. Ele erau promulgate de statele riverane pe teritoriul respectiv şi erau integrate în Anexa regulamentului poliţiei navigaţiei.

Urmărirea contravenţiilor de către autorităţile riverane la sesizarea Administraţiei sau de către organele poliţiei fluviale, precum şi rezolvarea afacerilor judiciare civile sau penale izvorîte din exerciţiul navigaţiei, priveau, exclusiv, autorităţile statelor riverane ale sectorului. Autorităţile riverane competente puteau să intervină, din propria lor iniţiativă, sau puteau să ofere asistenţa lor organelor Administraţiei, în urma cererii acestora, în toate cazurile în care era nevoie. În limita suveranităţii fiecărui stat, autorităţile riverane competente şi vasele afectate de fiecare stat riveran poliţiei navigaţiei, puteau să intervină la nevoie, în urma cererii Administraţiei, fie din propria lor iniţiativă, în cazul cînd împrejurările reclamau o intervenţie imediată.

Articolul 51 precizează că, în scopul de a asigura reglementarea grabnică a problemelor ce ţineau de competenţa Administraţiei, se constituia, în cadrul Comisiei, un Comitet special compus din trei sau patru delegaţi; reprezentanţii statelor riverane ale sectorului făceau parte în mod obligatoriu, ceilalţi membri erau desemnaţi de Comisie în condiţiile fixate de Regulamentul său interior. Comitetul se ocupa de rezolvarea problemelor referitoare la gestiunea sectorului Porţilor de Fier şi al Cataractelor.

Acordul conţine: Anexa I la Acordul relativ la constituirea serviciilor speciale de la Porţile de Fier; Anexa II la Acordul referitor la constituirea serviciilor speciale de la Porţile de Fier; Protocol final.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

Acordul a fost votat de Senat la 8 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 22 martie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 767 din 28 martie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 74 din 29 martie 1933.

A intrat în vigoare la 1 iulie 1933.

Instrumentele de ratificare au fost depuse la Viena, la 6 iunie 1933.

342

1932, iunie 14, Viena

Aranjament de plăţi încheiat de România şi Austria

În vederea facilităţii plăţilor dintre România şi Austria, se precizează în art. 1, Banca Naţională Austriacă lăsa liber ca cererea de plată a debitorului român pentru plăţi în interiorul Austriei, către creditorii austrieci, sumele de schillingi, care proveneau din exporturi deja efectuate sau din exporturi viitoare din mărfuri româneşti în Austria, şi anume: a) Pentru plata mărfurilor austriece ce se exportau în România; b) Pentru îndeplinirea oricăror alte obligaţii de plată ale debitorilor români, către creditorii austrieci.

Banca Naţională a Austriei încuviinţa, totodată, valorificarea acestor sume pe baza facturilor originale româneşti, sau a altor documente neîndoielnice de vînzare prezentate, dacă importul, într-o cantitate corespunzătoare aceleia subliniate mai sus, era dovedit prin documentele vamale. În ipoteza că ar fi existat îndoieli asupra creanţei de plată pentru anumite cazuri izolate, Banca Naţională a Austriei îşi rezerva dreptul să ceară prezentarea unor dovezi suplimentare. Banca Naţională a României urma să în-

cuviinţeze întotdeauna plăţile prin compensaţie, care trebuiau să se efectueze pe baza dispoziţiilor prezentului Aranjament.

Toate obligaţiile de plată ale României către Austria, care proveneau din vînzări de mărfuri austriece în România, încheiate după intrarea în vigoare a acestui Aranjament, erau achitate, indiferent în ce monedă au fost stipulate, din sumele de schillingi indicate la art. 1. Urmau să fie achitate, în acelaşi fel, obligaţiile de plată contractate înainte de punerea în aplicare a acestui Aranjament, precum şi orice alte obligaţii de plată ale debitorilor români către creditori austrieci, dacă erau stipulate în schillingi sau dacă părţile conveneau să transforme în schillingi sumele stipulate, iniţial, în valute străine. Totuşi, precizează art. 3, la plata oricărui export pentru viitor de mărfuri austriece în România, precum şi a exportului din trecut, care fusese facturat în valută străină şi ulterior a fost transformat în schillingi, trebuia să se achite o cotă de 20 la sută în valuta străină convenită. Această cotă forfetară era destinată să acopere valoarea materiilor prime străine, cuprinse în mărfurile austriece exportate.

Plata tuturor celorlalte obligaţii de plată ale debitorilor români către creditorii austrieci, care erau stipulate în valută străină şi asupra cărora Părţile nu ar fi convenit să transforme valuta străină în schillingi, urma să se efectueze în valuta în care obligaţia de plată a fost contractată.

Totalul plăţilor în valută străină din orice moment, pe care România trebuia să le efectueze către Austria, sub orice titlu, urma să fie autorizate numai pînă la echivalentul plăţilor în valută străină efectuate de Austria către România, cu consimţămîntul Băncii Naţionale Austriece.

Prin valută străină, în spiritul Aranjamentului se înţelegeau, potrivit precizării cuprinsă în art. 6, toate valutele, afară de schillingi.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 164 din 15 iulie 1932.
A intrat în vigoare la 15 iulie 1932.
A fost aprobat prin J.C.M. nr. 762 din 8 iulie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 164 din 15 iulie 1932.
A fost ratificat de Austria la 2 septembrie 1932.
Aranjamentul a expirat la 31 decembrie 1934, dar a fost aplicat pe bază de înţelegere pînă la 8 mai 1935, fiind înlocuit prin Aranjamentul de plăţi din 8 mai 1935.
Acest Aranjament a fost semnat ad referendum, la Bucureşti, la 23 iunie 1932.

343

1932, iulie 14, Viena

Modus-Vivendi privitor la reglementarea relaţiilor comerciale între România şi Austria

Prin acest Modus-Vivendi, cele două Părţi Contractante referindu-se la Modus-Vivendi, semnat la 30 decembrie 1931, privitor la tratamentul la importul în Austria a animalelor şi a produselor de origine animală, au convenit să-l înlocuiască prin acest Modus-Vivendi, precizîndu-se că trebuie considerat ca un Aranjament analog şi ca parte integrantă din Convenţia de stabilire, comerţ şi navigaţie, semnată la 22 august 1931, completată printr-o listă tarifară (Anexă) alăturată la acest Modus-Vivendi.

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, România urma să beneficieze, la importul în Austria a animalelor şi produselor de origine animală, de toate prevederile referitoare la taxarea şi reglementarea,

acordate regimului clauzei națiunii celei mai favorizate.

Modus-Vivendi conține o Anexă cu privire la tariful taxelor la intrarea în România.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 248 din 22 octombrie 1932.

A intrat în vigoare la 1 aprilie 1932, teoretic, iar în fapt la 22 octombrie 1932.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 074 din 19 octombrie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 248 din 22 octombrie 1932.

A fost ratificat de Austria la 3 august 1932. Ratificările s-au schimbat la 22 octombrie 1932. A expirat la 31 decembrie 1934.

De la 1 aprilie 1932 pînă la 22 octombrie 1932, data oficială a intrării în vigoare, a fost aplicat de ambele părți vechiul Modus-Vivendi, încheiat la 31 decembrie 1931.

A fost înlocuit prin Procesul-Verbal din 15 ianuarie 1935.

344

1932, august 24

Acord adițional la Tratatul de comerț și de navigație dintre Italia și România semnat la 25 februarie 1930

În conformitate cu stipulațiile art. 1, Italia renunța la drepturile convenționale stabilite prin Tratatul semnat la 25 februarie 1930, pentru pozițiile din tariful român (Anexa A din Tratat).

Potrivit art. 2, România renunța la drepturile convenționale fixate prin același Tratat, pentru pozițiile din Anexa B a Tratatului.

Prin art. 3, nomenclatura și drepturile convenționale stabilite prin Tratat, pentru pozițiile din tariful italian (Anexa B din Tratat) erau înlocuite.

Printr-un Protocol special anexat Acordului adițional cele două Guverne se angajau să formeze o Comisie mixtă italo-română în interval de două luni de la intrarea în vigoare a Acordului. Comisia, compusă din reprezentanții celor două țări, asistați de către reprezentanți ai Instituțiilor bancare și economice, precum și de către reprezentanți ai importatorilor și exportatorilor români și italieni, trebuia să cerceteze mijloacele pentru a favoriza interesele economice ale celor două State și, în particular, pentru a facilita și dezvolta schimburile comerciale reciproce.

Părțile Contractante au căzut de acord să formeze un Consiliu tarifar permanent și comun pentru determinarea tarifelor transporturilor care se efectua pe rețelele căilor ferate și liniilor navigabile din teritoriile lor. Creat cu scopul de a facilita exportul produselor țărilor interesate, Consiliul putea să fixeze tarife speciale cu reduceri asupra tarifelor normale, după instrucțiunile Ministerului în resortul căruia intra administrația căilor ferate și a liniilor navigabile și care, în virtutea acestui Protocol, era împuternicită cu depline puteri în această privință.

De asemenea, printr-o Declarație anexă s-a stabilit că măsurile de poliție veterinară care erau necesare pentru a fi luate față de animalele și cărnurile ce proveneau din România, să fie reduse la minimul indispensabil.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 262 din 8 noiembrie 1932.

Acordul și Anexele au fost aprobate prin D.R. nr. 1 153 din 4 noiembrie 1932 și puse în vigoare, provizoriu, la 1 septembrie 1932, sub rezerva ratificării Corpurilor legiuitoare.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1932, conform Mon. Of. nr. 262 din 8 noiembrie 1932.

A expirat la 26 ianuarie 1934.

345

1932, septembrie 2, Berna

Act adițional la Convenția internațională semnată la Berna, la 23 octombrie 1924, privitoare la transportul mărfurilor pe căile ferate (C.I.M.)

Considerînd că situația monetară și economică era de natură a face necesară menținerea dispozițiilor tranzitării, obiect al capitolului II din Protocolul de semnătură al Convenției internaționale din 23 octombrie 1924;

Că, în virtutea acestui Protocol, Dispozițiile tranzitorii trebuiau să înceteze la 1 octombrie 1932,

Că, prin urmare, era necesar de a menține aceste Dispoziții tranzitorii pînă la intrarea în vigoare a textului care urma să rezulte din viitoarea Conferință de revizuire a C.I.M., Părțile Contractante au încheiat următorul Act Adițional.

Conform art. 1, termenul de patru ani fixat prin dispozițiile tranzitorii, care fac obiectul capitolului II, din Protocolul de semnătură al Convenției internaționale din 23 octombrie 1924, privitoare la transportul mărfurilor pe căile ferate (C.I.M.), se prelungea, cu începere de la 1 octombrie 1932, pînă la data intrării în vigoare a textului care urma să rezulte din viitoarea Conferință de revizuire a C.I.M.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.
Text francez în G.R. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXX, p. 783.
Actul adițional a fost semnat de: Cehoslovacia, Letonia, Italia, Suedia, Norvegia, Elveția, Saar, Danemarca, Belgia, Estonia, Ungaria, Liechtenstein, Luxemburg, Germania, Olanda, Polonia, Danzig, Iugoslavia, Austria, *România*, Turcia, Franța, Lituania.

Au aderat: Finlanda (1932), Grecia (1932), Spania (1933).
Actul adițional a fost votat de Senat la 4 aprilie 1933 și de Adunarea Deputaților la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 392 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.
A intrat în vigoare pentru Statele ce au ratificat, la 10 zile de la depunerea instrumentelor de ratificare.

346

1932, septembrie 28, București

Convenție între România și Ungaria privitoare la organizarea gărilor de frontieră

Prin această Convenție Părțile Contractante au stabilit să deschidă pentru traficul reciproc între teritoriile celor două State, următoarele linii de cale ferată:

a) Linia Careii Mari — Debrecen;

b) Linia Oradea Mare — Püspökladány;

c) Linia Oradea Mare — Kötegyán;

e) Linia Arad — Mezőhegyes.

Liniile de cale ferată enumerate mai sus erau considerate ca drumuri vamale în virtutea cărora călătorii și mărfurile puteau să treacă frontiera pe aceste linii ziua și noaptea, inclusiv duminicile și în zilele de sărbătoare.

Potrivit stipulațiilor art. 1, fiecare din cele două Părți Contractante își rezervau posibilitatea de a propune deschiderea altor linii care să lege teritoriile celor două state.

Conform prevederilor art. 2, fiecare din cele două Părți Contractante se obliga să execute toate lucrările necesare pentru pregătirea liniilor între două gări de frontieră și să amenajeze instalațiile și clădirile pe care le puteau reclama nevoile traficului internațional pe liniile respective.

Părţile Contractante au stabilit ca pe liniile menţionate mai sus, fiecare din cele două state urma să organizeze pe teritoriul său propriu gări-frontiere distincte.

Pe linia Oradea Mare — Kötegyan, gara Kötegyan era fixată ca gară-frontieră unică, în care serviciile de frontieră ale ambelor state se efectuau în comun, conform dispoziţiilor Convenţiei.

În virtutea art. 5, serviciul feroviar în gările-frontieră era asigurat de către Administraţia exploatantă de cale ferată conform cu propriile sale prescripţii şi regulamente şi cu aranjamentele locale de execuţie.

Fiecare administraţie de cale ferată exploata pe cont propriu porţiunile de linie cuprinse între gările sale de frontieră şi frontiera dintre cele două state. Conducerea trenurilor destinate traficului între gările-frontieră cădea în sarcina celor două administraţii de cale ferată vecine.

Prin art. 8 s-a stabilit ca serviciul de control şi de poliţie feroviară să se execute în gările frontieră prin agenţi ai administraţiei exploatatoare. În trenurile în parcurs între cele două gări-frontieră aceste servicii se efectuau prin personalul de tren.

Potrivit dispoziţiilor art. 9, Părţile Contractante s-au angajat să ia măsurile necesare pentru ca serviciile de cale ferată, de poştă, de vamă, de poliţie şi altele, să fie organizate în aşa fel încît transportul călătorilor, bagajelor, a coletelor mesagerii şi mărfuri să se execute fără dificultăţi.

Toate liniile telegrafice, telefonice şi cele similare stabilite între două gări-frontieră corespunzătoare nu puteau să treacă mai departe de aceste două gări.

Prin art. 12 s-a stabilit ca fiecare administraţie feroviară să acorde ajutor celeilalte, la cerere, în caz de accident feroviar.

Cu privire la tarife, dreptul de a fixa tarifele de parcurs de la şi pînă la frontieră, îl avea întotdeauna Administraţia de cale ferată care exploata linia respectivă.

Toate autorităţile şi oficiile celor două Părţi Contractante, exceptîndu-se administraţiile de cale ferată şi de poştă, urmau să îndeplinească serviciul de frontieră exclusiv în gările-frontieră ale statului respectiv.

Orice contestaţie cu privire la interpretarea sau aplicarea dispoziţiilor Convenţiei era supusă unui Tribunal Arbitral, constituit pentru fiecare litigiu şi a cărui decizie avea putere obligatorie pentru Părţile Contractante.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 84 din 9 aprilie 1933.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 612.

Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933 şi de Senat la 6 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 007 din 8 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 84 din 9 aprilie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Budapesta, la 23 noiembrie 1933.

A intrat în vigoare la 23 noiembrie 1933.

347

1932, octombrie 1, Bucureşti

Acord pentru reglementarea plăţilor între România şi Ungaria

Guvernul Român şi Guvernul Ungar, în scopul de a facilita relaţiile economice între cele două Ţări, au convenit asupra dispoziţiilor următoare:

Potrivit art. 1, toate creanţele comerciale rezultate din cumpărări de mărfuri

ungare, importate în România, precum şi toate creanţele rezultînd din operaţiile financiare enumerate în art. 11, pe care le posedau persoanele fizice sau juridice ungare, asupra persoanelor fizice sau juridice române, urmau să fie reglementate prin vărsăminte în lei la Banca Naţională a României, care trebuia să crediteze cu sumele încasate, un cont comun, fără interese, deschis pentru Banca Naţională a Ungariei.

În virtutea art. 2, toate creanţele comerciale ce rezultau din cumpărări de mărfuri româneşti, importate în Ungaria, trebuia reglementate prin vărsăminte în pengö, la Banca Naţională a Ungariei, care urma să crediteze sumele încasate într-un cont comun, fără interese, deschis pentru Banca Naţională a României.

În cazul cînd sumele încasate în contul comun, deschis de Banca Naţională a Ungariei, ar fi depăşit cu 3 milioane pengö vărsămintele efectuate în contul comun deschis de Banca Naţională a României, Banca Naţională a Ungariei avea dreptul să amîne, atît timp cît dezechilibrul exista, primirea vărsămintelor ce s-ar mai fi făcut de debitorii unguri în contul comun, în favoarea creditorilor români.

Potrivit art. 4, vărsămintele prevăzute de art. 1, 2 şi 7, trebuiau să se efectueze pe baza parităţii legale aur, şi anume: 100 pengö = 2 923,97 lei; 100 lei = 3,42 pengö.

Creanţele prevăzute de art. 1 şi 2, eliberate în altă monedă decît moneda naţională a ţărilor contractante, urmau să fie transformate în lei sau în pengö, în felul următor: dacă era vorba de o monedă cu etalon aur, transformarea ei se făcea la paritatea legală aur; în alte cazuri urma să se aplice cursul mijlociu din ziua precedentă al Bursei din Budapesta sau Bucureşti, după cum debitorul era ungur sau român. În cazul că ar fi existat o diferenţă mai mare de 2% în relaţia dintre cursul zilei de la Budapesta şi de la Bucureşti, pe de o parte, şi paritatea legală aur a pengö-ului şi a leului, pe de altă parte, rămînea la înţelegerea celor interesaţi să aplice unul din cursuri, sau un curs intermediar.

Art. 7 precizează că plăţile către creditorii români trebuiau să fie efectuate de Banca Naţională a României şi către creditorii unguri de către Banca Naţională a Ungariei, în ordinea cronologică a vărsămintelor şi în limita disponibilului contului comun aflat la Banca ce făcea plata. Cele două Bănci Naţionale urmau să-şi comunice zilnic de plăţile făcute de ele.

Potrivit art. 11, prin expresia „creanţe financiare", în sensul art. 1, trebuia să se înţeleagă toate creanţele care nu proveneau din schimb de mărfuri. Totuşi, s-a convenit ca prevederile Acordului să nu se aplice creditelor acordate pentru investiţii. De asemenea, ele nu se aplicau creditelor pe termen lung, acordate de băncile ungare şi care depăşeau 9 luni, socotite de la data acordării creditului, dar el era aplicabil la plata intereselor (dobînzilor), amortismentelor, dividendelor, onorariilor, sumelor provenite din contracte de vînzare, succesiune sau alte tranzacţii similare.

Conform art. 13, acest Acord trebuia considerat ca un acord de compensaţie, în sensul art. 5 al Legii române din 27 februarie 1932, privitoare la reglementarea plăţilor cu Statele care au introdus controlul de devize. El se aplica datoriilor comerciale vechi, în măsura în care nu erau reglementate pînă la punerea în vigoare a acestui Acord, datoriilor comerciale contractate în viitor,

precum şi creanţelor financiare maghiare, precizate mai sus.

Guvernul Român declara că de la data intrării în vigoare a Acordului, dispoziţiile Legii menţionate mai înainte încetau de a fi aplicabile faţă de Ungaria.

Acordului i-au fost anexate un schimb de scrisori din 5 octombrie 1932, referitoare la modificarea art. 11 şi 16 ale Acordului.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 236 din 8 octombrie 1932.

A intrat în vigoare la 8 octombrie 1932 prin J.C.M. nr. 1 036 din 4 octombrie 1932, publicat în Mon. Of. nr. 236 din 8 octombrie 1932. A expirat la 1 aprilie 1933.

Acordul a fost înlocuit prin Aranjamentul din 31 martie 1933.

348

1932, decembrie 12, Bucureşti

Aranjament între România şi Iugoslavia, de o parte, şi Banca Naţională a României şi Banca Românească din Bucureşti, de altă parte, privitoare la executarea operaţiilor de rambursare a împrumutului 4% de 33 800 000 coroane, făcut de către fosta Asociaţie pentru regularizarea apelor din Valea Timiş–Bega

Avînd în vedere dispoziţiile cuprinse în Convenţia încheiată la Belgrad, la 14 decembrie 1931, între România şi Iugoslavia referitoare la reglementarea împrumutului 4% de 33 800 000 coroane efectuat de către fosta Asociaţie pentru regularizarea apelor din Valea Timiş-Bega, precum şi dispoziţiile protocolului de închidere al acestei Convenţii, Părţile au convenit asupra dispoziţiilor următoare.

Potrivit stipulaţiilor art. 1, Guvernele Român şi Iugoslav erau de acord pentru a fixa data denunţării împrumutului fostei Asociaţii Timiş-Bega, la 1 aprilie 1933. Comunicarea denunţării urma să aibă loc pînă la 1 ianuarie 1933, cel mai tîrziu, în spiritul art. 3 al Convenţiei.

Operaţiile de rambursare ale împrumutului erau încredinţate Băncii Româneşti din Bucureşti, conform art. 5 al Convenţiei.

Delegaţii celor două Guverne luau act de declaraţia reprezentanţilor celor două organizaţii hidraulice noi, care au succedat fostei Asociaţii, în virtutea căreia aceste organizaţii erau în măsură de a furniza fondurile necesare operaţiei de rambursare integrală a împrumutului.

Potrivit art. 4, Sindicatul Timiş-Bega din Timişoara trebuia să depună în lei, la Banca Naţională a României, totalul integral al cotei părţi de 54 257 ce-i revenea conform art. 3 al Convenţiei, total calculat pe baza de două coroane pentru un leu.

Pe de altă parte, Tamis-Begejska-Vodna-Zadruga-Vrsak urma să depună în dinari, la Banca Naţională a Iugoslaviei, suma integrală a cotei părţi de 45 743 ce-i incumba, sumă calculată pe baza de patru coroane pentru un dinar.

Cele două Bănci Naţionale se angajau să acţioneze pentru a ajunge la Banca Românească din Bucureşti, acreditivele eliberate în dinari şi, respectiv în lei, cel mai tîrziu pînă la 1 aprilie 1933, pentru rambursarea împrumutului.

Conform art. 4 al Convenţiei, Banca Românească trebuia să crediteze ghişeurile de plată cu 54 257 a sumei ce reprezenta titlurile şi cupoanele în lei, calculate pentru două coroane un leu şi cu 45 743 din suma titlurilor şi cupoanelor în dinari, calculate pentru patru coroane un dinar.

Ultimul cupon purta data de 1 octombrie 1933.

Conform stipulațiilor art. 7, rambursarea era efectuată prin îngrijirea Băncii Românești și prin intermediul ghișeurilor de plată indicate pe titlurile împrumutului. Această operație urma să înceapă la data de 1 aprilie 1933 și continua pînă la 1 octombrie 1933.

În această perioadă Banca Românească prezenta, lunar, celor două Bănci Naționale, situația titlurilor și a cupoanelor primite și achitate.

Conform art. 8 al Convenției, Aranjamentul încheiat la timpul său între „Union Bank" din Viena și fosta Asociație Timiș-Bega, cu privire la Serviciul Împrumutului Timiș-Bega, era considerat că a luat sfîrșit. Această dispoziție era adusă la cunoștința lui „Union Bank" sau a succesorilor săi, prin îngrijirea direcțiunilor celor două sindicate noi.

Lichidarea socotelilor și predarea documentelor aferente urmau să se facă direct între „Union Bank" și reprezentanții celor două sindicate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1933.

Aranjamentul a fost aprobat, implicit, de Guvernul Român, prin publicarea în Mon. Of. din 1 ianuarie 1933.

A fost aprobat de Guvernul Iugoslav la 21 decembrie 1933.

Aranjamentul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1933.

La 24 noiembrie 1933 s-a redactat un Proces-Verbal, la București, de către Comisia Româno-Iugoslavă, conform dispozițiilor art. 7 și 8 al Aranjamentului din 12 decembrie 1932, pentru punerea în vigoare a stipulațiilor Convenției pentru reglementarea împrumutului de 4% de 33 800 000 coroane, publicat în Mon. Of. din 3 februarie 1934.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1933.

349

1933, ianuarie 12, Zürich

Acord de clearing între România și Elveția

Reglementarea plăților ce rezultau din comerțul reciproc de mărfuri se opera, sub rezerva dispozițiilor din art. 10, pe cale de clearing la Banca Națională Elvețiană și la Banca Națională a României, după cum urmează:

A. Contravaloarea mărfurilor de origine românească importată în Elveția trebuia să fie reglementată prin vărsarea prețului de cumpărare în franci elvețieni, la un cont global ținut la Banca Națională a Elveției pentru Banca Națională a României și destinat să primească toate plățile în favoarea creditorilor.

B. În același fel, contravaloarea mărfurilor de origine elvețiană importată în România urma să fie reglementată, prin vărsarea prețului de cumpărare în lei, la un cont global, ținut la Banca Națională a României pentru Banca Națională Elvețiană și destinat să primească toate plățile în favoarea creditorilor.

C. Conturile globale nu erau producătoare de dobînzi.

D. Cele două Bănci de emisiune se angajau să primească orice plată, conform clauzelor din acest Acord.

E. Cele două Bănci de emisiune acceptau vărsămintele ce reprezentau aconturi asupra sumelor cu privire la livrări importante, plătibile în mai multe rînduri și a căror reglementare s-ar fi făcut prin clearing, cu condiția ca contractele de livrare ce conțineau toate detaliile necesare să fi fost depuse Băncii de emisiune, care primea astfel de vărsăminte.

Potrivit art. 4, plățile și vărsămintele la Banca Națională a României și plățile și vărsămintele la Banca Națională Elvețiană aveau loc în lei, respectiv în

franci elvețieni. Conversiunea trebuia să se facă pe baza cursului mijlociu al francului elvețian, cotat oficial de Banca Națională a României.

Creanțele și datoriile eliberate în alte monede decît leul sau francul elvețian erau convertite în lei sau în franci elvețieni, după cum debitorul era român sau elvețian, pe baza cursului zilei cotat la București sau la Zürich.

Debitorul elvețian sau român nu era eliberat de datoria sa prin vărsămîntul acestei sume la Banca Națională a Elveției sau la Banca Națională a României, decît atunci cînd creditorul primise, efectiv, suma integrală a creanței sale.

În conformitate cu stipulațiile art. 5, dispozițiile Acordului se aplicau, de asemenea, la toate creanțele rezultate din exportul de mărfuri efectuate înainte de intrarea sa în vigoare. Dar creanțele rezultate din exportul de mărfuri a căror contravaloare fusese vărsată înainte de 1 mai 1932, de către un cumpărător român în favoarea unui vînzător elvețian, la o bancă sau la un alt depozitar în România, erau asimilate creanțelor financiare, în sensul art. 7, punctul 1 din acest Acord, și reglementate după dispozițiile art. 8, punctul 3.

Potrivit art. 7, punctul 1, debitorii români aveau dreptul de a vărsa în favoarea creditorilor elvețieni, la contul global ținut la Banca Națională a României, suma datoriilor ce nu provenea din operațiuni de mărfuri, cu condiția ca crearea acestor datorii să fi avut loc la o dată anterioară aceleia de intrare în vigoare a Acordului.

Conform dispozițiilor art. 8, sumele vărsate la Banca Națională a Elveției erau utilizate după cum urmează:

A. 45% din vărsăminte erau trecute la creditul contului de creanțe elvețiene noi din mărfuri. Acest cont servea la plata creanțelor rezultate din livrarea de mărfuri a căror intrare în România avusese loc cu începere de la 1 octombrie 1932, precum și a tuturor creanțelor din mărfuri create după intrarea în vigoare a acestui Acord.

B. 35% din vărsăminte erau trecute la creditul contului afectat creanțelor rezultate din livrări de mărfuri, a căror intrare în România avusese loc înainte de 1 octombrie 1932.

C. 10% din vărsăminte erau trecute la creditul contului „creanțe financiare". Acest cont servea la plata creditorilor elvețieni ce posedau creanțe ce nu rezultau din vînzarea de mărfuri, în sensul art. 7 punctul 1.

D. 10% din vărsăminte erau puse la dispoziția Băncii Naționale a României.

Conform Tratatului de Uniune Vamală încheiat la 29 martie 1923 între Confederația elvețiană și Principatul de Lichtenstein, dispozițiile Acordului se aplicau și teritoriului Principatului Lichtenstein.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 23 din 28 ianuarie 1933.

Acordul a intrat în vigoare la 25 ianuarie 1933, prin J.C.M. nr. 39 din 19 ianuarie 1933, conform Mon. Of. nr. 23 din 28 ianuarie 1933.

Articolul 8 a fost înlocuit prin Acordul adițional din 17 mai 1934.

În Mon. Of. nr. 212 din 14 septembrie 1934 este publicată anexa la acest Acord.

A fost înlocuit prin Acordul din 4 septembrie 1935.

350

1933, ianuarie 16, Berna

Protocol adițional la Acordul comercial provizoriu încheiat la 25 august 1930 între România și Elveția

Fără a aduce prejudicii dispozițiilor stipulate în art. 1 și 2 ale Acordului comercial provizoriu din 25 august 1930, produsele originare care proveneau din teritoriul vamal elvețian, urmau să se bucure la importul lor pe teritoriul vamal român, de taxele indicate în Protocol.

Regimul aplicabil importului României în Elveția era reglementat, pentru anumite mărfuri, pe cale de aranjament special între cele două Guverne.

Acest Protocol Adițional, care avea o existență independentă de aceea a Acordului Comercial din 25 august 1930, era încheiat pe o durată provizorie de trei luni. El putea să fie reînnoit din trei în trei luni, prin tacită reconducțiune. Dacă una din Părți dorea să-l denunțe, trebuia să avizeze cealaltă Parte, cu cel puțin o lună înaintea scadenței perioadei de trei luni, în curs.

Potrivit art. 3, Protocolul intra în vigoare cu titlu provizoriu, la 25 ianuarie 1933.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

A intrat în vigoare provizoriu la 25 ianuarie 1933, prin J.C.M. nr. 56 din 26 ianuarie 1933.

Protocolul Adițional a fost semnat de Senat la 15 martie 1934 și de Adunarea Deputaților la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 393 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la București, la 15 octombrie 1933, conform Mon. Of. nr. 248 din 1934.

A intrat în vigoare definitiv, la 15 octombrie 1934.

351

1933, ianuarie 28, Geneva

Acord cu Societatea Națiunilor instituind o colaborare tehnică consultativă cu România

„Considerînd că Guvernul Român, după ce a repus, prin Legea din 7 februarie 1929, moneda sa pe baza de aur și după ce a introdus diferite îmbunătățiri în organizarea sa financiară, căutînd să adapteze organizarea administrativă a României condițiilor economice actuale, dorește să obțină colaborarea tehnică a Societății Națiunilor în vederea refacerii economice generale a țării.

Considerînd că Consiliul a aprobat dispozițiile prezentului Acord" . . ., România accepta următoarele dispoziții:

În virtutea art. 1, Guvernul Român trebuia să ia toate măsurile posibile pentru a restaura echilibrul bugetar și a efectua o reformă financiară întinsă care să comporte, de asemenea, un plan pentru reglementarea arieratelor.

Potrivit art. 2, Consiliul Societății Națiunilor urma să organizeze, prin Comitetul său financiar, o colaborare tehnică consultativă cu Guvernul Român, în vederea stabilirii unui program de restaurare economică și financiară și de aplicare a acestui program. În scopul acesta, Consiliul Societății Națiunilor recomanda și Guvernul Român numea, pentru o perioadă ce acoperea patru bugete anuale votate și executate, sub rezerva art. 3, experții ale căror funcțiuni erau definite în Anexa a II-a.

Pentru aceeași perioadă Consiliul Societății Națiunilor, de acord cu Guvernul

Român, numea un Consilier financiar care trebuia să coordoneze lucrările experților și urma să asigure colaborarea tehnică între Societatea Națiunilor și Guvernul Român.

Guvernul Român trebuia să pregătească, în colaborare cu Consilierul financiar, programul de reformă prevăzut în art. 1 și în Anexa I. Guvernul Român avea dreptul să desemneze un reprezentant care să discute cu Comitetul financiar chestiunile românești.

Conform stipulațiilor art. 3, Consiliul Societății Națiunilor, statuînd cu majoritatea de voturi, putea să recheme pe Consilierul financiar sau pe unul din experți, dacă la un moment dat, după consultarea Comitetului financiar, considera că menținerea lor nu mai era utilă.

Acordul, precizează art. 4, urma să intre în vigoare în momentul ratificării sale de către România. Instrumentele de ratificare trebuiau să fie depuse cel mai tîrziu la 30 aprilie 1933.

Acordul conține: Anexa I privitoare la reforme financiare etc.; Anexa II privitoare la compunerea și numărul experților; Scrisori întregind Acordul.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 101 din 4 mai 1933.

Acordul, Anexele și Scrisorile au fost votate de Senat la 11 aprilie 1933 și de Adunarea Deputaților la 12 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 284 din 29 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 101 din 4 mai 1933. Ratificarea României a fost depusă la Geneva, la 18 mai 1933.

A intrat în vigoare la 8 mai 1933 dar nu a fost executat din cauza întîrzierii în desemnarea experților. A fost denunțat de România pe ziua de 8 mai 1934, delegatul României declarînd în fața Consiliului Societății Națiunilor că „situația fiind actualmente schimbată, România renunță pentru moment la efectele Acordului din 28 ianuarie 1933".

352

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție între România și Iugoslavia referitoare la arhivele teritoriilor unite cu România și Iugoslavia prin Tratatul de pace de la Trianon și prin Protocolul pentru stabilirea definitivă a liniei de frontieră între România și Iugoslavia, semnat la 24 noiembrie 1923, la Belgrad

Prin această Convenție Părțile Contractante s-au angajat să schimbe arhivele și alte materiale scrise care cădeau sub dispozițiile Convenției și aparțineau administrațiilor civile, militare, financiare, judiciare din fostele teritorii ungurești, transferate prin Tratatul de la Trianon celor două Părți Contractante, și care se găseau la data încheierii Convenției pe teritoriul uneia din aceste Părți.

Problema arhivelor sau a altor documente ce aveau importanță pentru istoria națională a uneia din Părțile Contractante, și care se găseau pe teritoriul celeilalte Părți, trebuia să fie reglementată printr-o Convenție specială. Cele două Părți Contractante se angajau să încheie această Convenție, în cele 10 luni care urmau după ratificarea Convenției.

Articolul 2 precizează că prin denumirea „arhive" sau „material scris", care urma să fie schimbate în virtutea dispozițiilor Convenției, se înțelege: a) Actele și documentele de cancelarie (registre și cărți publice, rapoarte, expuneri, minute, declarații, procese-verbale ale adunărilor comitatelor); b) Registrele (registre și cărți publice, registre funciare, cărți cadastrale, registre de comerț, registre de mine, registre de cale ferată, repertorii, indexe, protocoale de intrare, cărți de expediție, cataloage, tablouri statistice etc.); Planurile (hărți, proiecte, schițe, planuri în relief, studii, programe etc.); d) Titlurile și documentele judiciare și

alte documente precum: diplome şi privilegii, documente de interes familial, diplome nobiliate, scrisori de fundaţie, contracte publice sau private, acte de concesiune, statute, certificate, anexe.

Afară de cazul cînd dispoziţii speciale ale anexelor care fac parte integrantă din această Convenţie ar fi prevăzut altfel, urmau să fie schimbate documentele posterioare datei de 1 ianuarie 1897 şi anterioare datei de 31 iulie 1919.

Potrivit art. 4, documentele care interesau numai una din Părţile Contractante erau remise în original. Documentele care interesau, totodată, cele două Părţi Contractante, rămîneau în posesiunea statului care le deţinea, urmînd să remită celuilalt stat o copie de pe ele.

Depunerea şi clasarea arhivelor şi a altor materiale scrise în bibliotecile, muzeele etc., a uneia din Părţile Contractante nu exclude obligaţia de a remite aceste documente Părţii care le cerea, atît cît ele făceau obiectul acestei Convenţii.

În cazul cînd arhivele sau alte materiale care fac obiectul Convenţiei interesau, în acelaşi timp, şi un stat terţ, ele rămîneau în păstrarea Părţii care le deţinea, pînă cînd un acord era încheiat cu privire la aceste materiale.

Convenţia mai cuprinde: I. Anexa căilor ferate; II. Anexa poştelor, telegrafelor şi telefoanelor; III. Anexa şoselelor şi căilor fluviale; IV. Anexa cadastrelor şi administraţia domeniilor statului; V: Anexa serviciului hidrografic şi hidrotehnic; VI. Anexa autorităţilor militare; VII. Anexa administraţiei judiciare, ale registrelor funciare şi ale comasării; VIII. Anexa registrelor stării civile.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

A fost ratificată de Iugoslavia la 22 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933. A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

Comisia mixtă româno-iugoslavă întrunită la Bucureşti, de la 26 martie la 8 aprilie 1936, a încheiat un Protocol referitor la problemele tehnice privind schimbul de cărţi funciare.

353

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia privitoare la extrădarea infractorilor şi la asistenţa judiciară în materie penală

Prin această Convenţie Părţile Contractante se obligau să-şi predea reciproc, la cerere, persoanele ce se găseau pe teritoriul uneia din ele şi erau urmărite sau condamnate de către autorităţile judiciare ale celeilalte Părţi, pentru infracţiunile indicate la articolul următor.

Conform stipulaţiilor art. 2, extrădarea avea loc, afară de excepţiile prevăzute la art. 4, pentru infracţiunile care, conform legilor celor două Părţi Contractante, puteau aduce o pedeapsă privativă de libertate mai mare de un an.

În caz de condamnare se cerea, pe lîngă condiţiile menţionate mai sus, ca persoana reclamată să fi fost condamnată în ultimă instanţă la o pedeapsă privativă de libertate de cel puţin 6 luni. Extrădarea se acorda, de asemenea, în aceleaşi condiţii în caz de tentativă sau complicitate la aceste infracţiuni, cînd ele erau pedepsite conform cu legislaţia celor două Părţi Contractante.

Potrivit art. 4, pentru infracţiuni care atrăgeau după legile statului reclamant pedeapsa cu moartea sau confiscarea ge-

nerală a bunurilor, extrădarea prevenitului sau a condamnatului depindea de asigurarea formală dată statului căruia i-a fost cerută extrădarea, că aceste pedepse nu vor fi aplicate.

În virtutea art. 4, extrădarea nu era acordată: a) Dacă persoana a cărei extrădare era cerută era supusă a statului reclamant; b) Dacă infracţiunea fusese comisă pe teritoriul statului căruia i s-a cerut extrădarea; c) Dacă urmărirea infracţiunii era rezervată, în virtutea legilor Părţii căreia i s-a cerut extrădarea, exclusiv jurisdicţiei acestei Părţi; d) Dacă individul reclamat era urmărit în ţara unde s-a cerut extrădarea pentru aceeaşi infracţiune sau dacă fusese, deja, scos din cauză, condamnat sau achitat pentru acelaşi fapt, afară dacă legislaţia acestei ţări nu permitea reluarea procedurii penale în urma unor fapte noi; e) Dacă, după legislaţia în vigoare pe teritoriul uneia dintre Părţile Contractante, urmărirea sau pedeapsa era prescrisă sau stinsă; f) Dacă, după legislaţia Părţii căreia i s-a cerut extrădarea, infracţiunea ce motivase cererea de extrădare nu putea să fie urmărită decît în urma plîngerii sau a propunerii Părţii lezate, mai puţin dacă partea lezată ceruse urmărirea, cu excepţia cazului cînd faptul constituia, în primul rînd, un delict de drept comun; g) Pentru infracţiunile politice sau pentru faptele conexe cu o asemenea infracţiune. Nu se considera ca infracţiune politică nici ca fapt conex cu astfel de infracţiune, atentatul contra persoanei regelui sau contra membrilor familiei regale, precum şi orice tentativă sau complicitate la una din aceste infracţiuni. De asemenea, nu se considera ca delict politic faptul de a falsifica moneda, de a pune în circulaţie monedă falsă, precum şi fapte frauduloase de a fabrica, de a primi sau de a procura instrumente sau alte obiecte destinate prin natura lor la fabricarea monedei false sau la falsificarea monedelor. Tot astfel era considerată şi tentativa acestor infracţiuni, precum şi complicitate la faptele menţionate; h) Pentru infracţiunile exclusiv pedepsibile de către legile penale militare; i) Pentru infracţiunile de presă; j) Pentru infracţiunile prevăzute exclusiv în legile pentru vamă, impozite sau alte legi financiare.

Statul căruia i se cerea extrădarea era singur chemat să decidă dacă cererea de extrădare nu se încadra într-una din excepţiile prevăzute prin acest articol.

Articolul 6 precizează că dacă persoana a cărei extrădare era cerută de către una din Părţile Contractante era reclamată în acelaşi timp de unul sau de mai multe state, ea urma să fie predată statului al cărui supus era.

În cazul cînd persoana ce urma să fie extrădată nu era supusă a nici unuia din statele reclamante, ea era predată statului pe teritoriul căreia infracţiunea fusese comisă, şi în caz de mai multe infracţiuni diferite, statului unde a fost comisă infracţiunea cea mai gravă. Dacă era vorba de infracţiuni de gravitate egală, ea era predată statului a cărui cerere sosise cea dintîi.

Părţile Contractante se obligau să-şi acorde reciproc pe teritoriile respective asistenţa judiciară în materie penală.

Un protocol de semnătură anexat Convenţiei precizează că extrădarea nu era acordată decît pentru crime şi delicte. Dacă în legislaţia uneia sau celeilalte din Părţile Contractante o contravenţie era pedepsită cu o pedeapsă de un an sau mai mult, dispoziţiile art. 2 al Convenţiei nu se aplicau şi extrădarea nu era admisă.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933 publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

A fost ratificată de Iugoslavia la 22 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 octombrie 1933.

354

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție între România și Iugoslavia privitoare la suprimarea dublei impuneri și reglementarea asistenței administrative în materie de impozite directe

Această Convenție avea ca scop să evite contribuabililor naționali ai Statelor Contractante dubla impunere în materie de impozite directe, atît reale cît și personale. În sensul acestei Convenții erau considerate ca impozite directe, impozitele care erau aplicate direct pe veniturile brute sau nete, conform prevederilor legilor naționale ale fiecăreia din Părțile Contractante, fie pe contul Statelor Contractante, fie pe contul unităților administrative autonome, atît pentru impozitele directe propriu-zise cît și pentru centimele adiționale.

Erau considerate impozite directe reale:

În România: a) Impozitul pe venitul proprietăților agricole; b) Impozitul pe proprietățile clădite; c) Impozitul pe valorile mobiliare; d) Impozitul pe veniturile comerciale și industriale; e) Impozitul asupra salariilor; f) Impozitul asupra profesiunilor;

În Iugoslavia: a) Impozitul pe venitul imobilelor neclădite; b) Impozitul pe venitul proprietăților clădite; c) Impozitul pe venitul întreprinderilor industriale, comerciale, precum și impozitul pe veniturile profesionale; d) Impozitul asupra rentelor, veniturilor capitalurilor și valorilor mobiliare; e) Impozitul asupra beneficiilor instituțiilor obligate anual la publicarea unui bilanț; f) Impozitul asupra apuntamentelor și salariilor.

Se considera ca impozit direct personal, impozitul pe venitul global perceput în România.

Potrivit stipulațiilor art. 2, venitul imobilelor (clădite sau neclădite), și venitul creanțelor ipotecare era impozabil în statul unde imobilele se găseau situate.

Venitul creanțelor ipotecare ce grevau imobilul, din care una sau mai multe părți erau așezate pe teritoriul celuilalt Stat Contractant, erau, cel puțin din punctul de vedere fiscal, repartizate egal între cele două Părți Contractante.

În virtutea art. 3, întreprinderile industriale, comerciale și agricole, precum și veniturile acestor întreprinderi erau impuse în statul unde se găseau instalațiile lor, stabilimentele și organizația pentru conducerea efectivă a afacerilor industriale, comerciale, agricole, instalații petroliere, ateliere, agenții, birouri etc., prin mijlocirea cărora se înfăptuia activitatea întreprinderii.

Veniturile muncii independente, ale profesiunilor libere (medici, avocați, arhitecți, ingineri etc.), precum și veniturile oricărei alte ocupații necomerciale (științifice, artistice, literare, de învățămînt sau de educație) erau impuse în statul pe teritoriul căruia se exercita profesiunea individuală care producea aceste venituri.

Pensiile publice și private, rentele viagere și alte creanțe analoage și nevizate în articolele precedente erau impozabile în statul debitorului acestor venituri.

Potrivit art. 8, impozitul direct, personal, pe întregul veniturilor, conform legii fiscale a României era perceput în România în conformitate cu principiul domiciliului fiscal al contribuabilului, adică reședința sa normală înțeleasă în sensul căminului permanent de locuință. Impozitul pe venit după legea fiscală a Iugoslaviei era perceput conform principiului situației locale ale izvoarelor acestor venituri.

România, care aplica principiul domiciliului fiscal, trebuia să reducă din impozitul său global — personal — cuantumul impozitului sau impozitelor plătite efectiv în celălalt Stat Contractant, cu titlu de impozit pe venit.

În cazul cînd nu se putea preciza domiciliul fiscal al unui contribuabil, și dacă era supus român, el urma să plătească impozitul personal în România.

Conform art. 10, din punctul de vedere al impozitelor, persoanele morale sau fizice ale unei Părți Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte Părți de același tratament ca și naționalii.

Părțile Contractante au căzut de acord că supușii din zona de frontieră cad sub stipulațiile regimului fiscal al Convenției relative la traficul de frontieră.

În vederea asigurării unei mai bune repartizări a sarcinilor fiscale, cele două State Contractante s-au angajat, sub rezerva reciprocității, să-și acorde asistență administrativă pentru tot ce era necesar la așezămîntul impozitelor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1934.

355

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție încheiată de România și Iugoslavia referitoare la cheltuielile de expulzare

În conformitate cu art. 1, dacă una din Părțile Contractante expulza un supus al celeilalte Părți, aceasta din urmă se obliga să-l primească atîta vreme cît naționalitatea sa era certă. Expulzatul urma să fie predat, împreună cu actele sale de identitate, autorităților celeilalte Părți Contractante, la un punct de frontieră stabilit în conformitate cu prevederile acordului.

Cu prilejul expulzării se preda autorităților de frontieră un extras al hotărîrii de expulzare, precum și dovada naționalității expulzatului. Dacă expulzatul nu acoperea cheltuielile de transport, sau dacă era scutit de aceste cheltuieli în virtutea unei convenții încheiate între cele două Părți Contractante, reglementarea acestor cheltuieli se făcea în conformitate cu dispozițiile art. 11 al acestei Convenții.

Procedura prevăzută de Convenție era folosită pentru retrimiterea persoanelor de orice naționalitate care ar fi trecut fraudulos frontiera comună a celor două Părți Contractante.

Potrivit art. 5, tranzitul unui expulzat prin teritoriul uneia din Părțile Contractante era în prealabil autorizat de către Ministerul de Interne al țării tranzitate. Cererea de autorizație a tranzitului trebuia însoțită de o copie a deciziei de ex-

pulzare şi de dovada că autorităţile statului terţ urmau să primească pe expulzat, precum şi de invitaţia adresată celor două puncte de frontieră la care expulzatul trebuia predat.

Dacă expulzatul nu-şi acoperea cheltuielile tranzitului şi nici pe acelea ale escortei sale, aceste cheltuieli cădeau în sarcina Părţii Reclamante. În cererea de autorizaţie de tranzit, Ministerul de Interne al Părţii reclamante urma să declare, în acelaşi timp, că se obligă să suporte toate cheltuielile.

Articolul 8 precizează că expulzatul era predat şi tranzitat sub escortă, prevăzut cu actele sale de identitate.

Dacă statul terţ spre care expulzatul era tranzitat refuza să-l primească, Partea reclamantă era ţinută să-l reia şi să suporte cheltuielile reîntoarcerii sale.

La sfîrşitul fiecărui an, o reglementare definitivă a conturilor era făcută de către Legaţia fiecărei Părţi Contractante cu Ministerul de Interne al celeilalte Părţi.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.
A intrat în vigoare la 26 octombrie 1933.

356

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenţia între România şi Iugoslavia referitoare la recensămîntul datelor valorilor administrate de către Casele Minorilor şi Interzişilor

Potrivit stipulaţiilor art. 1, datele necesare pentru pregătirea şi înlesnirea negocierilor pe care cele două Părţi Contractante înţelegau să le ducă cu privire la reglementarea valorilor minorilor şi interzişilor, erau supuse recensămîntului.

Casele, a căror circumscripţie era împărţită de frontieră, erau casele judeţelor (comitatelor) Torontal, Timiş şi Caraş-Severin, precum şi casele comunelor împărţite prin linia de frontieră fixată în urma Tratatului de la Trianon şi prin Protocolul de delimitare din 24 noiembrie 1923, comune care în virtutea art. 285 din legea ungară din anul 1877 erau autorizate să administreze bunurile minorilor şi ale interzişilor din circumscripţia lor.

Articolul 2 precizează că, întrucît sistemul de administraţie întrebuinţat de către casele menţionate mai sus era acela al gestiunii cumulative, numai valorile ce intrau în această gestiune erau supuse recensămîntului.

Dispoziţiile necesare la punerea în executare a stipulaţiilor Protocolului erau luate pentru casele judeţelor Timiş şi Caraş-Severin de către Guvernul Român; pentru casele judeţului Torontal de către Guvernul Iugoslav. Dispoziţiile referitoare la casele comunelor vizate de art. 2 erau luate de către Guvernul pe teritoriul căruia se găsea sediul comunei respective.

Conform stipulaţiilor art. 3, pe lîngă casele menţionate la art. 2, urma să se stabilească pe baza cărţilor şi a altor documente ale acestor case: a) Totalul creanţelor aşa cum existau în casele judeţelor la 31 august 1919, şi în casele comunelor la data de 31 martie 1924 şi a căror posesiune aparţinea totalităţii minorilor şi interzişilor, la care se adăugau dobînzile scăzute pînă la 31 august 1919, respectiv pînă la 31 martie 1924,

dar fără a ţine seama de valorile individuale administrate; b) Totalul creanţelor datorate minorilor şi interzişilor supuşi români şi totalul creanţelor datorate minorilor şi interzişilor supuşi iugoslavi, astfel cum ele existau la 31 august 1919, respectiv la 31 martie 1924, domiciliul minorilor şi interzişilor înregistrat pentru ultima oară în cărţile mari ale casei constituind pentru acest recensămînt prezumţia de naţionalitate; c) Activul caselor, fără a ţine seama de valorile individual administrate, luînd drept bază situaţia din 31 august 1919, respectiv aceea din 31 martie 1924, şi în special: Totalul titlurilor datoriilor publice ale Statului Ungar emise înainte de război; Totalul titlurilor datoriilor publice ale Statului Ungar emise în timpul războiului; Totalul titlurilor datoriilor publice ale Statului Român sau ale Statului Iugoslav, fără a ţine seama de data cînd au fost emise, reintrat în activul caselor comunale pînă la 31 martie 1924; Totalul scrisorilor ipotecare şi a altor titluri calculate pentru fiecare categorie de titluri separat; Totalul depozitelor de economie şi al creanţelor în cont curent; Totalul creanţelor ipotecare; Totalul dobînzilor întîrziate datorate pînă la 31 august 1919, respectiv pînă la 31 martie 1924; Totalul fondurilor aflate în casă.

Potrivit art. 4, cele două Guverne urmau să invite reprezentanţii legali ai minorilor şi interzişilor supuşi, ai lor, să declare autorităţii desemnate, în acest scop, creanţele lor care făceau parte din gestiunea cumulativă a caselor celeilalte Părţi Contractante, a cărei circumscripţie nu suferise schimbări în urma Tratatului de la Trianon şi a Protocolului de delimitare din 24 noiembrie 1923.

Creanţele şi alte valori care urmau să fie stabilite sau recenzate erau calculate în vechi coroane austro-ungare. Creanţele şi alte valori aflate în casele ce aparţineau comunelor divizate şi contractate după conversiune în moneda naţională a vechilor coroane austro-ungare pe teritoriul celor două Părţi Contractante, erau, de asemenea, calculate în vechi coroane austro-ungare, după cheia de conversiune respectivă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

357

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia referitoare la reglementarea datoriilor şi creanţelor liberate în foste coroane austriece sau ungare

Conform stipulaţiilor acestei Convenţii, obligaţiile de drept privat exprimate în vechi coroane austriece sau ungare (austro-ungare), contractate înainte de 10 iulie 1919 între persoane fizice sau juridice care în momentul punerii în vigoare a Convenţiei aveau centrul principal al intereselor lor sau reşedinţa obişnuită de o parte şi de alta a teritoriilor Părţilor Contractante, erau reglementate în lei la proporţia de 50 lei pentru 100 coroane.

Biletele de bancă ștampilate în sensul art. 206 al Tratatului de la St. Germain și al art. 189 al Tratatului de la Trianon, nu erau considerate ca vechi coroane austriece sau ungare.

În virtutea art. 2, titlurile la purtător și cupoanele lor, precum și livretele de economie susceptibile de a fi plătite la purtător urmau să fie rambursate sau plătite în conformitate cu dispozițiile în vigoare pentru naționali, în statul unde stabilimentul de emisie își avea sediul său în momentul intrării în vigoare a Convenției.

Stipulațiile Convenției nu se aplicau: a) Datoriilor și creanțelor stinse înainte de punerea ei în vigoare; b) Acordurilor intervenite pentru plata unei datorii, vizată la articolele precedente, dacă condițiile și modalitățile de plată fuseseră reglementate într-o monedă, alta decît coroanele austriece și ungare.

Potrivit art. 5, afară de cazul unor dispoziții contrarii prevăzute în convenții speciale, stipulațiile acestei Convenții nu se aplicau următoarelor categorii de datorii și creanțe; a) Datoriilor și creanțelor caselor de economie poștală; b) Datoriilor și creanțelor Băncii Austriei și Ungariei, precum și la datoriile transferate în cursul lichidării acestor bănci, către statele succesoare; c) Datoriilor și creanțelor casei minorilor și interzișilor; d) Rentelor viagere, pensiunilor alimentare și prestațiilor periodice cu un caracter analog; e) Datoriilor și creanțelor județelor și comunelor, asociațiilor sindicale pentru lucrările de apă sau de ameliorare a solului și a comunelor viticole al cărui teritoriu fusese fracționat prin frontiera stabilită în urma Tratatului de la Trianon sau de la St. Germain, precum și datoriilor și creanțelor societăților private de drumuri de fier, a căror rețea feroviară era împărțită sau al căror sediu era despărțit de rețea prin frontieră.

Articolul 8 prevede că datoriile contractate pînă la 1 noiembrie 1919, garantate prin punerea în gaj fie a unor titluri ale datoriei publice ale Statului Austriac, fie a titlurilor datoriei publice ale Statului Ungar, emise în timpul războiului, urmau să fie reglementate în moneda legală austriacă sau ungurească, după cuantumul de conversiune aplicat în Austria sau în Ungaria, după fiecare caz.

În cazul cînd împrumutul era garantat în plus de titlurile de război, prin alte valori, condițiile de plată stabilite la alineatul precedent nu se aplicau decît la cota parte corespunzătoare la titlurile de război, pe cînd cota parte corespunzătoare celorlalte valori rămînea supusă la cuantumul prevăzut de această Convenție.

Datoriile ipotecare constituite asupra imobilelor expropriate sau care urmau să fie expropriate după legea română sau legile iugoslave, în măsura în care exproprierea a fost efectiv executată, trebuiau achitate în condițiile și modalitățile specificate în ele.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 10 octombrie 1933.

358

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție între România și Iugoslavia cu privire la protecția, conservarea și reconstituirea bornelor de frontieră și a altor semnale care servesc la indicarea liniei de frontieră

Frontiera între România și Iugoslavia, precizează art. 1 din această Convenție, este materializată, fie prin linia care unește centrele bornelor consecutive la locul unde bornajul este simplu, fie prin linia indicată prin bornajul dublu sau alternativ, acolo unde ea trece prin fundul șanțurilor sau canalelor, sau în vreuna din părțile acestora, prin matca rîurilor sau prin unul din malurile lor, prin axa drumurilor sau una din părțile lor. Situația punctelor care determină sau indică frontiera este cea stabilită pe planuri, în conformitate cu datele tehnice culese pe teren și consemnate în carnetele respective.

Potrivit stipulațiilor art. 2, cele două Părți Contractante sînt obligate: a) De a proteja, de a întreține, de a repara și de a restabili în lungul întregii frontiere, și fiecare pe spezele sale, fără a ține seama de cauzele din care rezultă distrugerea, toate bornele și toate semnele ce servesc pentru a indica linia de frontieră. În ceea ce privește bornele comune (bornaj simplu), România va proteja, va întreține, va repara și restabili pe spesele sale, fără a ține seamă de cauzele din care rezultă distrugerea, toate bornele și semnele de frontieră precizate în Convenție; b) De a menține în starea lor inițială și de a proteja cît este cu putință, malurile cursurilor de apă care indică frontiera; c) De a face ca vizibilitatea frontierei în teren descoperit să fie cît se poate de mare, lăsînd să crească arborii izolați numai pe un singur rînd pe linia care unește centrele celor două borne consecutive și la o distanță care nu va fi niciodată mai mică de 15 metri de la unul la altul; d) De a nu permite într-o zonă de 50 de metri de la linia de frontieră construirea unor clădiri noi, excepție făcînd casele și satele existente situate deja la o distanță inferioară de linia de frontieră, precum și morile și alte instalații ce există pe cursurile de apă limitrofe ale căror condiții de construcție trebuiau reglementate printr-o altă convenție; e) De a curăța în fiecare an terenul de-a lungul frontierei pe o lărgime de 2 metri spre interiorul liniei bornelor, astfel încît frontiera să fie menținută vizibilă; f) De a vărui la fiecare doi ani bornele a căror întreținere revine fiecărui stat; g) De a lăsa necultivată, de fiecare parte, o zonă de-a lungul frontierei largă de 2 metri în teren descoperit, de 4 metri în pădure, și de 5 metri de-a lungul cursurilor de apă care indică frontiera.

Articolul 3 menționează că revizuirea traseului liniei frontierei și a elementelor care definesc frontiera va avea loc la cinci ani, începînd din ziua ratificării Convenției. Revizuirea va fi făcută de o comisie mixtă, compusă dintr-un delegat tehnic și dintr-un delegat al autorității competente din partea fiecărui stat. Această comisie va constata traseul liniei de frontieră, piramidele și celelalte elemente care indică frontiera precum și întreținerea poligonului de-a lungul liniei de frontieră. Convenția conține o anexă prin care se constituia o comisie mixtă ce urma să fie convocată la 1 iulie 1933, pentru a examina linia de frontieră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost semnată de Senat la 29 martie și de Adunarea Deputaților la

4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933. A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

359

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție între România și Iugoslavia privitoare la asigurările sociale

Prin această Convenție România și Iugoslavia se obligau să aplice supușilor celeilalte Părți Contractante tratamentul de care se bucurau naționalii în privința drepturilor și obligațiilor ce decurgeau din legile asupra asigurărilor sociale în caz de boală, de accident, de invaliditate, bătrînețe și deces. Egalitatea de tratament era recunoscută, de asemenea, și în ceea ce privește asigurările sociale facultative conexe cu asigurările obligatorii. Totuși, precizează art. 1, cînd o persoană era asigurată obligatoriu în unul din cele două state, ea putea contracta sau prelungi o asigurare facultativă în celălalt stat numai dacă legile acestui stat admiteau coexistența asigurării facultative cu asigurarea obligatorie.

Potrivit art. 2, autoritățile administrative superioare competente ale celor două țări erau autorizate să aplice pe cale de acorduri speciale principiile egalității de tratament ale acestei Convenții și pentru celelalte cazuri de asigurări. Autoritatea administrativă superioară, competentă în materie, era pentru România, Ministerul Muncii, al Cooperației și al Asigurărilor Sociale, iar pentru Iugoslavia, Ministerul Politicii Sociale și al Sănătății Publice.

Asigurarea supușilor celor două Părți Contractante pe lîngă institutele unuia dintre cele două state era considerată cu privire la prestațiile pentru caz de boală ca o continuare a asigurării pe lîngă institutele celuilalt stat, cu condiția ca între încetarea primei asigurări și începutul noii asigurări să nu fi trecut mai mult de trei luni. Intervalul între cele două asigurări nu putea să fie considerat ca o perioadă de asigurare.

In virtutea art. 5, asigurații care lucrau în zona de frontieră a unuia dintre cele două state, dar care aveau reședința în zona limitrofă de frontieră a celuilalt stat, aveau dreptul, în caz de boală, să primească la reședința lor, din partea institutului de asigurări, aceleași prestații la care aveau dreptul naționalii ce își aveau reședința în teritoriul statului asigurător. Prestațiile se extindeau și asupra familiei asiguratului dacă ei își avea reședința în zona de frontieră al celuilalt dintre cele două state.

Dispozițiile alineatului precedent erau, de asemenea, valabile pentru îngrijirile medicale care cădeau în sarcina asigurării în caz de invaliditate, bătrînețe și deces.

Conform stipulațiilor art. 8, autoritățile administrative și institutele de asigurare ale celor două state își acordau reciproc, chiar în cazuri de anchetă, aceeași asistență la care erau ținuți pentru aplicarea legilor asupra asigurărilor sociale ale statului de care depindeau. Asistența între institutele de asigurare ale celor două state se preconiza să aibă loc, în special, cu privire la plata subsidiilor, rentelor și pensiunilor, controlul, asistența către bolnavi, accidentați, cei deveniți invalizi și primirea lor în sanatorii. Asistența reciprocă era gratuită, afară de rambursarea cheltuielilor efective, precum și a cheltuielilor generale de asistență medicală și de medicamente. Institutele interesate urmau să în-

cheie acorduri speciale, în vederea rambursării acestor cheltuieli generale.

Institutele și organele asigurătoare ale celor două state aveau posibilitatea, în virtutea stipulațiilor art. 10, să corespondeze direct între ele fără a recurge la autoritățile diplomatice.

Potrivit art. 11, institutele și autoritățile iugoslave care, în conformitate cu legile iugoslave asupra asigurărilor sociale trebuiau să notifice decăderile din drepturi pentru supușii români ce locuiau în afara teritoriului Iugoslaviei și care nu primiseră o pensie sau o rentă prin mijlocirea unui institut român, și ale căror locuințe erau cunoscute, erau ținute să efectueze aceste notificări prin mijlocirea autorităților consulare române.

În termen de o săptămînă de la data primirii actului care trebuia notificat, autoritatea consulară urma să remită institutului sau autorității care i l-a trimis, o chitanță care să probeze expedierea prin poștă a actului respectiv.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 15 septembrie 1933.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933. A intrat în vigoare la 1 octombrie 1933.

360

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenție încheiată de România și Iugoslavia referitoare la exercitarea profesiunilor

În virtutea acestei Convenții, supușii celor două State Contractante puteau să se stabilească liber pe teritoriul celuilalt stat, în scopul de a-și exercita profesiunea, cu condiția, precizează art. 1, de a se conforma legilor țării și de a îndeplini formalitățile administrative prevăzute în acest sens. Părțile Contractante se obligau să recunoască pe bază de reciprocitate supușilor lor tratamentul națiunii celei mai favorizate.

Conform stipulațiilor art. 2, muncitorii imigrați primeau la muncă egală un salariu egal cu acela primit de naționalii de aceeași categorie, folosiți în aceeași întreprindere sau, în lipsa unor lucrători naționali de aceeași categorie întrebuințați în aceeași întreprindere, salariul normal și curent al lucrătorilor de aceeași categorie, din regiune.

Guvernul țării de imigrare se angaja să vegheze ca pe teritoriul său să fie observată egalitatea salariului muncitorilor imigrați cu acela al naționalilor.

Lucrătorii fiecăreia din cele două Părți Contractante se bucurau de o protecție asemănătoare cu aceea acordată naționalilor prin legislația țării, cu privire la condițiile de muncă și de existență, în ceea ce privește igiena și securitatea muncitorilor. Egalitatea de tratament se întindea și asupra tuturor dispozițiilor care puteau să fie promulgate în viitor, în această materie, în cele două țări.

Potrivit art. 4, în cazul cînd piața muncii nu ar fi permis în unele perioade, pentru unele regiuni sau pentru unele profesii de a oferi de lucru emigraților celeilalte Părți Contractante, autoritatea superioară interesată trebuia să comunice despre această situație pe cale diplomatică autorității superioare a celeilalte Părți, pentru a preveni pe naționalii săi.

Tot în virtutea stipulațiilor art. 4, Guvernul interesat putea să limiteze și chiar să interzică imigrarea muncitorilor celeilalte Părți Contractante. Cele două gu-

verne trebuiau să-şi notifice unul altuia măsurile restrictive pe care le considerau utile, pentru a fi aplicate.

În cazul cînd lucrătorii uneia din cele două Părţi Contractante s-ar fi găsit în stare de şomaj pe teritoriul celeilalte Părţi, ei aveau dreptul să se adreseze oficiului de plasare sau unui alt serviciu similar, în judeţul unde îşi aveau reşedinţa, pentru a obţine de lucru. În cazul cînd nu era posibil să li se procure o muncă corespunzătoare cu pregătirea lor profesională, cele două Părţi Contractante erau obligate să le înlesnească, în urma cererii lor, repatrierea în ţara de origine.

Conform art. 7, nici unul din cele două State Contractante nu putea să supună la taxe sau impozite speciale pe supuşii celuilalt stat, pentru munca depusă pe teritoriul lor. În cazul cînd în unul din cele două State Contractante existau taxe generale referitoare la străini şi, în special cu privire la eliberarea permiselor de şedere, cele două Părţi Contractante urmau să examineze posibilitatea unei reduceri la minimum a cuantumului acestor taxe. Dacă asupra acestui punct nu exista o înţelegere, cealaltă Parte Contractantă îşi rezerva dreptul de a aplica acelaşi tratament supuşilor celeilalte Părţi Contractante.

Articolul 8 precizează că autorităţile administrative superioare competente erau autorizate de a se pune de acord, din timp în timp, asupra procedeului chemat să înlesnească munca şi stabilirea supuşilor celor două Părţi Contractante, precum şi pentru aplicarea dispoziţiilor Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

361

1933, ianuarie 30, Belgrad

Convenţie încheiată de România şi Iugoslavia reglementînd chestiunea naţionalităţii şi a indigenatului persoanelor care în urma delimitării şi-au pierdut naţionalitatea lor de origine

Prin această Convenţie, Iugoslavia recunoştea ca supuşi ai săi toate persoanele care-şi aveau indigenatul (pertinenza) la 1 ianuarie 1910 la Pardany, Surgin, Kriva Bara şi Valiki Gaj, şi care îl păstraseră fără întrerupere pînă la 24 noiembrie 1923.

România recunoştea ca supuşi ai săi persoanele ce aveau domiciliul lor în una din localităţile menţionate mai sus, şi care în virtutea dispoziţiilor art. 63 din legea românească privitoare la naţionalitate, din 23 februarie 1924, optaseră sau puteau să opteze în termen de 6 luni, cu începere din ziua ratificării acestei Convenţii, pentru naţionalitatea română.

Guvernul Român urma să predea, la un an de la ratificarea acestei Convenţii, Guvernului Iugoslav, o listă care să cuprindă aceste persoane.

Persoanele care îşi pierduseră indigenatul lor într-una din localităţile amintite, între 26 iunie 1919 şi 24 noiembrie 1923, şi care-l avuseseră între 1 ianuarie 1910 şi 24 noiembrie 1923, puteau să devină supuşi ai Iugoslaviei dacă introduseseră o cerere în perioada de la 24 noiembrie 1923, pînă la finele celei de-a treia luni,

cu începere din ziua ratificării Convenției.

Conform stipulațiilor art. 2, persoanele care avuseseră la 1 decembrie 1918 indigenatul în comunele Stara-Beba, Pusta-Kerestur, Jimbolia, Csorda și Jam, deveniseră supuși români ca o consecință a transferării acestor comune la România. Excepție făceau persoanele care optaseră pentru naționalitatea iugoslavă în conformitate cu dispozițiile legale emise sau care urmau să fie emise de Guvernul Iugoslav.

Tot în virtutea art. 2, Guvernul Iugoslav trebuia să remită Guvernului Român, cu începere de la data ratificării Convenției, o listă a acestor persoane.

Potrivit art. 3, prin derogare de la dispozițiile art. 7 al Protocolului din 24 noiembrie 1923, Părțile Contractante acordau locuitorilor de origine și de limbă iugoslavă sau română din comunele amintite mai sus, un termne de 6 luni, cu începere de la ratificarea Convenției, pentru a face declarații de opțiune pentru una sau cealaltă din cele două naționalități.

Declarațiile de opțiune erau făcute în conformitate cu dispoziițile legale în vigoare în cele două state. Persoanele care optaseră pentru naționalitatea celuilalt stat puteau să transporte avutul lor în termen de șase luni, fără să fie supuse la impozite sau taxe pe teritoriul țării pentru care ei optaseră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

362

1933, ianuarie 30, Belgrad

Proces-Verbal încheiat de România și Iugoslavia referitor la reducerea taxelor de vize ale pașapoartelor

Potrivit acestui Proces-Verbal reducerea taxelor de vize opera în felul următor: a) Vize permanente valabile șase luni, pentru mai multe călătorii, 10 franci aur; b) Vize valabile trei luni, pentru o călătorie dus și întors, 2 franci aur; c) Vize de tranzit, un franc aur; d) Vize de tranzit ducere și întoarcere, doi franci aur; e) Supușii celor două state care își aveau domiciliul în celălalt stat de mai mult de doi ani urmau să plătească viza de trei luni, pentru o singură călătorie dus și întors, un franc aur. Pentru obținerea acestei vize, călătorii de această categorie trebuiau să prezinte un certificat eliberat de autoritățile competente legale, prin care să se confirme că ei își aveau domiciliul de mai mult de doi ani în țara respectivă; f) Vizele colective erau considerate ca vize simple; g) Acordurile speciale care existau între cele două țări în privința vizelor speciale de tranzit, valabile pentru unele linii de cale ferată, rămîneau în vigoare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Procesul Verbal a fost votat de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

363

1933, februarie 10, Belgrad

Convenţie încheiată între România şi Iugoslavia pentru aplicarea Regulamentului internaţional de poliţie a navigaţiei şi la exercitarea acestei poliţii pe partea Dunării, formînd frontiera între cele două State, cuprinsă între îmbucătura Nerei şi a Timocului

Supravegherea navigaţiei şi aplicarea Regulamentului de poliţie a navigaţiei aparţinea autorităţilor competente ale celor două State, în limita suveranităţii fiecăruia din ele, adică în apele şi pe ţărmurile situate pe teritoriile respective.

Exercitarea acestor drepturi, precizează art. 1, era asigurată de organele poliţiei fluviale, prevăzute de legislaţia fiecăruia din cele două State.

În ceea ce priveşte sectorul Dunării cuprins între Moldova Veche şi Turnu-Severin (al Porţilor de Fier şi al Cataractelor), şi în conformitate cu stipulaţiile capitolului VII (art. 32—39) din Acordul referitor la constituirea serviciilor speciale de la Porţile de Fier, cele două State coriverane au convenit:

A. Că Administraţia Porţilor de Fier şi a Cataractelor va semnala autorităţilor riverane, însărcinate cu poliţia navigaţiei, contravenţiile la dispoziţiile Regulamentului de poliţie a navigaţiei şi ale anexei sale, punînd la dispoziţia lor toate elementele de informare de care ea ar fi putut lua cunoştinţă;

B. Că Administraţia va semnala, în afară de aceasta, orice neregularitate care ar reclama intervenţia lor, precum şi orice daune cauzate echipamentelor, edificiilor sau instalaţiilor puse la dispoziţia sa:

C. Că verificarea aducerii la îndeplinire de către navigatori a obligaţiilor impuse de „Dispoziţiile speciale", anexate la Regulamentul de poliţie a navigaţiei, reglementînd traversarea acelui sector, va fi rezervată organelor Administraţiei.

Toate acestea, se stipulează în art. 2, fără prejudiciul drepturilor aparţinînd autorităţilor riverane în conformitate cu art. 1.

Stipulaţiile precedente nu puteau să prejudicieze competenţa autorităţilor riverane cu privire la poliţia propriu-zisă a porturilor şi a ţărmurilor sectorului său, în genere, exploatarea porturilor, aşa cum această competenţă era recunoscută prin art. 9 al Acordului referitor la constituirea serviciilor speciale de la Porţile de Fier.

Dacă autorităţile riverane competente îndrituite cu poliţia navigaţiei erau informate sau sesizate despre un accident sau despre o contravenţie, fie de către organele poliţiei fluviale, fie de către Administraţia Porţilor de Fier şi a Cataractelor, dacă era vorba de sectorul Moldova Veche — Turnu Severin, fie, în sfîrşit, în orice alt fel, direct sau indirect, ele urmau să procedeze la constatarea şi la urmărirea faptelor.

Potrivit art. 4, Aranjamentul încheiat între ambele State coriverane la 19 iunie 1930, ratificat de Parlamentele respective odată cu Acordul referitor la constituirea serviciilor speciale de la Porţile de Fier şi aplicabile în sectorul Porţilor de Fier şi al Cataractelor, era de asemenea aplicat pentru cele două Părţi ale Dunării formînd frontiera, situate, una în amonte de acest sector, între îmbucătura Nerei şi Moldova Veche, iar

cealaltă, în aval, între Turnu-Severin şi îmbucătura Timocului.

Competenţa de a constata şi a instrui cazurile indicate la alineatul precedent revenea, pe timp de un an, în partea cuprinsă între Turnu-Severin şi îmbucătura Timocului, mai întîi autorităţilor române, şi, în partea cuprinsă între îmbucătura Nerei şi Moldova-Veche, mai întîi autorităţilor iugoslave.

Schimbarea de competenţă în aceste două Părţi ale Dunării avea loc la 1 ianuarie a fiecărui an, în aşa fel, încît, autorităţile aceluiaşi Stat să o exercite de la borna kilometrică 985, în aval, pînă la îmbucătura Timocului, iar în amonte, pînă la îmbucătura Nerei.

Articolul 6 prevede că cele două State urmau să-şi comunice reciproc, o listă, ţinută la zi, de autorităţile riverane însărcinate cu poliţia navigaţiei pe toată întinderea Dunării, formînd frontiera între ele, cu indicarea sediului şi a limitelor circumscripţiei lor.

O declaraţie anexată Convenţiei precizează că, în momentul de a proceda la semnarea Convenţiei, plenipotenţiarii respectivi declară că consideră această Convenţie ca fiind semnată ad referendum.

Dacă în interval de 3 luni (pînă la 10 mai 1933), nici o modificare a Convenţiei nu era cerută de unul sau altul din cele două Guverne coriverane, Convenţia era considerată ca definitiv încheiată şi susceptibilă de a fi ratificată.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Convenţia a fost votată de Senat la 15 martie 1934 şi de Adunarea Deputaţilor la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 397 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Bucureşti, la 16 ianuarie 1937.

Convenţia a intrat în vigoare la 16 ianuarie 1937.

364

1933, februarie 16, Geneva

Pact de organizare a Micii Înţelegeri

„Doritori de a menţine şi organiza pacea,

Avînd ferma voinţă de a intensifica raporturile economice cu toate Statele fără deosebire şi în special cu Statele Europei Centrale,

Cu grijă de a vedea salvgardată pacea în toate împrejurările, de a asigura evoluţia spre o stabilizare definitivă a condiţiilor în Europa Centrală şi de a face să se respecte interesele comune ale ţărilor lor,

Decişi să dea, în acest scop, raporturilor de amiciţie şi de alianţă care există între cele trei State ale Micii Înţelegeri, o bază organică şi stabilă, şi

Convinşi de necesitatea de a realiza această stabilitate, pe de o parte, prin unificarea completă a politicii lor generale şi, pe de altă parte, prin constituirea unui organ direct al acestei politici comune, grupul celor trei State ale Micii Înţelegeri, formînd astfel o unitate a Micii Înţelegeri, formînd astfel o unitate internaţională superioară şi deschisă altor State în condiţii de stabilit pentru fiecare caz în parte,

Au hotărît să stabilească cele ce urmează dispoziţiile de mai jos":

Potrivit art. 1, un Consiliu permanent al Statelor Micii Înţelegeri, compus din Miniştrii Afacerilor Străine ai celor trei ţări respective, sau de Delegaţii speciali numiţi în acest scop, se constituia ca organ director al politicii comune a gru-

pului celor trei State. Hotărîrile Consiliului permanent erau luate cu unanimitate.

Conform art. 2, Consiliul permanent, în afară de raporturile sale regulate pe cale diplomatică, se întrunea în mod obligatoriu cel puțin de trei ori pe an. Una din întrunirile anuale obligatorii avea loc, rînd pe rînd în fiecare din cele trei State, cealaltă se ținea la Geneva, cu ocazia Adunării Societății Națiunilor.

Articolul 3 precizează că Președintele Consiliului permanent era Ministrul Afacerilor Străine al Statului unde se ținea întrunirea obligatorie anuală.

În virtutea art. 4, în toate chestiunile care erau discutate, precum și în toate deciziile care erau luate, fie în ceea ce privește, raporturile Statelor Micii Înțelegeri între ele, fie în ceea ce privește raporturile lor cu terții, principiul egalității absolute a celor trei State ale Micii Înțelegeri era respectat în mod riguros.

Conform nevoilor situației, se arată în art. 5, Consiliul permanent putea hotărî ca într-o chestiune determinată reprezentarea sau apărarea punctului de vedere al Statelor Micii Înțelegeri să fie încredințată unui singur delegat sau delegației unui singur Stat.

Potrivit art. 6, orice tratat politic al fiecăruia din Statele Micii Înțelegeri, orice act unilateral schimbînd situația politică a unuia din Statele Micii Înțelegeri față de un Stat terț, precum și orice acord economic care avea consecințe politice importante necesitau consimțămîntul unanim al Consiliului Micii Înțelegeri.

Tratatele politice ale fiecăruia din Statele Micii Înțelegeri cu Statele terțe urmau să fie, în mod progresiv, și pe cît posibil, unificate.

Conform art. 7, un Consiliu economic al Statelor Micii Înțelegeri pentru coordonarea progresivă a intereselor economice ale celor trei State, fie între ele, fie în raporturile lor cu Statele terțe, era constituit. S-a stabilit ca el să fie compus din specialiști și din experți în materie economică, comercială și financiară și să funcționeze ca organ auxiliar consultativ al Consiliului permanent în politica sa generală.

Prin art. 9 s-a creat un Secretariat al Consiliului permanent. Sediul său a fost stabilit pentru un an în capitala președintelui în exercițiu al Consiliului permanent. O secțiune a Secretariatului funcționa în mod permanent la sediul Societății Națiunilor, la Geneva.

Potrivit art. 10, politica comună a Consiliului permanent trebuia să fie inspirată de principiile generale conținute în toate marile acte internaționale ale politicii de după război, precum: Pactul Societății Națiunilor, Pactul din Paris, Actul general de arbitraj, convențiile eventuale asupra dezarmării și Pactele de la Locarno.

Conform art. 11, Convențiile de alianță între România și Cehoslovacia, din 23 aprilie 1921, între România și Iugoslavia, din 7 iunie 1921 și între Cehoslovacia și Iugoslavia, din 31 august 1922, care au fost prelungite la 21 mai 1929 și completate prin dispozițiile acestui Pact, precum și Actul general de conciliere, arbitraj și regulament judiciar, semnat de către cele trei State ale Micii Înțelegeri la Belgrad, la 21 mai 1929, erau reînnoite pentru un timp nelimitat.

Pactului i-a fost anexat o Declarație comună cu privire la „Statu-quo" teritorial.

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 417.

Pactul a fost semnat de: *România*, Cehoslovacia, Iugoslavia.

A intrat în vigoare la 30 mai 1933 (art. 12).

A fost ratificat de România prin Scrisori Regale din 9 mai 1933.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Praga, la 30 mai 1933.

365

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie încheiată de România şi Iugoslavia pentru reglementarea şcolilor primare minoritare din Banat

Prin această Convenţie Părţile Contractante au stabilit ca şcolile primare minoritare române din Banatul iugoslav, precum şi şcolile primare minoritare sârbo-croate din Banatul românesc să funcţioneze ca şcoli publice de stat, conformîndu-se legilor şi regulamentelor în vigoare în Iugoslavia, respectiv în România.

Articolul 2 precizează că în şcolile primare minoritare române din Banatul iugoslav şi în şcolile primare minoritare sârbo-crote din Banatul românesc, limba de predare era limba română, respectiv limba sârbo-croată. Cu începere din anul al treilea urma să se predea limba sârbo-croată, respectiv limba română ca obiect de studiu, şase ore pe săptămînă, iar trei ore pe săptămînă, în plus, erau folosite pentru predarea, în limba sârbo-croată, respectiv în limba română, a istoriei şi a geografiei iugoslave, respectiv române.

Institutorii şcolilor primare minoritare române din Banatul iugoslav, precum şi institutorii şcolilor primare minoritare sârbo-croate din Banatul român trebuiau să fie de aceeaşi confesiune şi limbă precum majoritatea elevilor, dar de supuşenie iugoslavă, respectiv română.

Potrivit art. 5, în localităţile unde existau 20 de copii români, respectiv sârbo-croaţi, în vîrstă de a frecventa şcoala, urma să se înfiinţeze o şcoală primară minoritară, cu un institutor. Cele două Guverne se angajau să pregătească un număr suficient de institutori calificaţi, a căror limbă maternă să fie limba română, respectiv limba sârbo-croată, pentru predarea în şcolile primare minoritare române din Banatul iugoslav, respectiv pentru predarea în şcolile minoritare primare sârbo-croate din Banatul românesc.

Articolul 7 prevede că salariile institutorilor şcolilor primare minoritare române din Banatul iugoslav şi ale profesorilor la şcoala normală din Vrsac, precum şi salariile institutorilor şcolilor primare minoritare sârbo-croate din Banatul românesc, şi ale profesorilor la şcoala normală din Timişoara, erau plătite de Guvernele statelor respective, în conformitate cu legile lor. Profesorii care predau aceste cursuri la şcolile normale din Timişoara erau aleşi, cu prioritate, dintre supuşii români, dar de naţionalitate sârbo-croată. Pentru aceste cursuri la şcoala normală din Vrsac, profesorii erau aleşi, în primul rînd, dintre supuşii iugoslavi, dar de naţionalitate română.

Cele două Guverne aveau dreptul de a pregăti cărţile didactice pentru şcolile respective. În vederea pregătirii acestor cărţi, Guvernele puteau să consulte pentru materiile laice experţii români, respectiv sârbo-croaţi, şi pentru manualele didactice de religie, autorităţile eclesiastice respective. Puteau fi utilizate ca manuale didactice cărţile editate în România, respectiv în Iugoslavia, cu condiţia de a fi fost în prealabil autorizate de către Ministerele de resort din cele două ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933. Convenţia a intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

366

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia privitoare la reglementarea chestiunilor unităţilor administrative împărţite prin linia de frontieră

Erau supuse dispoziţiilor acestei Convenţii fostele judeţe (comitate) ungare Torontal, Temes şi Caraş-Severin, împărţite prin linia de frontieră fixată în urma delimitării efectuată în conformitate cu Protocolul din 24 noiembrie 1923, precum şi satele (comunele) situate pe teritoriile judeţelor (comitatelor) menţionate.

Conform stipulaţiilor art. 2, dispoziţiile Convenţiei se aplicau la toate bunurile mobile şi imobile ce aparţineau unităţilor administrative împărţite, drepturilor şi obligaţiilor, datoriilor şi creanţelor acestor unităţi administrative, precum şi fondurilor ce aparţineau acestor judeţe şi comune destinate exclusiv intereselor lor propriu-zise (împreună cu drepturile şi obligaţiile, datoriile şi creanţele acestor fonduri).

Dispoziţiile acestei Convenţii nu se aplicau fondurilor Caselor de minori şi interzişi, fondurilor de retragere şi arhivelor acelor unităţi administrative. Aceste probleme, precum şi chestiunea Caselor minorilor şi interzişilor urmau să fie reglementate prin convenţii speciale.

Potrivit art. 3, toate bunurile imobile situate în limitele administrative ale judeţelor şi satelor (comunelor) împărţite prin linia de frontieră rămîneau proprietatea exclusivă a aceleia dintre Părţile Contractante pe teritoriul cărei erau situate.

Imobilele unităţilor administrative situate în afară de limitele administrative pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante rămîneau, cu datoriile şi sarcinile ce le grevau, proprietatea exclusivă a aceleia dintre cele două Părţi Contractante, pe teritoriul căreia se găseau.

Bunurile mobile — titlurile, acţiunile, livretele de economie şi altele — afară de excepţiile prevăzute la art. 8 al Convenţiei, rămîneau proprietatea exclusivă a aceleia dintre Părţile de unităţi administrative împărţite care le deţineau.

Conform dispoziţiilor art. 5, creanţele judeţelor şi comunelor împărţite care luaseră fiinţă înainte de 31 octombrie 1918, faţă de supuşii iugoslavi deveneau proprietatea Iugoslaviei, pe cînd cele faţă de supuşii români deveneau proprietatea României.

Creanţele faţă de supuşii unui stat terţ erau reglementate de către unitatea administrativă pe teritoriul căreia se găsea sediul unităţii administrative împărţite. În acest scop se aplicau dispoziţiile Convenţiilor referitoare la datoriile făcute în foste coroane austriece şi ungare, încheiate cu statul al cărui supus era debitorul. Orice creanţă realizată era repartizată între unităţile administrative împărţite, proporţional cu teritoriul respectiv.

Fundaţiile, precum şi fondurile care nu erau destinate exclusiv intereselor propriu-zise ale judeţelor, gestionate şi administrate de către unităţile administrative erau atribuite statului pe teritoriul

căruia se afla sediul său. Bunurile fondurilor ce aparţineau judeţelor şi comunelor şi care erau destinate intereselor propriu-zise ale judeţelor şi comunelor rămîneau în starea în care se găseau, în proprietatea acelei unităţi administrative împărţite care le deţinea.

Articolul 7 precizează că datoriile care luaseră fiinţă înainte de 31 octombrie 1918 urmau să facă obiectul repartizării. Datoriile garantate prin ipotecă treceau în sarcina unităţii administrative împărţite pe teritoriul căreia era situat imobilul constituit în ipotecă.

România lua în sarcina sa totalitatea datoriei fostului judeţ Caraş-Severin.

Pentru motive de echitate, se stipulează în art. 8, Banovina Dunării (Dunavska Banovina) se obliga să plătească cu titlul de despăgubire forfetară României, suma de 3 200 000 dinari, la valoarea zilei în care s-a semnat această Convenţie.

În scopul de a asigura executarea Convenţiei şi pentru a fi soluţionate eventualele diferende ce s-ar fi putut ivi în cursul executării Convenţiei, o Comisie specială era constituită în termen de 30 de zile de la punerea în vigoare a acestei Convenţii. Litigiile asupra cărora Comisia nu ar fi putut ajunge la o decizie unanimă erau supuse Comisiei Permanente de Conciliere instituită prin art. 10 al actului general de Conciliere şi Arbitraj şi reglementare judiciară între Statele Micii Înţelegeri.

Deciziile unanime ale Comisiei erau definitive şi obligatorii. Părţile Contractante trebuiau să asigure executarea lor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

Pentru executarea dispoziţiilor Convenţiei s-a semnat la 26 iulie 1934, la Timişoara, şi la 12 octombrie 1934, la Belgrad, cîte un Protocol de către Comisia mixtă româno-iugoslavă.

367

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie încheiată de România cu Iugoslavia referitoare la fondurile de pensii ale judeţelor împărţite de linia de frontieră

Prin această Convenţie s-a stabilit ca fiecare din Părţile Contractante să-şi asume răspunderea pentru plata pensiilor şi a celorlalte prestaţii care la 30 iunie 1919 erau în sarcina fostelor fonduri de pensii ale funcţionarilor judeţelor Torontal, Temeş şi Caraş-Severin, precum şi a fondurilor de pensii ale notarilor şi subnotarilor aceloraşi judeţe. Acest aranjament opera numai dacă beneficiarii erau supuşi ai unuia din Statele Contractante, în virtutea Tratatului de la Trianon sau a art. 7 din Protocolul de delimitare din 24 noiembrie 1923. De asemenea, fiecare din Părţile Contractante lua în sarcina sa drepturile pe care supuşii săi le dobîndiseră pînă la data de 30 iunie 1919 asupra fondurilor menţionate mai sus, pentru a stabili, conform cu aceste legi, drepturile lor la pensie.

Potrivit art. 2, Părţile Contractante au căzut de acord ca dreptul la pensie al fostelor judeţe Torontal, Temeş şi Caraş-Severin, precum şi al comunelor situate în aceste judeţe, şi care serviseră numai (sau cel puţin majoritatea

anilor de serviciu) pe teritoriile atribuite prin Tratatele de la Trianon sau prin Protocolul de delimitare din 24 noiembrie 1923, fără să fie supuşi ai statelor respective, erau reglementate de către fiecare Stat Contractant pe teritoriul unde desfăşuraseră activitate, conform cu legile sale sau cu convenţiile semnate în acest scop.

În virtutea art. 3, Părţile Contractante s-au angajat să repartizeze între ele fondurile pensiilor în modul următor:

Bunurile mobile şi imobile care aparţineau fostelor fonduri de pensii deveneau proprietatea fondului corespunzător al Părţii Contractante pe teritoriul căreia se găseau.

Fondul căruia îi reveneau aceste bunuri lua asupra lui, în afară de obligaţiile prevăzute la art. 1 şi 2 din această Convenţie, toate sarcinile şi obligaţiile care grevau aceste bunuri. Cotizaţiile întîrziate ale comunelor erau vărsate fondului de stat pe teritoriul căruia ele îşi aveau sediul. Cotizaţiile întîrziate ale membrilor fondului erau vărsate fondului asupra căruia trecuse obligaţia de a plăti pensia.

Potrivit art. 4, Banovina Dunării (Dunavska Banovina) se obliga să recunoască Guvernului Român proprietatea titlurilor fostei datorii publice ungare dinainte de război, în valoare nominală de 112 500 coroane, şi a titlurilor aceleaşi datorii de război, în valoare nominală de 314 600 coroane, ce aparţineau Fondului Torontal, şi numai dacă aceste titluri se găseau pe teritoriul român.

De asemenea, Banovina Dunării (Dunavska Banovina) se angaja să plătească cu titlul de despăgubire Guvernului Român, suma de 200 000 de dinari (la valoarea zilei în care s-a semnat această Convenţie), sumă care trebuia vărsată prin îngrijirea Guvernului Iugoslav într-un termen de trei luni de la intrarea în vigoare a Convenţiei.

Părţile Contractante se obligau să-şi elibereze reciproc, la cerere, în original sau în copie legalizată, actele şi documentele necesare referitoare la aceste fonduri. De asemenea, ele se obligau să păstreze toate actele şi documentele relative la obligaţiile acestor fonduri şi să nu le distrugă înainte de 30 de ani, cu începere de la data de 26 iunie 1919.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933. A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

368

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie încheiată de România şi Iugoslavia referitoare la depozite

Dispoziţiile acestei Convenţii se aplicau depozitelor regulate, deschise sau închise, şi care conţineau hîrtii de valoare, titluri, carnete de case de economie, carnete de participare, participări de beneficiu, poliţe de asigurare şi alte documente, precum şi metale preţioase, mărgăritare şi pietre preţioase, depozitate înainte de 1 martie 1924, pe teritoriul uneia sau celeilalte din Părţile Contractante, pe lîngă autorităţile judiciare, administrative, financiare sau altele.

Se considera ca depozite, în înţelesul art. 1, valorile menţionate mai sus, chiar

în cazul cînd ele nu fuseseră încredințate depozitarilor în virtutea unui contract de depozit, dar se găseau, totuși, în mîinile acestuia în baza unui transfer sau unei ridicări, confiscări sau rechiziții neplătită de autoritățile ungare sau austriece (sau austro-ungare).

În virtutea art. 2, autoritățile în mîinile cărora se găseau aceste depozite urmau să le remită unei Comisii instituite conform art. 7 din Convenție. Comisia trebuia să procedeze la repartizarea acestor depozite între membrii săi, după locul unde se găsea autoritatea în mîinile căreia aceste depozite fuseseră făcute la origine.

Fiecare membru al Comisiei, după ce primea depozitele destinate autorităților ce se găseau pe teritoriul țării sale, trebuia să le remită autorităților pe lîngă care depozitul fusese făcut la origine, pentru ca acestea să le poată restitui interesaților, în conformitate cu dispozițiile legale.

În cazul cînd un depozit se găsea în afara teritoriului uneia sau celeilalte din Părțile Contractante, Statul pe teritoriul căruia se aflase depozitul mai înainte trebuia să procure celeilalte Părți toate informațiile și indicațiile necesare, care i-ar fi permis să reclame depozitul.

Totuși, dacă un depozit ar fi revenit pe teritoriul Părții Contractante, unde se găsea mai înainte, urma să se procedeze conform cu dispozițiile Convenției.

Potrivit art. 4, valorile care trebuiau să fie eliberate conform cu stipulațiile Convenției nu erau supuse, la ieșirea lor din țara unde erau depozitate, la nici un impozit sau taxe. Măsurile restrictive cu privire la transferul titlurilor și valorilor nu se aplicau acestor depozite cu prilejul ieșirii lor din țara unde se găseau.

Cu prilejul remiterii depozitului, Părțile Contractante se obligau să-și restituie toate actele și documentele referitoare la depozit. În cazul cînd restituirea actelor putea să aducă prejudicii intereselor Părții care le deținea, aceasta din urmă se obliga să procure pe cheltuiala sa comunicarea datelor.

Conform stipulațiilor art. 7, dispozițiile Convenției trebuiau să fie executate de către Comisia constituită în virtutea art. 9 al Convenției dintre România și Iugoslavia, cu privire la reglementarea chestiunilor unităților administrative împărțite prin frontieră.

Părțile Contractante se obligau să pună la dispoziția Comisiei toate datele și informațiile de care avea nevoie, acordîndu-i asistența necesară în vederea executării Convenției. Membrii Comisiei erau autorizați să primească toate valorile care, în virtutea dispozițiilor Convenției, reveneau statelor sau supușilor statelor respective.

Comisia lua deciziile sale cu unanimitatea voturilor. În cazul cînd această unanimitate nu putea să fie realizată, diferendul era rezolvat de către Comisia Permanentă de Conciliere, instituită prin art. 10 al Actului General de Conciliere, Arbitraj și Reglementare Judiciară între Statele Micii Înțelegeri.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenția a fost votată de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

Pentru executarea dispozițiilor Convenției s-a semnat, la 26 iulie 1934, la

Timişoara şi, la 12 octombrie 1934, la Belgrad, cîte un Protocol de către Comisia mixtă româno-iugoslavă.

369

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie încheiată de România cu Iugoslavia referitoare la căile ferate vicinale „Torontáli Helyiérdekiivasuti R. T."

Conform stipulaţiilor art. 1, titlurile Societăţii de Căi Ferate vicinale „Torontali Helyierdekuvasuti R.T.", urmau să fie repartizate proporţional cu lungimea fracţiunilor căii ferate împărţită de frontieră.

În virtutea art. 2, Guvernul Român şi Guvernul Iugoslav se angajau să ducă, de comun acord, negocieri cu Societatea de căi ferate privitoare la indemnizaţiile ce urmau să se acorde capitalului învestit cu drept de prioritate. Suma fixată cu titlu de indemnizaţie trebuia plătită de către cele două state în bonuri din fondul B, instituit prin Acordul de la Paris din 28 aprilie 1930 pentru reglementarea problemei repartiţiilor ungare.

Guvernul Român şi Guvernul Iugoslav urmau să invite Societatea de căi ferate, al cărei sediu se găsea la Budapesta, să convoace adunarea extraordinară a acţionarilor la care cele două Părţi Contractante trebuiau să ia parte pentru a-şi apăra interesele lor.

Un Protocol final anexat la Convenţie precizează că indemnitatea forfetară de 3 200 000 de dinari era fixată cu condiţia ca partea de acţiuni şi obligaţiuni prioritare a Căilor Ferate Vicinale din judeţul Torontal, ce trebuiau remise conform dispoziţiilor acestei Convenţii Bonaviei Dunării (Dunavska Banovia), să fi fost cel puţin de o valoare nominală de 2 000 000 coroane ungare. Plata sumei de 3 200 000 de dinari trebuia efectuată în patru tranşe, în exerciţiul anului bugetar 1933/1934, cu începere de la 1 aprilie 1934.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Convenţia a fost votată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

370

1933, martie 10, Belgrad

Convenţie sanitară veterinară încheiată de România şi Iugoslavia

Potrivit acestei Convenţii traficul de tranzit de animale, de părţi de animale, de produse şi materii brute animale, precum şi al obiectelor care puteau să fie purtătoare de contagiune, din teritoriul uneia din Părţile Contractante prin teritoriul celeilalte era limitat la anumite puncte de intrare şi supus la un control veterinar de frontieră din partea ambelor părţi.

Pentru tranzitul animalelor şi al obiectelor din teritoriul uneia din Părţi, prin teritoriul celeilalte, trebuia prezentat un certificat de origine eliberat de către autoritatea comunală din care să rezulte provenienţa animalelor şi a obiectelor, precum şi faptul că animalele (cu excepţia păsărilor) staţionaseră în comun, cel puţin 21 de zile, înaintea întocmirii certificatului.

Transporturile care nu corespundeau dispoziţiilor Convenţiei, precum şi animalele pe care medicul veterinar de frontieră le găsea bolnave sau suspecte de o boală contagioasă, de asemenea animalele bolnave sau suspecte, puteau să fie respinse în staţia de frontieră.

Un protocol final anexat Convenţiei precizează că dispoziţiile acesteia se aplicau numai la produsele ce proveneau din teritoriile Părţilor Contractante. Convenţia nu avea în vedere admiterea la tranzit prin teritoriul uneia din Părţi, a animalelor, părţilor de animale, a produselor şi materiilor brute animale, nici a obiectelor ce puteau transmite contagiunea şi care proveneau din alte ţări, destinate fie pentru import, fie pentru tranzit, în sau prin teritoriul celeilalte Părţi.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
A fost pusă în aplicare, provizoriu, prin J.C.M. nr. 188 din 15 martie 1933, dat pe temeiul legii promulgată prin D.R. nr. 2 387 din 1930 şi publicată în Mon. Of. nr. 142 din 30 iunie 1930.
Convenţia a fost semnată de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.

371

1933, martie 11, Belgrad

Acord între România şi Iugoslavia referitor la aplicarea Convenţiei din 5 iulie 1924, privitoare la regimul proprietăţilor situate în zona de frontieră

Părţile Contractante erau de acord că dispoziţiile Convenţiei din 5 iulie 1924 nu puteau să fie aplicate decît supuşilor uneia sau celeilalte din Părţile Contractante care aveau, la 5 iulie 1924, domiciliul lor în zona de frontieră a uneia din Părţile Contractante şi posedau o proprietate în zona de frontieră a celeilalte Părţi Contractante.

În sensul prevederilor art. 3 al Convenţiei din 5 iulie 1924, supuşii celor două Părţi Contractante aveau dreptul să păstreze o suprafaţă de 50 yugăre cadastrale de pămînt arabil, păşune, grădină de zarzavaturi, de pomi şi vie, suprafaţă care putea să fie depăşită pînă la limita de 100 yugăre cadastrale, cu condiţia ca această diferenţă să fi fost constituită exclusiv din pămînt de păşune.

Deoarece, în conformitate cu dispoziţiile art. 3 al Convenţiei din 5 iulie 1924, trebuia să se lase proprietarilor din zona de frontieră suprafeţele de pămînt menţionate prin acest articol, Părţile Contractante au căzut de acord că acolo unde, din cauza unei greşeli de interpretare a Convenţiei, organele de aplicare a legilor agrare nu au respectat proprietarilor suprafaţa prevăzută în Convenţie, să se procedeze la o restituire pînă la concurenţa suprafeţei la care aveau dreptul după calitatea şi natura pămîntului.

Părţile Contractante au căzut de acord că acolo unde restituirea pămîntului în natură nu mai era posibilă, urma să se plătească proprietarilor preţul real (comercial) al pămîntului şi aceasta pînă la concurenţa unei suprafeţe de 50 yugăre pămînt arabil şi de 100 yugăre păşune.

Pentru orice suprafaţă de pămînt expropriat, ce depăşea pe aceea la care avea dreptul să o păstreze în conformitate cu art. 3 al Convenţiei din 5 iulie 1924, proprietarul urma să primească preţul legal prevăzut de legea agrară aplicabilă. De asemenea, cele două Părţi Contractante au căzut de acord de a despăgubi pe fiecare proprietar pentru lipsa de folosinţă a pămîntului, cu începere din ziua deposedării pînă în ziua plăţii pămîntului.

Pentru aplicarea dispozițiilor Acordului, Părțile Contractante au căzut de acord să instituie la o lună de la intrarea în vigoare a Convenției, o Comisie mixtă compusă din 2 membri, unul pentru fiecare țară, putînd să fie asistați de cîte un expert.

Comisia mixtă urma să verifice la fața locului, dacă proprietarul care reclama împotriva unei rele aplicații a Convenției din 5 iulie 1924 îndeplinea condițiile prevăzute la art. 3 al Convenției.

Dacă suprafața de pămînt prevăzută de Convenție nu fusese lăsată proprietarului, Comisia trebuia să stabilească prețul real, ținînd seama, pentru evaluare, de acte de vînzare din regiune, registre funciare, preț de arendă, natura și calitatea solului și de orice altă informație. Comisia trebuia să hotărască, în același timp, cuantumul deposesiunii și să stabilească lipsa de folosință anuală la care proprietarul avea dreptul, ținînd seama de prețul arendei din acea localitate.

În caz de divergență între membrii Comisiei mixte, cele două Guverne urmau să găsească o soluție amiabilă. Ele se obligau să restituie pămînturile sau să plătească prețul lor, precum și despăgubirea pentru lipsa de folosință, la o lună de la data depunerii concluziilor de către Comisia mixtă.

În conformitate cu stipulațiile art. 11, Părțile Contractante erau de acord că Convenția din 5 iulie 1924 trebuia interpretată în sensul că ea nu deroga de la legile agrare ale celor două țări, decît cu privire la suprafața de pămînt care trebuia lăsată conform cu dispozițiile art. 3 al Convenției proprietarilor din zona de frontieră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Acordul a fost votat de Senat la 29 martie 1933 și de Adunarea Deputaților la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia la 26 septembrie 1933.

A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

Pentru executarea acestui Acord s-au semnat ulterior șase procese-verbale: primul la Timișoara la 14 mai 1934, iar celelalte cinci la 8 iunie 1934.

372

1933, martie 11, Belgrad

Acord încheiat între România și Iugoslavia referitor la punctul 5 al Protocolului Titulescu-Jeftici (Reglementarea reclamațiilor reciproce)

Articolul 1 din Acord precizează că întrucît Guvernul Român formula unele reclamații privitoare la daunele și rechizițiile făcute cu prilejul ocupației temporare a Banatului Românesc;

Deoarece, în același timp, Guvernul Iugoslav formula unele reclamații referitoare la restituirea bunurilor ce aparțineau coproprietarilor, supuși iugoslavi, ai fostului Regiment 14 de grăniceri, expropriați în conformitate cu legea agrară românească, sau alte reclamații referitoare la aplicarea legilor române pentru reforma agrară în România, cele două Guverne au căzut de acord să le considere ca definitiv compensate și stinse.

Potrivit art. 2, Guvernele celor două state se obligau să nu mai prezinte și nici să mai susțină unul în contra celuilalt nici o reclamație izvorîtă dintr-un caz de expropriere făcută în România sau a unei rechiziții făcută în Banatul Românesc.

Articolul 3 precizează că fostul Regiment 14 de grăniceri urma să primească prețul legal de expropriere în rentă de

expropriere cu primul ei cupon, astfel, încît, proprietarii bunurilor expropriate, supuşi iugoslavi, să poată obţine cotaparte ce li se cuvenea.

De asemenea, proprietarii din Dobrogea, de naţionalitate iugoslavă, expropriaţi în conformitate cu dispoziţiile legii agrare româneşti de expropriere privitoare la Dobrogea, urmau să primească preţul legal pentru pămîntul expropriat, în rentă de expropriere.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Acordul a fost votat de Senat la 29 martie 1933 şi de Adunarea Deputaţilor la 4 aprilie 1933. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 106 din 13 aprilie 1933, publicată în Mon. Of. nr. 220 din 25 septembrie 1933.
Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Sinaia, la 26 septembrie 1933.
A intrat în vigoare la 26 septembrie 1933.

373

1933, martie 31, Budapesta

Acord între România şi Ungaria pentru reglementarea plăţilor

Acordul pentru reglementarea plăţilor între Ungaria şi România **încheiat la** 1 octombrie 1932 ieşea din vigoare, cu începere de la 1 aprilie 1933. Vărsămintele ce se efectuau pe baza Acordului din 1 octombrie 1932 la conturile de clearing deschise de Banca Naţională a Ungariei şi de Banca Naţională a României încetau odată cu ieşirea din vigoare a acordului menţionat mai sus. Contul de clearing în lei, ţinut la Banca Naţională a României pentru Banca Naţională a Ungariei se lichida, stabilindu-se, totodată, soldul contului de clearing în pengö ţinut de Banca Naţională a Ungariei pentru Banca Naţională a României.

Pentru stingerea soldului rămas în contul de clearing în pengö, menţionat mai sus, s-a convenit să se utilizeze următoarele plăţi:

a) Plăţi din creanţele financiare-ungare existente în România şi care nu proveneau din operaţii de mărfuri, în special creanţe din dobînzi, amortismente de capital, tantieme, dividende, cupoane, sume provenind din contractele de vînzare, succesiuni etc. Făceau excepţie plăţile de împrumuturi acordate în scop de investiţie, creditele acordate în favoarea industriei şi a împrumuturilor pe termen lung acordate de către băncile ungare, a căror scadenţă nu depăşeau nouă luni din momentul acordării acelui împrumut;

b) Contravaloarea acelor exporturi ungare pentru care Banca Naţională a Ungariei nu autorizase soldarea lor pe calea unei compensaţii, inclusiv contravaloarea celor exporturi efectuate înainte de intrarea în vigoare a acestui Acord, al căror produs nu fusese încă vărsat în contul de clearing.

Drept stingerea soldului în pengö din contul de clearing, vărsămintele menţionate în punctul a şi b se înregistrau într-un cont separat, fără dobîndă, ce urma să se deschidă la Banca Naţională a României pentru Banca Naţională a Ungariei.

Părţile Contractante au convenit ca plăţile ce urmau să fie efectuate să se facă pe baza parităţii legale aur între pengö şi lei, adică: 100 pengö = 2 923,97 lei; 100 lei = 3,42 pengö.

Creanţele într-o altă valută decît a celor două State Contractante urmau să fie transformate după înţelegerea celor interesaţi, pe baza cursurilor notate în ziua precedentă la Budapesta sau Bucureşti, sau la un curs situat între aceste două notări.

Acest Acord trebuia considerat ca un acord de compensație în sensul art. 5 al Legii românești din 27 februarie 1932, care reglementa plățile cu acele țări ce introduseseră controlul de devize. Guvernul Român declara că dispozițiile acestei legi nu puteau să fie aplicate față de Ungaria.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 90 din 20 aprilie 1933.

Prin J.C.M. nr. 351 din 31 martie 1933 s-a aprobat punerea în vigoare a Acordului pe ziua de 1 aprilie 1933. A expirat la 17 mai 1934. A fost abrogat și înlocuit prin Acordul din 22 mai 1934 (art. 1) după ce fusese modificat prin Protocolul din 10 iunie 1933.

374

1933, aprilie 12, Haga

Convenție sanitară internațională pentru navigația aeriană

În vederea reglementării controlului sanitar al navigației aeriene, Înaltele Părți Contractante au convenit asupra dispozițiilor următoare:

Partea I-a: **Dispoziții generale**

În aplicarea Convenției, Părțile Contractante au adoptat definițiile următoare:

a) Cuvîntul *aeronavă* definește orice fel de aparat, capabil să se susțină în atmosferă, grație reacțiilor aerului și destinat navigației aeriene.

Convenția se aplică numai pentru aeronavele: a căror punct de plecare și loc de aterizare final sînt situate pe teritorii diferite, care, avînd punctul de plecare și locul de aterizaj final pe același teritoriu, fac o escală intermediară pe un alt teritoriu; care zboară fără escală, pe mai mult decît un singur teritoriu.

b) Se înțelege prin *aerodrom autorizat*, în înțelesul Convenției, un aerodrom, cu sau fără vamă, special desemnat de autoritatea competentă a Statului în care se află, și pe care aeronavele pot efectua primul aterizaj cînd intră într-un teritoriu, sau pot decola pentru a părăsi un teritoriu.

c) Se înțelege prin *aerodrom sanitar* un aerodrom autorizat, care este organizat și utilat conform dispozițiilor art. 5 din Convenție, și desemnat, ca atare, de către autoritatea competentă a Țării.

d) Prin cuvîntul *echipaj* se înțelege orice persoană avînd pe bord o funcțiune în legătură cu conducerea și siguranța zborului aeronavei, sau întrebuințată pe bord, în orice fel, în serviciul aeronavei, pasagerilor sau încărcăturii.

e) Cuvîntul *circumscripție* definește o parte determinată de teritoriu, precum provincia, guvernămîntul, district, departament, canton, comună, oraș, cartier de oraș, sat, port etc., oricare ar fi întinderea și populația acestor porțiuni de teritoriu.

f) Cuvîntul *observație* înseamnă izolarea persoanelor într-un local apropiat.

Cuvîntul *supraveghere* subliniază că persoanele nu sînt izolate, că se pot deplasa în libertate, dar ele sînt semnalate autorității sanitare în diversele locuri unde se deplasează, și sînt supuse unui examen medical constatator al sănătății lor.

g) Prin cuvîntul *zi* se înțelege un interval de 24 ore.

Secțiunea I:
Despre aerodromuri, în general, și despre personalul lor

Părțile Contractante s-au angajat să prevadă aerodromurile lor autorizate cu

o organizație sanitară, adaptată nevoilor curente de profilaxie, și care să cuprindă un minimum de aranjamente determinate, asigurînd concursul unui medic, ori de cîte ori prezența lui poate fi necesară pentru inspecțiile medicale.

Potrivit art. 5, aerodromul sanitar trebuie să aibă, oricînd, la dispoziția sa: un serviciu medical organizat; un local pentru vizita medicală; utilajul necesar; mijloace pentru a putea, la nevoie, izola, transporta și îngriji bolnavii; materialul indispensabil pentru a proceda la dezinfecție, dezinsectizare și deratizare.

Secțiunea a II-a:
Documente sanitare de bord

Detaliile următoare sînt înscrise în carnetul de drum, sub rubrica „Observații": faptele de ordin sanitar survenite pe aeronavă; măsurile sanitare la care a fost supusă aeronava înainte de decolare sau în timpul escalelor; informații privind apariția unor maladii infecțioase.

Secțiunea a III-a:
Mărfuri și poștă

Mărfurile aflate la bordul aeronavelor, în afara măsurilor specificate de Convenție, sînt supuse potrivit Secțiunii a treia din Convenție, și acelor măsuri ce sînt aplicate legal în țara în care ele sînt importate printr-un mijloc oarecare de transport. Nu sînt supuse nici unei măsuri: scrisorile și corespondența, imprimatele, cărțile, jurnalele, hîrtiile de afaceri, coletele poștale și orice expediții prin poștă, cu condiția de a nu conține obiecte incompatibile cu dispozițiile Convenției.

Partea a II-a: **Regimul sanitar aplicabil în mod curent**

În aerodromurile sanitare sau autorizate, medicul atașat aerodromului are dreptul de a face, înaintea plecării, fie după aterizarea aeronavelor, o vizită de recunoaștere sanitară a călătorilor și echipajului, dacă împrejurările justifică această măsură.

Partea a III-a: **Regimul sanitar aplicabil în cazul unor anumite maladii**

Maladiile vizate în această parte a Convenției sînt: pesta, holera, febra galbenă, tifosul exantematic și variola.

Administrațiile superioare de igienă trebuie să transmită, în conformitate cu stipulațiile Convenției, aerodromurilor sanitare și autorizate din țările respective, toate informațiile conținute în notificările și comunicările epidemiologice primite de la Oficiul Internațional de Igienă Publică.

Capitolul I:
Dispoziții aplicabile în caz de pestă, holeră, tifos exantematic și variolă

Secțiunea I:
Măsuri la plecare

Sînt menționate: curățirea aeronavei; vizita medicală a pasagerilor și echipajului; excluderea persoanelor ce ar fi prezentat simptomele uneia din maladiile vizate etc.

Secțiunea a II-a:
Măsuri la sosire

Au fost stipulate: vizita medicală a echipajului și a pasagerilor; debarcarea și izolarea bolnavilor.

Capitolul al II-lea:
Dispoziţii aplicabile în caz de febră galbenă

Secţiunea I:
Dispoziţii generale

În teritoriile în care endemicitatea febrei galbene poate fi bănuită, Părţile Contractante trebuie să cerceteze dacă febra galbenă există pe teritoriul lor sub o formă nedecelabilă cliniceşte, dar aparentă prin examen biologic.

Secţiunea a II-a:
Dispoziţii privind regiunile în care febra galbenă este constatată sau există în stare endemică

Orice aerodrom instalat într-o regiune în care s-a constatat febra galbenă trebuie să îndeplinească, potrivit Convenţiei, următoarele condiţii: să fie situat la o distanţă adecvată de centrul locuit cel mai apropiat; să fie dotat cu un sistem de aprovizionare cu apă; să fie prevăzut cu locuinţe protejate de ţînţari, pentru echipajele aeronavelor şi pentru personalul aerodromului.

Secţiunea a III-a:
Dispoziţii privind teritoriile sau regiunile în care febra galbenă nu există, dar ar găsi condiţii care să permită dezvoltarea ei.

Convenţia a stipulat următoarele măsuri: inspecţia aeronavei şi încărcăturii sale; examenul medical al pasagerilor şi membrilor echipajului.

Secţiunea a IV-a:
Dispoziţi privind teritoriile sau regiunile în care condiţiile nu permit febrei galbene să se dezvolte

Convenţia prevede că aeronavele care provin din regiunile în care există febra galbenă vor putea ateriza în orice aerodrom sanitar sau autorizat. Măsurile de luat la sosire sînt următoarele: inspecţia aeronavei şi încărcăturii sale; examenul medical al pasagerilor şi al membrilor echipajului.

Capitolul al III-lea
Dispoziţii comune

Persoanele care au sosit la bordul unei aeronave dintr-un teritoriu infectat de una din maladiile menţionate mai sus, şi care sînt în limitele perioadei de incubare, pot să fie supuse supravegherii pînă la terminarea acestei perioade.

Partea a IV-a: **Dispoziţii finale**

Două sau mai multe din Părţile Contractante au facultatea de a încheia între ele, pe baza principiilor prezentei Convenţii, acorduri speciale privind puncte particulare ale reglementării sanitare aeriene.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

Convenţia a fost semnată de: Australia[1], Egipt[1], Marea Britanie, Maroc[1], Monaco[1], Olanda[1], *România*, Siria[1], Liban[1], Tunisia[1], Germania, Austria, Polonia, Statele Unite ale Americii[1], Italia cu colonii, Belgia, Africa de Sud, Spania, Franţa, Grecia, Noua Zeelandă, Suedia.

Au aderat: Brazilia (1935), Irak[1] (1935), Bolivia (1935), Sudan (1935), Colonii şi teritorii engleze (1935), Chile (1935), Turcia (1935), Palestina fără Transiordania (1935), Papua şi Norfolk (1936), Noua Guinee sub mandat australian (1936), Rhodezia şi Protectoratele britanice (1937), Liberia (1937), Rhodezia de Nord, Insulele Fiji, Gilbert, Solomon, Tongo (1937), Ceylon (1939), Birmania (1939).

Convenţia a fost votată de Senat la 21 ianuarie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 293 din 12 februarie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

A intrat în vigoare la 1 august 1935, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, a intrat în vigoare la 120 de zile de la data depunerii ratificării sau adeziunii.

---

[1] Cu rezerve.

375

1933, mai 29, Roma

Convenţie internaţională pentru unificarea anumitor reguli cu privire la daunele cauzate de către aeronave terţilor pe pămînt

În conformitate cu art. 2 din această Convenţie, dauna cauzată de către o aeronavă în zbor, persoanelor şi bunurilor ce se află pe pămînt, dă dreptul la despăgubire prin simplul fapt că se stabileşte că dauna există şi provine de la aeronavă. Responsabilitatea prevăzută de art. 2 nu poate fi atenuată sau îndepărtată decît în cazul cînd culpa persoanei lezate a cauzat dauna sau a contribuit la ea.

Potrivit art. 8, persoana care exploatează aeronava este responsabilă pentru fiecare accident, pînă la concurenţa unei sume fixate la 250 franci de fiecare kilogram, din greutatea aeronavei. Prin greutatea aeronavei se înţelege greutatea aeronavei cu încărcătura totală maximă, astfel cum este trecută în certificatul de navigaţie sau în orice alt act oficial. Totuşi, precizează art. 8, limita responsabilităţii persoanei care exploatează aeronava nu va putea fi mai mică de 600 000 fr., nici mai mare de 2 000 000 franci.

Potrivit Convenţiei, o treime din această valoare este afectată reparării daunelor cauzate bunurilor şi celelalte două treimi reparării daunelor cauzate persoanelor, fără ca în acest caz, din urmă, indemnizarea prevăzută să poată depăşi 200 000 franci de fiecare persoană lezată.

Conform art. 10, persoanele care au suferit daune în acelaşi accident trebuie să-şi valorifice drepturile sau să notifice reclamaţiile persoanei care a folosit aeronava, într-un termen de maximum şase luni, considerate din ziua accidentului.

Convenţia mai prevede că orice aeronavă înmatriculată în registrul unui teritoriu, al unei Părţi Contractante, pentru a putea survola teritoriul unei alte Părţi Contractante trebuie să fie asigurată pentru daunele prevăzute de Convenţie, pe lîngă o instituţie publică de asigurări sau un asigurător autorizat, pentru acest risc, în teritoriul de înmatriculare a aeronavei. Expresia „teritoriului unei Înalte Părţi Contractante" cuprinde, în înţelesul Convenţiei, orice teritoriu supus puterii suverane, suzeranităţii protectoratului, mandatului sau autorităţii acelei Părţi Contractante, pentru care, aceasta din urmă, este parte la Convenţie.

Dispoziţiile Convenţiei nu se aplică aeronavelor militare, de vamă sau de poliţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 45 din 22 februarie 1935.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Statele Unite ale Americii. Austria, Belgia, Brazilia, Danemarca, Salvador, Spania, Franţa, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, India, Guatemala, Italia, Lituania, Norvegia, Polonia, *România*, San Marino, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Vatican, Olanda, Iugoslavia, Honduras, Ungaria, Japonia.

Convenţia a fost votată de Senat la 22 ianuarie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 364 din 20 februarie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 45 din 22 februarie 1935.

A intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea celei de-a cincea ratificări. Fiecare adeziune ulterioară producea efect după 90 de zile de la depunere (art. 24).

376

1933, mai 29, Roma

Convenţie internaţională pentru unificarea anumitor reguli privitoare la sechestrul asigurător al aeronavelor

În spiritul Convenţiei, prin sechestru asigurător se înţelege orice act, oricare ar fi denumirea sa, prin care o aeronavă este oprită într-un interes privat, prin mijlocirea agenţilor judecătoreşti sau a forţei publice, în profitul, fie al unui creditor, fie al proprietarului sau titularului unui drept real ce grevează aeronava, fără ca persoana care a cerut sechestrul asigurător să poată invoca o hotărîre executorie, obţinută, în prealabil, prin procedura ordinară, sau cu titlu executoriu echivalent.

În virtutea art. 3, sînt scutite de sechestrul asigurător: a) Aeronavele afectate exclusiv unui serviciu de Stat, inclusiv poşta, exceptînd comerţul; b) Aeronavele puse, efectiv, în serviciu pe o linie regulată de transporturi publice şi aeronavele de rezervă indispensabile; c) Orice altă aeronavă afectată transporturilor de persoane sau de bunuri, contra remuneraţie.

Dispoziţiile art. 3 nu se aplică sechestrului asigurător exercitat de către proprietarul deposedat de aeronava sa, printr-un act ilicit.

Art. 7 precizează că dispoziţiile Convenţiei nu se aplică nici măsurilor asigurătoare în materie de faliment, nici măsurilor conservatorii efectuate în caz de infracţiune la regulile de vamă, penale sau de poliţie. Convenţia, potrivit art. 9, se aplică pe teritoriul fiecăreia din Părţile Contractante oricărei aeronave înmatriculate în teritoriul unei alte Părţi Contractante.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 45 din 22 februarie 1935.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Statele Unite ale Americii, Austria, Belgia, Brazilia, Danemarca, Salvador, Spania, Franţa, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, India, Guatemala, Italia, Lituania, Norvegia, Polonia, *România*, San Marino, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Olanda, Vatican, Iugoslavia, Honduras, Ungaria, Belgia.

Convenţia a fost votată de Senat la 22 ianuarie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 364 din 20 februarie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 45 din 22 februarie 1935.

A intrat în vigoare la 12 ianuarie 1937, iar pentru Statele care au ratificat sau aderat ulterior, a intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea actului de ratificare.

377

1933, iunie 2, Paris

Act modificator încheiat între Statul Român, Casa Autonomă a Monopolurilor României „Svenska Vägaktiebolaget" (Stockholm), Société Anonyme des Routes Modernes (Paris) şi Société Anonyme „Svede" (Luxemburg), pentru modificarea Contractului de drumuri din 7 martie 1931, intervenit între Statul Român, Casa Autonomă a Drumurilor României şi „Svenska Vägaktiebolaget" (Stockholm), şi a Contractului financiar din 7 martie 1931, intervenit între Statul Român, Casa Autonomă a Drumurilor României, Casa Autonomă a Monopolurilor României, „Svenska Vägaktiebolaget" (Stockholm) şi Société Anonyme „Svede" (Luxemburg)

În Monitorul Oficial nr. 156 din 10 iulie 1934 se publică numai legea pentru ratificarea Actului modificator.

„Art. 1. Se ratifică Actul modificator cu anexele lui, încheiat la 2 iunie 1933 între Statul Român, reprezentat prin Ministerul Finanţelor şi Ministerul Lucră-

rilor Publice și al Comunicațiilor și Casa Autonomă a Monopolurilor României, pe de o parte, și Svenska Vägaktiebolaget (Stockholm), Société Anonyme des Routes Modernes (Paris) și Société Anonyme Svede (Luxemburg), pe de altă parte, privitor la modificarea Contractului de drumuri și Contractului financiar încheiat între zisele Părți la data de 7 martie 1931 și publicate în Monitorul Oficial nr. 67 bis din 21 martie 1931.

Art. 2. Actul modificator și anexele lui menționate la art. 1 fac parte integrantă din prezenta lege, și anume:

1. Actul modificator din 2 iunie 1933.
2. Tabloul de plăți prevăzut de art. 28 din Contractul drumurilor.
3. Anexa prevăzută de art. 39 din Contractul drumurilor din 7 martie 1931, modificat de actul modificator din 2 iunie 1939.
4. Caietele de sarcini nr. 1—9.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 939 din 21 august 1933.

Actul modificator a fost votat de Adunarea Deputaților la 2 iulie 1934 și de Senat la 3 iulie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 029 din 7 iulie 1934, publicată în Mon. Of. nr. 156 din 10 iulie 1934.

378

1933, iunie 7, Roma

Pactul de înțelegere și colaborare între cele patru mari puteri (Pactul celor patru)

Prin art. 1 Părțile Contractante au căzut de acord să se sfătuiască asupra tuturor „chestiunilor ce sînt ale lor proprii". Ele s-au angajat să depună toate eforturile pentru a practica în cadrul Societății Națiunilor o politică de colaborare între toate puterile, în vederea menținerii păcii.

Cît privește Pactul Societății Națiunilor și, în special, art. 10, 16 și 19, potrivit art. 2, Părțile Contractante au hotărît să cerceteze între ele și sub rezerva deciziilor ce nu puteau fi luate decît de organismele Societății Națiunilor, orice propunere privitoare la metodele și la procedurile potrivite pentru a da efect acelor articole.

Conform art. 3, Părțile Contractante s-au obligat să depună toate eforturile pentru a asigura succesul conferinței de dezarmare și își rezervau, „în cazul cînd la sfîrșitul acestei conferințe ar rămîne în suspensie chestiuni care le interesează în chip special, să reia cercetarea lor, între ele, prin aplicarea prezentului Pact în scopul de a le asigura deslegarea pe căile potrivite".

Prin art. 4, Părțile Contractante au afirmat voința lor de a se înțelege asupra oricărei chestiuni de ordin economic ce prezenta un interes obștesc pentru Europa și, în special, pentru restaurarea ei economică în vederea unui aranjament de căutat în cadrul Societăților Națiunilor.

Nota franceză către Guvernele Statelor care alcătuiau Mica Înțelegere.

În notă se subliniază că noul Pact nu atingea cu nimic politica pe care ambele Guverne (Guvernele Francez și Român etc.) o urmau pe temeiul tratatului care le unea. Guvernul Francez atrăgea atenția Guvernului Român (Cehoslovac ori Iugoslav) asupra textului definitiv al art. 2 din Pact.

Se precizează că această dispoziție, care excludea cercetarea principiului revizuirii și a cazurilor concrete de aplicare, putea, totodată, să conducă la cercetarea unor propuneri privitoare la metodele și procedurile potrivite care să dea efect deplin articolelor din Pactul So-

cietății Națiunilor și, în special, mai multora dintre ele în enumerarea cărora se afla art. 19. Guvernul Francez declara că dorește să precizeze principiile care îl va conduce, în ceea ce privește acest articol 19.

Mai întîi, se precizează în notă, nu poate fi vorba să se introducă nici o chestiune de revizuire în afară de regulile stabilite prin art. 19 din Pactul Societății Națiunilor. Pe de altă parte, în eventualitatea cercetării unor proceduri de aplicat în cazul cînd unul sau mai multe State, dorind să ridice o chestiune teritorială reglementată prin tratate, și-ar propune să ceară Adunării ca să hotărască în această privință pe temeiul art. 19 din Pactul Societății Națiunilor, Guvernul Franței nu ar fi primit nici o propunere care ar fi năzuit să modifice condițiile potrivit cărora, după termenii Pactului, Adunarea putea invita valabil pe membrii Societății Națiunilor să purceadă la o nouă cercetare a tratatelor ce au ajuns inaplicabile sau a situațiilor internaționale a căror menținere ar putea pune în primejdie pacea lumii. Unanimitatea membrilor prezenți, cuprinzînd voturile părților, astăzi necesară întru aplicarea principiilor generale din Pact, va trebui deci să continue a fi cerută pentru ca Adunarea să poată da votul despre care este vorba[1].

Text românesc în N. Dașcovici, *Intesele*, p. 443.

Pactul a fost semnat de: Germania, Franța, Marea Britanie și Irlanda de Nord, Italia.

---

[1] La nota Guvernului Francez, cele trei Guverne ale Statelor Micii Înțelegeri au răspuns confirmînd punctul de vedere francez în privința unanimității strict necesară pentru aplicarea art. 19 din Pactul Societății Națiunilor.

379

1933, iunie 12, București

Convenție încheiată de România și Grecia pentru exploatarea liniilor de comunicație aeriană regulată

În conformitate cu prevederile art. 1, Guvernul României acorda unei întreprinderi elene de navigație aeriană, indicată de Guvernul Elen, autorizațiile necesare pentru exploatarea pe teritoriul român, a liniei de comunicație aeriană: București—Sofia—Salonic și viceversa.

La rîndul său, Guvernul Republicii Elene acorda unei întreprinderi române de navigație aeriană, indicată de Guvernul Român, autorizațiile necesare pentru exploatarea pe teritoriul grec, a liniei de comunicație aeriană: Salonic—Sofia—București și viceversa.

Condițiile pentru exploatarea liniei menționate la art. 1 urmau să fie definite printr-un acord, ce trebuia să se încheie de către Administrațiile Aeronautice competente, cu întreprinderile de navigație aeriană desemnate de către Guvernele celor două State.

Părțile Contractante se obligau să ia fiecare pe teritoriul său măsurile cuvenite, în scopul de a asigura întreprinderilor concesionate, în aceleași condiții ca și pentru întreprinderile naționale de navigație aeriană, folosința aerodromurilor, instalațiilor și serviciilor tehnice necesare pe itinerarul liniei menționate la art. 1.

Totodată, Părțile Contractante se obligau să înlesnească exploatarea liniilor contractuale prin simplificarea și reducerea formalităților vamale și de poliție la minimum admis de legile și regulamentele în vigoare, în Țările lor.

În caz de aterizare forțată sau de alte accidente ale avioanelor întreprinderilor concesionare, autoritățile locale erau obligate să le acorde, în schimbul

rambursărilor cheltuielilor reale, ajutorul necesar, întocmai ca acela prevăzut pentru avioanele naționale.

Potrivit art. 10, întreprinderile concesionare erau obligate: a) De a respecta dispozițiile Convenției cu privire la reglementarea navigației aeriene din 13 octombrie 1919; b) De a se conforma, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, tuturor legilor, regulamentelor, ordonanțelor și prescripțiilor în vigoare.

Întreprinderile concesionare nu puteau ceda, nici total, nici parțial concesiunile lor, altor întreprinderi, fără consimțămîntul autorităților aeronautice competente ale Statelor respective.

Fiecare din Părțile Contractante își rezerva dreptul să înlocuiască întreprinderea desemnată anterior, printr-o altă întreprindere națională, căreia i se acorda, de către cealaltă Parte Contractantă, aceeași concesiune.

În caz de infracțiune la dispozițiile Convenției sau acordurilor încheiate potrivit cu stipulațiile Convenției, comise de funcționarii întreprinderilor concesionare, fiecare din cele două Părți Contractante puteau să pretindă revocarea acelor funcționari de pe teritoriul său.

Pentru infracțiuni repetate sau în caz de infracțiune gravă, fiecare din Părțile Contractante putea să anuleze concesiunea întreprinderii vinovate, fără ca aceasta să ceară vreo indemnitate pentru prejudiciile aduse de acest fapt, acordînd aceeași concesiune unei alte întreprinderi, desemnată de cealaltă Parte Contractantă.

Neînțelegerile referitoare la aplicarea Convenției care nu puteau fi rezolvate pe cale diplomatică, urmau să fie supuse, în urma cererii uneia din Părțile Contractante, deciziei unui Tribunal Arbitral, care deveneau obligatorii pentru Părțile Contractante.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Text francez în G.F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIII, p. 469.

Convenția a fost votată de Senat la 15 martie 1934 și de Adunarea Deputaților la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 391 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la București, la 7 iulie 1934.

Convenția a intrat în vigoare la 7 august 1934.

380

1933, iunie 19, Lucerna

Convenția Europeană de Radiodifuziune

Prin această Convenție, Guvernele Contractante s-au angajat să nu instaleze și nici să pună în funcțiune, în bandele prevăzute în Plan, alte stații de radiodifuziune decît acelea indicate în Plan, și în condițiile prevăzute de art. 5.

Pînă la intrarea în vigoare a Convenției, Părțile Contractante se obligau să nu aducă serviciului lor de radiocomunicație nici o schimbare de natură să împiedice aplicarea strictă și integrală a Planului.

„Regiunea Europeană“ în care se aplicau dispozițiile Convenției era delimitată, la nord și vest prin limitele naturale ale Europei, la est prin meridianul de 40°, la est de Greenvich și la sud prin paralela 30° nord, în așa fel, încît, cuprindea partea occidentală a U.R.S.S. și teritoriile ce mărgineau Mediterana, cu excepția Arabiei și a Hedjaz-ului, care se găseau cuprinse în acest sector.

Cuvîntul „administrațiune", în înțelesul Convenției însemna administrația guvernelor Țărilor Contractante din Regiunea Europeană de unde se făcea exploatarea tehnică a serviciului de radiodifuziune.

Cuvintele „Biroul Uniunii" însemna Biroul Uniunii Internaționale de Telecomunicație.

Convenția era executorie pînă la data aplicării deciziilor ce urmau să fie luate de Prima Conferință administrativă internațională de Radiocomunicații, care trebuiau să aibă loc după Conferința de la Madrid, din 1932.

În cursul acestei Conferințe administrative, precizează art. 4, sau în cursul a trei luni de la încheierea sa, administrațiile urmau să se înțeleagă în vederea întrunirii unei noi Conferințe Europene, pentru a examina modificările ce trebuiau aduse Convenției.

Conferințe administrative Europene pentru revizuirea Planului puteau să aibă loc oricînd, dacă cererea era făcută de una sau mai multe administrații, Biroului Uniunii, și dacă această cerere primea consimțămîntul unei treimi a administrațiilor, în termenul fixat de Biroul Uniunii.

Potrivit art. 5, orice administrație care ar fi dorit să facă o schimbare a caracteristicilor (frecvență, putere etc.), unei stații din Plan, sau de a instala noi stații de radiodifuziune în bandele prevăzute în Plan, trebuia să aibă avizul administrației direct interesată.

Dacă între aceste administrații, se încheia un acord, acesta trebuia notificat Biroului Uniunii, care-l aducea la cunoștința celorlalte administrații.

Fiecare Guvern Contractant avea dreptul, conform stipulațiilor art. 6, să denunțe Convenția, printr-o notificare adresată pe cale diplomatică Guvernului Confederației Elveției, care, la rîndul său, trebuia să anunțe toate celelalte Guverne Contractante.

Prin art. 9, Statele semnatare declarau că dispozițiile Convenției nu trebuie să atingă nici un drept al țărilor necuprinse în „Regiunea Europeană".

Cît privește relațiile Statelor Contractante cu Uniunea Internațională de Radio (U.I.R.), Convenția precizează că aceasta era, de preferință, întrebuințată ca expert pentru toate chestiunile tehnice relative la aplicarea Convenției, și privea, exclusiv, serviciul radiodifuziunii.

Cu privire la materiile care nu erau reglementate în prezenta Convenție, dar care se refereau la obiectul ei, Convenția Internațională de Telecomunicație de la Madrid, Regulamentul General al Radiocomunicațiilor și Protocolul Final al acestui Regulament rămîneau în vigoare, chiar și pentru Guvernele care, deși au ratificat Convenția sau au aderat la ea, nu au semnat sau ratificat aceste trei acte.

Convenția și Planul anexat au intrat în vigoare, conform art. 13, la 15 ianuarie 1934, la ora 00,01.

Convenția are anexat: Planul de la Lucerna; Protocol final; Declarații făcute de către reprezentanții Statelor în cursul Conferinței Europene de Radiocomunicații; Dorințe emise de Conferința Europeană de Radiocomunicații și Decizia luată de aceeași Conferință.

A intrat în vigoare provizoriu la 15 ianuarie 1934 (art. 13).

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 264 din 12 noiembrie 1936.

Convenția și Anexele au fost semnate de: Elveția, Spania, Belgia, Danemarca, Cehoslovacia, Egipt, Vatican, Islanda, Austria, Germania, Estonia, Danzig,

Marocul spaniol, Franța, Algeria, Marea Britanie, Statul Liber Irlanda, Italia, Cirenaica, Tripolitania, Letonia, Marocul francez, Norvegia, Palestina, Portugalia, *România*, Siria și Libanul, Tunisia, Turcia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia.

Convenția și Anexele sale au fost votate de Senat la 10 martie 1936 și de Adunarea Deputaților la 24 martie 1936. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 2 512 din 10 noiembrie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 264 din 12 noiembrie 1936.

381

1933, iunie 25, Semmering

Modus-Vivendi privitor la competența judiciară a Comisiei Europene a Dunării

Conform art. 1, România consimțea de a se abține să conteste întreaga competență a Comisiei Europene a Dunării de la Mare pînă la Brăila (km 174). Pe de altă parte, Comisia Europeană a Dunării consimțea de a se abține să exercite competența sa juridică între Brăila și Galați, observînd modalitățile arătate mai jos: a) Pentru vasele în navigație mergînd spre Brăila sau venind de la Brăila, care nu făceau escală la Galați, competența Inspectoratului navigației al Comisiei Europene a Dunării se exercita exclusiv între portul Sulina și mila 79; b) Pentru vasele urcînd, care făceau escală la Galați, competența Inspectoratului navigației al Comisiei Europene a Dunării înceta în momentul cînd pilotul portului Galați lua funcțiile sale la bord, sau în momentul cînd vasul începea în acest port operațiile de ancoraj sau acostare, în cazul cînd nu era pilotul de port la bord. Totuși, pilotul pentru Galați nu putea lua funcțiunile sale în aval de mila 77 1/2; c) Pentru vasele ce coborau și făceau escală la Galați, competența Inspectoratului navigației Comisiei Europene a Dunării nu începea decît din momentul cînd vasul, la plecarea din Galați, își relua călătoria și pilotul portului Galați, în cazul cînd era unul la bord, va ceda funcțiunile sale care nu puteau, în nici un caz, să se prelungească mai jos de mila 77 1/2.

Potrivit art. 2, Comisia admitea că în caz de vacanță a postului de căpitan de port la Sulina, alegerea Comisiei Europene a Dunării pentru completarea acestei vacanțe să se facă numai dintre candidații de naționalitate română.

O declarație anexată la Modus—Vivendi confirmă că ambele aliniate ale punctului I din Modus—Vivendi formau un tot indivizibil și erau subordonate reciproc unul altuia pe toată durata acestui Modus—Vivendi.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 187.

A fost semnat de: *România*, Franța, Marea Britanie, Italia. Plenipotențiarii au semnat nu în numele Guvernelor respective, ci în calitate de delegați în Comisia Europeană a Dunării.

382

1933, iulie 3, Londra

Convenție pentru definirea agresiunii

Fiecare dintre Părțile Contractante se obliga, conform stipulațiilor art. 1, să primească, în raporturile sale mutuale cu fiecare dintre celelalte State și începînd din ziua punerii în vigoare a acestei Convenții, definiția agresiunii așa cum a fost explicată în raportul Comitetului pentru chestiunile de siguranță la data de 24 mai 1933 (raportul Politis), la Conferința pentru reducerea și limitarea înarmărilor, raport întocmit în urma propunerii delegației sovietice.

În virtutea art. 2 era recunoscut ca agresor într-un conflict internațional, sub rezerva acordurilor aflate în vigoare între părțile în conflict, Statul care, cel dintîi, săvîrșise una din următoarele acțiuni: a) Declarație de război unui alt Stat; năvălirea cu forțe armate, chiar fără o declarație de război în teritoriul unui alt Stat; c) Atac prin forțele sale terestre, navale sau aeriene, chiar fără declarație de război, în contra teritoriului, a vapoarelor sau a aeronavelor unui alt Stat; d) Blocarea navală a coastelor sau a porturilor unui alt Stat; e) Sprijin dat bandelor înarmate care, de pe teritoriul lui, ar fi năvălit în teritoriul unui alt Stat, sau refuz, cu toată cererea Statului năvălit, de a lua pe teritoriul propriu toate măsurile ce-i erau cu putință pentru a lipsi acele bande de orice ajutor sau ocrotire.

Potrivit art. 3, nici o considerație de ordin politic, militar, economic sau de alt fel nu putea să slujească drept scuză sau îndreptățire a agresiunii prevăzută prin art. 2.

Convenția conține un protocol anexat la art. 2.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 466.

Convenția a fost semnată de: *România*, Polonia, Uniunea Sovietică, Afganistan, Iran, Letonia, Estonia, Turcia. Au aderat: Finlanda (1934).

A intrat în vigoare la 16 octombrie 1933.

383

1933, iulie 4, Londra

Convenție de definire a agresiunii

Această Convenție are exact același text ca și Convenția pentru definirea agresiunii, semnată la Londra, la 3 iulie 1933, și nu se deosebește decît prin următoarea redactare a art. 4: „Convenția aceasta este deschisă pentru aderarea tuturor celorlalte națiuni. Aderarea va conferi aceleași drepturi și va impune aceleași obligații ca și semnătura de la început. Aderarea va fi comunicată Guvernului U.R.S.S. sau Guvernului Turc. Guvernul care va fi primit aderarea o va aduce la cunoștința celorlalți semnatari".

Text românesc în Dașcovici, *Interesele*, p. 469.

Convenția a fost semnată de: Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Turcia, *România*, Iugoslavia.

A intrat în vigoare la 17 februarie 1934.

384

1933, iulie 19, București

Convenție de stabilire între România și Elveția

Potrivit stipulațiilor acestei Convenții, supușii fiecăreia din Părțile Contractante aveau dreptul, sub rezerva legilor și regulamentelor în vigoare, de a se stabili pe teritoriul celeilalte, de a locui, a circula în libertate și de a reveni în propria țară.

Dispozițiile Convenției, se precizează în art. 1, nu aduceau atingere dreptului fiecărei Părți Contractante de a restrînge prin măsuri de ordin general sau în fiecare caz particular, intrarea în țara sa.

Cît privește taxele, supușii celor două Părți se bucurau de tratamentul națiunii celei mai favorizate, cu excepția taxei de ședere pentru care cele două Părți păstrau întreaga libertate.

Supușii admiși să locuiască pe teritoriul celeilalte Părți erau tratați pe baze egale, întocmai ca supușii națiunii celei mai favorizate, dar cu respectarea legi-

lor şi regulamentelor în vigoare, în fiecare Stat. În conformitate cu acest tratament, ei puteau să exercite în mod liber meseria şi profesiunea lor, să exploateze întreprinderile comerciale sau industriale, să desfăşoare activităţi comerciale licite. Pentru toate aceste operaţii supuşii celor două State nu aveau de suportat nici un impozit, taxă sau sarcină de orice natură, altele decît cele cerute supuşilor naţiunii celei mai favorizate.

Potrivit art. 3, supuşii fiecăreia din Părţile Contractante aveau dreptul, pe teritoriul celeilalte, în aceeaşi măsură ca şi supuşii naţiunii celei mai favorizate, de a dobîndi, a înstrăina, a poseda, a închiria şi a ocupa bunuri mobile şi imobile, în conformitate cu legile ţării. Ei puteau să dispună de aceste bunuri prin act de vînzare, schimb, donaţie, testament sau în orice fel, şi de a intra în posesia lor pe cale de succesiune, în virtutea legii, sau prin dispoziţii între vii, sau testamentare.

Supuşii celor două State nu erau obligaţi, pentru cazurile menţionate mai sus, la sarcini, impozite sau taxe, altele sau mai ridicate decît acelea care erau stabilite pentru supuşii naţiunii celei mai favorizate.

Prin această Convenţie s-a mai stipulat, pentru supuşii celor două State, dreptul de a se bucura, conformîndu-se legilor şi regulamentelor ţării, de protecţie şi securitate, avînd liber acces, fie ca reclamanţi, fie ca pîrîţi, în faţa tuturor instanţelor judiciare sau administrative, bucurîndu-se de aceleaşi drepturi şi privilegii ca naţionalii şi supuşii naţiunii celei mai favorizate.

Cu privire la exproprierile pentru cauză de utilitate publică sau de interes general, art. 6 prevede că supuşii români în Elveţia şi supuşii elveţieni în România beneficiau de acelaşi tratament ca şi naţionalii, fără ca acest tratament să fie mai puţin favorabil ca acela recunoscut supuşilor oricărei alte ţări.

În timp de pace ca şi în timp de război, supuşii fiecăreia din Părţile Contractante erau scutiţi de orice fel de serviciu militar, de orice contribuţie fie în bani, fie în natură, destinată a ţine loc de serviciu personal.

Potrivit art. 7, ei nu puteau să fie constrînşi, în timp de pace ca şi în timp de război, decît la prestaţiile şi rechiziţiile militare aferente proprietăţii bunurilor funciare şi bunurilor mobiliare impuse supuşilor naţiunii celei mai favorizate, şi întotdeauna contra unei juste indemnizări.

Societăţile pe acţiuni şi celelalte Societăţi comerciale, industriale, agricole, financiare, de asigurări, de comunicaţie şi transport, care aveau sediul pe teritoriul uneia din Părţile Contractante şi erau constituite în virtutea legilor acelei ţări, erau recunoscute legale pe teritoriul celeilalte.

Admiterea acestor Societăţi la exerciţiul comerţului sau industriei, pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, era reglementată de legile şi dispoziţiile în vigoare, în acel teritoriu.

Conform art. 11, fiecare din cele două Părţi Contractante îşi rezerva dreptul de a expulza, prin măsuri individuale, supuşii celeilalte Părţi, fie în urma regulamentelor cu privire la poliţia moravurilor, la poliţia sanitară şi cerşetori, fie pentru motive de siguranţă internă sau externă a Statului.

Cealaltă Parte se obliga să reprimească supuşii şi familiile lor, astfel ex-

pulzați, dacă naționalitatea lor era certificată de Consulul competent.

Un Protocol de semnătură precizează că această Convenție nu va înlocui, de la data intrării ei în vigoare, decît art. 1 din Acordul comercial provizoriu încheiat între cele două țări la 25 august 1930, celelalte stipulații păstrîndu-și întreaga lor validitate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Convenția și Protocolul au fost votate de Senat la 15 martie 1934 și de Adunarea Deputaților la 28 martie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 396 din 11 mai 1934, publicată în Mon. Of. nr. 111 din 16 mai 1934.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Berna, la 25 iulie 1934, conform Mon. Of. nr. 187 din 16 august 1934.

A intrat în vigoare la 25 august 1934.

385

1933, octombrie 10, Rio de Janeiro

Pact de neagresiune și conciliațiune

Prin art. 1 Părțile Contractante declarau solemn că ele condamnă războaiele de agresiune în relațiile lor mutuale sau cu alte State și că reglementarea conflictelor sau diferendelor, de orice fel, care puteau să se ivească între ele, nu trebuia să se facă altfel decît prin mijloace pașnice pe care le consacră dreptul internațional. Ele declarau că între Părțile Contractante, problemele teritoriale nu trebuiau să se rezolve prin violență și că nu vor recunoaște nici o schimbare teritorială dacă nu va fi obținută prin mijloace pașnice, nici validitatea ocupației sau dobîndirii de teritorii care ar fi săvîrșită prin forța armelor (art. 2).

Potrivit art. 3, în caz de neexecutare de către una din Părțile în conflict a obligațiilor conținute în articolele precedente, Statele Contractante se obligau a-și da toate silințele pentru menținerea păcii. „În acest scop ele vor adopta, în calitatea lor de neutre, o atitudine comună și solidară; se vor folosi de mijloacele politice, juridice sau economice autorizate de dreptul internațional; vor întrebuința influența opiniei publice fără să recurgă în nici un caz la intervenția fie diplomatică, fie armată; toate sub rezerva atitudinii care le-ar putea fi impusă în virtutea altor tratate colective a căror semnatare ar fi aceste state".

Prin art. 4, Părțile Contractante s-au obligat să supună procedurii de împăciuire, create prin acest Tratat, conflictele speciale menționate și oricare altele ce puteau să se ivească în raporturile lor reciproce.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 453.

Pactul a fost semnat de: Argentina, Brazilia, Chile, Mexic, Paraguay, Uruguay, Accesiuni: Bolivia, Bulgaria, Columbia (1936), Costa Rica (1934), Cuba, Cehoslovacia, Ecuador, Grecia (1935), Adeziuni: Italia (1934), Cuba (1934), Bulgaria (1934), Statele Unite ale Americii (1934), San Domingo (1934), *România*[1] (1935), Cehoslovacia (1935), Iugoslavia (1935), Nicaragua (1935), Salvador (1935), Bolivia, Columbia, Costa-Rica, Ecuador, Spania, Guatemala, Turcia, Venezuela, Grecia, Haiti, Honduras, Panama, Peru, Portugalia. Accesiuni: Italia (1934), Panama (1934), Salvador, Statele Unite ale Americii, Spania, Guatemala, Haiti,

---

[1] La sesiunea extraordinară a Adunării Societății Națiunilor (aprilie 1935), Nicolae Titulescu, în calitate de Președinte în exercițiu al Consiliului Micii Înțelegeri, a schimbat la Geneva cu reprezentantul Argentinei, Cantilo, semnăturile de aderare în numele acestui organism.

Honduras (1936), Nicaragua, Peru, Portugalia, San Domingo, Turcia (1935), Norvegia (1936), *România* (1935), Venezuela, Iugoslavia (1935).

A fost ratificat de România la 12 martie 1935 prin Scrisori Regale.

Prin Nota din 12 decembrie 1934 adresată Ambasadorului Argentinei la Roma, Nicolae Titulescu, în calitate de Preşedinte al Micii Înţelegeri, a condiţionat adeziunea Micii Înţelegeri de rămînerea în vigoare fără cea mai mică schimbare a legămintelor anterioare, ca Pactul Societăţii Naţiunilor şi Tratatele de Alianţă precum şi de imposibilitatea de a recunoaşte litigiile teritoriale şi de a întinde, prin urmare chiar sub formă de conciliaţiune, dispoziţiile art. 19 din Pactul Societăţii Naţiunilor.

A intrat în vigoare la 23 august 1934.

386

1933, octombrie 11, Geneva

Convenţie internaţională privitoare la reprimarea traficului de femei majore

Potrivit stipulaţiilor acestei Convenţii era pedepsită persoana care a recrutat, sau a încercat să recruteze femei sau fete majore, chiar cu consimţămîntul lor, în vederea practicării desfrîului într-o altă ţară. Pedeapsa se aplica şi în cazul cînd diversele fapte care formau elementele constitutive ale infracţiunii fuseseră săvîrşite în ţări diferite.

Tentativa era de asemenea pedepsită.

În înţelesul art. 1, expresia „ţări" cuprindea coloniile şi protectoratele Părţilor Contractante interesate, teritoriile de sub suzeranitatea lor, precum şi acele teritorii care le erau încredinţate prin mandat.

Părţile Contractante, a căror legislaţie în momentul încheierii Convenţiei nu cuprindea suficiente dispoziţii pentru reprimarea infracţiunilor prevăzute de articolul precedent, se obligau să ia măsurile necesare pentru ca acele infracţiuni să fie pedepsite după gravitatea lor.

În virtutea art. 3, Părţile Contractante se obligau să-şi comunice, cu privire la orice individ care ar fi comis una din infracţiunile vizate de această Convenţie sau de Convenţiile din 1910 şi 1921, relative la reprimarea traficului de femei şi de copii, informaţiile următoare: a) Hotărîrea de condamnare împreună cu orice alte informaţii utile ce se puteau deţine despre delincvent (starea civilă, semnalmentele, amprentele digitale, fotografia, dosarul de la poliţie, modul de a opera etc.); b) Indicarea măsurilor de respingere sau de expulzare ce i se aplicase.

În ipoteza că între Părţile Contractante s-ar fi ivit neînţelegeri cu privire la interpretarea sau aplicarea Convenţiei sau a Convenţiilor din 1910 şi 1921, ce nu puteau fi rezolvate pe cale diplomatică, acele diferende urmau să fie soluţionate conform dispoziţiilor în vigoare între Părţi, referitoare la soluţionarea diferendelor internaţionale.

În cazul că astfel de dispoziţii nu ar fi existat, diferendul era supus unei proceduri arbitrale sau judiciare. În lipsa unui acord asupra alegerii unui alt tribunal, Părţile urmau să supună diferendul, la cererea uneia din ele, Curţii Permanente de Justiţie Internaţională, dacă ele erau Părţi la Protocolul din 16 decembrie 1930, relativ la Statutul Curţii. În ipoteza că nu erau Părţi la acest Protocol, diferendul era supus unui tribunal de arbitraj constituit potrivit Convenţiei de la Haga din 18 octombrie 1907, pentru rezolvarea pe cale paşnică a conflictelor internaţionale.

Convenţia putea să fie denunţată printr-o notificare adresată Secretarului General al Societăţii Naţiunilor. Denun-

ţarea producea efecte după un an de la primirea ei, şi numai faţă de Părţile Contractante care au notificat.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

Convenţia a fost semnată de: Bulgaria, Chile, Ungaria, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Letonia, Olanda cu Indiile olandeze, Surinam şi Curaçao, Africa de Sud, Albania, Germania, Austria, Belgia[1], Marea Britanie şi colonii, Australia, China, Danzig, Spania, Franţa, Grecia, Lituania, Monaco, Panama, Polonia, Portugalia, Iugoslavia, Noua Guinee, Nauru.

Au aderat: Afganistan (1935), *România* (1935), Iran (1935), Norvegia (1935), Sudan (1934), Nicaragua (1935), Cuba (1936), Finlanda (1936), Irlanda (1938), Mexic (1938), Brazilia (1938).

Convenţia a fost votată de Senat la 4 aprilie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 10 aprilie 1935. Legea pentru aderare a fost promulgată prin D.R. nr. 1476 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935. A intrat în vigoare la 24 august 1934, pentru România la 6 iunie 1935.

387

1933, octombrie 11, Geneva

Convenţie pentru a înlesni circulaţia internaţională a filmelor cu caracter educativ

Convinşi că există un mare interes pentru a înlesni circulaţia internaţională a filmelor educative de orice fel, care contribuie la înţelegerea mutuală a popoarelor conform scopurilor Societăţii Naţiunilor şi favorizează astfel dezarmarea morală sau care constituie mijloace într-adevăr eficace de progres fizic, intelectual şi moral;

Constatînd că filmele educative nu sînt cunoscute îndeajuns şi că difuzarea lor internaţională se izbeşte de numeroase greutăţi;

Considerînd că taxele de vamă sînt frecvente ori constituie o piedică serioasă la producerea şi la circulaţia acestor filme, fără ca să rezulte din aceasta avantaje financiare apreciabile pentru state, Părţile Contractante au încheiat această Convenţie.

Potrivit art. 1, Convenţia se aplica la filmele care aveau în vedere, conform metodelor didactice, un scop eminamente educativ internaţional şi se încadrau într-una din următoarele cinci categorii: a) Filmele destinate a face cunoscute opere şi scopurile Societăţii Naţiunilor precum şi a celorlalte organizaţii internaţionale recunoscute în general de către Părţile Contractante; b) Filmele făcute în vederea învăţămîntului de toate gradele; c) Filmele pentru formarea şi orientarea profesională, inclusiv filmele de tehnică industrială, precum şi filmele pentru organizarea ştiinţifică a muncii; d) Filmele de cercetări ştiinţifice sau tehnice sau de popularizare ştiinţifică; e) Filmele de igienă, de educaţie fizică, de prevedere şi de asistenţă socială.

Articolul 3 stipulează angajamentul Părţilor Contractante de a asigura într-un termen de şase luni de la intrarea în vigoare a Convenţiei, scutirea de taxele vamale şi de oricare alte taxe accesorii, indiferent de natura lor, pentru importul definitiv sau temporar, tranzitul şi exportul filmelor cu caracter educativ internaţional produse de întreprinderi sau instituţii stabilite pe teritoriul uneia din Părţile Contractante.

Părţile Contractante s-au angajat, de asemenea, să nu supună filmele scutite de taxele vamale, conform stipulaţiilor Convenţiei, la alte taxe interne sau la reguli, formalităţi şi măsuri de vînzare,

[1] Fără Congo belgian şi Ruanda Urundi.

de circulație sau de orice altă natură, altele decît acelea la care erau supuse filmele educative produse în țară.

În virtutea art. 4, orice film, inclusiv orice formă complementară de reproducere de sunet, pentru care se cerea admiterea liberă conform Convenției, urma să fie supus pentru examinare Institutului Internațional al Cinematografului Educativ, care, dacă recunoștea că filmul prezintă un caracter educativ internațional, în sensul art. 1, elibera un certificat în forma indicată în regulamentul de executare vizat la art. 13.

Dacă una din Părțile Contractante considera că un film pentru care s-a eliberat un certificat de către Institutul Internațional al Cinematografului Educativ nu corespundea stipulațiilor art. 1, aceasta putea, expunînd motivele sale, să ceară o a doua examinare a filmului. Institutul retrăgea certificatul dacă motivele invocate de Partea Contractantă erau justificate.

Conform art. 8, nimic din această Convenție nu aducea atingere dreptului Părților Contractante de a exercita cenzura filmelor în conformitate cu propria lor legislație, sau de a lua măsurile de prohibire sau de limitare la importul sau la tranzitul acestor filme, pentru motive de siguranță sau de ordine publică.

Fiecare din Părțile Contractante, în momentul semnării sau aderării la Convenție, putea să-și rezerve dreptul de a lua măsuri de prohibiție sau de restricție la import, pentru motive bazate pe necesitatea de a se apăra împotriva invadării pieței sale cu filme de proveniență străină.

Părțile Contractante trebuiau să facă cunoscut Institutului Internațional al Cinematografului Educativ, în timpul celor șase luni care urmau punerii în vigoare a Convenției pe teritoriul lor: a) Autoritățile calificate să acorde admiterea cu scutire de taxă a filmelor educative; b) Măsurile luate pentru a asigura executarea dispozițiilor Convenției.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 123 din 31 mai 1935.

Convenția a fost semnată de: Austria[1], Chile, Danemarca[1], India[1], Irlanda, Monaco, Norvegia, *România*[2], Elveția, Nicaragua, Letonia, Albania, Statele Unite ale Americii[1], Belgia[1], Marea Britanie[1], Egipt, Finlanda, Franța[1], Grecia, Ungaria[1], Panama, Polonia, Suedia, Uruguay, Bulgaria, Iran, Irlanda, Irak, Uniunea Sovietică, Cuba, Newfoundland, Australia.

Convenția a fost votată de Senat la 4 aprilie 1935 și de Adunarea Deputaților la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 473 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 123 din 31 mai 1935.

A intrat în vigoare la 15 ianuarie 1935, pentru România la 19 septembrie 1935.

388

1933, noiembrie 23, Roma

Convenție internațională cu privire la transportul de mărfuri pe căile ferate (C.I.M.). (Revizuirea Convenției de la Berna din 23 octombrie 1924)

În preambulul Convenției se subliniază că, recunoscînd necesitatea de a revizui Convenția internațională cu privire la transportul de mărfuri pe căile ferate, semnată la Berna, la 23 octombrie 1924, în conformitate cu art. 60 al acestei Convenții au hotărît să încheie o nouă Convenție.

---

[1] Cu rezerve.

[2] România a semnat la 30 ianuarie 1934.

Titlul I: **Obiectul și sfera de aplicare a Convenției**

Potrivit art. 1, Convenția se aplică la toate expedițiile de mărfuri predate pentru transport, cu o scrisoare de trăsură directă, pentru un parcurs ce trece pe teritoriile a cel puțin două din Statele Contractante, și care se efectuează pe liniile înscrise pe lista stabilită conform Convenției.

Sînt excluse de la transport, în condițiile stabilite de Convenție: a) Obiectele al căror transport este rezervat administrației poștelor, fie chiar numai pe unul din teritoriile de parcurs; b) Obiectele al căror transport, din cauza dimensiunilor și a greutății lor, nu se poate face cu materialul și instalațiile, fie chiar numai a uneia din căile ferate pe care s-ar transporta; c) Obiectele al căror transport ar fi interzis prin dispozițiile legale sau pentru motive de ordine publică.

Titlul II: **Despre contractul de transport**

Capitolul I: *Forma și condițiile contractului de transport*

Conform art. 6, predătorul trebuie să prezinte, pentru orice expediție internațională, o scrisoare de trăsură conformă cu formularul care constituie Anexa a II-a la Convenție. Pe scrisoarea de trăsură sînt obligatorii următoarele mențiuni: a) Locul și data întocmirii scrisorii de trăsură; b) Denumirea căii ferate expeditoare; c) Denumirea căii ferate de destinație și a gării de destinație; d) Numele și adresa destinatarului; e) Arătarea mărfii, indicarea greutății; f) Enumerarea detaliată a documentelor cerute de vamă; g) Semnătura predătorului, precum și indicarea numelui, prenumelui și a adresei etc.

Articolul 8 prevede că contractul de transport este încheiat din momentul cînd stația de predare a primit pentru transport marfa, împreună cu scrisoarea de trăsură. Stația de predare constată primirea, aplicînd pe scrisoarea de trăsură ștampila ei cu data primirii. După aplicarea ștampilei, scrisoarea de trăsură face dovada contractului de transport.

Cu privire la tarife, art. 9 precizează că taxele de transport și taxele accesorii sînt calculate pe baza tarifelor legale în vigoare și publicate, în mod obligator, în fiecare Stat.

Capitolul II: *Executarea contractului de împrumut*

Calea ferată este obligată să elibereze destinatarului, în gara de destinație indicată de predător, scrisoarea de trăsură și marfa contra-chitanță de primire și contraplată a tuturor creanțelor cuprinse în scrisoarea de trăsură. Primirea mărfii și a scrisorii de trăsură obligă pe destinatar să plătească căii ferate totalul creanțelor rezultînd din scrisoarea de trăsură.

Capitolul III: *Modificarea contractului de împrumut*

În virtutea art. 20, calea ferată destinată este obligată să încaseze totalitatea creanțelor rezultînd din contractul de transport, în special taxele de transport, spesele diverse, taxele vamale, rambursele și celelalte sume ce ar putea încărca transportul.

Potrivit art. 21, predătorul singur are dreptul să modifice contractul de transport: a) Retrăgînd marfa în stația de

predare; b) Oprind-o în cursul transportului; c) Amînînd eliberarea transportului; d) Ordonînd înapoierea mărfii la stația de predare.

Capitolul IV:
Garantarea drepturilor căii ferate

Conform art. 25, calea ferată are asupra mărfurilor drepturile unui creditor de gaj pentru totalitatea creanțelor indicate în art. 20. Acest drept subzistă atît timp cît marfa se găsește în posesia căii ferate sau unei terțe persoane ce o deține în numele ei.

Titlul III: **Răspunderea căilor ferate. Acțiuni**

Capitolul I:
Răspunderea

Calea ferată este răspunzătoare, precizează art. 27, de întîrzierea eliberării, de daunele rezultate din pierderea totală sau parțială a mărfii, precum și de avariile suferite de la acceptarea mărfii la transport, pînă la eliberarea ei.

Capitolul II:
Reclamații administrative

Convenția prevede că ele se adresează, în scris, căii ferate. Cînd reclamația este făcută de predător, el trebuie să prezinte duplicatul scrisorii de trăsură. Dacă reclamația este făcută de destinatar, el trebuie să prezinte scrisoarea de trăsură, dacă ea i-a fost predată.

Primirea mărfii stinge orice acțiune contra căii ferate, provenind din contractul de împrumut.

Capitolul III:
Reglementarea conturilor. Recursul căilor ferate între ele

Orice cale ferată care a încasat, fie la predare, fie la sosire taxele de transport sau alte creanțe, rezultînd din contractul de transport, este obligată să plătească căilor ferate interesate partea ce le revine din aceste taxe și creanțe.

Titlul IV: **Dispoziții diverse**

În lipsă de stipulații în prezenta Convenție, art. 53 prevede că se aplică în fiecare țară dispozițiile legilor și regulamentelor naționale relative la transport.

Cu privire la lista liniilor supuse Convenției, art. 58 precizează că Oficiul central prevăzut la art. 57 este însărcinat să stabilească și să țină la zi lista liniilor supuse Convenției. În acest scop, Oficiul Central primește notificările Statelor Contractante relative la înscrierea, pe această listă, sau la ridicarea din această listă a unei căi ferate sau a unei întreprinderi.

Titlul V: **Dispoziții tranzitorii**

Convenția cuprinde următoarele anexe: Anexa I: Prescripții relative la obiectele admise la transport; Anexa II: Transportul internațional pe căile ferate; Anexa III: Lipsa sau defectuozitatea ambalajului; Anexa IV: Modificarea contractului de împrumut; Anexa V: Regulamentul relativ la Oficiul central de transporturi internaționale pe căile ferate; Anexa VI: Regulamentul privitor la Comisia de experți; Anexa VII: Regulament internațional relativ la transportul vagoanelor particulare (R.I.P.); Anexa VIII: Regulament internațional relativ la transportul coletelor exprese.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Germania, Belgia, Estonia, Grecia, Italia, Liechtenstein, Luxemburg, Elveţia, Austria, Suedia, Sarre, Norvegia, Ungaria, Danemarca, Polonia, Danzig, Franţa, Olanda, *România*, Letonia, Iugoslavia, Cehoslovacia, Bulgaria.

Convenţia a fost votată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 004 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1938.

389

1933, noiembrie 23, Roma

Convenţie internaţională cu privire la transportul de călători şi bagaje pe căile ferate (C.I.V.) (Revizuirea Convenţiei de la Berna din 23 octombrie 1924)

Titlul I: **Obiectul şi sfera de aplicare a Convenţiei**

Articolul 1 prevede că această Convenţie se aplică tuturor transporturilor, de călători şi bagaje, efectuate pe bază de titluri de transport internaţionale, pentru parcursuri ce străbat teritoriile a cel puţin două State Contractante.

Convenţia se aplică, de asemenea, şi transporturilor de călători şi de bagaje cu punct de plecare dintr-o staţiune neînscrisă într-un tarif internaţional, la o staţie de legătură din aceeaşi ţară, înscrisă în acest tarif.

Titlul II: **Despre contractul de transport**

Capitolul I:
Transportul călătorilor

Potrivit art. 5, călătorul trebuie să aibă un bilet la începerea călătoriei. Tarifele pot prevedea excepţii în această privinţă. Călătorul este obligat să-şi păstreze biletul în tot cursul călătoriei.

Conform art. 6, biletele emise pentru un transport internaţional supus acestei Convenţii trebuie să poarte semnul ⊄

Copiii pînă la vîrsta de 4 ani împliniţi sînt transportaţi gratuit, fără bilet, cînd nu se cere un loc separat pentru ei.

Articolul 7 prevede că copiii mai mari de 4 ani, pînă la 10 ani împliniţi, vor fi transportaţi cu un preţ redus, care nu poate depăşi jumătate din preţul unui bilet pentru adulţi.

Capitolul II:
Transportul bagajelor

În accepţiunea art. 17 nu sînt considerate ca bagaje decît obiectele destinate uzului personal al călătorului, conţinute în cufere, coşuri, valize, saci de voiaj, geamantane etc.

Capitolul III:
Dispoziţii comune pentru transportul călătorilor şi bagajelor

Potrivit acestui capitol, căile ferate sînt ţinute să afişeze la timp orariile trenurilor care circulă pe liniile proprii.

În privinţa preţurilor de transport, art. 28 precizează că ele sînt calculate conform tarifelor legale în vigoare şi publicate în fiecare Stat.

Potrivit art. 25, călătorul este ţinut a se conforma prescripţiilor ordonate de vămi, autorităţi fiscale, poliţie şi alte autorităţi administrative, atît cu privire la persoana sa, cît şi în ceea ce priveşte controlul bagajelor înregistrate sau de mînă.

Titlul III: **Răspunderea căilor ferate. Acţiuni**

Capitolul I:
Răspunderea

Conform art. 28, răspunderea căii ferate pentru moartea unui călător sau pentru rănirile cauzate de un accident de tren, precum şi pentru daunele cauzate prin întîrzierea sau suprimarea unui tren sau pierderea unei legături de trenuri sînt supuse legilor şi regulamentelor Statului unde s-a produs faptul.

Capitolul II:
Reclamaţii administrative. Acţiuni

Reclamaţiile administrative fondate pe contractul de transport trebuie să fie adresate, în scris, căii ferate. Acţiunea contra căii ferate, care naşte din contractul de transport, nu aparţine decît persoanei care prezintă biletul sau recipisa de bagaje, după caz, sau dacă, în lipsă de aceste documente, îşi justifică dreptul său.

Capitolul III:
Regula conturilor şi recursurilor căilor ferate între ele

Potrivit art. 48, calea ferată care a plătit o despăgubire pentru pierderea totală, parţială sau pentru avarie a bagajelor, are dreptul de a exercita un recurs contra căilor ferate care au luat parte la transport.

Titlul IV: **Dispoziţii diverse**

Articolul 54 prevede că pentru toate litigiile la care dau naştere transporturile, procedura de urmat este aceea a judecătorului competent, sub rezerva dispoziţiilor contrarii prevăzute în prezenta Convenţie.

Cînd hotărîrile pronunţate contradictoriu sau în lipsă, de judecătorul competent, au devenit executorii după legile aplicate de acest judecător, ele devin executorii şi în fiecare din Statele Contractante, imediat după îndeplinirea formalităţilor în acest Stat.

Convenţia cuprinde următoarele anexe: Anexa I: Formularul recipisei de bagaje; Anexa II: Regulamentul relativ la Oficiul central de transporturi internaţionale pe căile ferate.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Suedia, Austria, Italia, Sarre, Germania, Norvegia, Ungaria, Danemarca, Belgia, Grecia, Liechtenstein, Luxemburg, Elveţia, *România*, Polonia, Danzig, Franţa, Olanda, Estonia, Letonia, Cehoslovacia.

Au aderat: Portugalia (1938), Lituania (1940), Slovacia (1940).

Convenţia a fost votată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 004 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1938.

390

1933, noiembrie 23, Roma

Act final al celei de a patra Conferinţe internaţionale pentru revizuirea Convenţiilor internaţionale privind transportul călătorilor, bagajelor şi mărfurilor pe căile ferate (C.I.M. şi C.I.V.)

Delegaţii celei de-a patra Conferinţe internaţionale pentru revizuirea Convenţiilor privind transportul călătorilor şi bagajelor (C.I.V.) şi transportul mărfurilor (C.I.M) pe căile ferate, semnate

la Berna, la 23 octombrie 1924, s-au întrunit la Roma, de la 3 octombrie pînă la 23 noiembrie 1933, pentru a revizui aceste Convenţii, conform dispoziţiilor articolului 60.

În urma deliberărilor, Delegaţii au căzut de acord să supună semnăturii Plenipotenţiarilor Statelor proiectele de Convenţie indicate mai jos:

A. Convenţia internaţională privind transportul de călători şi bagaje pe căile ferate (C.I.V.), cu două anexe;

B. Convenţia internaţională privind transportul de mărfuri pe căile ferate (C.I.M.), cu opt anexe.

Articolul 1 precizează că textele acestor documente rămîneau deschise pentru semnătură pînă la 31 martie 1934.

Potrivit art. 2, Conferinţa a exprimat următoarele dorinţe:

a) Ca Statele participante la Conferinţă şi Portugalia, ca Puteri semnatare ale Convenţiilor internaţionale privind transportul de călători şi bagaje, şi transportul de mărfuri pe căile ferate, să ia dispoziţiile necesare pentru ca Convenţiile adoptate de Conferinţă să fie semnate la Roma, înainte de 1 aprilie 1934;

b) Ca Statele semnatare ale Convenţiilor adoptate de Conferinţa de la Roma să procedeze la ratificarea, în timpul cel mai scurt, astfel ca intrarea în vigoare să fi fost realizată, cel mai tîrziu, la 1 ianuarie 1935.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Actul final a fost semnat de: Estonia, Franţa, Germania, Austria, Belgia, Grecia, Ungaria, Italia, Liechtenstein, Luxemburg, Olanda, Polonia, *România*, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Danzig, Franţa, Iugoslavia, Bulgaria.

A fost votat de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 004 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

391

1933, noiembrie 23, Roma

Proces verbal final al Comitetului pentru scrisoarea de trăsură la ordin, reunit la Roma cu prilejul Conferinţei de revizuire a Convenţiilor de la Berna privind transportul de călători, bagaje şi mărfuri pe căile ferate (C.I.V. şi C.I.M.)

În urma deliberării Conferinţei internaţionale pentru revizuirea Convenţiilor de la Berna, privind transporturile pe căile ferate, reunită la Roma, la 3 octombrie 1933, referitoare la propunerile pentru adoptarea unui regulament uniform pentru scrisoarea de trăsură la ordin, un Comitet special a fost instituit în scopul de a examina ce urmare s-ar putea da dispoziţiei adoptată de Conferinţă, care, deşi s-a declarat împotriva introducerii în Convenţie a unui regulament uniform al scrisorii de trăsură la ordin, a autorizat două sau mai multe State să adopte acest document prin acorduri speciale.

În urma discuţiilor care au avut loc, delegaţii Statelor au întocmit un anteproiect, de acord, privind adoptarea de propuneri particulare pentru transportul mărfurilor expediate pe căile ferate, cu scrisoarea de trăsură la ordin.

Comitetul a stabilit ca Guvernul Italian să comunice anteproiectul, împreună cu acest Proces verbal final, Statelor care au participat la Conferinţa de la Roma, în scopul de a examina posibilitatea adoptării unei Convenţii, care urma să fie semnată ulterior, la Roma, prin mijlocirea Guvernului Italian.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Procesul verbal a fost semnat de: Austria, Belgia, Estonia, Ungaria, Italia, Luxemburg, Polonia, *România*, Iugoslavia.

A fost votat de Senat la 19 decembrie 1936 și de Adunarea Deputaților la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 004 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

392

1934, ianuarie 5, Roma

Tratat de comerț și navigație precum și Convenție veterinară încheiate între România și Italia

Acest tratat a stipulat dreptul pentru supușii celor două State de a se bucura pe teritoriul celeilalte Părți de aceleași privilegii și avantaje ce erau acordate naționalilor sau supușilor națiunii celei mai favorizate.

În virtutea acestei stipulații, supușii celor două state aveau deplina libertate de a exercita, ca și naționalii, în limitele fixate de legile țării, orice fel de comerț, industrie sau profesiune, afară de cazul cînd calitatea de supus al Statului nu constituie, după lege, o condiție esențială pentru exercitarea profesiunii.

Părțile Contractante s-au angajat să nu frîneze comerțul reciproc al celor două State prin prohibiții la import sau la export.

Excepțiile de la această regulă se aplicau în următoarele cazuri:

a) Prohibiții sau restricții referitoare la siguranța publică;

b) Prohibiții sau restricții decretate pentru motive morale sau umanitare;

c) Prohibiții sau restricții relative la traficul de arme, muniții și materiale de război, sau în împrejurări excepționale, de orice alte aprovizionări de război;

d) Prohibiții sau restricții decretate în vederea proteguirii sănătății publice sau de a asigura protecția animalelor sau plantelor contra bolilor, insectelor sau paraziților vătămători;

e) Prohibiții sau restricții la export, avînd ca scop proteguirea patrimoniului național artistic, istoric sau arheologic;

f) Prohibiții sau restricții aplicabile aurului, argintului, monedelor, hîrtiilor-monede și titlurilor;

g) Prohibiții sau restricții în scopul de a întinde asupra produselor străine regimul stabilit în interiorul țării, în privința producției, comerțului, transportului și consumației produselor naționale similare;

h) Prohibițiile sau restricțiile aplicate unor produse care în interiorul țării făceau obiectul unor monopoluri de Stat sau al unor monopoluri exercitate sub controlul Statului.

Tratamentul națiunii celei mai favorizate se aplica și vaselor celor două State cînd se găseau în porturile celuilalt Stat. În acest sens orice privilegiu și scutire de taxe acordate unei terțe puteri de către una din Părțile Contractante urmau să fie acordate imediat celeilalte Părți.

În caz de naufragiu, împotmolire, avarie pe mare sau popas forțat a unui vas aparținînd uneia din cele două Părți Contractante pe coastele celeilalte, acest vas, precum și pasagerii și încărcătura se bucurau de favorurile și imunitățile pe care legislația fiecărei țări le acorda propriilor sale vase în asemenea circumstanțe.

Naționalitatea vasului era constatată după legile Statului căruia vasul îi aparținea.

În Convenția sanitară cele două State au stipulat că importul din teritoriul uneia din Părțile Contractante pe teritoriul celeilalte, al animalelor și al pro-

duselor brute de origine animală putea să fie supus controlului veterinar de către Statul pe teritoriul căruia urma să aibă loc importul.

Tratatul cuprinde următoarele anexe: Anexa A: Tarif al taxelor vamale de intrare în România; Anexa B: Tariful taxelor vamale de intrare în Italia; Protocol final; Protocol special; Protocol în materie de căi ferate dintre România și Italia; Schimb de note între cele două Guverne; Protocol final la Convenția veterinară; Declarație la Convenția veterinară.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 21 din 26 ianuarie 1934.

Tratatul, Convenția și anexele au fost aprobate prin J.C.M. nr. 104 din 23 ianuarie 1934, intrînd în vigoare, provizoriu, la 26 ianuarie 1934, sub rezerva ratificării de către Corpurile Legiuitoare.

Acest Tratat a înlocuit Tratatul de comerț și navigație, din 25 februarie 1930.

În Monitoarele Oficiale din 18 și 19 noiembrie 1935 s-au publicat două decrete prin care se interzicea importul anumitor mărfuri din Italia și exportul și tranzitul destinat Italiei și posesiunilor sale. Aceste decrete au fost abrogate la 15 iulie 1936, cînd s-au ridicat sancțiunile (Conform Mon. Of. din 18 iulie 1936).

393

1934, februarie 9, Atena

Pact de Înțelegere Balcanică

„Doritori de a contribui la întărirea păcii în Balcani;

Însuflețiți de spiritul de înțelegere și de împăciuire care a prezidat la elaborarea Pactului Briand-Kellogg și la hotărîrile privitoare la el ale Adunării Societății Națiunilor;

Ferm hotărîți să asigure respectul angajamentelor contractuale în ființă și menținerea ordinei teritoriale acum stabilită în Balcani;

Au hotărît să încheie un Pact de înțelegere Balcanică"... și au convenit în privința următoarelor dispoziții".

În conformitate cu stipulațiile art. 1, Grecia, România, Turcia și Iugoslavia își garantau mutual siguranța tuturor frontierelor lor balcanice.

Potrivit art. 2, Părțile Contractante se obligau să se consulte asupra măsurilor ce trebuiau luate în fața unor împrejurări de natură să atingă interesele lor, așa cum erau definite prin acest Pact.

Ele se obligau să nu întreprindă nici o acțiune politică față de orice altă țară balcanică, nesemnatară a Pactului, fără avizul mutual, prealabil, și să nu-și asume nici o obligație politică față de orice altă țară balcanică, fără consimțămîntul celorlalte Părți Contractante.

Conform art. 3, Pactul intra în vigoare îndată după semnarea lui de toate Puterile Contractante și trebuia ratificat, cît mai repede cu putință; el era deschis oricări alte țări balcanice, a cărei aderare urma să facă obiectul unei cercetări favorabile din partea Părților Contractante, urmînd să aibă efect de îndată ce celelalte Țări semnatare își notificau asentimentul.

Pactul are anexat un Protocol.

Text românesc în N. Dașcovici, *Interesele*, p. 448.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de triatés* (s. III), vol. XXXI, p. 325.

Pactul a fost semnat de: Grecia, *România*, Turcia, Iugoslavia.

A intrat în vigoare la 9 februarie 1934. A fost ratificat de România la 16 iunie 1934, prin Scrisori Regale.

394

1934, martie 8, Praga

Acord prin schimb de note încheiat de România și Cehoslovacia

Prin Nota adresată de Trimisul Extraordinar și Ministru Plenipotențiar al României la Praga, se aducea la cunoștință că, în cursul negocierilor care au avut loc între delegația cehoslovacă și delegația română, în timpul Conferinței Micii Înțelegeri Economice, la Praga, cele două delegații au fost de acord asupra celor ce urmează:

a) Remarca de la poziția 118 din tariful vamal cehoslovac, menționată în Anexa „A", a Tratatului de Comerț și de Navigație între România și Cehoslovacia, din 27 iunie 1930, era modificată, după cum urmează:

Poziția 118:

„Salamul, zis de Sibiu, va fi taxat în același fel ca și salamul, zis de Petrinje".

În schimb, România renunța la taxa vamală stabilită prin Tratatul amintit, cu privire la conservele de pătlăgele roșii, poziția 131 din tariful vamal cehoslovac.

O Notă cu conținut similar a fost expediată la Praga de Trimisul Extraordinar și Ministru Plenipotențiar al Cehoslovaciei, Trimisului Extraordinar și Ministru Plenipotențiar al României în această țară, confirmîndu-se cele relatate în Nota diplomatului român.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

Schimbul de Note s-a votat de Senat la 23 ianuarie 1935 și de Adunarea Deputaților la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 290 din 12 februarie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

Ratificările s-au schimbat la București, la 28 martie 1935, publicate în Mon. Of. nr. 78 din 1935.

395

1934, martie 20, Cairo

Convenție Poștală Universală

Reunite în Congresul de la Cairo în virtutea art. 12 al Convenției Poștale Universale încheiată la Londra, la 28 iunie 1928, Statele Contractante au procedat la revizuirea Convenției.

Convenția revizuită conține următoarele reglementări: Organizarea și cuprinsul Uniunii; Congrese, Conferințe, Comisii; Propuneri în intervalul dintre reuniuni; Biroul internațional; Dispoziții relative la corespondențele poștale; Trimiteri recomandate; Trimiteri cu ramburs; Atribuirea taxelor. Cheltuieli de tranzit.

Convenției i-au fost anexate următoarele anexe: Protocol final al Conferinței; Regulamentul pentru executarea Convenției; Scrisori și cutii cu valoare declarată; Colete poștale; Mandate poștale; Recuvremente; Viramente poștale; Abonamente la ziare și publicații periodice.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 159 din 15 iulie 1935.

Convenția și anexele au fost semnate de: Arabia Saudită, Olanda[1], Statele Unite ale Americii, Elveția, Norvegia, Suedia, Canada, Japonia, Danemarca, Vatican, Egipt, Cuba, Noua Zeelandă[2], Germania, Belgia, Insulele Filipine, Islanda, Austria, Australia[3], Chile, Marea Britanie[3], Italia[4], Spania[5], Uniunea So-

[1] Cu Indiile olandeze, Surinam și Curaçao.

[2] Cu teritoriul Samoa Occidental.

[3] Cu colonii, protectorate și teritorii sub mandat.

[4] Cu Tripolitania, Cyrenaica, Eritreea și Somalia.

[5] Cu coloniile spaniole și Marocul spaniol.

vietică, Ungaria, Cehoslovacia, Venezuela, Congo belgian, India, Finlanda, Panama, Iran, Polonia, Africa de Sud, Etiopia, *România*, Afganistan, Albania, Argentina, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, China, Columbia, Costa-Rica, Danzig, San Domingo, Ecuador, Estonia, Franța, Algeria, Colonii franceze, Grecia, Guatemala, Honduras, Letonia, Siria și Liban, Marocul francez, Nicaragua, Paraguay, Peru, Portugalia, San Marino, Tunisia, Turcia, Uruguay, Iugoslavia, Mexico, Irak, Eden, Birmania, Siam, Lituania, Irlanda, Germania împreună cu Protectoratul Boemiei și Moraviei.

Au aderat: Luxemburg (1934), Yemen (1934), Salvador (1934), Haiti (1934), Liberia (1936).

Convenția și anexele ei au fost votate de Senat la 11 februarie 1935 și de Adunarea Deputaților la 19 martie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 781 din 3 iulie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 159 din 15 iulie 1935.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 1 ianuarie 1935, iar definitiv la 5 noiembrie 1935. Această Convenție a înlocuit Convenția de la Londra din 1929.

396

1934, martie 21, București

Convenție comercială încheiată de România cu Spania

Guvernele celor două Țări se angajau, prin art. 1, de a supune relațiile lor comerciale clauzelor stabilite de Convenție și de a înlesni, prin toate mijloacele, schimbul de produse, în scopul de a favoriza interesele economice reciproce.

Produsele naturale sau fabricate, și care proveneau din Spania (Teritoriul Peninsular, insulele Baleare și Canare și Posesiunile Spaniole enumerate în lista „A", anexată Convenției), erau admise la importul lor în România, plătind drepturile și taxele fixate pentru fiecare articol. Celelalte articole, produse naturale sau manufacturate, beneficiau la importul lor în România de aceleași drepturi și taxe, precum și de tariful minimal, ca și produsele ce aparțineau națiunii celei mai favorizate.

Conform art. 4, produsele naturale sau fabricate, și care proveneau din România, enumerate în lista „B", anexată la Convenție, beneficiau la importul lor în Spania (Teritoriul Peninsular, insulele Baleare și Canare și Posesiunile Spaniole), de drepturi și taxe asemănătoare cu acelea acordate produselor din propria țară, în virtutea tratamentului națiunii celei mai favorizate.

Părțile Contractante au convenit să-și acorde reciproc tratamentul necondiționat și nelimitat al națiunii celei mai favorizate, pentru toate drepturile accesorii (impozite interne sau impozite pe consumațiune, supratatxe, coeficient de apreciere al monedei, impozite pe cifra de afaceri), modul de percepere a drepturilor, precum și pentru reguli, formalități și sarcini la care operațiile de vămuire ar fi urmat să fie supuse.

Cele două Părți Contractante și-au acordat reciproc libertatea tranzitului de mărfuri prin teritoriul lor, luîndu-și angajamentul de a nu percepe, pentru aceste operații, nici un drept sau taxe.

Supușii fiecăreia din Părțile Contractante beneficiau pe teritoriul celeilalte Părți de aceeași protecție ca și naționalii, cu privire la proprietatea mărcilor de fabrică de comerț și de origină, precum și de drepturile de proprietate asupra desenelor sau modelelor industriale și de fabricație, de orice fel.

Părțile s-au angajat de a lua măsurile necesare pentru a garanta efectiv produsele celeilalte Părți, contra concurenței neloiale în tranzacțiile comerciale, în special pentru a prohibi și reprima, prin

confiscare și prin orice alte sancțiuni, importarea, intrepozitarea, punerea în circulație, vînzarea în interior, precum și exportul tuturor produselor care purtau pe ele, pe etichetele de fabricație sau pe ambalajul exterior, pe facturi, scrisori de trăsură sau hîrtii de comerț, mărci, nume, inscripții, ilustrații sau oricare semne care ar fi comportat direct sau indirect indicații false asupra originei, felului, naturii sau calităților specifice ale acestor produse sau mărfuri.

Părțile Contractante recunoșteau validitatea certificatelor de analize sanitare, fitopatologice și, în general, tot ce ar fi putut să adeverească legitimitatea, puritatea și buna stare a mărfurilor, eliberate de către autoritățile competente ale țării de origine.

Conform art. 15, tratamentul națiunii celei mai favorizate nu cuprindea: a) Privilegiile care erau sau puteau fi acordate de către una din Părțile Contractante, pentru a înlesni traficul de frontieră cu țările limitrofe, într-o zonă care nu depășea 15 km de o parte și alta a frontierei; b) Regimul special pe care Spania îl avea, sau îl putea institui în materie tarifară pentru importurile ce proveneau din Portugalia, din zona spaniolă a Protectoratului din Maroc; c) Drepturile și privilegiile acordate unuia sau mai multor state limitrofe, în vederea încheierii unei înțelegeri economice sau a unei uniuni vamale.

Convenția are anexate un Protocol final, care dezvoltă conținutul unor articole, precum și listele A și B, cu denumirea mărfurilor și, respectiv, a grupului sau articolului.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 1 aprilie 1934, prin D.R. nr. 873 din 29 martie 1934, publicat în Mon. Of. nr. 78 din 1 aprilie 1934.

Convenția, Protocolul final și listele A și B au fost votate de Senat la 21 ianuarie 1935 și de Adunarea Deputaților la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 291 din 12 februarie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

Convenția a fost ratificată de Spania la 15 iunie 1934. Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la Madrid, la 12 mai 1935.

Convenția a intrat în vigoare, definitiv, la 27 mai 1935 (Mon. Of. nr. 126 din 4 iunie 1935).

397

1934, martie 21, București

Acord prin schimb de note între România și Spania, pentru prorogarea dispozițiilor art. 1 al Acordului provizoriu din 30 aprilie 1930, privitor la stabilire și navigație

Prin schimbul de note cu data de 4 decembrie 1933, Arajamentul comercial provizoriu Româno-Spaniol, semnat la 30 aprilie 1930, a fost prorogat ca urmare a negocierilor care aveau loc. Discuțiile, se precizează în schimbul de note între Ministerul Afacerilor Străine al României și Legația Spaniei la București, nu ajunsese pînă la 31 martie 1934 decît la încheierea unei Convenții comerciale semnată la 21 martie 1934, în timp ce negocierile erau în curs pentru o convenție consulară, de navigație și de stabilire. Astfel, raporturile celor două țări referitoare la navigație și la stabilire rămîneau nereglementate, prin faptul că prorogarea vechiului aranjament înceta la 1 aprilie 1935.

Pentru a remedia acest inconvenient, cele două guverne au convenit prorogarea dispozițiilor art. 1 al Aranjamentului din 30 aprilie 1930, privitor la chestiunile de stabilire și navigație, pînă

în momentul punerii în vigoare a unei noi convenții speciale, referitoare la aceasta.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 97 din 27 aprilie 1934.
Acordul a intrat în vigoare la 31 martie 1934.

398

1934, mai 17, Berna

Acord adițional la Acordul de clearing între România și Confederația Elvețiană încheiat la 12 ianuarie 1933 și pus în vigoare la 25 ianuarie 1933

În preambulul acestui Acord se subliniază că din cauza schimbărilor survenite în condițiile economice și influenței lor asupra aplicării Acordului de clearing încheiat la 12 ianuarie 1933, reprezentanții României și ai Confederației Elvețiene s-au înțeles să facă următoarele modificări la acordul de clearing mai sus menționat, precum și la Protocolul adițional din 16 ianuarie 1933 și la Acordul comercial provizoriu încheiat la 25 august 1930 între România și Elveția.

Articolul 1 din acest Acord Adițional precizează că art. 8 al Acordului de clearing din 12 ianuarie 1933 era înlocuit prin următoarele dispoziții:

Sumele vărsate Băncii Naționale Elvețiene erau întrebuințate în modul următor:

A. 67% din sumele vărsate erau trecute la creditul contului noilor creanțe elvețiene pentru mărfuri. Acest cont servea pentru plata creanțelor rezultate din predarea mărfurilor care intrase în România, cu începere de la 1 octombrie 1932, precum și a tuturor creanțelor pentru mărfuri create după intrarea în vigoare a acestui Acord.

B. 10% din vărsăminte erau trecute la creditul contului destinat creanțelor rezultate din predarea mărfurilor, care intraseră în România înainte de 1 octombrie 1932. Sumele înscrise la acest cont serveau la plata creditorilor elvețieni, care vînduseră mărfuri fără să țină seama de originea acestora, în ordinea vărsămintelor făcute pe lîngă Banca Națională a României.

C. 3% din vărsăminte erau trecute la creditul contului creanțelor rezultate din exportul mărfurilor, neavînd certificate de origine elvețiană, dar care proveneau din operațiile comerciale ale caselor de comerț, domiciliate în Elveția.

D. 5% din vărsăminte erau trecute la creditul contului „creanțelor financiare". Acest cont servea pentru plata creditorilor elvețieni ce aveau creanțe care nu rezultau din vînzarea mărfurilor în sensul art. VII, cifra 1, cu condiția ca aceste creanțe să fi luat naștere la o dată anterioară aceleia de intrare în vigoare a acestui Acord. Plata acestor creditori avea loc în ordinea cronologică a vărsămintelor efectuate la Banca Națională a României.

E. 15% din vărsăminte erau ținute la dispoziția Băncii Naționale a României.

Prin art. 2 s-a stabilit ca, pentru importul mărfurilor românești în Elveția să se țină seama de cifrele statistice comerciale elvețiene, și pentru importul mărfurilor elvețiene în România să se țină seama de cifrele statistice comerciale române.

Conform stipulațiilor art. 3, Acordul Adițional intra în vigoare la 1 iunie 1934. El urma să aibă aceeași validitate ca Acordul de clearing din 12 ianuarie 1933. Pentru rest, dispozițiile art. XIV al Acordului de clearing din 12 ianuarie 1933 se aplicau și acestui Acord Adițional.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 212 din 14 septembrie 1934.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 672 din 17 august 1934.

A expirat la 16 septembrie 1935, odată cu Acordul din 12 ianuarie 1933, al cărei art. 8 o înlocuia.

399

1934, mai 22, Budapesta

Acord de plăţi între România şi Ungaria

Prin această Convenţie s-a stipulat ca Convenţia de clearing dintre România şi Ungaria încheiată la 31 martie 1933 să-şi înceteze valabilitatea la 17 mai 1934. În locul înţelegerii de compensaţie încheiată între guvernul maghiar şi cel român la data de 10 iunie 1933, s-a încheiat această Convenţie.

În virtutea punctului 3, plăţile izvorîte din traficul reciproc de mărfuri dintre Ungaria şi România urmau să fie prestate pe calea afacerilor reciproce de compensaţie. Băncile naţionale ale celor două state se puteau înţelege şi asupra unei alte modalităţi de decontare.

Pentru toate afacerile de compensaţie, punctul 4 prevede că era necesară aprobarea ambelor bănci naţionale. Aprobarea dată de una din băncile naţionale intra în vigoare, în cealaltă ţară, numai după aprobarea dată de banca naţională a acelei ţări.

Convenţiile de compensaţie care fuseseră aprobate de către ambele bănci naţionale înaintea intrării în vigoare a acestei înţelegeri urmau să fie aplicate şi după acest termen.

Cît priveşte achitarea creanţelor, cît şi a debitelor izvorîte din afaceri de compensaţie, era valabilă repartiţia cotelor fixate prin procesul verbal semnat odată cu Convenţia comercială din 12 august 1931.

Potrivit punctului 5, plăţile care îşi aveau originea din creanţe maghiare existente în România, creanţe financiare neprovenite din afaceri de mărfuri propriu-zise, precum: dobînzile, amortizările de capital, tantiemele, dividendele, cupoanele, onorariile, actele de vînzare, succesiunile, transferurile pentru achitarea pensiilor alimentare erau înglobate în procedeul de compensaţie descris la punctele 3 şi 4.

Exceptate erau plăţile care proveneau din credite acordate pentru investiţii, precum şi creditele pe termen lung aprobate de către băncile maghiare a căror scadenţă calculată de la data acordării împrumutului depăşea nouă luni. Plăţile ce proveneau din împrumuturi pe termen scurt, acordate de către băncile maghiare, nu însă în scop industrial, erau examinate de la caz la caz, în deplin acord dintre ambele bănci naţionale. Plăţile care proveneau din procedurile de decontare dintre administraţiile poştale sau feroviare nu puteau să fie întrebuinţate pentru acest scop.

Din plăţile în lei menţionate la punctul 5, se efectua o scădere de 15 la sută cu care se credita un cont special al Băncii Naţionale Maghiare deschis la Banca Naţională a României, cont special care nu era producător de dobînzi. Asupra acestui cont special punctul 6 din Convenţie prevede că Banca Naţională a Ungariei putea să dispună liber oricînd pentru plăţile sale în România, conform prescripţiilor de la punctul 8.

Banca Naţională a României, se precizează în punctul 7, era îndreptăţită să deschidă unul sau mai multe conturi de pengö-interni pe lîngă una din instituţiile de bancă autorizate de a practica comerţul devizelor sau chiar pe lîngă mai multe din acestea.

Conform stipulațiilor punctului 8, fiecare dintre Băncile Naționale nu puteau întrebuința sumele disponibile prin conturile în lei, respectiv în pengö, sume menționate la punctul 6, respectiv 7, decît în următoarele cazuri: pentru plata cheltuielilor de întreținere ale călătorilor din celălalt stat; pentru salarii, pensii și alte remunerații, pentru stipendii de studiu, subvenții cît și achitarea unor transporturi de marfă nesupusă prohibiției din cealaltă țară. Pentru toate aceste operații de plată era necesară aprobarea băncii naționale plătitoare respectivă.

Această Convenție avea valabilitatea unei Convenții de compensație în spiritul paragrafului 5 al legii românești din 27 februarie 1932, lege care reglementa plățile față de acele țări care introduseseră controlul traficului cu devize. Guvernul Român declara prin această Convenție că prescripțiile acestei legi nu se aplicau față de Ungaria.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.
Convenția a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 671 din 17 august 1934, conform Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.
A intrat în vigoare la 31 martie 1935.
Această Convenție are valoare de Convenție de compensație în sensul paragrafului 5, art. 11 ale legii române din 27 februarie 1932. Ea a înlocuit Convenția de plăți din 31 martie 1933 (art. 1). A fost înlocuită prin Convenția din 24 mai 1935.

400

1934, mai 22, Budapesta

Convenție între Banca Națională a României și Banca Națională a Ungariei

În legătură cu Convenția de compensație dintre România și Ungaria, Banca Națională a României și Banca Națională a Ungariei au încheiat următoarea convenție:

La punctul 4. Timpul valabil pentru aprobările de compensație se socotea la o durată de trei luni cu începere din ziua cînd s-a dat aprobarea. O durată ce depășea acest termen sau o prelungire a termenului cerută pe bază de suplică nu se putea acorda decît pe temeiul unei îndreptățiri bine stabilite. Ambele bănci de emisiune puteau să excludă de la afacerile de compensație acele aprobări care se dovediseră a fi fost fraudulos întrebuințate, penalitate care se extindea și pentru viitor.

La punctul 7. S-a stabilit că prin mici sume în pengö se înțelegeau acelea care se ridicau pînă la 2 000 pengö.

La punctul 8. Plățile menționate la acest punct, de la caz la caz sau periodic, nu trebuiau să depășească suma de 500 pengö sau 15 000 lei.

Potrivit stipulațiilor Convenției, Banca Națională a României era ținută de a se consulta în materie de afaceri de compensație cu privire la aprobarea lor, cu comisia competentă din Ministerul Comerțului.

În Ungaria, Banca Națională a Ungariei era ținută de a se consulta în materie de afaceri de compensație cu privire la aprobarea lor, cu comisia competentă pentru Comerțul Exterior al Ungariei.

S-a prevăzut că aprecierile celor două comisii nu trebuiau să prejudicieze prescripțiile procesului-verbal ce face parte integrantă din Tratatul de comerț din 12 august 1931, cît și Convenția de clearing dintre România și Ungaria.

Deconturile asupra plăților prestate sau încasate de pe urma traficului de compensație urmau să se transmită Băncii Naționale a Ungariei. În România, păr-

tașii la afaceri de compensație trebuiau, de asemenea, să transmită Băncii Naționale a României situații asupra plăților prestate sau încasate de pe urma traficului izvorît din astfel de afaceri.

Plățile dintre ambii părtași la afaceri de compensație, părtașii avîndu-și sediul în aceeași țară, urmau să fie efectuate în monedă națională.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.
Convenția a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 671 din 17 august 1934, conform Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.
A intrat în vigoare la 31 martie 1935.
Această Convenție a fost încheiată pe baza Convenției de compensație din aceeași zi.

401

1934, mai 24, Bruxelles

Protocol adițional la Convenția internațională pentru unificarea anumitor reguli referitoare la imunitatea vaselor de Stat, semnată la Bruxelles, la 10 aprilie 1926

Deoarece, precizează art. 1, s-au născut îndoieli asupra chestiunii de a ști dacă, și în ce măsură, cuvintele „exploatate de Stat", din articolul 3 al Convenției se aplică sau puteau să fie interpretate ca aplicabile vaselor navlosite de un Stat, fie pe termen, fie cu călătoria, s-a dat următoarea declarație:

„Vasele navlosite de către State, fie pe termen, fie cu călătoria, afectate exclusiv unui serviciu guvernamental și necomercial, precum și caricurile transportate de aceste vase nu pot face obiectul nici unui sechestru, interdicții sau detențiuni oarecare, însă această imunitate nu prejudiciază cu nimic oricare alte drepturi sau recursuri eventuale ale interesaților. O atestare eliberată de către reprezentantul diplomatic al Statului în chestiune și în formele prevăzute la art. 5 al Convenției echivalează și în acest caz cu dovada naturei serviciului, căruia vasul este afectat".

Potrivit art. 2, proprietatea vasului dobîndită de Stat sau exploatarea vasului efectuată de Stat în momentul luării măsurilor de sechestrare, de interdicție sau de detențiune erau asimilate proprietății existente sau exploatării practicate în momentul în care creanța a luat naștere.

În consecință, art. 2 putea să fie invocat de către State în favoarea vaselor ce le aparțineau sau care erau exploatate de ele în momentul luării măsurilor de sechestrare, de interdicție sau de detențiune, dacă aceste vase erau afectate unui serviciu exclusiv guvernamental și necomercial.

Conform art. 3, nimic din dispozițiile art. 5 al Convenției nu împiedica Guvernele interesate să compară, ele însele, conformîndu-se procedurii prevăzută de legile naționale, înaintea instanței judiciare sesizată de litigiul în chestiune, și a-i produce atestarea prevăzută la articolul menționat.

De asemenea, nimic din dispozițiile art. 2 al Convenției nu limita și nici nu atingea în nici un fel aplicarea regulilor naționale de procedură, în acțiunile în care Statul s-a constituit parte.

În ipoteza că se punea chestiunea de a se aduce dovezi sau de a se produce documente, și dacă, după părerea Guvernului interesat asemenea dovezi nu puteau fi aduse sau asemenea documente nu puteau fi produse fără prejudicierea intereselor naționale, Guvernul respectiv putea să se abțină, invocînd salvgardarea acestor interese naționale.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Belgia, Chile, Polonia, Estonia, Brazilia, Ungaria, Germania, Olanda, Italia, *România*.

Convenţia a fost votată de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 008 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la 6 luni de la data depunerii ratificărilor.

402

1934, iunie 8, Paris

Convenţie încheiată între Statul Român şi Casa Autonomă a Monopolurilor României, de o parte, şi „Svenska Tändsticks Aktiebolaget" (Stockholm), pe de altă parte

În această Convenţie se prevăd, pe lîngă modificările consemnate în contractul din 27 iunie 1934, ratificat de Parlamentul Român, unele dispoziţii temporare care se aplicau numai la perioada dintre 1 aprilie 1934 şi 31 martie 1937.

După promulgarea legii privind această Convenţie, Statele se obligau să comunice în scris Agenţilor Financiari ai Împrumutului de 7% din 1929 că renunţă la dreptul ce-i conferea posesiunea a peste 25% din obligaţiunile de stabilizare. Statele acceptau ca plata cuponului să se facă aşa cum urma să se stabilească în acord, rezervîndu-şi numai dreptul de opţiune în ce priveşte valuta. În mod excepţional, pentru scadenţa din 1 februarie 1934, Statele acceptau ca plată dolarul hîrtie, cu condiţia ca şi redevenţa datorată Casei Autonome pe anul 1933 să fi fost calculată tot în dolari hîrtie.

Statele renunţau de a cere compensare între sumele ce datorau ca redevenţă la chibrituri şi partea ce nu i se plăteau din cuponul titlurilor ce deţineau din Împrumutul C.A.M. În schimb, urmau să plătească cu titluri de „Funding" ce i se cuveneau pentru jumătatea de cupon neplătită la 1 februarie 1934, numai suplimentul ce datorau eventual pentru completarea minimului de redevenţă garantat.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 192 din 22 august 1934.

Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 647 din 11 august 1934, publicat în Mon. Of. nr. 192 din 22 august 1934.

403

1934, iunie 9, Geneva

Acord prin schimb de note între România şi U.R.S.S., referitor la stabilirea de relaţii diplomatice

Textul scrisorii lui N. Titulescu, Ministru Afacerilor Străine al României, adresată lui M. Litvinov, Comisar al Poporului la Afacerile Străine, la 9 iunie 1934 „... La conferinţa Micei Înţelegeri de la Zagreb, din 22 ianuarie 1934, cei trei miniştri de afaceri străine au hotărît, între ei, că ar fi oportun ca Statele membre ale Micei Înţelegeri să reia relaţiile diplomatice normale cu U.R.S.S., de îndată ce împrejurările diplomatice şi politice necesare vor fi întrunite. În urma convorbirilor mele cu Domnia Voastră, d-le Comisar al poporului, la începutul lunii iunie, Consiliul permanent al Micei Înţelegeri a constatat, la Geneva, că împrejurările politice şi diplomatice îngăduiesc, acum, fiecăruia dintre Statele membre ale Micei Înţelegeri să lucreze conform rezoluţiei de la Zagreb, în momentul oportun.

Avînd în vedere ceea ce precede, sînt fericit de a vă informa că drept rezultat al convorbirilor noastre, guvernul regal al României a hotărît să sta-

bilească relaţii diplomatice normale cu U.R.S.S. şi să purceadă la numirea unui trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar.

Am ferma convingere că relaţiile, astfel stabilite, vor rămîne pentru totdeauna normale şi amicale şi că naţiunile noastre vor continua să coopereze pentru cel mai mare bine reciproc al lor, la menţinerea păcii lumii..."

La aceasta, M. Litvinov a răspuns prin următoarea scrisoare: „...Sînt fericit de a vă informa că drept rezultat al convorbirilor noastre, Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste a decis să stabilească relaţii diplomatice normale cu guvernul regal al României şi să purceadă la numirea unui trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar.

Am ferma convingere că relaţiile, astfel stabilite, vor rămîne pentru totdeauna normale şi amicale şi că naţiunile noastre vor continua să coopereze pentru cel mai mare bine reciproc al lor, la menţinerea păcii lumii..."

În aceeaşi zi, tot la Suceava, cei doi miniştri de afaceri străine au schimbat între ei următoarea notă cu text identic:

„Prin scrisorile ce am schimbat la 9 iunie 1934, relaţii diplomatice regulate au fost stabilite între ţările noastre.

Pentru ca aceste relaţii să se poată desfăşura în chip normal, în înţelesul unei apropieri din ce în ce mai mari şi a unei prietenii reale şi trainice, am onoarea de a confirma înţelegerea care urmează:

Guvernele ţărilor noastre îşi garantează mutual, plinul şi întregul respect al suveranităţii fiecăruia din Statele noastre şi abţinerea de la orice imixtiune, directă sau indirectă, în afacerile interne şi în dezvoltarea fiecăreia dintre ele şi, în special, a oricărei agitaţiuni, propagandă şi oricărui fel de intervenţiuni sau de sprijin al acestora.

Guvernele se obligă, în afară de aceasta, de a nu crea, nici de a susţine, nici de a autoriza şederea pe teritoriul lor a organizaţiilor care şi-ar propune ca scop lupta armată contra celuilalt stat, sau atentate prin forţă la regimul lui politic ori social, sau provocînd acte de terorism ori preparînd asemenea acte contra reprezentanţilor lui oficiali, precum nici a organizaţiilor care şi-ar atribui rolul de guvern al celuilalt Stat sau a unei părţi din teritoriul lui.

De asemenea, ele se leagă de a interzice recrutarea, ca şi intrarea pe teritoriul lor şi tranzitul prin teritoriul lor, a forţelor armate, a armelor, a muniţiunilor, a echipamentului şi al oricărui fel de material destinat acestor organizaţii..."

Text românesc în N. Daşcovici, *Interesele*, p. 450.

404

1934, iunie 20, Bucureşti

Convenţie între România şi Cehoslovacia cu privire la asistenţa în materie de recuperare de impozite

Prin această Convenţie Statele Contractante se angajau să-şi acorde asistenţă mutuală pentru recuperarea impozitelor percepute în contul Statului, precum şi a zecimilor adiţionale preluate, în acelaşi timp, cu aceste impozite.

Drepturile de vamă şi taxele de consumaţie nu erau vizate prin dispoziţiile acestei Convenţii.

Asistenţa, precizează art. 2, se aplica atît principalului cît şi a accesoriului impozitelor (cheltuieli, dobînzi, amenzi).

Asistenţa nu se putea acorda decît creanţelor fiscale care beneficiau, după

legislaţia fiecărui stat, de puterea lucrului judecat, excepţie făcînd stipulaţiile art. 11.

Casarea unei creanţe fiscale, menţionată în articolul precedent, avea loc la cererea Statului creditor (Statul reclamant) adresată Statului a cărui jurisdicţie se extindea asupra persoanei sau asupra bunurilor debitorului (Statul reclamat).

Cererea Statului reclamant trebuia să emane de la autoritatea supremă a administraţiei sale financiare sau de la autoritatea delegată de ea, şi urma să fie însoţită de un titlu executiv certificat de această autoritate. Ea trebuia să fie adresată direct autorităţii corespunzătoare a Statului reclamat.

Autoritatea Statului reclamant trebuia să atesteze, pe lîngă aceasta, că creanţa are forţa lucrului judecat.

Statul reclamat se angaja să recunoască drept valabilă, fără altă cercetare, creanţele care aveau forţa lucrului judecat al Statului reclamant.

În conformitate cu art. 9, datoria fiscală vizată în cerere trebuia redobîndită după regulile legislaţiei Statului reclamat, dar acesta nu era obligat să aplice un mijloc de execuţie ce nu era prevăzut de legislaţia Statului reclamant.

Totuşi, la cererea Statului reclamant, Statul reclamat putea, dacă îi convenea, să adopte o formă specială de procedură, chiar neprevăzută în legislaţia sa, pentru ca ea să nu fie contrară acestei legislaţii.

Creanţele fiscale ce urmau să fie redobîndite nu erau considerate, în Statele reclamate, ca creanţe privilegiate.

Potrivit art. 11, dacă o creanţă fiscală era susceptibilă de un recurs, Statul reclamant putea cere Statului reclamat să ia măsurile de conservare cărora erau aplicabile mutatis mutandis schimbînd ceea ce trebuie schimbat dispoziţiile precedente.

Autorităţile supreme ale administraţiilor financiare ale celor două State urmau să hotărască, de comun acord, măsurile impuse de aplicarea Convenţiei.

Un Protocol final anexat Convenţiei precizează că, prin impozite, urma să se înţeleagă contribuţiile, drepturile şi taxele neexcluse expres de art. 1 al Convenţiei, cuprinzînd impozitul asupra cifrei pe afaceri precum şi taxa funcţiunilor administrative.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Convenţia şi Protocolul final au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 19 martie 1935 şi de Senat la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 472 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Praga, la 26 februarie 1936.

A intrat în vigoare la 26 mai 1936.

405

1934, iunie 20, Bucureşti

Convenţie între România şi Cehoslovacia cu privire la dubla impunere în domeniul drepturilor de succesiune

Prin această Convenţie s-a urmărit să se evite dubla impunere în materie de taxe de succesiune pentru contribuabilii Statelor Contractante.

Erau considerate ca taxe de succesiune, în sensul acestei Convenţii, impozitele care, conform dispoziţiilor legale sau prescripţiilor care le înlocuiau, sau care urmau să le înlocuiască, erau percepute pentru transferul bunurilor în urma decesului.

Potrivit art. 2, impozitele asupra succesiunilor urmau să fie stabilite de către

Statul în care a domiciliat defunctul, asupra integralității bunurilor lăsate de către defunct, cuprinzînd și pe cele situate în străinătate, ele fiind percepute de către acel Stat, în afara excepțiilor prevăzute la art. 3.

Statul domiciliului defunctului era considerat acela unde defunctul avea, în momentul morții sale, fixată reședința, cu intenția manifestă de a-l menține. În ipoteza că avea un domiciliu în fiecare din cele două State, sau în lipsă de domiciliu în unul din cele două State, Statul al cărui supus era defunctul era considerat ca Stat al domiciliului.

Dacă, în fine, în momentul morții sale, defunctul era supus al celor două state și dacă nu se putea stabili domiciliul său, în acest caz administrațiile competente trebuiau să se pună de acord.

Conform stipulațiilor art. 3, bunurile imobiliare, împreună cu accesoriile ce făceau parte din succesiunea unui supus al uneia din cele două State Contractante, erau supuse la taxe de succesiune numai în Statul unde erau situate acele bunuri.

Taxele cărora se aplicau prescripțiile relative la bunuri, drepturile de folosință ale bunurilor imobiliare, precum și drepturile garantate de către bunurile imobiliare sau care grevau acele bunuri, trebuiau să fie asimilate bunurilor imobiliare.

În ceea ce privește legatele care nu erau raportate la un obiect determinat, erau puse, în primul rînd, în sarcina bunurilor vizate la art. 2, și numai în cazul cînd aceste bunuri nu erau suficiente, în sarcina bunurilor enumerate la art. 3.

Dacă bunurile ce aparțineau unei succesiuni, menționate la art. 2 sau 3, erau situate în cele două State, legatele urmau să fie prelevate asupra acestor bunuri, în proporție cu valoarea părților masei care se găsea pe teritoriul fiecăruia din cele două State.

Dacă un diferend s-ar fi ivit între Statele Contractante, în privința interpretării sau aplicării dispozițiilor Convenției, și dacă diferendul nu putea să fie rezolvat, fie direct între State, fie pe calea altor mijloace de rezolvare amicală, diferendul urma să fie supus oricărui organism tehnic pe care Comitetul Fiscal al Societății Națiunilor l-ar fi desemnat, în acest scop. Avizul dat de comitet era obligatoriu și fără apel, pentru Statele Contractante.

Un Protocol final anexat Convenției prevede că, pentru calculul impozitului, fiecare din Părțile Contractante trebuia să aplice taxa aferentă la integritatea părții moștenită impozabilă, în conformitate cu legile respective în vigoare, fără deosebire dacă bunurile ce o compuneau erau situate într-unul sau în celălalt Stat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Convenția și Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaților la 19 martie 1935 și de Senat la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 472 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga, la 26 februarie 1936.

A intrat în vigoare la 26 mai 1936.

406

1934, iunie 20, București

Convenție între România și Cehoslovacia referitoare la asistența administrativă și pentru protecția juridică în materie de impozite

În vederea asigurării unei mai bune repartizări a impunerilor fiscale, atît în interesul Statelor cît și al contribuabi-

lilor, Statele Contractante, precizează art. 1, se angajau, sub rezerva reciprocității, de a-și acorda asistența administrativă pentru tot ce era necesar la așezarea impozitelor.

Asistența consta: a) Într-un schimb de informații de ordin fiscal; b) Într-o colaborare a serviciilor administrative la executarea actelor de procedură.

Schimbul de informații prevăzut de paragraful a viza persoanele fizice sau morale impozabile într-una din cele două State Contractante. Informațiile trebuiau să indice numele, prenumele, domiciliul sau reședința interesaților.

Informațiile priveau: a) Imobilele (în special la venituri sau capital), drepturi reale, sarcini ipotecare sau altele; b) Creanțele ipotecare sau creanțele analoage (în special semnarea bunurilor ipotecare, valoarea și procentul dobînzii); c) Întreprinderile industriale, comerciale sau agricole; d) Veniturile muncii; e) Valorile mobiliare, creanțe, depozite și conturi curente (valori și venit sau capital); f) Succesiunile (numele și domiciliul defunctului și moștenitorilor, data decesului, masa succesorală, părțile moștenite și alte baze de impozit).

Prin aplicarea dispozițiilor cuprinse în articolele precedente nu se putea impune unuia din Statele Contractante obligația de a furniza elemente de informații interzise de legislația sa fiscală, și nici de a îndeplini acte administrative neconforme cu practicile sale.

Conform art. 4, Statul vizat putea să refuze de a da urmare cererii, dacă considera că motive de ordin public sau de interes general se opuneau.

În fiecare Stat, administrația centrală a finanțelor sau autoritatea delegată de ea era în drept să intre direct în corespondență pentru aplicarea dispozițiilor Convenției.

În conformitate cu stipulațiile art. 6, asistența administrativă era gratuită, sub rezerva rambursării cheltuielilor excepționale care puteau fi angajate cu ocazia unei afaceri speciale; de exemplu anchetă, expertiză etc., cerute în mod expres de către Statul reclamant.

Supușii (persoanele fizice și juridice și alți contribuabili) unuia din cele două State beneficiau pe teritoriul celuilalt Stat, în materie fiscală, de aceleași garanții în fața autorităților administrative și judiciare ca și naționalii.

Un Protocol final anexat Convenției precizează că asistența mutuală administrativă și protecția juridică se întindea la așezarea impozitelor, drepturilor și taxelor percepute exclusiv pentru Contul Statului și Zecimile adiționale preluate, în același timp, cu aceste impozite, cu excluderea drepturilor de vamă și taxelor de consumație.

Prin expresia impozite și taxe se înțelegea, de asemenea, impozitul asupra cifrei de afaceri și impozitul pe lux, precum și taxa funcțiilor administrative.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Convenția și Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaților la 19 martie 1935 și de Senat la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 472 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Praga, la 26 februarie 1936.

A intrat în vigoare la 26 mai 1936.

407

1934, iunie 20, București

Protocol adițional între România și Cehoslovacia la Acordul din 22 decembrie 1930, cu privire la despăgubirea pentru pădurile Statului „Huta" situate în regiunea Remete-Franzensthal (jud. Maramureș)

Avînd în vedere că Acordul încheiat la București, la 22 decembrie 1930, între România și Cehoslovacia, cu privire la despăgubirea pentru pădurile Statului „Huta", nu intrase încă în vigoare;

Avînd în vedere că obligațiile luate prin acest Acord nu au putut să fie executate, din aceste motive, în termenele prevăzute;

Guvernul României și Guvernul Cehoslovaciei au convenit, de comun acord, de a aduce Acordului modificările următoare:

La art. 2, în loc de „prima 1 iulie 1931 și ultima 1 iulie 1935...", „prima 1 ianuarie 1935 și ultima 1 ianuarie 1939"

În afară de aceste schimbări, textul Acordului rămînea același.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Protocolul a fost votat de Adunarea Deputaților la 19 martie 1935 și de Senat la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 472 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la Praga, la 26 februarie 1936.

Protocolul a intrat în vigoare la 26 februarie 1936.

408

1934, iunie 21, București

Aranjament prin schimb de note între România și Cehoslovacia privitor la plata Bonurilor de rechiziționare

În scrisoarea din 21 iunie 1934 a Ministerului Afacerilor Străine al României, adresată Trimisului Extraordinar și Plenipotențiar al Cehoslovaciei la București, se preciza că Guvernul Român, conformîndu-se dispozițiilor legislative aplicabile în România, va proceda în modul următor pentru o reglementare completă și definitivă a conturilor ce rezultau din rechizițiile făcute de armata română în 1919 și 1920, pe teritoriul cehoslovac și pe teritoriul român:

a) Guvernul Român se angaja să emită un bon, care să înglobeze rechizițiile făcute de către armata română, în 1919, constatate de Comisia mixtă româno-cehoslovacă, și evaluate la 3 107 147 vechi coroane austro-ungare. Ținînd seama de schimbul de 2 vechi coroane pentru 1 leu, stabilit în virtutea Legii din 13 august 1920 printr-o decizie a Consiliului de Miniștri din 30 august 1920, bonul reprezenta suma de 1 553 574 lei ce trebuia plătită de Ministerul de Finanțe, la prezentare.

b) Ministerul de Finanțe urma să plătească, la prezentare, bonurile de rechiziție (bonuri galbene de rechiziție) emise de armata română, deținute de supușii cehoslovaci. Totalul acestor bonuri cunoscute cu ocazia conferinței care a avut loc la București, la 4 noiembrie 1930, și consemnate în lista anexată Aranjamentului, era de 787 982 lei.

c) Comisia centrală de rechiziție de pe lîngă Ministerul Armatei trebuia să schimbe, după verificare, în cele trei luni care urmau după prezentarea lor, contra bonuri definitive de rechiziție, chitanțele provizorii emise de către armata română și deținute de către supușii cehoslovaci și prezentate, sub sancțiunea decăderii, într-un termen de șase luni socotit de la data acestei scrisori. Bonurile definitive de rechiziții, astfel eliberate, erau

plătite la prezentare de către Ministerul de Finanțe.

Plățile prevăzute mai sus reprezentau o achitare completă și definitivă a sarcinilor imputabile României, în urma rechizițiilor făcute de la supușii cehoslovaci, de către armata română.

Prin scrisoarea de răspuns din 21 iunie 1934, a Trimisului Extraordinar și Ministru Plenipotențiar al Cehoslovaciei la București, se confirma conținutului Scrisorii Ministerului Afacerilor Străine al României, pentru lichidarea completă și definitivă a conturilor rezultate din rechizițiile făcute de armata română, în 1919 și 1920.

Aranjamentul are anexat o listă de bonuri.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

A fost votat de Adunarea Deputaților la 19 martie 1935 și de Senat la 9 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 472 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 124 din 1 iunie 1935.

Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Praga, la 26 februarie 1936.

A intrat în vigoare la 26 februarie 1936.

409

1934, iunie 27, București

Convenție încheiată între Statul Român, reprezentat prin Ministerul Finanțelor și Casa Autonomă a Monopolurilor României, denumită mai jos „Casa", pe de o parte, și „Svenska Tändsticks Aktiebolaget" din Stockholm, denumită mai jos „Stab"

În virtutea autorizației dată prin legea cu privire la crearea Casei Autonome a Monopolurilor, aceasta a încredințat lui Stab, exploatarea monopolului chibriturilor (dreptul exclusiv de fabricare, de vînzare, de import și de export a chibriturilor, precum și a produselor de chibrituri semifabricate, precum: bețe etc.), în România, pentru o perioadă de 30 de ani, cu începere de la 1 iulie 1929.

În vederea executării acestei Convenții, Stab se angaja să formeze, în colaborare cu Statul Român, o Societate Anonimă Română cu sediul la București. Acțiunile acestei societăți erau, și urmau să rămînă, nominative, și Statele se angajau să le păstreze sub controlul său, pe toată durata concesiunii.

Potrivit art. 2, pentru folosirea fabricilor românești de chibrituri, ca și a tuturor celorlalte bunuri imobiliare, necesare exploatării monopolului chibriturilor, asupra cărora Statul rămînea proprietar, Statele urmau să plătească o chirie anuală de 20 milioane lei, plătibilă, anticipat, trimestrial, în patru rate egale.

La expirarea Convenției, Statele se angajau să restituie fabricile, mașinile și anexele în bună stare de funcționare.

Conform art. 4, în timpul duratei acestei Convenții importul chibriturilor în România era interzis, cu excepția, pentru Statele, care aveau acest drept, cu condiția de a exporta în termen de doi ani o cantitate de chibrituri egală ca număr de bețe cu cantitatea importată.

În virtutea art. 5, media salariilor funcționarilor și lucrătorilor, calculată pe persoană și pe zi și, respectiv, pe ziua de lucru, era considerată ca reprezentînd 40% din prețul chibritului, prețul lemnului 30%, prețul cloratului de potasiu 20% și acela al fosforului 10%.

Părțile au stipulat obligația pentru Stat de a plăti Casei, cu începere de la 15 iunie 1933, pînă la expirarea Convenției, o redevență de un leu pentru fiecare cutie de 45 chibrituri ordinare ieșită din

magaziile fabricilor de chibrituri. Plata redevenței trebuia făcută trimestrial, la 15 aprilie, 15 iulie, 15 octombrie și 15 ianuarie pentru chibriturile ieșite din magaziile fabricilor de chibrituri în timpul trimestrului anului care precedase data plății.

În cazul în care totalitatea redevenței, astfel plătită Casei, nu atingea suma de 250 777 500 lei aur, Statele trebuiau să plătească Casei, odată cu plata din trimestrul al patrulea, diferența necesară pentru ca redevența anuală să atingă această sumă de 250 777 500 lei aur.

În cazul cînd vînzările în cursul fiecăruia din doi ani consecutivi, depășeau 350 milioane cutii, Casa avea dreptul să ceară ca prețul de vînzare de 20 lei de pachet de 10 cutii de chibrituri să fie sporit la 30 de lei, și ca redevența de 1 leu de cutie să fie sporită la 1,50 lei. Dacă în cursul fiecăruia din doi ani ce urmau aplicării acestei măsuri, vînzările de chibrituri nu erau inferioare cantității de 330 milioane cutii, Statele se angajau să garanteze Casei un minimum de redevență de 3 000 000 dolari-aur S.U.A. pe an, pînă la expirarea Convenției.

Potrivit art. 13, sumele în lei erau bazate pe valoarea-aur a leului, așa cum era definită de Legea Monetară Română din 7 februarie 1929, raportată la valoarea-aur a dolarului (1 dolar-aur egal lei-aur 167 185).

În virtutea art. 14, Statele avea dreptul de a-și procura toate devizele străine de care aveau nevoie pentru îndeplinirea obligațiilor ce și le luaseră prin această Convenție, ca și pentru cumpărări de materii prime, mașini etc., ce nu puteau să fie procurate în România.

Potrivit art. 15, Statele se angajau să cumpere la paritate și Casa să îi vîndă pe acest preț obligațiuni în valoare nominală de 30 milioane dolari S.U.A., din prima emisiune a „Împrumutului de Stabilizare și de Dezvoltare din 1929", încheiat după stipulațiile art. 5 al Legii privitoare la crearea Casei Autonome. Vărsămîntul prețului acestor obligațiuni, mărit cu dobînzile cuvenite asupra cuponului în curs, trebuia efectuat cel mai tîrziu la 15 august 1929. Statele se angajau să emită sau să vîndă pe piață aceste obligațiuni timp de 3 ani, socotiți de la data emisiunii.

Potrivit stipulațiilor din Anexa la Convenție, Statele se angajau să depună, 15 zile cel mai tîrziu după data ratificării de către Parlamentul Român a Convenției, în cont blocat la Banque de Paris et les Pays-Bas sau la o altă bancă agreată de către Casă, obligațiuni ale Împrumutului Român de Stabilizare de o valoare nominală de 5 000 000 dolari. Obligațiile reținute în cont blocat erau restituite la libera dispoziție a Stab-ului, la 15 ianuarie 1937, cu condiția ca cifra vînzărilor de chibrituri în România pentru anii 1935 și 1936 să fi depășit 250 000 000 de cutii pe an.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 156 din 10 iulie 1934.

Convenția și Anexa ei au fost votate de Adunarea Deputaților la 30 iunie 1934 și de Senat la 3 iulie 1934. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 028 din 7 iulie 1934, publicată în Mon. Of. nr. 156 din 10 iulie 1934.

A fost modificată prin Convenția din februarie 1929.

410

1934, iulie 2, Belgrad

Convenție încheiată de România cu Iugoslavia privitoare la regimul bisericilor ortodoxe române în Banatul iugoslav, și sîrbe, în Banatul român

Potrivit art. 1, Biserica ortodoxă română de pe teritoriul Banatului iugoslav,

care ţinea de Episcopiile ortodoxe române de Arad şi Caransebeş, şi Biserica ortodoxă sîrbă de pe teritoriului Banatului românesc, care ţinea de Episcopiile ortodoxe sîrbe de Vârşeţ şi Timişoara, alcătuiau, fiecare, o Episcopie autonomă specială sub jurisdicţia unui Vicar cu rang de Episcop, avînd sediul la Vârşeţ, pentru vicarul ortodox român, şi în Timişoara, pentru vicarul ortodox sîrb.

În anexa Convenţiei sînt trecute comunele eclesiastice ale acestor Eparhii, socotite ca române ortodoxe, respectiv ca sîrbe ortodoxe.

Conform art. 2, Biserica ortodoxă română din Banatul iugoslav şi Biserica ortodoxă sîrbă din Banatul românesc erau organizate conform statutelor şi regulamentelor în vigoare înainte de 11 noiembrie 1918, precum şi, în sensul dispoziţiilor prezenţei Convenţii, sub controlul suprem al Statului.

Atît vicarul ortodox român din Vârşeţ, cît şi vicarul ortodox sîrb din Timişoara, se aflau, precizează art. 3, sub dependenţa Sinoadelor Bisericilor ortodoxe sîrbă, respectiv română.

Fiecare din cele două Sinoade delega din sînul său doi membri, care hotărau, de comun acord, toate chestiunile dogmatice şi spirituale privitoare la ambele Vicariate.

Comisia comună s-a stipulat să fie prezidată de un al cincilea membru, care era un Înalt Prelat, desemnat de către Sinodul ortodox român, cînd se dezbăteau problemele ce interesau Vicariatul din Timişoara, şi un Înalt Prelat, anume desemnat de către Sinodul ortodox sîrb, cînd se dezbăteau chestiuni ce interesau Vicariatul din Vârşeţ.

Potrivit art. 4, Comisia comună urma să se întrunească, avînd aprobarea şi binecuvîntarea celor doi Patriarhi, atunci cînd era nevoie, îndeosebi cînd era vorba de probleme ce interesau unitatea dogmatică a Bisericii ortodoxe, precum şi atunci cînd se discutau chestiuni de dogmă, de taine şi de rit, conform doctrinei Bisericii ortodoxe.

Articolul 7 precizează că Adunarea eparhială a Bisericii române din Banatul iugoslav se compune din 45 membri, dintre care două treimi laici şi o treime clerici.

Limba oficială a Bisericii ortodoxe române în Banatul iugoslav, se stipulează în art. 14, era limba română, cu caractere latine. Limba oficială a Bisericii ortodoxe sîrbe în Banatul român era limba sîrbească, cu caractere cirilice.

Corespondenţa oficială cu autorităţile, precum şi întocmirea documentelor oficiale, se făcea conform dispoziţiilor legale ale Statului pe teritoriul căruia se afla Biserica.

Convenţia conţine o Anexă la art. 1 din Convenţie şi cinci Anexe la Convenţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 138 din 20 iunie 1935.

Convenţia şi Anexele au fost votate de Senat la 6 aprilie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 623 din 18 iunie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 138 din 20 iunie 1935.

Convenţia nu a intrat în vigoare.

411

1934, iunie 8, Paris

Convenţie încheiată de Statul Român şi Casa Autonomă a Monopolurilor din România, de o parte, şi Svenska Tändsticks Aktiebolaget din Jönköping, Suedia (denumită în convenţie „Stab"), pe de altă parte

În această Convenţie se prevăd, pe lîngă modificările consemnate în Contrac-

tul din 27 iunie 1934, ratificat de Parlamentul Român, unele dispoziţii temporale care s-au aplicat pe perioada cuprinsă între 1 aprilie 1934 şi 31 martie 1937.

Dispoziţiile Convenţiei din 8 iunie 1934 sînt următoarele: a) Svenska Tändsticks Aktieobolaget se obliga să comunice în scris Agenţilor Financiari ai Împrumutului de 7% din 1929, că renunţă la dreptul ce-i conferă posesiunea a peste 25% din obligaţiunile de stabilizare;

b) S.T.A.B. accepta ca plata cuponului să fie efectuată conform procedurii stabilite în acord, rezervîndu-şi numai dreptul de opţiune, în ce priveşte valuta;

c) În mod excepţional, pentru scadenţa din 1 februarie 1934, „STAB" accepta ca plată, dolarul hîrtie, cu condiţia ca şi redevenţa datorată Casei Autonome pe anul 1933 să fie calculată, tot în dolari hîrtie;

d) „STAB" renunţa de a cere compensare între sumele ce datora ca redevenţă la chibrituri, şi partea ce nu i se plătea din cuponul titlurilor ce deţinea din Împrumutul C.A.M. în schimb, trebuia să plătească cu titluri de „Funding", ce i se cuveneau pentru jumătatea de cupon neplătită la 1 februarie 1934, numai suplimentul ce ar fi datorat, eventual, pentru completarea minimului de redevenţă garantat;

e) În acelaşi timp, Societatea „STAB" a cerut să i se confirme dreptul de a cere şi ea rezilierea Contractului Chibriturilor, în cazul cînd Contractul de Împrumut s-ar fi reziliat din cauza neexecutării de către România a obligaţiunilor sale, luate prin Contractul de Împrumut, dacă nu s-ar fi ajuns la un nou acord.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 192 din 22 august 1934.
A fost aprobată prin J.C.M. nr. 1646 din 11 august 1934, publicat în Mon. O.f nr. 192 din 22 august 1934.
A intrat în vigoare la 15 august 1934.
Această Convenţie a modificat pe aceea din 2 februarie 1929.

412

1934, iulie 24, Paris

Acorduri încheiate de Casa Autonomă a Monopolurilor Statului (România) cu Asociaţiile de deţinători ai împrumuturilor 7% 1929 şi 7½% 1931 (şi alte împrumuturi)

Consiliul de Miniştri al României, în şedinţa sa din 11 august 1934, luînd în deliberare referatul Ministrului de Finanţe, cu nr. 1 384 461 din 11 august 1934, a decis următoarele:

Art. 1. Ratifică Convenţia încheiată de Casa Autonomă a Monopolurilor cu Asociaţiile de purtători, la 24 iulie 1934, pe baza scrisorilor schimbate cu agenţii financiari ai împrumuturilor, conform scrisorilor din 21 iulie 1934, adresate băncii „Banque de Paris et des Pays-Bas din Paris, pentru tranşa franceză a împrumuturilor de stabilizare 7%; şi conform scrisorii din 20 iunie 1934, adresată băncii „Hambros Bank Ltd" şi Lazard Brothers & Co., Ltd., pentru tranşa engleză a împrumutului de stabilizare 7%; conform scrisorii din 21 iulie 1934, adresată băncii Banque de Paris et des Pays-Bas, din Paris, pentru împrumutul de dezvoltare 7,50%, precum şi scrisoarea din 21 iulie 1934, privitoare la emiterea obligaţiilor de consolidare.

Art. 2. Ratifică Acordul relativ la serviciul curent al rentelor unificate 4% şi 5%, precum şi al rentei 4,50% 1913, al căror regim este stabilit de Acordul de la Paris din 31 mai 1928; al rentei 4,50%, al cărei regim este stabilit prin

Acordul de la Londra din 4 iulie 1928; al împrumutului 4% 1922 de consolidare (tranșe eliberate în lire sterline); al împrumutului 6%, 1925, eliberat în lire italiene.

Art. 3. Ratifică Acordul relativ la serviciul curent al împrumutului extern, 4% 1922;

Art. 4. Ratifică Acordul referitor la reglementarea soldului cupoanelor scăzute între 1 octombrie 1933 și 31 martie 1934;

Art. 5. Ratifică Acordul privitor la reglementarea unor chestiuni anexe, existente între Guvernul Român și purtători;

Art. 6. Ratifică Acordul relativ la reglementarea unor chestiuni anexe, existente între Guvernul Român și purtători.

În raportul adresat Consiliului de Miniștri, Ministrul Finanțelor preciza că aceste Acorduri „fac parte dintr-un ansamblu de măsuri care constituie programul nostru de redresare economică și financiară și au urmărit reducerea sarcinei datoriei noastre publice externe, în vederea asigurării echilibrului bugetar . . ."

Conținutul acestor Acorduri a fost rezumat astfel:

Prin Acordul încheiat cu agenții financiari ai împrumuturilor C.A.M. și cu Asociațiile de purtători s-au stabilit următoarele dispoziții cu privire la împrumutul de stabilizare 7% și împrumutul de dezvoltare 7½%;

Acordul se încheia pentru trei ani, cuprinzînd perioada între 1 aprilie 1934 și 1 februarie 1937, inclusiv. În acest interval, amortismentele, de orice natură, erau complet suspendate.

Serviciul cupoanelor se reducea în proporția următoare:

Pentru scadențele anului bugetar 1934/1935, se plătea, în numerar, 50% din valoarea cuponului;

Pentru scadențele anului bugetar 1935/1936, se plătea, în numerar, 53% din valoarea cuponului;

Pentru scadențele anului bugetar 1936/1937, se plătea, în numerar, 55% din valoarea cuponului.

În afară de aceasta, se mai acorda purtătorilor de cupoane o bonificație de 2% din dobînda anuală în anul bugetar 1935/1936 și 5% în anul bugetar 1936/1937.

Restul cuponului se vărsa Ministerului de Finanțe, contra unor bonuri de Tezaur, avînd scadența de 1 aprilie 1934 (pentru împrumutul 7½% și 1 august 1937 (pentru împrumutul de 7%), scadențe la care bonurile se anulau. Prin aceste aranjamente sumele care trebuiau plătite purtătorilor de obligații ale împrumuturilor C.A.M., se reduceau, precum urmează:

Anul bugetar	Conf. contr. inițial	Conf. Convenției din 21 iulie 1934	Economii
1934/1935	2 006 868 745,63	864 851 654,71	1 142 017 090,9
1935/1936	2 006 400 878,39	969 404 667,15	1 036 996 211,2
1936/1937	2 006 629 583,39	1 087 097,931,94	919 531 651,4

Total economii față de sarcinile contractelor inițiale, lei 3 098 544 953,61.

În ce privește jumătatea neplătită din cuponul scăzut la 1 octombrie 1933 și 1 februarie 1934 din împrumuturile C.A.M. s-a convenit să emită Casa Autonomă a Monopolurilor obligațiuni de consolidare (Funding). Urma să se hotărască, însă, cu Asociațiile de purtători, dacă aceste obligațiuni erau purtătoare de dobîndă de 3½% amortizabile în 10 ani prin cumpărări în burse sau prin trageri la sorți (după alegerea C.A.M.), primul cupon fiind plătibil la 1 noiembrie 1935, sau dacă erau purtătoare de dobîndă de 4½% amortizabile în 15 ani, primul cupon plătibil la 1 noiembrie 1935.

În ceea ce privește rentele de stat, Acordul stabilea următoarele:

a) Amortismentul împrumuturilor continua să fie suspendat pînă la 31 martie 1937;

b) Cupoanele ajunse la scadență sau scadente în perioada de la 1 aprilie 1934—31 martie 1937, erau plătite în numerar, în monedele stipulate de contractele sau acordurile în vigoare, pe baza următoarelor procente din sumele prevăzute în acele contracte sau acorduri:

Cupoanele scăzute sau scadente de la 1 aprilie 1934 — 31 martie 1935, inclusiv	25%
Cupoanele scadente de la 1 aprilie 1935 — 31 martie 1936, inclusiv	35%
Cupoanele scadente de la 1 aprilie 1936 — 31 martie 1937, inclusiv	42%

Economiile care rezultau din acest aranjament erau:

Exercițiul	1934/1935	lei	1 342 795 446
,,	1935/1936	,,	909 288 183
,,	1936/1937	,,	817 313 005
		Lei	2 769 396 634

c) Cu titlu excepțional și pentru a se înlesni operația de transfer a sumelor care urmau a fi plătite pe baza acestui acord, provizioanele aferente cupoanelor scadente între 1 aprilie 1934 și 31 martie 1935, erau, respectiv, transferate cu 15 zile înaintea datelor indicate mai jos:

1 aprilie 1934	15 octombrie 1934
1 iunie 1934	1 decembrie 1934
1 iulie 1934	1 decembrie 1934
1 septembrie 1934	1 decembrie 1934
1 octombrie 1934	1 ianuarie 1935
1 decembrie 1934	1 martie 1935
1 ianuarie 1935	1 martie 1935
1 martie 1935	1 martie 1935

d) Soldurile neplătite în numerar asupra cupoanelor care ajunseseră la scadență între 1 octombrie 1933 și 31 martie 1934, urmau să fie reglementate în remiterea de obligațiuni de consolidare 4½% 1934 ale României, producătoare de dobînzi cu începere de la 1 noiembrie 1934 și amortizabile, prin cumpărări sau trageri la sorți, în 15 ani, începînd de la 1 noiembrie 1938.

Consolidarea soldurilor mai sus menționate trebuia să se efectueze pe baza valorii nominale în franci francezi, în ceea ce privește rentele unificate 4% și 5%, acord Paris, pe baza a 4 franci francezi pentru 1 schilling, în ceea ce privește împrumutul de 4½% 1913, precum și tranșa eliberată în lire sterline ale împrumutului de consolidare 4%, 1922, și pe baza de 1,35 franci francezi pentru

o liră italiană în ceea ce privește împrumutul 6%, 1925.

Întrucît plata cuponului acestor obligații se făcea pentru întîia oară în noiembrie 1935, ea nu comporta nici o sarcină suplimentară pentru bugetul în curs.

Împrumutul extern 4% 1922, deși intra în categoria rentelor externe, a făcut obiectul unui aranjament special, date fiind garanțiile speciale de care se bucura acest împrumut.

Amortismentul acestui împrumut era suspendat pînă la 31 martie 1937, inclusiv.

Cupoanele scadente între 1 aprilie 1934 și 31 martie 1937 erau plătite în lire sterline, conform contractului în vigoare, pe baza procentelor următoare:

Cupoanele de la 1 aprilie 1934 — 31 martie 1935, inclusiv 50%
Cupoanele de la 1 aprilie 1935 — 1 aprilie 1936, inclusiv 53%
Cupoanele de la 1 aprilie 1936 — 31 martie 1937, inclusiv 55%

În afară de sumele necesare plății cupoanelor pe baza procentelor indicate, Guvernul Român punea la dispoziția purtătorilor următoarele sume:

Lire 20 844, de la 1 iulie 1934—31 martie 1935.

Lire 19 176, de la 1 aprilie 1935—31 martie 1936.

Lire 18 065, de la 1 aprilie 1936—31 martie 1937.

În toată perioada de la 1 aprilie 1934 pînă la 31 martie 1937, diferența între procentele plătite și cuponul plin era definitiv anulată în beneficiul Guvernului Român, din simplu fapt al încasării cupoanelor pe baza condițiilor stabilite.

Economiile rezultate din acest acord erau:

Exercițiul	1934/1935 . .	lei 14 451 632
„	1935/1936 . .	„ 13 584 534
„	1936/1937 . .	„ 13 006 469
		Lei 41 042 635

A mai intervenit, pe de altă parte, un Acord special pentru o serie de chestiuni anexe, „care sînt de multă vreme lăsate în suferință, și a căror soluționare devenise neapărat necesară, întrucît o amînare a lor punea în joc prestigiul Statului nostru și apoi ar fi îngreunat sau ar fi făcut poate, chiar, imposibilă încheierea Acordurilor prezente, dat fiind că reprezentanții purtătorilor de rente românești erau și apărătorii intereselor izvorîte din aceste aranjamente speciale".

Au fost reglementate prin acest Acord:

Împrumutul 4½% 1913 al Societății de C. F. Akerman.

Împrumutul 5% 1909 al Societății de C. F. Buzău-Nehoiași.

Cota parte incumbînd României din împrumutul 4% 1897 Temes Bagathal.

Împrumutul 4% 1894 al Societății de C. F. Lemberg-Cernăuți-Iași.

Renta ungară 3½%, 1897.

În baza acestui Acord, obligațiunile și cupoanele arierate ale acestor împrumuturi erau reglementate pe cale de schimb, contra obligațiunii de consolidare 4½% 1934, ale României, pe bazele următoare:

Împrumutul 4% 1897 Temes-Begathal (cota partea românească):

12,90 fr. elvețieni pentru 100 coroane capital, și

8,60 fr. elvețieni pentru 100 coroane cupon.

Împrumutul 4% 1894 al Societății de C. F. Lemberg-Cernăuți-Iași:

9 fr. elvețieni pentru 100 coroane capital, și

6 fr. elvețieni pentru 100 coroane cupon.

Renta ungară 3½%, 1897:

9 fr. elvețieni pentru 100 coroane capital, și

4 fr. elvețieni pentru 100 coroane cupon.

Împrumutul 4½% 1913 al Societății de C. F. Akerman, și

Împrumutul 5% 1909 al Societății C. F. Buzău-Nehoiași:

100 fr. francezi pentru 100 franci capital, și

50 fr. francezi pentru 100 franci cupon.

Sarcina pe care o reprezenta acest Acord pentru bugetul României, începînd din anul următor era de circa 15 milioane lei, reprezentînd 4% la un capital calculat la circa 300 milioane lei. O evaluare exactă a acestui capital nu era posibilă, întrucît nu erau admise la beneficiul schimbului decît obligațiunile care s-au găsit înainte de 1 ianuarie 1929, pe teritoriul Statelor cărora aparțineau supușii care dețineau asemenea obligațiuni.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 192 din 22 august 1934.

Au fost aprobate prin J.C.M. nr. 1 646 din 11 august 1934, publicat în Mon. Of. nr. 192 din 22 august 1934.

Au intrat în vigoare la 15 august 1934.

413

1934, iulie 25, Atena

Convenție internațională privitoare la protecția mutuală contra febrei „dengue"

Conform stipulațiilor acestei Convenții, la apariția febrei „dengue" sub forma epidemică într-unul din teritoriile statelor semnatare, autoritatea superioară de igienă a acelui teritoriu trebuia să notifice apariția febrei autorităților sanitare din toate celelalte teritorii, în care se aplica Convenția. Ea urma să țină la curent Oficiul Internațional de Igienă Publică, cu evoluția epidemiei.

În oricare din teritoriile în care se aplicau stipulațiile Convenției, orice vapor care provenea dintr-un port unde își făcuse apariția epidemia de febră „dengue" și care se îndrepta spre un port a cărui autoritate sanitară avea motive de a se teme de extinderea epidemiei ca urmare a numărului mare de țînțari ce puteau să o transmită, putea să fie supus măsurilor următoare: a) Examinarea patentei vaporului care să comporte un răspuns din partea medicului și, în lipsă, a căpitanului, la întrebarea dacă pe bord existau persoane atinse de febra „dengue"; b) Vizita medicală. Bolnavii atinși de febra „dengue", de mai puțin de cinci zile, care ar fi dorit să părăsească vaporul, erau debarcați în aceeași zi și puteau fi izolați pe uscat, conform instrucțiunilor autorităților sanitare competente; c) Inspectarea vaporului în scopul de a se asigura că nu există Stegomyie, sub rezerva că se ținea seama de măsurile luate în cursul călătoriei. În cazul că pe vas se constata prezenta Stegomyiei, autoritatea sanitară a portului urma să ia măsurile corespunzătoare; d) În mod excepțional, autoritatea sanitară a portului

putea, dacă aprecia că este necesar, să pună pasagerii debarcați sub supraveghere și să consemneze pe bord echipajele, cu excepția cînd debarcarea era cerută pentru motive de serviciu pînă la expirarea unui răstimp de 8 zile, începînd de la expunerea la risc.

Cînd existența epidemiei de febră „dengue" era stabilită într-unul din teritoriile cărora li se aplica stipulațiile Convenției, și care avea o frontieră cu un alt teritoriu unde, de asemenea, se aplica Convenția, autoritățile sanitare ale acestui din urmă teritoriu puteau, dacă considerau necesar, să ia la aceste frontiere următoarele măsuri: a) Călătorii puteau să fie puși sub supraveghere pentru o perioadă care să nu depășească opt zile, începînd de la ultima zi de expunere la infecție; b) Călătorii bănuiți că erau atinși de febra „dengue" de mai puțin de cinci zile puteau să fie izolați, urmînd instrucțiunile autorităților sanitare în condiții care să-i ferească de înțepăturile țînțarilor pînă la expirarea unui răstimp de cinci zile, socotite de la începutul bolii.

Măsurile subliniate mai sus erau considerate ca un maximum al limitelor în care Guvernele urmau să determine procedura ce trebuia aplicată în porturile și la frontierele de uscat.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

Convenția a fost semnată de: Franța, Marea Britanie, Italia, Egipt, *România*, Germania, Uniunea Sovietică, Turcia, Grecia, Portugalia, Danemarca, Africa de Sud, Cehoslovacia.

Convenția a fost votată de Senat la 11 aprilie 1935 și de Adunarea Deputaților la 12 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 474 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

A intrat în vigoare la 25 martie 1935. Pentru Statele care au ratificat ulterior, a intrat în vigoare la o lună de la depunerea ratificării.

414

1934, august 11, București

Acord încheiat de România și Franța asupra transferurilor comerciale

În conformitate cu prevederile acestui Acord, reglementarea creanțelor ce rezultau, exclusiv din importul mărfurilor franceze în România și al mărfurilor românești în Franța, trebuia să se facă după sistemul enunțat de Acord.

În înțelesul art. 2, erau considerate ca mărfuri franceze: a) Produsele de origine franceză; b) Produsele de proveniență franceză care, anterior Acordului, făcuseră obiectul unui schimb regulat; c) Cărțile și publicațiile de orice fel, importate din Franța.

Potrivit art. 3, importul în Franța a mărfurilor originare sau de proveniență din România, trebuia să fie reglementat, la scadență, prin vărsămîntul prețului de cumpărare f.o.b., în franci francezi, la un cont global ținut de o bancă franceză denumită „Bancă corespondentă", în numele Băncii Naționale a României. Acest cont global primea toate vărsămintele în favoarea creditorilor francezi.

De asemenea, importul în România al mărfurilor care proveneau din Franța trebuia să fie reglementat, la scadență, prin vărsămîntul a contravaloarei în lei, la un cont global ținut de Banca Națională a României sub titlul de „Cont global pentru plățile comerciale în Franța".

La conturile globale indicate mai sus nu se calculau dobînzi.

Conform art. 4, sumele vărsate la o bancă franceză în favoarea Băncii Națio-

nale a României sau a unui alt creditor român, prin orice bancă sau debitor străin, erau la libera dispoziție a beneficiarului și excluse din Acord, pentru atît cît reprezentau plăți rezultate din operațiuni comerciale sau financiare străine Franței.

Atît la Banca Națională a României cît și la „Banca franceză corespondentă", plățile și vărsămintele se făceau în moneda națională a fiecărei țări. Conversiunea avea loc pe baza cursului oficial la data vărsămîntului. Creanțele și datoriile făcute în alte monede decît leul sau francul francez erau convertite la cursul oficial.

Debitorul francez sau român, nu era descărcat de datoria lui prin vărsămîntul sumei la „Banca corespondentă" sau la Banca Națională a României, decît atunci cînd creditorul primise efectiv suma integrală a creanței sale.

În conformitate cu dispozițiile art. 6, Guvernul Francez urma să ia toate măsurile considerate necesare, pentru ca contravaloarea mărfurilor românești, importate în Franța, direct sau prin intermediul altor țări, să fie vărsată la contul global deschis la „Banca corespondentă", în numele Băncii Naționale a României.

La fiecare 15 zile, Banca Națională a României trebuia să ceară „Băncii corespondente" să vireze, într-un cont special A, 60% din totalul sumelor vărsate la contul global menționat mai sus. Disponibilitățile astfel obținute erau destinate la plata oricăror mărfuri importate în Franța, fie de către particulari, de către Stat sau de către instituții publice.

Acordul are anexate: Protocol adițional referitor la transferul între România, Maroc și Tunis; Protocol anex referitor la viza de transfer.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 212 din 14 septembrie 1934.

Acordul a intrat în vigoare la 20 august 1934. A expirat la 31 mai 1936

A fost înlocuit prin Acordul din 7 septembrie 1936.

415

1934, august 27, București

Acord de plăți între România și Italia

Prin acest Acord s-a stabilit că orice datorie și, în genral, orice transfer de devize din Italia în România în legătură cu importul mărfurilor românești în Italia, trebuia să fie achitat printr-un vărsămînt la Banca Italiei. Banca urma să crediteze în lire sterline, fără procente, sumele încasate într-un cont global ce trebuia să-l deschidă în registrele sale în numele Băncii Naționale a României. Aceste sume erau destinate plăților în favoarea creditorilor italieni.

Orice datorie și, în general, orice transfer de devize din România în Italia, în legătură cu importul mărfurilor italiene în România, urma să fie achitat printr-un vărsămînt la Banca Națională a României.

Banca Națională a României credita în lei, fără procente, sumele încasate într-un cont global deschis în registrele sale în numele Băncii Italiei. Aceste sume erau destinate plăților în favoarea creditorilor români.

Articolul 2 prevede că orice avans pentru cumpărări de mărfuri de origine italiană sau românească, destinate importului în România sau în Italia, trebuia să fie plătit după dispozițiile Acordului.

Articolul 3 prevede că dispozițiile de mai sus se aplicau datoriilor comerciale curente a căror scadență începea de la data punerii în vigoare a acestui Acord,

precum și datoriilor comerciale cu scadența la data indicată mai sus.

Potrivit art. 6, conversiunea leilor în lire italiene și a lirelor italiene în lei avea loc pe baza cursului oficial al schimbului la data vărsămîntului.

Articolul 7 prevede că sumele vărsate la Banca Italiei erau repartizate în felul următor: a) 50% pentru plata datoriilor comerciale curente relativ la mărfurile italienești importate în România, începînd de la 1 iulie 1932, și a căror scadență începea de la data punerii în vigoare a Acordului; b) 20% pentru plata datoriilor rămase în urmă a căror scadență era înainte de intrarea în vigoare a Acordului; fie: 10% pentru cele cu scadența înainte de 1 octombrie 1933; 10% pentru cele cu scadența începînd de la 1 octombrie 1933 pînă la data intrării în vigoare a Acordului; c) 30% pentru plata datoriilor financiare și a altor plăți ce România avea de făcut în Italia.

Potrivit art. 8, sumele vărsate la Banca Națională a României, conform art. 2, erau destinate la plata datoriilor comerciale curente relativ la mărfurile românești importate în Italia, precum și la alte plăți ce Italia avea de făcut în România.

Dispozițiile prevăzute în Acest Acord se aplicau la toate mărfurile introduse în teritoriul celor două țări, oricare era regimul vamal al acestor mărfuri, exceptîndu-se numai comerțul de tranzit.

Articolul 17 prevede că datoriile rezultate din importul mărfurilor italiene în România pentru care Banca Națională a României trebuia să furnizeze devizele necesare la plata exportatorilor italieni pe baza Acordului de plăți Italo-Român din 5 ianuarie 1934 și a schimbului de Note cu data de 6 august 1934 și din 8 august 1934, urmau să fie plătite în afară de stipulațiile acestui Acord, direct de către Banca Națională a României.

Acordul are următoarele anexe: O listă anexă; Un Protocol de semnătură; Un Proces verbal.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1812 din 6 septembrie 1934, conform Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1934.

A intrat în vigoare la 1 septembrie 1934. A fost prelungit pînă la 15 decembrie 1936. Executarea Acordului a fost parțial suspendată la 18 noiembrie 1935, conform Mon. Of. nr. 226 din 19 noiembrie 1935. Această măsură a fost abrogată la 15 iulie 1936, ridicîndu-se sancțiunile împotriva Italiei. A se vedea Mon. Of. din 18 iulie 1936.

416

1934, octombrie 10, New York

Convenție între Casa Autonomă a Monopolurilor României și City Bank Farmers Trust Company (New York), cu garanția Statului Român, cu privire la serviciul tranșei dolari din împrumutul de stabilizare și dezvoltare 7% 1929, scadențele 1 august 1934, pînă la 1 februarie 1937 inclusiv

Această Convenție a fost încheiată la New York, între Casa Autonomă a Monopolurilor României, denumită în Convenție *Casa*, ca parte primă, și City Bank Farmers Trust Company din New York, denumită în Convenție *Agent Special*, ca a doua parte.

Casa a aderat la Convenția (denumită mai jos Contractul de Împrumut) din 1 februarie 1929, intervenită între Chase National Bank of the City of New York, Blair & Company și Dillonn Read & Company, ca agenți financiari, pentru un împrumut de 69 000 000 dolari, cunoscut ca împrumut de Stabilizare și Dez-

voltare 7% 1929, scadent la 1 februarie 1959. Plata capitalului, a dobînzii împrumutului şi a obligaţiunilor şi cupoanelor emise a fost garantată de Statul Român prin Convenţia de garanţie de la 1 februarie 1929, plata fiind garantată cu gajarea unor venituri ale Casei Monopolurilor României. Partea a doua, ca succesor al lui Blair & Company, a devenit agent financiar al împrumutului.

Casa şi Statul Român au declarat că au făcut ofertă purtătorilor pentru suspendarea temporară a amortismentului şi pentru plata parţială a cuponului, ofertă acceptată de asociaţiile de purtători din Europa.

Considerînd că contractul de împrumut prevedea la art. 6 plata dobînzii şi fondurile de amortizare ale acestor obligaţiuni, că o mare parte din obligaţiuni erau în circulaţie neamortizate şi *Casa* a plătit şi a oferit să plătească deţinătorilor de cupoane — cu scadenţa de 1 februarie 1934 — 50% din cupon; că agenţii fiscali ceruseră în repetate rînduri *Casei* să execute Contractul de Împrumut şi Contractul de Garanţie, cerînd să li se trimită banii pentru plata cuponului de 1 februarie 1934 şi pentru amortisment; avînd în vedere că *Casa* a remis agenţilor fiscali o scrisoare cu următorul conţinut:

În conţinutul scrisorii se precizează că punerea în aplicare a programului de redresare economică şi financiară stabilit de Guvernul Român impunea să se ceară purtătorilor datoriei externe a Statului Român şi a împrumuturilor externe ale *Casei* noi uşurări pentru o perioadă de trei ani.

Text românesc şi englez în Mon. Of. nr. 68 din 21 martie 1935.

Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 522 din 11 martie 1935.

417

1934, octombrie 10, Bucureşti

Acord privitor la modificarea unor dispoziţii din Convenţia relativă la protecţia judiciară şi la concursul reciproc între autorităţile judiciare din România şi din Austria, semnată la Bucureşti la 17 februarie 1925

Potrivit acestui Acord, dispoziţiile art. 8, alin. 2 din Convenţia relativă la protecţia judiciară şi la concursul reciproc între autorităţile judiciare din România şi din Austria, erau abrogate.

Pentru toate chestiunile privitoare la comunicarea reciprocă a actelor judiciare şi la transmiterea comisiilor rogatorii, autorităţile judiciare ale Părţilor Contractante urmau să comunice între ele, prin mijlocirea Ministerelor de Justiţie.

Scrisorile de transmitere ale Ministerelor de Justiţie trebuiau să fie redactate în limba franceză; cheltuielile unei traduceri eventuale a acestor scrisori, în limba Statului solicitat, cădeau în sarcina acestuia din urmă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935. A fost votat de Senat la 21 ianuarie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 1 februarie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 292 din 12 februarie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 39 din 15 februarie 1935.

Acordul a intrat în vigoare la 4 aprilie 1935 (Mon. Of. nr. 84 din 9 aprilie 1935). Ratificările s-au schimbat la 3 aprilie 1935.

418

1934, decembrie 10, Paris

Convenţie încheiată de România cu petroliştii britanici

A. În Preambulul acestei Convenţii se subliniază că aceasta constituia suplimentul Convenţiei principale, încheiată la 1

noiembrie 1926, pentru lichidarea completă şi definitivă a despăgubirilor rezultate din distrugerea exploatărilor petroliere din România, în anul 1916. România convenise să plătească acelor persoane şi societăţi, în monedă engleză, patruzeci de anuităţi, în optzeci de vărsăminte semestriale, scadente la 1 iunie şi 1 decembrie al fiecărui an, ultimul din acest vărsămînt urmînd să fie plătit la 1 decembrie 1965

B. În scopul de a înlesni plata către beneficiarii de anuităţi aderenţi a fiecăruia din vărsămintele menţionate, s-au eliberat beneficiarilor de anuităţi aderenţi, care aveau dreptul la aceasta, cupoane imprimate, denumite prin expresia cupon.

C. Fiecare din cupoanele menţionate consta, pentru o parte, dintr-o sumă denumită dobîndă, reprezentînd dobînda plătibilă purtătorului şi, pentru rest, dintr-o sumă denumită amortisment, plătibilă acelui purtător cu titlu de amortisment al capitalului ce i se plătea în virtutea dispoziţiilor Convenţiei principale.

D. Potrivit Convenţiei, România avea dificultăţi pentru plata integrală a opt serii de cupoane care ajunseseră sau urmau să ajungă la scadenţă conform dispoziţiilor Convenţiei principale, la 1 iunie 1933, 1 decembrie 1933, 1 iunie 1934, 1 decembrie 1934, 1 iunie 1935, 1 decembrie 1935, 1 iunie 1936 şi 1 decembrie 1936.

E. Dobînzile celor opt cupoane definite la paragraful D, calculate cu începere de la 1933, erau de 69,33%, 62,46%, 62,46%, 62,46%, 61,57%, 61,57%, 50,54%, 50,54%, soldul cupoanelor consistînd, în fiecare caz, din amortismentul lor respectiv.

F. Din cauza dificultăţilor ivite, totalitatea dobînzii fiecăruia din primele cupoane şi o sumă egală cu 25% din dobînda fiecărui al doilea cupon, fuseseră plătite, dar nici o parte din amortismentul primului şi celui de-al doilea cupon, şi nici o parte din al treilea cupon, nu fuseseră plătite.

G. Pentru a ajuta România să facă faţă dificultăţilor, beneficiarii de anuităţi aderenţi au consimţit, la cererea României, să încheie această Convenţie, care modifica drepturile conferite prin Convenţia principală, cu privire la cele opt serii de cupoane menţionate.

În ceea ce priveşte dobînzile cupoanelor de la trei la opt, definite de paragraful D, se aplicau modalităţile următoare.

Plăţi în lire sterline numerar a unor sume egale cu 25% din fiecare cupon al treilea, din fiecare cupon al patrulea, 35% din fiecare cupon al cincilea, 35% din fiecare cupon al şaselea, 42% din fiecare cupon al şaptelea şi 42% din fiecare cupon al optulea, se făceau de România purtătorilor respectivi ai acestor cupoane la date prevăzute în Convenţia principală. Dar aceasta trebuia citită şi interpretată ca şi cum cupoanele al treilea şi al patrulea ar fi fost stipulate ca plătibile la 1 decembrie 1934 şi 1 martie 1935, în loc de 1 iunie şi 1 decembrie 1934.

Cu titlu de garanţie, pentru executarea corectă de către România a plăţilor în numerar, se aplicau dispoziţiile suplimentare următoare: pentru cupoanele al treilea, al patrulea, al cincilea şi al şaselea şi la datele cînd fiecare din aceste cupoane deveneau exigibile, România trebuia să elibereze bonuri de tezaur în lire sterline neproducătoare de dobînzi, pentru sume egale cu 17%, 17%, 7% şi 7%, calculate de fiecare dată asupra totalităţii (adică dobînzi şi amortismente)

acestor cupoane şi toate eliberate ca plătibile la 1 iulie 1937.

Convenţia conţine un schimb de Scrisori între Trimisul Extraordinar şi Ministru Plenipotenţiar, Preşedinte al Delegaţiei Financiare Române (Paris, 10 decembrie 1934) şi Meddlicott, în numele sinistraţilor petrolişti britanici (Londra, 14 decembrie 1934).

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 70 din 23 martie 1935.

A fost aprobată prin J.C.M. nr. 398 din 25 februarie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 70 din 23 martie 1935.

Lista Societăţilor petroliere ce au semnat prin mandatarul lor, Meddlicott: Româno-Americană, Astra-Română, Phoenix Oil and Transport, Anglo-Română de petrol, Stavropoleo de petrol, Becui de petrol, Anglo-Continentală de petrol, Orion, Arnhemsche de petrol, România de petrol, Chicinia de petrol, Roble Jervis and Clowes.

Au mai aderat: Harry S. Foster, Arthur Sparks, Association Motor Petrol Ltd., Supreme Court Pay (Royal Courts of Justice).

419

1934, decembrie 12, Bucureşti

Tratat de stabilire, comerţ şi navigaţie între România şi Japonia

Prin acest Tratat supuşii uneia din Părţile Contractante aveau deplina libertate, împreună cu familiile lor, de a intra şi de a locui pe tot cuprinsul teritoriului celuilalt stat.

Pentru călătoria şi stabilirea lor, pentru studiile şi investigaţiile ştiinţifice, exercitarea meseriei şi profesiunii, aveau dreptul să fie trataţi întocmai ca supuşii naţiunii celei mai favorizate.

În aceleaşi condiţii puteau să posede şi să ocupe casele, manufacturile, magazinele, prăvăliile şi localurile necesare şi să închirieze terenuri în scopul de a le locui sau de a le folosi într-un scop licit comercial, industrial, manufacturier.

Puteau să achiziţioneze şi să posede proprietăţi mobiliare şi imobiliare în aceleaşi condiţii ca şi supuşii naţiunii celei mai favorizate şi în condiţiile determinate de legile şi regulamentele ţării.

Cu privire la transmiterea bunurilor mobiliare prin succesiune, şi dreptul de a dispune în orice fel de bunuri achiziţionate legal, beneficiau pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante de aceleaşi privilegii, libertăţi şi drepturi, şi nu erau supuşi, sub acest raport, la impozite sau la sarcini mai ridicate ca acelea impuse supuşilor naţiunii celei mai favorizate.

S-a stipulat accesul la tribunalele de justiţie pentru urmărirea şi apărarea drepturilor şi erau admişi să-şi valorifice reclamaţiile contra Statului şi a organelor sale înaintea tribunalelor sau a altor autorităţi competente.

Părţile Contractante au convenit ca supuşii celor două State să fie scutiţi pe teritoriul celuilalt de orice serviciu militar obligatoriu, fie în armata terestră, navală sau aeriană, fie în garda naţională sau miliţie, precum şi de orice contribuţie impusă în locul sau în schimbul serviciului personal, ca şi de orice împrumut forţat. Ei nu erau supuşi la rechiziţii sau contribuţii militare deosebite de acelea care erau impuse naţionalilor.

Potrivit art. 3, fiecare din Părţile Contractante putea să numească Consuli generali, consuli, vice-consuli şi agenţi consulari în toate porturile şi oraşele, cu excepţia localităţilor unde existau inconveniente de a se admite asemenea ofiţeri consulari.

S-a stipulat libertatea reciprocă de comerţ şi navigaţie.

Articolele, produsele naturale sau fabricate, originare şi care proveneau din te-

ritoriile uneia din Părţile Contractante beneficiau la importul lor pe teritoriul celeilalte de taxele de vamă cele mai reduse aplicabile articolelor similare străine. Nici o prohibiţie sau restricţie nu putea să fie menţinută sau impusă de către una din Părţile Contractante la importul sau exportul unui articol care provenea din teritoriul celeilalte, dacă nu era extinsă şi la articolele similare ce proveneau din orice altă ţară.

Excepţiile se aplicau în cazurile următoare şi numai în măsura în care erau valabile pentru toate ţările care se găseau în aceleaşi condiţii: a) Pentru cauză de siguranţă publică; b) Pentru cauză de sănătate publică şi în vederea asigurării protecţiei animalelor şi plantelor utile contra bolilor şi paraziţilor.

Societăţile anonime şi asociaţiile comerciale, industriale şi financiare, precum şi companiile de asigurare ce erau constituite conform legilor uneia din Părţile Contractante şi care îşi aveau sediul pe teritoriile acestei Părţi, erau autorizate, pe teritoriul celeilalte, conformîndu-se legilor acesteia, să-şi exercite drepturile şi să stea în justiţie, fie pentru a intenta o acţiune, fie pentru a se apăra.

Vasele de comerţ ce navigau sub pavilion japonez sau românesc şi care aveau la bord documentele cerute de legile lor naţionale pentru a-şi stabili naţionalitatea, erau considerate, respectiv în Japonia şi în România, ca vase japoneze şi româneşti.

Stipulaţiile Convenţiei nu se aplicau cabotajului. Dacă una din Părţile Contractante ar fi admis cabotajul fără condiţie pentru vasele unei a treia Puteri, cealaltă Parte Contractantă beneficia imediat de această derogare.

Sub rezerva cazurilor în care Tratatul dispunea altfel în mod expres, Părţile Contractante au convenit ca, în tot ceea ce privea comerţul, navigaţia maritimă şi industria, orice privilegiu, favoare sau imunitate ce una din ele urma să acorde în viitor supuşilor oricărei alte ţări, trebuia extins imediat şi fără condiţii supuşilor celeilalte Părţi Contractante.

Tratatul are anexate un Protocol final şi un schimb de scrisori din 17/27 iulie 1935 privitoare la interpretarea unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

Tratatul a fost votat de Senat la 6 aprilie 1935 şi de Adunarea Deputaţilor la 12 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 475 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

Tratatul nu a intrat în vigoare.

420

1934, decembrie 21, Paris

Acord adiţional la Convenţia de la Londra din 1 noiembrie 1926 şi la Protocolul de la Bucureşti din 24 aprilie 1928, încheiate între România şi Grupul franco-belgian de petrolişti dăunaţi

În urma negocierilor ce au avut loc la Paris, între reprezentanţii Guvernului Român şi Grupul Francez de sinistraţi petrolişti, cu privire la serviciul anuităţilor petroliere, s-a convenit cele ce urmează.

Cupoanele ajunse sau care urmau să ajungă la scadenţă în perioada de la 1 aprilie 1934 inclusiv, la 31 martie 1937 inclusiv, trebuiau plătite, în numerar, în moneda stipulată de titlul eliberat de Guvernul Român şi la scadenţele prevăzute, pe baza procentelor indicate mai jos, care erau calculate asupra valorii integrale a fiecărui cupon:

Cupoane ajunse sau care urmau să ajungă la scadenţă de la 1 aprilie 1934 inclusiv, la 31 martie 1935 inclusiv, 25%.

Cupoane ce trebuiau să ajungă la scadenţă de la 1 aprilie 1935 inclusiv, pînă la 31 martie 1936 inclusiv, 35%.

Cupoane ce ajungeau la scadenţă de la 1 aprilie 1936 inclusiv, pînă la 31 martie 1937 inclusiv, 42%.

Cu titlu excepţional, cupoanele ajunse sau care urmau să ajungă la scadenţă în exerciţiul bugetar 1 aprilie 1934—31 martie 1935 erau plătite la datele ce urmează:

Cuponul ajuns la scadenţă la 1 iunie 1934 trebuia să fie plătit la 1 decembrie 1934;

Cuponul ajuns la scadenţă la 1 decembrie 1934 trebuia plătit la 1 martie 1935.

În perioada de la 1 aprilie 1934 la 31 martie 1936, Guvernul Român trebuia să emită, la fiecare scadenţă, un bon de tezaur global neproductiv de dobîndă, eliberat în moneda de plată a împrumutului, în valoare egală cu diferenţa ce exista între suma plătită, în numerar, la această scadenţă şi suma ce trebuia plătită, în numerar, pentru scadenţa corespunzătoare, în cursul anului al treilea.

Bonurile de tezaur, astfel emise, erau depuse la Banca Naţională a României, în contul Grupului de Sinistraţi petrolişti.

În perioada de la 1 aprilie 1934 la 31 martie 1937, diferenţa între 42% şi totalul dobînzilor era definitiv anulată, în beneficiul Guvernului Român.

Soldul neplătit în numerar, pentru partea de dobînzi din cuponul de 1 decembrie 1933, urma să fie reglementat prin remiterea obligaţiilor de consolidare (Funding) 4½% 1934 ale României. Obligaţiile de consolidare erau eliberate în lei şi în franci francezi. Conversiunea lirelor sterline în franci francezi era făcută pe bază de 70 franci, egal o liră.

Obligaţiile „funding" purtau cupoane cu începere de la 1 noiembrie 1934 şi erau amortizate în 15 ani, cu începere de la 1 noiembrie 1938. Ele erau scutite de orice impozit prezent sau viitor.

Obligaţiile de consolidare erau emise în titluri, în valoare nominală de 100, 200 şi 1000 franci. Pentru lichidarea sumelor mai mici de 100 franci se creau certificate fracţionare, neproducătoare de dobîndă, în valoare nominală de 2,50, 5,20 şi 50 franci. Aceste certificate erau preschimbate în obligaţiuni de consolidare (scadenţa 1 noiembrie 1934), după ce erau grupate, cu condiţia de a fi fost prezentate la preschimbare înainte de 1 noiembrie 1939. Sumele mai mici de 2,50 franci se plăteau în numerar.

Dobînzile obligaţiilor de consolidare urmau să fie plătite la 1 noiembrie al fiecărui an, primul cupon purtînd scadenţa de 1 noiembrie 1935.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 70 din 23 martie 1935.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 398 din 25 februarie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 70 din 23 martie 1935.

421

1934, decembrie 22, Paris

Aranjament internaţional relativ la suprimarea vizelor consulare pe patentele de sănătate*

Fiecare din Guvernele Contractante se obliga să nu ceară în porturile teritoriului său, ca patenta de sănătate a vaselor înregistrate în teritoriile aparţinînd

* Încheiat pe baza Convenţiei internaţionale semnată la Paris, la 21 iunie 1926.

celorlalte State Contractante, să fie prevăzută cu viza consulilor săi, oricare era obîrşia vasului. Fiecare din Guvernele Contractante s-a angajat să nu pretindă vaselor menţionate mai sus, care intrau în porturile sale, hîrtii, precum patenta de sănătate consulară sau orice alt certificat sau îndeplinirea unor formalităţi care ar fi făcut de prisos dispensa prevăzută la art. 1.

Prin art. 3 s-a stabilit că fiecare Guvern Contractant avea dreptul să declare că înţelege să aplice dispoziţiile Aranjamentului tuturor sau numai unora din coloniile, teritoriile de peste mare, protectoratele, teritoriile sub suzeranitate sau mandatul său.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 285 din 7 decembrie 1938.

Aranjamentul a fost semnat de: Australia, Marea Britanie, Danemarca, Estonia, Franţa, Grecia, Letonia, Lituania, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda cu colonii, Suedia, Africa de Sud, Uniunea Sovietică, Iugoslavia.

Au aderat: Teritoriile sub mandat, Colonii şi Protectorate Britanice (1938), Terra Nova (1935), India (1935), Belgia (1935), Germania (1935), Canada (1936), Papua, Guineea (1936), Irak (1936), Italia cu colonii (1936), Monaco (1936), Turcia (1938), *România* (1938), Ungaria (1939), Albania (1940).

Aranjamentul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 193 din 6 septembrie 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 4 069 din 2 decembrie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 285 din 7 decembrie 1938.

A intrat în vigoare la 1 aprilie 1935.

422

1935, februarie 20, Geneva

Convenţie internaţională pentru lupta împotriva bolilor contagioase ale animalelor

Prin această Convenţie, Părţile Contractante s-au angajat să ia măsurile legislative şi administrative necesare pentru a asigura o acţiune unită şi cu efect, împotriva apariţiei şi răspîndirii bolilor contagioase la animale.

Potrivit art. 1, aceste măsuri aveau în vedere: a) Supravegherea diferitelor efective de animale domestice, a stabilimentelor precum: abatoarele, tîrgurile de animale şi de carne, grajdurile publice etc.; b) Constatarea apariţiei de boli contagioase la animale, precum şi indicarea localităţilor contaminate; c) Mijloacele de prevenire şi de luptă contra bolilor contagioase ale animalelor; d) Reglementarea, sub toate formele, a transportului; e) Sancţiunile de aplicat în caz de contravenţie la măsurile decretate.

În conformitate cu art. 2, Părţile Contractante se angajau să înfiinţeze în Ţările lor o organizaţie sanitară veterinară oficială, destinată să asigure aplicarea măsurilor prevăzute la art. 1.

Părţile Contractante au mai convenit ca, potrivit cu recomandările Oficiului internaţional de epizootii, să publice regulat un buletin sanitar veterinar la data de 1 şi 15 ale fiecărei luni, dînd toate informaţiile privitoare la perioada precedentă de 15 zile.

Părţile Contractante s-au angajat să uşureze: a) Admiterea studenţilor, profesorilor, agregaţilor şi asistenţilor din Statele celorlalte Părţi Contractante în instituţiile şi laboratoarele Ţărilor lor; b) Schimburi temporare de funcţionari veterinari între diferitele lor administraţii; c) Stabilirea permanentă sau temporară a funcţionarilor veterinari din una din Părţile Contractante pe teritoriul altei Părţi; d) Organizarea de misiuni de studii formate din funcţionari, medici veterinari, din una sau mai multe Părţi Contractante, în scop de a urmări studiile sau metodele în curs, în vreuna din Ţările Părţilor Contractante.

Dacă între Părţile Contractante s-ar fi ivit neînţelegeri cu privire la interpretarea sau aplicarea Convenţiei, şi dacă nu erau rezolvate pe cale diplomatică, ele se soluţionau potrivit cu dispoziţiile în vigoare între Părţi, privitoare la neînţelegerile internaţionale.

Într-o Declaraţie anexă la Convenţie se precizează că serviciul sanitar veterinar de Stat, aşa cum era organizat în acel moment în Italia, îndeplinea cerinţele Convenţiei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: Austria, Bulgaria, Franţa, Italia, Letonia, Olanda, Polonia, *România*, Elveţia, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Belgia[1], Grecia, Turcia, Spania.

A fost votată de Senat la 16 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 006 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea celei de-a cincea ratificări sau adeziuni (art. 13).

423

1935, februarie 20, Geneva

Convenţie internaţională referitoare la exportul şi importul produselor de origine animală (altele decît cărnuri, preparate de carne, produse animale proaspete, lapte şi derivate de lapte)

Prin această Convenţie Părţile Contractante admiteau traficul liber al produselor animale care proveneau din ţările ce au ratificat Convenţia internaţională pentru lupta împotriva bolilor contagioase ale animalelor.

Dacă pe teritoriul unei Părţi Contractante apărea pesta bovină, celelalte Părţi Contractante aveau dreptul să prohibeze pe timpul duratei primejdiei de contagiune, importul de animale şi produse animale care puteau să fie purtătoare de contagiune.

Independent de certificatul de origine şi salubritate, cu ocazia importului de piei, blănuri, lînă, păr de porc etc., Părţile Contractante puteau pretinde declaraţii de atestare că produsele au fost supuse, sub responsabilitatea Statului exportator, prin metode recunoscute de Părţile Contractante, fie la o dezinfecţie, fie unor cercetări de virulenţă.

Convenţia are anexată un Model de certificat de origine şi de sănătate.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A fost semnată de: Austria, Belgia, Bulgaria, Franţa, Italia, Letonia, Olanda, Polonia, România, Elveţia, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Spania, Grecia, Turcia.

Convenţia a fost votată de Senat la 16 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 006 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea celei de-a cincea ratificări sau adeziuni (art. 13).

424

1935, februarie 20, Geneva

Convenţie internaţională privitoare la tranzitul animalelor, al cărnurilor şi altor produse de origine animală

Înaltele Părţi Contractante, se precizează în art. 1, se angajează de a permite tranzitul bovinelor, solipedelor, porcilor, oilor, caprelor, păsărilor de curte şi al tuturor produselor animale ce proveneau din ţările între care era în vigoare Convenţia internaţională pentru lupta contra bolilor contagioase ale animalelor.

[1] Cu rezerve.

Tranzitul animalelor era subordonat unei notificări prealabile a expedițiilor, făcută autorităților veterinare desemnată de țara tranzitară de a primi astfel de notificări.

Existența pestei bovine în țara de origine îndreptățea refuzul absolut al tranzitului.

Constatarea pestei porcine, febrei aftoase, variolei oilor putea justifica din partea țării de tranzit refuzul tranzitului animalelor respective, ținîndu-se seama de numărul și de repartiția focarelor de infecție din țara de origine.

Pentru a fi admise la tranzit, animalele trebuiau să fie însoțite de un certificat de origine și sănătate, întocmit după principiile stabilite de Oficiul internațional de epizootii.

Potrivit art. 4, tranzitul animalelor trebuia să aibă loc prin oficii vamale și porturi de debarcare deschise pentru traficul speciei respective. Țara de tranzit avea dreptul să examineze starea sanitară a animalelor în tranzit, să controleze și să vizeze certificatele lor de origine și sănătate.

Animalele în tranzit puteau fi debarcate numai cu autorizația și sub controlul unui medic veterinar, funcționar al Statului de tranzit sau autorizat special în acest scop de acest Stat.

Convenția cuprinde următoarele anexe: Modele de certificat de origine și sănătate; Model de certificat de origine și salubritate.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

Convenția a fost semnată de: Austria, Bulgaria, Belgia, Franța, Italia, Letonia, Olanda, Polonia, *România*, Elveția, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică.

A fost votată de Senat la 16 decembrie 1936 și de Adunarea Deputaților la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 006 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la 90 de zile de la depunerea celei de-a cincea ratificări sau adeziuni.

425

1935, martie 13, București

Acord adițional la Convenția de la Belgrad din 30 ianuarie 1933 între România și Iugoslavia pentru reglementarea naționalității și indigenatului persoanelor care în urma delimitării și-au pierdut naționalitatea lor originală

Potrivit art. 1 din Acordul adițional, dispozițiile art. 1 și 3 ale Convenției dintre România și Iugoslavia semnată la Belgrad, la 30 ianuarie 1933, pentru reglementarea naționalității și indigenatului persoanelor care în urma delimitării frontierei își pierduseră naționalitatea lor originală urmau să se aplice, de asemenea, persoanelor care își aveau indigenatul la Jasa Tomic (Modos) și la Surjan, în măsura în care aceste persoane îndeplineau condițiile prevăzute la articolele citate.

Pentru aceste persoane termenele prevăzute în Convenția din 30 ianuarie curgeau cu începere din ziua ratificării acestui Acord.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

Acordul adițional a fost votat de Senat la 9 aprilie 1935 și de Adunarea Deputaților la 12 aprilie 1935. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 477 din 28 mai 1935, publicată în Mon. Of. nr. 122 din 30 mai 1935.

426

1935, mai 17, București

Convenție încheiată de România și Polonia cu privire la protecția, conservarea și reconstruirea bornelor de frontieră și a altor semne care indică linia de frontieră

Potrivit art. 1, frontiera între România și Polonia era însemnată, pe teren, prin borne de fontă și prin movile, precum și prin plăci de fier, fixate pe podurile care treceau peste cursurile de apă, formînd frontiera.

În afară de emblema sau litera inițială a Statului respectiv, fiecare bornă era prevăzută cu un număr de ordine, precum și cu cifra „1927", anul în care a început bornajul frontierei. Bornele de frontieră principale purtau, în afară de acestea, numărul secțiunii.

În fiecare din cele trei secțiuni care compuneau frontiera, numerotarea era executată prin numere de ordine, începînd în fiecare secțiune de la cea dintîi, pînă la ultima bornă.

Conform art. 2, linia de frontieră era împărțită în trei secțiuni, care au fost numerotate de la I la III, și anume:

a) Secțiunea I conținea partea de frontieră care mergea de la punctul Stoh, ce era, în același timp, triplex-ul confinium Româno-Polono-Cehoslovac, la punctul de joncțiune al rîurilor Ceremușul Negru și Ceremușul Alb. Lungimea acestei secțiuni era de 115 168 m.

b) Secțiunea II conținea partea frontierei cuprinsă între sfîrșitul primei secțiuni și punctul care era comun marginilor cadastrului satelor poloneze Horodnica, Zezawa și Pieczarna, a comunei românești Babin și a medianei Histrului. Lungimea acestei secțiuni era de 119 065 m.

c) Secțiunea III conținea partea frontierei cuprinsă între sfîrșitul secțiunii a doua și confluentul Zbrucz-Nistru. Lungimea acestei secțiuni era de 112 370 m.

Prin art. 3, cele două State se obligau să protejeze, să repare și să restabilească bornele de frontieră (movilele și plăcile de fier), precum și toate semnele care serveau pentru a indica linia de frontieră. De asemenea, ele se angajau să mențină, în starea lor inițială, semnele de frontieră și, pe cît era posibil, malurile cursurilor de apă care indicau frontiera.

Potrivit art. 5, controlul Statului în care se găsea traseul frontierei, precum și controlul semnelor de frontieră și a zonei defrișate de-a lungul liniei de frontieră, la care se adăuga controlul zonelor de o lărgime minimală de 4 m de-a lungul liniilor care uneau bornele gemene, aveau loc pe teren, din cinci în cinci ani. Primul control era stipulat să înceapă în luna iunie 1936.

Controlul urma să fie efectuat de către o Comisie Mixtă, compusă din delegații tehnici ai celor două State, precum și din reprezentanții autorităților administrative și de serviciile de pază a frontierei. Toate problemele în privința cărora delegații tehnici ai celor două Guverne nu puteau să cadă de acord erau înaintate Guvernelor celor două State, în vederea rezolvării lor pe cale diplomatică.

Un Protocol-Anex la Convenție precizează că aceasta trebuia să intre în vigoare la treizeci de zile după schimbul instrumentelor de ratificare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 263 din 11 noiembrie 1936.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXVI, p. 468.

Convenţia a fost votată de Senat la 11 martie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 24 martie 1936. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 513 din 10 noiembrie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 263 din 11 noiembrie 1936.

Convenţia a fost ratificată de Polonia la 17 aprilie 1936. Schimbul instrumentelor de ratificare a avut loc la 27 noiembrie 1936, la Varşovia.

A intrat în vigoare la 27 decembrie 1936.

La data de 30 mai 1936 Subcomisiile tehnice au procedat la încheierea unui Protocol, referitor la revizuirea secţiunii a III-a a hotarului. Un al doilea Protocol a fost încheiat la 27 august 1936, iar la 9 octombrie 1936 s-a încheiat un Protocol cu ocazia terminării lucrărilor de restabilire a hotarului.

În 1937 au fost încheiate, la Cernăuţi, două Protocoale care stabileau regulamentul Comisiei mixte pentru repararea bornelor şi cele pentru fixarea normelor de trecere în zona de frontieră.

427

1935, mai 17, Bucureşti

Protocol final încheiat de România şi Polonia pentru delimitarea frontierei dintre cele două State

Frontiera Româno-Polonă, se stipulează în art. 2, începea de la punctul Stoh, cota 1 655, comun celor trei frontiere ale României, ale Poloniei şi ale Cehoslovaciei, iar punctul final la confluenţa Zbrucz-Nistrul, punct comun frontierelor României, Poloniei şi Uniunii Sovietice.

Stabilirea liniei de frontieră fusese executată de Comisia mixtă de delimitare Româno-Polonă, conform prevederilor Procesului verbal nr. 5 al şedinţei plenare din 26 ianuarie 1928, ţinută la Bucureşti, acceptată de guvernele României şi Poloniei printr-un schimb de note identice, la 10 octombrie 1928.

Prin acest Protocol final, frontiera era delimitată astfel:

A. „Începînd de la punctul Stoh (1 665), punct comun al celor trei hotare Româno-Polono-Cehoslovac, spre sud şi sud-est şi pînă la micul pîrîu Munceluş, frontiera va urma, în principiu, fosta linie cadastrală, între Galiţia şi Ungaria, dinainte de război. Linia frontierei va fi trasată de-a lungul liniei crestelor munţilor, cea mai apropiată de linia cadastrelor sus-menţionată".

B. „De-a lungul pîrîului Munceluş, a Pârcălabului şi a Ceremuşului-Alb, pînă la Vijniţa-Kuti; frontiera va urma mediana braţului principal al cursului de apă, din cauză că pînă azi nu sînt amenajate acele rîuri; cu începere din momentul cînd rîul va fi fost amenajat, frontiera va urma mediana canalului artificial".

C. „De la Vijniţi-Kuti pînă la Prut şi de-a lungul Prutului, frontiera va urma linia cadastrală; din momentul cînd acele rîuri vor fi amenajate, frontiera va urma mediana canalului artificial".

D. „De la Prut la Nistru, frontiera va urma fosta linie administrativă între Galiţia şi Bucovina; totuşi, se va ţine seamă de interesele locale ale populaţiei, iar linia frontierei va fi trasată conform deciziilor detaliate conţinute în procesul verbal al şedinţei plenare amintite mai sus".

E. „De-a lungul Nistrului, frontiera va urma mediana canalului fluviului pe sectoarele regularizate; în părţile neregularizate linia frontierei va fi trasată pe baza propunerilor ce vor fi formulate de către experţi".

. . . .

. . . .

Potrivit art. 7, întreţinerea şi paza bornelor şi semnelor ce marcau frontiera urmau să facă obiectul unei convenţii speciale, încheiată între România şi Polonia.

Protocolul are următoarele Anexe: 3 vol. cu descrierea amănunţită a frontierei; 2 vol. de schiţe de cîmp; 1 vol. de hărţi topografice; 1 vol. al Protocolului final (in folio) împreună cu darea de seamă a lucrărilor tehnice ale delimitării hotarului şi harta generală pe scara 1/300.000; 1 vol. (in folio) cu descrierea amănunţită a hotarului; 1 vol. (in folio) cu procesele verbale ale şedinţelor plenare ale Comisiei Mixte de delimitare Româno-Polone.

Text românesc şi francez. în Mon. Of. nr. 263 din 11 noiembrie 1936.

Protocolul a fost votat de Senat la 11 martie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 24 martie 1936. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 511 din 10 noiembrie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 263 din 11 noiembrie 1936.

Protocolul a fost ratificat de Polonia la 24 august 1936. Instrumentele de ratificare au fost schimbate la Varşovia, la 27 noiembrie 1936.

A intrat în vigoare la 17 mai 1935.

Protocolul a fost înscris la Liga Naţiunilor, la 27 decembrie 1936, cu nr. 4 027.

428

1935, iulie 4, Bucureşti

Acord prin schimb de note încheiat de România şi Cehoslovacia pentru scutirea de vamă a materialului de propagandă turistică şi balneară

Prin Scrisoarea din 4 iulie 1935 adresată de Ministerul Afacerilor Străine al României, Însărcinatului cu Afaceri al Cehoslovaciei la Bucureşti, se precizează că avîndu-se în vedere necesitatea de a da traficului turistic dintre cele două Ţări o dezvoltare cît mai mare şi ţinînd seama de sugestiile ce au fost făcute cu ocazia lucrărilor Consiliului Economic al Micii Înţelegeri, se propuneau următoarele:

I. Anexa A a Tratatului de Comerţ şi Navigaţie între România şi Cehoslovacia, semnat la Strbske Pleso, la 27 iunie 1930, va fi completat în sensul următor:

Observaţiile la nr. 298, 299 şi 300 din tariful vamal cehoslovac.

Prospectele, afişele şi broşurile ce recomandau vizitarea locurilor turistice sau balneare române sau care făceau propagandă pentru tariful voiajorilor (străinilor) în România, erau admise la scutirea de taxe vamale în conformitate cu nr. 647, indiferent de extinderea părţii rezervată anunţurilor.

II. Anexa B a aceluiaşi Tratat urma să fie completată astfel:

Ex. 794, prospectele, afişele şi broşurile ce recomandau vizitarea staţiunilor turistice şi balneare cehoslovace sau care făceau, în genral, propagandă pentru traficul voiajorilor (străinilor) în Cehoslovacia erau admise la scutirea de taxe vamale, indiferent de extinderea părţii rezervată anunţurilor.

III. Afişele, prospectele şi cataloagele de tîrguri de mostre şi de expoziţii ce aveau loc pe teritoriul uneia din Părţile Contractante erau admise la scutire de taxe vamale cu ocazia importului lor pe teritoriul celeilalte Părţi.

IV. Punctul patru precizează că acest Acord face parte integrantă din Tratatul de Comerţ şi Navigaţie din 27 iulie 1930. El trebuia ratificat şi urma să in-

tre în vigoare la 15 zile după schimbul instrumentelor de ratificare.

Prin Scrisoarea de răspuns din 4 iulie 1935 a Legaţiei Cehoslovaciei la Bucureşti, se confirma textul Scrisorii Ministerului Afacerilor Străine al României, încheindu-se, astfel, Acordul între cele două State.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Acordul a intrat în vigoare, provizoriu, la 1 mai 1936. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 859 din 1936 şi prin D. R. nr. 1094 din 1936, publicat în Mon. Of. nr. 106 din 9 mai 1936.

A fost votat de Senat la 19 decembrie 1936 şi de Adunarea Deputaţilor la 24 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 012 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937.

Acordul a fost aprobat de Guvernul Cehoslovac la 20 septembrie 1935.

429

1935, iulie 5, Roma

Convenţie internaţională pentru unificarea metodelor de analiză a vinurilor în comerţul internaţional

În scopul de a asigura aplicarea principiilor fixate prin art. 2 şi 3 ale Convenţiei, Părţile Contractante se angajau să introducă, în reglementarea lor, prescripţii vizînd metodele de analiză a vinurilor, aplicabile în caz de contestări, ce se puteau ivi în comerţul internaţional al vinurilor.

Potrivit art. 2, Părţile Contractante se obligau să introducă în reglementarea lor naţională, şi în scopul unic al comerţului internaţional al vinului, prescripţii privind analiza rapidă a vinurilor conforme celor conţinute în Anexa A a acestei Convenţii: examen organoleptic; determinarea densităţii; dozarea alcoolului; dozarea extractului uscat; aprecierea materiilor reducătoare; aprecierea conţinutului în sulfaţi; determinarea materiilor minerale şi alcalinităţii lor; dozarea acidităţilor; dozarea anhidridei sulfuroase.

Articolul 3 prevede că Părţile Contractante s-au angajat să introducă în reglementarea lor naţională, şi în scopul unic al comerţului internaţional de vinuri, prescripţiile privind analiza amănunţită a vinurilor, conform Anexei B din prezenta Convenţie.

În caz de contestări asupra aplicării art. 2 şi 3 sau a interpretării şi aplicării regulilor consfinţite de aceste articole, una din Părţile Contractante putea, de acord cu cealaltă Parte, să ceară Institutului Internaţional de Agricultură de a proceda la o încercare de conciliere şi de a recurge în ultimă instanţă, la Curtea Permanentă de Justiţie Internaţională după ce epuizase toate mijloacele de înţelegere.

Pentru conciliere, art. 4 a prevăzut înfiinţarea unui Comitet în care Statele interesate şi Institutul Internaţional de Agricultură desemnau, fiecare, cîte un expert, însărcinat să examineze diferendul pe baza documentelor şi a elementelor probatorii utile. Raportul Comitetului urma să fie notificat Statelor interesate de către Institutul Internaţional de Agricultură. Toată libertatea de acţiune ulterioară era rezervată Guvernelor.

Conform art. 6, orice Ţară Contractantă şi aderentă putea în orice timp să notifice Guvernului Italian că prezenta Convenţie se aplică la toate sau unei părţi a coloniilor sale, Protectoratelor, Teritoriilor sub mandat, Teritoriilor supuse suveranităţii sau autorităţii sale sau tuturor Teritoriilor de sub suveranitatea sa.

Convenţia conţine Anexele A: Metodă de analiză rapidă şi B. Metodă de ana-

liză amănunțită. De asemenea conține un Protocol de semnătură.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A fost semnată de: Bulgaria, Chile, Spania, Franța (și Algeria), Ungaria, Italia, Maroc, Polonia, *România*, Elveția, Cehoslovacia, Tunisia. Au aderat: Belgia (1935), Portugalia (1937).

Convenția a fost votată de Senat la 16 decembrie 1936 și de Adunarea Deputaților la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 007 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

A intrat în vigoare la 15 iunie 1937.

430

1935, iulie 6, București

Acord încheiat de România și Cehoslovacia pentru dezvoltarea reciprocă a traficului de călători și turiști

Prin acest Acord, traficul de călători și turiști beneficia din partea Părților Contractante de toate libertățile și înlesnirile care erau acordate traficului de călători și turiști din orice alt Stat. Stipulațiile art. 1 nu se aplicau dispozițiilor de ordin local sau acordurilor cu un caracter special. Nu erau modificate prin acest Acord nici dispozițiile asupra poliției străinilor și siguranței Statului.

Potrivit art. 2, taxa pentru eliberarea unui pașaport pentru călătoria dintr-o Țară în alta nu trebuia să depășească suma de 250 lei, respectiv 50 coroane cehoslovace.

Pentru călătoriile în grupuri, dintr-una în cealaltă Țară, autoritățile eliberau la cererea grupului turistic un pașaport colectiv, contra perceperii taxei prevăzută la art. 2, fără a se ține seama de numărul persoanelor înscrise.

Taxa pentru viza pașapoartelor era suprimată pentru traficul călătorilor și turiștilor între Statele Contractante.

În conformitate cu prevederile art. 4, organele competente ale Statelor Contractante urmau să elibereze la cererea persoanelor care doreau să călătorească în cealaltă Țară, devizele necesare corespunzătoare duratei și caracterului șederii. Cererile respective trebuiau rezolvate într-un termen de 8 zile, cel mai tîrziu, și în măsura disponibilităților unui fond special creat, în acest scop, printr-un acord între băncile de emisiune ale celor două Țări.

Acordul mai prevede că administrațiile căilor ferate ale celor două State erau obligate să asigure pe bază de reciprocitate înlesniri de tarif pentru călători și turiști. În acest scop, ele urmau să creeze un serviciu special permanent de vagoane directe în relațiile internaționale și trenuri speciale pentru călătoriile societăților. De asemenea, trebuiau să acorde reduceri de prețuri, înlesniri de transport pentru expoziții, tîrguri și alte manifestații cu caracter internațional între Statele Contractante.

Propaganda pentru dezvoltarea traficului de călători și turiști în Țările Contractante trebuia concentrată, în unele birouri, desemnate, în acest scop, de cele două guverne.

Articolul 9 prevede că Anexa A, a Tratatului de Comerț și Navigație între România și Cehoslovacia, semnată la Strbské Pleso, la 27 iunie 1930, trebuia completată în felul următor: Notă la articolele 298, 229 și 300 din tariful vamal cehoslovac.

Prospectele, afișele și broșurile ce recomandau vizitarea locurilor turistice sau balneare românești, sau care făceau propagandă, în general, pentru traficul călătorilor (străini) în România, erau admise

cu scutirea taxelor vamale, oricare era extinderea părții rezervată anunțurilor.

Anexa B, a aceluiași Tratat, era completată precum urmează: ex. 794, prospectele, afișele și broșurile ce recomandau vizitarea localităților turistice și balneare cehoslovace, sau care făceau propagandă pentru traficul călătorilor (străini) în Cehoslovacia, erau admise cu scutirea taxelor vamale, indiferent de extinderea părții rezervată anunțurilor.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 88 din 15 aprilie 1937.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 432 din 15 iulie 1935, conform Mon. Of. nr. 88 din 15 aprilie 1937.
A fost ratificat de Cehoslovacia la 18 octombrie 1935.

431

1935, iulie 27, Varna

Convenție privitoare la reglementarea comunicațiilor feroviare reciproce între România și Bulgaria

Prin această Convenție cele două State se obligau să ia măsurile necesare pentru a asigura comunicațiilor feroviare între teritoriile lor, elasticitatea necesară reclamată de nevoile traficului limitrof și a tranzitului.

Articolul 2 are în vedere, în special, serviciile căilor ferate, poștelor, vămilor, poliției, care urmau să funcționeze în așa fel, încît, transporturile de călători, de bagaje, de colete mesagerii și de mărfuri să se efectueze cu cea mai mare rapiditate.

Traficul feroviar între cele două Părți Contractante urma să se efectueze, conform stipulațiilor art. 3, prin punctele de frontieră desemnate mai jos, în gara de transmisiune următoare:

Puncte de frontieră:	Gara de transmisiune:
Oboriște-Boteni	Oboriște

În această gară de transmisiune trebuia să se efectueze serviciul comun al căilor ferate, de vamă, de poliție, sanitar, veterinar, fitopatologic și de poștă.

Fiecare dintre Puterile Contractante exercita drepturile sale suverane pe teritoriul pe care era situată gara de transmisiune și linia între aceasta din urmă și frontieră.

Potrivit art. 9, relațiile de serviciu, atît orale cît și în scris, la gara de transmisiune se efectuau în limba oficială a Statului pe teritoriul căruia era situată gara de transmisie, sau în limba franceză.

În virtutea unui permis eliberat de serviciul competent, agenții fiecărei Părți Contractante desemnați pentru serviciul în gara de transmisiune, sau pe linia situată între aceasta și frontieră, puteau trece frontiera în vederea exercitării acestui serviciu și să locuiască pe teritoriul celuilalt Stat, în zona căii ferate, atît pe durata serviciului, cît și în afara acestuia, fără a fi nevoie de pașapoarte sau vize.

Fiecare din cele două administrații feroviare acorda celeilalte ajutor, la cererea ei, în caz de accident feroviar sau de împiedicare a circulației pe liniile sau în gările lor.

Orice contestație cu privire la interpretarea sau la aplicarea dispozițiilor Convenției, și care nu ar fi putut să fie aranjată prin bună înțelegere sau pe cale diplomatică, era supusă unui Tribunal Arbitral a cărui decizie avea forță obligatorie pentru Părțile Contractante.

Convenției i-au fost anexate: a) Protocol final care dezvoltă conținutul unor articole; b) Lista construcțiilor și instalațiilor tăiate de frontieră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 78 din 4 aprilie 1938.

Convenţia a fost ratificată prin D. R. nr. 1 402 din 30 martie 1938, dat pe baza J.C.M. nr. 3 912 din 17 decembrie 1937 şi a avizului Consiliului Legislativ nr. 23 din 22 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 78 din 4 aprilie 1938.

A intrat în vigoare la 12 august 1938. A înlocuit Convenţia semnată la Bucureşti la 28 iunie 1922, care a fost denunţată pe ziua de 1 iunie 1935. A fost revizuită prin Convenţia din 5 aprilie 1941.

432

1935, septembrie 4, Berna

Acord de clearing între România şi Confederaţia Elveţiană

Potrivit stipulaţiilor art. 1, reglementarea plăţilor ce rezultau din comerţul reciproc de mărfuri se opera pe cale de clearing la Banca Naţională a Elveţiei şi la Banca Naţională a României, în modul următor:

A. Contravaloarea oricăror mărfuri de origine română, importate în Elveţia, trebuia să fie reglată prin vărsămîntul preţului de cumpărare în franci elveţieni, la un cont global ţinut la Banca Naţională a Elveţiei, pentru Banca Naţională a României, şi destinat a primi toate plăţile în favoarea creditorilor.

B. De asemenea, contravaloarea oricăror mărfuri de origine elveţiană, importate în România, trebuia să fie reglată prin vărsămîntul preţului de cumpărare în lei, la un cont global ţinut la Banca Naţională a României, pentru Banca Naţională a Elveţiei, şi destinat a primi toate plăţile în favoarea creditorilor.

C. Conturile globale nu erau aducătoare de dobînzi.

D. Cele două Bănci de emisiune îşi luau angajamentul de a primi orice plată, conform clauzelor prezentului Acord.

E. Cele două Bănci de Emisiune acceptau vărsămintele ce reprezentau aconturile asupra sumelor de livrări importante, plătibile în mai multe rate reglabile prin clearing, cu condiţia, totuşi, ca contractele de livrare ce conţineau toate detaliile necesare să fi fost supuse Băncii de Emisiune care primea astfel de vărsăminte.

Conform art. 2, sumele vărsate la o bancă elveţiană în favoarea Băncii Naţionale a României sau în favoarea unui alt creditor român, de către orice bancă străină sau debitor străin, erau la libera dispoziţie a beneficiarului şi excluse din clearing pentru atît cît acestea reprezentau plăţi ce rezultau din operaţii comerciale sau financiare între părţi româneşti, de o parte, şi alte părţi, de asemenea străine Elveţiei, de altă parte, şi dacă aceste operaţii erau stipulate numai în monedă elveţiană.

Acordul prevede că plăţile şi vărsămintele la Banca Naţională a României, precum şi plăţile şi vărsămintele la Banca Naţională a Elveţiei, se efectuau în lei, respectiv în franci elveţieni. Conversiunea se făcea pe baza cursului oficial.

Articolul 6 prevede că, contravaloarea în lei, depusă în favoarea unui creditor elveţian, fie la Banca Naţională a României, fie la o bancă autorizată, putea fi întrebuinţată în România, conform dispoziţiilor legii destinată „a completa anumite dispoziţii din legea reglementării comerţului de devize", din 15 aprilie 1935, fie: a) Pentru plasări imobiliare sau industriale; b) Pentru cumpărarea de efecte publice, acţiuni, scrisori de gaj şi alte valori mobiliare de acest fel; c) Pentru plăţi de onorarii, salarii etc., pentru serviciile aduse titularilor acestor conturi sau întreprinderilor lor în România; d) Pentru cheltuielile de întreţi-

nere în România a titularilor acestor conturi.

Sumele vărsate Băncii Naţionale a Elveţiei erau întrebuinţate după cum urmează:

A. 65% din sumele vărsate erau trecute la creditul contului noilor creanţe elveţiene în mărfuri. Acest cont servea la plata creanţelor rezultate din livrări de mărfuri a căror intrare în România avusese loc, începînd de la 1 octombrie 1932, precum şi a tuturor creanţelor în mărfuri, create după intrarea în vigoare a acestui Acord;

B. 3% din vărsăminte treceau la creditul contului creanţelor rezultate din exportul de mărfuri neînsoţite de un certificat de origine elveţian, dar provenite din operaţii comerciale ale caselor de comerţ domiciliate în Elveţia;

C. 5% din vărsăminte treceau la creditul contului afectat creanţelor, fişe arierate, rezultate din livrările de mărfuri a căror intrare în România avusese loc înainte de 1 octombrie 1932. Sumele trecute la acest cont serveau la plata creditorilor elveţieni care vînduseră mărfurile fără a se ţine seama de originea acestora;

D. 5% din vărsăminte erau trecute la creditul contului „creanţelor financiare". Acest cont servea la plata primelor de asigurare şi de reasigurare datorate de către societăţi de asigurare în România, precum şi la plata creditorilor elveţieni care aveau creanţe rezultate din vînzarea de mărfuri, dacă data acestor creanţe era anterioară datei de 1 iunie 1934;

E. 15% din vărsăminte erau trecute la creditul unui cont special şi servea la plata ce trebuia să o facă Statul Român în Elveţia, şi anume la Serviciul datoriei publice, exceptînd plata pentru mărfuri.

F. 5% din vărsăminte erau lăsate la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României, pentru a fi întrebuinţate în scopurile pe care ea urma să le aleagă, şi erau trecute la creditul unui cont liber deschis Băncii Naţionale a României, la Banca Naţională a Elveţiei, care asigura liberul transfer al acestor disponibilităţi.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 280 din 5 decembrie 1935.

A intrat în vigoare la 15 septembrie 1935.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 811 din 19 septembrie 1935. Acest acord a înlocuit Acordul din 12 ianuarie 1933, precum şi Acordul adiţional din 17 mai 1934.

433

1935, septembrie 20, Bucureşti

Convenţie încheiată de Statul Român, reprezentat prin Ministerul Finanţelor, şi Societatea anonimă de căi ferate vicinale „Hódmezővásárhely–Makó–Nagyszentmiklós helyi érdekű részvénytársaság"

Statul Român cumpăra de la Societate porţiunea de cale ferată care se afla pe teritoriul român, cu toate accesoriile mobiliare şi imobiliare şi toate drepturile aferente.

Articolul 1 precizează că toate aceste obiecte ale vînzării, respectiv ale cumpărării, sînt menţionate în Convenţie sub denumirea de „linie".

Obiectul vînzării fiind în posesia efectivă a Statului Român, Societatea nu avea deci nimic de livrat, livrarea fiind considerată ca efectuată.

Prin faptul vînzării, Societatea garanta Statului Român pentru orice evicţiune sau pretenţie ce putea proveni de la oricine şi cu orice titlu. Societatea garanta, de asemenea, validitatea acestei

vînzări, asumîndu-şi obligaţia de a îndeplini toate formalităţile cerute de legi şi de statutele Societăţii, pentru ca nici acţionarii, nici terţe persoane să nu poată formula pretenţii sau drepturi în contra Statului Român.

Pe de altă parte, în schimbul îndeplinirii angajamentelor luate de către Statul Român, în virtutea Convenţiei, Societatea se obliga să nu ridice nici o pretenţie, atît cu privire la linia cumpărată, cît şi cu privire la veniturile ce curgeau din contractul de concesiune de exploatare şi de luare în posesiune.

Potrivit art. 2, preţul de cumpărare a liniei vîndute de Societate era fixat la 6 000 000 lei, corespunzînd la paritatea în aur prevăzută în legea de stabilizare de la 9 februarie 1929. Plata acestui preţ urma să fie efectuată în trei rate anuale, de cîte 2 000 000 lei, cu scadenţele respective la 15 aprilie 1936, 15 aprilie 1937 şi 15 aprilie 1938, la care se adăugau dobînzile cuvenite cu 3% anual, calculate de la 15 octombrie 1935.

Aceste anuităţi trebuiau vărsate la scadenţele respective la Banca de Credit Comercial, S.A. din Cluj, după ce Societatea îndeplinea formalităţile prevăzute de Convenţie şi făcea dovada că pînă la înscrierea dreptului de proprietate al Statului, nu intervenise nici o sarcină în cărţile funduare.

Statul Român se obliga să elibereze, în termen de 15 zile de la îndeplinirea formalităţilor prevăzute de Convenţie, autorizaţia şi toate documentele necesare pe numele reprezentantului Societăţii vînzătoare, pentru a putea exporta în Ungaria sau în orice altă ţară cu care Statul Român avea convenţie de clearing, orice mărfuri, afară de petrol şi derivatele sale, pînă la concurenţa sumei de 6 000 000, fără ca exportatorul să fi fost obligat să depună la Banca Naţională devizele rezultate din acest export.

Societatea se obliga să dea mandat Statului Român, ca în baza acestei Convenţii să se transcrie drepturile de proprietate asupra porţiunii liniei vîndute, în cărţile funduare centrale, pe numele Statului Român.

Societatea se mai obliga să remită Statului Român desenele şi orice alte documente tehnice şi administrative, ce se găseau în posesia sa şi se refereau la linia vîndută. Totodată, Societatea consimţea să remită Statului Român, la cerere, toate informaţiile necesare privind documentele şi planurile care rămîneau în arhivele sale.

Potrivit stipulaţiilor art. 7, orice drept al Societăţii de a acţiona în faţa Consiliului Societăţii Naţiunilor şi Tribunalului Mixt Româno-Ungar împotriva Statului, după achitarea integrală a preţului de cumpărare convenit la art. 2, se stingea definitiv, fără cheltuieli reciproce pentru cele două părţi.

Conform art. 8, Statul Român renunţa, în numele său şi în numele tuturor celorlalte unităţi administrative române, la orice drept asupra preţului de cumpărare a liniilor de cale ferată care forma obiectul Convenţiei. De asemenea, renunţa la orice act activ al Societăţii care nu făcea parte din această Convenţie.

Societatea, în schimb, garanta că nici Statul Ungar, nici vreo altă unitate administrativă ungară nu va ridica nici o pretenţie în contra Statului Român, pentru orice despăgubire relativă la linia devenită proprietatea Statului Român, prin această Convenţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 77 din 1 aprilie 1936.

Convenţia a fost votată de Adunarea

Deputaţilor la 29 martie 1936 şi de Senat la 30 martie 1936. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 681 din 31 martie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 77 din 1 aprilie 1936.

434

1935, octombrie 4, Ankara

Acord comercial şi de plăţi (clearing) între România şi Turcia

În Monitorul Oficial nr. 257 din 8 noiembrie 1935 se publică numai Jurnalul Consiliului de Miniştri prin care se aprobă Acordul.

„Prin J.C.M. nr. 2 111 din 4 noiembrie 1935 s-a aprobat Acordul comercial între Turcia şi România, împreună cu listele şi Protocolul Confidenţial ce-l însoţesc, încheiat la 4 octombrie 1935, precum şi Acordul Clearing Turco-Român, împreună cu Protocoalele Confidenţiale, încheiate la aceeaşi dată, şi Acordul Confidenţial de Tranzit între România şi Turcia, încheiat la 5 octombrie 1935".

Acordul conţine trei liste tarifare, două modele de certificate de origine şi diferite protocoale.

Acordul a intrat în vigoare la 19 octombrie 1935. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 111 din 4 noiembrie 1935, conform Mon. Of. nr. 257 din 8 noiembrie 1935.

Prin schimbul de note din 11 martie/23 iunie 1936 s-a convenit că plata navlului şi a cheltuielilor de asigurare la mărfurile importate din Turcia să se facă în afară de clearing.

435

1935, noiembrie 5, Paris

Convenţie generală de plăţi între România şi Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză

Conform art. 1 din această Convenţie, sumele datorate pentru cumpărarea de mărfuri româneşti, importate în teritoriul vamal al Uniunii economice belgo-luxemburgheză, al Congoului belgian şi al Teritoriilor sub mandat belgian trebuiau vărsate la scadenţă, integral în *belgas*, la creditul contului deschis al Băncii Naţionale a României, de pe lîngă Banca Naţională a Belgiei, în favoarea creditorilor din România, Banca Naţională a României avînd sarcină să transfere contravaloarea în lei beneficiarului, conform dispoziţiilor, în vigoare, în România.

În ipoteza că suma datorată era eliberată în alte devize decît *belgasul*, ea trebuia vărsată în *belgas*, pe baza cursului mediu cotat pentru aceste devize la şedinţa Bursei din Bruxelles, care preceda ziua vărsămîntului.

Banca Naţională a Belgiei urma să avizeze zilnic Banca Naţională a României despre vărsămintele operate.

Potrivit art. 3, Guvernul Român îşi lua angajamentul de a repartiza sumele vărsate în *belgas* la creditul contului Băncii Naţionale a României de pe lîngă Banca Naţională a Belgiei, în felul următor:

a) 5% la un cont special „Arierate"
b) Soldul, după cum urmează:
  25% la un Cont special A;
  65% la un Cont special B;
  10% la un Cont special C.

La data punerii în vigoare a acestei Convenţii, orice export de mărfuri belgiene sau luxemburgheze, din Congo-ul belgian sau din Teritoriile sub mandat belgian, era supus unei vize prealabile din partea Oficiului de Compensaţie belgo-luxemburghez. Viza care era pusă pe o copie a facturii nu scutea pe importatorul român de a prezenta certificatul de origine cerut de reglementarea românească.

Pe de altă parte, Guvernul Român urma să supună importul produselor prin Uniunea Economică belgo-luxemburgheză, din Congo-ul belgian şi din Teritoriile sub mandat belgian, la o viză de transfer. Această viză era eliberată conform cu listele comunicate de către Oficiul de Compensaţie belgo-luxemburghez. Listele trebuiau să fie stabilite pe baza importurilor de mărfuri româneşti.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 277 din 2 decembrie 1935.

Convenţia a intrat în vigoare la 20 noiembrie 1935, la 15 zile, după cum precizează art. 13, de la data semnării Convenţiei. A fost aprobată prin J.C.M. nr. 2 275 din 28 noiembrie 1935. Convenţia generală de plăţi din 5 noiembrie 1935 a abrogat, conform stipulaţiilor art. 14, toate Convenţiile de plăţi anterioare.

A fost abrogată de Acordul din 24 august 1937.

436

1935, noiembrie 25

Dispoziţii pentru înfiinţarea unui triptic internaţional pentru armele de vînătoare

Consiliul de Miniştri al României, în şedinţa sa din 25 noiembrie 1935, a hotărît să adere la propunerile Consiliului Internaţional de vînătoare din Paris, relativ la înfiinţarea unui triptic pentru arme de vînătoare şi tir. Acest triptic urma să se elibereze în fiecare ţară pentru străini, de către delegaţii ţării respective în Consiliul Internaţional de vînătoare din Paris, iar pentru români, de către delegaţii români în acest consiliu.

Potrivit art. 3, tripticul acorda posesorului său dreptul de a aduce şi scoate din ţară, de fiecare dată, două arme de glonţ şi două cu alice din cele prevăzute în triptic, şi muniţie, de cel mult 30 cartuşe cu glonţ şi 200 cartuşe cu alice. Viza consulară obţinută prin vînătoare, în România, era valabilă cel mult 3 luni, neputîndu-se acorda prelungire.

Text românesc în Mon. Of. nr. 276 din 30 noiembrie 1935.

Dispoziţiile au fost aprobate prin J.C.M. nr. 2 526 din 30 noiembrie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 276 din 30 noiembrie 1935.

437

1935, decembrie 3, Bucureşti

Acord de plăţi între Finlanda şi România

Prin acest Acord, reglementarea creanţelor rezultate din cumpărături de mărfuri în Finlanda de origine românească, şi din cumpărături de mărfuri în România de origine finlandeză se făcea prin plata, în Finlanda, la Banca Finlandei şi, în România, la Banca Naţională a României sau în altă bancă autorizată de către Banca Naţională a României.

Potrivit art. 2, orice creanţă comercială rezultată din cumpărături de mărfuri de origine românească, importate în Finlanda urmau să fie reglate prin vărsămîntul sumei datorate la Banca Finlandei.

Banca Finlandei credita sumele încasate la un cont global în mărci finlandeze şi fără dobînzi, cont ţinut deschis, de ea, în numele Băncii Naţionale a României.

O stipulaţie asemănătoare cuprinde Acordul şi pentru creanţele comerciale rezultate din cumpărături de mărfuri de origine finlandeză, importate în România, care trebuia să fie reglată prin vărsămîntul sumei datorate la Banca Naţională a României sau la banca autorizată. Banca Naţională a României trebuia să cre-

diteze sumele încasate la un cont global în mărci finlandeze, neproducătoare de dobînzi, cont ţinut deschis, de ea, în numele Băncii Finlandei.

Contravaloarea în lei a datoriilor comerciale arierate putea să fie întrebuinţată, de acord cu Banca Naţională a României, conform dispoziţiilor acordate de Statul Român arieratelor tuturor ţărilor.

Repartiţia sumelor care se acumulau la contul global urmau să se facă la fiecare şase luni.

Conform stipulaţiilor art. 5, Banca Finlandei şi Banca Naţională a României urmau să se înştiinţeze, reciproc, despre vărsămintele efectuate.

Plăţile exportatorilor de mărfuri finlandeze trebuiau să fie efectuate la Banca Finlandei, iar plăţile exportatorilor de mărfuri româneşti erau efectuate de băncile din România.

Potrivit art. 6, creanţele rezultate din exporturi de mărfuri, făcute înainte de intrarea în vigoare a acestui Acord, erau reglate în conformitate cu aceste dispoziţii.

Creanţele rezultate din livrări de mărfuri a căror sumă fusese vărsată înainte de intrarea în vigoare a acestui Acord, la un cont oarecare, în România, în favoarea unui vînzător de mărfuri finlandeze, trebuiau, la cererea creditorului, să fie transferate imediat după intrarea în vigoare a Acordului şi conform acestor dispoziţii, la contul global ţinut la Banca Naţională a României pentru Banca Finlandei.

Articolul 10 prevede că la expirarea acestui Acord, importatorii ţării în favoarea căreia mai exista un sold pe lîngă cealaltă ţară, trebuia să continue să verse contravaloarea importului lor, conform dispoziţiilor Acordului, pînă la amortizarea totală a creanţelor ce corespundeau acestui sold. De asemenea, contravaloarea mărfurilor importate pe credit în timpul acestui Acord şi anterior rezilierii continua să fie vărsată la conturile de plată.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 292 din 19 decembrie 1935.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 372 din 12 decembrie 1935, publicat în Mon. Of. nr. 292 din 19 decembrie 1935.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1936. Acordul a fost denunţat la 1 septembrie 1937.

438

1936, ianuarie 16, Cairo

Acord comercial provizoriu încheiat de România şi Egipt

Prin acest Acord, Părţile Contractante au convenit să-şi acorde reciproc tratamentul naţiunii celei mai favorizate cu privire la taxele vamale şi pentru toate taxele accesorii.

Ca rezultat al acestui tratament, produsele naturale sau fabricate, originare din fiecare Stat Contractant şi exportate pe teritoriul celeilalte, nu erau supuse la taxe altele sau mai ridicate decît acelea la care erau sau puteau să fie supuse produsele de aceeaşi natură şi care proveneau din oricare altă ţară.

Angajamentele formulate la art. 1 nu se extindeau asupra avantajelor care erau sau urmau să fie acordate de către una din Părţile Contractante unor ţări limitrofe, precum şi Statelor din Mica Înţelegere.

Potrivit art. 3, Acordul urma să intre în vigoare în ziua semnării lui, rămînînd în vigoare pînă la 31 octombrie 1936.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 96 din 27 aprilie 1936.

Acordul a intrat în vigoare la 16 ianuarie 1936. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 740 din 4 aprilie 1936. A fost ratificat de Egipt la 12 martie 1936 (Jurnalul Oficial nr. 26 din 16 martie 1936). Acordul a fost promulgat de Guvernul egiptean prin Decretul publicat în Jurnalul Oficial nr. 26 din 16 martie 1936.

439

1936, ianuarie 24, Bucureşti

Convenţie relativă la reglementarea şi dezvoltarea navigaţiei aeriene între Statele Înţelegerii Balcanice

Fiecare din Părţile Contractante se obliga să acorde în timp de pace, cu condiţia reciprocităţii depline, aeronavelor celorlalte Părţi Contractante, regulat înmatriculate, dreptul de a practica navigaţia aeriană pe teritoriul său naţional, sub rezerva observării stipulaţiilor prezentei Convenţii şi a drepturilor de cabotaj.

Prin teritoriu naţional, în sensul art. 1 se înţelege teritoriul Statului, inclusiv apele teritoriale.

Prin aeronave, în înţelesul aceluiaşi articol, se înţelegea aeronavele particulare şi aeronavele de Stat care nu erau întrebuinţate ca aeronave militare, de vamă sau de poliţie.

Articolul 2 prevede că aeronavele fiecărei Părţi Contractante, echipajul, încărcătura şi călătorii trebuiau să se supună pe teritoriul naţional al celeilalte Părţi Contractante obligaţiilor care decurgeau din dispoziţiile în vigoare, în statul respectiv.

Conform art. 3, fiecare Stat Contractant avea dreptul să interzică zborul deasupra anumitor zone ale teritoriului său, cu condiţia ca nici o diferenţă să nu fi fost făcută din acest punct de vedere între aeronavele Părţilor Contractante.

Tot în virtutea stipulaţiilor art. 3, fiecare Parte Contractantă îşi rezerva dreptul, în timp de pace, în împrejurări excepţionale, de a restrînge sau de a interzice provizoriu, cu efect imediat, în întregime sau în parte, zborul deasupra teritoriului său.

Convenţia mai prevede că aeronavele uneia din Părţile Contractante puteau să poarte, pe teritoriul naţional al celorlalte Părţi Contractante, aparate de radiocomunicaţie, numai atunci cînd posedau o autorizaţie specială în acest scop. Aceste aparate urmau să fie întrebuinţate numai de membrii echipajului, pe baza unei autorizaţii speciale acordată în ţara lor.

Conform art. 9, transportul explozivelor, armelor şi muniţiilor de război cu aeronava era interzis în navigaţia internaţională. Convenţia interzicea oricărei nave străine de a transporta asemenea materiale pe teritoriul unui Stat Contractant.

În materie de navigaţie aeriană, fiecare Stat avea dreptul de a interzice sau de a reglementa transportul sau întrebuinţarea aparatelor fotografice. Pentru motive de ordine publică transportul obiectelor, altele decît cele menţionate mai sus, putea fi supus la restricţii de către orice Stat. Această reglementare trebuia să fie imediat notificată celorlalte State.

Potrivit art. 12, aerodroamele puse la dispoziţia navigaţiei aeriene publice erau accesibile aeronavelor fiecăruia dintre State. Serviciul de informaţii meteorologice, serviciul radioelectric, serviciul de protecţie al navigaţiei aeriene etc. erau la dispoziţia aeronavelor Statelor Contractante, în aceleaşi condiţiuni.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 58 din 11 martie 1937.

Convenţia a fost semnată de: România, Iugoslavia, Grecia, Turcia.

A fost votată de Senat la 10 februarie 1937 şi de Adunarea Deputaţilor la 20 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 005 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 58 din 11 martie 1937.

440

1936, februarie 7, Paris

Acord asupra plăţilor comerciale încheiat de România şi Franţa

Potrivit art. 1, plata creanţelor rezultate în mod exclusiv din importul francez în România şi a mărfurilor româneşti în Franţa se efectua în conformitate cu dispoziţiile acestui Acord.

În virtutea art. 2, erau considerate ca mărfuri franceze: a) Produsele de origine franceză; b) Produsele de provenienţă franceză care făcuseră, anterior încheierii acestui acord, obiectul unui cont comercial obişnuit; c) Cărţile şi publicaţiile de orice fel, importate în Franţa.

Conform art. 3, importul în Franţa a oricăror mărfuri originare sau care proveneau din România trebuia să fie plătit, la scadenţă, prin vărsarea preţului de cumpărare f.o.b. în franci francezi, într-un cont global deschis într-o bancă franceză denumită „Bancă corespondentă", în numele Băncii Naţionale a României. Acest cont global primea toate vărsămintele în favoarea creditorilor români.

Importul în România a oricăror mărfuri originare sau care proveneau din Franţa trebuia să fie plătit, la scadenţă, prin vărsarea contravalorii în lei, la un cont global deschis la Banca Naţională a României sub titlul „Cont global pentru plăţile comerciale în Franţa".

Conturile globale menţionate mai sus nu produceau dobînzi.

Atît la Banca Naţională a României cît şi la Banca Franceză corespondenţa, plăţile şi vărsămintele urmau să se efectueze în moneda naţională a fiecăreia din cele două ţări.

Banca Naţională a României putea să dispună liber de 50% din sumele vărsate la contul global, la „Banca corespondentă".

Oficiul Franco-Român al plăţilor comerciale creat de către Guvernul Francez primea comunicările tuturor ordinelor de plată date de către Banca Naţională a României pentru a se asigura de aplicarea Acordului.

Conform art. 16, erau considerate creanţe comerciale arierate, creanţele care proveneau din importul mărfurilor exportate din Franţa în România înainte de 20 august 1934 şi efectiv importate.

Plata acestor creanţe avea loc proporţional cu suma iniţială a fiecăreia din ele.

Contravaloarea în lei a creanţelor comerciale arierate, care nu fusese vărsată de către debitorii români la Banca Naţională a României, era vărsată la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni a României, la un cont numit „Contul creanţelor comerciale arierate în Franţa".

Un Protocol semnat la aceeaşi dată precizează că Guvernul Francez, doritor să înlesnească transferurile care erau în sarcina României, accepta să treacă, de la 40 la 50%, cota parte de devize libere lăsată la dispoziţia României, din importurile româneşti în Franţa şi în Algeria.

În acelaşi timp, precizează art. 2 din Protocol, Guvernul Francez, doritor de

a acorda produselor româneşti noi debuşee, acorda României contingente suplimentare şi anumite înlesniri comerciale, fără să prejudicieze drepturile ce decurgeau pentru România din Tratatul de Comerţ dintre cele două ţări, încheiat la 27 august 1930.

Guvernul Francez se angaja să importe din România, pentru nevoile aviaţiei militare: 25 000 tone benzină de aviaţie în cursul anului 1936.

Guvernul Român se angaja să destineze timp de 12 ani, începînd de la data intrării în vigoare a acordurilor, sumele rezultate din vînzarea redevenţelor de petrol, pînă la concurenţa unui maximum de 750 000 tone pe an, plăţi ce urmau să fie făcute în Franţa.

Asupra acestei sume, o anuitate de 60 000 000 de franci era destinată plăţilor comenzilor de material de apărare naţională care erau sau urmau să fie făcute de Statul Român în Franţa.

Guvernul Român consimţea, de asemenea, să exporte în Franţa pînă la 250 000 tone petrol brut anual.

Acordul conţine următoarele anexe: Protocol; Acord asupra plăţilor comerciale; Protocol adiţional la Acordul de plăţi; Scrisoare referitoare la Societatea „Petrofina"; Scrisoare privitoare la reducerea taxei de licenţă ad valorem; Protocol de semnătură.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1936.

Acordul a fost promulgat de Guvernul Francez la 20 mai 1936.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 933 din 14 mai 1936, conform Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1936. A intrat în vigoare la 1 iunie 1936.

441

1936, februarie 15, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Uniunea Sovietică

„Cu scopul de a contribui la dezvoltarea relaţiilor economice între România şi U.R.S.S. şi pentru a înlesni comerţul între cele două ţări, Guvernele României şi U.R.S.S., de comun acord, au convenit asupra celor ce urmează":

Potrivit prevederilor art. 1, sumele în lei ce Uniunea Sovietică sau organizaţiile sale economice, comerciale şi financiare obţineau de la vînzarea mărfurilor lor în România, de la turism, precum şi încasările de altă natură în lei — acestea puteau să atingă 10% din totalul încasărilor revenind Uniunii sau organizaţiilor sale economice, comerciale şi financiare — erau vărsate Băncii Naţionale a României la un cont deschis în numele Băncii de Stat a U.R.S.S.

Stipulaţiile art. 1 nu se aplicau sumelor ce proveneau din vînzarea imobilelor de pe teritoriul român aparţinînd U.R.S.S.

În virtutea art. 2, Banca de Stat a U.R.S.S. sau delegatul său, însărcinat special, puteau să dispună liber de sumele depuse la acest cont, fără nici o restricţie şi fără autorizaţie specială pentru plata mărfurilor cumpărate în România de către Uniunea Sovietică sau organizaţiile sale economice, comerciale şi financiare, şi destinate exportului în U.R.S.S. Nu se putea exporta în U.R.S.S. decît mărfurile al căror export nu era interzis prin dispoziţii legale de ordin general.

Articolul 3 precizează că, conform art. 1 al Acordului, plăţile pentru mărfurile de origine sovietică vîndute sau livrate, precum şi plăţile de orice altă

natură erau efectuate prin vărsăminte la contul Băncii de Stat a U.R.S.S., fără restricţii şi fără autorizaţie specială.

Prin art. 4 s-a stabilit că mărfurile româneşti destinate să fie exportate în U.R.S.S. şi al căror export nu era interzis prin dispoziţii legale de ordin general, erau exportate, conform stipulaţiilor Acordului, fără permise de export, pentru atît cît exista un disponibil la Banca Naţională a României, în favoarea U.R.S.S.

Conform art. 5, Guvernul Român se angaja să statornicească şi să aplice regimul contingentelor stabilite sau care urmau să fie stabilite în aşa fel încît să plaseze produsele din U.R.S.S. într-o poziţie, cel puţin tot atît de favorabilă, ca aceea a produselor similare din orice altă ţară.

Dacă la expirarea Acordului ar fi rezultat un sold la Banca Naţională a României, în contul prevăzut la art. 1 de mai sus, acest sold trebuia lichidat, pînă la epuizare, conform dispoziţiilor de mai sus.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 63 din 16 martie 1936.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 454 din 10 martie 1936, conform Mon. Of. nr. 63 din 16 martie 1936.

Acordul a intrat în vigoare la 1 martie 1936.

442

1936, februarie 15, Bucureşti

Protocol incheiat de România cu Uniunea Sovietică constituind un acord comercial

În momentul semnării Acordului de plăţi din 15 februarie 1936, Părţile Contractante au convenit asupra celor ce urmează:

A. Pe toată perioada duratei Acordului de plăţi semnat de România şi U.R.S.S., produsele solului şi ale industriei de origine şi de provenienţă românească beneficiau, la intrarea lor pe teritoriul Uniunii Sovietice, de aceleaşi drepturi şi privilegii ca şi produsele similare din oricare altă ţară.

De asemenea, produsele solului şi ale industriei de origine şi de provenienţă din Uniunea Sovietică beneficiau, la intrarea lor pe teritoriul României, de aceleaşi drepturi şi avantaje ca şi produsele similare din oricare altă ţară.

Acest regim al naţiunii celei mai favorizate era rezervat produselor solului şi industriei celor două Părţi Contractante, în ceea ce priveşte: a) drepturile de vamă, taxele şi impozitele percepute la intrarea produselor din una din Părţile Contractante pe teritoriul celeilalte; b) Formalităţile la care erau supuse aceste produse; c) Oricare alte drepturi şi avantaje de care beneficiau produsele din orice altă ţară.

B. Tratamentul naţiunii celei mai favorizate nu se aplica în ceea ce priveşte: a) Favorurile speciale care erau sau urmau să fie acordate statelor limitrofe pentru a înlesni traficul de frontieră; b) Regimul ce Uniunea Sovietică îl acordase sau putea să-l acorde Lituaniei, Letoniei şi Estoniei, precum şi ţărilor continentale din Asia limitrofe Uniunii Sovietice.

C. Acest Protocol face parte integrantă din Acordul de plăţi între România şi U.R.S.S., fiind strîns legat de acesta.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 63 din 16 martie 1936.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 454 din 10 martie 1936, conform Mon. Of. nr. 63 din 16 martie 1936.

443

1933, martie 23, București

Acord adiţional la Acordul de clearing între Confederaţia Elveţiană şi România încheiat la 4 septembrie 1935

Primul aliniat al art. 4 din Acordul de plăţi din 4 septembrie s-a modificat, după cum urmează:

Plăţile şi vărsămintele la Banca Naţională a României, precum şi plăţile şi vărsămintele la Banca Naţională a Elveţiei, se efectuau în lei, respectiv în franci elveţieni. Conversiunea se făcea pe baza cursului oficial. Dar debitorii români trebuiau să mai plătească, în afară de contravaloarea datoriilor calculate la cursul oficial, prima fixată de regimul existent, în vigoare, în România. De asemenea, exportatorul român trebuia să primească, în plus de contravaloarea la cursul oficial a creanţei sale, prima fixată de regimul, în vigoare, în România.

Articolul 7 al Acordului de clearing era înlocuit prin dispoziţiile următoare:

a) 66% din sumele vărsate erau trecute la creditul contului de noi creanţe elveţiene de mărfuri. Acest cont era folosit la plata creanţelor rezultate din livrări de mărfuri a căror intrare în România avusese loc, cu începere de la 1 octombrie 1930, precum şi a tuturor creanţelor ce proveneau din mărfuri create după intrarea în vigoare a acestui Acord.

b) 2% din vărsăminte trecea la creditul contului creanţelor ce rezultau din exportul mărfurilor neînsoţite de un certificat de origine elveţiană, dar care proveneau din operaţii comerciale ale caselor de comerţ domiciliate în Elveţia.

c) 1% din vărsăminte trecea la creditul contului afectat creanţelor arierate, rezultate din livrările de mărfuri, a căror intrare în România avusese loc înainte de 1 octombrie 1932. Sumele trecute la acest cont serveau la plata creditorilor elveţieni care vînduseră mărfurile fără a ţine seama de originea lor, în ordinea cronologică a vărsămintelor efectuate pe lîngă Banca Naţională a României;

d) 5% din vărsăminte erau trecute la creditul contului „Creanţelor financiare". Acest cont servea la plata primelor de asigurare şi de reasigurare ce trebuiau plătite de societăţile de asigurare în România, precum şi la plata creditorilor elveţieni care posedau creanţe rezultate din vînzarea de mărfuri pentru atît cît crearea acestor creanţe se ridica la o dată anterioară datei de 1 iunie 1934.

Cu începere de la 1 aprilie 1936, plăţile ce trebuiau efectuate în România de către societăţile de asigurare domiciliate în Elveţia, urmau să se facă la Banca Naţională a Elveţiei. Ele serveau la lichidarea vărsămintelor operate în România asupra contului „Creanţe financiare" de către societăţile de asigurare domiciliate în Elveţia, în ordinea cronologică.

Nu erau supuse la această obligaţie sumele datorate în România de aceste societăţi, cînd, cu aprobarea Oficiului elveţian de compensaţie şi a Băncii Naţionale a României, aceste sume puteau să fie compensate cu veniturile şi capitalul fondurilor existente în România şi care aparţineau societăţilor de asigurare cu sediul în Elveţia.

e) 15% din vărsăminte erau trecute la creditul unui cont special şi serveau la plăţile pe care Statul Român le avea de făcut în Elveţia, în special la serviciul datoriei publice şi, excepţional, la plăţile pentru mărfuri.

f) 11% din vărsăminte erau lăsate la dispoziţia Băncii Naţionale a României, pentru a fi întrebuinţată în funcţie de aprecierile sale, şi erau trecute la creditul unui cont liber deschis Băncii Naţionale a României pe lîngă Banca Naţională a Elveţiei, care asigura liberul transfer al acestor disponibilităţi.

Articolul XII din Acordul de clearing se modifica, în sensul că intra în vigoare la 1 aprilie 1936 şi rămînea în vigoare pînă la 31 decembrie 1936. El putea să fie reînnoit din trei în trei luni, prin tacită înţelegere.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 113 din 18 mai 1936.

Acordul adiţional a fost aprobat prin J.C.M. nr. 900 din 14 mai 1936, conform Mon. Of. nr. 113 din 18 mai 1936.

A fost ratificat de Consiliul federal al Elveţiei la 7 aprilie 1936.

Prin schimbul de note din 10/23 iunie 1936 s-au stabilit condiţiile de emitere ale „certificatelor" (albastre) de contingentare, pentru exportul în România.

444

1936, martie 28, Bucureşti

Protocol încheiat de România şi Cehoslovacia privitor la schimbul de mărfuri

În virtutea acestui Protocol, autorităţile competente cehoslovace urmau să admită importul în Cehoslovacia al mărfurilor româneşti prevăzute în Planul Economic stabilit de către Consiliul Economic al Micii Înţelegeri, conform tuturor contingentelor şi condiţiilor menţionate în acest Plan.

Autorităţile competente româneşti admiteau importul în România al mărfurilor cehoslovace, conform contingentelor şi regimurilor fixate în Plan.

Importul în România era admis, în principiu, în părţi trimestriale egale, ţinîndu-se seama de toate contingentele fixate de Plan. Repartizarea urma să se facă pînă la 15 a primei luni a fiecărui trimestru.

Protocolul prevede că permisele de import trebuiau să fie eliberate de către autorităţile româneşti, fără să se ţină seama de disponibilităţile existente la un moment dat, în termen de opt zile de la data prezentării cererii respective.

În cazul cînd părţile trimestriale ale contingentelor stabilite de Plan nu erau epuizate de importatorii români în limitele cotelor lor individuale, permisele de import trebuiau eliberate oricărui alt importator autorizat, care le-ar fi cerut, fără a se ţine seama de cota sa individuală.

Părţile neepuizate ale contingentelor erau repartizate în cursul trimestrelor următoare.

În interesul dezvoltării comerţului reciproc, delegaţii celor două ţări trebuiau să procedeze trimestrial la revizuirea mersului afacerilor comerciale.

În momentul acestei verificări urma să se ţină seama: a) De planurile economice existente; b) De cantităţile mărfurilor admise la import în cele două ţări, conform listelor permiselor eliberate pe care autorităţile celor două ţări trebuiau să şi le comunice în prima decadă a fiecărei luni; c) De cantităţile de mărfuri importate de cele două ţări, după statisticile comerţului exterior; d) De rezultatele schimburilor efectuate între cele două ţări.

Conform art. 8, înlesnirile acordate sau pe care România urma să le acorde pe viitor unei terţe ţări, în ceea ce priveşte aplicarea regimului comerţului exterior, trebuiau să fie imediat cedate şi Cehoslovaciei.

În cazul cînd măsurile luate de una din cele două Ţări, sau favorurile acor-

date unei țări terțe ar fi putut împiedica schimbul mutual de mărfuri, autoritățile celor două Țări urmau să se înțeleagă, fără întîrziere, asupra mijloacelor adecvate pentru remedierea stărilor de lucruri.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936.

Protocolul a intrat în vigoare la 1 aprilie 1936, în conformitate cu stipulațiile art. 12.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 746 din 6 aprilie 1936, conform Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936.

445

1936, martie 28, București

Acord de plăți între Banca Națională a României și Banca Națională a Cehoslovaciei

Banca Națională a României și Banca Națională a Cehoslovaciei luînd act de Protocolul cu privire la schimbul de mărfuri între cele două Țări, semnat la București la 28 martie 1936, au căzut de acord ca creanțele reciproce să fie reglementate conform stipulațiilor de mai jos.

Conform art. 2, sumele rezultate din importul în Cehoslovacia a uleiurilor minerale, precum și acelea care proveneau din alte titluri decît importul mărfurilor românești erau creditate asupra conturilor Băncii Naționale a României, potrivit cu art. 3.

Conturile erau eliberate în coroane cehoslovace și neproducătoare de dobînzi. Banca Națională a României trebuia să plătească contravaloarea sumelor vărsate, creditorilor români și, pe de altă parte, să dea fără întîrziere ordine de plată din România în Cehoslovacia, conform dispozițiilor cu privire la comerțul devizelor în vigoare în acel moment.

Potrivit art. 3, vărsămintele rezultate din importul uleiurilor minerale în Cehoslovacia erau repartizate după cum urmează: a) 30% din contravaloare erau trecute la creditul contului global, subcont I al Băncii Naționale a României la Banca Națională a Cehoslovaciei. Sumele acestui subcont erau la libera dispoziție a Băncii Naționale a României, pentru oricare transfer în devize libere; b) 20% din contravaloare era creditată asupra contului global, subcont II (materiale pentru industria petrolieră). Sumele acestui subcont erau întrebuințate la plata mărfurilor cehoslovace importate de către industria petrolieră română, în urma propunerilor pe care Legația Cehoslovaciei urma să le prezinte Băncii Naționale a României; c) 20% din contravaloare era creditată asupra contului global, subcont III. Acest subcont era destinat la acoperirea, în primul rînd, a plăților de orice natură de efectuat în Cehoslovacia în contul Statului românesc sau al administrațiilor publice, precum și orice alt vărsămînt de efectuat de către România în Cehoslovacia rezultînd din alte titluri decît importul mărfurilor cehoslovace în România. „Contul special", prevăzut de art. 2 al aranjamentului din 3 aprilie 1935 era suprimat, iar soldul acestui cont urma să fie trecut la subcontul III menționat mai sus; d) 20% din contravaloare era trecută la creditul contului clearing arierate și întrebuințate la amortizarea creanțelor respective. Erau vărsate la acest cont și sumele rezultate din alte titluri decît importul mărfurilor românești în Cehoslovacia; e) 10% a contravalorii era creditată asupra „contului balnear" al Băncii Naționale a României la Banca Națională a Cehoslovaciei, pentru a susține mișcarea balneară.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936.

Acordul a intrat în vigoare la 1 aprilie 1936.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 746 din 6 aprilie 1936, conform Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936. Face parte integrantă din Protocolul dintre România și Cehoslovacia încheiat la aceeași dată.

446

1936, aprilie, București

Convenție între Regia Autonomă a Căilor Ferate Române (C.F.R.) și firmele germane Krupp, Vereinigte Stahlwerke etc., pentru stingerea pretențiilor lor față de Statul Român și C.F.R., izvorîte din livrările făcute anticipat în contul reparațiilor

Conform art. 1, în baza contractelor de furnituri de materiale RW 31, 32 și 33/45, a actelor aferente și a Convenției din 19 iunie 1930, firmele menționate în titlul Convenției au predat C.F.R. cantități de materiale ce trebuiau să fie achitate cu sumele cuvenite Statului Român din reparațiile datorate de Statul German, dar care rămăseseră în mare parte neplătite, în urma suspendării plății reparațiilor germane.

Creanța provenită din materialele efectiv furnizate și încă neplătite, inclusiv dobînzile fixate prin contract, însuma la data de 30 septembrie 1935, în total Reichsmark 24 580 000, adică 983 200 000 lei.

Pentru stingerea definitivă a acestei creanțe și a tuturor pretențiilor firmelor industriale germane contractante, rezultate din aceste contracte, C.F.R. se obliga să plătească firmei Otto Wolff, în calitate de procuratoare a comunității firmelor industriale germane contractante, suma de 280 000 000 lei în obligațiuni $4^1/_2\%$, neconvertibile, la purtător, ale Statului Român, emise de Ministerul de Finanțe, socotite la valoarea lor nominală, și anume:

1 000 bucăți de cîte 100 000 lei;
2 000 bucăți de cîte 50 000 lei;
3 000 bucăți de cîte 20 000 lei;
2 000 bucăți de cîte 10 000 lei.

Obligațiunile trebuiau să poarte numere consecutive.

Aceste obligațiuni erau emise în baza legii promulgată prin Decretul nr. 2 022 din 7 iulie 1934 și a Jurnalului Consiliului de Miniștri nr. 22 din 16 ianuarie 1936.

Un model ale acestor obligațiuni, cu condițiile de emitere și plată, aprobate de ambele Părți semnatare ale acestei Convenții, era anexat ca parte esențială integrantă la Convenție.

Obligațiunile amintite ale Statului Român, în sumă totală de 280 000 000 lei nominal, trebuiau să fie predate de către C.F.R. pentru Contul comunității firmelor industriale germane contractante Societății Bancare Române din București, în depozitul firmei Otto Wolff din Köln, la această bancă. Predarea urma să fie efectuată de către C.F.R. în timp de 6 săptămîni de la semnarea Convenției.

Obligațiunile puteau oricînd să fie exportate în străinătate, fără nici o restricție.

Potrivit art. 2, sumele de lei ce rezultau din încasarea semestrialităților sau din valorificarea obligațiunilor erau la libera dispoziție a purtătorilor obligațiunilor pentru plăți de mărfuri, prestări de servicii, precum și pentru orice fel de plăți în România.

Sumele de lei rezultate din încasarea cupoanelor de dobînzi, aparținînd acestor obligațiuni, puteau oricînd să fie transferabile însă numai în Reichsmark, în Germania.

După predarea obligaţiunilor, această Convenţie trebuia să fie notificată Statului German şi Băncii Reglementelor Internaţionale din Basel, cu menţiunea că firmele industriale germane contractante au fost complet şi defintiv lichidate cu privire la toate pretenţiile lor faţă de Statul Român, cît şi faţă de C.F.R., pentru materialele livrate cu anticipaţie, în contul reparaţiilor datorate Statului Român de Guvernul German.

Text românesc în Mon. Of. nr. 82 din 7 aprilie 1936.
Convenţia a fost votată de Adunarea Deputaţilor la 31 martie 1936 şi de Senat la 1 aprilie 1936. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 831 din 4 aprilie 1936, publicată în Mon. Of. nr. 82 din 7 aprilie 1936.
A intrat în vigoare la 1 septembrie 1936.

447

1936, aprilie 2, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Grecia

Conform stipulaţiilor art. 1, contravaloarea mărfurilor româneşti importate (vămuite) în Grecia după data punerii în vigoare a acestui Acord, era calculată, în afară de excepţiile prevăzute la art. 2, prin plata a 35% din contravaloarea în devize libere şi compensarea restului de 65% cu creanţe ce rezultau din importul de mărfuri greceşti în România, precum şi din anumite alte creanţe cuprinse în Convenţie şi denumite, în cele ce urmează, „plăţi financiare".

Cei 65% erau trecuţi la cele două conturi A şi B, fără dobîndă, şi anume: 55% din valoarea mărfurilor româneşti la Contul A, a cărui disponibilităţi erau afectate, conform stipulaţiilor art. 4 din Acord, la cumpărarea mărfurilor elene pentru exportul în România, şi 10% din aceeaşi valoare la Contul B, a cărui disponibilităţi erau destinate „Plăţilor financiare".

La acelaşi Cont B trebuia vărsat totalul încasărilor consulare ale Autorităţilor Consulare Româneşti în Grecia.

Potrivit art. 2, creanţele care rezultau din importul în Grecia a petrolului românesc şi a derivatelor lui erau reglate prin plata a 50% din această valoare prin cesiune de creanţe comerciale blocate, pe care Grecia le poseda asupra unor conturi de clearing bancar cu ţări străine (compensaţie tripartită), unde avea solduri active şi unde Banca Naţională a României ar fi avut nevoie de disponibilităţi. În acest scop se precizează că la fiecare expediţie de petrol sau de produs petrolier în Grecia, desemnarea ţării propusă de Banca Greciei pentru compensaţie tripartită era supusă acceptării prealabile a Băncii Naţionale a României.

Tot în virtutea art. 2, creanţele care rezultau din importul în Grecia a grîului românesc erau reglate prin plata a 90% din valoarea acestui articol în devize libere, restul de 10% din această valoare trecîndu-se la activul Contului A, menţionat mai înainte.

Creanţele ce rezultau din importul în Grecia a porumbului românesc erau reglate prin plata a 80% din valoarea lui în devize libere, restul de 20% din această valoare trecîndu-se la activul aceluiaşi Cont A.

„Plăţile financiare" prevăzute la art. 1, ce serveau ca mijloc de lichidare a disponibilităţilor Contului B trebuiau să cuprindă: a) Încasările consulare ale autorităţilor consulare elene din România; b) Aprovizionările şi furniturile în produse elene a vaselor româneşti în

porturile elene, precum şi reparaţiile făcute de aceste vase în Grecia; c) Plata salariilor funcţionarilor şi cheltuielile de întreţinere a autorităţilor diplomatice şi consulare româneşti în Grecia; d) Cheltuielile în Grecia a voiajorilor români sau greci, stabiliţi în România, şi anume 12 000 drahme de paşaport individual pentru o şedere în Grecia de cel puţin cinci zile; în cazul unui paşaport colectiv, eliberat unei familii, se acorda, pentru acelaşi număr de zile, pe lîngă cei 12 000 drahme, un supliment de 3000 drahme de persoană, înscrise pe paşaport, acest supliment urcîndu-se la 4 000 drahme de persoană, în cazul unui paşaport colectiv turistic eliberat pentru 25 de persoane sau mai multe; e) Cheltuielile studenţilor români sau ale studenţilor greci stabiliţi în România, înscrişi la Universităţi, la Şcolile superioare sau la Şcoala de Teologie în Grecia; f) Sumele neînsemnate trimise de către naţionalii greci stabiliţi în România familiilor lor din Grecia; g) Transferul în Grecia a veniturilor legatelor greceşti, girate în România în favoarea Statului Elen, persoanelor morale de drept public sau a stabilimentelor de utilitate publică elene.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 96 din 27 aprilie 1936.
A intrat în vigoare la 2 aprilie 1936.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 747 din 6 aprilie 1936. A fost denunţat, dar apoi prorogat în mai multe rînduri, ultima dată pînă la 2 aprilie 1938.

448

1936, aprilie 4, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Ungaria

În conformitate cu acest Acord de plăţi, contravaloarea F.O.B. sau franco-frontieră a tuturor mărfurilor româneşti exportate în Ungaria, în afară de cotele-părţi prevăzute de art. 4 şi 5, trebuia să fie vărsată la scadenţă în pengö la creditul unui „cont global" deschis în numele Băncii Naţionale a României, în favoarea exportatorilor români pe lîngă băncile ungureşti autorizate.

Sumele trecute la creditul „contului global" erau afectate pentru plata mărfurilor ungureşti exportate în România.

Exportatorii români erau obligaţi să vîndă într-un termen de trei luni, prin intermediul băncilor autorizate româneşti, creditele lor în pengö exportatorilor unguri care posedau un credit în lei provenind din exporturile lor în România. Potrivit art. 2, contravaloarea F.O.B. sau franco-frontieră a tuturor mărfurilor ungureşti exportate în România trebuia depusă în lei la băncile autorizate româneşti, în contul băncilor autorizate ungureşti, în favoarea exportatorilor unguri.

Sumele în lei erau vîndute de exportatorii unguri într-un termen de trei luni, prin intermediul băncilor autorizate ungureşti, exportatorilor români ce posedau pengö provenind din exporturile lor în Ungaria.

Potrivit art. 4, 15% din contravaloarea mărfurilor româneşti exportate în Ungaria, în afară de produsele petroliere, erau vărsate de importatorul ungur la creditul unui „cont special" aducător de dobînzi, ţinut la băncile autorizate ungureşti în numele Băncii Naţionale a României.

Cota-parte de 15% putea fi urcată de Banca Naţională a României pînă la 25%, cu preaviz de 15 zile.

În conformitate cu dispoziţiile art. 5, băncile autorizate ungureşti trebuiau să

avizeze zilnic Banca Națională a României despre vărsămintele efectuate în favoarea ei la creditul „conturilor speciale". Banca Națională a României trebuia să plătească la primirea acestor avize, exportatorilor români, suma corespunzătoare în lei.

Potrivit art. 6, o cotă parte de 30% în devize, de calculat asupra parității F.O.B. Giurgiu, a produselor petroliere, trebuia vărsată de către importatorii unguri a acestor produse la un „cont de devize libere" la libera dispoziție a Băncii Naționale a României, cont ce urma să se deschidă la Banca Națională a Ungariei.

Banca Națională a Ungariei trebuia să asigure liberul transfer al acestor devize, conform instrucțiunilor Băncii Naționale a României. Banca Națională a Ungariei trebuia să avizeze zilnic, cu toate indicațiile necesare, Banca Națională a României, de vărsămintele efectuate la creditul acestui cont.

Imediat ce primea aceste avize, Banca Națională a României proceda la plata exportatorilor români respectivi de produse petroliere, contravaloarea în lei a acestor sume vărsate în favoarea ei, în devize, adăugînd prima oficială, în vigoare, în România, în ziua plății.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936.

Acordul a intrat în vigoare la 1 aprilie 1936 (retroactiv, conform stipulațiilor art. 14).

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 748 din 6 aprilie 1936, conform Mon. Of. nr. 97 din 28 aprilie 1936.

Potrivit stipulațiilor art. 13, dispozițiile Acordului de plăți din 24 mai 1935 între cele două Bănci Naționale, precum și dispozițiile Protocolului semnat la Budapesta la 27 martie 1936, erau abrogate.

449

1936, iulie 15, Bled

Acord încheiat de România și Iugoslavia pentru dezvoltarea reciprocă a traficului de călători și turiști

Potrivit art. 1, România și Iugoslavia acordau traficului reciproc de călători și turiști toate libertățile și înlesnirile pe care cele două State le acordaseră traficului de călători și turiști, din orice alt Stat.

Totuși, precizează art. 2, dispozițiile din Țările Micii Înțelegeri cu privire la poliția străinilor și la siguranța Țării nu erau modificate prin prezentul Acord.

Ambele Țări au căzut de acord să fixeze taxa percepută la întocmirea unui pașaport, pentru o singură călătorie în Țările Contractante, la 100 dinari, respectiv 300 lei.

Conform art. 6, Părțile Contractante se angajau să pună la dispoziția călătorilor și turiștilor care se deplasau dintr-o Țară în cealaltă o sumă de bani ce se ridica la 8 000 dinari de persoană și de călătorie, sau, în monedă românească, echivalentul a 24 000 lei, în limitele disponibilităților la Contul Clearing.

În afară de aceasta, fiecare călător putea să mai ducă cu el, în monedă efectivă, o sumă de 5000 dinari sau 1500 lei.

S-a mai stipulat că, în scopul de a face posibilă circulația turistică în ambele Țări, și avîndu-se în vedere faptul că balanța comercială se prezenta, în mod normal, activă pentru România, turiștii iugoslavi care doreau să meargă în România puteau să verse în contul Băncii Naționale a României, dinari la Belgrad, indiferent de situația Contului de Clearing, iar Banca Națională a României urma să pună la dispoziția acestora leii necesari în România.

Autoritățile competente, se stipulează în art. 7, trebuiau să acorde cît mai repede posibil, iar cel mai tîrziu în termen de 10 zile, devizele precizate la art. 6, călătorilor și turiștilor doritori de a se deplasa în Țările Contractante.

Părțile Contractante au căzut de acord și asupra scutirii de orice drepturi, adică taxe vamale asupra materialului de propagandă turistică (broșuri, placarde, foi volante, fotografii), fără a se ține seama de partea rezervată în acel material reclamei și întinderii ei.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 88 din 15 aprilie 1937.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 63 din 16 ianuarie 1937, conform Mon. Of. nr. 88 din 15 aprilie 1937.

450

1936, iulie 20, Montreux

Convenție internațională privitoare la regimul Strîmtorilor

„Însuflețiți de dorința de a orîndui trecerea și navigația în strîmtoarea Dardanelelor, Marea de Marmara și Bosfor, cuprinse sub denumirea generală de Strîmtori, astfel încît să se salvgardeze, în cadrul securității Turciei și al securității în Marea Neagră, a Statelor riverane, principiul consfințit prin art. 23 al Tratatului de pace semnat la Lausanne, la 24 iulie 1923;

Au hotărît să substituie prezenta Convenție, Convenției semnate la Lausanne, la 24 iulie 1923..."

Prin art. 1 Părțile Contractante recunosc și afirmă principiul libertății de trecere și de navigație maritimă prin Strîmtori.

Conform art. 2, în timp de pace, vasele de comerț se vor bucura de deplina libertate de trecere și de navigație în Strîmtori, ziua și noaptea, oricare ar fi pavilionul și încărcătura, fără nici o formalitate, sub rezerva dispozițiilor art. 3.

În virtutea art. 3, orice vas care pătrunde în Strîmtori, prin Marea Egee sau prin Marea Neagră, se va opri la un post sanitar lîngă intrarea Strîmtorilor, în vederea controlului sanitar stabilit de regulamentele turcești, în cadrul prescripțiilor sanitare internaționale.

Potrivit art. 4, în timp de război, Turcia nefiind beligerantă, vasele de comerț, oricare ar fi pavilionul și încărcătura, se vor bucura de libertatea de trecere și de navigație în Strîmtori, în condițiile prevăzute la art. 2 și 3.

În timp de război, Turcia fiind beligerantă, precizează art. 5, vasele de comerț, neaparținînd unei țări în război cu Turcia, se vor bucura de libertatea de trecere și de nagivație în Strîmtori, sub condiția de a nu ajuta în nici un fel pe inamic. Aceste vase vor intra în timpul zilei, în Strîmtori, și trecerea va trebui să se efectueze pe calea care va fi indicată, pentru fiecare caz, de autoritățile turcești.

Prin art. 6 s-a stabilit că în cazul cînd Turcia s-ar socoti amenințată de o primejdie iminentă de război, se va menține, totuși aplicarea dispozițiilor art. 2, dar vasele vor trebui să intre în Strîmtori în timpul zilei, iar trecerea va trebui să se efectueze pe calea care va fi indicată, pentru fiecare caz, de autoritățile turcești.

Cu privire la vasele de război, art. 10 prevede că în timp de pace, vasele ușoare de suprafață, vasele mici de luptă și vasele auxiliare, aparținînd sau nu unor Puteri riverane ale Mării Negre se vor bucura, oricare ar fi pavilionul lor, fără nici o taxă sau sarcină oarecare, de libertatea de trecere prin Strîmtori, neputînd însă pătrunde în ele decît ziua

şi sub condiţiile prevăzute la art. 13 şi următoarele.

Vasele de război, altele decît cele care intră în categoriile vizate la alineatul precedent, nu vor avea drept de trecere decît în condiţiile prevăzute prin art. 11 şi 12.

Conform stipulaţiilor art. 11, Puterile riverane ale Mării Negre sînt autorizate a-şi trece prin Strîmtori vasele lor de linie, de un tonaj superior tonajului prevăzut prin alineatul 1 al art. 14, sub condiţia ca aceste vase să nu străbată Strîmtorile decît unul cîte unul, însoţite, cel mult, de două torpiloare.

Potrivit art. 12, Puterile riverane ale Mării Negre vor avea dreptul de a-şi trece prin Strîmtori, în vederea reîntoarcerii la bază, submarinele lor, construite sau cumpărate în afara Mării Negre, dacă un aviz de punere în şantier sau de cumpărare a fost dat Turciei, în timp util.

Submarinele aparţinînd acestor Puteri vor putea, de asemenea, trece prin Strîmtori pentru a fi reparate în şantiere situate în afara Mării Negre, sub condiţia ca Turciei să-i fie date explicaţiile necesare. În ambele cazuri submarinele vor trebui să navigheze în timpul zilei şi la suprafaţă, şi să străbată Strîmtorile în mod izolat.

Potrivit art. 13, pentru trecerea prin Strîmtori a vaselor de război, un preaviz va trebui dat Guvernului Turc pe cale diplomatică. Durata normală a preavizului va fi de 8 zile; „e de dorit, însă, ca ea să fie ridicată la 15 zile pentru Puterile neriverane ale Mării Negre".

Intrarea în Strîmtori pentru trecerea la dus va trebui să aibă loc într-un termen de cinci zile, cu începere de la data indicată în preavizul iniţial. După expirarea acestui termen, va trebui dat un nou preaviz, în aceleaşi condiţii ca pentru preavizul iniţial.

La trecere, comandantul forţei navale va comunica, fără a fi nevoie să se oprească, unei staţii de semnalizare la intrarea în Dardanele sau Bosfor, compunerea exactă a forţei ce se află în subordinele sale.

Prin art. 14 s-a stabilit ca tonajul global maxim al tuturor forţelor navale străine ce se pot afla în curs de tranzit prin Strîmtori, să nu depăşească 15 000 tone, afară de cazurile prevăzute prin art. 11 şi anexa III a Convenţiei.

Convenţia cuprinde trei Anexe şi un Protocol.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 200 din 29 august 1936.

Convenţia şi anexele ei au fost semnate de: Bulgaria, Franţa, Marea Britanie, Grecia, Japonia, *România,* Turcia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Australia.

A fost ratificată prin Scrisori Regale din 23 iulie 1936.

La 27 august 1936 Însărcinatul cu Afaceri al României a depus, în arhivele Guvernului Francez, instrumentul de ratificare a Convenţiei de către România.

A intrat în vigoare definitiv la 9 noiembrie 1936.

451

1936, august 14, Buenos-Aires

Tratat de comerţ între România şi Argentina

Cele două state au convenit să-şi acorde reciproc tratamentul necondiţionat şi nelimitat al naţiunii celei mai favorizate pentru taxele de vamă şi toate taxele accesorii, modul de încasare a acestor taxe precum şi pentru toate regulile, formalităţile şi sarcinile la care puteau fi supuse operaţiile de ieşire din vamă.

Potrivit acestei clauze, produsele naturale sau fabricate originare din una din

Părţile Contractante, destinate teritoriului celeilalte Părţi, în condiţiile menţionate mai sus, nu trebuiau să fie supuse la taxe sau sarcini altele sau mai ridicate, nici la reguli sau formalităţi deosebite. sau mai oneroase ca acelea la care erau sau urmau să fie supuse aceleaşi produse originare dintr-o ţară terţă oarecare.

Toate avantajele, privilegiile şi imunităţile care au fost sau urmau să fie acordate în viitor de către una din cele două Părţi Contractante produselor naturale sau fabricate, originare dintr-o altă ţară oarecare, trebuiau aplicate imediat şi fără compensaţie produselor de aceeaşi natură, originare din cealaltă Parte Contractantă sau destinate teritoriului acestei Părţi. De la această regulă făceau excepţie favorurile care erau sau urmau să fie acordate ulterior de către una din Părţile Contractante Statelor limitrofe pentru a înlesni traficul de frontieră şi drepturile şi privilegiile acordate sau care urmau să fie acordate în viitor unuia sau mai multor State limitrofe, în ipoteza că s-ar fi încheiat o Uniune vamală.

Tratatul stipulează că tratamentul necondiţionat şi nelimitat al naţiunii celei mai favorizate era acordat, de asemenea, în materie de navigaţie.

Supuşii celor două Părţi Contractante se bucurau pe teritoriul celeilalte de tratamentul naţiunii celei mai favorizate şi în ce priveşte situaţia lor juridică, călătoriile, şederea, stabilirea şi exerciţiul comerţului şi a industriei şi toate drepturile şi interesele ce derivă din acestea, fără a prejudicia legile, regulamentele şi ordonanţele ţării.

Produsele naturale sau fabricate originare din una din Părţile Contractante, introduse pe teritoriul celeilalte, nu trebuiau să fie supuse la taxe sau drepturi interne asupra vînzării, transportului sau consumaţiei, mai ridicate sau mai oneroase ca acelea de care erau grevate produsele similare, originare dintr-o terţă ţară.

Mărfurile sau produsele de toate categoriile din una din Părţile Contractante, în tranzit prin teritoriul celeilalte, nu erau supuse la nici un drept de tranzit.

În scopul de a verifica originea mărfurilor importate, autorităţile celor două ţări reclamau ca ele să fie însoţite de un certificat de origine, eliberat sau vizat de autorităţile sau oficiile desemnate de ţara importatoare.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936.

Tratatul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 964 din 24 septembrie 1936, publicat în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936. Printr-un schimb de scrisori cu aceeaşi dată, Tratatul a intrat în vigoare la 30 august 1936, în ce priveşte părţile administrative.

452

1936, august 18, Bucureşti

Declaraţia de adeziune a României la Declaraţia franceză de neimixtiune în afacerile spaniole, din 15 august 1936

„Potrivit unei propuneri de care şi celelalte guverne europene au fost deopotrivă sesizate din iniţiativa Guvernului francez, Guvernul României şi Guvernul Franţei au constatat, în urma negocierilor ce au avut loc între ele, acordul lor asupra unei atitudini comune de observat cu privire la situaţia din Spania".

În consecinţă, Guvernul României a făcut Însărcinatului cu Afaceri al Franţei la Bucureşti, la 18 august 1936, următoarea declaraţie:

„Guvernul României deplorînd evenimentele tragice al căror teatru este Spania,

decis a se abţine de la orice ingerinţă directă sau indirectă în afacerile interne ale acestei ţări,

însufleţit de dorinţa de a evita orice complicaţie prejudiciabilă la menţinerea unor bune relaţii între popoare, declară cele ce urmează:

1. Guvernul Român interzice, în ceea ce îl priveşte, exportul direct sau indirect, reexportarea sau tranzitul cu destinaţia Spania, Posesiunile Spaniole sau Zona Spaniolă a Marocului, a orice arme, muniţii şi material de război, precum şi a orice aeronavă montată sau demontată şi a orice navă de război.

2. Această interdicţie se aplică contractelor în curs de executare.

3. Prezenta declaraţie intră imediat în vigoare..."

Text românesc în Mon. Of. nr. 207 din 5 septembrie 1936.
Declaraţia a fost semnată de: Marea Britanie, Albania, Germania, Austria, Belgia, Bulgaria, Finlanda, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia[1], Turcia, Cehoslovacia, Suedia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Estonia.
Declaraţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 2 922 din 1 septembrie 1936, conform Mon. Of. nr. 207 din 5 septembrie 1936.

453

1936, august 24, Rio de Janeiro

Acord comercial provizoriu prin schimb de note încheiat între România şi Brazilia

Prin Nota trimisă de Ministerul Afacerilor Străine al Braziliei, Legaţiei Române la Rio de Janeiro, la 24 august 1936, se aducea la cunoştinţă că Guvernul Brazilian, recunoscînd necesitatea reciprocă de a mai continua, puţin timp, negocierile, în vederea încheierii unui acord comercial definitiv între Brazilia şi România, şi nedorind să creeze o întrerupere a relaţiilor comerciale dintre ambele Ţări, solicita, ca pînă la semnarea acordului menţionat mai sus, să rămînă în vigoare regimul comercial din acel moment, care trebuia să fie reglementat printr-un acord provizoriu, pe următoarele baze:

Ambele Ţări Contractante urmau să-şi acorde reciproc tratamentul vamal necondiţionat şi nelimitat al naţiunii celei mai favorizate, cu excepţia avantajelor acordate ţărilor limitrofe şi acelora din Uniunea Vamală, în conformitate cu ceea ce se stabilise prin schimbul de note din 16 decembrie 1931.

Cele două Părţi se mai angajau să păstreze regimul tratamentului reciproc al naţiunii celei mai favorizate şi cu privire la navele lor comerciale, care navigau pe liniile obişnuite.

Pe toată durata de aplicare a acestui acord, importul produselor braziliene în România era autorizat pentru o sumă egală cu media valorii importului brazilian, în România, pe ultimii ani 1934, 1935, 1936.

În cazul cînd una din Părţile Contractante ar fi hotărît să stabilească o anumită limitare, directă sau indirectă, asupra importului unor articole, ea avea dreptul să declare că stipulaţiile Acordului încetează din ziua în care noua limitare urma să intre în vigoare.

Prin Nota de răspuns a Legaţiei României la Rio de Janeiro, adresată Ministerului de Externe al Braziliei, cu data de 24 august 1936, se sublinia că Guvernul Român era de acord cu pro-

---

[1] Cu rezerve.

punerea Guvernului Brazilian de a se menţine, pînă la semnarea unui Acord comercial definitiv, regimul comercial de la acea dată.

Nota Legaţiei Române conţine textul Acordului comercial provizoriu, identic cu textul Acordului propus de Ministerul de Externe al Braziliei.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 273 din 23 noiembrie 1936.

Acordul comercial provizoriu a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 313 din 4 noiembrie 1936.

A intrat în vigoare la 4 noiembrie 1936.

454

1936, august 28, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Regatul Ţărilor de Jos

Potrivit acestui Acord, sumele datorate pentru orice cumpărare de mărfuri româneşti importate direct sau indirect pe teritoriul vamal al Regatului Ţărilor de Jos, în momentul cînd deveneau exigibile urmau să fie plătite integral în florini neerlandezi, la Creditul unui cont global neproducător de dobînzi, deschis pe lîngă Nederlandsch Clearinginstituut.

Cînd suma datorată urma să fie liberată într-o altă deviză decît florinul neerlandez, ea trebuia plătită în florin pe baza cursului mediu al acestei devize cotat în şedinţa Bursei din Amsterdam, premergătoare zilei de plată.

În virtutea art. 4 erau considerate creanţe noi comerciale orice creanţă care rezulta din importul de mărfuri neerlandeze în România, şi care devenea exigibilă cu începere de la 1 septembrie 1936. Erau considerate creanţe comerciale arierate orice creanţă care rezulta din importul de mărfuri în România, import efectuat de către o firmă neerlandeză, fără a se ţine seama de originea mărfii, cu condiţia ca aceste creanţe să fi devenit exigibile înainte de 1 septembrie 1936.

Conform art. 14, Acordul intra în vigoare la 1 septembrie 1936 şi rămînea în vigoare atîta timp cît unul din cele două guverne contractante nu comunica celuilalt dorinţa de a-l denunţa cu un preaviz de cel puţin 15 zile, pentru ca acordul să poată expira la sfîrşitul lunii.

Acordul conţine un Protocol tehnic privitor la plăţile datoriei publice; o Întocmire specială prin schimb de note privitoare la plata unei cantităţi de 90 000 tone grîu şi o Scrisoare explicativă.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 965 din 24 septembrie 1936, publicat în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936.

A fost denunţat la 16 iulie 1937, prelungit în continuare pînă la 15 august 1937 şi, ulterior, pînă la 22 august 1937.

455

1936, septembrie 3, Bucureşti

Protocol care completează Acordul de plăţi încheiat între România şi Ungaria la 4 aprilie 1936

În sesiunea Comisiei româno-ungare ţinută la Bucureşti, între 24 august şi 3 septembrie 1936, cele două delegaţii au căzut de acord asupra celor ce urmează:

La art. 1: În scopul de a uşura schimburile comerciale între cele două ţări, Băncile Naţionale din România şi Ungaria urmau să ia măsuri în sensul simplificării de ambele părţi a formalităţilor administrative necesare pentru plata exporturilor celor două ţări. În acest scop, Banca Naţională a Ungariei nu pretin-

dea, pe o durată de 3 luni de la importatorii de lemn care solicitau autorizaţia de transfer al sumelor datorate, alte justificări în afară de depunerea declaraţiei vamale şi a facturii originale, verificată şi prevăzută cu viza comisiei române pentru verificarea preţurilor. În ipoteza că procedeul se dovedea satisfăcător, el urma să fie menţinut pentru toată durata acordului.

La art. 4: prin derogare de la art. 4, contravaloarea lemnului de foc exportat de România în Ungaria trebuia lichidată în felul următor: a) 50% va fi negociată contra lei, rezultînd din importul de mărfuri ungare; b) restul de 50% va fi lichidat prin întrebuinţarea, în acest scop, a contravalorii creanţelor financiare ungare în România.

La art. 6: La executarea art. 6 al Acordului de plăţi dintre România şi Ungaria din 4 aprilie 1936, cele două Guverne au convenit că cota-parte de 30% de plătit în devize libere asupra livrărilor de produse petroliere trebuia să fie calculată pe baza preţurilor aur f.o.b. Giurgiu, fără să ţină seama de cei 38% cu care exportatorii români pentru asemenea produse măreau cei 70% de plătit în pengö de către importatorii unguri respectivi.

La art. 12: Alineatele II şi III erau înlocuite cu textul următor: Orice import din Ungaria în România, nelichidat pînă în prezent, va putea fi compensat cu orice export român în Ungaria, chiar cu cota parte rezervată pentru plata mărfurilor ungare din exporturile de mărfuri româneşti în Ungaria, efectuate după 1 aprilie 1936.

La alineatul 2, Anexa A: Exportul celor 3000 vagoane de păcură combustibilă (tarif vamal român 1 012), destinat societăţilor industriale ungare, nu putea să fie efectuat decît cu condiţia unui import prealabil în România de materiale de o valoare echivalentă necesare industriei petroliere, fără a se pretinde ca societăţile petroliere exportatoare de păcură să fie aceleaşi cu societăţile petroliere importatoare de materiale tehnice.

La Protocolul confidenţial: În aplicarea art. 1, alin. 2 al Protocolului confidenţial din 4 aprilie 1936 s-a avut în vedere că, contravaloarea totală a livrărilor de lemn va servi la plata livrărilor de produse ungare făcute statului, autorităţilor sau Caselor autonome române, cota parte în pengö care revine Băncii Naţionale a României, în virtutea art. 4 din Acordul de plăţi, netrebuind să fie vărsate în acest caz la „Contul special" al Băncii Naţionale a României. Aceste operaţii nu puteau fi efectuate decît cu condiţia acordului prealabil al celor două Bănci Naţionale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 966 din 24 septembrie 1936, publicat în Mon. Of. nr. 232 din 5 octombrie 1936 şi de Guvernul Ungar prin nota din 10 septembrie 1936.

A intrat în vigoare la 10 septembrie 1936.

456

1936, septembrie 4, Bucureşti

Convenţie încheiată de România şi Turcia pentru emigrarea populaţiei turceşti din Dobrogea

Potrivit art. 1 din această Convenţie, „minoritatea turcă mahomedană, care locuieşte în judeţele: Durostor, Caliacra, Constanţa şi Tulcea, va fi admisă să beneficieze de prezenta Convenţie".

În conformitate cu prevederile art. 2, supuşii români mahomedani, de origine turcă, care locuiau în judeţele menţio-

nate mai sus şi doreau să emigreze în Turcia, erau admişi să părăsească România, într-un termen de cinci ani.

Emigrarea urma să se desfăşoare în etape succesive, în ordinea următoare:

a) Cu începere de la 15 aprilie 1936, un contingent de 15 000 emigranţi, compus din persoane care lichidaseră deja averea lor;

b) În anul al doilea, o zonă de 8 kilometri de-a lungul frontierei Româno—Bulgare;

c) În anul al treilea, oraşul Bazargic şi plăşile Ezibei şi Curtbunar;

d) În anul al patrulea, plăşile Acadâlnar şi Turtucaia;

e) În anul al cincilea, oraşul şi plasa Silistra şi restul teritoriului Dobrogei.

Guvernul Turciei, la începutul fiecărei perioade de emigrare, trebuia să facă cunoscut Guvernului Român, prin Legaţia Turciei la Bucureşti, numărul emigranţilor pe care putea să-i primească pe teritoriul său.

Se stipulează că dacă numărul persoanelor din zonele ce urmau să emigreze în cursul uneia din perioadele menţionate mai sus ar fi depăşit numărul fixat de Guvernul Turc, surplusul trebuia raportat la perioada următoare. Cînd numărul era mai mic decît numărul fixat de Guvernul Turc, urma să se completeze printr-un număr de persoane a căror emigrare era prevăzută pentru perioada următoare.

În virtutea art. 3, prin simplul fapt de a fi prezentat cererea de emigrare Comisiei speciale prevăzută la art. 16, proprietatea bunurilor imobile rurale ce aparţineau viitorilor emigranţi trecea, de drept, în posesia Statului Român; bunurile imobile urbane rămîneau la libera dispoziţie a proprietarilor lor.

Guvernul Român intra în posesiunile bunurilor imobile rurale numai în momentul cînd grupul de emigranţi părăsise domiciliul lor cu destinaţia pentru portul de îmbarcare.

Pentru bunurile imobile rurale ce aparţinuseră emigranţilor, Guvernul Român trebuia să plătească, potrivit art. 4, Guvernului Turc, suma de 6000 lei pentru fiecare hectar, inclusiv pentru construcţiile ridicate pe aceste terenuri, cu excepţia acelora ce aparţineau comunităţii sau Evkafului. O convenţie specială care să reglementeze lichidarea bunurilor mobile sau imobile, ce aparţineau comunităţii mahomedane şi Evkafului, urma să se încheie, ulterior, între cele două State.

Conform art. 5, Guvernul Român trebuia să efectueze, în şapte rate anuale, plăţile valorii bunurilor imobile rurale ce aparţinuseră emigranţilor.

Conform stipulaţiilor art. 11, emigranţii erau liberi să ia cu ei bunurile mobile de orice fel, ce le aparţineau ca proprietate, precum efecte personale uzate, vite sau animale de ferme (neputînd, însă, depăşi un număr de 5 vite mari sau 15 animale mici, de fiecare cap de familie), unelte, maşini etc., care puteau servi la muncile agricole, industriale, sau chiar exercitării unei meserii.

Emigranţii au mai fost autorizaţi să transporte cu ei bijuteriile strict personale, în special colierele (salbele cu monede de aur sau de argint), fiecare emigrantă neputînd lua cu ea decît o singură salbă.

În afară de aceasta, fiecare emigrant era autorizat să ia cu el la ieşirea din România o sumă de 1 000 lei în numerar şi contravaloarea a 2 000 lei în devize străine.

Cele două guverne au convenit ca emigranţii să poată cumpăra de pe piaţa internă, cu leii ce le rămîneau disponibili în urma lichidării bunurilor mobile sau imobile urbane, anumite mărfuri destinate să fie exportate în Turcia, şi anume: lemne în proporţie de 25 la sută; animale în proporţie de 25 la sută; produse de petrol în proporţie de 10 la sută, iar pentru restul pînă la sută, articole libere la export ce figurau în lista A (decizia ministerială nr. 60 955 din 5 octombrie 1935, publicată în Mon. Of. nr. 232 din 9 octombrie 1935), adăugîndu-se la acea listă: cărămizi, ţigle, geamuri şi cuie, în proporţie pînă la 40 la sută. Toate aceste mărfuri erau scutite de impozite, taxe şi alte îndatoriri la export.

Potrivit art. 16, urma să se înfiinţeze o Comisie specială compusă dintr-un judecător, cu funcţia de preşedinte, cîte un reprezentant al Ministerelor de Interne, al Finanţelor şi al Agriculturii, precum şi din unul sau doi mandatari ai populaţiei turceşti din regiunea din care se emigra.

Comisia avea misiunea de a întocmi lista detaliată a emigranţilor, cu indicaţiile precise ale suprafeţei terenurilor ce le aparţineau, precum şi a bunurilor comunităţii şi Evkafului, în fiecare zonă. Listele fiecărei zone determinate serveau ca bază pentru a fixa sumele şi plăţile anuale, ce cădeau în sarcina Guvernului Român.

Convenţia conţine următoarele Anexe: a) Schimburi de note din aceeaşi dată, privitoare la: plata transportului emigranţilor; Facultatea Guvernului Român de a modifica art. 11 privitor la sumele ce le puteau lua, la plecarea din România, emigranţii; Vărsămintele în lei pentru plata cumpărărilor de teren; Verificarea sumelor în lei ce proveneau din vînzarea bunurilor emigranţilor.

Text francez în Mon. Of. nr. 264 din 12 noiembrie 1936. Text românesc în Mon. Of. nr. 10 din 14 ianuarie 1937.
A fost aprobată prin J.C.M. nr. 2 430 din 1936, publicat în Mon. Of. nr. 264 din 12 noiembrie 1936 şi Mon. Of. nr. 10 din 14 ianuarie 1937 (D.R. nr. 2 560 din 11 noiembrie 1936). A fost promulgată prin D.R. nr. 219 din 25 ianuarie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 20 din 27 ianuarie 1937. A fost ratificată prin D.R. nr. 2 500 din 11 noiembrie 1936, pe temeiul legii pentru asigurarea şi menţinerea echilibrului bugetar în exerciţiul financiar 1936/1937, promulgată prin D.R. nr. 824 din 4 aprilie 1936 şi publicată în Mon. Of. nr. 82 din 7 aprilie 1936. D.R. a fost supus votului Corpurilor Legiuitoare, împreună cu alte 44 legi şi ratificări prin D.R. nr. 219 din 25 ianuarie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 20 din 27 ianuarie 1937.
A intrat în vigoare la 30 ianuarie 1937.

457

1936, septembrie 24, München

Acord adiţional la Acordul de plăţi încheiat de România şi Germania la 24 mai 1935

Potrivit capitolului I, Acordul pentru reglementarea plăţilor între România şi Germania, din 24 mai 1935, era supus modificării şi completării. În locul art. 1—19 din Acordul menţionat, se substituiau următoarele articole: 1—17.

Deoarece era vorba de obligaţiuni de plată ce cădeau sub prevederile prezentului Acord, plăţile între România şi Germania urmau să fie efectuate, în România, exclusiv prin mijlocirea Băncii Naţionale a României şi în Germania, exclusiv prin mijlocirea Casei de Compensaţie Germană.

Sub prevederile acestui Acord cădeau (sub rezerva unor aranjamente ulterioare)

următoarele obligaţiuni ale debitorilor germani faţă de creditorii români şi ale debitorilor români faţă de creditorii germani:

a) Plăţi din importul de mărfuri româneşti în Germania şi de mărfuri germane în România; b) Plăţi pentru cheltuieli accesorii uzuale şi economiceşte justificate (cu excepţia plăţilor din domeniul asigurărilor) care survenise în legătură directă cu traficul de mărfuri germano-român; e) Plata soldurilor ce rezulta din compensarea reciprocă, în afară de prezentul Acord, ale Administraţiei germane şi române de cale ferată, poştă şi trafic aerian; d) După un acord special al autorităţilor competente ale ambelor părţi, plăţile pentru alte obligaţiuni născute în legătură cu traficul de mărfuri germano-român.

Potrivit art. 3, comerţul reciproc de tranzit nu cădea sub prevederile prezentului Acord.

Sub mărfuri româneşti sau germane, în sensul Acordului, se înţelegea mărfuri produse sau prelucrate în mod esenţial, sau fabricate în România sau Germania.

Debitorii care, în conformitate cu prevederile Acordului, aveau de efectuat plăţi în Germania, trebuiau să plătească sumele datorate în mărci. Banca Naţională a României urma să dispună plăţile în Reichsmark din conturile speciale la Deutsche Verreschnungskasse, după efectuarea lor, şi în limita disponibilului său.

În măsura în care aceste datorii erau achitate într-o anume valută (lira sterlină, dolarul etc.), conversiunea în Reichsmark trebuia să se facă, de fiecare dată, la ultimul curs mediu cunoscut al bursei din Berlin.

Din sumele plătite în contul special A (mărfuri), urmau să fie defalcate la conturi speciale ale Băncii Naţionale a României la Verrechnungskasse, menţionate mai jos, următoarele procente: 10 la sută la contul special B (plăţi financiare şi diverse plăţi particulare); 10 la sută la contul special C (plăţi pentru Stat).

Prin înţelegere între Banca Naţională a României şi Deutsche Verrechnungskasse se puteau face viramente de la un cont special la altul, dacă, ţinînd seama de necesităţile de plată, situaţia conturilor speciale o pretindeau.

Banca Naţională a României urma să dispună asupra disponibilului său în contul special A, pentru plăţi în Germania, în conformitate cu prevederile Acordului.

Potrivit art. 10, Banca Naţională a României dispunea asupra disponibilului său din contul special B, pentru scopurile următoare: a) Pentru scopuri speciale: cheltuieli de studii ale studenţilor români la şcolile germane; Cheltuieli pentru tratamentul bolnavilor români în Germania; b) Plăţi pentru călătorii turistice şi de afaceri; c) Pentru remiterea soldurilor rezultate din compensaţie între oficiile germane şi române, emiţătoare de bilete de călătorie; d) pentru remiterea către societăţile de navigaţie germane a sumelor ce reprezentau costul biletelor de călătorie; e) Pentru remiterea excedentelor realizate de către societăţile germane de asigurare din operaţiuni de asigurare în România; f) Pentru plata veniturilor (dobînzi, chirii etc.), a investiţiilor germane în România, precum: împrumuturi, credite bancare, acţiuni, plăţi sociale din contracte de societate, proprietăţi imobiliare urbane şi rurale; g) pentru remiterea altor plăţi mai mici.

Conform art. 11, Banca Naţională a României urma să dispună asupra disponibilului său din contul special C, pentru următoarele scopuri: a) Plata dobînzii

şi a amortismentului titlurilor româneşti, aflate în Germania, pentru înlăturarea diferendelor financiare dintre Germania şi România, precum şi împrumutul Casei Autonome a Monopolurilor şi cheltuielilor, în legătură cu acestea; b) Pentru celelalte plăţi financiare ale Guvernului român, autorităţilor şi instituţiilor publice, chiar dacă asemenea plăţi aveau caracter de devize; c) Plata necesităţilor curente ale Legaţiei României şi ale Consulatelor româneşti în Germania; d) Plăţi pentru taxele de patente, licenţe etc.; e) Orice alte obligaţiuni în afară de schimbul de mărfuri cu caracter de devize, atît timp cît creditorul german era dispus să primească plata în mărci, în locul unei alte valute contractate.

În conformitate cu capitolul II, Acordul adiţional trebuia să fie ratificat, urmînd să intre în vigoare, în ziua schimbului instrumentelor de ratificare, la Bucureşti, cu efect retroactiv, de la 1 octombrie 1936.

Acordului i-au fost anexate două Protocoale care dezvoltă conţinutul unor articole.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 262 din 10 noiembrie 1936.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 245 din 29 octombrie 1936, publicat în Mon. Of. nr. 262 din 10 noiembrie 1936.

458

1936, octombrie 22, Bucureşti

Aranjament încheiat de România şi Cehoslovacia privitor la relaţiile şcolare şi intelectuale

În conformitate cu stipulaţiile art. 1, administraţia şcolară cehoslovacă se obliga să construiască în comunele situate pe teritoriul Cehoslovaciei, în care se găseau cel puţin 30 de copii de limbă română, şi care aveau vîrsta de a frecventa în mod obligatoriu cursurile elementare, o şcoală primară publică cu limba de predare româna.

Obligaţii asemănătoare reveneau şi administraţiei şcolare române de a construi în orice comună de pe teritoriul României, în care se găseau cel puţin 30 de copii de limbă cehă la vîrsta de a frecventa în mod obligatoriu cursurile elementare, o şcoală primară publică cu limba cehă, ca limbă de învăţămînt.

Potrivit art. 2, construirea, întreţinerea, organizarea şi administrarea acestor şcoli erau supuse regulamentelor în vigoare pentru şcolile primare din Cehoslovacia şi pentru comunele de pe teritoriul României, regulamentelor în vigoare pentru şcolile primare din România.

Conform art. 3, învăţămîntul în şcolile indicate la art. 1 trebuia să se desfăşoare conform programelor de învăţămînt, în vigoare pe teritoriul Statului unde aceste şcoli funcţionau. Începînd din anul III, limba română şi cehă erau predate în mod obligatoriu, cîte 4 ore pe săptămînă.

Articolul 4 prevede că institutorii care funcţionau în aceste şcoli trebuiau să fie cetăţeni ai Statului pe teritoriul căruia se afla aşezămîntul.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 265 din 16 noiembrie 1937.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 3 390 din 10 noiembrie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 265 din 16 noiembrie 1937.

459

1936, noiembrie 10, Bucureşti

Tratat adiţional la Tratatul de extrădare dintre România şi Statele Unite ale Americii, semnat la Bucureşti, la 23 iulie 1924

Considerînd că este necesar de a se încheia un Tratat adiţional la Tratatul de extrădare semnat la Bucureşti la

23 iulie 1924, pentru a se completa cazurile în care trebuia să se acorde extrădarea între ambele State, cele două Părţi au convenit asupra următoarelor dispoziţii:

Potrivit art. 1, următoarele crime şi delicte se adăugau la art. 2 din Tratatul amintit, în baza căruia se putea acorda extrădarea, şi anume: Punctul 4: Crime şi delicte împotriva legilor falimentelor.

Conform art. 2, acest Tratat era considerat ca făcînd parte integrantă din Tratatul din 23 iulie 1924, şi, prin urmare, lista de la art. 2 se completa in aşa mod încît punctul 24 din Tratatul principal devenea punctul 25.

Articolul 3 prevede că acest Tratat trebuia ratificat de către Părţile Contractante, în conformitate cu dispoziţiile constituţionale respective, devenind executoriu în ziua schimbului instrumentelor de ratificare.

Potrivit art. 4, Tratatul rămînea în vigoare pe tot timpul cît era în vigoare Tratatul din 23 iulie 1924.

Text românesc, francez şi englez în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937. A fost votat de Senat la 10 februarie 1937 şi de Adunarea Deputaţilor la 23 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 013 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 59 din 12 martie 1937. Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti, la 27 iulie 1937.

460

1936, noiembrie 14, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia privitoare la depozitele şi creanţele minorilor şi interzişilor, ale persoanelor devenite majore sau a căror interdicţie a fost ridicată, administrate de Casele minorilor şi interzişilor

În conformitate cu stipulaţiile acestei Convenţii, fiecare Parte Contractantă se obliga să elibereze valorile administrate în depozit şi individuale de autorităţile tutelare sau altele, şi care aparţineau minorilor sau interzişilor, persoanelor devenite majore sau a căror interdicţie fusese ridicată, deoarece aceste persoane erau prezumate, în virtutea art. 5 din Convenţie, a fi supuşi ai celeilalte Părţi.

Depozitele administrate de autorităţile tutelare sau altele, ale uneia din Părţile Contractante, urmau să fie eliberate celeilalte Părţi Contractante pe cale diplomatică, într-o perioadă de nouă luni de la intrarea în vigoare a Convenţiei.

Depozitele puteau, de asemenea, să fie eliberate direct persoanelor interesate, la cererea lor.

Potrivit art. 2, creanţele posterioare datei de 31 august 1919, pe care minorii şi interzişii, persoanele devenite majore sau a căror interdicţie fusese ridicată, le posedau asupra Casei Minorilor, trebuiau să fie lichidate în conformitate cu dreptul intern al Părţii Contractante pe teritoriul căreia se afla sediul autorităţii tutelare respective şi în condiţiile în care se putea reclama plata acestor creanţe de către supuşii acestei Părţi.

Creanţele anterioare datei de 31 august 1919, pe care minorii şi interzişii, persoanele devenite majore sau a căror interdicţie fusese ridicată, le posedau asupra Casei Minorilor, urmau să fie lichidate în lei, la cota de 50 lei pentru 100 coroane, aceleia dintre cele două Părţi Contractante al cărei supus era persoana interesată.

Potrivit art. 5, naţionalitatea minorilor şi interzişilor, a persoanelor devenite majore sau a căror interdicţie fusese ridicată, era cea prezumată după ultima menţiune a domiciliului, înscrisă în cartea mare a Casei tutelare competente sau în actele autorităţii tutelare.

Părţile Contractante se angajau să-şi elibereze reciproc actele privitoare la depozitele şi creanţele tutelare aflate pe teritoriul lor, şi care erau necesare pentru administrarea afacerilor minorilor şi interzişilor, acte care cădeau în competenţa autorităţilor tutelare ale celeilalte Părţi.

Bunurile (mobile şi imobile) ce aparţineau vechilor Case de minori, rămîneau proprietatea Părţii Contractante unde se găsea vechiul sediu al acelei Case.

Executarea Convenţiei era încredinţată în România Casei minorilor din Timişoara, iar în Iugoslavia Casei minorilor Banatului din Petrovgrad.

Convenţia conţine un tablou de creanţe.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.
Convenţia a fost votată de Senat la 10 februarie 1937 şi de Adunarea Deputaţilor la 20 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D.R. nr. 1 010 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 60 din 13 martie 1937.

461

1936, noiembrie 21, Belgrad

Convenţie încheiată de România cu Iugoslavia pentru legarea Căilor ferate române şi iugoslave printr-un pod peste Dunăre între Turnu-Severin şi Kladovo

Această Convenţie prevede că legătura între căile ferate române şi iugoslave urma să se facă printr-un pod peste Dunăre situat între Turnu Severin şi Kladova. Ca punct de plecare a liniei de legătură de pe teritoriul românesc era considerat: Tâmna, iar pentru teritoriul iugoslav: Stubik.

Potrivit art. 2, cheltuielile cu lucrările pregătitoare, studiile şi elaborarea planurilor şi devizelor, precum şi cheltuielile necesare la construcţia podului trebuiau să fie suportate în părţi egale de către România şi Iugoslavia.

Articolul 3 precizează că podul urma să fie construit mixt, pentru şosea şi cale ferată.

Elaborarea planurilor podului şi a devizelor corespunzătoare cădea în sarcina celor două guverne. Studiile planurilor şi devizelor liniilor de legătură ale podului cu reţelele de căi ferate române şi iugoslave erau executate de fiecare guvern, pentru partea situată pe teritoriul respectiv.

În caz de dezacord între experţii tehnici, se constituia o comisie specială compusă din 3 membri: unul numit de Guvernul Român, unul de Guvernul Iugoslav, iar al treilea trebuia numit de cele două Guverne, fără să fi fost cetăţean român sau iugoslav.

Executarea şi supravegherea lucrărilor construcţiei podului era încredinţată unui „Serviciu special al lucrărilor" condus de doi ingineri şefi, unul numit de Guvernul Român şi altul de Guvernul Iugoslav. Cei doi ingineri şefi aveau drepturi egale ca reprezentanţi tehnici şi administrativi ai celor două Părţi Contractante.

Conform dispoziţiilor art. 8, studiile în legătură cu planurile şi devizele podului şi ale liniilor de racordare trebuiau să fie terminate într-un interval de 18 luni, din ziua numirii experţilor tehnici. Aceste studii urmau să fie supuse guvernelor celor două state pentru a le aproba, în aşa fel încît lucrările trebuiau să înceapă într-un interval de 12 luni din ziua intrării în vigoare a Convenţiei.

Lucrările pentru construirea podului nu trebuiau să depăşească patru ani, la ex-

pirarea cărora podul urma să fie pus în funcţiune.

Potrivit art. 11, detaliile în legătură cu cota de participare erau fixate printr-o înţelegere financiară specială, ca parte integrantă din această Convenţie.

Condiţiile exploatării podului urmau să facă obiectul unui regulament de serviciu, ce trebuia stabilit ulterior între cele două guverne, şi care se preconiza să cuprindă: reglementarea circulaţiei trenurilor, schimbul de trafic de călători şi mărfuri, serviciul poştal, telegrafic şi telefonic, formalităţile de vamă, responsabilităţile în caz de accidente etc.

Articolul 20 prevede că neînţelegerile ce se puteau ivi cu privire la interpretarea Convenţiei şi care nu puteau să fie lămurite pe cale diplomatică erau supuse, la cererea unuia din guverne, unui tribunal arbitral. Hotărîrea tribunalului arbitral avea forţă obligatorie pentru cele două ţări. Convenţia are anexate: Proces verbal tehnic care detaliază conţinutul unor articole; Protocol financiar.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1937.
Convenţia şi Procesul verbal tehnic au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 18 martie 1937 şi de Senat la 18 martie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 830 din 8 aprilie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 84 din 10 aprilie 1937.

462

1936, noiembrie 27, Varşovia

Convenţie încheiată de România şi Polonia privitoare la colaborarea intelectuală

În scopul de a păstra şi de a dezvolta patrimoniul cultural reciproc şi aspiraţiile intelectuale comune, constituind una din bazele prieteniei care uneşte cele două Ţări, se precizează în art. 1, Părţile Contractante au căzut de acord pentru: a) A organiza misiuni ştiinţifice polone în România şi româneşti, în Polonia, pentru a înlesni studiile asupra raporturilor între România şi Polonia; b) A încuraja şi a înlesni, prin crearea condiţiilor cele mai avantajoase, schimbul de profesori, de studenţi, de elevi din învăţămîntul primar şi secundar, precum şi de membri ai organizaţiilor sportive şi de tineret ale celor două Ţări; c) A înlesni traducerea în limba română a capodoperelor literare şi ştiinţifice polone, precum şi traducerea în limba polonă a capodoperelor literaturii şi ştiinţei româneşti; d) A înlesni raporturile şi colaborarea între reprezentanţii ştiinţei, literaturii, artelor, teatrului, muzicii, presei, filmului şi radioului celor două Părţi Contractante.

Articolul 2 prevede că, întrucît temeinica cunoaştere a ţării şi poporului uneia din Părţile Contractante, cîştigată în cursul studiilor de către tineretul celeilalte Părţi Contractante, constituie unul din factorii cei mai importanţi pentru menţinerea relaţiilor amicale între cele două Naţiuni, fiecare din Părţile Contractante se obliga să vegheze ca pasagiile manualelor şcolare folosite pe teritoriul său, tratînd materii care privea pe cealaltă Parte Contractantă, să fie elaborate într-un spirit favorabil acesteia.

În acest scop, Părţile Contractante se angajau să-şi comunice reciproc informaţii privitoare la acele materii de care urma să se ţină seama în programele de studii ale şcolilor respective.

Fiecare Parte Contractantă se obliga să înlesnească, pe teritoriul său, organizarea expoziţiilor de artă ale celeilalte Părţi Contractante, precum şi reprezentaţiile pieselor de teatru şi filmelor cu valoare

artistică, ce proveneau de la cealaltă Parte.

Conform art. 4, fiecare Parte Contractantă se angaja să încurajeze posturile sale de emisiune radiofonică să schimbe, cu acelea ale celeilalte Părţi Contractante, extrase potrivite din programele lor, pentru a contribui, prin radiodifuziunea audiţiilor speciale, la popularizarea istoriei, literaturii, artelor, muzicii, folclorului şi valorilor turistice ale celeilalte Părţi Contractante.

Pentru realizarea scopurilor Convenţiei, art. 5 precizează că o Comisie Mixtă Polono-Română, compusă din două subcomisii, urma să fie constituită. Una din aceste subcomisii trebuia să aibă sediul său la Varşovia, iar cealaltă la Bucureşti.

Convenţia are anexate două Procese Verbale care scot în evidenţă înţelegerea dintre cele două State de a dezvolta colaborarea între organizaţiile româneşti şi poloneze, însărcinate cu educarea tineretului.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 58 din 11 martie 1937.

Convenţia a fost votată de Senat la 10 februarie 1937 şi de Adunarea Deputaţilor la 20 februarie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 005 din 8 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 58 din 11 martie 1937.

Instrumentele de ratificare s-au schimbat la Bucureşti (conform art. 6), la 4 aprilie 1937.

Convenţia a intrat în vigoare la 14 mai 1937.

463

1936, decembrie 10, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Norvegia

În conformitate cu stipulaţiile acestui Acord, sumele datorate pentru orice cumpărare de mărfuri româneşti, importate direct sau indirect din Norvegia, la scadenţă, erau vărsate integral în coroane norvegiene la creditul unui cont global neproducător de dobînzi, deschis la Banca Norvegiei pentru Banca Naţională a României.

Potrivit art. 2, Banca Naţională a României urma să pună la dispoziţia celor interesaţi din România contravaloarea în lei a vărsămintelor efectuate la Banca Norvegiei, potrivit dispoziţiilor în vigoare în România şi pentru cota-parte creditată la contul special A, în limita vărsămintelor în lei, efectuate de către debitori la Banca Naţională a României.

Sumele în coroane norvegiene, vărsate la creditul contului global deschis la Banca Norvegiei, urmau să fie repartizate între conturile speciale menţionate mai jos, pentru Banca Naţională a României: a) 50% la contul special A; b) 50% la contul special B.

Sumele contului special A au fost utilizate pentru a reglementa, la scadenţă, creanţele comerciale noi, adică orice creanţă care rezulta din importul mărfurilor norvegiene în România, scadente după intrarea în vigoare a acestui Acord.

Sumele contului special B erau puse la dispoziţia Băncii Naţionale a României. Banca Norvegiei asigura liberul transfer, în străinătate, al acestor sume.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1937.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 871 din 21 decembrie 1936, publicat în Mon. Of. nr. 1 din 1 ianuarie 1937.

A intrat în vigoare la 15 decembrie 1936.

A fost denunţată de România pe data de 31 august 1937.

464

1936, decembrie 10, Praga

Contract de împrumut între Guvernul Român și „Zenska banka", încheiat în baza dispozițiilor art. 3 și 5 ale Protocolului semnat la 14 iulie 1936 la Praga

În Monitorul Oficial nr. 66 din 20 martie 1937 este publicată numai legea pentru ratificare.

„Articol unic. — Se ratifică Protocolul încheiat între Guvernul Român și Guvernul Republicii Cehoslovace din 14 iulie 1936, și Contractul de împrumut încheiat între Guvernul Român și Zenska banka (fostă Banca Regatului Boemiei) din Praga, la 10 decembrie 1936, autorizîndu-se Guvernul a lua toate măsurile legale pentru perfectarea și aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prevăzute în sus-numitul Protocol și contract".

Această lege s-a votat de Adunarea Deputaților la 16 martie 1937 și de Senat la 18 martie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 378 din 19 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 66 din 20 martie 1937.

465

1937, ianuarie 20, Praga

Protocol încheiat între România și Cehoslovacia pentru stabilirea condițiilor de finanțare a comenzilor de armament în Cehoslovacia

În Monitorul Oficial nr. 66 din 20 martie 1937 nu se publică textul Protocolului, ci numai Legea pentru ratificarea Protocolului.

„Articol unic. — Se ratifică Protocolul încheiat între Guvernul Român și Guvernul Republicii Cehoslovace la 20 ianuarie 1937 la Praga, privitor la condițiile de finanțare a comenzilor de materiale din Cehoslovacia pentru o valoare de 557 000 000 coroane cehoslovace, plus dobînzile respective, autorizîndu-se Guvernul a lua toate măsurile legale pentru perfectarea și aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prevăzute în numitul Protocol".

Această lege a fost votată de Adunarea Deputaților la 18 martie 1937 și de Senat la 19 martie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 379 din 19 martie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 66 din 20 martie 1937.

466

1937, februarie 8, Berlin

Convenție între România și Germania pentru înlăturarea dublei impuneri în materie de impozite directe

Această Convenție nu prevede decît dispoziții referitoare la impozitele directe. Erau considerate impozite directe, în sensul prevederilor art. 1, impozitele care, în conformitate cu legislația Statelor Contractante, erau fixate direct pe venituri (venituri nete sau venituri brute) sau pe avere, pe seama Statelor Contractante sau a provinciilor, comunelor sau a altor instituții publice din România, chiar sub forma de centime adiționale.

Erau considerate ca impozite directe:

A. În legislația germană: a) Impozitul pe venit; b) Impozitul pe societăți; c) Impozitele pe proprietatea neclădită; d) Impozitele pe proprietatea clădită; e) Impozitele pe profesiuni; f) Compensația pentru deprecierea monetară în ce privește imobilele clădite (taxele pe chirii).

B. În legislația română: a) Impozitul pe veniturile proprietăților agricole; b) Impozitul pe veniturile proprietăților clădite; c) Impozitul pe veniturile valorilor mobiliare; d) Impozitul pe veniturile comerciale și industriale; e) Impozitul pe

salarii; f) Impozitul pe veniturile din profesiuni.

Impozitele fixate pe veniturile bunurilor imobiliare nu erau percepute decît în Statul unde se găsea imobilul.

Creanţele ipotecare erau, de asemenea, considerate ca venituri de bunuri imobiliare.

Potrivit art. 3, impozitele pe venituri ce proveneau din exercitarea unei activităţi comerciale, industriale sau din orice activitate similară, nu erau percepute decît în Statul pe teritoriul căruia întreprinderea îşi avea sediul de exploatare, şi aceasta chiar în cazul cînd întreprinderea îşi întindea activitatea sa pe teritoriul celuilalt Stat Contractant.

Impozitele fixate asupra veniturilor ce proveneau din exploatarea întreprinderilor de navigaţie maritimă, fluvială sau aeriană nu erau percepute decît în Statul pe teritoriul căruia se găsea sediul direcţiei întreprinderii.

Impozitele asupra veniturilor ce proveneau din muncă, inclusiv acelea care proveneau din exercitarea profesiunilor, erau percepute numai în Statul în care s-a exercitat activitatea personală, izvor al acestor venituri.

Conform art. 6, impozitele privind sumele membrilor consiliului de administraţie a societăţilor nu erau percepute decît în Statul în care se găsea centrul de exploatare a întreprinderii care plătea sumele, cu condiţia ca plata să se facă în această ţară.

Potrivit art. 7, în Statul debitor erau percepute impozitele asupra veniturilor alocate de către Stat, provincie, comună sau orice altă persoană morală de drept public constituită în mod regulat pe baza legislaţiei interne a Statelor Contractante, în virtutea unei prestaţii de serviciu sau de muncă prezentă sau anterioară, sub formă de solde sau lefuri, pensiuni, rente viagere, salarii. Convenţiei i-au fost anexate un Protocol final şi un Proces verbal.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 94 din 22 aprilie 1937.

A fost votată de Adunarea Deputaţilor la 20 martie 1937 şi de Senat la 20 martie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 005 din 20 aprilie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 94 din 22 aprilie 1937.

Conform art. 18, Convenţia urma să intre în vigoare la 1 ianuarie a anului ce urma schimbului instrumentelor de ratificare.

467

1937, februarie 8, Berlin

Convenţie între România şi Germania privitoare la asistenţa administrativă şi la perceperea în materie de impozite

Dispoziţiile acestei Convenţii se aplicau impozitelor prevăzute în Convenţia pentru înlăturarea dublei impuneri în materie de impozite directe, semnată între România şi Germania. Dispoziţiile Convenţiei se aplicau, de asemenea, impozitelor succesorale din momentul în care cele două State ar fi încheiat o Convenţie specială pentru înlăturarea dublei impuneri, în această materie.

Cele două State se angajau să-şi acorde, reciproc, asistenţă din punct de vedere administrativ şi juridic, în toate chestiunile cu privire la aşezarea impozitelor, procedura şi încasarea lor.

Toate cererile de asistenţă administrativă şi juridică, inclusiv de încasarea impozitelor, făceau obiectul unei comunicări directe între autorităţile fiscale supreme ale celor două State, sau a autorităţilor delegate de ele.

Statul petiţionar era ţinut, potrivit dispoziţiilor art. 7, de a da curs cererii

care îi era adresată şi a întrebuinţa, în acest scop, aceleaşi mijloace de urmărire ca şi cînd cererea provenea de la o autoritate a sa. Procedura ce se aplica trebuia să fie, de asemenea, aceea a Statului petiţionat. Dar se putea adopta o formă deosebită de procedură la cererea autorităţii petiţionare, cu condiţia ca aceasta să nu fie în contradicţie cu dispoziţiile legale ale Statului petiţionat.

Potrivit art. 9, în materie de impozite, deciziile (decizii administrative, sentinţe, ordonanţe) Statului petiţionar, avînd autoritate de lucru judecat şi fiind, în consecinţă, executorii, erau recunoscute ca valabile şi executate de autoritatea fiscală supremă a Statului petiţionat.

Dacă o creanţă fiscală nu era încă definitivă se putea lua în contra supuşilor Statului petiţionar garanţii provizorii pe cale de sechestru. Partea interesată era autorizată să provoace ridicarea sechestrului, depunînd o cauţiune.

Conform art. 13, asistenţa juridică şi administrativă privind perceperea impozitelor nu putea fi acordată contra supuşilor Statului petiţionat, care aveau domiciliul sau reşedinţa pe teritoriul acelui Stat. Această dispoziţie nu se aplica, în ceea ce priveşte asistenţa juridică şi administrativă în vederea perceperii impozitelor datorate de contribuabili, la o epocă cînd el era supus al Statului petiţionar.

Asistenţa juridică şi administrativă putea fi, de asemenea, refuzată în cazul cînd Statul petiţionat considera că aceasta putea să pună în pericol drepturile sale de suveranitate sau siguranţa sa.

Convenţia prevede că actele întocmite, stabilite sau certificate pentru conformitate de instanţele judiciare fiscale şi tribunale (fiscale) ale unui Stat, purtînd sigiliul sau timbrul legal, puteau fi utilizate în materie fiscală pe teritoriul celuilalt Stat, fără să mai fie nevoie de altă legalizare.

Convenţia are anexat un Protocol final care întregeşte conţinutul unor articole.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 94 din 22 aprilie 1937.

Convenţia şi Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaţilor la 20 martie 1937 şi de Senat la 20 martie 1937. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 2 005 din 20 aprilie 1937, publicată în Mon. Of. nr. 94 din 22 aprilie 1937.

A intrat în vigoare, conform art. 19, la 30 de zile după schimbul instrumentelor de ratificare.

468

1937, martie 1, Paris

Protocol relativ la împrumuturile exterioare ale Statului Român

În acest Protocol se precizează că tratativele care s-au purtat la Paris între delegaţii Guvernului Român şi reprezentanţii Asociaţiilor de purtători constituite în Germania, Belgia, Franţa, Marea Britanie, Olanda, Italia şi Elveţia, ca urmare la acordurile din 24 iulie 1934 au ajuns la încheierea acordurilor semnate la Paris, la 1 martie 1937.

Intrarea în vigoare a acestor acorduri era subordonată ratificării lor de către Guvernul Român şi de către asociaţiile de purtători, cel mai tîrziu la 15 martie 1937.

Ratificările urmau să fie notificate atît de Guvernul Român cît şi de asociaţiile de purtători, Delegaţiei Franceze-Române la Paris, care trebuia să comunice aceasta semnatarilor acordurilor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

Protocolul a fost semnat de: Ministrul de Finanţe al României; Asociaţia Bel-

giană pentru Apărarea Deţinătorilor de Fonduri Publice; Asociaţia Elveţiană a Bancherilor; Çouncil of Foreign Bondholders; Asociaţia Naţională a Purtătorilor Francezi de Valori Mobiliare; Comitetul pentru Apărarea Purtătorilor de Titluri Externe; Staendinge Kommission zur Wahrung der Interessen deutscher Besitzer auslaendischer Wertpapiere; Vereenigung voor den Effektenhandel.

469

1937, martie 1, Paris

Acord privitor la serviciul curent al rentelor unificate 4% şi 5% etc.

Potrivit acestui acord, amortizarea împrumuturilor continua să fie suspendată pînă la 31 martie 1938. Cupoanele care deveneau exigibile în perioada de la 1 aprilie 1937 inclusiv, la 31 martie 1938 inclusiv, urmau să fie plătite în numerar, în monedele stipulate prin contractele sau acordurile în vigoare, pe baza de 45% din valorile prevăzute prin acele contracte sau acorduri.

În timpul perioadei menţionate mai sus, diferenţa între 45% şi valoarea întreagă a cuponului, adică 55%, urma să fie anulată în beneficiul Guvernului Român, prin singurul fapt al încasării cupoanelor pe bazele prevăzute de Acord.

Comisioanele referitoare la cupoanele expirate de la 1 aprilie 1934 inclusiv, constituite în lei, bonurile de tezaur emise pentru executarea art. 3 al Acordului din 24 iulie 1934, nu deveneau exigibile la 1 iulie 1937. Aceste bonuri de tezaur nu erau însă restituite Guvernului Român, decît atunci cînd acele comisioane erau transferate integral.

Guvernul Român se obliga să nu acorde pentru Serviciul împrumuturilor externe emise de Statul Român, reprezentate prin titluri deţinute de purtători, condiţii mai favorabile decît acelea prevăzute prin acest Acord, fără ca beneficiul acestor condiţii să se fi întins de drept, la purtătorii de titluri ale împrumuturilor vizate prin acest Acord.

Acest beneficiu nu era însă reclamat în ce priveşte condiţiile făcute rentei externe 4% 1922, care se bucura după contract de o prioritate şi care forma obiectul unui acord special-anexă.

Toate dispoziţiile contractelor şi convenţiilor relative la statutul împrumuturilor vizate de acest Acord, care nu erau expres modificate de acesta, rămîneau în vigoare.

Acordul conţine următoarele anexe: a) Declaraţie comună a Asociaţiilor semnatare ale Protocolului privitor la serviciul împrumuturilor externe; b) Declaraţia Asociaţiei italiene privitoare la întinderea Acordului; c) Declaraţia Asociaţiei germane privitoare la împrumuturile conduse de Acordul de la Berlin.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

Acordul a fost semnat de: Ministrul de Finanţe al României; Asociaţia Belgiană pentru Apărarea Deţinătorilor de Fonduri Publice; Asociaţia Elveţiană a Bancherilor; Council of Foreign Boudholders; Asociaţia Naţională a Purtătorilor Francezi de Valori Mobiliare; Comitetul pentru Apărarea Purtătorilor de Titluri Externe; Staendige Kommission Zur Wahrung der Interessen deutscher besitzer auslaendisch er Wertpapiere; Vereenigung voor den Effektenhandel.

470

1937, martie 1, Paris

Acord relativ la serviciul curent al împrumutului extern 4% 1922

Articolul 1 din acest Acord precizează că amortizarea împrumutului continua să fie suspendată pînă la 31 martie 1938,

inclusiv. Cupoanele exigibile la 1 iunie şi la 1 decembrie 1937 urmau să fie plătite în numerar, în lire sterline, conform contractului în vigoare, pe baza proporţiei de 60%.

Peste sumele necesare plăţii cupoanelor, pe baza aceasta, Guvernul Român trebuia să pună la dispoziţia purtătorilor, pentru perioada de la 1 aprilie 1937 la 31 martie 1938, suma de 19 455 lire sterline.

Anuitatea globală în care era cuprinsă suma necesară pentru serviciul cuponului şi suma suplimentară indicată mai sus trebuia să fie pusă la dispoziţia agenţilor financiari ai împrumutului, aceştia păstrînd dreptul de a o afecta, ca agenţi financiari, conform stipulaţiilor din obligaţia generală.

Comisionul referitor la plata cupoanelor, precum şi jumătatea sumei suplimentare erau transferate în creditul agenţilor plătitori cu 15 zile mai înainte de fiecare din cele două scadenţe.

Dacă o parte a anuităţii era afectată cumpărării de titluri, aceste titluri trebuiau păstrate în contul Guvernului Român, de către Banca Helbert Wagg, pînă la 1 aprilie 1938, data cînd ele erau considerate ca amortizate.

Diferenţa între valoarea întreagă a cupoanelor la scadenţa de 1 iunie şi de 1 decembrie 1937 şi între suma efectiv plătită, era definitiv anulată în beneficiul Guvernului Român, prin singurul fapt al încasării acelor cupoane, pe bazele prevăzute de Acord.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

Acordul a fost semnat de: Ministrul de Finanţe al României; Council of Foreign Boundholders.

471

1937, martie 1, Paris

Protocol relativ la împrumuturile 7% 1929 şi 7½% pe 1931, ale Casei Autonome a Monopolurilor României

Prin acest Protocol reprezentanţii asociaţiilor de purtători luau act de comunicarea ce li s-a făcut despre scrisorile schimbate la 1 martie 1937 între Guvernul Român şi Casa Autonomă a Monopolurilor României, pe de o parte, şi Banca de Paris şi Pays-Bas, în calitatea sa de agent financiar al împrumuturilor 7% 1929 şi 7½% 1931, pe de altă parte.

Ei se declarau gata să propună mandanţilor lor să recomande purtătorilor soluţiile prevăzute de scrisorile menţionate mai sus. Deciziile referitoare la aceste soluţii urmau să fie notificate Delegaţiei Economice şi Financiare a României, cel mai tîrziu la 15 martie 1937.

Protocolul are anexate: a) Declaraţia comună a Asociaţiilor semnatare ale Protocolului serviciului împrumuturilor 7% şi 7½%; b) Schimb de scrisori: Guvernul Român—Casa Comună; c) Schimb de scrisori: Guvernul Român—Casa Comună, privitor la transferuri; d) Schimb de scrisori: Guvernul Român—Asociaţiile de purtători în privinţa transferurilor.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

Protocolul a fost semnat de: Ministrul de Finanţe al României; Directorul general al Casei Autonome a Monopolurilor României; Asociaţia Belgiană pentru Apărarea Deţinătorilor de Fonduri Publice; Asociaţia Naţională a Purtătorilor Francezi de Valori Mobiliare; Asociaţia Elveţiană a Bancherilor; Staendige Kommission zur Wahrung der Interessen deutscher besitzer auslaendischer Wertpapiere; Comitetul pentru Apărarea purtătorilor de Titluri Străine; Verlenigung Voor Den Effektenhandel.

472

1937, martie 13, Bucureşti

Aranjament comercial între România şi Iugoslavia

Potrivit acestui Aranjament, restricţiile la import (contingente, permise de import, autorizaţii de plăţi sau transfer), care existau sau urmau să fie stabilite ulterior, erau aplicate mărfurilor uneia sau celeilalte Părţi Contractante în mod binevoitor, pentru a permite traficul liber şi regulat, cel puţin pînă la concurenţa medie atinsă în perioada 1929—1934.

Importul mărfurilor care făceau obiectul restricţiilor respective (articole vamale contingentate) nu era supus nici unei condiţii de export prealabil de produse determinate din ţară, a cărei executare putea să îngreuneze realizarea acestui import. Această obligaţie nu dăuna prohibiţiilor şi restricţiilor stabilite din motive de poliţie sanitară sau consideraţii de siguranţă generală.

În virtutea art. 2, Guvernul Român se angaja să elibereze permisele necesare pentru importul în România a produselor iugoslave în cantităţile anuale minime menţionate în Convenţie. Permisele de import erau eliberate la începutul fiecărui trimestru, pentru cantităţile corespunzătoare.

Potrivit art. 3, autorităţile competente româneşti trebuiau să elibereze permisele de import necesare pentru cantităţile de produse menţionate de Convenţie, precum şi autorizaţiile de plăţi pentru produsele necontingente, şi fără a ţine seama de disponibilităţile existente la contul de clearing.

Permisele de import pentru produsele contingentate de provenienţă iugoslavă, menţionate în acest Aranjament, urmau să fie eliberate importatorilor români autorizaţi, cu cea mai mare bunăvoinţă.

Articolul 4 precizează că înlesnirile pe care România le acordase sau putea să le acorde unei ţări terţe, în ceea ce priveşte aplicarea regimului comerţului exterior, trebuiau să fie imediat acordate şi Iugoslaviei.

Prin art. 5 Guvernul Iugoslav se angaja să nu aplice importului din România regimul restricţiilor stabilit de Decretul-lege din 6 aprilie 1936 şi de Decizia Ministerului de Finanţe din 13 iunie 1936.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1937.

Text francez în G. F. de Martens, H. Triepel, *Nouveau recueil général de traités* (s. III), vol. XXXIV, p. 290.

Aranjamentul a fost aprobat prin J.C.M nr. 734 din 24 martie 1937, conform Mon. Of. nr. 83 din 9 aprilie 1937.

A intrat în vigoare la 15 martie 1937.

A fost aprobat de Guvernul Iugoslav la 15 aprilie 1937.

473

1937, aprilie 21, Bucureşti

Acord adiţional la Convenţia de la Londra din 1 noiembrie 1926, la Protocolul semnat la Bucureşti la 24 aprilie 1928 şi la Acordul adiţional de la Paris, din 21 decembrie 1934

În urma tratativelor care au avut loc între Guvernul Român şi reprezentantul Grupului Franco-Belgian de sinistraţi petrolieri, cu privire la serviciul anuităţilor petroliere, în scopul de a coordona acest serviciu cu posibilităţile bugetare şi de transfer ale României, fără prejudiciul dispoziţiilor prevăzute în Convenţia semnată la Londra, la 1 noiembrie 1926, în Protocolul semnat la Bucureşti, la 24 aprilie 1928 şi în Acordul adiţional semnat la Paris, la 21 decembrie 1934, s-a convenit următoarele:

Conform art. 1, cupoanele care ajungeau la scadență la 1 iunie 1937 și la 1 decembrie 1937 erau plătite în numerar la scadențele respective în moneda stipulată pe titlul eliberat de Guvernul Român, în proporție de 45% din valoarea cuponului.

Plata trebuia făcută în urma prezentării pentru stampilare a cuponului respectiv, care trebuia să fie restituit imediat purtătorului pentru a-i servi de titlu de plată pentru fracțiunea cuponului ce reprezenta amortizarea care trebuia plătită la scadență.

Potrivit stipulațiilor art. 2, diferența între suma de 45% din valoarea cuponului și fracțiunea cuponului care reprezenta dobînzile datorate la scadență, era definitiv anulată în favoarea Statului Român, prin simplul fapt al încasării cuponului.

Plata fracțiunii cuponului care reprezenta amortizarea se suspenda pînă la încheierea unui acord relativ la reluarea amortizărilor, în momentul cînd împrejurările permiteau această reluare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.
Acordul a fost semnat de: Ministrul de Finanțe al României și Reprezentantul Grupului Franco-Belgian.

474

1937, aprilie 24, București

Convenția între România și Polonia relativă la facilitățile de plată în deplasarea turiștilor și călătorilor

„Însuflețiți de o dorință comună de a strînge mai mult raporturile mutuale existente între cele două țări;

Considerînd că mișcarea turiștilor și călătorilor joacă un rol considerabil în apropierea mutuală Polono-Română și că facilitățile de acordat acestei mișcări vor fi de natură a o favoriza, au hotărît să încheie o Convenție..."

Conform art. 1, turiștii și călătorii care călătoreau din Polonia în România obțineau la cerere, pașapoarte, după ce prezentau autorității administrative competente un certificat atestînd că au cumpărat cecurile speciale prevăzute de Convenție. Turiștii și călătorii care călătoreau din România în Polonia obțineau, la cerere, pașapoartele, conform prevederilor legale în România, beneficiind de dispozițiile prevăzute de Convenție.

Conform art. 2, erau considerate, drept cecuri, efectele negociabile eliberate de „Polski Instytut Rozrachunkowy", în Polonia.

Potrivit art. 3, în vederea obținerii unui pașaport pentru călătorie în România, turistul sau călătorul trebuia să cumpere cecuri în valoare de 100 la 200 zloți pentru o călătorie individuală și în valoare de 75 la 150 zloți într-o excursie colectivă, pentru fiecare săptămînă de ședere în România.

Pentru studenți și școlari, valoarea minimă a cecurilor era redusă cu 50%.

Turiștii și călătorii români care mergeau în Polonia puteau obține pentru valorile specificate și în cazul prevăzut în acest articol, ordine de plată în limitele disponibilităților care existau pentru acest scop.

Potrivit art. 4, turiștii sau călătorii polonezi urmau să primească în România contra cecurilor poloneze indicate la art. 3, contravaloarea în lei, la cursul oficial mărit cu prima de 38%, în vigoare în România. Același curs era aplicat ordinelor de plată eliberate de Banca Națională a României, în favoarea turiștilor și călătorilor români care mergeau în Polonia.

Instituţiile autorizate de către „Polski Instytut Rozrachunowy“ la Varşovia şi de către Banca Naţională a României la Bucureşti, efectuau plata ordinelor de plată consecutiv a cecurilor, fără nici o reţinere cu titlul de comision sau de orice alt drept.

În virtutea art. 5, Guvernul României autoriza Banca Naţională a României şi Guvernul Poloniei autoriza pe Polski Instytut Rozrachunkowy“ să determine modalităţile de aplicare şi să asigure executarea Convenţiei.

Conform art. 5, Convenţia nu atingea cu nimic dreptul celor două ţări de a refuza paşapoarte cetăţenilor respectivi.

Articolul 7 a prevăzut cu această Convenţie să intre în vigoare în a 7-a zi după data constatării, printr-un schimb de note, care urmau să aibă loc la Varşovia, a îndeplinirii de către fiecare din Părţile Contractante a formalităţilor necesare pentru intrarea sa în vigoare.

Convenţia a fost încheiată pentru o perioadă de 12 luni, cu începere de la data intrării sale în vigoare. Dacă nu era denunţată cu o lună înainte de expirarea acestui termen, Convenţia era considerată ca prelungită, în mod automat, pentru o nouă perioadă de 12 luni.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 140 din 22 iunie 1937.

A intrat în vigoare la 12 iunie 1937.

475

1937, mai 13, Belgrad

Tratat de stabilire, de comerţ şi de navigaţie între România şi Iugoslavia

Prin acest Tratat, cele două State au convenit ca supuşii fiecărei Părţi Contractante să se bucure pe teritoriul celeilalte, cu privire la persoana, situaţia juridică, bunurile, drepturile şi interesele lor, de aceleaşi drepturi, privilegii şi avantaje ca şi naţionalii, atît timp cît legile nu dispuneau altfel. Dacă legile conţineau dispoziţii cu privire la străini, supuşii Părţilor Contractante se bucurau de aceleaşi drepturi ca şi supuşii naţiunii celei mai favorizate.

Potrivit cu aceste înlesniri, ei aveau dreptul de a călători, locui şi de a se stabili pe teritoriul celuilalt Stat, precum şi de a-l părăsi în orice moment, fără să fie obligaţi la restricţii, altele decît acelea la care erau supuşii naţionalii sau supuşii naţiunii celei mai favorizate, dacă existau dispoziţii speciale pentru străini.

Articolul 3 le acorda dreptul de a dobîndi, poseda, arenda şi a vinde orice fel de bunuri mobile sau imobile, în afară de cazul în care legile Ţării dispuneau altfel. Puteau, în aceleaşi condiţii, să dispună de aceste bunuri, precum şi de drepturile şi interesele lor, prin orice act legal între vii şi pentru cauze de deces.

Potrivit art. 4, supuşii fiecărei Părţi Contractante aveau dreptul să se ocupe cu orice fel de industrie şi de comerţ, să exercite orice meşteşug sau profesiune, a căror îndeletnicire era rezervată, în virtutea legii, naţionalilor.

Cele două State au hotărît, de asemenea, ca pe teritoriul celuilalt, supuşii să nu plătească, pentru persoana şi bunurile lor, cu privire la exercitarea industriei, comerţului sau oricărei profesiuni, nici un impozit, taxă sau orice altă plată, de orice natură era, alta sau mai ridicată decît aceea plătită de către naţionali.

Tratatul stipulează că supuşii celor două State erau scutiţi, pe teritoriul celuilalt, de orice serviciu militar, în forţele armate, precum şi de orice contribuţie impusă în compensaţie serviciului militar.

Cît priveşte prestaţiile şi rechiziţiile militare în timp de război, ele erau obligatorii numai în măsura în care erau im-

puse și naționalilor, și după aceleași principii.

Erau scutiți, de asemenea, de orice funcție obligatorie judiciară, administrativă sau municipală, cu excepția aceleia de a fi tutore (curator) naționalilor lor.

În virtutea art. 9, produsele naturale sau fabricate, originale sau de proveniență din România, respectiv din Iugoslavia, beneficiau la importul în celălalt Stat de tarifele vamale cele mai favorabile.

Părțile au convenit să-și acorde în mod reciproc libertatea de tranzit a mărfurilor prin teritoriul lor, și se obligau să nu perceapă pentru aceasta nici un fel de taxă.

Părțile Contractante își garantau, în raporturile lor reciproce, în materie de trafic de cale ferată, tratamentul națiunii celei mai favorizate și erau de acord, în scopul de a ușura traficul feroviar internațional ce interesa cele două State, de a aplica mutual o politică tarifară binevoitoare.

Vapoarele fiecărui Stat, încărcătura lor, comandanții și echipajele se bucurau, în porturile și în apele teritoriale ale celeilalte Părți, de același tratament ca acela aplicat naționalilor sau națiunii celei mai favorizate.

Regimul tratamentului vapoarelor naționale nu se extindea asupra: a) Pescuitului în apele teritoriale ale Părților Contractante; b) Aplicării legilor speciale pentru marina comercială națională; c) Avantagiilor acordate de către Stat propriilor sale vapoare; d) Privilegiilor concesionate Societăților de sport nautic; e) Serviciului porturilor, radelor și plajelor, inclusiv remorcajul, salvării și asistenței maritime.

Tratatul are anexate un Protocol special și un Protocol final.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 148 din 1 iulie 1937.

Tratatul a fost aprobat, provizoriu, prin J.C.M. nr. 1 619 din 24 iunie 1937, sub rezerva ratificării ulterioare de către Corpurile Legiuitoare.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 1 iulie 1937, iar definitiv la 27 iulie 1939.

476

1937, mai 13, Belgrad

Convenție sanitară veterinară între România și Iugoslavia

Traficul de tranzit al animalelor (solipede, rumegătoare, porci și păsări), al părților de animale, al produselor și materiilor brute animale, precum și al obiectelor ce puteau transporta germeni de epizotii din teritoriul uneia din Părțile Contractante prin teritoriul celeilalte, era limitat la anumite stațiuni de intrare și supus, de ambele părți, unui control veterinar de frontieră.

Pentru animalele vii, certificatul de origine trebuia să cuprindă: numele și prenumele, precum și domiciliul proprietarului, localitatea de origine a vitei, specia și numărul animalelor. Certificatul urma să fie însoțit de o adeverință referitoare la starea sanitară a animalelor, eliberată de un medic veterinar de Stat, sau special autorizat, pentru aceasta.

Potrivit art. 2, certificatul doveditor al stării sanitare era valabil timp de 10 zile.

Transporturile de animale care nu erau conforme cu dispozițiile Convenției, precum și animalele găsite de medicul veterinar de frontieră ca fiind atinse de o boală contagioasă, sau chiar bănuite că erau atinse, puteau să fie refuzate la stația de frontieră.

Potrivit art. 8, cele două Părți Contractante își rezervau reciproc dreptul de

a trimite delegaţi ocazionali sau permanenţi în celălalt Stat, chiar fără aviz prealabil, în scopul de a se informa despre starea sanitară a animalelor, amenajarea tîrgurilor de vite şi a staţiilor de încărcare a animalelor, amenajarea abatoarelor etc.

Prin art. 9, Statele Contractante erau obligate să publice, din 14 în 14 zile, buletine relative la starea epizootiilor, care erau direct transmise celeilalte Părţi.

În cazul cînd între cele două Părţi Contractante s-ar fi produs divergenţe de opinii, în cursul aplicării Convenţiei, asupra interpretării, urma să se ceară avizul tehnic al unei comisii mixte, de care se ţinea seama la hotărîrea finală.

Articolul 13 glăsuieşte că această Convenţie făcea parte integrantă din Tratatul de stabilire de comerţ şi de navigaţie, între România şi Iugoslavia, semnat la aceeaşi dată cu Convenţia.

Un protocol final anexat la Convenţie precizează că dispoziţiile acesteia nu se aplicau decît animalelor, produselor de origină animală şi obiectelor care proveneau din teritoriile Părţilor Contractante. Tranzitul animalelor, părţi de animale, produse şi materii brute animale, cît şi obiectele care puteau transmite germenii epizootiilor provenite din alte ţări nu erau vizate de Convenţie.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 148 din 1 iulie 1937.

A fost parafată la Bucureşti, la 28 ianuarie 1937.

Convenţia a fost aprobată prin J.C.M. nr. 1 619 din 24 iunie 1937, sub rezerva ratificării ulterioare de către Corpurile Legiuitoare.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 1 iulie 1937, iar definitiv la 23 iulie 1939.

Convenţia face parte din Tratatul de stabilire, de comerţ şi navigaţie între România şi Iugoslavia semnat în aceeaşi zi.

477

1937, mai 13, Belgrad

Convenţie între România şi Iugoslavia referitoare la traficul de frontieră

Potrivit art. 1, zona de frontieră a fost stabilită pe o distanţă de 10 km în adîncime, de fiecare parte a liniei de frontieră terestră a Părţilor Contractante. Acolo unde situaţia locală permitea, zona de frontieră putea să fie extinsă sau restrînsă, de comun acord, în aşa fel încît orice sat să fi fost cuprins în întregime, sau în interiorul, sau în exteriorul acelei zone.

Conform stipulaţiilor art. 2, erau consideraţi ca locuitori ai zonei de frontieră: a) Supuşii Părţilor Contractante a căror reşedinţă obişnuită se găsea în zona de frontieră, cu excepţia locuitorilor oraşelor; b) Medicii, veterinarii şi moaşele care-şi exercitau profesiunea lor în zona de frontieră, inclusiv cei stabiliţi în oraşele din zona de frontieră.

Trecerea frontierei în traficul de frontieră era permisă numai în virtutea unei cărţi de frontieră şi se realiza exclusiv prin punctele de trecere fixate de Convenţie.

Potrivit art. 9, în virtutea cărţii de frontieră locuitorii zonei de frontieră puteau trece frontiera o dată pe săptămînă, şi să importe, pentru propria lor trebuinţă, în scutire de orice taxe şi formalităţi de import, mărfurile cumpărate pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, cu excepţia articolelor de monopol sau prohibiţie prin legi speciale. Sumele exportate nu puteau depăşi lunar 1 000 lei sau 330 dinari de carte de frontieră de familie, şi 700 lei sau 230 dinari de carte de frontieră individuală. De asemenea, mărfurile importate nu trebuiau să aibă o valoare superioară cifrelor menţionate mai sus.

Aceste sume puteau să fie exportate o dată sau de mai multe ori. Totalul global al sumelor exportate și a valorii mărfurilor importate nu putea să depășească anual 8 000 lei sau 2 660 dinari de carte de frontieră, de familie, și 7 000 lei sau 2 300 dinari de carte de frontieră individuală.

Convenția conține următoarele anexe: Protocol de încheiere; Protocol pentru aplicarea Convenției relative la traficul de frontieră; Protocol adițional; Anexele 1, 2 și 3; Model de carte de frontieră.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 108 din 13 mai 1938.
Convenția a fost ratificată prin D. R. nr. 1 734 din 5 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 108 din 13 mai 1938.
A intrat în vigoare la 24 august 1937.

478

1937, mai 22, Sofia

Convenție între România și Bulgaria referitoare la exploatarea liniilor de comunicație aeriană regulată

Însuflețiți de dorința de a reglementa, de a ușura și de a favoriza dezvoltarea comunicațiilor aeriene în cele două Țări, pe baza Convenției cu privire la navigația aeriană din 13 octombrie 1919, Părțile Contractante au convenit asupra celor ce urmează.

Fiecare din Înaltele Părți Contractante se angaja să favorizeze și să ușureze orice acțiune a celeilalte Părți Contractante, în scopul de a stabili și a dezvolta liniile aeriene vizate în art. 2 și 3 din prezenta Convenție, și să colaboreze în vederea obținerii autorizațiilor necesare pentru survolarea teritoriilor Statelor terțe.

Potrivit art. 2, Guvernul Bulgar acorda unei întreprinderi românești de navigație aeriană desemnată de Guvernul României, autorizațiile pentru exploatarea pe teritoriul bulgar a liniei de comunicație aeriană: Salonic, Sofia, București, Varșovia și viceversa.

La rîndul său, Guvernul Român acorda unei întreprinderi de navigație aeriană desemnată de Guvernul Bulgar, autorizațiile necesare pentru exploatarea pe teritoriul Român a aceleiași linii: Varșovia, București, Sofia, Salonic și viceversa.

Drepturile și obligațiile celor două întreprinderi naționale urmau să fie stabilite pe baza reciprocității complete, fără a avea, totuși, caracter de exclusivitate.

Stabilirea liniilor aeriene ce traversau teritoriile celor două State, altele decît acelea menționate în articolul precedent, se efectua, conform art. 3, în virtutea unui Acord între Guvernele Părților Contractante.

Întreprinderile de navigație aeriană desemnate de Părțile Contractante urmau să se bucure, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, de aceleași drepturi, care erau acordate întreprinderilor aparținînd Statului celui mai favorizat.

Fiecare din Părțile Contractante se obliga să asigure pe teritoriul său, întreprinderii de navigație aeriană a celeilalte Părți Contractante, avantajele următoare: a) Folosința cu titlu gratuit a tuturor aerodromurilor și terenurilor de ajutor, situate pe itinerarul liniilor exploatate; b) Dreptul de a construi hangare, ateliere, instalații tehnice necesare traficului aerian; c) Orice asistență la care aveau dreptul avioanele naționale.

Fiecare întreprindere era obligată de a se supune în celălalt Stat, tuturor legilor, regulamentelor, ordonanțelor și prescripțiilor în vigoare.

În caz de infracțiuni foarte grave, fiecare Parte Contractantă avea dreptul de a suspenda, pe teritoriul său, funcționarea întreprinderii vinovate și de a cere celeilalte Părți Contractante să desemneze o altă întreprindere.

Dacă una din Părți înceta să mai fie Parte la Convenția din 13 octombrie 1919, prezenta Convenție rămînea în vigoare, dar ea era supusă unei revizuiri la cererea uneia din Părțile Contractante.

Diferendele referitoare la aplicarea Convenției urmau să fie supuse deciziei unui Tribunal arbitrar, care devenea obligatorie pentru Părți.

Un Proces Verbal anexat Convenției lămurește înțelesul unor articole cu privire la situația hangarelor, instalațiilor și serviciilor auxiliare puse la dispoziția întreprinderilor de navigație aeriană.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 78 din 4 aprilie 1938 și 184 din 12 august 1937.

A fost ratificată prin Decret-Lege nr. 1 401 din 30 martie 1938, dat în baza J.C.M. nr. 2 062 din 31 iulie 1937 și a avizului Consiliului Legislativ nr. 26 din 23 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 78 din 4 aprilie 1938.

A intrat în vigoare, conform art. 21, la 30 de zile după schimbul instrumentelor de ratificare, rămînînd în vigoare pînă la 30 iulie 1944. După expirarea acestei perioade urma să fie reînnoită tacit, pe perioade de 5 ani, dacă nu era denunțată de una din Părțile Contractante, cel mai tîrziu doi ani, înainte de expirarea perioadei în curs.

479

1937, mai 26, Budapesta

Convenție pentru înființarea unui Centru Internațional de Silvicultură la Berlin (în cadrul Institutului Internațional de agricultură de la Roma)

În Mon. Of. nr. 104 din 6 mai 1939 se publică numai Jurnalul Consiliului de Miniștri, pentru aderarea României la Centrul Internațional de Silvicultură.

Conform art. 1 al J.C.M. nr. 118 422 din 5 mai 1939, „România aderă la Centrul Internațional de Silvicultură cu sediul la Berlin, în conformitate cu statutul și regulamentul interior ale acestui centru, aprobate de către Comitetul Permanent al Institutului Internațional de Agricultură de la Roma și cu acceptarea clauzelor statutului menționat, privitoare la obligațiile financiare ce decurg din această aderare (art. 11 și 17 din Statutul Centrului).

Potrivit art. 2, România a fost înscrisă în grupa a IV-a de state, cu un vot în consiliu și cu plata anuală a unei unități de cotizație, adică a unei sume de 1 000 franci aur.

Text românesc în Mon. Of. nr. 104 din 6 mai 1939.

Convenția a fost semnată de: Italia, Finlanda, Olanda, Ungaria, Lituania, Austria, România[1], Cehoslovacia[1], Iugoslavia[1], Franța. A fost aprobat prin J.C.M. nr. 3 088 din 20 octombrie 1937.

480

1937, iunie 18, Paris

Convenție suplimentară la Convenția din 10 decembrie 1931 încheiată între Guvernul României și Grupul englez al beneficiarilor de anuități petroliere

Potrivit acestei Convenții, plățile în numerar în lire sterline, de sume egale cu 45% din fiecare cele de al noulea cupoane și 45% din fiecare din cele de al zecelea cupoane, urmau să se facă de către România deținătorilor respectivi, pentru plata acelor cupoane, la datele prevăzute în Convenția principală. Cotele trebuiau să fie calculate după suma

---

[1] Semnat ad. referendum.

totală a tuturor cupoanelor, fără deosebire între porțiunile lor de amortizare și dobîndă.

Porțiunea de amortizare a fiecăreia din cele opt serii de cupoane și a fiecăruia din cel de al noulea și de al zecelea cupoane, se prelungeau pînă la 1 aprilie 1938, iar alineatele C și D, din art. 2 al Convenției din 1934, urmau să fie citite și interpretate ca și cum cifra „1937“, pe care o conțineau, ar fi fost ștearsă la început și înlocuită prin cifra „1938“.

Sub rezerva ca toate plățile în numerar, care, potrivit Convenției principale, astfel cum au fost modificați termenii ei prin Convenția din 1934 și prin cea prezentă, să fie efctuate regulat, nici o altă plată relativă la porțiunile de dobînzi ale celor de al noulea și de al zecelea cupoane nu putea fi achitată deținătorilor respectivi, iar beneficiarii de anuități renunțau prin această Convenție la orice pretenții, dînd descărcare României de orice revendicări referitoare la soldul neplătit al acelor porțiuni de dobîndă.

Toate plățile care trebuiau făcute, potrivit prezentei Convenții, de către România, fiecăruia din beneficiarii de anuități consimțitori, urmau să fie achitate acestor beneficiari în Anglia.

Afară de situația cînd prin această Convenție ar fi fost modificate, și în cazul cînd nu ar fi fost în întregime îndeplinite și respectate, sau, în sfîrșit, ar fi fost incompatibile cu dispozițiile prezentei Convenții, stipulațiile și dispozițiile din Convenția principală, precum și din Convenția din 1934, rămîneau în vigoare și erau considerate că au fost încorporate în prezenta Convenție.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

481

1937, iunie 23, București

Aranjament comercial încheiat de România și Danemarca

Prin acest Aranjament Guvernul Român acorda importatorilor români, la cerere, permise de import, anual din Danemarca, pentru o valoare care trebuia să corespundă unei cote de 50% din media exportului anual al României în Danemarca, pe ultimii trei ani.

Valoarea permiselor de import eliberate în cursul unui trimestru nu putea să depășească 60% din valoarea exportului de mărfuri românești în Danemarca, din trimestrul precedent.

Potrivit art. 1, Direcțiunea Reglementării Comerțului Exterior din Ministerul de Industrie și Comerț al României trebuia să elibereze permise de import din Danemarca, fără limită în ceea ce privește categoria mărfii, pînă la limita sumei rezervată pentru importul din Danemarca, conform dispozițiilor de mai sus.

Articolul 2 precizează că Banca Națională a României urma să pună la dispoziția importatorilor de mărfuri daneze, devizele necesare plății importului, imediat după efectuarea vămuirii, fără a aștepta termenul de trei luni. În cazul cînd importatorul român se bucura de un credit din partea exportatorului danez, devizele necesare erau puse la dispoziție, în momentul scadenței.

Banca Națională a României punea la dispoziția importatorilor devizele necesare, pentru importul în Danemarca a produselor românești.

Cît privește vînzările daneze către instituțiile românești guvernamentale, urma să se decidă pentru fiecare caz separat, dacă vînzarea trebuia să intre în dispozițiile Aranjamentului sau trebuia

să fie încheiată în condiţiile de plată speciale, fără, însă, a dăuna exportului curent şi normal din Danemarca în România.

Prin mărfuri de export daneze, respectiv româneşti, se înţelegea, în sensul art. 6, mărfurile de origine şi de provenienţă daneză, respectiv românească, sau mărfurile care au fost supuse unei operaţii de perfecţionare sau de transformare esenţială în Danemarca, respectiv în România, în aşa fel ca ele să poată fi considerate ca mărfuri daneze, respectiv româneşti.

Cele două Guverne îşi rezervau dreptul de a determina, în fiecare caz în parte, dacă marfa în chestiune era de origine daneză sau românească.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 174 din 31 iulie 1937.
Aranjamentul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 948 din 23 iunie 1937, conform Mon. Of. nr. 174 din 31 iulie 1937.
A intrat în vigoare la 28 iunie 1937. A expirat la 1 mai 1938, cu clauză de tacită reconducţiune din an în an. Aranjamentul putea să fie denunţat cu un preaviz de 3 luni.

482

1937, iulie 14, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Ungaria

Potrivit art. 1, contravaloarea F.O.B., sau franco-frontieră a tuturor mărfurilor româneşti exportate în Ungaria, în afară de cotele părţi prevăzute de art. 4 şi 6 trebuia să fie vărsată la scadenţă, în Pengö, la creditul unui „Cont global" deschis în numele Băncii Naţionale a României în favoarea exportatorilor români, pe lîngă Băncile autorizate ungureşti.

Sumele trecute la creditul „Contului global" erau afectate pentru plata mărfurilor ungureşti exportate în România.

Băncile ungureşti autorizate urmau să avizeze zilnic Banca Naţională a României de vărsămintele efectuate la „Contul global". Fiecare aviz trebuia să cuprindă numele beneficiarului, desemnarea mărfii, precum şi orice alte informaţii necesare pentru a permite identificarea exportului în chestiune.

Banca Naţională a României trebuia să avizeze, fără întîrziere pe exportatorii români, de sumele în Pengö vărsate în favoarea lor. Exportatorii români erau ţinuţi să vîndă, într-un termen de 2 luni, prin intermediul Băncilor autorizate româneşti, sumele ce le aveau în Pengö, exportatorilor unguri, posedînd suma în lei, provenind din exporturile lor în România.

Băncile autorizate româneşti trebuiau să avizeze Banca Naţională a României de sumele în Pengö negociate, pentru ca Banca Naţională a României să poată pune la dispoziţia exportatorilor unguri sumele corespunzătoare la debitul „Contului global", de pe lîngă Băncile autorizate ungureşti.

Conform art. 2, contravaloarea F.O.B. sau franco-frontieră a tuturor mărfurilor ungureşti exportate în România trebuia depusă, în lei, la Băncile autorizate româneşti, în contul băncilor autorizate ungureşti, în favoarea exportatorilor unguri.

Sumele în lei urmau să fie vîndute de către exportatorii unguri într-un termen de 2 luni, prin intermediul Băncilor autorizate ungureşti, exportatorilor români care posedau sume în Pengö, provenite din exporturile lor în Ungaria.

Articolul 4 precizează că 20% din contravaloarea mărfurilor româneşti ex-

portate în Ungaria, în afară de produsele petroliere, erau vărsate de către importatorul ungur la creditul unui „Cont special", producător de dobînzi, ţinut pe lîngă Băncile autorizate ungureşti, în numele Băncii Naţionale a României.

Conform art. 6, o cotă parte de 30% în devize de calculat asupra parităţii F.O.B. Giurgiu, sau franco-frontieră a produselor petroliere urma să fie vărsată de către importatorii unguri a acestor produse la un „Cont de devize libere, la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României", cont ce trebuia să se deschidă pe lîngă Banca Naţională a Ungariei. Banca Naţională a Ungariei trebuia să avizeze zilnic, cu toate indicaţiile necesare, Banca Naţională a României de vărsămintele efectuate la creditul acestui cont.

Acordul mai prevede că cota parte de plătit în devize libere pentru produsele petroliere trebuia calculată fără a se ţine seama de cei 38% (prima oficială în România), cu care exportatorii români ai acestor produse măreau restul de plătit în Pengö de către importatorii unguri respectivi.

Articolul 7 precizează că disponibilităţile asupra „Contului Special" puteau să fie întrebuinţate de către Banca Naţională a României pentru următoarele plăţi de efectuat în Ungaria: a) Plăţile dobînzilor datoriei publice a Statului Român şi a oricărei datorii publice, cu condiţia ca purtătorii acestor valori să fi fost supuşi unguri, cu reşedinţa în Ungaria; b) Înzestrarea reprezentanţei diplomatice şi a Consulatelor României în Ungaria şi plăţile cu caracter financiar ale Statului Român şi ale altor autorităţi româneşti, întreprinderi de Stat şi stabilimente publice româneşti în Ungaria; c) Plăţi în favoarea călătorilor şi persoanelor ce vizitau staţiunile balneare ungureşti; d) Reglementarea pînă la concurenţa de 75% a creditelor financiare ungureşti în România; e) Orice altă plată de efectuat în Ungaria, cu consimţămîntul Băncii Naţionale a Ungariei.

Banca Naţională a Ungariei avea dreptul de a reţine o cotă parte de 25% asupra creditelor financiare ungureşti în România, care era trecută la creditul „Contului Special", în lei, al Băncii Naţionale a Ungariei, ţinut pe lîngă Banca Naţională a României.

Banca Naţională a Ungariei întrebuinţa disponibilităţile acestui cont pentru plăţile călătorilor unguri în România, pentru salarii, cheltuieli de transport şi alte plăţi în raport cu operaţiile comerciale de efectuat în România.

Acordul conţine următoarele anexe: Un Protocol de semnătură; Schimb de scrisori privitor la reglementarea datoriei ungare către România; Schimb de scrisori privitor la restituirea unor devize libere.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 172 din 4 august 1937, publicat în Mon. Of. nr. 256 din 5 noiembrie 1937.

A intrat în vigoare la 1 iulie 1937 (retroactiv). A expirat la 2 iulie 1938. A înlocuit Acordul semnat la Budapesta, la 4 aprilie 1936.

483

1937, august 20, Bucureşti

Convenţie încheiată între Ministerul Educaţiei Naţionale al României şi Biroul Internaţional al Educaţiei din Geneva

Conform prevederilor art. 2, România a aderat la Statutele anexate la Convenţie. Prin acest fapt, România devenea membră a Biroului Internaţional de E-

ducaţie de la Geneva, bucurîndu-se de drepturile şi asumîndu-şi obligaţiile cuprinse în aceste Statute, cu modificările următoare:

a) Avînd în vedere diferenţa de schimb între moneda românească şi cea elveţiană, Părţile au convenit să reducă contribuţia anuală în speze a României la 50% din suma prevăzută la art. 4, adică 5 000 franci elveţieni. Această cotizaţie trebuia să fie vărsată în două rate, la 1 iulie şi 1 ianuarie ale fiecărui an bugetar.

b) România se angaja să ia parte la Expoziţia pedagogică permanentă. Părţile au căzut de acord pentru a considera această participare ca echivalînd cu restul de 50 la sută din cotizaţia statutară.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 219 din 22 septembrie 1937.

484

1937, august 21, Bucureşti

Modus-Vivendi încheiat între România şi Ţările de Jos

Pentru a facilita schimburile comerciale pînă la încheierea unui nou acord, Guvernul României şi Guvernul Ţărilor de Jos au convenit să menţină dispoziţiile Acordului de plăţi cu anexe, semnat la 28 august 1936, cu următoarele rezerve:

De la intrarea în vigoare a acestui Modus-Vivendi înceta alimentarea celor două conturi speciale D şi F.

După lichidarea conturilor speciale D şi F, Banca Naţională a României urma să pună, la nevoie, la dispoziţia debitorilor români, *florinii* necesari pentru lichidarea creanţelor comerciale arierate care nu fuseseră lichidate mai înainte şi recunoscute ca îndreptăţite de Banca Naţională a României şi Nederlandsch Clearinginstituut.

Suma ce trebuia să fie virată la contul special E era definitiv fixată la 120 000 florini pentru perioada trecută. Această sumă urma să fie pusă la dispoziţia Băncii Naţionale a României chiar de la intrarea în vigoare a acestui Modus-Vivendi.

La 31 decembrie 1937 trebuia să se procedeze la un nou virament la contul special E, în conformitate cu dispoziţiile Acordului.

Cît priveşte cumpărările de grîu, cele două Guverne trebuiau să determine, de comun acord, termenele de livrare şi repartiţia sumelor vărsate la contul grîu, între conturile speciale prevăzute de acest Acord.

În această repartiţie urma să figureze:

	Devize la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României	Mărfuri neerlandeze definite de art. 10 par. 2 al Acordului
Prima tranşă (30 000 tone)	35%	5%
A doua tranşă (30 000 tone)	40%	15%
A treia tranşă (30 000 tone)	45%	20%
Cumpărări depăşind cele 90 000 tone	50%	20%

Modus-Vivendi are anexat: O scrisoare adiţională; Schimb de scrisori privitor la aranjamentul adiţional.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1937.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 652 din 4 septembrie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1937.

Modus-Vivendi a intrat în vigoare la 21 august 1937, modificînd Acordul de

plăţi cu Olanda, semnat la 28 august 1936. El a încetat să-şi producă efectele la 31 decembrie 1937.

485

1937, august 24, Bucureşti

Acord de transfer între România şi Uniunea Economică Belgo–Luxemburgheză

Acordul prevede că sumele datorate pentru cumpărări de mărfuri româneşti, importate pe teritoriul vamal al Uniunii Economice Belgo-Luxemburgheze, erau vărsate, în întregime, la scadenţă, în *belgas*. Aceste vărsări erau făcute în contul creditului special ce urma să fie deschis Băncii Naţionale a României, la Banca Naţională a Belgiei, în favoarea creditorilor din România, cu obligaţia pentru Banca Naţională a României de a transfera contravaloarea în lei, beneficiarilor, conform dispoziţiilor, în vigoare în România.

Sumele în *belgas* vărsate în contul creditului special al Băncii Naţionale a României la Banca Naţională a Belgiei, trebuiau să fie utilizate de către prima, în limita procentelor prevăzute pentru fiecare categorie de creanţe, la vînzarea de *belgas* debitorilor din România, în conformitate cu dispoziţiile în vigoare în România, pentru reglementarea datoriilor faţă de creditorii din Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză.

Guvernul Român se angaja să afecteze sumele în *belgas*, vărsate în contul creditului special al Băncii Naţionale a României pe lîngă Banca Naţională a Belgiei, scopurilor următoare: a) 10% din vărsăminte trebuiau afectate plăţilor Statului Român şi, îndeosebi, ale Serviciului Datoriei Publice, cheltuielilor de reprezentare diplomatică, plăţilor Regiilor autonome şi ale colectivităţilor publice (inclusiv plăţile Administraţiei Căilor Ferate, ale Societăţii de Telefoane şi ale Administraţiei Poştelor şi Telegrafelor din România), precum şi la plata datoriilor municipalităţilor; b) $36^1/_2$% din vărsăminte erau afectate lichidării cererilor de plată introduse la Banca Naţională a României pentru creanţe comerciale noi, inclusiv cele rezultate din furnituri, făcute Statului Român şi Regiilor Autonome; c) $18^1/_2$% din vărsăminte trebuiau afectate lichidării creanţelor financiare; d) Soldul de 35% era lăsat la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României.

Oficiul de Compensaţiune Belgo-Luxemburghez şi Banca Naţională a României urmau să stabilească, de comun acord, lista cu creanţele financiare de lichidat, precum şi modalităţile tehnice privitoare la admiterea şi transferul lor pe calea prezentului Acord.

Erau considerate creanţe comerciale noi acelea a căror scadenţă era posterioară datei de 19 noiembrie 1935. De asemenea, erau considerate creanţe comerciale arierate acelea a căror scadenţă era posterioară datei de 15 iulie 1932 şi anterioară datei de 20 noiembrie 1935. Creanţe financiare erau considerate cumpărăturile ce corespundeau dobînzilor de plătit în străinătate pentru obligaţiuni sau datorii de orice nautră, beneficiile, dividendele precum şi dobînzile pentru împrumuturi şi avansuri de fonduri, încuviinţate întreprinderilor româneşti.

Ele cuprindeau şi cumpărăturile corespunzătoare dobînzilor, beneficiile sau dividendele ce proveneau din investiţia de capitaluri belgiene sau luxemburgheze în România.

Erau considerate, de asemenea, creanţe financiare, veniturile nete provenite din investiţii în România, realizate prin in-

termediul contravalorii în lei a creanțelor comerciale, în măsura în care aceste investiții erau efectuate în cadrul legii românești din 15 aprilie 1935.

Acordul are anexat un Protocol de semnătură.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1937.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 651 din 4 septembrie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 229 din 4 octombrie 1937.

A fost încheiat pe o durată de 3 luni. A fost prelungit prin tacită reconducțiune.

Acordul a intrat în vigoare la 24 august 1937, abrogînd toate Convențiile de plăți anterioare.

486

1937, octombrie 5, București

Convenție încheiată de România cu Germania referitoare la traficul aerian

Prin această Convenție fiecare din cele două State acorda, în timp de pace, aeronavelor celuilalt Stat, înmatriculate în mod reglementar, dreptul de navigație aeriană în spațiul său aerian, cu respectarea dispozițiilor cuprinse în Convenție.

Înființarea și exploatarea de linii de comunicație aeriană regulată urma să fie reglementată printr-un acord special, ce trebuia încheiat între autoritățile aeronautice supreme ale celor două State.

Prin teritoriu, în spiritul Convenției, se înțelegea teritoriul României, de o parte, și teritoriul Germaniei, de altă parte, inclusiv apele teritoriale.

Prin aeronave se înțelegea aeronavele particulare, cît și acele aeronave de Stat care nu erau aeronave militare, de vamă sau de poliție. Art. 1 precizează că orice aeronavă comandată de o persoană militară, anume însărcinată pentru aceasta, era considerată ca aeronavă militară.

Convenția precizează că aeronavele militare, de vamă sau de poliție ale uneia din Părțile Contractante, nu puteau să zboare deasupra teritoriului celeilalte Părți, nici să aterizeze, decît în virtutea unei autorizații speciale eliberată de autoritatea competentă.

Articolul 2 precizează că aeronavele unui Stat Contractant, echipajul, pasagerii și încărcătura erau supuse, pe timpul cît se afla pe teritoriul național al celuilalt Stat, obligațiilor ce rezultau din dispozițiile în vigoare în acel Stat și, în special, dispozițiilor generale relative la navigația aeriană ce se aplicau tuturor navelor străine. De asemenea, ele erau supuse acelorași dispoziții cu privire la taxele vamale și alte taxe, prohibiri de export și import, transport de persoane și bunuri, siguranța și ordinea publică, serviciu sanitar, cît și aceleia relative la pașapoarte.

Transportul comercial de persoane și bunuri, efectuat între două localități ale teritoriului propriu, era rezervat aeronavelor indigene.

Fiecare Parte Contractantă își rezerva dreptul ca, în împrejurări excepționale, în timp de pace, să restrîngă sau să interzică, în total sau în parte, și cu efect imediat, dreptul de navigație aeriană acordat în baza Convenției, cu rezerva de a nu se face nici o deosebire între aeronavele celuilalt Stat și aeronavele ce aparțineau altor State străine.

Părțile au convenit ca litigiile ce se puteau naște din interpretarea și aplicarea Convenției să fie supuse, dacă nu puteau fi soluționate pe cale diplomatică, la cererea uneia din Părțile Contractante, unui Tribunal de arbitraj. Hotărîrea tribunalului era obligatorie pentru ambele State.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 277 din 30 noiembrie 1937.

Convenţia a fost aprobată prin D. R. nr. 3 633 din 2 noiembrie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 277 din 30 noiembrie 1937.

487

1937, octombrie 27, Bucureşti

Acord între România şi Ungaria privind reglementarea definitivă a afacerilor interesînd Fundaţia „Gojdu"

Prin acest Acord s-a hotărît ca Ungaria să predea României, în cele 30 de zile de la intrarea sa în vigoare, întregul patrimoniu al Fundaţiei Gojdu care se găsea pe teritoriul Ungariei, cu toate drepturile şi obligaţiile aferente, pentru a fi pus la dispoziţia organului ce reprezenta Fundaţia, în acord cu scopul urmărit prin actul de fundaţie.

Bunurile pe care Ungaria urma să le predea României, conform alineatului precedent, erau înşirate pe lista anexată Acordului, stabilită prin bună învoială de Părţile Contractante, şi a cărei exactitate a fost recunoscută reciproc.

„Considerînd că în urma stipulaţiilor cuprinse în acest Acord, Fundaţia Gojdu înceta să existe ca fundaţie ungară, şi pe de altă parte, considerînd interesul ce se lega de existenţa în Ungaria a unei fundaţii menite să slujească nevoile culturale ale supuşilor unguri de limbă română şi de religie greco-orientală, locuind în Ungaria", cele două Părţi Contractante au hotărît ca România să predea Ungariei, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a Acordului, o sumă de pengö, îndestulătoare, pentru înfiinţarea unei noi Fundaţii ce urma să fie numită „Fundaţia de burse de studii a românilor greco-orientali din Ungaria".

Articolul 4 precizează că acest Acord constituie ultima reglementare a afacerilor privind Fundaţia Gojdu, conform stipulaţiilor Acordului semnat între România şi Ungaria, la Paris, la 28 aprilie 1930.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 17 din 21 ianuarie 1938.

Acordul a fost ratificat prin D. R. nr. 72 din 17 ianuarie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 17 din 21 ianuarie 1938.

488

1937, octombrie 28, Bucureşti

Convenţie între România şi Ungaria privitoare la înlăturarea dublei impuneri în materie de impozite directe

Au fost considerate ca impozite directe, în sensul prevederilor art. 1, impozitele care, în conformitate cu legislaţia respectivă a Statelor Contractante erau prelevate direct pe venituri (venituri nete sau venituri brute), fie pe seama Statelor Contractante, fie pe aceea a grupărilor publice autonome (comitate, comune etc.), sau a altor instituţii publice în România, chiar sub formă de centime adiţionale.

În legislaţia română au fost considerate ca impozite directe: a) Impozitul pe veniturile proprietăţilor agricole; b) Impozitul pe veniturile proprietăţilor clădite; c) Impozitul pe veniturile valorilor mobiliare; d) Impozitul pe veniturile comerciale şi industriale; e) Impozitul pe salarii; f) Impozitul pe veniturile din profesiuni.

În legislaţia ungară erau considerate ca impozite directe: a) Impozitul funciar; b) Impozitul pe proprietăţile clădite; c) Impozitul pe beneficiile industriale şi comerciale; d) Impozitul pe societăţi şi impozitul pe tantieme; e) Impozitul pe venit.

Conform dispoziţiilor art. 2, impozitele prelevate pe veniturile bunurilor imobi-

liare nu erau percepute decît în Statul unde se găsea imobilul. Creanțele ipotecare erau, de asemenea, considerate ca venituri de bunuri imobiliare.

În virtutea art. 3, impozitele pe veniturile ce proveneau din exercițiul unei activități comerciale, industriale sau din orice activitate similară, nu erau percepute decît în statul pe teritoriul căruia întreprinderea își avea sediul de exploatare.

Veniturile ce proveneau din muncă, inclusiv acelea care proveneau din exercitarea profesiunilor libere (medici, avocați, arhitecți, ingineri etc.), precum și veniturile rezultate din orice altă ocupație necomercială erau impuse în statul pe teritoriul căruia se exercita activitatea personală din care provenea venitul.

Convenția are anexat un Protocol final.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

Convenția a fost ratificată prin Decretul Lege nr. 1 984 din 19 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

489

1937, octombrie 28, București

Convenție între România și Ungaria privitoare la asistența administrativă și la perceperea în materie de impozite

Dispozițiile acestei Convenții s-au aplicat impozitelor prevăzute în Convenția pentru înlăturarea dublei impuneri în materie de impozite directe, semnată de România și Ungaria la 28 octombrie 1937, precum și impozitelor succesorale prevăzute în Convenția pentru înlăturarea dublei impuneri în domeniul drepturilor de succesiune, semnată la București, la 16 iunie 1932.

Prin art. 2, cel două State se angajau să-și acorde reciproc asistență din punct de vedere administrativ și juridic, în toate chestiunile ce priveau așezarea impozitelor, procedura și încasarea lor.

Toate cererile de asistență administrativă și juridică, inclusiv de încasarea impozitelor, urmau să facă obiectul unei comunicări directe între autoritățile fiscale supreme ale celor două State sau a autorităților delegate de ele.

Potrivit art. 9, în materie de impozite, deciziile (decizii administrative, sentințe, ordonanțe) Statului petiționar cu autoritate de lucru judecat și fiind, în consecință, executorii, erau recunoscute ca valabile și executate de autoritatea fiscală supremă a Statului petiționat. Recunoașterea trebuia să fie exprimată în mod formal.

Conform stipulațiilor art. 13, asistența juridică și administrativă privind perceperea impozitelor nu putea să fie acordată contra supușilor Statului petiționat, care aveau domiciliul sau reședința obișnuită pe teritoriul acelui Stat. Asistența juridică și administrativă putea să fie, de asemenea, refuzată în cazul cînd Statul petiționat considera că aceasta ar fi putut pune în pericol drepturile sale de suveranitate sau siguranța Statului.

Autoritățile fiscale supreme ale celor două State urmau să se pună de acord direct pentru a soluționa toate chestiunile ridicate cu ocazia aplicării Convenției și, îndeosebi, cu privire la plata sumelor încasate în favoarea celuilalt Stat.

Convenția conține un Protocol final.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

Convenția a fost ratificată prin Decretul Lege nr. 1 984 din 19 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 125 din 3 iunie 1938.

490

1938, noiembrie 3, Bucureşti

Aranjament adiţional la Acordul de Clearing între România şi Elveţia din 24 martie 1937 şi la Avenantul Acordului din 13 decembrie 1937

Articolul 2 al Avenantului din 13 decembrie 1937, la Acordul de Clearing, din 24 martie 1937, era înlocuit prin dispoziţiile de mai jos:

Acordul de Clearing între România şi Confederaţia elveţiană din 24 martie 1937, modificat prin Avenantul la acest Acord, din 13 decembrie 1937, rămînea în vigoare pînă la 30 iunie 1939. Dacă nu era denunţat cu o lună înaintea expirării acestui termen, el era prerogat prin tacită reconducţiune şi putea să fie denunţat de către fiecare din cele două Guverne, în urma unui preaviz de cel puţin o lună.

Un Protocol de semnătură anexat Aranjamentului precizează angajamentul Guvernului Elveţian de a cumpăra din România o cantitate de cel puţin 40 000 tone de grîu românesc. De asemenea, s-a stipulat obligaţia pentru Guvernul Elveţiei de a mai cumpăra 60 000 tone de grîu românesc, pînă la sfîrşitul anului 1938.

Acordul cuprinde următoarele anexe: Protocol de semnătură; Două Declaraţii; O scrisoare, O notă verbală a Legaţiei Elveţiei; Două note.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 267 din 16 noiembrie 1938.

Aranjamentul adiţional a fost ratificat prin D. R. nr. 3 980 din 12 noiembrie 1938, conform Mon. Of. nr. 267 din 16 noiembrie 1938.

A intrat în vigoare la 16 noiembrie 1938.

491

1937, noiembrie 18, Bucureşti

Protocol adiţional la Aranjamentul comercial între România şi Finlanda din 28 august 1930

În conformitate cu prevederile acestui Protocol, mărfurile de origine şi provenienţă românească erau admise la liberul import în Finlanda, cu excepţia articolelor al căror import în Finlanda era supus unui regulament special, în general aplicat tuturor părţilor.

Prin art. 3, Guvernul Român s-a angajat, de asemenea, să admită la importul în România mărfurile de origine şi de provenienţă finlandeză, conform regimului comerţului exterior în vigoare între România, şi în limita disponibilităţilor trimestriale. Aceste disponibilităţi erau stabilite la începutul fiecărui trimestru, pe baza valorii exporturilor directe a mărfurilor româneşti în cursul trimestrului precedent, după ce se scădea un procent de 35%. Finlanda beneficia de regimul general de import în vigoare în România.

Conform art. 4, autorităţile competente româneşti, la cererea celor în drept, urmau să elibereze în cadrul cotelor individuale şi a dispoziţiilor trimestriale stabilite conform dispoziţiilor art. 3 permise de import pentru articolele indicate în lista anexată Protocolului.

Protocolul conţine lista mărfurilor şi un schimb de scrisori între Părţile Contractante.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1938.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 442 din 5 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938. A fost ratificat prin D. R. nr. 1 232 din 16 martie 1938.

492

1937, decembrie 6, Londra

Schimb de note între Guvernul Român și Guvernul Englez privitor la recunoașterea reciprocă a livretelor de debarcare – ținînd loc de pașaport – a marinarilor britanici și români

Prin Nota din 6 decembrie 1937 a Ministrului de Externe al Marii Britanii adresată reprezentantului României la Londra se sublinia că Guvernul Marii Britanii acceptă, în cuprinsul Regatului Unit, pentru marinarii de naționalitate română, livretul de bord drept pașapoarte, atunci cînd: a) Deținătorul dorea să debarce în calitatea lui de marinar, care contractase un angajament pe un alt vapor, într-un port al Regatului Unit, sau b) Atunci cînd, angajat după regulamentul unui vapor, el căuta să obțină o permisie temporară de debarcare în timpul șederii vaporului în port, sau c) Cînd cerea permisie să debarce pentru concediere în intenția de a fi repatriat sau în altă intenție, aceasta cu condiția ca livretele de bord să fi conținut mențiunea naționalității marinarului, semnătura lui, precum și o fotografie aplicată în mod oficial, iar Guvernul Român să fi acceptat, în aceleași condiții, ținînd loc de pașaport, livretele de bord ale marinarilor de naționalitate britanică, care conțineau dovada naționalității marinarilor, semnătura lor, cît și o fotografie aplicată în mod oficial.

Prin nota de răspuns a reprezentantului României la Londra, Guvernul Român accepta, în aceleași condiții, drept pașapoarte, livretele de bord ale marinarilor de naționalitate britanică.

Cele două scrisori au fost considerate că au forța de a pune în vigoare înțelegerea dintre Părțile Contractante.

Text românesc în Mon. Of. nr. 144 din 27 iunie 1938.

Schimbul de scrisori a fost aprobat prin J.C.M. nr. 665 din 29 martie 1938 și ratificat prin D. R. nr. 2 297 din 23 iunie 1937, publicat în Mon. Of. nr. 144 din 27 iunie 1938.

A intrat în vigoare la 6 decembrie 1937.

493

1937, decembrie 9, București

Al treilea Acord adițional la Acordul pentru reglementarea traficului de plăți între România și Germania, din 24 mai 1935, în redactarea din 24 septembrie 1936

Acordul pentru reglementarea traficului de plăți între România și Germania din 24 mai 1935, în redactarea sa din 24 septembrie 1936, se modifica și se completa după cum urmează:

Articolul 6:

Debitorii care, conform acestui Acord, aveau de efectuat plăți în Reichsmark în România, trebuiau să plătească în Reichsmark — la scadență — sumele datorate în contul special *A* al Băncii Naționale a României, de la Deutsche Verrechnungskasse. Dacă obligația de plată nu era liberată în Reichsmark, atunci debitorul trebuia să depună contravaloarea, calculată în Reichsmark, după cursul mediu din Berlin al valutei respective în ședința bursei din ziua precedentă scadenței. Deutsche Verrechnungskasse urma să avizeze în mod regulat Băncii Naționale a României sumele plătite în Reichsmark. Banca Națională a României deconta creditorilor români sumele de Reichsmark, vărsate în ordinea cronologică a avizărilor și în limita sumelor depuse conform art. 7, de către debitorii din România.

Art. 7 alineatul 3:

Banca Naţională a României ceda debitorilor sumele în Reichsmark, cerute de ei, din disponibilităţile sale la Deutsche Verrechnungskasse.

Art. 8:

Din sumele vărsate la contul A (mărfuri), se vira 15% asupra contului special B al Băncii Naţionale a României de la Deutsche Verrechnungskasse. Prin înţelegere între Deutsche Verrechnungskasse şi Banca Naţională a României se putea proceda la viramente dintr-un cont special la altul, dacă — ţinînd seama de necesităţile de plată — situaţia conturilor speciale o cerea.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 557 din 14 iulie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 2 657 din 14 iulie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.

A intrat în vigoare la 1 decembrie 1937.

494

1937, decembrie 13, Bucureşti

Avenant la Acordul de clearing încheiat la 24 martie 1937 între România şi Elveţia

Articolul 9 din Acordul din 24 martie 1937 era înlocuit prin noi dispoziţii. Sumele vărsate la Banca Naţională Elveţiană erau utilizate după cum urmează:

a) 59% din sumele vărsate erau trecute la creditul contului „creanţe mărfuri". Acest cont servea la reglementarea creanţelor rezultate din livrările de mărfuri, fără a se ţine seama de data importului lor. Plăţile creditorilor elveţieni s-a stipulat să se facă în ordinea cronologică a vărsămintelor efectuate la Banca Naţională a României. Originea elveţiană a mărfurilor importate în România, cu începere de la 1 octombrie 1932, trebuia să fie dovedită printr-un certificat de origine elveţian. Acest cont servea, de asemenea, la reglementarea creanţelor rezultate din exportul mărfurilor neînsoţite de un certificat de origine elveţian, sau însoţite de un asemenea certificat, atestînd o altă origine decît aceea elveţiană, dar provenind din operaţiile comerciale ale caselor de comerţ cu sediul în Elveţia. Totuşi, suma plăţilor efectuate cu acest titlu nu putea să depăşească 2% din totalul vărsămintelor în contul global al Băncii Naţionale a României la Banca Naţională Elveţiană. Organele competente ale celor două ţări, de comun acord, excludeau de la reglementarea pe calea clearingului, creanţele anunţate abuziv la această categorie;

b) $4^1/_2$% din vărsăminte erau trecute la creditul contului „creanţe financiare". Acest cont urma să servească la plata către creditorii domiciliaţi în Elveţia, a veniturilor capitalurilor plasate în România sau dobîndite de către aceştia înainte de 1 iunie 1934, şi care fusese la această dată, neîntrerupt, proprietate elveţiană. Au fost considerate ca venituri la capital: dobînzile şi dividendele, părţile (cota parte) beneficiilor societăţilor în nume colectiv sau în comandită, dobînzi ipotecare, chirii. Plăţile au fost făcute creditorilor în ordinea cronologică a vărsămintelor la Banca Naţională a României;

c) $1^1/_2$% din vărsăminte s-a prevăzut să fie trecute la creditul unui cont „asigurări", care să servească la reglementa-

rea creanţelor de asigurare şi reasigurare;

d) 17% din vărsăminte au fost trecute la creditul unui cont al cărui disponibilităţi să servească la plăţile ce erau de făcut în Elveţia de către Statul Român, în primul rînd pentru datoria publică, cu excepţia plăţilor pentru mărfuri;

e) 18% din vărsăminte au fost puse la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României, la un cont deschis la Banca Naţională Elveţiană.

În virtutea art. 2, alineatul 2 al art. 14 din Acordul din 24 martie 1937 era înlocuit cu următoarele dispoziţii: Acordul de clearing din 24 martie 1937, modificat prin acest Avenant, se proroga pînă la 30 septembrie 1938. Dacă nu era denunţat o lună înainte de expirarea acestui termen, el era prorogat prin tacită reconducţiune, şi putea să fie denunţat de către fiecare din Părţile Contractante, cu un preaviz de cel puţin o lună, pentru a expira la sfîrşitul lunii următoare.

Avenantul are anexat un Protocol final.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 443 din 5 martie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 1 223 din 16 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.

A intrat în vigoare la 13 decembrie 1937.

495

1938, ianuarie 5, Bucureşti

Acord comercial încheiat de România şi Turcia

Doritori de a da schimburilor lor comerciale toate posibilităţile de dezvoltare, Părţile Contractante au convenit, fără a aduce prejudicii stipulaţiilor Tratatului de Comerţ şi de Navigaţie încheiat la 11 iunie 1929, asupra celor ce urmează:

Prin art. 1 s-a stabilit ca mărfurile de origine turcă, enumerate în lista I anexată Acordului, să fie importate în România în limitele contingentelor hotărîte pentru fiecare articol. Mărfurile de origine românească menţionate în lista a II-a, anexată, de asemenea, Acordului, erau importate în Turcia în limitele contingentelor hotărîte pentru fiecare articol.

Conform art. 2, cele două Guverne se angajau să acorde, fără întîrziere, în limitele acestor contingente, autorizaţiile de import necesare pentru intrarea efectivă a mărfurilor.

Produsele turceşti beneficiau la importul lor în România, pe durata acestui Acord, de reducerile asupra tarifului general vamal în vigoare, specificate prin procentaj pentru fiecare din aceste produse sau a consolidării dreptului de vamă fixate în aceeaşi listă.

Potrivit art. 4, mărfurile expediate după intrarea în vigoare a Acordului trebuiau să fie însoţite de un certificat de origine eliberat de către autorităţile competente ale celor două ţări.

Acordul are următoarele anexe: 3 liste de mărfuri; 2 modele certificate de origine; scrisoare pentru înfiinţarea de Camere de comerţ la Bucureşti şi Istanbul.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 440 din 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 1 230 din 16 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938.

A intrat în vigoare la 12 ianuarie 1938. A fost înlocuit prin Acordul comercial din 9 noiembrie 1939.

496

1938, ianuarie 5, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Turcia

Potrivit acestui Acord, plăţile dintre România şi Turcia, care aveau în vedere obligaţiile de plăţi prevăzute de acest Acord, erau efectuate în România exclusiv prin intermediul Băncii Naţionale a României, şi în Turcia, exclusiv prin intermediul Băncii Centrale a Turciei.

În virtutea art. 2, contravaloarea F.O.B. a tuturor mărfurilor de origine românească în Turcia, după intrarea în vigoare a Acordului, era vărsată la Banca Centrală a Turciei, pe care o trecea la creditul unui cont A, în lire turceşti, neproducător de dobînzi, ce urma să fie deschis în numele Băncii Naţionale a României.

Creanţele comerciale arierate româneşti, provenind din importurile de mărfuri de origine românească efectuate în Turcia înaintea intrării în vigoare a Acordului, precum şi totalul încasărilor consulare româneşti în Turcia, vărsate înainte de această dată la Banca Centrală a Turciei, erau trecute asupra unui cont B, în lire turceşti, neproducător de dobînzi, pe care ea urma să-l deschidă în numele Băncii Naţionale a României.

Conform art. 4, contravaloarea F.O.B. a tuturor mărfurilor de origine turcă, importate în România după intrarea în vigoare a Acordului era reglementată astfel: 70% prin disponibilităţile ce figurau la creditul contului *A*, iar 30% prin disponibilităţile ce figurau la creditul contului *B*. După lichidarea disponibilităţilor contului *B*, contravaloarea integrală a mărfurilor de origine turcă importate în România era transferată în Turcia, prin disponibilităţile contului *A*.

Acordul are anexat un schimb de scrisori între miniştrii comerţului din cele două ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 440 din 5 martie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 1 230 din 16 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 69 din 24 martie 1938.

497

1938, februarie 17, Atena

Acord de plăţi între România şi Grecia

Potrivit art. 1 din acest Acord, contravaloarea stabilită după dispoziţiile art. 4 de mai sus, a mărfurilor româneşti exportate din România în Grecia era reglementată după cum urmează:

a) Contravaloarea petrolului şi a derivatelor sale, precum şi a cerealelor, integral în devize libere; b) Contravaloarea tuturor celorlalte mărfuri, prin plata a 35% în devize libere, 55% prin vărsăminte la contul special A şi 10% la contul special B.

În virtutea art. 2, disponibilităţile contului special *A* serveau la reglementarea creanţelor comerciale greceşti provenite din importul în România a mărfurilor expediate din Grecia, începînd de la data intrării în vigoare a Acordului, precum şi cheltuielile accesorii aferente (comisioane, diferenţe de preţ). Disponibilitatea contului special B serveau la reglementarea creanţelor de natură necomercială, denumite „plăţi financiare". La acest cont se vărsa totalul încasărilor autorităţilor consulare româneşti în Grecia, precum şi sumele ce reprezentau cheltuielile resortisanţilor greci sau români, care călătoreau din Grecia în România. Cursul de vînzare al drahmelor,

figurînd la conturile vizate mai sus, era stabilit la un leu pentru o drahmă.

Potrivit art. 4, mărfurile fiecăreia din cele două țări, de importat în cealaltă, erau facturate, în caz de transport maritim, F.O.B. portul de îmbarcare și, în caz de transport terestru, franco-frontiera țării respective. În caz de transport maritim, banca de emisiune a țării de destinație a mărfii își lua angajamentul de a acorda importatorului interesat schimbul necesar pentru plata cheltuielilor și a primei de asigurare aferente transportului acesteia.

Conform stipulațiilor art. 5, „plățile financiare" cuprindeau: a) Încasările consulare ale autorităților consulare grecești în România; b) Aprovizionările și furniturile în produse grecești ale vapoarelor românești în porturile grecești, precum și reparațiile efectuate de acestea în Grecia; c) Plata tratamentului funcționarilor și a cheltuielilor de întreținere a autorităților diplomatice și consulare românești în Grecia; d) Cheltuielile în Grecia a călătorilor români sau greci stabiliți în România, și anume, 12 000 drahme de pașaport individual pentru o ședere în Grecia de cel puțin cinci zile; în cazul unui pașaport colectiv eliberat unei familii, se acorda pentru același număr de zile, peste cei 12 000 de drahme, un supliment de 3 000 de drahme de persoană înscrisă pe pașaport; acest supliment se ridica la 4 000 de drahme de persoană în cazul unui pașaport colectiv turistic eliberat pentru 25 persoane sau mai multe; e) Cheltuielile studenților români sau studenților greci stabiliți în România, înscriși la Universități, școli superioare sau școala de teologie din Grecia etc.

Prin art. 7 Guvernele fiecăreia din cele două Părți Contractante se angajau să acorde mărfurilor ce aparțineau celeilalte, toate înlesnirile de import, în limitele regulamentelor în vigoare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 441 din 5 martie 1938 și ratificat prin D.R. nr. 1231 din 16 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.

A înlocuit Acordul de plăți din 2 aprilie 1936, Aranjamentul din 22 iunie 1937 și anexele lor.

A intrat în vigoare la 21 februarie 1938. A fost prorogat pînă la 15 martie 1940.

498

1938, februarie 25, București

Acord suplimentar la Acordul de plăți Anglo–Român din 2 mai 1936, modificat prin Acordul de plăți Anglo–Român din 27 mai 1937

„Avînd în vedere că Acordul tehnic de plăți Anglo-Român din 30 mai 1936, modificat prin Acordul tehnic de plăți Anglo-Român (modificator) din 27 mai 1937, prevede modalitățile pentru facilitarea plăților între România și Regatul Unit, și

Avînd în vedere că Acordul tehnic de plăți Anglo-Român din 30 mai 1936, modificat prin Acordul tehnic de plăți Anglo-Român (modificator) din 27 mai 1937, prevede deschiderea la Banca Angliei a unor subconturi nepurtătoare de dobînzi în numele Băncii Naționale a României, precum și modul de întrebuințare a soldurilor existînd în creditul acestor subconturi, și

Avînd în vedere că guvernele contractante doresc a completa prevederile sus-menționatelor acorduri, cu scopul de a înlesni și mai mult plățile între România și Regatul Unit", cele două Părți

au căzut de acord asupra celor ce urmează:

Banca Națională a României putea să transfere sume în sus-menționatele subconturi, cu scopul de a mări sumele distribuite în acele subconturi în conformitate cu prevederile acordurilor amintite, și aceste sume erau restituite Băncii Naționale a României din subconturile respective la timpul și în măsura în care Banca Națională a României și Oficiul de clearing Anglo-Român constatau că există un surplus disponibil în acel subcont, indiferent de orice dispoziție din acordurile amintite mai sus.

Text românesc și englez în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.
A fost aprobat prin J.C.M. nr. 439 din 5 martie 1938 și ratificat prin D.R. nr. 1 229 din 16 martie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 68 din 23 martie 1938.
A intrat în vigoare la 25 februarie 1938. A fost înlocuit prin acordul de plăți din 2 septembrie 1938.

499

1938, martie 8, Paris

Acord asupra plăților comerciale între Guvernul Român și Guvernul Francez

Potrivit art. 1 din acest Acord, plățile comerciale între Franța și România se efectuau în devize libere. Prin plăți comerciale se înțelegeau lichidarea prețului mărfurilor importate dintr-o țară în alta, ca și a cheltuielilor de transport, a asigurărilor și a comisioanelor ce se refereau la acestea.

Conform art. 2, Guvernul Român se angaja să admită importul mărfurilor franceze în România, pînă la 50% din contravaloarea F.O.B. a mărfurilor române importate în Franța și în Algeria.

Erau considerate ca mărfuri franceze produsele de origine franceză ca și produsele de proveniență franceză care făcuseră, anterior Acordului, obiectul unui schimb comercial regulat.

Acordarea devizelor pentru plata importurilor prevăzute mai sus era asigurată fără întîrziere și fără restricții, sub rezerva îndeplinirii prescripțiilor în vigoare, în România, pentru obținerea lor.

În virtutea art. 3, România se angaja să efectueze pentru lichidarea importurilor de mărfuri franceze în România 50% din devizele reprezentînd contravaloarea F.O.B. a mărfurilor române, importate în Franța și în Algeria. Soldul acestor intrări de devize rămînea la libera sa dispoziție.

Potrivit art. 4, o Comisie mixtă Franco-Română trebuia să procedeze trimestrial la examinarea balanței comerciale dintre cele două țări și a condițiilor de funcționare a Acordului în timpul trimestrului precedent.

Conform stipulațiilor art. 5, dispozițiile acestui Acord se aplicau, de asemenea, și plăților comerciale dintre România, pe de o parte, și Tunisul și Marocul pe de altă parte. Totuși, procentul prevăzut de art. 2 și 3 era redus la 35%, în ceea ce privește aceste două țări.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 126 din 4 iunie 1938.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 011 din 19 mai 1938 și ratificat prin D.R. nr. 2 026 din 26 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 126 din 4 iunie 1938.
A intrat în vigoare la 15 martie 1938. A fost înlocuit prin Acordul de plăți din 31 martie 1939.

500

1938, martie 8, Paris

Avenant la Aranjamentul financiar Franco-Român din 7 februarie 1936

Cele două Guverne, folosindu-se de facultatea prevăzută de art. 4 al Aranjamentului financiar din 7 februarie 1936,

au procedat la o revizuire a dispozițiilor Aranjamentului financiar și au convenit să-i aducă următoarea modificare:

Art. 3, paragraful *d* a fost completat prin dispoziția următoare:

„În afară de aceasta, din sumele vărsate în contul *plății diverse*, un procent de minimum 50% va fi rezervat pentru lichidarea creanțelor financiare franceze asupra României, cum ar fi dividende la acțiuni și venituri din participări, cheltuieli generale ale societăților franceze, avînd exploatări în România, dobînzi ale împrumuturilor..."

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 126 din 4 iunie 1938.

501

1938, martie 22, Riga

Acord adițional la Aranjamentul comercial între România și Letonia, din 23 octombrie 1930

Prin art. 1 al acestui Acord, Guvernul Letoniei se angaja să admită la import, în Letonia, mărfurile de origine și de proveniență românească, conform regimului comerțului exterior în vigoare în Letonia. România beneficia de regimul general al importului, în vigoare în Letonia.

Potrivit art. 2, Guvernul Român consimțea să admită la import în România mărfurile de origine și de proveniență letonă, conform regimului comerțului exterior în vigoare în România. Letonia urma să beneficieze de regimul general al Importului în România.

Prin art. 4 s-a stipulat ca reglementarea creanțelor comerciale referitoare la importurile reciproce ale celor două țări să se efectueze în devize libere, în conformitate cu regimul devizelor, în vigoare, în fiecare din cele două țări.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 127 din 6 iunie 1938.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 827 din 5 mai 1938 și ratificat prin D.R. nr. 1 860 din 12 mai 1938, publicat în Mon. Of. nr. 127 din 6 iunie 1938.

A intrat în vigoare la 1 aprilie 1938.

502

1938, aprilie 15, Istanbul

Acord turistic între Grecia, România, Turcia și Iugoslavia

Prin acest Acord, Părțile Contractante au fixat astfel taxele percepute la stabilirea pașapoartelor speciale, denumite turistice, pentru Grecia la 300 drahme; România la 300 lei; Turcia la 400 piaștri; Iugoslavia la 100 dinari. S-a stabilit ca în această sumă să fie cuprinse toate celelalte taxe.

S-a hotărît, de asemenea, pentru țările care nu suprimaseră viza între ele, de a institui o viză specială denumită turistică, valabilă pentru o ședere minimă de trei zile și a cărei taxă nu putea să depășească, pentru: Grecia 30 drahme; România 30 lei; Turcia 40 piaștri; Iugoslavia 10 dinari.

Părțile Contractante s-au angajat să scutească de orice drept de vamă materialul de propagandă turistică.

Conform art. 2, cele patru State Contractante au căzut de acord: a) De a stabili prețuri feroviare speciale pentru țările Înțelegerii Balcanice; b) De a crea facilități de tarif pentru călători și turiști și servicii speciale regulate ale mijloacelor de acces directe pe liniile interbalcanice; c) De a stabili reduceri de preț, precum și trenuri speciale pentru călătorii în grup; d) De a acorda avantaje de transport pentru expoziții, tîrguri și alte manifestări, avînd ca scop

cunoașterea mutuală a celor patru popoare.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 253 din 1 noiembrie 1939.
A intrat în vigoare la 15 aprilie 1938.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 3 148 din 20 octombrie 1939, ratificat prin D.R. nr. 3 876 din 28 octombrie 1939 și publicat în Mon. Of. nr. 253 din 1 noiembrie 1939.

503

1938, mai 5, Cairo

Regulament telegrafic internațional (anexat Convenției telecomunicațiilor de la Madrid din 1932)

Consiliul de Miniștri, în ședința sa din 9 martie 1939, a adoptat J.C.M. nr. 814, prin care se punea în vigoare, de la 1 ianuarie 1939, Regulamentul telegrafic cu Protocolul final, Regulamentul general al Radiocomunicațiilor cu Protocolul final, cu Regulamentul adițional, precum și cu Protocolul adițional al Radiocomunicațiilor, și Regulamentul telefonic cu Protocolul său final, revizuite la Cairo, la 5 mai 1938, acte pe care România le-a primit cu rezervele prevăzute în Protocolul final al Regulamentului telegrafic și în Protocolul final al Regulamentului telefonic.

J.C.M. nr. 814 din 9 martie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 60 din 11 martie 1939.

A fost semnat de: Africa de Sud, Coloniile africane italiene, Germania, Argentina, Australia, Belgia, Birmania, Brazilia, Bulgaria, Chile, China, Vatican, Columbia, Elveția, Costa-Rica, Cuba, Curaçao și Surinam, Danemarca, Danzig, Egipt, Salvador, Spania, Estonia, Finlanda, Franța, Marea Britanie, Grecia, Guatemala, Honduras, Ungaria, Iran, Irak, Irlanda, Italia, Japonia, Liban, Libia, Lituania, Maroc, Nicaragua, Norvegia, Noua Zeelandă, Panama, Paraguay, Olanda, Peru, Polonia, Portugalia, *România*, Suedia, Siria, Cehoslovacia, Tunisia, Turcia, Uniunea Sovietică, Uruguay, Venezuela, Iugoslavia, Albania, Letonia, Luxemburg, Ruanda-Urundi.
A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1939.

504

1938, mai 18, Budapesta

Acord de plăți între România și Ungaria

În conformitate cu prevederile acestui Acord, contravaloarea F.O.B. sau franco-frontieră a tuturor mărfurilor exportate din România în Ungaria, afară de cota prevăzută la art. 6, era vărsată la scadență, de către debitorii unguri, în pengö, în creditul unui „Cont Global“ deschis pe numele Băncii Naționale a României, la băncile ungare autorizate (desemnate) de ea. Băncile ungare acceptau vărsămintele debitorilor unguri și le avizau Băncii Naționale a României, indicînd, în același timp, și datele necesare care să permită Băncii Naționale a României plata în lei, în favoarea exportatorilor români.

Potrivit art. 2, debitorii români care aveau de efectuat plăți în Ungaria se puteau adresa Băncii Naționale a României, în vederea obținerii sumelor în pengö necesare achitării datoriei lor.

Conform art. 4, conversiunea sumelor ce figurau în facturi și eliberate într-o altă monedă decît în pengö sau lei urma să se facă în lei sau pengö la cursul oficial, mărit cu prima oficială, respectivă, în vigoare în fiecare țară.

În virtutea art. 6, o cotă parte de 40% din contravaloarea produselor petroliere, calculată la paritatea F.O.B. Giurgiu sau franco-frontieră, trebuia vărsată de către importatorii unguri, de astfel de produse, într-un cont de devize libere. la dispoziția Băncii Naționale a

României, cont ce urma să fie deschis la Banca Națională a Ungariei. Banca Națională a Ungariei urma să asigure transferul acestor devize, în conformitate cu instrucțiunile Băncii Naționale a României.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 140 din 22 iunie 1938.
A fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 117 din 3 iunie 1938 și ratificat prin D. R. nr. 2 195 din 15 iunie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 140 din 20 iunie 1938.
Acest Acord a înlocuit pe cel din 14 iulie 1937. A fost prorogat pînă la 30 iunie 1939 prin Protocolul din 17 martie 1939. A fost înlocuit prin Acordul de plăți din 14 septembrie 1939.

505

1938, iunie 21, Berlin

Acord între România și Germania referitor la întinderea asupra teritoriului austriac a înțelegerilor privitoare la traficul de plăți Româno-German

În virtutea art. 1, Acordul privitor la reglementarea plăților între Germania și România din 24 mai 1935, în forma din 24 septembrie 1936, împreună cu Acordul adițional din 9 decembrie 1937 și celelalte înțelegeri care-l completau se aplicau, cu începere de la 1 iulie 1938, și la Plățile din Austria spre România și viceversa.

Potrivit art. 2, disponibilitățile existente în conturile Băncii Naționale a României la Deutsche Verrechnungskasse, Secția Austria, pentru traficul de plăți Austro-Român erau transformate în Reichsmark la data de 30 iunie 1938, la cursul de 46,50 Reichsmark = 100 schillingi, și virate la contul special *A* în Reichsmark al Băncii Naționale a României ținut la Deutsche Verrechnungskasse. La stabilirea disponibilităților ce urmau a fi virate se aveau în vedere ordinele de plată ale Băncii Naționale a României expediate din București pînă la 30 iunie 1938, inclusiv.

Asupra contului de lire ținut la Deutsche Verrechnungskasse, Secția Austria, Banca Națională a României mai putea dispune pînă la 30 septembrie 1938, pentru scopurile de pînă atunci în interior. Vărsăminte în acest cont nu se mai făceau.

Deoarece, pentru viitor, în traficul de plăți Germano-Român mai erau de îndeplinit obligațiuni care erau liberate în schillingi austrieci, acestea urmau să fie transformate în Reichsmark la cursul de 46,50 RmK = 100 schillingi.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.
Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 556 din 14 iulie 1938 și ratificat prin D. R. nr. 2 655 din 14 iulie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.

506

1938, iunie 21, Berlin

Primul Acord adițional la Tratatul de comerț dintre România și Germania din 23 martie 1935

Articolul 1 prevedea că pînă la desființarea frontierei vamale între Austria și Germania urma să se aplice în continuare Convenția de stabilire, comerț și navigație dintre România și Austria din 22 august 1931, precum și Modus-Vivendi privitor la reglementarea relațiilor comerciale între România și Austria din 14 iulie 1932. Din ziua desființării frontierei vamale, Tratatul de stabilire, comerț și navigație din 23 martie 1935 se extindea și asupra Austriei.

Potrivit art. 2, articolul 29 al Tratatului de Comerț Româno-German se înlocuia cu următoarele dispoziții: a) În ceea ce privește navigația fluvială, vasele fiecărei Părți Contractante cît și în-

cărcăturile lor se bucurau pe toate căile de apă navigabile şi în toate porturile şi localităţile celeilalte Părţi Contractante, sub toate raporturile şi fără a ţine seama de provenienţa şi de destinaţia vasului şi a încărcăturii sale, de acelaşi tratament ca şi vasele naţionale şi încărcăturile lor. Vasele fiecăreia din Părţile Contractante urmau să aibă acces liber în porturile şi localităţile celeilalte Părţi, deschise vaselor naţionale, cît şi dreptul de a se servi de instalaţiile de încărcare şi descărcare, de întrepozitele publice şi de orice alte instalaţii de port şi de navigaţie, în aceleaşi condiţii ca şi vasele naţionale; b) Stipulaţiile Convenţiei nu se aplicau cabotajului; c) Dispoziţiile Convenţiei nu se aplicau la navigaţia pe apele interioare.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 556 din 14 iulie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 2 655 din 14 iulie 1938, publicat în Mon. Of. nr. 171 din 27 iulie 1938.

A intrat în vigoare provizoriu la 21 iulie 1938.

507

1938, iulie 14, Roma

Protocol pentru prelungirea pînă la 31 decembrie 1938 a Acordului comercial şi de plăţi dintre România şi Italia semnat la 13 februarie 1937

Prin acest Protocol Guvernul Român şi Guvernul Italian au căzut de acord pentru a proroga pînă la 31 decembrie 1938 Acordul pentru reglementarea plăţilor între cele două ţări, semnat la Roma, la 13 februarie 1937.

În afară de aceasta, cele două Guverne îşi rezervau dreptul de a denunţa, cu începere de la data de 1 octombrie 1938, Acordurile menţionate mai sus, în urma unui preaviz de două luni. Cele două Guverne au căzut de acord ca negocierile să fie reluate la începutul lunii octombrie 1938, în vederea stipulării noilor Acorduri comerciale şi de plăţi, pe baza unei mai largi colaborări economice, între cele două ţări.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 182 din 9 august 1938.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 707 din 30 iulie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 2 765 din 4 august 1938, publicat în Mon. Of. nr. 182 din 9 august 1938.

508

1938, iulie 14, Roma

Protocol adiţional la Tratatul de comerţ şi de navigaţie dintre România şi Italia, semnat la Roma, la 5 ianuarie 1934

În conformitate cu stipulaţiile acestui Protocol, Guvernul Italian renunţa la drepturile convenţionale, stabilite pentru următoarele poziţii din tariful român: fire de bumbac simple, dintr-un singur fir, nerăsucite, nealbite, nevopsite; fire de bumbac, răsucite simplu, nealbite, nevopsite; aţă de bumbac pentru cusut etc.

În virtutea art. 2, Guvernul Român renunţa la dreptul convenţional de 7,35 lire de chintal, stabilit pînă la concurenţa de 10 000 chintale pe an, pentru prunele de provenienţă românească, zise de Muntenia etc.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 182 din 9 august 1938.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 707 din 30 iulie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 2 765 din 4 august 1938, publicat în Mon. Of. nr. 182 din 9 august 1938.

A intrat în vigoare provizoriu la 1 august 1938.

509

1938, iulie 31, Salonic

Acord între Înțelegerea Balcanică și Bulgaria privitor la renunțarea la aplicarea părții a IV-a a Tratatului de la Neuilly (dezarmarea) precum și la dispozițiile Convenției de la Lausanne din 24 iulie 1923, privitoare la frontiera Traciei

„Luînd în considerare:

Că, Bulgaria este atașată politicii de întărire a păcii în Balcani și că ea este însuflețită de dorința de a întreține cu Statele Balcanice relații de bună vecinătate și de încrezătoare colaborare, și

Că, Statele Înțelegerii Balcanice sînt însuflețite față de Bulgaria de același spirit pacific și de aceeași dorință de cooperare",... Părțile Contractante „declară, în numele Statelor pe care le reprezintă, că aceste State își iau angajamentul de a se abține în relațiile lor mutuale, de a recurge vreodată la forță, în conformitate cu acordurile pe care fiecare din aceste State le-a subscris, în materie de neagresiune, și că ele stabilesc, în ceea ce le privește, că renunță la aplicarea dispozițiilor cuprinse în Partea IV (Clauze Militare, Navale și Aeriene) a Tratatului de la Neuilly, precum și la dispozițiile cuprinse în Convenția privitoare la frontiera Traciei, semnată la Lausanne, la 24 iulie 1923.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 266 din 15 noiembrie 1938.

Acordul a fost semnat de: *România*, Grecia, Iugoslavia, Turcia, Bulgaria.

A fost ratificat de România la 15 noiembrie 1938.

Au renunțat la aplicarea părții a IV-a a Tratatului de la Neuilly și la dispozițiile Convenției de la Lausanne privitoare la frontiera Traciei: Cehoslovacia, Marea Britanie, Canada, Australia, Noua Zeelandă, India.

Acordul nu a intrat în vigoare.

510

1938, august 18, Sinaia

Aranjament privitor la exercitarea puterilor Comisiei Europene a Dunării

În conformitate cu stipulațiile art. 1, Comisia Europeană a Dunării și agenții săi (inspectori, supraveghetori de navigație și agenți de pilotaj) încetau de a mai exercita puterile ce le fuseseră conferite, în ceea ce privește navigația, îndeosebi prin art. 8, 9 și 10 din Actul Public din 2 noiembrie 1865, art. 2 din Actul Adițional din 28 mai 1881, art. 1 și 119 din Regulamentul de navigație.

Potrivit art. 2, Comisia Europeană a Dunării și agenții săi încetau de a mai exercita, în portul și în rada portului Sulina, puterile speciale care le-au fost conferite, în special prin art. 4, 6, 8, 9, 10, 21 din Actul Public, art. 2 din Actul Adițional, art. 1, 4, 112 din Regulamentul de navigație.

În virtutea art. 3, Comisia Europeană elabora, inspirîndu-se din propunerile prezentate de Guvernul Român, Regulamentul de navigație și de poliție aplicabil Dunării maritime și gurilor ei. Guvernul Român punea în vigoare acest regulament și era însărcinat cu aplicarea lui.

Conform art. 4*, Corpul de pilotaj trecea sub ordinele autorităților românești competente. Pe măsura vacanțelor ce se produceau prin deces, demisie și punere în retragere, piloții de naționalitate neromână urmau să fie înlocuiți cu piloți români, pînă cînd proporția acestora din urmă, în raport cu numărul total al piloților, atingea 60 la sută. Cei 40% care rămîneau erau recomandați autorităților românești, care îi numeau, de că-

---

* Articolul 4 a fost modificat prin Acordul din 1 martie 1939.

tre delegații în Comisia Europeană a Dunării ai Puterilor, altele decît România, în aceleași condiții ca și în trecut.

Prin art. 5, Guvernul Român instituia un serviciu autonom denumit *Direcțiunea Dunării Maritime*. Direcțiunea elabora proiectele de lucrări pe Dunărea maritimă și la gurile ei, și asigura executarea acestora, percepea taxele etc.

Comisia Europeană înceta de a mai exercita puterile care-i fuseseră conferite în aceste materii, mai ales prin art. 16 al Tratatului de la Paris din 30 martie 1856, art. 4 al Tratatului de la Londra din 13 martie 1871, art. 24 al Actului Public, art. 3 și 4 al Actului Adițional.

Potrivit art. 12, Comisia Europeană și agenții săi încetau de a mai exercita puterile speciale care le-au fost conferite în materie sanitară prin art. 18, 19 și 20 din Actul Public și prin art. 6 și 7 din Actul Adițional. Taxele sanitare percepute de autoritățile românești erau egale pentru toate pavilioanele.

Conform art. 17, Comisia Europeană punea la dispoziția autorităților românești competente și a Direcției autonome, după cazuri, pentru a fi folosite în deplină libertate, potrivit destinației lor în interesul navigației, bunurile mobile și imobile, în special vasele plutitoare, instalațiile, materialul din magazine, carierele, spitalele din Sulina și farurile din insula Șerpilor, de la Sulina și de la Sf. Gheorghe. Comisia păstra dispoziția Palatului Administrației din Galați și a Palatului Administrației din Sulina.

Articolul 18 precizează că Guvernul Român desemna autoritățile competente de a judeca, în primă instanță, infracțiunile la prescripțiile Regulamentului de navigație și poliție.

Aranjamentul are anexat un Protocol final.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 78 din 1 aprilie 1939.

A fost semnat de: Franța, Marea Britanie, *România*.

A fost ratificat de România la 30 martie 1939.

A intrat în vigoare la 13 mai 1939.

În Mon. Of. nr. 128 din 6 iunie 1939 s-a publicat Legea pentru exercitarea poliției de navigație și jurisdicție pe Dunărea maritimă.

În Mon. Of. nr. 161 din 15 iulie 1939 s-a publicat Regulamentul de transporturi al Navigației Fluviale Române.

511

1938, septembrie 2, Bruxelles

Acord adițional la Acordul de transfer din 24 august 1937 între România și Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză

Sub rezerva modificărilor ce urmează, Acordul de Transfer încheiat la 24 august 1937 între România și Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză, denumit Acord de transfer, era prorogat pînă la 31 decembrie 1938, fără a prejudicia celelalte dispoziții ale art. 13 din Acord, privind tacita reconducțiune și termenul de preaviz în vederea denunțării.

Conform art. 2, vărsămintele care urmau să fie efectuate de la data punerii în vigoare a Acordului adițional, drept contravaloarea importurilor de cereale, leguminoase, semințe oleaginoase în Uniunea Economică Belgo-Luxemburgheză, erau repartizate astfel: a) 70% erau trecute la contul special al Băncii Naționale a României; b) 15% erau trecute la creditul conturilor *Cereale*, neproducătoare de dobînzi, deschise la Banca Națională a Belgiei pe numele creditorului român sau al mandatarului său; c) Res-

tul de 15% erau lăsate la libera dispoziţie a exportatorilor români interesaţi.

Potrivit art. 3, sumele în Belgas vărsate la creditul Contului Special al Băncii Naţionale a României la Banca Naţională a Belgiei, cu începere de la intrarea în vigoare a Acordului adiţional, urmau să fie repartizate conform următoarelor procente, în locul celor prevăzute la art. 3 al Acordului de transfer:

Cifra	Procente prevăzute de Acordul de transfer	Noile procente prevăzute de Acordul adiţional
1	10%	8½%
2	36½%	40%
3	18½%	18½%
4	35%	33%

Rezerva prevăzută de art. 4 din Acordul de transfer era redusă la suma de 2 milioane Belgas. Autorizaţia prealabilă a Oficiului de Compensaţie Belgo-Luxemburghez nu mai era cerută pe viitor pentru operaţiile în legătură cu compensaţiile de mărfuri admise de reglementarea română.

Pe baza instrucţiunilor Oficiului de Compensaţie Belgo-Luxemburghez, Banca Naţională a Belgiei trebuia să repartizeze sumele vărsate în felul următor: a) Procentul în devize libere rezervat Băncii Naţionale a României, conform reglementării româneşti, era lăsat la libera dispoziţie a acestei instituţii; b) Soldul era trecut la creditul conturilor blocate, numite *Conturi Compensaţii*, neproducătoare de dobînzi, deschise la Banca Naţională a Belgiei pe numele creditorului din România.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 252 din 29 octombrie 1938.

Acordul adiţional a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 610 din 19 octombrie 1938 şi ratificat prin D. R. nr. 3 660 din 21 octombrie 1938.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 2 septembrie 1938. A expirat la 31 decembrie 1938.

512

1938, septembrie 2, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Marea Britanie

Avînd în vedere că Acordul de plăţi Anglo-Român din 2 mai 1936, modificat prin Acordul de plăţi Anglo-Român (modificator) din 27 mai 1937 şi Acordul suplimentar al Acordului de plăţi (modificator) din 25 februarie 1938, prevedea dispoziţii în vederea înlesnirii plăţilor între România şi Marea Britanie, Părţile Contractante au convenit asupra celor ce urmează:

Acordurile menţionate în acest preambul, precum şi Acordurile tehnice încheiate între Banca Naţională a României şi Oficiul de Clearing Anglo-Român, în conformitate cu dispoziţiile acelor Acorduri, erau abrogate prin acest Acord şi înlocuite prin dispoziţiile lui.

Conform art. 2, toate datoriile scăzute şi exigibile la 10 iunie 1936, precum şi toate datoriile cu scadenţă posterioară acelei date, ale unei persoane din Marea Britanie către persoane rezidente, în mod obişnuit, sau care exercitau în mod obişnuit activitatea lor în afara Marii Britanii, în legătură cu preţul de mărfuri româneşti importate în Marea Britanie, urmau să fie plătite în lire sterline, într-un cont nepurtător de dobînzi la Banca Angliei, în numele Directorului Oficiului de Clearing.

În virtutea art. 3, toate sumele în lire sterline plătite la Banca Angliei pentru contul Oficiului de Clearing, în legătură

cu prețul de mărfuri românești importate în Marea Britanie, erau alocate, la intrarea în vigoare a Acordului, de către Oficiul de Clearing, după cum urmează:

a) În ceea ce privește orice plată pentru o datorie cuvenită oricărei societăți petroliere românești, în legătură cu importuri de produse petroliere, Oficiul de Clearing trebuia să transfere la un cont nepurtător de dobînzi la Banca Angliei, (denumit Contul Special), 50% din valoarea plății.

Din orice sold al unei asemenea plăți, netransferat la Contul Special, Oficiul de Clearing putea să transfere într-un cont nepurtător de dobînzi, ce urma să fie deschis la Banca Angliei (denumit *Contul Rambursării*), o sumă egală cu 30% din acea plată.

Orice sold al plății trebuia transferat într-un cont nepurtător de dobînzi la Banca Angliei (denumit *Contul Petrol*), și era utilizat pentru plăți către persoane din Marea Britanie sumele ce erau necesare Societății petroliere interesate de a acoperi nevoile sale de lire sterline pentru plăți ce trebuiau făcute în Marea Britanie.

b) În ceea ce privește orice alte plăți în legătură cu prețul de mărfuri românești importate în Marea Britanie: 20% erau creditate într-un cont nepurtător de dobînzi la Banca Angliei (denumit *Contul General Regatul Unit*), pentru a fi distribuite conform dispozițiilor Acordului; 40% trebuiau creditate la un cont nepurtător de dobînzi, deschis la Banca Angliei (denumit *Contul Mărfuri Regatul Unit*), pentru a fi distribuite în conformitate cu stipulațiile Convenției; 40% erau transferate la *Contul Special.*

Acordul conține următoarele anexe: Listă de mărfuri (modificată prin schimbul de scrisori din 4 aprilie 1939); Cinci scrisori; O scrisoare din 24 septembrie 1938.

Text românesc și englez în Mon. Of. nr. 242 din 18 octombrie 1938.

Acordul de plăți a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 418 din 30 septembrie 1938 și ratificat prin D. R. nr. 3 541 din 14 octombrie 1938, conform Mon. Of. nr. 242 din 18 octombrie 1938.

A intrat în vigoare provizoriu la 12 septembrie 1938.

A înlocuit Acordurile din 2 mai 1937, 27 mai 1937, 25 februarie 1938.

A fost abrogat și înlocuit (cu rezerve) prin Acordul de comerț și plăți din 12 iulie 1939.

513

1938, septembrie 30, Geneva

Protocol relativ la Amendamentele preambulului articolelor 1, 4 și 5, precum și a anexei Pactului Societății Națiunilor

Paragraful 1 din articolul întîi al Preambulului a fost suprimat. Paragraful 2, care a devenit paragraful 1, a fost redactat după cum urmează: „Orice stat, Dominion sau Colonie, care se guvernează liber și care nu face parte din Societatea Națiunilor, poate să devină membru al ei, dacă admiterea sa este pronunțată de cele 2/3 ale Adunării, cu condiția să dea garanții efective de intenția sa sinceră de a observa angajamentele sale internaționale și de a accepta regulamentul stabilit de Societate, în ceea ce privește forțele și armamentele sale militare, navale și aeriene.

Paragraful 3 a devenit paragraful 2.

Paragraful 1 al art. 4 a fost redactat astfel: „Consiliul se compune din membrii Societății care au loc cu titlu permanent* și din alți membri ai Societății care au loc cu titlu temporar. Aceștia

---

* Membrii Societății care aveau un loc

din urmă sînt desemnaţi în mod liber de Adunare şi la datele ce va crede de cuviinţă".

Paragraful 2 a fost redactat după cum urmează: „În afară de membrii Societăţii avînd un loc permanent, Consiliul poate, cu aprobarea majorităţii Adunării, desemna alţi membri ai Societăţii, a căror reprezentare în Consiliu va fi de aici înainte permanentă. El poate, cu aceeaşi aprobare, să sporească numărul membrilor Societăţii care vor fi aleşi de Adunare pentru a fi reprezentaţi în Consiliu".

Paragraful 1 al art. 5 a fost redactat astfel: „Afară de vreo dispoziţie hotărît contrară acestui Pact sau de acorduri dînd anumite atribuţii Societăţii Naţiunilor, hotărîrile Adunării sau ale Consiliului sînt date de unanimitatea membrilor Societăţii reprezentaţi la Adunare".

Partea I-a din anexă a fost suprimată.

„Subsemnaţii, legal autorizaţi, declară că acceptă în numele membrilor Societăţii pe care-i reprezintă, amendamentele de mai sus..."

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 34 din 10 februarie 1939.

Protocolul a fost semnat de: Afganistan, Argentina, Belgia, Bolivia, Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Bulgaria, Canada, China, Columbia, Cuba, Republica Dominicană, Egipt, Ecuador, Spania, Franţa, Germania, Haiti, Ungaria, India, Irak, Iran, Irlanda, Mexic, Norvegia, Panama, Peru, Portugalia, Uruguay, *România*, Letonia, Finlanda, Estonia, Noua Zeelandă, Suedia, Uniunea Sud-Africană, Polonia, Elveţia, Olanda, Lituania.

---

cu titlu permanent la 30 septembrie 1938 erau: Marea Britanie şi Irlanda de Nord, Franţa, Italia şi Uniunea Sovietică.

Protocolul a fost ratificat de România la 6 februarie 1939.

A intrat în vigoare, pentru România, la 7 martie 1939.

514

1938, octombrie 10, Bucureşti

Acord de transfer între România şi Olanda

În conformitate cu dispoziţiile acestui Acord, sumele datorate pentru cumpărarea de mărfuri româneşti importate direct sau indirect în Olanda erau vărsate la scadenţă, în florini olandezi, la Nederlandsch Clearinginstituut.

Din sumele vărsate 30% erau puşi de Nederlandsch la dispoziţia persoanei sau a băncii indicate ca beneficiar în momentul vărsămîntului, pentru a fi liber vîndute, în conformitate cu dispoziţiile în vigoare în România, pentru lichidare de datorii faţă de creditorii din orice ţară.

În ce priveşte produsele petroliere, o cotă-parte de 20% trebuia lăsată la dispoziţia exportatorilor români pentru a fi utilizată în conformitate cu reglementarea în vigoare în România.

Guvernul Român se angaja să afecteze soldul sumelor în florini vărsate la Nederlandsch Clearinginstituut şi trecute la creditul unui cont special ce trebuia deschis pe numele Băncii Naţionale a României, în felul următor: a) 50% erau la dispoziţia Băncii Naţionale a României, cu obligaţia pentru ea de a plăti în ordinea cronologică a creanţelor, serviciul Datoriei Publice, precum şi toate datoriile caselor autonome şi ale colectivităţilor publice; b) 50% erau afectaţi în ordinea cronologică a cererilor de plăţi introduse la Banca Naţională a României pentru lichidarea creanţelor comerciale şi a cheltuielilor şi comisioanelor

accesorii rezultînd din importul de mărfuri originale din Olanda.

În virtutea art. 3, Banca Națională a României avea facultatea de a dispune imediat prin debitul său la Nederlandsch de toate sumele vărsate la acest cont.

Un Protocol de semnătură anexat Acordului precizează că Acordul de plăți din 28 august 1936, cu toate anexele (inclusiv Protocolul tehnic din 28 august 1936, privind plățile Datoriei Publice) și Modus-Vivendi din 21 august 1937, cu toate anexele sale, precum și Aranjamentul privind mișcarea mărfurilor între Olanda și România din 10 februarie 1935, cu listele anexate, erau abrogate.

Acordul are anexat un Protocol de semnătură.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 261 din 9 noiembrie 1938.

Acordul a fost ratificat prin D. R. nr. 3 770 din 3 noiembrie 1938, conform Mon. Of. nr. 261 din 9 noiembrie 1938.

A intrat în vigoare la 1 octombrie 1938. A înlocuit Acordul din 28 august 1936 și Modus-Vivendi din 21 august 1937 și Aranjamentul privitor la schimbul de mărfuri din 10 februarie 1935.

Acordul s-a aplicat Indiilor Neerlandeze, Surinamului și Curaçao-ului.

A expirat la 30 iunie 1939.

515

1938, decembrie 3, Paris

Act Internațional privitor la cooperarea intelectuală

„Conștienți de misiunea ce le revine de a salvgarda patrimoniul spiritual al umanității și de a favoriza dezvoltarea științelor, artelor și a literelor;

Considerînd că această dezvoltare depinde într-o largă măsură de cooperarea intelectuală;

Constatînd valoarea eforturilor îndeplinite în acest scop de către Organizația Internațională de Cooperație Intelectuală și de către diversele organe care o constituie;

Convinși că este necesar în interesul păcii să se favorizeze relațiile spirituale ale popoarelor, grație acțiunii unui organism intelectual, prezentînd un întreit caracter de universalitate, permanență și independență;

Recunoscînd că Organizația Internaționalǎ de Cooperare Intelectuală constituie pentru Înaltele Părți Contractante o asociație liberă, desfăcută de orice caracter politic și avînd ca singur scop să facă să progreseze cooperarea intelectuală;

Considerînd că Comisiile Naționale de Cooperare Intelectuală formează una din bazele esențiale ale Organizației Internaționale de Cooperare Intelectuală și că este necesar să i se sporească numărul și mijloacele de acțiune;

Considerînd serviciile aduse de Institutul Internațional de Cooperare Intelectuală;

Doritoare de a asigura noi dezvoltări la inițiativa luată de către Guvernul Republicii Franceze, care s-a realizat prin Acordul din 8 decembrie 1924, încheiat cu Societatea Națiunilor;

Decise să sporească mijloacele financiare de care dispune deja Institutul, prin contribuțiile Guvernului Republicii Franceze și ale altor Guverne" au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1 conține constatarea Părților Contractante că opera cooperării intelectuale este independentă de politică, și fondată în întregime pe principiul universalității.

Potrivit art. 2, o Comisie Națională de cooperare intelectuală instituită în fie-

care dintre Statele Părţi la acest Act servea de centru pentru dezvoltarea acestei opere, atît pe plan naţional cît şi pe plan internaţional, ţinîndu-se seama de condiţiile proprii fiecărei ţări. Fiecare dintre Părţile Contractante recunoştea personalitatea juridică a Institutului.

Conform prevederilor art. 3, fiecare din Părţile Contractante trebuia să acorde Institutului Internaţional de Cooperare Intelectuală o contribuţie financiară anuală stabilită în unităţi de 750 franci-aur.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1939.

Actul a fost semnat de: Albania, Argentina, Belgia, Brazilia, Chile, China, Columbia, Costa Rica, Cuba, Danemarca, Republica Dominicană, Egipt, Ecuador, Spania, Estonia, Finlanda, Franţa, Grecia, Guatemala, Haiti, Irak, Iran, Irlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Mexic, Monaco, Norvegia, Panama, Paraguay, Olanda, Peru, Polonia, Portugalia, *România*, Siam, Suedia, Elveţia, Cehoslovacia, Turcia, Uniunea Sud-Africană, Uruguay, Venezuela, Iugoslavia.

Actul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 572 din 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 2 265 din 2 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1939.

S-a stipulat să intre în vigoare după depunerea celei de-a opta ratificări sau adeziuni.

516

1938, decembrie 3, Bucureşti

Acord de plăţi între România şi Italia

Acest Acord a prevăzut ca plăţile ce rezultau din schimburile de mărfuri între România şi Italia, precum şi orice altă plată vizată de Acord, să se efectueze după regulile şi modalităţile indicate în următoarele articole.

Vărsămintele efectuate de debitori nu erau liberatorii atîta timp cît creditorul nu primise întreaga sa creanţă, conform acestui Acord, şi în măsura corespunzătoare condiţiilor contractului de cumpărare. Vărsămintele suplimentare pe care, eventual, debitorul era obligat să le facă erau de asemenea transferate pe calea conturilor prevăzute la art. 3.

Potrivit art. 2, orice datorie şi, în general, orice transfer din Italia în România aferente unor importuri de mărfuri româneşti în Italia, efectuate chiar înaintea datei intrării în vigoare a acestui Acord, unor plăţi de datorii financiare şi altor plăţi de efectuat de către Italia în România, trebuiau să fie reglate prin vărsămînt la Banca Italiei, în calitatea ei de casieră al Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estera.

Orice datorie şi, în general, orice transfer din România în Italia aferente unor importuri de mărfuri italieneşti în România, efectuate chiar înaintea datei intrării în vigoare a Acordului, unor plăţi de datorii financiare şi altor plăţi de efectuat de către România în Italia, urmau să fie reglate prin vărsămînt la Banca Naţională a României.

Conform art. 3, în executarea art. 2, sumele vărsate ca preţ al mărfurilor româneşti importate în Italia, sau drept plata datoriilor financiare şi altele ale Italiei către România erau trecute la creditul contului global, „nou", fără dobîndă, în lei, deschis pe lîngă Banca Naţională a României, în numele Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estera.

Art. 6 precizează că conversiunea în lire şi în lei pentru vărsămintele prevăzute la art. 2 al Acordului s-a stipulat să se facă după următoarele reguli: a) Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estera şi Banca Naţională a României fixau de comun acord cursul schimbului între lira italiană şi leu. Acest curs era aplicat

pentru conversiunea în lire italiene a datoriilor liberate în lei, respectiv pentru conversiunea în lei a datoriilor liberate în lire sterline. El nu putea să fie modificat decît între cele două instituţii; b) Datoriile liberate în alte devize decît lira şi leul erau convertite în lei în România şi în lire în Italia, respectiv la cursurile oficiale ale burselor din Bucureşti şi Roma din ziua înaintea vărsămîntului.

Prin art. 7 s-a stipulat ca dispoziţiile prevăzute în acest Acord să se aplice tuturor mărfurilor de origine şi de provenienţă din una din cele două ţări, şi introduse pe teritoriul celeilalte, însoţite de un certificat de origine italian, respectiv român, oricare era regimul vamal la care erau supuse aceste mărfuri, exceptîndu-se comerţul de tranzit.

Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estera şi Banca Naţională a României urmau să se înţeleagă asupra modalităţilor tehnice necesare pentru a asigura funcţionarea regulată a Acordului. Pentru tot ce nu era prevăzut în Acord, aveau aplicare legală măsurile adoptate de comun acord de către Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estera şi Banca Naţională a României.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 64 din 12 ianuarie 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 377 din 31 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1938. Urma să expire la 31 decembrie 1939, însă a fost prorogat pînă la 30 iunie 1940 (conform Protocolului Comisiei Mixte din 19 decembrie 1939).

A înlocuit Acordul din 13 februarie 1937. A fost înlocuit prin Acordul de plăţi din 20 martie 1940.

517

1938, decembrie 3, Bucureşti

Acord comercial între România şi Italia

Prin art. 1 s-a stipulat ca fiecare din cele două ţări să admită importul mărfurilor originare şi de provenienţă din cealaltă ţară, conform dispoziţiilor prevăzute în acest Acord. Pentru importul în România al mărfurilor de origine italiană se acordau contingentele indicate în lista I anexă la Acord. Pentru importul în Italia al mărfurilor de origine românească se acordau contingentele indicate în lista II anexată Acordului.

Conform art. 4, contingentele indicate în listele I şi II erau stabilite pentru o perioadă de un an şi erau acordate, conform dispoziţiilor în vigoare în cele două ţări, ţinîndu-se seama de mărfurile care aveau un caracter sezonier. Contingentele amintite mai sus puteau să fie repartizate în cursul anului în rate periodice.

În virtutea art. 5, dacă regimul de contingentare în cele două ţări s-ar fi extins la importul mărfurilor care la data Acordului erau libere la import, cealaltă Parte Contractantă putea să ceară fixarea unui contingent pentru mărfurile respective, ţinînd seama de importurile precedente corespunzătoare.

Acordul conţine următoarele anexe: Lista I: Importul mărfurilor italieneşti în România; Lista II: Importul mărfurilor româneşti în Italia.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 64 din 12 ianuarie 1939 și ratificat prin D. R. nr. 377 din 31 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

A intrat în vigoare la 1 ianuarie 1939. Urma să expire la 31 decembrie 1939, însă a fost prorogat pînă la 30 septembrie 1942.

518

1938, decembrie 3, București

Protocol adițional nr. 2 la Tratatul de comerț și de navigație dintre România și Italia, semnat la Roma, la 5 ianuarie 1934

În conformitate cu acest Protocol, la lista A, anexată Tratatului de comerț și de navigație dintre România și Italia la 5 ianuarie 1934, referitor la tariful drepturilor de intrare în România, se adăugau anumite poziții pentru care Guvernul Român acorda drepturile convenționale indicate mai sus.

Potrivit art. 2, taxa legală pentru bananele destinate importului în România (art. 400 din tariful vamal român), prevăzută în măsura de 8% din greutatea totală, se fixa la 12%.

Conform art. 3, taxa legală pentru uleiul de măsline în sticle sau alte recipiente, cîntărind 15 kg sau mai puțin (art. 332 b din tariful vamal român) prevăzut în măsura de 10% din greutatea totală, se fixa la 15%.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 64 din 12 ianuarie 1939 și ratificat prin D. R. nr. 377 din 31 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

A intrat în vigoare la 3 decembrie 1938. Urma să expire la 31 decembrie 1939, dar a fost prorogat pînă la 30 iunie 1940.

519

1938, decembrie 3, București

Convenție între România și Italia pentru a evita dubla impunere în materie de impozite directe

Această Convenție cuprindea numai dispoziții referitoare la impozite directe. Erau considerate ca impozite directe, impozitele care, conform legislației fiecărui Stat Contractant, erau prelevate direct asupra veniturilor (venituri nete sau venituri brute), fie pe seama Statelor Contractante, fie pe aceea a corporațiilor publice autonome (provincii, comune etc.), sau alte instituții publice, chiar sub formă de centime adiționale.

Erau considerate impozite directe, în ceea ce privește legislația română: a) Impozitele pe veniturile proprietăților agricole; b) Impozitul pe veniturile proprietăților clădite; c) Impozitul pe veniturile valorilor mobiliare; d) Impozitul pe veniturile comerciale și industriale; e) Impozitul pe salarii; f) Impozitul pe veniturile din profesiuni; g) Supra cota lovind veniturile cedulare.

Potrivit art. 2, impozitele prelevate asupra veniturilor bunurilor imobiliare nu erau percepute decît în statul unde se găsea imobilul. Aceeași regulă se aplica veniturilor creanțelor ipotecare.

Conform art. 3, impozitele ce loveau veniturile provenind din exploatările comerciale, industriale, miniere, agricole nu erau percepute decît în statul pe teritoriul căruia se găsea sediul de exploatare al întreprinderii.

Convenției i-au fost anexate un Protocol final și o Declarație finală.

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1940.

Convenția și Protocolul au fost votate de Adunarea Deputaților la 27 martie 1940 și de Senat la 29 martie 1940. Le-

gea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 134 din 30 martie 1940, publicată în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1940.

A intrat în vigoare la 1 aprilie 1940 (provizoriu).

520

1938, decembrie 3, București

Convenţie între România şi Italia pentru asistenţa administrativă şi judiciară în materie de impozite

Prin art. 2 cele două State s-au angajat să-şi acorde mutual asistenţa administrativă şi juridică în toate problemele ce priveau aşezarea, procedura şi acoperirea impozitelor. Toate cererile de asistenţă administrativă şi juridică, inclusiv acoperirea impozitelor, urmau să facă obiectul unei comunicări directe între autorităţile fiscale supreme ale celor două state.

În materie de impozite, decizii (decizii administrative, ordonanţe), ale Statului petiţionar, avînd autoritate de lucru judecat, şi, prin urmare executorii, erau recunoscute valabile şi executate de autorităţile supreme ale Statului petiţionat. În ipoteza că o creanţă era susceptibilă de apel sau recurs, puteau fi luate faţă de supuşii Statului petiţionar, garanţii provizorii pe cale de sechestru.

Potrivit art. 13, asistenţa juridică şi administrativă ce privea impozitele nu putea să fie acordată contra supuşilor Statului petiţionat, care aveau domiciliul sau reşedinţa obişnuită pe teritoriul acelui Stat. Această dispoziţie nu se aplica la asistenţa juridică şi administrativă în vederea perceperii impozitelor, cărora contribuabilul era supus, la o dată cînd era resortisant al Statului petiţionar. Asistenţa juridică şi administrativă putea, de asemenea, să fie refuzată cînd Statul petiţionat considera că ea ar fi putut să pună în pericol suveranitatea sau siguranţa sa.

Convenţia are ca anexă un Protocol final şi un Schimb de scrisori.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1940.

A fost votată de Adunarea Deputaţilor la 27 martie 1940 şi de Senat la 29 martie 1940. Legea pentru ratificare a fost promulgată prin D. R. nr. 1 134 din 30 martie 1940, publicată în Mon. Of. nr. 79 din 2 aprilie 1940.

A intrat în vigoare la 1 aprilie 1940 (provizoriu).

521

1938, decembrie 6, Ankara

Act suplimentar la Acordul comercial dintre România şi Turcia, încheiat la 5 ianuarie 1938

Potrivit art. 1 din acest Act, art. 6 al Acordului comercial cu data de 5 ianuarie 1938, se modifica, după cum urmează:

„Acordul de faţă va intra în vigoare la 12 ianuarie 1938. După o perioadă de un an de validitate, adică pînă la 12 ianuarie 1939, va rămîne în vigoare atîta timp cît nu va interveni denunţarea din partea uneia din Părţile Contractante, după un preaviz de o lună".

Prin art. 2 s-a stabilit că Actul suplimentar intra în vigoare la data semnării sale.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 27 din 2 februarie 1939.

A fost aprobat prin J.C.M. nr. 133 din 16 ianuarie 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 318 din 30 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 27 din 2 februarie 1939.

A intrat în vigoare la 6 decembrie 1938. A fost înlocuit prin Acordul comercial din 9 noiembrie 1939.

522

1938, decembrie 10, București

Acord între România și Germania pentru extinderea convențiilor referitoare la traficul de plăți Româno-German, la teritoriile sudete

Articolul 1 a prevăzut ca Acordul referitor la reglementarea traficului de plăți între Guvernul Român și Guvernul German, din 24 mai 1935, în forma sa din 24 septembrie 1936, împreună cu Acordul adițional din 9 decembrie 1937, și celelalte înțelegeri complementare, să se aplice, începînd de la 10 decembrie 1938, și la plățile din teritoriile sudete alipite la Germania, către România și invers.

În virtutea art. 2, plățile între teritorii sudete și România, care erau supuse dispozițiilor acestui Acord, începînd de la 10 decembrie 1938 se efectuau, exclusiv, prin clearingul Româno-German.

Deoarece mai erau de lichidat obligațiuni rezultate din contracte încheiate înainte de 10 decembrie 1938, debitorii români urmau să transfere pentru sumele datorate în Kc. prin clearingul Româno-German, contravaloarea în RM a sumelor în lei, calculate pe baza cursului clearingului Ceho-Român.

În schimb, debitorii sudeți trebuiau să plătească o sumă de RM care să asigure creditorilor români aceleași sume în lei care le-ar fi revenit pe calea clearingului Româno-Cehoslovac. Pentru conversiune s-a stabilit să se ia ca bază cursul pe care Banca Națională a României îl stabilea de fiecare dată pentru Kc, preluate din clearingul Româno-Cehoslovac pentru propriul său cont, pens prima.

Pentru obligațiuni din categoria precedentă, care erau exprimate în terțe valute, conversiunea în Kc se făcea la cursul de la Londra pentru aceste valute.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 63 din 12 ianuarie 1939 și ratificat prin D. R. nr. 378 din 31 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

A intrat în vigoare la 10 decembrie 1938.

523

1938, decembrie 10, București

Al doilea Acord adițional la Tratatul de stabilire, comerț și navigație între România și Germania din 23 martie 1935

Între Guvernul Român și Guvernul German s-au convenit următoarele cu privire la modificările și completările Tratatului de stabilire, comerț și navigație între România și Germania, încheiat la 23 martie 1935.

În continuare, Acordul conține modificări și suprimări de articole, cu enumerarea produselor care făceau obiectul Tratatului de comerț: țesături, covoare, pînză de cînepă, plăci din piatră pentru pavaj, pahare din sticlă colorată, lămpile de mînă cu acetilenă sau cu acumulatori, fără acumulatori etc.

Text românesc și german în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 63 din 12 ianuarie 1939 și ratificat prin D. R. nr. 378 din 31 ianuarie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 28 din 3 februarie 1939.

A intrat în vigoare provizoriu la 10 decembrie 1938.

524

1938, decembrie 23, Belgrad

Acord General privitor la reglementarea comunicaţiilor feroviare reciproce între România şi Iugoslavia

Potrivit prevederilor art. 1, comunicaţiile feroviare între cele două ţări erau reglementate prin stipulaţiile acestui Acord. Dacă Acordul nu dispunea altfel, dispoziţiile Aranjamentelor şi Tarifelor încheiate între cele două Părţi Contractante sau între Administraţiile lor feroviare, precum şi dispoziţiile Convenţiilor şi Acordurilor Internaţionale la care Părţile Contractante sau Administraţiile lor feroviare au aderat, urmau să fie valabile la fel ca şi legile şi regulamentele în vigoare pe teritoriul fiecăruia din cele două state.

Prin art. 2 Părţile Contractante s-au angajat să ia măsuri în scopul de a asigura comunicaţiilor feroviare între teritoriile lor o elasticitate conformă cu nevoile traficului limitrof şi al tranzitului.

Traficul feroviar între cele două Părţi Contractante s-a stabilit să se efectueze prin punctele de frontieră şi în gările de transmisie fixate prin convenţii speciale. În aceste gări de transmisie s-a hotărît să se facă, în afara serviciului de cale ferată, serviciul de vămuire şi de poliţie, serviciul poştal, serviciul veterinar etc.

Potrivit art. 4, în scopul de a asigura executarea integrală a Acordului, Administraţiile feroviare urmau să încheie un Aranjament de serviciu local pentru fiecare punct de frontieră, ţinîndu-se în acelaşi timp seama de împrejurările şi de condiţiile speciale fiecăruia din ele.

Conform art. 5, în principiu, mărfurile de transport într-unul din Statele Contractante nu erau tratate mai favorabil, cît priveşte transportul lor, decît mărfurile transportate pe teritoriul celuilalt Stat Contractant.

În afara cazului unor stipulaţii contrare ale Acordului sau ale altor Convenţii internaţionale, fiecare din Părţile Contractante pe teritoriul căreia se găsea gara de transmisie şi linia între aceasta şi frontieră îşi exercita drepturile suverane. Toate construcţiile şi instalaţiile ce se găseau în gările de transmisie şi pe liniile între aceste gări şi frontieră erau proprietatea administraţiei pe teritoriul căreia se găseau.

Acordul mai cuprinde reglementări cu privire la: Folosirea limbii în gara de transmisie, precum şi pe linia dintre frontieră şi gară; Steme oficiale; Agenţii Statului limitrof, de serviciu în gara de transmisie şi pe linia între gară şi frontiera Statului; Obligaţiile generale ale agenţilor şi rechemarea lor; Greşeli de serviciu; Ajutor şi asistenţă pentru agenţii în serviciu; Agenţi de control; Trecerea frontierei Statului şi şederea temporară în celălalt Stat; Trecerea frontierei Statului şi reşedinţa fixă în celălalt Stat; Dispoziţii vamale; Dispoziţii privind serviciile poştale; Responsabilitatea în ce priveşte daunele şi accidentele; Puncte de contact tarifar etc.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1939.

Acordul General a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 571 din 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 2 264 din 2 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 126 din 3 iunie 1939.

S-a stipulat să intre în vigoare a 30-a zi de la schimbul instrumentelor de ratificare.

525

1939, martie 1, București

Acord privitor la intrarea Germaniei în Comisia Europeană a Dunării, la aderarea Germaniei și Italiei la Aranjamentul semnat la Sinaia, la 18 august 1938, între Franța, Marea Britanie și România și la modificarea articolelor 4 și 23 ale Aranjamentului

Articolul 1 din acest Acord a prevăzut că Guvernul Reichului German intra în Comisia Europeană a Dunării, pe picior de perfectă egalitate cu celelalte State reprezentate în ea.

Conform art. 2, Guvernul Reichului German și Guvernul Italiei declarau că aderă la Aranjamentul privitor la exercitarea puterilor Comisiei Europene a Dunării, semnat la Sinaia, la 18 august 1938.

Potrivit art. 3, art. 4 al Aranjamentului de la Sinaia se modifica, după cum urmează: „Corpul de pilotaj trece, în compunerea sa actuală, sub ordinele autorităților române competente. Pe măsura vacanțelor ce se vor produce prin deces, demisie și punere în retragere, piloții de naționalitate neromână vor fi înlocuiți cu piloți români, pînă ce proporția acestora din urmă, în raport cu numărul total al piloților, va atinge două treimi. Treimea care rămîne este recomandată autorităților române, care îi numesc, de către Delegații în Comisia Europeană a Dunării ai Puterilor, altele decît România, în aceleași condiții ca și în trecut. Șeful pilot este ales și numit de autoritățile române, de pe o listă de trei candidați prezentați de Comisie, fără deosebire de naționalitate".

Alineatul 3 al art. 23 al Aranjamentului de la Sinaia a fost modificat, după cum urmează: „Acest Proces-verbal va fi încheiat după depunerea instrumentelor de ratificare și de adeziune a tuturor Statelor reprezentate în Comisia Europeană a Dunării la această dată. Aranjamentul va intra în vigoare în momentul deschiderii viitoarei sesiuni ordinare, care va urma după încheierea zisului Proces-verbal".

Text românesc și francez în Mon. Of. nr. 78 din 1 aprilie 1939.

Acordul a fost semnat de: Franța, Marea Britanie, *România*, Italia, Germania.

România a ratificat Acordul la 30 martie 1939.

A intrat în vigoare la 13 mai 1939.

526

1939, martie 23, București

Tratat asupra promovării raporturilor economice între România și Germania

În vederea colaborării dintre Părțile Contractante, se precizează în art. 1, trebuia întocmit, ca o completare a reglementării schimburilor economice româno-germane, un plan economic pe mai mulți ani care să mențină, ca principiu de bază, echilibrarea schimburilor economice reciproce. Planul economic, pe de o parte, trebuia să țină seama de cerințele de import german, iar, pe de altă parte, de posibilitățile de dezvoltare a producției românești, de necesitățile interne și de nevoile schimbului economic al României cu alte țări.

Părțile Contractante au convenit ca planul să se extindă, îndeosebi, asupra: 1. a) Dezvoltării și orientării producției agricole române. b) Dezvoltării industriilor agricole existente și înființării de noi industrii agricole și de instalații de prelucrare; 2 a) Dezvoltării economiei românești silvice și a lemnului; b) Creării de exploatări și industrii forestiere; 3. a) Livrării de mașini și de instalații pentru exploatările miniere în România; b)

Fondării de societăţi mixte Româno-Germane pentru deschiderea şi valorificarea calcopiritei din Dobrogea, minereurilor de crom din Banat, minereurilor de mangan din regiunea Vatra Dornei-Broşteni. De asemenea, urma să fie examinată valorificarea zăcămintelor de bauxită şi, eventual, crearea unei industrii de aluminiu; 4) Fondării unei societăţi mixte Româno-Germane care să se ocupe cu exploatarea petrolului şi cu executarea unui program de foraj şi prelucrare a ţiţeiului; 5) Colaborării pe teren industrial; 6) Creării de zone libere în care să se instaleze întreprinderi industriale şi comerciale, şi construirii, în aceste zone libere, de antrepozite şi instalaţii de transbordare pentru navigaţia germană; 7) Livrării de armament şi echipament pentru armata, marina, aviaţia română şi industria de armament; 8) Dezvoltării căilor de comunicaţie şi a mijloacelor de transport, a reţelei de drumuri şi a căilor de apă; 9) Construirii de instalaţii de utilitate publică; 10) Conlucrării dintre băncile Române şi Germane, în interesul ambelor ţări, îndeosebi pentru finanţarea diverselor afaceri.

Conform art. 2, cu executarea acestui Tratat au fost însărcinate comisiile guvernamentale stabilite prin art. 32 al Tratatului de stabilire, comerţ şi navigaţie din 23 martie 1935, dintre România şi Germania.

Text românesc şi german în Mon. Of. nr. 125 din 2 iunie 1939.

Tratatul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 558 din 1939 şi ratificat prin D. R. nr. 2 252 din 1 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 125 din 2 iunie 1939.

A intrat în vigoare, provizoriu, la 23 martie 1939, iar definitiv la 20 ianuarie 1940.

527

1939, martie 31, Bucureşti

Acord pentru dezvoltarea relaţiilor intelectuale între Franţa şi România

Guvernele României şi Franţei, doritoare să afirme voinţa lor comună de a menţine şi dezvolta vechea tradiţie a relaţiilor spirituale dintre cele două ţări, au hotărît prin acest Acord să definească politica lor de schimburi intelectuale, natura acestor schimburi şi mijloacele prin care se vor executa. Dezvoltarea acestei politici şi conducerea sa generală urmau să fie fixate de cele două Guverne, şi erau încredinţate unor organe însărcinate în mod special cu opera de colaborare intelectuală dintre cele două ţări.

Conform prevederilor art. 3, această colaborare se exercita: a) În domeniul educaţiei şi relaţiilor universitare; b) În acel al relaţiilor literare, ştiinţifice şi artistice.

Potrivit art. 4, operele de educaţie şi de relaţii universitare constau din: a) Un învăţămînt şi o documentare ştiinţifică predate respectiv în Franţa şi în România; b) Schimburi de studenţi şi de profesori.

Prin art. 6 s-a stipulat ca schimburile de profesori şi de savanţi din diferite categorii să fie înmulţite pentru a se afirma o intimă colaborare între cadrele universitare ale celor două ţări. Aceste schimburi erau hotărîte în fiecare an de către două Comitete, unul cu sediul la Paris, altul cu sediul la Bucureşti, sub controlul ambelor Guverne.

Pentru a da schimburilor de studenţi toată temeinicia, cele două Guverne au convenit să recurgă la: a) Instituirea de burse atribuite de către Comisii numite de fiecare din ele; b) Acordarea de devize în condiţii favorabile pentru cheltu-

ielile de studii; c) Stabilirea, printr-o bună înţelegere, a titlurilor a căror obţinere într-una din cele două ţări de către un supus al celeilalte dădea beneficiarului său echivalenţa titlurilor eliberate de către ţara de origine.

Prin art. 8 s-a hotărît ca organele competente, anual, să stabilească în fiecare din cele două ţări o listă a personalităţilor din lumea literelor, ştiinţelor şi artelor, care erau desemnate în mod oficial să viziteze cealaltă ţară. De asemenea, s-a stabilit un program de schimburi artistice, teatrale şi muzicale, cele două Guverne angajîndu-se să acorde condiţii deosebite tuturor acestor manifestaţii.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 127 din 5 iunie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 575 din 2 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 127 din 5 iunie 1939.

A intrat în vigoare la 31 martie 1939.

528

1939, martie 31, Paris

Acord între România şi Franţa referitor la plăţile comerciale

În virtutea art. 1, plăţile comerciale dintre Franţa şi România se efectuau în devize libere. Prin plăţi comerciale se înţelegea lichidarea preţului mărfurilor franceze importate în România şi a mărfurilor româneşti importate în Franţa, precum şi a navlului şi a altor cheltuieli similare aferente importurilor.

Erau considerate ca mărfuri franceze, în sensul art. 2, produsele de origine franceză ca şi produsele de provenienţă franceză care făcuseră, anterior Acordului, obiectul unui schimb comercial regulat. Toate sumele plătite de către importatorii francezi pentru lichidarea preţului mărfurilor româneşti exportate în Franţa de la data intrării în vigoare a Acordului erau, în măsura încasării, contabilizate în franci de către Banca Naţională a României. Sumele eliberate în alte monede decît franci erau convertite în franci pe baza cursului Bursei din Paris, din ultima zi lucrătoare precedentă zilei în care trebuia să se efectueze contabilizarea.

Conform stipulaţiilor art. 4, repartizarea plăţilor s-a convenit să se efectueze în condiţiile următoare: 1. În ceea ce priveşte fiecare plată efectuată pentru lichidarea preţului produselor româneşti de petrol importate în Franţa: a) 45% erau înregistrate într-un cont statistic numit „Mărfuri, curs oficial"; b) 55% erau înregistrate într-un cont statistic numit „Contul Băncii Naţionale a României". 2. Pentru fiecare import de mărfuri româneşti în Franţa, efectuat sub regimul compensaţiei particulare prevăzut la art. 7, procentul ce eventual urma să fie cedat de către exportator urma să fie lăsat la libera dispoziţie a Băncii Naţionale a României. 3. Toate celelalte plăţi efectuate în vederea lichidării mărfurilor româneşti importate în Franţa erau contabilizate de către Banca Naţională a României în modul următor: a) 20% erau lăsate la libera dispoziţie a exportatorilor români pentru a fi cedate la terţe persoane în vederea oricăror plăţi în Franţa, sau în alte ţări cu devize libere conform regimului în vigoare în România; b) 20% erau înregistrate în contul statistic denumit „Mărfuri, curs liber"; c) 10% erau înregistrate în contul „Mărfuri, curs oficial"; d) 50% erau înregistrate în „Contul Băncii Naţionale a României".

În virtutea art. 5, sumele înregistrate la creditul contului „Mărfuri, curs oficial" erau utilizate de către Banca Na-

ţională a României pentru a pune la dispoziţia importatorilor de mărfuri franceze, la cursul oficial plus prima în vigoare, mijloacele de lichidare a preţului mărfurilor franceze care erau importate în România după data intrării în vigoare a Acordului, pe bază de permis de import dînd dreptul la acordarea devizelor de către Banca Naţională a României.

Disponibilităţile înregistrate la creditul contului „Mărfuri, curs oficial" puteau să fie, de asemenea, utilizate pentru plata navlului şi a altor cheltuieli similare aferente importului de mărfuri indicate mai sus.

Acordarea devizelor pentru lichidarea preţului mărfurilor franceze importate în România, conform prevederilor art. 5, era asigurată imediat, sau restricţii sub rezerva îndeplinirii de către importatori a formalităţilor în vigoare în România.

Sumele înregistrate la creditul contului „Mărfuri, curs liber" puteau să fie liber cedate de către exportatorii interesaţi la terţe persoane, la un curs ce trebuia fixat de comun acord între cumpărător şi vînzător. Ele nu puteau servi decît la lichidarea preţului mărfurilor franceze care erau importate în România după data intrării în vigoare a acestui Acord.

Conform art. 7, pentru importul unor anumite mărfuri româneşti în Franţa interesaţii aveau facultatea de a proceda la compensaţii particulare cu importul în România de anumite mărfuri franceze.

Acordul conţine următoarele anexe: Lista A (export) de mărfurile ce puteau fi exportate în compensaţie, fără autorizaţie specială; Lista B (import) de mărfurile ce puteau fi importate în compensaţie, fără autorizaţie specială; Protocol anex din 28 februarie 1942.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 120 din 26 mai 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 379 din 6 mai 1939, publicat în Mon. Of. nr. 120 din 26 mai 1939. Acest Acord a înlocuit Acordul de plăţi din 8 martie 1939.

A intrat în vigoare la 8 aprilie 1939.

529

1939, mai 11, Bucureşti

Protocol încheiat de România cu Marea Britanie privitor la schimburile comerciale dintre cele două ţări

Prin acest Protocol cele două Părţi Contractante recunoşteau că este în interesul lor comun să dezvolte schimburile comerciale dintre cele două ţări pe baze economice sănătoase şi, în măsura posibilului, pe căile comerciale normale. Cele două Guverne recunoşteau că piaţa Regatului Unit pentru principalele produse din România era, în general, liberă de restricţii la import sau de altă natură şi, în consecinţă, prezenta prilejul pentru o dezvoltare normală a exportului românesc. Pentru a menţine şi încuraja fluxul de exporturi româneşti în Regatul Unit, cele două Guverne au convenit asupra prevederilor din Anexa I.

Cele două Guverne recunoşteau că unul din principalele scopuri de atins, ca urmare a dezvoltării exportului românesc în Regatul Unit, era o sporire a importului de mărfuri din Regatul Unit în România.

În scopul de a încuraja şi mai mult comerţul dintre cele două ţări, Guvernele Român şi Britanic au propus încurajarea înfiinţării de organizaţii apropiate create de cercurile comerciale, respectiv în Regatul Unit şi România, Guvernul Marii Britanii acordînd garanţii în vederea înlesnirii operaţiilor oricărei orga-

nizații ce s-ar fi înființat, în acest scop, în Regatul Unit.

Guvernul Român s-a angajat să acorde, în conformitate cu prevederile legilor românești, zone libere în porturile românești acelor interese comerciale din Regatul Unit care ar fi dorit să obțină asemenea facilități.

Guvernul Român a precizat că se vor prevedea disponibilități în lire sterline, în vederea transferului sumelor datorate Companiilor Britanice de navigație, acordînd Societăților de Asigurare dreptul de a cumpăra lire sterline pentru transferurile lor, la același curs la care puteau cumpăra lei.

Pentru a ameliora comunicațiile dintre România și Marea Britanie, cele două Guverne au convenit să examineze chestiunea înființării unor linii directe aeriene și maritime între România și Marea Britanie.

Guvernul Marii Britanii era de acord să dea garanții, pentru a permite Guvernului Român să efectueze plăți pînă la un total de 5 000 000 lire în vederea cumpărării de mărfuri din Regatul Unit sau în vederea plății altor cheltuieli convenite în Regatul Unit.

S-a mai stipulat ca orice privilegiu sau concesiune convenit pentru dezvoltarea comerțului dintre România și alte țări, să fie acordate firmelor din Marea Britanie care făceau comerț în România.

În scopul de a menține contactul între cele două Guverne și de a urmări executarea prevederilor din Protocol, și în scopul de a găsi mijloacele de a soluționa dificultățile ce s-ar fi ivit în executarea lui, cele două Guverne au convenit să creeze un Comitet Consultativ compus din reprezentanții Guvernelor Statelor Contractante, care urma să se întrunească periodic, în România sau Marea Britanie.

Protocolul conține anexele I, II, III.

Text românesc și englez în Mon. Of. nr. 125 din 2 iunie 1939.

Protocolul și cele 3 anexe au fost aprobate prin J.C.M. nr. 1 557 din 1939 și ratificate prin D.R. nr. 2 253 din 1 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 125 din 2 iunie 1939.

A intrat în vigoare la 11 mai 1939.

530

1939, mai 20, Berlin

Convenție între România și Germania referitoare la reglementarea chestiunilor vamale dintre România și Protectoratul German asupra Boemiei și Moraviei

În virtutea art. 1, Tratatul de comerț și navigație încheiat la 27 iunie 1930 între Cehoslovacia și România continua să se aplice, provizoriu, și în continuare, cu modificările arătate prin anexele A, B și C.

Convenția trebuia ratificată și, potrivit stipulațiilor art. 3, intra în vigoare în a 15-a zi după schimbul instrumentelor de ratificare. Ea rămînea în vigoare pînă la „înglobarea definitivă a Protectoratului German în teritoriul vamal german", dar putea, totuși, să fie denunțată, înainte de această dată, în termen de o lună, la sfîrșitul lunii.

Text românesc, german și cehoslovac în Mon. Of. nr. 50 din 29 februarie 1940.

Convenția a fost aprobată prin J.C.M. nr. 524 din 27 februarie 1940 și ratificată prin Decret-Lege nr. 616 din 28 februarie 1940, publicat în Mon. Of. nr. 50 din 29 februarie 1940.

A intrat în vigoare a 15-a zi după schimbul instrumentelor de ratificare.

531

1939, iunie 5, Bucureşti

Protocol adiţional la Acordul de plăţi între România şi Grecia, din 17 februarie 1938, privitor la reglementarea provizorie a relaţiilor comerciale şi de plăţi

Prin art. 1 al Protocolului, validitatea Acordului de Plăţi din 17 februarie 1938, cu toate anexele sale, era prorogată pînă la 31 decembrie 1939. Unele din dispoziţiile cuprinse în acest Acord au fost modificate, cu începere de la 15 iunie 1939, după cum urmează:

În virtutea art. 2, prin derogare de la dispoziţiile prevăzute de paragraful h al art. 1 din Acordul din 17 februarie 1938, contravaloarea tuturor mărfurilor româneşti, altele decît produsele petroliere şi cerealele, exportate în Grecia, începînd de la 15 iunie 1939 era lichidată după cum urmează: a) 18% în devize libere; b) 60% prin vărsăminte în contul special A; c) 10% prin vărsăminte în contul special B; d) 12% din vărsăminte în contul special C.

Potrivit art. 3, plăţile financiare prevăzute la art. 5 al Acordului de Plăţi din 17 februarie 1938, urmau să cuprindă, de asemenea, subvenţiile în favoarea Camerei de Comerţ Greco-Române din Pireu, pînă la un plafon anual de 100 000 drahme.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 143 din 24 iunie 1939.

Protocolul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 785 din 20 iunie 1939, publicat în Mon. Of. nr. 143 din 24 iunie 1939.

A intrat în vigoare la 5 iunie 1939. Urma să expire la 29 februarie 1940, însă a fost prorogat pînă la 15 martie 1940 şi înlocuit prin Acordul de plăţi cu Grecia din aceeaşi zi.

532

1939, iunie 5, Bucureşti

Avenant la Convenţia de Comerţ şi Navigaţie între România şi Grecia, semnată la Bucureşti, la 11 august 1931

„...însufleţiţi de dorinţa de a dezvolta pe cît posibil schimbul mărfurilor între cele două ţări, au hotărît a aduce anumite modificări la Convenţia de Comerţ şi Navigaţie, semnată la Bucureşti, la 11 august 1931 între România şi Grecia..."

Potrivit dispoziţiilor art. 1, lista B, anexată la Convenţia amintită mai sus, era menţinută cu anumite modificări. Ele se refereau la: lemnul de stejar, de castan, de plop, de frasin, de arţar; uleiuri minerale etc.

Prin art. 2 s-a stipulat ca Avenantul să facă parte integrantă din Convenţia de Comerţ şi Navigaţie între România şi Grecia, semnată la Bucureşti, la 11 august 1931.

Text românesc şi francez în Mon. Of. nr. 50 din 29 februarie 1940.

Avenantul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 1 784 din 20 iunie 1934 şi ratificat prin Decret-Lege nr. 617 din 28 februarie 1940, publicat în Mon. Of. nr. 50 din 29 februarie 1940.

A intrat în vigoare la 15 iunie 1939.

533

1939, iulie 12, Londra

Acord prin schimb de scrisori între reprezentantul lui „Export Credits Guarantee Department" din Board of Trade (Marea Britanie) şi Guvernul Român

Din schimbul de scrisori rezultă că Departamentul acorda garanţii pentru o valoare totală maximă de 5 612 300 lire sterline şi dobînda aferentă acestei sume,

în legătură cu exportul de mărfuri din Marea Britanie în România.

S-a convenit ca Acordul să se aplice numai contractelor încheiate pînă la data de 31 mai 1940, şi care corespundeau prevederilor Acordului. Fiecare contract urma să fie încheiat de Guvernul Român sau reprezentanţii săi, cu persoane care-şi aveau reşedinţa şi exercitau activitate în Marea Britanie sau cu societăţi înregistrate în Marea Britanie şi care desfăşurau activitate în această ţară.

De asemenea, fiecare contract trebuia să stipuleze că orice neînţelegere sau diferend care ar fi putut să survină între Părţile Contractante trebuia să fie soluţionat prin arbitraj.

Acordul conţine anexele A, B, C, D.

Text românesc şi englez în Mon. Of. nr. 166 din 21 iulie 1939.

Acordul a fost aprobat prin J.C.M. nr. 2 105 din 19 iulie 1939 şi ratificat prin Decret-Lege nr. 2 857 din 19 iulie 1930, publicat în Mon. Of. nr. 166 din 21 iulie 1939.

Acest Acord constituie executarea Protocolului din 11 mai 1939.

Bibliografie selectivă

1. *Accords et conventions conclus entre les etats de la Petite Entente*, Praga, 1937.
2. Amedeo Giannini, *Trattati ed Accordi per L'Europa Danubiana e Balcanica*, Roma, 1936.
3. Clife Parry LLD and Charity Hopkins Ma LLB, *An Index of British Treaties 1101—1968*, Londra, 1970.
4. Daşcovici, N., *Interesele şi drepturile României în texte de drept internaţional public*, Iaşi, 1936.
5. Institutul social român. Politica externă a României şi tratate şi convenţiuni etc. Bucureşti, 1925.
6. Hamangiu, Ctin., *Codul general al României. Codurile, legile şi regulamentele uzuale în vigoare, 1856—1942*. Întocmită după textele oficiale de C. Hamangiu. Continuatori: G. Alexianu şi C. Şt. Stoicescu*. Vol. I—IV (ed. a III-a); V—VII (ed. a II-a); VIII (ed. a III-a); IX—XIII; XXIV_{1-2}; XXV_{1-2}; XXVI_{1-3}; XXVII_{1-3}; XXVIII_{1-}; XXIX_{1-3}; XXX_{1-4}, Bucureşti, Viaţa Românească (Universala Alcalay; Monitorul Oficial, 1934—1944**, Colecţia Hamangiu) 38 vol.***.
7. Martens (Georges Frédéric de), *Nouveau recueil général de traités...* Continuation du Grad Recueil... par Heinrich Triepel, III-ème série Tome I—XII + Tables générales Tomes I à X, Leipzig, Librairie de Dieterich, Theodor Weicher, 1908—1924.
8. Monitoarele Oficiale pe anii: 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939.
9. *Handbuch der verträge 1871—1964*, Berlin, 1968.
10. Nano, F. C., *Condica tratatelor şi a altor legăminte ale României* (1354—1937), vol. I, II, Bucureşti, 1938, vol. III, Bucureşti, 1942.
11. Paul Reuter et André Gros, *Traités et documents diplomatiques*, Paris, 1960.
12. Société des Nations, *Recueil des Accords intelectuels*, Paris, 1938.
13. *Treaty for the renunciation of war. Test of treaty, notes exchanged instruments of ratifications and of adherence and other papers*, Washington, 1933.

* Colaboratori la vol. IV; XI—XXX.

** Vol. I—III; V—XX fără an de apariţie.

*** Vol. IX—X, XI—XII, XIII—XIV, XV—XVI cu foaia de titlu comună. Seria acestei ediţii a fost completată cu volumele V—VII din ed. a II-a, volume care, probabil, au apărut în ed. a III-a.

În indexurile cumulative ale ed. a III-a apare şi materialul cuprins în volumul IV, ed. a II-a.

Vol. IV, ed. a III-a, a apărut ulterior, în anul 1941.

Volumele II—III, VII—VIII nu au foaie de titlu.

Coduri: vol. I

Legile uzuale: vol. II: 1867—1906; III: 1903—1908; IV: 1861—1906; V: 1908—1909; VI: 1909—1910; VII—XXIII: 1910—1935; XXIV_{1-2}: 1936; XXV_{1-2}: 1937; XXVI_{1-2}: 1938; XXVII_{1-3}: 1939; XXVIII_{1-2}: 1940; XXIX_{1-2}: 1941; XXX_{1-4}: 1942.

Indice

C

D

E

F

G

H

I

N

O

P

R

S

T

U

V

W

Y

Z

Cuprins

Redactor: Ilie GANCEA
Tehnoredactor: Maria IONESCU

Coli de tipar: 36. Bun de tipar: 12.02.1980

Întreprinderea Poligrafică Cluj, Bdul Lenin
nr. 146 Republica Socialistă România
Comanda nr. 511.